आर्थिक सर्वेक्षण २०७५/७६

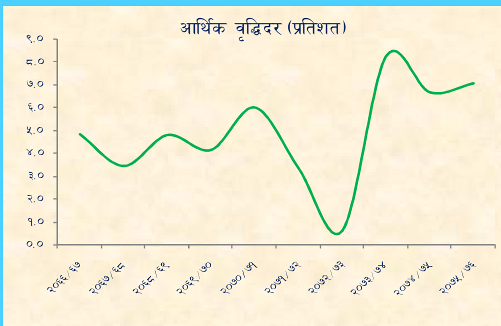

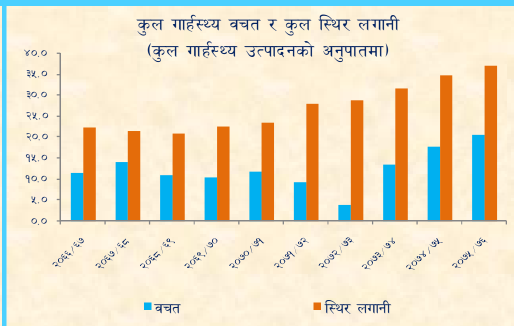

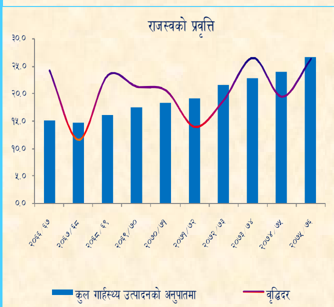

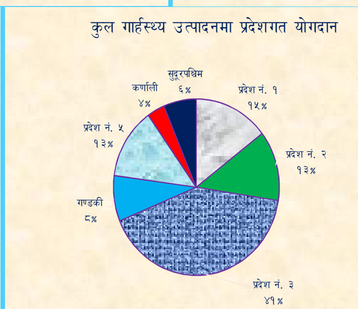

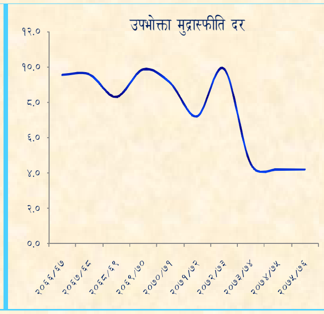

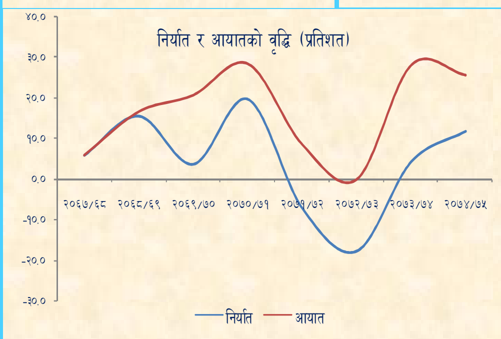

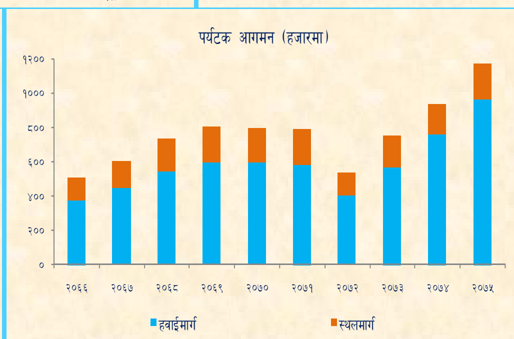

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

आर्थिक सर्वेक्षण २०७५/७६

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

प्राक्कथन

संघीय संसदका दुवै सदनको संयुक्त बैठकमा नेपाल सरकारको अर्थमन्त्रीले प्रत्येक आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको वार्षिक अनुमान अघिल्लो आर्थिक वर्षको जेठ १५ गते पेश गर्नुपर्ने संवैधानिक प्रावधान रहेको छ। राजस्व र व्ययको वार्षिक अनुमान पेश गर्नु पूर्व सम्मानित संसदमा चालु आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मका प्रमुख आर्थिक गतिविधिहरु, समग्र आर्थिक स्थिति, प्रमुख आर्थिक सूचक/परिसूचकहरुको अवस्था र विश्लेषण समेत समावेश गरी आर्थिक सर्वेक्षण, २०७६ प्रकाशन गरिएको छ।

पछिल्ला वर्षहरूमा नेपालको आर्थिक वृद्धिदर उच्च रहन सकेको छ भने मुल्य वृद्धिदर निश्चित सीमा भित्रै रहेको छ। सरकारी वित्त र वित्तीय क्षेत्रमा स्थायित्व हासिल हुँदैछ। बाह्य क्षेत्रमा भने असन्तुलनको चाप बढेको छ। प्रमुख सामाजिक सूचकहरूमा उल्लेख्य सुधार भएको छ। कृषि र पर्यटन क्षेत्रको प्रगति सन्तोषप्रद छ। भौतिक पूर्वाधारहरुको निर्माण र विस्तारले तीव्रता पाएको छ। ऊर्जाको भरपर्दो र निरन्तर उपलब्धताले लगानी तथा औद्योगिक गतिविधि बढेको छ। उद्योगहरूको दर्ता तथा स्थापनामा भएको वृद्धिसँगै औद्योगिक उत्पादन र दीर्घकालीन पूँजी निर्माणका लागि आवश्यक कच्चा पदार्थको उपयोगमा वृद्धि भएको छ। थप रोजगारीका अवसरहरू उपलब्ध हुन थालेका छन्। लगानीको वातावरण सुदृढ हुँदै गएको छ। यसबाट थप उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने आधारशीला तयार भएको छ।

यस सर्वेक्षणमा समष्टिगत आर्थिक स्थितिको विश्लेषण र सम्भव भएसम्म विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनको उपलब्धी र अन्य तथ्याङ्कहरूलाई प्रदेशगत रूपमा समेत समेट्ने प्रयास गरिएको छ। मुलुकको समग्र आर्थिक स्थितिका सम्बन्धमा अद्यावधिक जानकारी राख्न चाहने सबै सरोकारवालाहरूलाई यो प्रकाशन उपयोगी हुने विश्वास लिएको छु।

अन्त्यमा, आर्थिक सर्वेक्षण २०७५/७६ तयार गर्न सहयोग गर्नु हुने विभिन्न निकाय तथा पदाधिकारीहरू, खासगरी यो सर्वेक्षण तयार गर्ने कार्यमा संलग्न अर्थ मन्त्रालय र अन्तर्गतका सबै कर्मचारीहरुलाई धन्यवाद दिन्छु।

डा. युवराज खतिवडा
अर्थमन्त्री

जेठ, २०७६

विषय सूची

प्राक्कथन

तालिका सूची

चार्ट सूची

छोटकरी रूप

कार्यकारी सारांश

१.	समग्र आर्थिक स्थिति	१
२.	प्रादेशिक आर्थिक तथा सामाजिक स्थिति	१६
३.	सार्वजनिक वित्त	२२
४.	मूल्य	४३
५.	वित्तीय क्षेत्र	४५
६.	बाह्य क्षेत्र	५६
७.	गरिबी निवारण र रोजगारी	६०
८.	कृषि, वन तथा भूमिसुधार	७१
९.	उद्योग, वाणिज्य, आपूर्ति र पर्यटन	८९
१०.	आवास तथा सहरी विकास, वातावरण र ऊर्जा	१०७
११.	भौतिक पूर्वाधार, यातायात तथा सञ्चार	११७
१२.	सामाजिक क्षेत्र	१२७
१३.	भूकम्पपछिको पुनर्निर्माण	१५१
१४.	सुशासन	१५५

समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरु

अनुसूचीहरु

छोटकरी रूप

ADB	Asian Development Bank
ART	Anti Retro Treatment
ARV	Anti Retro Viral
BCG	Bacille Calmette Guerin
BIMSTEC	Bay of Bengal Initiative for Multi-sectoral Technical and Economic Cooperation
BPKIHS	B. P. Koirala Institute of Health Sciences
DBR	Doing Business Report
DPR	Detail Project Report
DPT	Diphtheria Pertussis Tetanus
DTH	Direct to Home
EIA	Environmental Impact Assessment
ERPD	Emission Reduction Program Document
HASTC	High Altitude Sports Training Center
HD	High Definition
ICAO	International Civil Aviation Authority
ICP	Integrated Custom Point
ISO	International Standards Organization
LAPA	Local Adaptation Plans for Action
LPA	Lasting Power of Attorney for Health and Welfare
LTE	Long term Evaluation
MIS	Management Information System
PITS	Postal Internal Tracking System
PKDL	Post Kala-azar Dermal Leishmaniasis
PMTCT	Preventing Mother to Child Transmission
PMT	Proxy Means Test
RA-IMS	Road Accident Information Management System
RAP	Rural Access Program
REED	Reducing Emission from Deforestation and forest Degradation)
SAFTA	South Asian Free Trade Agreement
SEE	School Education Examination
ToR	Terms of Reference
TTA	Transit and Transport Agreement
WTO	World Trade Organization

कार्यकारी सारांश

१. चालु आर्थिक वर्षमा मुलुकका अधिकांश आर्थिक, सामाजिक तथा भौतिक पूर्वाधार विकासका परिसूचकहरु सन्तोषजनक रहेकाछन्। राजनीतिक स्थायित्व कायम भएसँगै लगानीको वातावरणमा आएको सुधार, विद्युतको नियमित उपलब्धता तथा स्थानीय तहबाट पनि विकासका गतिविधि बढेको कारण समेत अर्थतन्त्र उच्च आर्थिक वृद्धिको मार्गमा अघि बढेको छ।

२. आर्थिक क्रियाकलापमा भएको विस्तारका कारण प्रतिव्यक्ति आम्दानी बढेको छ। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा भएको वृद्धिसँगै बचत गर्ने क्षमता पनि बढेको छ। आम्दानीमा भएको वृद्धि र वास्तविक ब्याजदर सकारात्मक रहेको अवस्था तथा वित्तीय क्षेत्रको सन्तुलित एवम् समावेशी विकासको परिणामस्वरुप कुल गार्हस्थ्य बचत बढ्दै गई २०.५ प्रतिशत पुगेको छ। यसले राष्ट्रिय पूँजी निर्माणमा योगदान पुगेको छ।

३. शिक्षा, स्वास्थ्य, सञ्चार, भौतिक पूर्वाधार एवम् ऊर्जा तथा भूकम्प पछिको पुनर्निर्माण सम्बन्धी तथ्याङ्कहरुले सामाजिक एवम् भौतिक पूर्वाधार विकासको सुदृढ आधारशीला तयार हुँदै गरेको संकेत गरेका छन्। आन्तरिक एवम् बाह्य लगानी आकर्षित गर्न भएका नीतिगत एवम् कानूनी सुधारको परिणाम दिगो, समावेशी एवम् उच्च आर्थिक वृद्धिको मार्ग प्रशस्त हुने वातावरण विकास हुँदै गएको छ। उच्च लगानीका लागि औद्योगिक तथा पूँजीगत सामानको आयात बढ्दै जाँदा र निर्यात वृद्धि सीमित हुँदा व्यापार घाटामा भने थप चाप परेको छ।

४. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा ७.० प्रतिशत आर्थिक वृद्धिदर रहने प्रारम्भिक अनुमान छ।

५. आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा उपभोक्ता मुद्रास्फीति ४.२ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनमा पनि मुद्रास्फीति सोही विन्दुमा रहेको छ।

६. उच्च आर्थिक वृद्धि, सामाजिक तथा आर्थिक पूर्वाधारमा भएको लगानी र विप्रेषण आप्रवाहमा रहेको वृद्धिका कारण क्रमिक रूपमा गरिबी घट्दै गएको छ। निरपेक्ष गरिबीको रेखामुनी रहेका जनसङ्ख्या १८.७ प्रतिशत रहेको अनुमान छ ।

७. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा प्रतिव्यक्ति आय रु.१ लाख १७ हजार ४ सय ५५ (अमेरिकी डलर १,०३४) पुग्ने अनुमान छ।

८. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग उपभोगको र कुल गार्हस्थ्य बचतको अनुपात क्रमशः ७९.५ प्रतिशत र २०.५ प्रतिशत पुगेको छ।

९. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल लगानी २९.० प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२१ खर्ब ५७ अर्ब १८ करोड हुने अनुमान छ। कुल गार्हस्थ्य बचतको वृद्धि भन्दा कुल पूँजी लगानीको वृद्धि उच्च रहँदा बचत र लगानीको अन्तर बढ्दै गएको छ।

१०. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल सरकारी खर्च आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिको तुलनामा २.२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ५ खर्ब ४० अर्ब ९० करोड पुगेको छ। कुल सरकारी खर्च मध्ये चालु खर्च, पूँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको अंश क्रमशः ७५.५ प्रतिशत, १६.७ प्रतिशत र ७.८ प्रतिशत रहेको छ।

११. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय विभाज्य कोष/संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला भएको राजस्व रु. ५ खर्ब ५ करोड रहेको छ। यो रकम आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिको तुलनामा २१.७ प्रतिशतले बढी हो। विगतका वर्षहरुमा सरकारले सङ्कलन गर्ने घरबहाल कर, रजिष्ट्रेशन दस्तुर र सवारी साधन कर यसमा समावेश गरिएको छैन।

१२. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय सरकारको राजस्व रु. ४ खर्ब ३७ अर्ब ६६ करोड रहेको छ। यो रकम आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिको तुलनामा ६.५ प्रतिशतले बढी हो।

१३. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म अनुदान रु.१३ अर्ब ४९ करोड र ऋण रु.९३ अर्ब ६९ करोड गरी रु.१ खर्ब ७ अर्ब १८ करोड वैदेशिक सहयोग प्रतिबद्धता प्राप्त भएको छ।

१४. २०७५ फागुनसम्ममा कुल सार्वजनिक ऋण रु.९ खर्ब ७८ अर्ब ४५ करोड रहेको छ। यस मध्ये रू. ३ खर्व ८३ अर्व ५९ करोड आन्तरिक ऋण र रू. ५ खर्व ९४ अर्व ८६ करोड बाह्य ऋण रहेको छ।

१५. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा वित्तीय क्षेत्र स्थायित्वका सूचकहरु सबल रहेका छन्। पछिल्ला वर्षहरुमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा विस्तृत मुद्राप्रदाय, निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाहित कर्जा तथा कुल निक्षेपको अनुपात लगायतका वित्तीय प्रगाढता सूचकमा सुधार आएको छ। २०७५ फागुनसम्म ७१३ स्थानीय तहमा वाणिज्य बैंकका शाखा पुग्नुको साथै बैक तथा वित्तीय संस्थाको कुल शाखा संख्या ४,७०१ पुगेको छ।

१६. बिमा व्यवसाय गर्ने कम्पनीको संख्यामा भएको वृद्धिसँगै बिमा व्यवसायको आकार र कारोवारमा विस्तार भएबाट आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म करिब १८.० प्रतिशत नागरिकमा बिमाको पहूँच पुगेको छ।

१७. पछिल्लो एक दशकमा कुल वैदेशिक व्यापारमा वस्तु निर्यातको अंश घट्दै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा कुल वैदेशिक व्यापार २३.२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१० खर्ब १० अर्ब ३३ करोड पुगेको छ।

१८. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा कुल वस्तु निर्यात १४.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.६१ अर्ब २२ करोड रहेको छ भने वस्तु आयात २३.८ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.९ खर्ब

४९ अर्ब ११ करोड रहेको छ। यस अवधिमा कुल वस्तु व्यापार घाटा २४.५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.८ खर्ब ८७ अर्ब ८९ करोड रहेको छ।

१९. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म शोधनान्तर स्थिति रु.५८ अर्ब ९८ करोडले घाटामा रहेको छ। यस अवधिमा चालु खाता रु.१ खर्ब ९१ अर्ब १२ करोडले घाटामा रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म विप्रेषण आप्रवाह २३.४ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.५ खर्ब ८२ अर्ब १९ करोड रहेको छ। २०७५ फागुनसम्म रहेको विदेशी विनिमय सञ्चितिले ९.१ महिनाको वस्तु आयात र ७.९ महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पर्याप्त रहेको छ।

२०. नेपाल श्रमशक्ति सर्भेक्षण, २०७४ अनुसार हप्तामा एक घण्टा तलब अथवा फाइदाको लागि वस्तु तथा सेवा उत्पादन कार्यमा संलग्न भएका व्यक्तिहरुलाई रोजगारी प्राप्त भएको मान्दा हाल नेपालमा बेरोजगारी दर ११.४ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक क्रियाकलापमा भएको विस्तारसँगै वैदेशिक रोजगारीमा जानेको संख्या पनि कमी आउन थालेको छ।

२१. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म २१८ उद्योगहरुमा रु.११ अर्ब १८ करोड लगानी प्रतिबद्धता भई ७,९५३ रोजगारी सिर्जना हुने अनुमान छ। स्वदेशी एवम् विदेशी लगानीकर्ताको उत्साहमूलक सहभागिताकासाथ लगानी सम्मेलन सम्पन्न भएको छ। एकल विन्दु सेवा केन्द्र सञ्चालनमा आएको छ।

२२. सहरी जनसङ्ख्या कूल जनसङ्ख्याको ५९.९ प्रतिशत पुगेको छ। दिगो विकासको लक्ष्य अनुरुप सहरी विकासको कार्यलाई विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी द्रुततर गतिमा अगाडि बढाईएको छ।

२३. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म आधारभूत खानेपानी सेवाबाट कुल जनसङ्ख्याको ८८.० प्रतिशत र आधारभूत सरसफाई सेवाबाट कुल जनसङ्ख्याको ९९.० प्रतिशत लाभान्वित भएका छन्।

२४. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म कुल जनसङ्ख्याको ७७.८ प्रतिशत जनसङ्ख्यामा विद्युत सुविधा पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म कुल विद्युत उत्पादन १,१४२ मेगावाट रहेको तथा कुल जनसङ्ख्याको करिब १८.० प्रतिशत जनसङ्ख्यामा नवीकरणीय ऊर्जा स्रोतबाट विद्युत सुविधा पुगेको छ।

२५. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म १४ हजार १ सय २ कि.मी. कालोपत्रे (४४.९ प्रतिशत), ७,८८१ कि.मी. खण्डास्मित (२५.१ प्रतिशत) र ९,४१० कि.मी. (३०.० प्रतिशत) कच्ची सडक गरी कुल सडकको लम्बाई ३१ हजार ३ सय ९३ किलोमीटर रहेको छ। हुम्ला बाहेक सबै जिल्ला सदरमुकाम सडक सञ्जालसँग जोडिएका छन्।

२६. राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरू मध्ये गौतमबुद्ध विमानस्थल भैरहवाको निर्माण आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा सम्पन्न हुने, पोखरा विमानस्थल, मध्यपहाडी लोकमार्ग र उत्तर दक्षिण लोकमार्गको काम तीव्र रूपमा अगाडि बढेको छ।

२७. प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनामा हालसम्म २,७७६ साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र, ३३६ व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र, ६९ व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र र १४ बृहत् व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र मार्फत् कृषि उत्पादनमा आवश्यक मल, बिउविजन, सिँचाइ उपकरण, मत्स्य पोखरी निर्माण, बाली तथा पशु बिमामा अनुदानको व्यवस्था भएको छ।

२८. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म २७ हजार २ सय ३६ मुक्त कमैया र ७,२२८ मुक्त हलियाको पुनर्स्थापना सम्पन्न भएको छ। मुक्त कमैया परिवार मध्ये ७४ परिवारलाई जग्गा खरीद, ४८ परिवारलाई घर निर्माण, ६,३१७ परिवारलाई काठ खरीद गर्न अनुदान उपलब्ध गराइएको छ। ६० मुक्त कमैयाहरुले सीप विकास तालिम प्राप्त गरेका छन्।

२९. सन् २०१८ मा स्थलमार्गबाट आएका भारतीय पर्यटक बाहेक ११ लाख ७३ हजार ७२ पर्यटक नेपाल भ्रमणमा आएका छन्। हवाईमार्गबाट आउने पर्यटकको अंश ८२.८ प्रतिशत र स्थलमार्गबाट आउने पर्यटकको अंश १७.२ प्रतिशत रहेको छ।

३०. भूकम्पपछि पुनर्निर्माणको काममा तीव्रता आएको छ। २०७५ फागुनसम्म करिब ६ लाख ५ हजार निजी घरको निर्माण सुरु भएको छ। २६२ सरकारी भवन, ४,२०१ विद्यालय भवन, ६४३ स्वास्थ्य संस्था भवन, २२१ पुरातात्विक सम्पदा र १२४ सुरक्षा निकायका भवनको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको छ।

३१. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी संघ अन्तर्गतका कर्मचारीलाई तीन तहमा समायोजन गरिएको छ। यसले संघीयता कार्यान्वयन र सार्वजनिक सेवाप्रवाहमा थप योगदान पुग्न गएको छ।

१. समग्र आर्थिक स्थिति

विश्व अर्थतन्त्र

आर्थिक वृद्धि

१.१ सन् २०१८ को उत्तरार्द्धमा विश्व आर्थिक क्रियाकलापमा आएको सुस्तताले धेरै अर्थतन्त्रहरु प्रभावित भए। चीन र अमेरिका बीचको व्यापार असहजता, यूरोपेली अर्थतन्त्रमा आएको शिथिलता, नयाँ उत्सर्जन मापदण्ड अवलम्बनको कारण जर्मनीको व्यवसायिक, औद्योगिक र खासगरी कार उत्पादनमा देखिएको व्यवधान, ईटालीको लगानीमा आएको कमी र जापानको अर्थतन्त्रमा प्राकृतिक प्रकोपबाट परेको असर जस्ता कारणहरुले सन् २०१८ मा ३.६ प्रतिशतले वृद्धि भएको विश्व अर्थतन्त्र सन् २०१९ मा ३.३ प्रतिशतले विस्तार हुने प्रक्षेपण रहेको छ।

तालिका १ (क): विश्व आर्थिक वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

अर्थतन्त्र	२०१५	२०१६	२०१७	२०१८	२०१९*
विश्व अर्थतन्त्र	३.४	३.४	३.८	३.६	३.३
विकसित अर्थतन्त्र	२.३	१.७	२.४	२.२	१.८
उदीयमान तथा विकासशील अर्थतन्त्र	४.३	४.६	४.८	४.५	४.४
उदीयमान तथा विकासशील एशिया	६.८	६.७	६.६	६.४	६.३
मध्यपूर्व तथा उत्तर अफ्रिकी मुलुक	२.४	५.३	१.८	१.४	१.३
उदीयमान तथा विकासशील युरोप	४.८	३.३	६.०	३.६	०.८
यूरोपियन युनियनका मुलुक	२.१	२.०	२.४	१.८	१.३
न्यूनआय भएका विकासशील अर्थतन्त्र	४.६	३.६	४.९	४.६	५.०

स्रोत: अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, २०१९   * प्रक्षेपण

१.२ सन् २०१८ मा ७.१ प्रतिशतले वृद्धि भएको भारतीय अर्थतन्त्र सन् २०१९ मा ७.३ प्रतिशतले विस्तार हुने प्रक्षेपण अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषले गरेको छ। सन् २०१८ मा चीनको अर्थतन्त्र ६.६ प्रतिशतले बढेकोमा सन् २०१९ मा केही कमी आई ६.३ प्रतिशत हुने अनुमान छ। सन् २०१९ मा नेपाल, भारत, श्रीलङ्का र अफगानिस्तान बाहेक अन्य सबै दक्षिण एशियाली मुलुकहरु र चीनको आर्थिक वृद्धिदर घट्न सक्ने प्रक्षेपण रहेको छ।

तालिका १ (ख): दक्षिण एशियाली मुलुक तथा चीनको आर्थिक वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

मुलुक	२०१५	२०१६	२०१७	२०१८	२०१९*
बंगलादेश	६.८	७.२	७.६	७.७	७.३
भुटान	६.२	७.३	७.४	५.८	४.८
भारत	८.०	८.२	७.२	७.१	७.३
माल्दिभ्स	२.९	७.३	६.९	७.०	६.३
नेपाल#	३.३	०.६	७.९	६.३	६.५
श्रीलङ्का	५.०	४.५	३.३	३.०	३.५
पाकिस्तान	४.१	४.६	५.४	५.२	२.९
अफगानिस्तान	१.०	२.२	२.७	२.३	३.०
चीन	६.९	६.७	६.८	६.६	६.३

स्रोत: अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, २०१९ — * प्रक्षेपण

केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागबाट प्रकाशित आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क अनुसार आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को आर्थिक वृद्धिदर ७.० रहने अनुमान छ।

मूल्य स्थिति

१.३ अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषले विकसित अर्थतन्त्रको मूल्य वृद्धिदर सन् २०१८ को तुलनामा सन् २०१९ मा ०.४ प्रतिशत बिन्दुले कमी आई १.६ प्रतिशत हुने प्रक्षेपण गरेको छ। त्यसैगरी, उदीयमान तथा विकासशील अर्थतन्त्रको मूल्य वृद्धिदर सन् २०१८ मा ४.८ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०१९ मा सीमान्त वृद्धि भई ४.९ प्रतिशत रहने प्रक्षेपण रहेको छ। मध्यपूर्व तथा उत्तर अफ्रिकी मुलुकहरु र न्यून आय भएका विकासशील अर्थतन्त्रको मुद्रास्फीति घट्ने प्रक्षेपण रहेको छ। यस अवधिमा विश्व उर्जा मूल्य १७.० प्रतिशतले घटेको र तेलको मूल्य प्रति व्यारेल अमेरिकी डलर ८१ बाट घटेर सन् २०१९ को अप्रिलमा अमेरिकी डलर ६१ मा पुगेकोले विकसित अर्थतन्त्रको मुद्रास्फीति कम हुन गएको छ।

तालिका १ (ग): विश्वको मुद्रास्फीति (उपभोक्ता मूल्यमा आधारित, प्रतिशत)

अर्थतन्त्र	२०१५	२०१६	२०१७	२०१८	२०१९*
विकसित अर्थतन्त्र	०.३	०.८	१.७	२.०	१.६
उदीयमान तथा विकासशील अर्थतन्त्र	४.७	४.२	४.३	४.८	४.९
उदीयमान तथा विकासशील एशिया	२.७	२.८	२.४	२.६	२.८
उदीयमान तथा विकासशील युरोप	३.२	३.२	६.२	८.७	९.०
मध्यपूर्व तथा उत्तर अफ्रिकी मुलुकहरु	५.५	४.९	६.७	११.४	१०.०
न्यून आय भएका विकासशील अर्थतन्त्र	६.९	८.६	९.६	९.१	८.२

स्रोत: अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, २०१९ — * प्रक्षेपण

१.४ सन् २०१८ को तुलनामा सन् २०१९ मा दक्षिण एशियाली मुलुकहरु मध्ये बंगलादेश बाहेक अन्य सबै मुलुकहरु तथा चीनको उपभोक्ता मुद्रास्फीति बढ्ने अनुमान रहेको छ। दक्षिण एशियाका अधिकांश देशहरुको मुद्रास्फीति सन् २०१८ को तुलनामा सीमान्त वृद्धि हुने र पाकिस्तानको मुद्रास्फीति सन् २०१८ को तुलनामा झण्डै दोब्बर हुने प्रक्षेपण रहेको

छ। सन् २०१९ मा नेपालको उपभोक्ता मुद्रास्फीति सन् २०१८ को ४.२ प्रतिशतबाट बढेर ४.९ प्रतिशत रहने अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको प्रक्षेपण रहेको छ।

तालिका १ (घ): दक्षिण एशियाली मुलुक तथा चीनको मुद्रास्फीति (उपभोक्ता मूल्यमा आधारित, प्रतिशत)

मुलुक	२०१५	२०१६	२०१७	२०१८	२०१९*
बंगलादेश	६.२	५.७	५.६	५.६	५.४
भुटान	७.६	७.६	५.५	३.६	४.०
भारत	४.९	४.५	३.६	३.५	३.९
माल्दिभ्स	१.९	०.८	२.३	१.५	२.२
नेपाल	७.२	९.९	४.५	४.२	४.९
श्रीलंका	२.२	४.०	६.६	४.३	४.५
अफगानिस्तान	-०.७	४.४	५.०	०.६	१.९
पाकिस्तान	४.५	२.९	४.१	३.९	७.६
चीन	१.४	२.०	१.६	२.१	२.३

स्रोत : अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, २०१९ * प्रक्षेपण

राष्ट्रिय अर्थतन्त्र

आर्थिक वृद्धि

१.५ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा) ६.३ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो वृद्धि ६.८ प्रतिशत रहने अनुमान छ। उत्पादकको मूल्यमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन ७.० प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ। यस्तो वृद्धि आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा ६.७ प्रतिशत रहेको थियो।

१.६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा मौसम अनुकूलता हुनुको साथै सिँचाइ सुविधामा भएको वृद्धि र रासायनिक मल, बीउ बीजनको सहज उपलब्धताले कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि हुन सकेको छ। गैरकृषि क्षेत्रतर्फ ऊर्जा क्षेत्रको विस्तार एवम् विद्युतको नियमित उपलब्धता, पुनर्निर्माण तथा अन्य भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यमा भएको तीव्रता, औद्योगिक क्षेत्रमा भएको उत्पादन वृद्धि, पर्यटकको आगमनमा उत्साहजनक वृद्धि, निर्माण सामग्री तथा कच्चा पदार्थको बढ्दो आयातको कारण स्वदेशी वस्तुहरुको उत्पादनमा भएको वृद्धि जस्ता कारणले चालु आर्थिक वर्षको आर्थिक वृद्धिदर उच्च हुने अनुमान रहेको छ।

१.७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कृषि र गैरकृषि क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि क्रमशः ५.० प्रतिशत र ७.५ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो वृद्धिदर क्रमशः २.८ प्रतिशत र ७.७ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा गैरकृषि

क्षेत्रतर्फ विद्युत, ग्याँस र पानीको कुल मूल्य अभिवृद्धि सबैभन्दा बढी १२.४ प्रतिशत र शिक्षा क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि सबैभन्दा कम ५.२ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

१.८ पछिल्लो दशकको आर्थिक वृद्धिदर वार्षिक औसत ४.६ प्रतिशत रहेको छ। यस अवधिमा कृषि र गैरकृषि क्षेत्रको वृद्धिदर वार्षिक औसत क्रमशः ३.१ प्रतिशत र ५.३ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा भूकम्प र सीमा नाका अवरोधबाट शिथिल भएको अर्थतन्त्र आर्थिक वर्ष २०७३/७४ देखि वार्षिक औसत ७.३ प्रतिशतले विस्तार भएको छ।

चार्ट १(क): कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर (आधारभूत मूल्यमा)

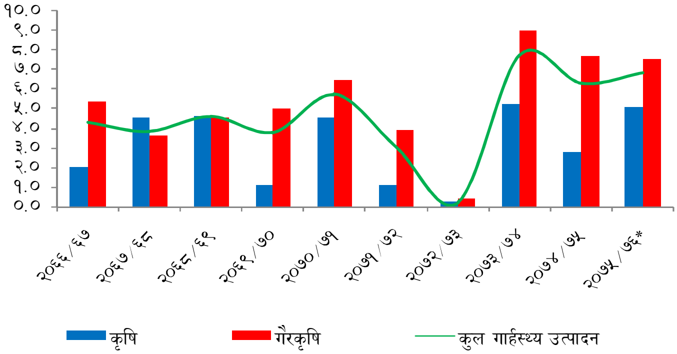

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ *अनुमानित

१.९ कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि क्षेत्रको योगदान हरेक वर्ष क्रमशः घट्दै गएको छ भने गैरकृषि क्षेत्रको योगदान बढ्दै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि क्षेत्रको योगदान २७.० प्रतिशत र गैरकृषि क्षेत्रको योगदान ७३.० प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कृषि क्षेत्र र गैरकृषि क्षेत्रको योगदान कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा क्रमशः २८.१ प्रतिशत र ७१.९ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट १(ख): कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना (प्रतिशतमा)

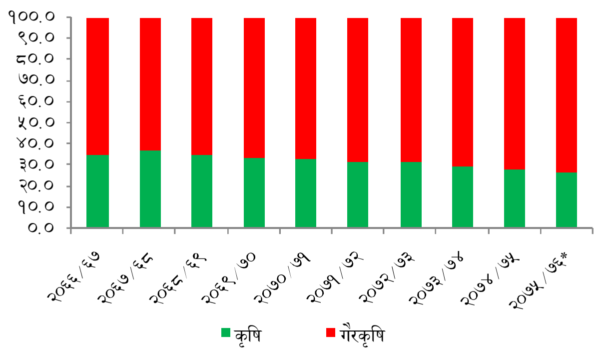

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ *अनुमानित

१.१० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदरमा सबैभन्दा बढी योगदान थोक तथा खुद्रा व्यापारको २३.१ प्रतिशत रहने अनुमान छ। त्यसैगरी, कृषि र वन क्षेत्र १९.७ प्रतिशत, रियल स्टेट तथा व्यावसायिक सेवा १०.४ प्रतिशत, निर्माण १०.३ प्रतिशत, उत्पादनमूलक उद्योग ६.५ प्रतिशत र अन्यको योगदान ३१.७ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

चार्ट १(ग): कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदरमा क्षेत्रगत योगदान (प्रतिशतमा)

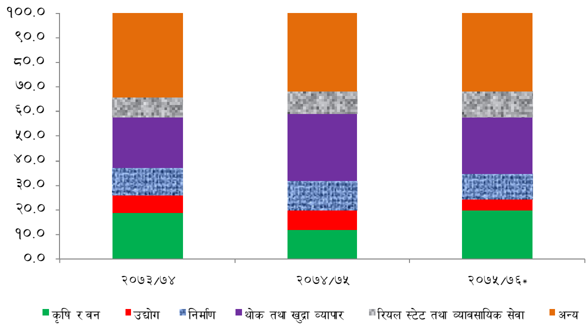

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ को तथ्याङ्कबाट विश्लेषण गरिएको *अनुमानित

उपभोग

१.११ पछिल्ला वर्षहरुमा कुल आयमा उपभोगको अंश कम हुँदै बचतको अंश बढ्ने प्रवृत्ति देखिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा उपभोगको अंश ८२.२ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा ७९.५ प्रतिशत रहने अनुमान छ। पछिल्लो दशकमा उपभोग र कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपात औसत ८७.६ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सरकारी, निजी क्षेत्र र गैर नाफामूलक संस्थाको उपभोगको अनुपात क्रमशः ११.५ प्रतिशत, ६६.४ प्रतिशत र १.६ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

चार्ट १(घ): उपभोग संरचना

(कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

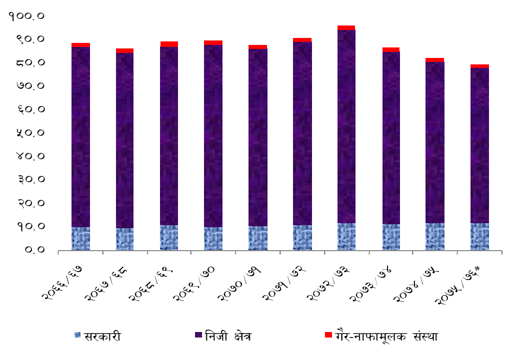

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ *अनुमानित

१.१२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल उपभोगमा सरकारी र निजी क्षेत्रको उपभोगको अंश क्रमशः १४.५ प्रतिशत र ८३.४ प्रतिशत रहने अनुमान छ भने गैर-नाफामूलक संस्थाको उपभोगको अंश २.१ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो अनुपात क्रमशः १४.२ प्रतिशत, ८३.८ प्रतिशत र २.० प्रतिशत रहेको थियो।

१.१३ पछिल्ला वर्षहरुमा कुल निजी उपभोगमा खाद्यान्न उपभोगको अंश घट्दै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल निजी उपभोगमा खाद्यवस्तु, गैर-खाद्यवस्तु र सेवाको अंश क्रमशः ६३.६ प्रतिशत, २६.२ प्रतिशत र १०.२ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

बचत

१.१४ पछिल्ला वर्षहरुमा आयमा वृद्धिसँगै बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरुमा निक्षेपको ब्याजदर आकर्षक हुन थालेकोले बचतमा बढोत्तरी आएको छ। सो अनुसार आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग कुल गार्हस्थ्य बचतको अनुपात १७.८ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो अनुपात २.७ प्रतिशत बिन्दुले वृद्धि भई २०.५ प्रतिशत पुग्ने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग कुल राष्ट्रिय बचतको अनुपात ५२.४ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो अनुपात ४७.१ प्रतिशत रहेको थियो। पछिल्लो १० वर्षमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग कुल गार्हस्थ्य बचत र कुल राष्ट्रिय बचतको अनुपात औसत क्रमशः १२.४ प्रतिशत र ४२.९ प्रतिशत रहेको छ।

लगानी

१.१५ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल लगानी ३३.६ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा २९.० प्रतिशतले वृद्धि भई रु. २१ खर्ब ५७ अर्ब १८ करोड पुग्ने अनुमान छ। पछिल्लो ३ आर्थिक वर्षको कुल लगानीको औसत वृद्धि ४२.२ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट १(ङ): लगानी (कुल पूँजी निर्माण) को प्रवृत्ति

(कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

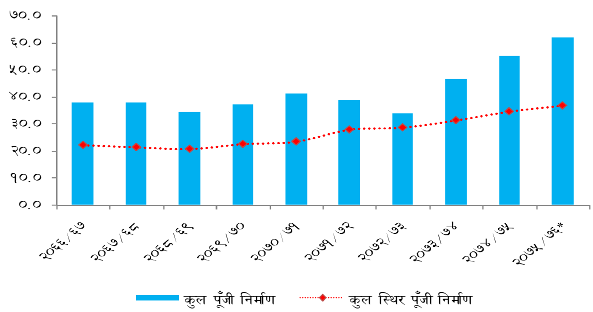

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ * अनुमानित

१.१६ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग कुल लगानीको अनुपात ५५.२ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो अनुपात ६२.३ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग कुल स्थिर पूँजी निर्माणको अनुपात आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को ३४.७ प्रतिशतबाट बढेर ३६.९ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

चार्ट १(च): कुल स्थिर पूँजी निर्माण (स्थिर लगानी) संरचना (प्रतिशतमा)

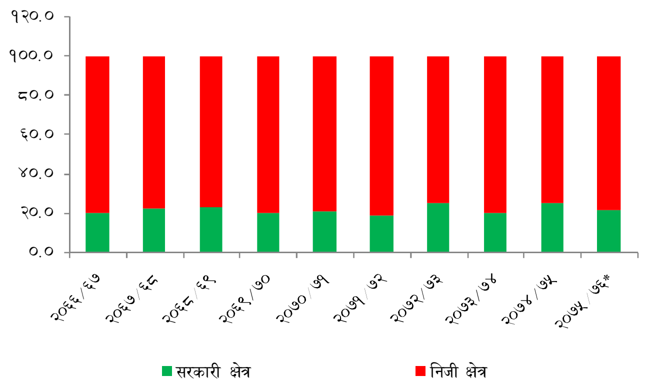

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ *अनुमानित

१.१७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल स्थिर पूँजी निर्माण २१.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. १२ खर्ब ७९ अर्ब ५१ करोड रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल स्थिर पूँजी निर्माणमा निजी क्षेत्र र सरकारी क्षेत्रको अंश क्रमशः ७८.४ प्रतिशत र २१.६ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो अंश क्रमशः ७५.१ प्रतिशत र २४.९ प्रतिशत रहेको थियो। सरकारी क्षेत्रको तुलनामा निजी क्षेत्रको पूँजी निर्माणको वृद्धिदर उच्च रहेको छ।

चार्ट १(छ): कुल गार्हस्थ्य बचत र कुल राष्ट्रिय बचत
(कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

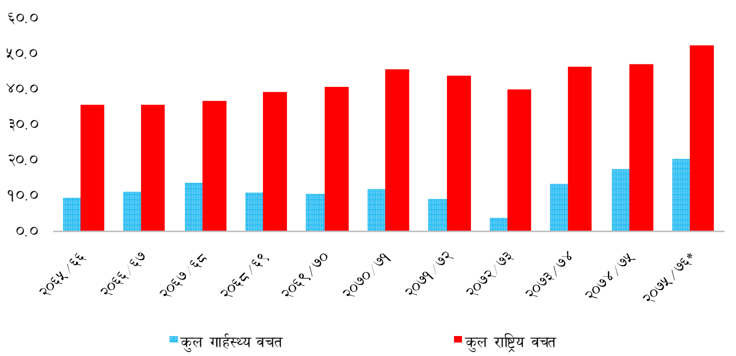

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ *अनुमानित

लगानी र बचतको अन्तर

१.१८ पछिल्ला ३ वर्षमा कुल गार्हस्थ्य बचतको वृद्धि कुल पूँजी निर्माणको तुलनामा उच्च रहेको छ। तर पनि कुल गार्हस्थ्य बचतको आधार न्यून रहेको र कुल पूँजी निर्माणको आधार उच्च रहेको कारणले बचत र लगानी बीचको अन्तर बढ्दै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा बचत र लगानीको अन्तर ३७.५ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो अन्तर ४१.८ प्रतिशत पुगेको छ। उच्च आर्थिक वृद्धिको लागि अर्थतन्त्रको सबै क्षेत्रमा बचत अभिवृद्धि गरी बढ्दो लगानीको माग पुरा गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण रहेको छ।

चार्ट १(ज): कुल गार्हस्थ्य बचत-लगानी अन्तर

(कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

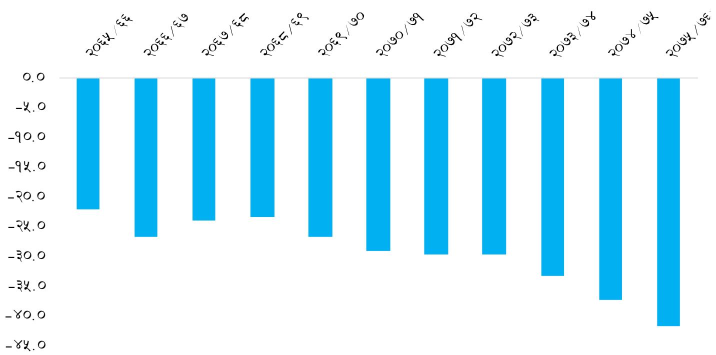

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ *अनुमानित

१.१९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा विप्रेषण आयको वृद्धिदर उच्च रहेसँगै कुल राष्ट्रिय बचत वृद्धि भई कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ५२.४ प्रतिशत पुगेको छ। तथापि, कुल राष्ट्रिय बचत र कुल लगानी बीचको अन्तर भने आर्थिक वर्ष २०७३/७४ देखि निरन्तर बढ्दै आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा ९.९ प्रतिशतले ऋणात्मक रहेको छ।

चार्ट १(झ): कुल राष्ट्रिय बचत-लगानी अन्तर

(कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

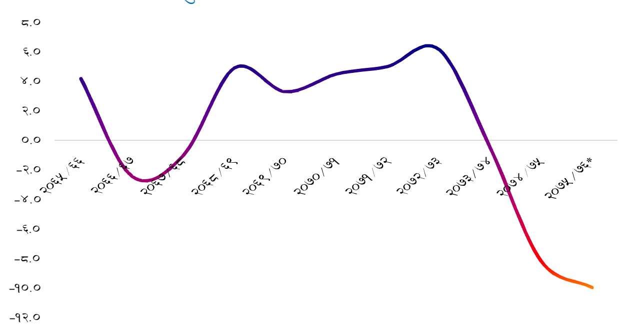

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ *अनुमानित

प्रतिव्यक्ति आय

१.२० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा) १२.८ प्रतिशतले बढेर रु. १ लाख १७ हजार ४ सय ५५ (अमेरिकी डलर १,०३४) रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो आय रु. १ लाख ४ हजार १ सय ५२ (अमेरिकी डलर ९९८) रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा अमेरिकी डलरसँग नेपाली रुपैयाँको विनिमय दर रू.१०४.३७ रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो दर बढेर रू.११३.५८ हुने अनुमान रहेको छ।

चार्ट १(ञ): प्रतिव्यक्ति आय र विनिमय दरको वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

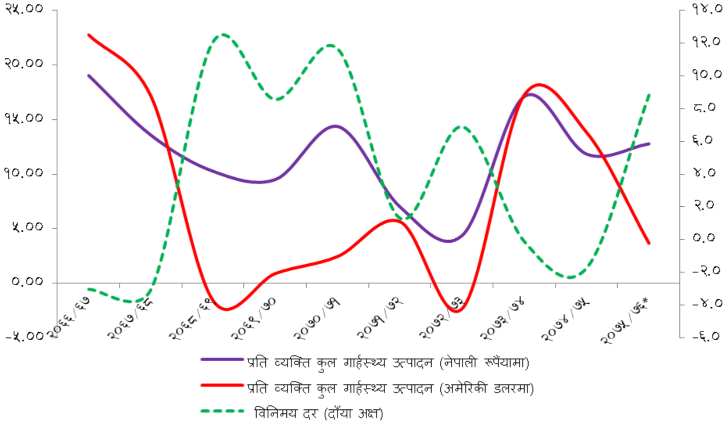

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ *अनुमानित

१.२१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (स्थिर मूल्यमा) ५.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ३२ हजार २ सय १० पुग्ने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो आय रु. ३० हजार ४ सय ९५ रहेको थियो।

१.२२ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा प्रतिव्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय (प्रचलित मूल्यमा) अमेरिकी डलर १,००५ रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो आय बढेर अमेरिकी डलर १,०४७ रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा प्रतिव्यक्ति राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी अमेरिकी डलर १,३६४ पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो आम्दानी अमेरिकी डलर १,२९० रहेको थियो।

कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको क्षेत्रगत संरचना

१.२३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा प्राथमिक क्षेत्र, द्वितीयक क्षेत्र र तृतीय क्षेत्रको वृद्धिदर क्रमशः ५.१ प्रतिशत, ८.१ प्रतिशत र ७.३ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो वृद्धिदर क्रमशः २.९ प्रतिशत, ९.६ प्रतिशत र ७.२ प्रतिशत

रहेको थियो। पछिल्लो दशकमा प्राथमिक क्षेत्र, द्वितीयक क्षेत्र र तृतीय क्षेत्रको वृद्धिदर वार्षिक औसत क्रमशः ३.२ प्रतिशत, ४.६ प्रतिशत र ५.६ प्रतिशत रहेको छ।

१.२४ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्राथमिक, द्वितीयक र तृतीय क्षेत्रको योगदान क्रमशः २८.७ प्रतिशत, १४.३ प्रतिशत र ५७.० प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो योगदान क्रमशः २७.६ प्रतिशत, १४.६ प्रतिशत र ५७.८ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

चार्ट १(ट): कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको क्षेत्रगत वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

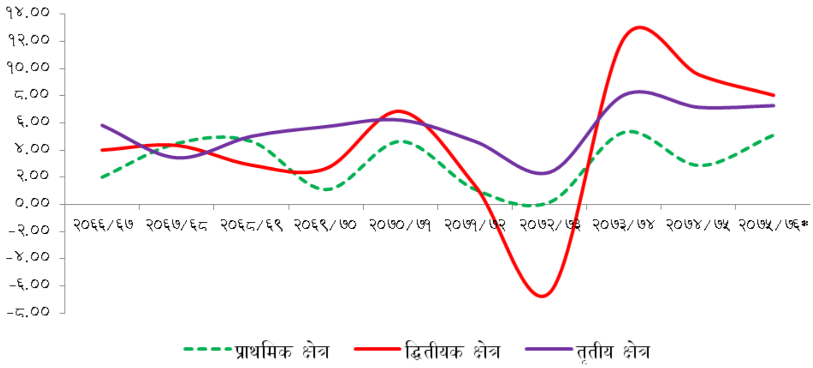

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ *अनुमानित

औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार कुल मूल्य अभिवृद्धि

प्राथमिक क्षेत्र (कृषि, वन, मत्स्यपालन र खानी तथा उत्खनन्)

१.२५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कृषि तथा वन क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ५.० प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा मौसम अनुकूल हुनुको साथै कृषि सामाग्री (मल, बिउ र सिँचाइ) को पहुँचमा भएको वृद्धिको कारण यस क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर उत्साहजनक रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा धानको उत्पादन ८.९ प्रतिशतले बढ्ने र दलहन तथा जुटको उत्पादनमा ह्रास आउने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि तथा वन क्षेत्रको योगदान २६.५ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा मत्स्यपालनको कुल मूल्य अभिवृद्धि वृद्धिदर ६.० प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो वृद्धिदर ५.६ रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा मत्स्यपालन क्षेत्रको योगदान ०.५ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

चार्ट १(ठ): कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि र वन क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

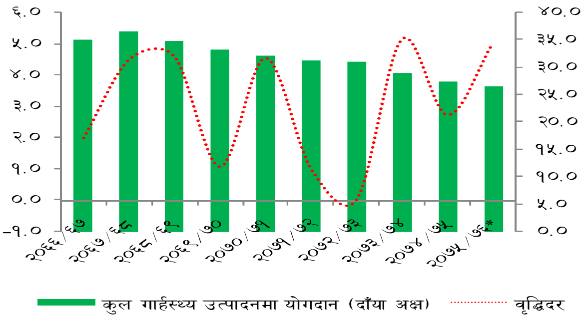

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ *अनुमानित

१.२६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा खनिज क्षेत्र (खानी तथा उत्खनन्) को कुल मूल्य अभिवृद्धि वृद्धिदर ९.५ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो वृद्धिदर ८.९ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा खनिज क्षेत्रको योगदान ०.६ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

द्वितीयक क्षेत्र (उत्पादनमूलक उद्योग, निर्माण, विद्युत, ग्याँस र पानी)

१.२७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा उत्पादनमूलक उद्योगको कुल मूल्य अभिवृद्धि ५.८ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान छ। पछिल्ला १० वर्षमा यस्तो वृद्धिदर वार्षिक औसत ३.८ प्रतिशत रहेको छ। ऊर्जाको नियमित उपलब्धता र अनुकूल औद्योगिक वातावरण जस्ता कारणले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यो क्षेत्रको वृद्धिदरमा सकारात्मक प्रभाव परेको अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा उत्पादनमूलक उद्योगको योगदान ५.५ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो योगदानमा सीमान्त वृद्धि भई ५.६ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

चार्ट १(ड): कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा उद्योग क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

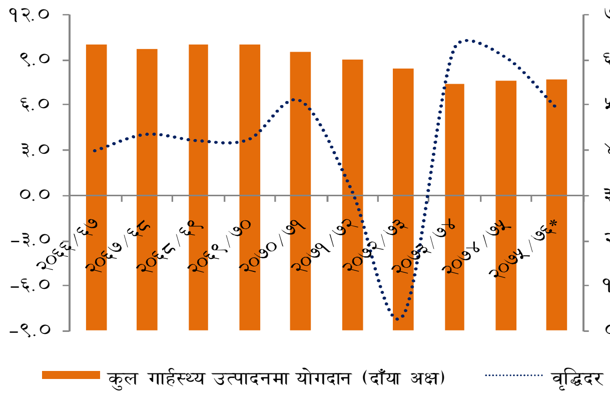

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ * अनुमानित

१.२८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा निर्माण क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ८.९ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ। माथिल्लो तामाकोशी जलविद्युत आयोजना, भैरहवा र पोखरामा निर्माणाधीन क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल, भेरी-बबई बहुउद्देश्यीय डाईभर्सन आयोजना लगायतका निर्माण तथा समग्र पुनर्निर्माणका कार्यमा आएको तीव्रताले यस क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि उच्च रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा निर्माण क्षेत्रको योगदान ७.८ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

चार्ट १(ढ): कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा निर्माण क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

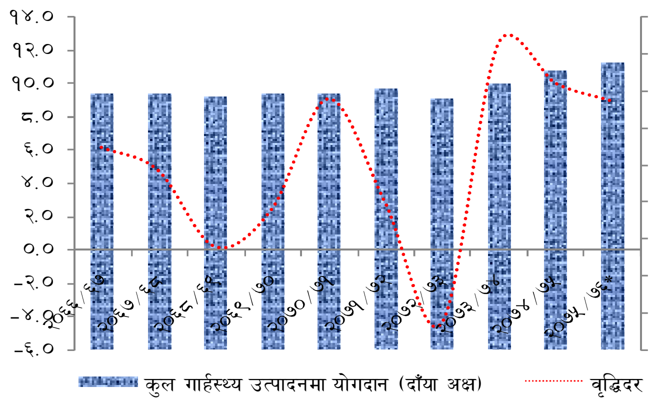

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ * अनुमानित

१.२९ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा विद्युत, ग्याँस तथा पानी क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ९.८ प्रतिशतले बढेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो वृद्धि १२.४ प्रतिशत रहने अनुमान छ। जलविद्युतको आन्तरिक उत्पादनमा भएको वृद्धिले भारतबाट विद्युत आयात कम हुँदै गएकोले यस क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर उच्च रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा यस क्षेत्रको योगदान १.३ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

तृतीय क्षेत्र (सेवा क्षेत्र)

१.३० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा थोक तथा खुद्रा व्यापार क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि १०.९ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो वृद्धिदर १२.३ प्रतिशत रहेको थियो। कृषिजन्य एवम् औद्योगिक उत्पादन, वस्तु आयात लगायतमा भएको वृद्धिले यस क्षेत्रको वृद्धिदर उच्च रहने अनुमान छ।

चार्ट १(ण): कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा थोक तथा खुद्रा व्यापार क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

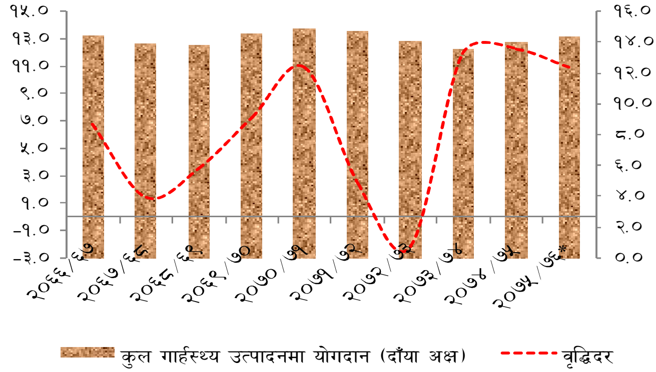

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ * अनुमानित

१.३१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा थोक तथा खुद्रा व्यापार क्षेत्रको योगदान १४.४ प्रतिशत रहने अनुमान छ। पछिल्लो दशकमा यस क्षेत्रको वार्षिक औसत वृद्धिदर ६.५ प्रतिशत तथा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा यस क्षेत्रको योगदान वार्षिक औसत १४.२ प्रतिशत रहेको छ।

१.३२ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा होटल तथा रेष्टुरेन्ट क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ९.८ प्रतिशतले बढेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो वृद्धिदर ८.३ प्रतिशत रहने अनुमान छ। सन् २०१८ अगष्ट देखि सन् २०१९ को मार्चसम्म पर्यटक आगमन २७.० प्रतिशतले वृद्धि भएको र आन्तरिक पर्यटन समेत क्रमिक रुपमा विस्तार हुँदै गएकोले होटल तथा रेष्टुरेन्ट क्षेत्रको क्षमता उपयोग बढेकोले यस क्षेत्रको वृद्धिदर उच्च रहेको अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा यस क्षेत्रको योगदान २.१ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

चार्ट १(त): कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा होटल तथा रेष्टुरेन्टको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

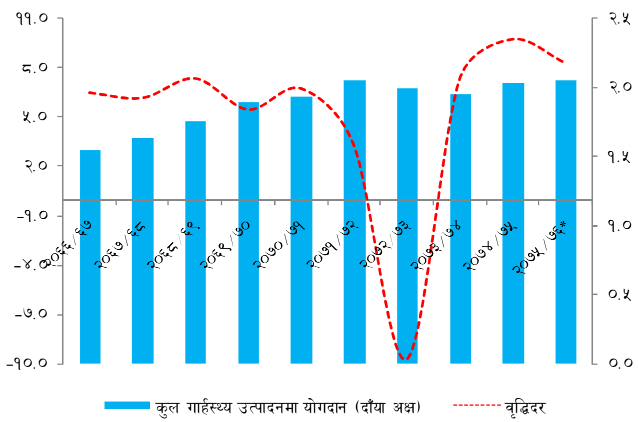

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ * अनुमानित

१.३३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यातायात, सञ्चार तथा भण्डारण क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ५.९ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो वृद्धिदर ४.६ प्रतिशत रहेको थियो। यस अवधिमा सञ्चार क्षेत्रको सेवा विस्तार हुनुको साथै यातायात ढुवानी र आपूर्ति प्रणालीमा सुधार आएकोले आर्थिक गतिविधिको विस्तारसँगै यस क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि बढ्ने अनुमान छ। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा यस क्षेत्रको योगदान आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा ७.२ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

१.३४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा वित्तीय मध्यस्थताको कुल मूल्य अभिवृद्धि ६.२ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ। बैङ्किङ्ग तथा गैर बैङ्किङ्ग क्षेत्रबाट प्रवाह भएको वित्तीय सेवामा विस्तारको कारण यस क्षेत्रको मूल्य अभिवृद्धि बढेको अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ७१३ वटा स्थानीय तहमा वाणिज्य बैङ्कको पहुँच पुगेकोले पनि यस क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदरमा सकरात्मक प्रभाव परेको हो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा वित्तीय मध्यस्थता क्षेत्रको योगदान ६.३ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

१.३५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा रियल स्टेट तथा व्यावसायिक सेवा क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ६.१ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान छ। सहरी क्षेत्रमा घर जग्गा कारोवार तथा व्यावसायिक कारोवारमा भएको विस्तारको कारण आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस क्षेत्रको वृद्धिदर उच्च रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा यस क्षेत्रको योगदान ११.५ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

चार्ट १(थ): कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा रियल स्टेट र व्यावसायिक सेवाको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

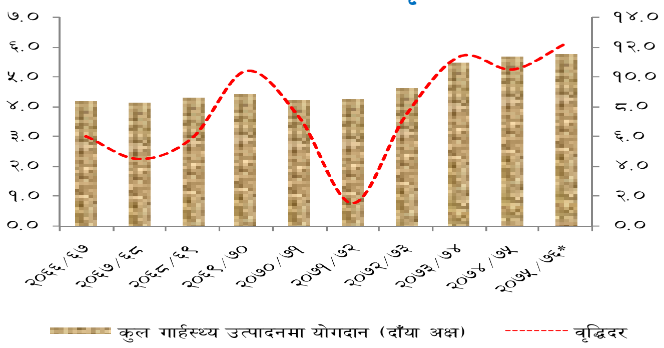

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ * अनुमानित

१.३६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य र शिक्षा क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि क्रमशः ६.७ प्रतिशत र ५.२ प्रतिशत रहने अनुमान छ। स्वास्थ्य सेवाको पहुँच विस्तार, स्वास्थ्य सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि तथा निजी स्वास्थ्य तथा निजी शैक्षिक संस्थाको सेवा विस्तारको कारण यी क्षेत्रहरुको वृद्धिदरमा सकारात्मक प्रभाव देखिएको छ।

सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थी सङ्ख्या न्यून रहनुले शिक्षा क्षेत्रको वृद्धिदर सामान्य रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्रको योगदान क्रमशः ७.१ प्रतिशत र १.८ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

१.३७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा सार्वजनिक प्रशासन तथा रक्षा क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ५.६ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा यस क्षेत्रको योगदान २.७ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

१.३८ अन्य सामुदायिक, सामाजिक तथा व्यक्तिगत सेवा क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा ६.० प्रतिशत हुने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा यस क्षेत्रको योगदान ४.८ प्रतिशत रहने अनुमान छ। संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सरकार मार्फत सामुदायिक तथा सामाजिक क्षेत्रमा भएको खर्च र निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित मनोरञ्जनात्मक सेवाको गतिविधिमा विस्तार भएकोले यो क्षेत्रको मूल्य अभिवृद्धिमा सकारात्मक प्रभाव परेको छ।

२. प्रादेशिक आर्थिक तथा सामाजिक स्थिति

२.१ संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको राज्य संरचना भित्र संघ, ७ प्रदेश र ७५३ स्थानीय तह रहेका छन्। प्रदेशगत रूपमा उपलब्ध सूचना एवम् तथ्याङ्क अनुसार प्रदेशहरु बीच आर्थिक तथा सामाजिक विकासको स्थितिमा विविधता रहेको छ।

आर्थिक वृद्धि

२.२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखि प्रदेशगत रुपमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको मापन गर्ने पद्धतिको सुरुवात गरिएको छ। सो अनुसार आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा नेपालको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा) रू.३४ खर्ब ६४ अर्ब ३१ करोड मध्ये प्रदेश नं. ३ को योगदान सबैभन्दा बढी ४१.४ प्रतिशत र कर्णाली प्रदेशको सबैभन्दा कम ३.४ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

चार्ट २(क): कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्रदेशगत योगदान* (आर्थिक वर्ष २०७५/७६)

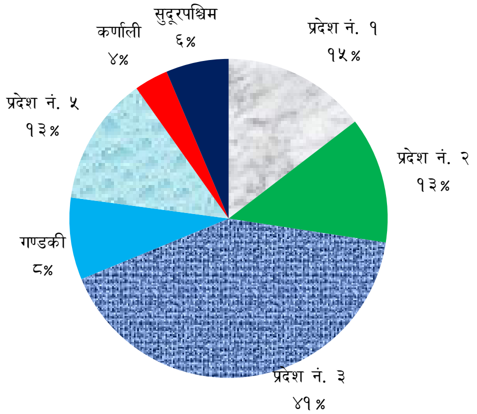

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ * अनुमानित

२.३ नेपाल सरकारले चालु आर्थिक वर्षमा संघीयता पूर्ण कार्यान्वयनको पहिलो बजेट मार्फत समन्यायिक र सन्तुलित विकासको अवधारणा ल्याए अनुरुप त्यसको सकारात्मक प्रभाव प्रदेशगत आर्थिक वृद्धिमा देखिएको छ। सो अनुसार नेपालको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर ६.८ प्रतिशत हुँदा प्रदेशगत रुपमा सबैभन्दा बढी प्रदेश नं. ५ को ७.१ प्रतिशत र सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा ५.७ प्रतिशत कायम हुने अनुमान छ। प्रदेश नं. १, प्रदेश नं. २ र सुदूरपश्चिमको आर्थिक वृद्धिदर लगभग समान रहेको छ।

चार्ट २(ख): आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर* (प्रतिशतमा)

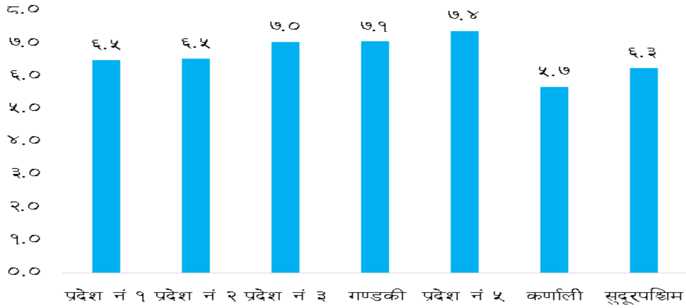

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ * अनुमानित

प्रशासनिक र जनसांख्यिक स्थिति

२.४ नेपालको कुल ७५३ स्थानीय तह मध्ये ४६० गाउँपालिका, २७६ नगरपालिका, ११ उपमहानगरपालिका र ६ महानगरपालिका रहेका छन्। यस मध्ये प्रदेश नं. १ का १४ जिल्लामा सबैभन्दा बढी (१३७ स्थानीय तह) र कर्णाली प्रदेशका १० जिल्लामा सबैभन्दा कम (७९ स्थानीय तह) रहेका छन्।

तालिका २(क): प्रदेशगत आर्थिक तथा सामाजिक परिसूचक

परिसूचक	नेपाल	प्रदेश नं. १	प्रदेश नं. २	प्रदेश नं. ३	गण्डकी	प्रदेश नं. ५	कर्णाली	सुदूरपश्चिम
प्रशासनिक र जनसाँख्यिक स्थिति[१]								
स्थानीय तहको सङ्ख्या	७५३	१३७	१३६	११९	८५	१०९	७९	८८
जनसङ्ख्या (प्रतिशतमा)	१००	१७.१	२०.४	२०.९	९.१	१७	५.९	९.६
जनघनत्व प्रतिवर्ग कि.मी.		१७५	५५९	२७२	११२	२०२	५६	१३१
क्षेत्रफल (प्रतिशतमा)	१००	१७.६	६.६	१३.८	१५.३	११.८	२१.६	१३.३
आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्र								
आर्थिक वृद्धिदर (आधारभूत मूल्यमा) प्रतिशतमा[१]	६.८	६.५	६.५	७.०	७.१	७.४	५.७	६.३
निरपेक्ष गरिबीको रेखामुनी रहेको जनसङ्ख्या प्रतिशत[२]	१८.७	१२.४	१९.८	१५.३	१५.५	१८.२	२८.९	३३.९
बहुआयामिक गरिबीको दर[२]	२८.६	१९.७	४७.९	१२.२	१४.२	२९.९	५१.२	३३.६
सम्पत्तिमा आधारित जिनी गुणक[३]	०.३१	०.३५	०.२२	०.२५	०.३७	०.३१	०.४२	०.३३
गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्रदेशगत योगदान (आधारभूत मूल्यमा)[१]	१००	१६.१	१३.६	३५.४	९.४	१४.३	४.१	७.२
उद्योगको दर्ता सङ्ख्या[४]	७८३२	७१४	५२२	५२९८	५५६	५८८	३९	११५
जलविद्युत उत्पादन (मेगावाट)[५]	१०७४.१	१६२.३	०	३६२.२	४८१.२	२१.२	७.१	४०.१
स्थानीय सडक सञ्जाल (कि.मी.)[६]	६०१६२	१२१०१	५७६०	१५०७५	११९००	८७००	२६८७	४७३९
बेरोजगारी दर (प्रतिशत)[१]	११.४	१०.२	२०.१	७.०	९.०	११.२	९.७	११.५

परिसूचक	नेपाल	प्रदेश नं. १	प्रदेश नं. २	प्रदेश नं. ३	गण्डकी	प्रदेश नं. ५	कर्णाली	सुदूरपश्चिम
विद्यालय सङ्ख्या[७]	३५०५५	६७४२	४०४२	६९११	४३११	५६९८	३१९०	४१६१
अपेक्षित आयु (जन्म हुँदाको)[२]	६९.७	७०.७	६७.८	७०.७	७१.७	६९.३	६६.८	६८.६
वित्तीय क्षेत्रः[८]								
बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको शाखा सङ्ख्या	४७०१	७३५	४९९	१५०६	६५२	८२४	१७८	३०७
कुल निक्षेपमा प्रदेशगत अंश (प्रतिशत)	१००	६.४१	४.५२	७०.७५	७.३४	८.१३	०.८७	१.९८
कुल कर्जामा प्रदेशगत अंश (प्रतिशत)	१००	१२.०५	८.७९	५५.५१	८.०९	११.६८	१.०२	२.८७

स्रोतः १. केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ २. राष्ट्रिय योजना आयोग, पन्ध्रौं योजनाको आधारपत्र, (२०७५), ३. नेपाल जनसङ्ख्या तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण,२०१६ ४. उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय ५. ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय, २०७५ ६. संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय ७. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधी मन्त्रालय, २०७५ ८. नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७६।

२.५ नेपाल श्रमशक्ति सर्वेक्षण, २०७४ अनुसार नेपालको औसत बेरोजगारी दर ११.४ प्रतिशत रहेको छ। प्रदेशगत रुपमा प्रदेश नं. २ को बेरोजगारी दर सबैभन्दा बढी २०.१ प्रतिशत रहेको छ। प्रदेश नं. ३ को सबैभन्दा कम ७.० प्रतिशत रहेको छ।

२.६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ७१३ स्थानीय तहमा वाणिज्य बैङ्कको शाखा पुगेका छन्। प्रदेश नं. १ मा १३०, प्रदेश नं. २ मा १३३, प्रदेश नं. ३ मा ११४, गण्डकी प्रदेशमा ८२, प्रदेश नं. ५ मा १०७, कर्णाली प्रदेशमा ६५ र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ८२ शाखा विस्तार भई करिब ९५.० प्रतिशत स्थानीय तहमा यस्तो बैङ्कको पहूँच पुगेको छ। बैङ्कको शाखा नपुगेका ४० स्थानीय तहमध्ये कर्णाली प्रदेशका १४ स्थानीय तहमा बैङ्कको शाखा पुग्न बाँकी छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ भित्र सबै स्थानीय तहमा वाणिज्य बैङ्कको शाखा विस्तार भईसक्ने लक्ष्य रहेको छ।

२.७ नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने योजना तथा कार्यक्रमको लागि वैदेशिक अनुदान तथा सहयोग लिने सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन नीति, २०७५ मन्त्रिपरिषदमा पेश भएको छ। प्रदेश तथा स्थानीय तहको लागि आन्तरिक ऋण परिचालन सम्बन्धी ऋण तथा जमानत ऐन, २०२५ र राष्ट्र ऋण ऐन, २०५९ संशोधनको प्रक्रियामा रहेका छन्।

२.८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मको कुल निक्षेप र कर्जा प्रवाहमा प्रदेश नं. ३ को अंश सबैभन्दा बढी रहेको छ भने कर्णाली प्रदेशको यस्तो अंश सबैभन्दा कम रहेको छ।

अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्था

राजस्व बाँडफाँट

२.९ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा बाँडफाँट हुने मूल्य अभिवृद्धि कर र आन्तरिक उत्पादनबाट उठेको अन्तःशुल्क समेतबाट रु.२ खर्ब ६७ अर्ब ३० करोड राजस्व संकलन भएको थियो। चालु आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म मूल्य अभिवृद्धि कर र आन्तरिक उत्पादनबाट उठेको अन्तःशुल्क वापतको राजस्वबाट प्रदेशलाई रु.२९ अर्ब ४१ करोड बाँडफाँट गरिएको छ।

तालिका २(ख): राजस्व बाँडफाँटको स्थिति* (आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म) रु.करोडमा

प्रदेश	राजस्व बाँडफाँट	बाँडफाँट प्रतिशत	स्थानीय तह	राजस्व बाँडफाँट	बाँडफाँट प्रतिशत
१	४५७	१५.६	प्रदेश नं. १ का १३७	५२४	१७.८
२	४३४	१४.८	प्रदेश नं. २ का १३६	५३८	१८.३
३	४६०	१५.७	प्रदेश नं. ३ का ११९	४७९	१६.३
गण्डकी	३८१	१२.९	गण्डकी प्रदेशका ८५	२९८	१०.१
५	४३८	१४.८	प्रदेश नं. ५ का १०९	४९२	१६.७
कर्णाली	३८४	१३.	कर्णाली प्रदेशका ७९	२६६	९.१
सुदूरपश्चिम	३८७	१३.२	सुदूरपश्चिम प्रदेशका ८८	३४४	११.७
जम्मा	**२९४१**	**१००**	**जम्मा**	**२९४१**	**१००**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रकको कार्यालय, २०७५ *राजस्व बाँडफाँटको रकमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्मको

२.१० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म मूल्य अभिवृद्धि कर र आन्तरिक उत्पादनबाट उठेको अन्तःशुल्क वापतको राजस्वबाट स्थानीय तहलाई रु.२९ अर्ब ४१ करोड बाँडफाँट गरिएको छ।

२.११ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच संघीय कानून बमोजिम प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी वार्षिक बाँडफाँटको लागि राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगबाट बाँडफाँटको समन्यायिक आधार तयार भईरहेको छ।

प्रदेश र स्थानीय तहलाई अनुदान

२.१२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा प्रदेशलाई समानीकरण अनुदानतर्फ रु. ५० अर्ब २९ करोड बजेट विनियोजन भएकोमा फागुनसम्म रु. २९ अर्ब ८१ करोड निकासा भएको छ।

तालिका २(ग): आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म प्रदेशगत अनुदानको विवरण (रू.करोडमा)

प्रदेश	समानीकरण अनुदान			सशर्त अनुदान			समपूरक अनुदान		विशेष अनुदान	
	बजेट	निकासा	प्रतिशत	बजेट	निकासा	प्रतिशत	स्वीकृत रकम	अनुदान अंश (प्रतिशतमा)	स्वीकृत रकम	अनुदान अंश (प्रतिशतमा)
१	६६०	३३१	५०.२	१०००	६६४	६६.४	६८	१४.१	६५	१७.७
२	७०२	१७५	२४.९	८७७	२११	२४.१	४४	९.१	६९	१८.५
३	५९७	५१२	८५.८	८८२	६१३	६९.५	६०	१२.५	-	-
गण्डकी	६७८	१६९	२४.९	६३६	१६१	२५.३	६८	१४.१	६७	१८.१
५	६८७	५१५	७५.०	९३१	७४३	७९.८	६९	१४.३	-	-
कर्णाली	९१३	६८५	७५.०	६११	३०१	४९.३	९२	१९.१	९१	२४.४
सुदूरपश्चिम	७९२	५९४	७५.०	५८८	४७५	८०.८	८०	१६.६	७९	२१.२
जम्मा	**५०२९**	**२९८१**	**५९.३**	**५५२५**	**३१६८**	**५७.३**	**४८१**	**१००**	**३७१**	**१००**

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय, २०७५

नोटः बजेट रकम आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्मको थप/घट पछिको आधारमा उल्लेख गरिएको तथा निकासा (समानीकरण र सशर्त तर्फको) लाई खर्च मानिएको।

२.१३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा प्रदेशलाई संघीय सरकारले तोकेको योजना कार्यान्वयन गर्न सशर्त अनुदान तर्फ रु.५५ अर्ब २५ करोड बजेट विनियोजन भएकोमा २०७५ फागुनसम्म रु. ३१ अर्ब ६८ करोड निकासा भएको छ।

२.१४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पुससम्ममा प्रदेशलाई संघीय सरकारले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कार्यान्वयन हुने पूर्वाधार सम्बन्धी योजना/कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. ४ अर्ब ८१ करोड समपूरक अनुदान छुट्याएको छ।

२.१५ संघीय सरकारले प्रदेशबाट सञ्चालन गर्ने विशेष योजनाको लागि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पुससम्ममा ५ प्रदेशको लागि रु. ३ अर्ब ७१ करोड विशेष अनुदान छुट्याएको छ। प्रदेश नं. ३ र प्रदेश नं. ५ मा यस्तो अनुदानको माग भएको छैन।

२.१६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को लागि स्थानीय तहलाई समानीकरण अनुदानतर्फ रु. ८५ अर्ब २० करोड विनियोजन भएकोमा फागुनसम्म रु.४३ अर्ब ५६ करोड निकासा भएको छ।

तालिका २(घ): आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म स्थानीय तहमा अनुदानको विवरण(रू.करोडमा)

स्थानीय तह	समानीकरण अनुदान			सशर्त अनुदान			समपूरक अनुदान		विशेष अनुदान	
	बजेट	निकासा	प्रतिशत	बजेट	निकासा	प्रतिशत	स्वीकृत रकम	अंश (प्रतिशत)	स्वीकृत रकम	अंश (प्रतिशत)
प्रदेश नं. १ का १३७	१५२४	७९९	५२.४३	२०२२	११२२	५५.५	५१	१३.२	२६	११.९
प्रदेश नं. २ का १३६	१६०२	६९४	४३.३२	१५९९	६१०	३८.१	४२	१०.८	२६	११.९
प्रदेश नं. ३ का ११९	१५९६	७८३	४९.०६	२०१६	९९४	४९.३	७६	१९.७	३९	१७.७
गण्डकी प्रदेशका ८५	८४५	४६९	५५.५०	१४३७	७५८	५२.७	३६	९.३	१२	५.६
प्रदेश नं. ५ का १०९	१३२२	७१४	५४.०१	१६९०	७१३	४२.२	७९	२०.५	३९	१७.९
कर्णाली प्रदेशका ७९	७०७	३८१	५३.८९	९७४	४४६	४५.८	२९	७.६	१७	७.९
सुदूरपश्चिम प्रदेशका ८८	९२४	५१६	५५.८४	१२४६	६२३	५०.०	७३	१८.९	५९	२७.१
	८५२०	**४३५६**	**५१.१३**	**१०९८४**	**५२६६**	**४७.९**	**३८६**	**१००**	**२१८**	**१००**

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय, २०७६

नोटः बजेट रकम आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्मको थप/घट पछिको आधारमा उल्लेख गरिएको तथा निकासा (समानीकरण र सशर्त तर्फको) लाई खर्च मानिएको।

२.१७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा स्थानीय तहलाई सशर्त अनुदानतर्फ रु.१०९ अर्ब ८४ करोड विनियोजन भएकोमा फागुनसम्म रु. ५२ अर्ब ६६ करोड निकासा भएको छ।

२.१८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कार्यान्वयन हुने पूर्वाधार सम्बन्धी योजना/कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पुससम्ममा स्थानीय तहलाई रु.३ अर्ब ८६ करोड समपूरक अनुदान छुट्याईएको छ।

२.१९ स्थानीय तहमा विशेष अनुदानबाट योजना कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पुससम्ममा स्थानीय तहलाई रु. २ अर्ब १८ करोड विशेष अनुदान छुट्याईएको छ।

३. सार्वजनिक वित्त

३.१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को बजेट मार्फत वित्तीय संघीयताको पूर्ण कार्यान्वयन भएकोले सार्वजनिक वित्त संरचनामा परिवर्तन भएको छ। विगतमा नेपाल सरकारले मात्र बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने गरेकोमा चालु आर्थिक वर्ष देखि संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी ७६१ सरकारबाट बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयन हुन थालेको छ।

३.२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को संघीय सरकारको बजेट संरचनामा प्रदेश र स्थानीय तहमा जाने ४ प्रकारको वित्तीय हस्तान्तरण समावेश गरिएको छ भने राजस्व बाँडफाँटबाट प्रदेश र स्थानीय तहमा जाने रकम संघीय राजस्वमा समावेश गरिएको छैन। वित्तीय संघीयताको यो पहिलो वर्ष भएकोले प्रदेश र स्थानीय तहको आय व्ययको पूर्ण विवरण प्राप्त गर्ने प्रणालीले पूर्णता पाएको छैन। तसर्थ, चालु आर्थिक वर्षको सार्वजनिक वित्त संरचनामा सरकारी खर्चतर्फ प्रदेश र स्थानीय तहमा जाने वित्तीय हस्तान्तरण समावेश गरिएको छ।

सरकारी वित्तको तुलनात्मक स्थिति

३.३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय सरकारको कुल खर्च गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा २.२ प्रतिशतले वृद्धि भै रू.५ खर्ब ४० अर्ब ९० करोड र संघीय आय रू.४ खर्ब ५४ अर्ब ६१ करोड रहेको छ। यस अवधिमा संघीय सरकारको बजेट घाटा गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा १२.१ प्रतिशतले बढेर रु. ८६ अर्ब २९ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो घाटा रू.७६ अर्ब ९५ करोड रहेको थियो।

तालिका ३(क): सरकारी वित्तको स्थिति

विवरण	फागुनसम्मको				
	रु. करोडमा			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७४/७५	२०७५/७६
कुल सरकारी खर्च	४००१६.३०	५२९०७.०५	५४०८९.७३	३२.२१	२.२४
चालु खर्च	२९३४४.६६	४०३११.३५	४०८३९.२१	३७.३७	१.३१
राजस्व	३५३९१.००	४३०५८.४७	४३७६६.४६	२१.६७	१.६४
वैदेशिक अनुदान	१०२९.८०	१५२५.२४	८२९.०२	४८.११	-४५.६५
आन्तरिक ऋणको लगानी फिर्ता	१.१०	२४२.१७	६९.८६	-	-
नगद मौज्दात र बेरुजू	२४७.८०	३८६.२५	७९५.२७	५५.८७	१०५.९०
सरकारी आय	३६६६९.७०	४५२१२.१३	४५४६०.६१	२३.३०	०.५५
बजेट घाटा	३३४६.६०	७६९४.९२	८६२९.१२	१२९.९३	१२.१४
राजस्व बचत	६०४६.३४	२७४७.१२	२९२७.२५	-५४.५७	६.५६

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

३.४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय सरकारको राजस्व बचत गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ६.६ प्रतिशतले बढेर रु. २९ अर्ब २४ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो बचत रू.२७ अर्ब ४७ करोड रहेको थियो।

सार्वजनिक वित्तको आकार र प्रवृत्ति

३.५ आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा संघीय सरकारको बजेट सन्तुलन ७.१ प्रतिशतले घाटामा रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो घाटा बढेर १०.५ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा संघीय सरकारको राजस्व सन्तुलन कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा १.० प्रतिशतले बचतमा रहेको थियो।

चार्ट ३(क): वित्त परिसूचकहरु (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

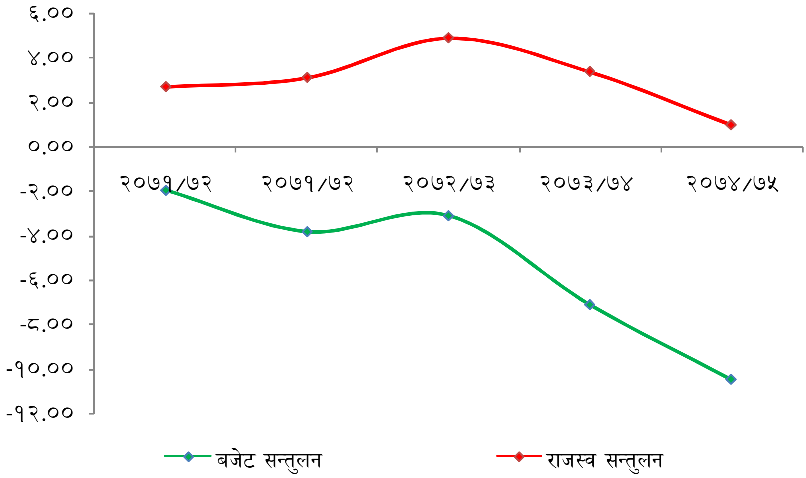

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय र महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

३.६ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा संघीय सरकारको कुल सरकारी आय १९.० प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ७ खर्ब ७० अर्ब १९ करोड रहेको थियो। यस अवधिमा कुल सरकारी खर्च २९.९ प्रतिशतले वृद्धि भई रू.१० खर्ब ८७ अर्ब २८ करोड रहेको थियो।

३.७ आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा सरकारको बजेट घाटा १७२.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रू.१ खर्ब ८९ अर्ब ८० करोड रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो घाटा ६७.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रू.३ खर्ब १७ अर्ब ९ करोड रहेको थियो।

तालिका ३(ख): सार्वजनिक वित्तका सूचकहरु (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

परिसूचकहरु	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५
कुल सरकारी खर्च	२२.१४	२४.९५	२६.६७	३१.३०	३५.८७
चालु	१५.४५	१५.९३	१६.४८	१९.३९	२२.९९
पूँजीगत	३.३९	४.१७	५.४७	७.८१	८.९३
वित्तीय	३.३०	४.८५	४.७३	४.११	३.९५
कुल राजस्व	१८.१५	१९.०५	२१.३९	२२.७८	२३.९८
कर	१५.९०	१६.७१	१८.६९	२०.७१	२१.७६
गैरकर	२.२५	२.३४	२.७०	२.०७	२.२२
राजस्व र अनुदान	२०.१७	२१.०५	२२.९८	२४.१०	२५.३०
सरकारी आय	२०.२०	२१.१४	२३.५९	२४.२१	२५.४१
बजेट घाटा	-१.९४	-३.८१	-३.०९	-७.१०	-१०.४६
राजस्व बचत	२.७०	३.१२	४.९१	३.३९	०.९८
तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण	२७.९३	२५.५८	२७.८६	२६.२७	३०.२४
ऋण सेवा खर्च (ब्याज र साँवा)	१०.२७	३.४६	३.४१	२.६७	२.३७

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

३.८ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा संघीय सरकारको कुल खर्च आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को तुलनामा ४.६ प्रतिशत बिन्दुले बढेर ३५.९ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग चालु खर्च, पूँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको अनुपात क्रमशः २३.० प्रतिशत, ८.९ प्रतिशत र ४.० प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(ख): सरकारी खर्चको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

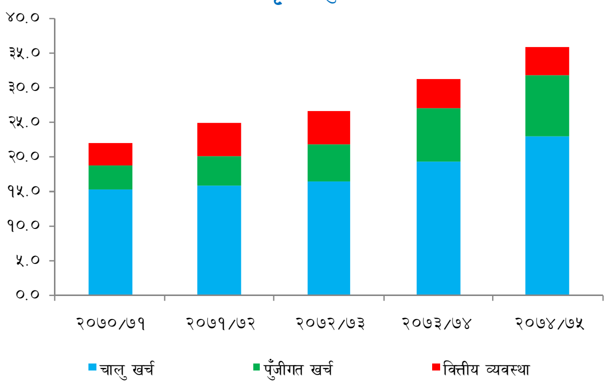

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय/ महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

३.९ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा संघीय सरकारको राजस्व २४.० प्रतिशत रहेको थियो। यस अवधिमा संघीय सरकारको कर र गैरकर राजस्व कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको क्रमशः २१.८ प्रतिशत र २.२ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(ग): राजस्वको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

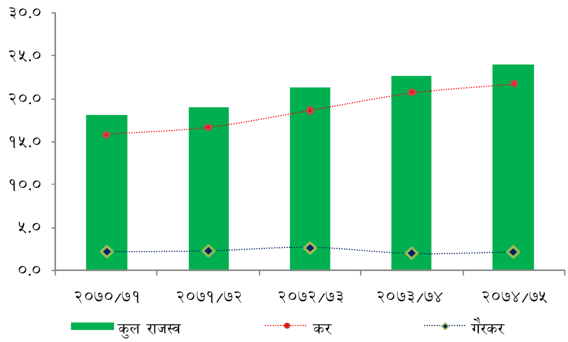

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय/महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

३.१० आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा ३०.२ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्ममा यस्तो अनुपात २८.२ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा तिर्न बाँकी वैदेशिक ऋण र आन्तरिक ऋणको अनुपात क्रमशः १७.३ प्रतिशत र १२.९ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा यस्तो अनुपात क्रमशः १७.२ प्रतिशत र ११.१ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट ३(घ): भुक्तानी गर्न बाँकी सार्वजनिक ऋणको प्रवृत्ति
(कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

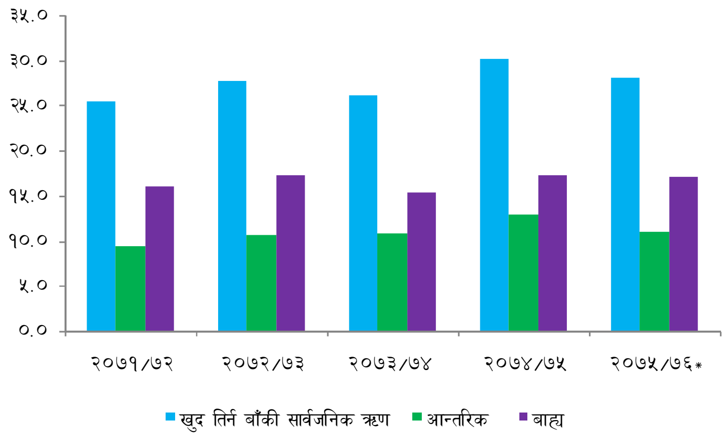

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय/महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५ * फागुनसम्मको खुद तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण

३.११ आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा आन्तरिक ऋण परिचालन कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ३.३ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो अनुपात ४.८ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा संघीय सरकारले आन्तरिक ऋण परिचालन गरेको छैन।

चार्ट ३(ङ): आन्तरिक ऋण परिचालनको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

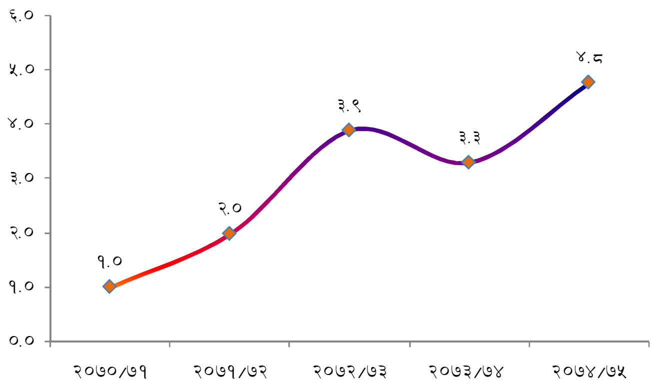

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७५

३.१२ आर्थिक वर्ष २०७१/७२ पछि कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा ऋण सेवा खर्च (ब्याज र सावाँ) क्रमशः घट्दै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल ऋण सेवा खर्च कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २.४ प्रतिशत रहेको थियो। यस अवधिमा सरकारको ब्याज र सेवा खर्च कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा ०.५ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(च): ऋण सेवा खर्चको प्रवृत्ति

(कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

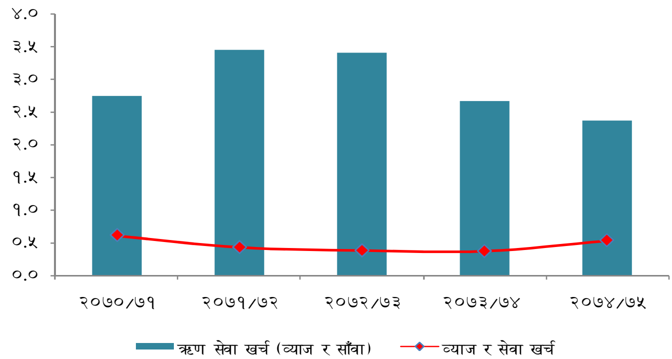

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय,२०७५

सरकारी खर्चको स्वरुप

३.१३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल सरकारी खर्च आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिको तुलनामा २.२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ५ खर्ब ४० अर्ब ९० करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो खर्च ३२.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रू.५ खर्ब २९ अर्ब ७ करोड रहेको थियो।

३.१४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल सरकारी खर्चमा चालु खर्च, पूँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको अनुपात क्रमशः ७५.५ प्रतिशत, १६.७ प्रतिशत र ७.८ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो अनुपात क्रमशः ७६.२ प्रतिशत, १७.८ प्रतिशत र ६.० प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(छ): चालु खर्च, पूँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको प्रवृत्ति

(कुल सरकारी खर्चको प्रतिशतमा)

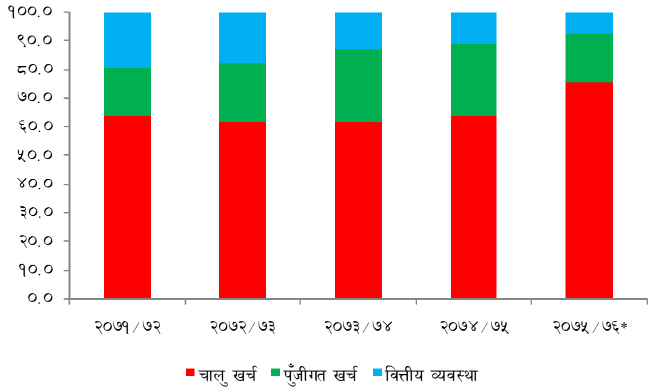

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय र महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५ * फागुनसम्मको

३.१५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म सार्वजनिक संस्थान तथा विभिन्न आयोजनाहरुमा ऋण र शेयर लगानी तथा वैदेशिक शेयर लगानी समेत रु.२५ अर्ब ४० करोड बराबरको शेयर तथा ऋण लगानी रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्ममा यस्तो लगानी रु.१३ अर्ब ८ करोड थियो।

३.१६ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा सरकारले शेयर लगानी रु. ४४ अर्ब ७७ करोड र ऋण लगानी रु. १९ अर्ब २० करोड गरी कुल रु. ६३ अर्ब ९७ करोड बराबरको शेयर तथा ऋण लगानी गरेको थियो।

३.१७ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म कुल सरकारी खर्चमा शेयर तथा ऋण लगानीको अनुपात २.५ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म यस्तो अनुपात ४.७ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल सरकारी खर्चमा शेयर तथा ऋण लगानीको अनुपात ५.९ प्रतिशत रहेको थियो।

३.१८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म आन्तरिक एवम् बाह्य ऋणको सावाँ भुक्तानी आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिको तुलनामा ३१.० प्रतिशतले घटेर रु. १६ अर्ब ८० करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो भुक्तानी ९.१ प्रतिशतले घटेर रू.५५ अर्ब ६७ करोड रहेको थियो।

अन्तर-सरकारी वित्त हस्तान्तरण

३.१९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय सरकारबाट प्रदेश र स्थानीय तहलाई वित्तीय समानीकरण र सशर्त अनुदान गरी कुल रू.१ खर्ब ५७ अर्ब ७३ करोड निकासा भएको छ। यस अवधिमा निकासा भएको यस्तो रकम प्रदेश र स्थानीय तहलाई अनुदान बापत विनियोजन गरेको रू.३ खर्ब ८ अर्ब ४९ करोडको ५१.१ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा प्रदेश र स्थानीय तहको लागि विनियोजित वित्तीय हस्तान्तरण तर्फको विनियोजन बजेट रू.२ खर्ब ३२ अर्ब २० करोड रहेकोमा कुल निकासा रू.२ खर्ब ४१ अर्ब १७ करोड रहेको थियो, जुन विनियोजन बजेटको १०३.९ प्रतिशत हो।

३.२० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय सरकारबाट प्रदेश र स्थानीय तहलाई वित्तीय समानीकरण र सशर्त अनुदान अन्तर्गत निकासा भएको रकम विनियोजित बजेटको क्रमशः ५४.२ प्रतिशत र ४८.८ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो निकासा रकम क्रमशः १००.० प्रतिशत र १०४.० प्रतिशत रहेको थियो।

३.२१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म प्रदेश र स्थानीय तहलाई दिईने समपूरक अनुदान रू.८ अर्ब ६७ करोड र विशेष अनुदान रू. ५ अर्ब ८९ करोड स्वीकृत भएको छ।

तालिका ३(ग): अन्तर-सरकारी वित्त हस्तान्तरणको विवरण (रकम रू.करोडमा)

विवरण	२०७४/७५				२०७५/७६			
	प्रदेश		स्थानीय तह		प्रदेश		स्थानीय तह	
	बजेट विनियोजन	निकासा	बजेट विनियोजन	निकासा	बजेट विनियोजन	निकासा *	बजेट विनियोजन	निकासा *
वित्तीय समानीकरण अनुदान (क)	७१४.४	७१४.५	१४८६४.०	१४८७५.३	५०२९.९	२९८१.८	८५२०.८	४३५६.३६
सशर्त अनुदान (ख)	०	०	७६४१.५	८५२७.३	६३१३.६	३१६८.४	१०९८४.६	५२६६.८०
प्रदेश र स्थानीय तहलाई स्वीकृत भएको समपुरक अनुदान *								८६६.७४
प्रदेश र स्थानीय तहलाई स्वीकृत भएको विशेष अनुदान *								५८९.०९
जम्मा (क+ख)	७१४.४	७१४.५	२२५०५.५	२३४०२.५	११३४३.५	६१५०.२	१९५०५.४	९६२३.१६

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय, २०७५ *फागुनसम्मको

कार्यात्मक वर्गीकरण अनुसारको चालु खर्च विवरण

३.२२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय सरकारको चालु खर्च आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिको तुलनामा १.३ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ४ खर्ब ८ अर्ब ३९ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो खर्च ३७.४ प्रतिशतले बढेर रु. ४ खर्ब ३ अर्ब ११ करोड रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा चालु खर्च ३४.४ प्रतिशतले बढेर रु. ६ खर्ब ९६ अर्ब ९२ करोड रहेको थियो।

३.२३ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को कुल चालु खर्चमा सामान्य सार्वजनिक सेवा शीर्षक अन्तर्गत भएको खर्चको अनुपात सबैभन्दा बढी ४८.२ प्रतिशत र वातावरण संरक्षण शीर्षक अन्तर्गत भएको खर्चको अनुपात सबैभन्दा कम ०.४ प्रतिशत रहेको थियो।

तालिका ३(घ): संघीय चालु खर्चको कार्यात्मक विवरण (प्रतिशतमा)

विवरण	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५*	२०७५/७६*
सामान्य सार्वजनिक सेवा	२९.४०	२५.३६	२५.१७	४८.२२	५१.९३	५६.३६
रक्षा	८.२७	७.८५	६.८५	५.४७	६.२९	६.११
सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा	८.८५	८.१७	९.९६	६.८०	७.८६	६.३०
आर्थिक मामिला	१५.५०	१८.२२	१९.७२	२१.१०	१७.११	१५.६२
वातावरण संरक्षण	०.८३	०.६७	०.५७	०.३७	०.५९	०.२९
आवास तथा सामुदायिक सुविधा	०.७०	०.८४	०.९५	१.१४	१.१०	०.८०
स्वास्थ्य	७.७२	८.२०	७.५८	४.१७	३.६६	३.९९
मनोरञ्जन, संस्कृति तथा धर्म	०.८८	०.९६	०.९७	०.६७	०.५३	०.४५
शिक्षा	२३.५०	२४.३६	२०.८९	६.४२	६.१८	४.७६
सामाजिक सुरक्षा	४.३५	५.३६	७.३३	५.६४	४.७६	५.३२
जम्मा	**१००.००**	**१००.००**	**१००.००**	**१००.००**	**१००.००**	**१००.००**

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५ * फागुनसम्मको

३.२४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म चालु खर्च मध्ये सामान्य सार्वजनिक सेवा शीर्षकमा भएको खर्चको अनुपात सबैभन्दा उच्च ५६.४ प्रतिशत र वातावरण संरक्षण शीर्षकमा भएको खर्चको अनुपात सबैभन्दा कम ०.३ प्रतिशत छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म सबैभन्दा बढी खर्च सामान्य सार्वजनिक सेवा शीर्षकमा ५१.९ प्रतिशत र मनोरञ्जन, संस्कृति तथा धर्म शीर्षकमा सबैभन्दा कम ०.५ प्रतिशत रहेको थियो।

कार्यात्मक वर्गीकरण अनुसारको पूँजीगत खर्च विवरण

३.२५ प्रदेश तथा स्थानीय तहमा आयोजना कार्यान्वयन क्षमताको कमी, कर्मचारी समायोजनमा प्रक्रियागत एवम् मौलिक हकको कार्यान्वयन गर्ने कानुनहरुको तर्जुमा र विद्यमान केही कानुनलाई संघीयता अनुकूल हुने गरी संशोधन गर्ने विषयले अपेक्षाकृत बढी समय लिएको कारणले सरकारी खर्च खासगरी पूँजीगत खर्च आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को सुरुका केही महिनामा वृद्धि हुन सकेन। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय सरकारको पूँजीगत खर्चमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ४.२ प्रतिशतले कमी भई रु. ९० अर्ब ३१ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म पूँजीगत खर्च ३८.५ प्रतिशतले वृद्धि भई रू.९४ अर्ब २४ करोड रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा संघीय सरकारको पूँजीगत खर्च २९.७ प्रतिशतले वृद्धि भई रू.२ खर्ब ७० अर्ब ७१ करोड रहेको थियो।

३.२६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मको कुल पूँजीगत खर्च मध्ये आर्थिक मामिला शीर्षकमा भएको खर्चको अनुपात सबैभन्दा बढी ७४.८ प्रतिशत छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस शीर्षकमा भएको खर्चको अनुपात ६९.५ प्रतिशत थियो। पछिल्ला ५ वर्षमा आर्थिक मामिला शीर्षक अन्तर्गत भएको खर्च कुल पूँजीगत खर्चको अनुपातमा दुई तिहाई भन्दा बढी रहेको छ।

तालिका ३(ङ): संघीय पूँजीगत खर्चको कार्यात्मक विवरण (प्रतिशतमा)

विवरण	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५*	२०७५/७६*
सामान्य सार्वजनिक सेवा	३.५२	३.२५	२.३७	१.८९	१.९३	१.५६
रक्षा	५.१०	३.४०	३.६३	३.६५	६.२६	४.६०
सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा	४.४२	३.६२	२.५५	२.४१	२.२८	१.८०
आर्थिक मामिला	६६.१५	७०.१३	७०.१९	७१.२३	६९.५०	७४.८०
वातावरण संरक्षण	१.८१	१.४५	१.३५	२.७५	२.५५	३.१६
आवास तथा सामुदायिक सुविधा	१४.५५	१४.५६	१६.०३	१५.१४	१३.९९	१०.००
स्वास्थ्य	३.६९	२.९०	२.९०	२.५३	३.०८	२.८६
मनोरञ्जन, संस्कृति तथा धर्म	०.४१	०.३३	०.७०	०.२२	०.१५	१.१८
शिक्षा	०.११	०.१९	०.११	०.०९	०.१३	०.०३
सामाजिक सुरक्षा	०.२३	०.१७	०.१७	०.१०	०.१२	०.००४
जम्मा	**१००.००**	**१००.००**	**१००.००**	**१००.००**	**१००.००**	**१००.००**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५ *फागुनसम्मको

३.२७ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को कुल पूँजीगत खर्चमा आर्थिक मामिला शीर्षक अन्तर्गत भएको खर्चको अनुपात सबैभन्दा बढी ७१.२ प्रतिशत र शिक्षा शीर्षक अन्तर्गत भएको खर्चको अनुपात सबैभन्दा कम ०.१ प्रतिशत रहेको थियो। आवास तथा सामुदायिक सुविधा शीर्षकमा भएको खर्चको अनुपात १५.१ प्रतिशत रहेको थियो।

३.२८ संघीय सरकारबाट प्रदेश तथा स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण हुने अनुदानलाई संघीय सरकारको चालु खर्चमा लेखाङ्कन गरिएको छ। यसरी प्रदेश तथा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएको अनुदानको ठूलो हिस्सा प्रदेश र स्थानीय सरकारको पूँजीगत खर्चमा समेत जाने हुँदा तीनै तहका सरकारको एकीकृत पूँजीगत खर्च भने संघीय सरकारको पूँजीगत खर्चको तुलनामा उच्च हुने अनुमान छ।

पूँजीगत खर्चको स्थिति

३.२९ आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा विनियोजित पूँजीगत बजेटको अंश २९.७ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो अंश २६.२ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(ज): पूँजीगत खर्चको प्रवृत्ति (प्रतिशतमा)

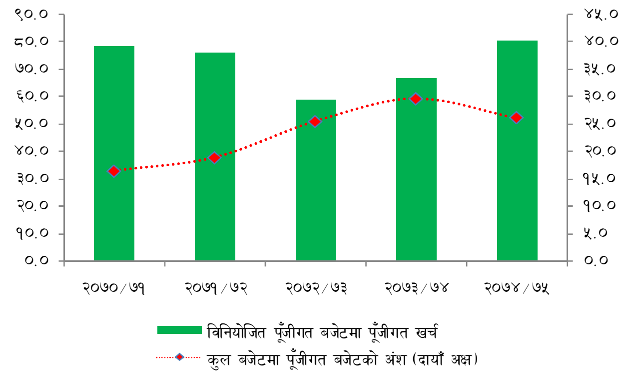

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय/महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

३.३० आर्थिक वर्ष २०७२/७३ पछिका वर्षहरुमा पूँजीगत खर्च गर्ने क्षमतामा क्रमिक सुधार हुँदै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा विनियोजित पूँजीगत बजेटमा पूँजीगत खर्चको अंश ६६.९ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो अंश बढेर ८०.८ प्रतिशत पुगेको थियो।

३.३१ खर्च गर्ने क्षमतामा भएको सुधारको अनुपातमा पूँजीगत खर्चको भुक्तानी प्रवृत्तिमा भने सुधार भएको देखिदैन। पछिल्ला वर्षहरुमा आर्थिक वर्षको अन्तिम दुई महिनामा मात्रै कुल पूँजीगत खर्चको औसतमा ५०.० प्रतिशत भन्दा बढी भुक्तानी भएको देखिन्छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मको पूँजीगत खर्चको भुक्तानी प्रवृत्ति हेर्दा दोस्रो चौमासिकमा मात्र दुई तिहाई भन्दा बढी भुक्तानी भएको देखिन्छ। संशोधित पूँजीगत खर्चको लक्ष्य प्राप्त गर्ने आधारमा विश्लेषण गर्दा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को तेस्रो चौमासिकमा मात्र ६०.० प्रतिशत भन्दा बढी भुक्तानी हुने देखिन्छ।

चार्ट ३(झ): पूँजीगत खर्चको भुक्तानी प्रवृत्ति

	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
साउन	०%	०%	०%	०%	०%	०%	१%
भदौ	१%	१%	१%	१%	१%	१%	५%
असोज	५%	५%	३%	५%	४%	४%	१९%
कार्तिक	४%	३%	३%	२%	२%	२%	८%
मंसिर	१%	४%	५%	२%	४%	४%	१०%
पुस	४%	६%	६%	३%	६%	६%	१८%
माघ	५%	५%	५%	३%	८%	७%	१७%
फागुन	७%	८%	७%	६%	८%	१०%	२२%
चैत	९%	११%	९%	८%	७%	९%	
वैशाख	९%	८%	७%	९%	८%	६%	
जेठ	१२%	११%	१२%	११%	१०%	१०%	
असार	४३%	३८%	४१%	४९%	४१%	४०%	

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

*फागुनसम्मको

बेरुजू

३.३२ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा संघीय सरकारी कार्यालय, प्रदेश सरकारी कार्यालय, स्थानीय तह, जिल्ला समन्वय समिति, अन्य समिति र संस्थातर्फ समेत गरी कुल रु. ३ खर्ब ७७ अर्ब ४८ करोड बेरुजू फछ्र्यौट हुन बाँकी रहेको छ।

तालिका ३(च): बेरुजूको स्थिति (रू.करोडमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष		आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा अद्यावधिक बेरुजू		
	२०७३/७४ सम्मको बेरुजू	२०७४/७५ मा थपघट भएको बेरुजू	पेश्की	अन्य	कुल बेरुजू
संघीय सरकारी कार्यालय	२१३६६.७९	७२३३.३३	१०३३३.९२	१८२६६.२	२८६००.१२
प्रदेश सरकारी कार्यालय	०	१९.५१	१०.७७	८.७४	१९.५१
स्थानीय तह	१४२४.६	२१७४.६५	६६०.४	२९३८.८५	३५९९.२५
जिल्ला समन्वय समिति, अन्य संस्था र समिति	६२६१.२८	-७३२.५१	०	५५२८.७७	५५२८.७७
जम्मा	**२९०५२.६७**	**८६९४.९८**	**११००५.१**	**२६७४२.५६**	**३७७४७.६५**

स्रोतः महालेखापरीक्षकको कार्यालय, २०७५

सरकारी आय तथा राजस्व परिचालन

३.३३ वित्त संघीयताको कार्यान्वयन सँगै आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को सरकारी आय तथा राजस्व परिचालन विगतका वर्षहरु भन्दा फरक रहेको छ। चालु आर्थिक वर्षको सरकारी आय तथा राजस्व परिचालनमा विगतमा सरकारले संकलन गर्ने घरवहाल कर, रजिष्ट्रेशन दस्तुर र सवारी साधन कर हाल प्रदेश र स्थानीय तहले संकलन गर्ने भएकाले यसमा समावेश गरिएको छैन। यस सँगै तीनै तहका सरकारमा बाँडफाँट हुने मूल्य अभिवृद्धि कर, अन्तःशुल्क (आयात बाहेक) र रोयल्टी लगायतका अन्य करहरुको कारण चालु आर्थिक वर्षको सरकारी आय र राजस्व संरचनाको आधारमा परिवर्तन भएको हुँदा यसलाई समायोजन गरेर मात्र तुलनायोग्य बनाउन सकिने हुन्छ। तलका विवरणहरु यसै आधारमा तयार गरिएको छ।

सरकारी आय तथा राजस्व संरचना (बाँडफाँट अघिको)

३.३४ पछिल्लो ३ वर्षको फागुनसम्मको कुल राजस्व परिचालनमा घरजग्गा वहालकर, रजिष्ट्रेशन दस्तुर र सवारी साधन कर समावेश नगरी प्राप्त हुने एउटै आधारको राजस्वमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल सरकारी आय आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिको तुलनामा १९.६ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो वृद्धिदर २६.२ प्रतिशतले बढेर रू.४ खर्ब ३२ अर्ब ३६ करोड रहेको थियो।

३.३५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल राजस्व गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा २१.७ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो वृद्धि २४.५ प्रतिशत रहेको थियो।

तालिका ३(छ): सरकारी आय सरंचना (रू.करोडमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष				
	फागुनसम्म			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७३/७४	**२०७४/७५**	**२०७५/७६**	**२०७४/७५**	**२०७५/७६**
कर राजस्व	३०५७०.४०	३६७६५.४८	४५५२४.७४	२०.२६	२३.८२
गैरकर राजस्व	२४१५.२०	४३१६.६३	४४७९.९८	७८.७३	३.७८
कुल राजस्व	**३२९८५.६०**	**४१०८२.११**	**५०००४.७२**	**२४.५५**	**२१.७२**
वैदेशिक अनुदान प्राप्ति	१०२९.८०	१५२५.२४	८२९.०२	४८.११	-४५.६५
आन्तरिक ऋण लगानीको सावाँ फिर्ता	१.१०	२४२.१७	६९.८६	-	-
नगद मौज्दात र बेरुजू	२४७.८०	३८६.२५	७९५.२७	५५.८७	१०५.९०
कुल सरकारी आय	**३४२६४.३०**	**४३२३५.७७**	**५१६९८.८७**	**२६.१८**	**१९.५७**

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय/महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

संघीय सरकारको आय तथा राजस्व (बाँडफाँट पछिको)

३.३६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय सरकारी आय गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ५.२ प्रतिशतले बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म यस्तो आय २६.२ प्रतिशतले बढेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय सरकारको राजस्व गत आर्थिक वर्षको फागुनसम्मको २४.५ प्रतिशत वृद्धिको तुलनामा ६.५ प्रतिशतले बढेको छ। यस अवधिमा कर राजस्व ७.६ प्रतिशतले बढेको छ भने गैरकर राजस्व २.५ प्रतिशतले घटेको छ।

तालिका ३(ज): संघीय सरकारको आय संरचना

विवरण	फागुनसम्म			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७३/७४	**२०७४/७५**	**२०७५/७६**	**२०७४/७५**	**२०७५/७६**
कर राजस्व	३०५७०.४०	३६७६५.४८	३९५५८.८७	२०.२६	७.६०
गैरकर राजस्व	२४१५.२०	४३१६.६३	४२०७.५९	७८.७३	-२.५३
कुल संघीय राजस्व	**३२९८५.६०**	**४१०८२.११**	**४३७६६.४६**	**२४.५५**	**६.५३**
वैदेशिक अनुदान प्राप्ति	१०२९.८०	१५२५.२४	८२९.०२	४८.११	-४५.६५
आन्तरिक ऋण लगानीको सावाँ फिर्ता	१.१०	२४२.१७	६९.८६	-	-
नगद मौज्दात र बेरुजू	२४७.८०	३८६.२५	७९५.२७	५५.८७	१०५.९०
कुल सरकारी आय	**३४२६४.३**	**४३२३५.८**	**४५४६०.६१**	**२६.१८**	**५.१५**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

३.३७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मको कुल सरकारी खर्चमा कुल सरकारी आयको अनुपात ८४.१ प्रतिशत र राजस्वको अनुपात ८०.९ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो अनुपात क्रमशः ८१.७ प्रतिशत र ७७.७ प्रतिशत थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मको कुल सरकारी खर्चमा वैदेशिक ऋण प्राप्तिको अनुपात ९.३ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो अनुपात ५.६ प्रतिशत थियो।

तालिका ३(झ): कुल सरकारी खर्चमा आय, राजस्व, अनुदान र ऋणको अनुपात (प्रतिशतमा)

विवरण	फागुनसम्म					
	रु. करोडमा			कुल सरकारी खर्चमा अनुपात		
	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
कुल सरकारी आय	३४२६४.३०	४३२३५.७७	४५४६०.६१	८५.६३	८१.७२	८४.०५
कुल राजस्व	३२९८५.६०	४१०८२.११	४३७६६.४६	८२.४३	७७.६५	८०.९१
वैदेशिक अनुदान प्राप्ति	१०२९.८०	१५२५.२४	८२९.०२	२.५७	२.८८	१.५३
आन्तरिक ऋण परिचालन	१२.२५	११९७९.७८	०.००	०.०३	२२.६४	०.००
वैदेशिक ऋण प्राप्ति	२५९७.०८	२९३८.२३	५०४२.७८	६.४९	५.५५	९.३२
कुल सरकारी खर्च	**४००१६.३०**	**५२९०७.०५**	**५४०८९.७३**	**१००.००**	**१००.००**	**१००.००**

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय,

नोटः आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मको सरकारी आय/राजस्वमा चालु आर्थिक वर्षको समाप्तिपछिमात्र बाँडफाँट हुने रोयल्टी समावेश गरिएको छैन।

३.३८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को संघीय सरकारको राजस्व संरचनामा मूल्य अभिवृद्धि करको अनुपात २४.५ प्रतिशत रहेको छ भने आयकर र भन्सार महसुलको अनुपात क्रमशः २४.१ प्रतिशत र २३.७ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म यस्तो अनुपात क्रमशः ३०.७ प्रतिशत, २०.९ प्रतिशत र २०.५ प्रतिशत थियो।

तालिका ३(ञ): विगत ५ वर्षको राजस्वको संरचना (कुल राजस्वको प्रतिशतमा)

राजस्वको विवरण	फागुनसम्म					
	रु. करोडमा			कुल राजस्वको अनुपातमा		
	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
मूल्य अभिवृद्धि कर	१००४४.७३	१२६१६.२३	१०७१७.७९	३०.४५	३०.७१	२४.४९
अन्तःशुल्क	५५११.६०	६,१४१.६३	६४८७.८४	१६.७१	१४.९५	१४.८२
आयकर	७३१४.६६	८,६०४.८०	१०५५२.२१	२२.१८	२०.९५	२४.११
भन्सार महसुल	७३१७.१९	८,४१६.४६	१०३६७.८७	२२.१८	२०.४९	२३.६९
गैरकर	२४१५.१५	४३१६.६३	४२०७.५९	७.३२	१०.५१	९.६१
अन्य	३८२.२७	९८६.३६	१४३३.१६	१.१६	२.४०	३.२७
कुल राजस्व	**३२९८५.६०**	**४१०८२.११**	**४३७६६.४६**	**१००.००**	**१००.००**	**१००.००**

स्रोत: अर्थ मन्त्रालय/महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मको राजस्व बाँडफाँटको स्थिति

३.३९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय विभाज्य/सञ्चित कोषमा दाखिला भएको कुल राजस्व रू.५ खर्ब ५ करोड रहेको छ जुन अघिल्लो आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा २१.७ प्रतिशतले बढी हो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा प्रदेश तथा स्थानीय तहले संवैधानिक व्यवस्था बमोजिम आफ्नो आन्तरिक स्रोतबाट संकलन गर्ने राजस्व यसमा समावेश गरिएको छैन।

तालिका ३(ट): आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मको कुल राजस्व

संघीय विभाज्य/सञ्चित कोषमा दाखिला भएको राजस्वको विवरण	रू.करोडमा
कुल राजस्व (बाँडफाँट अघिको सहित)	**५०००४.७२**
कर राजस्व	४५५२४.७४
गैरकर राजस्व	४४७९.९८
बाँडफाँट नहुने राजस्व	**३००४०.८३**
कर राजस्व	२५७१४.४१
गैरकर राजस्व	४२०७.५९
बाँडफाँट हुने राजस्व	**१९८८०.४३**
मूल्य अभिवृद्धि कर	१५१५९.५८
अन्तःशुल्क (आयात बाहेक)	४४४८.४६
गैरकर (विभिन्न रोयल्टीहरु तथा अन्य)	२७२.३९
संघीय सञ्चितकोषमा दाखिला भएको अन्य राजस्व	**८३.४६**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

३.४० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय सञ्चित कोषमा जम्मा भएको तर बाँडफाँट नहुने राजस्व रू.३ खर्ब ४१ करोड रहेको छ। यस अवधिमा मूल्य अभिवृद्धि कर, अन्तःशुल्क (आयात बाहेक) र बाँडफाँट हुने रोयल्टी सहित तीनै तहका सरकारमा बाँडफाँट हुने राजस्व रू.१ खर्ब ९८ अर्ब ८० करोड रहेको छ। तर संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला भएको अन्य राजस्व रू.८३ करोड ४६ लाख रहेको छ।

तालिका ३(ठ): आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मको बाँडफाँट पछिको राजस्व

विवरण	रू.करोडमा
संघ	**४३७६६.४६**
कर राजस्व	३९५५८.८७
गैरकर राजस्व	४२०७.५९
प्रदेश र स्थानीय तह	**५९६५.८७**
कर राजस्व	५९६५.८७
गैरकर राजस्व	०
आर्थिक वर्षको समाप्ति पछि मात्र बाँडफाँट हुने	**२७२.३९**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

३.४१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय सरकारको कुल राजस्व परिचालन रू.४ खर्ब ३७ अर्ब ६६ करोड रहेको छ। त्यसैगरी, मूल्य अभिवृद्धि कर र अन्तःशुल्क (आयात बाहेक) को बाँडफाँट र संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला भएको अन्य राजस्व (प्रदेश र स्थानीय तहमा जाने) समेत गरी प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्राप्त हुने राजस्व रू.५९ अर्ब ८८ करोड रहेको छ। चालु आर्थिक वर्षको समाप्तिपछि तीनै तहका सरकारलाई बाँडफाँट हुने राजस्व रू.२ खर्ब ७२ अर्ब रहेको छ।

३.४२ सरकारको राजस्व परिचालनमा निरन्तर वृद्धि हुँदै गएको भएतापनि कुल राजस्व संरचनामा वैदेशिक व्यापारमा आधारित कर (विशेषगरी आयातमा आधारित) को अंश ४०.० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संकलित मूल्य अभिवृद्धि कर (बाँडफाँट अघिको) मा आयातमा आधारित मूल्य अभिवृद्धि करको अंश दुई तिहाई छ। यस अवधिमा संकलन भएको अन्तःशुल्कमा (बाँडफाँट अघिको) आयातमा आधारित अन्तःशुल्कको अंश ४३.१ प्रतिशत रहेको छ। एकातर्फ कुल राजस्व संरचनामा आयकरको अंश अपेक्षित रुपमा बढ्न नसक्नु र अर्को तर्फ आयातमा आधारित करहरुको अंश बढ्दै जानुले आगामी दिनमा राजस्व परिचालनलाई दिगो बनाउन थप दबाब परेको छ।

३.४३ संघ, प्रदेश र स्थानीयतहले संकलन गर्ने राजस्वमा उचित सामञ्जस्यता मिलाउँदै राजस्व परिचालनमा देखिएको दोहोरोपना हटाउने, प्रदेश र स्थानीय तहमा पनि संस्थागत क्षमता सुदृढ गर्दै जाने, प्रशासनिक दक्षता र कर परिपालना बढाउदै राजस्वका आधारहरुलाई थप मजबुत बनाउनु पर्नेछ।

वैदेशिक सहायता प्रतिबद्धता

३.४४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म अनुदान रु. १३ अर्ब ४९ करोड र ऋण रु. ९३ अर्ब ६९ करोड गरी रु. १ खर्ब ७ अर्ब १८ करोड वरावरको वैदेशिक सहयोग प्रतिबद्धता प्राप्त भएको छ। यस अवधिमा वैदेशिक सहयोग प्रतिबद्धता मध्ये अनुदान र ऋणको अनुपात क्रमशः १२.६ प्रतिशत र ८७.४ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो अनुपात क्रमशः ४१.५ प्रतिशत र ५८.५ प्रतिशत थियो। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म रू.१ खर्ब ५० अर्ब ८८ करोड बराबरको वैदेशिक सहयोग प्रतिबद्धता प्राप्त भएको थियो।

३.४५ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा वैदेशिक सहायता प्रतिबद्धता १९.३ प्रतिशतले घटेर रु. २ खर्ब २ अर्ब बराबरको रहेको थियो। यस अवधिमा कुल वैदेशिक सहायता प्रतिबद्धतामा अनुदान र ऋणको अनुपात क्रमशः ४२.० प्रतिशत र ५८.० प्रतिशत रहेको थियो।

पछिल्ला वर्षहरुमा कुल वैदेशिक सहायता प्रतिबद्धतामा अनुदानको अंश क्रमशः घट्दै गएको छ।

चार्ट ३(ञ): वैदेशिक सहायता प्रतिबद्धताको स्थिति

(कुल वैदेशिक सहयोग प्रतिबद्धताको प्रतिशतमा)

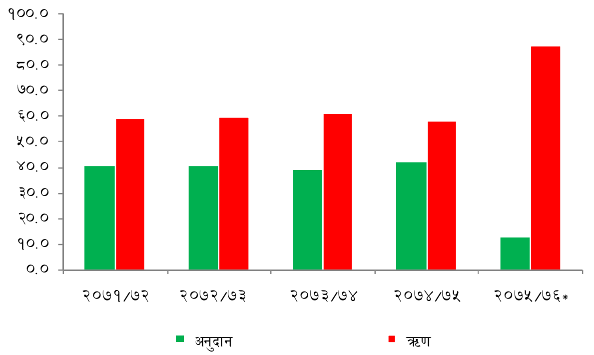

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय, २०७५ * फागुनसम्मको

वैदेशिक सहायता उपयोग र परिचालन

३.४६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म अनुदान र ऋण गरी रु. ५० अर्ब ८४ करोड बराबरको वैदेशिक सहायता उपयोग भएको छ। यस अवधिमा कुल वैदेशिक सहायता उपयोगमा अनुदान र ऋणको अनुपात क्रमशः १४.८ प्रतिशत र ८५.२ प्रतिशत रहेको छ।

३.४७ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा अनुदान र ऋण गरी रु. १ खर्ब ३१ अर्ब ५५ करोड बराबरको वैदेशिक सहायता उपयोग भएको थियो। सो अवधिमा कुल वैदेशिक सहायता उपयोगमा अनुदान र ऋणको अनुपात क्रमशः २९.९ प्रतिशत र ७०.१ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(ट): वैदेशिक सहायता उपयोगको स्थिति

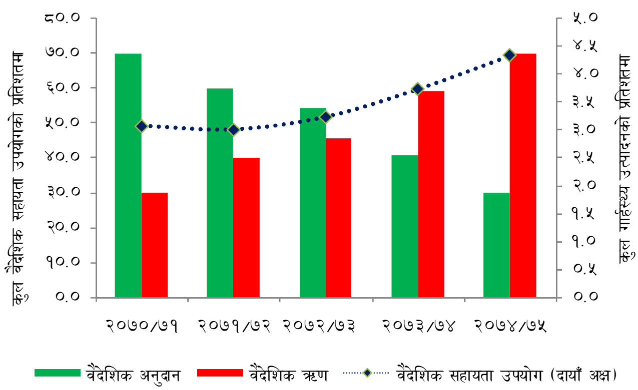

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

३.४८ पछिल्ला वर्षहरुमा कुल वैदेशिक सहायता उपयोगमा अनुदानको अंश हरेक वर्ष घट्दै गएको भएतापनि वैदेशिक सहायता उपयोगको आकारमा भने आर्थिक वर्ष २०६९/७० पश्चात निरन्तर बढ्दै गएको छ। पछिल्लो समयमा सरकारको ऋण उपयोग गर्न सक्ने क्षमतामा सुधार हुँदै जानु तथा कुल वैदेशिक सहायता उपयोगमा बहुपक्षीय सहायताको हिस्सा धेरै हुनुले पनि ऋणको अनुपात बढ्दै गएको हो। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा कुल वैदेशिक सहायता उपयोगमा पनि निरन्तर वृद्धि हुँदै आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा सो अनुपात ४.३ प्रतिशत पुगेको छ।

चार्ट ३(ठ): वैदेशिक सहायता उपयोगको संरचना

(स्रोतगत कुल वैदेशिक सहायता उपयोगको प्रतिशतमा)

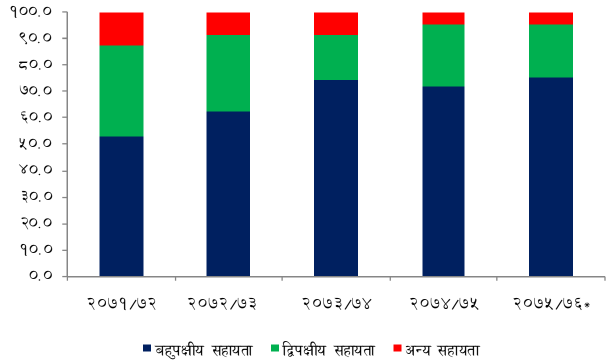

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५ * फागुनसम्मको

३.४९ कुल वैदेशिक सहायता उपयोगमा बहुपक्षीय सहायताको अनुपात उच्च रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल वैदेशिक सहायता उपयोगमा बहुपक्षीय, द्धिपक्षीय र अन्य सहायताको अंश क्रमशः ७५.५ प्रतिशत, २०.१ प्रतिशत र ४.४ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो अनुपात क्रमशः ७२.० प्रतिशत, २३.४ प्रतिशत र ४.६ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(ड): बजेट तथा गैर बजेट संयन्त्रबाट परिचालित अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता

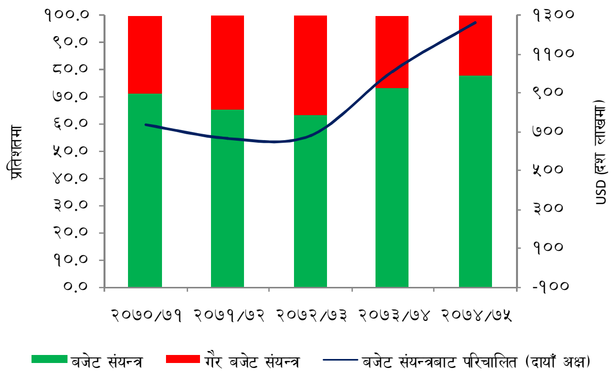

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय, २०७५

३.५० आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा वैदेशिक सहायता परिचालनमा बजेट संयन्त्रबाट परिचालन हुने विकास सहायताको अंश ७७.९ प्रतिशत रहेको थियो। सो अवधिमा कुल वैदेशिक सहायता परिचालन अमेरिकी डलर १,६२२ मिलियन मध्ये बजेट संयन्त्र मार्फत अमेरिकी डलर १,२६३ मिलियन र गैरबजेट संयन्त्र मार्फत अमेरिकी डलर ३५९ मिलियन रहेको थियो।

सार्वजनिक ऋण र भुक्तानी

३.५१ २०७५ फागुनसम्म भुक्तानी गर्न बाँकी खुद सार्वजनिक ऋण रु. ९ खर्ब ७८ अर्ब ४५ करोड रहेको छ। यसमध्ये आन्तरिक र बाह्य ऋणको अनुपात ३९.२ प्रतिशत र ६०.८ प्रतिशत रहेको छ। २०७४ फागुनसम्म यस्तो अनुपात क्रमशः ४६.१ प्रतिशत र ५३.९ प्रतिशत रहेको थियो। २०७५ असारसम्म कुल तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण रू.९ खर्ब १६ अर्ब ५१ करोड रहेको थियो। सो अवधिमा आन्तरिक ऋण र बाह्य ऋणको अनुपात क्रमशः ४२.७ प्रतिशत र ५७.३ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(ढ): विनिमय दरको कारण वैदेशिक ऋण दायित्वमा परेको प्रभाव

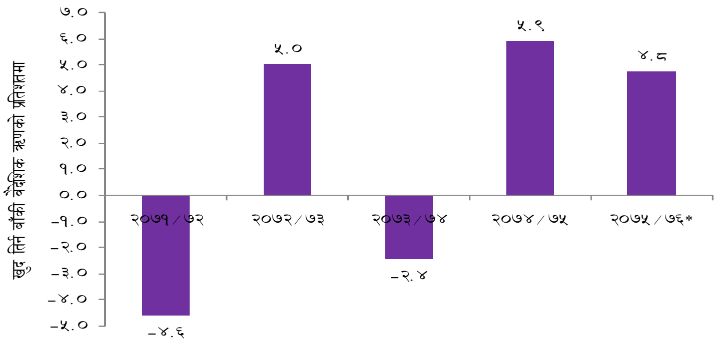

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५

३.५२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म खुद आन्तरिक ऋण निष्काशन ऋणात्मक रहेकोले पनि यस अवधिमा तिर्न बाँकी कुल वैदेशिक ऋणमा आन्तरिक ऋणको अनुपात घटेको हो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय सरकारले रू.५० अर्ब ४३ करोड बराबरको वैदेशिक ऋण प्राप्त गरेको छ। वैदेशिक ऋणको साँवा भुक्तानी बापत रू.९ अर्ब २२ करोड र ब्याज सेवा बापत रू.२ अर्ब १२ करोड भुक्तानी गरेको छ। यस अवधिमा नेपाली रुपैंयाको अमेरिकी डलरसँगको विनिमय दरमा अवमूल्यन आएको कारण रू.२८ अर्ब ३० करोड बराबरको थप वैदेशिक ऋण दायित्व सिर्जना भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा रू.३१ अर्ब ६ करोड बराबरको वैदेशिक ऋण दायित्व थप भएको थियो।

३.५३ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा अमेरिकी डलरसँग नेपाली रूपैयाँ अवमूल्यन भएको कारण सो वर्षको तिर्न बाँकी खुद वैदेशिक ऋणमा थप ऋण दायित्वको अनुपात ५.९ प्रतिशत थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म नेपाली रुपैयाँमा अवमुल्यन भएको कारण यस्तो अनुपात ४.८ प्रतिशत रहेको छ।

३.५४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म सावाँ र ब्याज गरी कुल सार्वजनिक ऋणमा ऋण सेवा खर्च रु. २९ अर्ब २ करोड रहेको छ। कुल सरकारी खर्चमा ऋण सेवा खर्चको अनुपात ५.४ प्रतिशत छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो अनुपात ६.६ प्रतिशत थियो। पछिल्ला ५ वर्षमा सरकारी खर्चको अनुपातमा ऋण सेवा खर्चको अनुपात क्रमशः घट्दै गएको छ।

तालिका ३(ड): भुक्तानी गर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण तथा साँवा फिर्ता र ब्याज खर्च (रु. करोडमा)

विवरण	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
भुक्तानी गर्न खुद बाँकी सार्वजनिक ऋण					
आन्तरिक ऋण	२०१६५.६८	२३९०२.९०	२८८५८.१८	३९११६.१५	३८३५८.८५
वैदेशिक ऋण	३४३२६.१८	३८८७६.२८	४१३९७.८८	५२५३५.१२	५९४८५.८१
जम्मा	**५४४९१.८६**	**६२७७९.१८**	**७०२५६.०६**	**९१६५१.२७**	**९७८४४.६६**
सावाँ फिर्ता					
आन्तरिक ऋण	४७४३.००	५०३३.४९	३८५६.१४	३७०८.४६	७५७.३१
वैदेशिक ऋण	१७०४.१८	१७७९.५१	२२७०.३	१८५८.९२	९२२.२४
जम्मा	**६४४७.१८**	**६८१३.००**	**६१२६.४४**	**५५६७.३८**	**१६७९.५५**
ब्याज खर्च					
आन्तरिक ऋण	६२२.९०	५३६.२२	६७६.०२	१२३८.६९	१०१०.६८
वैदेशिक ऋण	३०३.४२	३३१.०९	३२६.३५	३८६.०४	२१२.२५
जम्मा	**९२६.३२**	**८६७.३१**	**१००२.३७**	**१६२४.७३**	**१२२२.९४**
जम्मा ऋण सेवा खर्च (सावाँ र ब्याज)	७३७३.५	७६८०.३१	७१२८.८१	७१९२.११	२९०२.४९
सरकारी खर्चमा ऋण भुक्तानी खर्च (प्रतिशतमा)	१३.८७	१२.७८	८.५१	६.६१	५.३७

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय र नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७५ *फागुनसम्मको

३.५५ २०७५ फागुनसम्मको भुक्तानी गर्न बाँकी खुद सार्वजनिक ऋणमा प्रतिव्यक्ति सार्वजनिक ऋण रु. ३३ हजार १ सय ७४ रहेको छ। २०७५ असारसम्ममा यस्तो ऋण रु. ३१ हजार ४ सय ९३ थियो। खुद वैदेशिक ऋण प्राप्तिमा वृद्धि भएको कारण प्रतिव्यक्ति सार्वजनिक ऋण २०७५ असारसम्मको तुलनामा २०७५ फागुनसम्ममा ५.३ प्रतिशतले बढेको हो।

चार्ट ३(ण): प्रतिव्यक्ति सार्वजनिक ऋण (रूपैयाँमा)

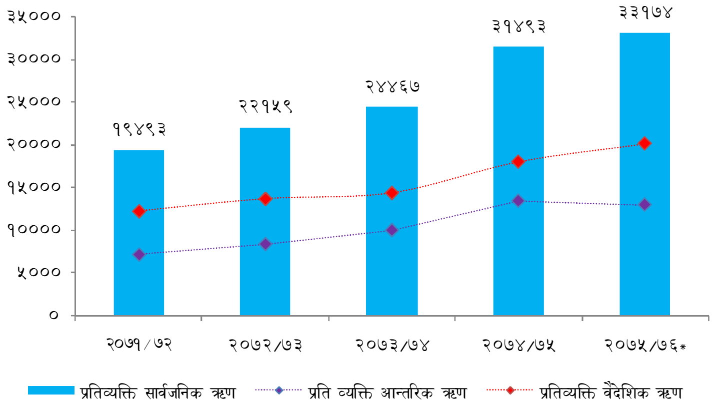

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय र केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग, २०७५

* कुल सार्वजनिक ऋण २०७५/७६ को फागुनसम्मको तथ्याङ्कमा आधारित।

३.५६ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा रू.१ खर्ब १९ अर्ब ८० करोड बराबरको आन्तरिक ऋण परिचालन भएको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा रु. १ खर्ब ४४ अर्ब ७५ करोड बराबरको आन्तरिक ऋण परिचालन भएको थियो। आर्थिक वर्षका पहिला महिनाहरुमा खासगरी पूँजीगत खर्चमा सुस्तता देखियो। खर्च धान्न पर्याप्त आन्तरिक राजस्व परिचालन भएको, सोधभर्ना प्राप्तिमा सुधार भएको र वैदेशिक नगद अनुदानको उपयोगमा वृद्धि भएको कारणले सरकारी कोषमा चाप नपरेको स्थितिमा बजारको तरलतामा समेत कमी आउने पक्षलाई विचार गरी चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म आन्तरिक ऋण लिएको छैन।

३.५७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा सरकारले आन्तरिक ऋणको सावाँ बापत रू.७ अर्ब ५७ करोड भुक्तानी गरेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा खुद आन्तरिक ऋण निष्काशन रू.७ अर्ब ५७ करोडले ऋणात्मक रहेको छ। गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिमा आन्तरिक ऋणको सावाँ बापत रु. १५ अर्ब २५ करोड भुक्तानी भएको थियो।

सार्वजनिक संस्थान

३.५८ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा सार्वजनिक संस्थानको कुल सञ्चालन आय २१.३ प्रतिशतले बढेर रु.३ खर्ब ९० अर्ब ८२ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कुल सञ्चालन आय १२.९ प्रतिशत रहेको थियो।

३.५९ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा सार्वजनिक संस्थानहरुमा नेपाल सरकारको शेयर लगानी रु.२ खर्ब ३७ करोड र ऋण लगानी रु.१ खर्ब ६४ अर्ब ४२ करोड रहेको थियो।

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा शेयर र ऋण लगानी क्रमशः २५.६ प्रतिशत र ७.८ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो।

३.६० हाल सार्वजनिक संस्थानहरुको सङ्ख्या ३९ रहेको छ। यसमध्ये २ संस्थान बन्द रहेका र हाल सञ्चालनमा रहेका ३७ सार्वजनिक संस्थान मध्ये २६ नाफामा रहेका छन्। नाफामा सञ्चालन भएका संस्थानहरुबाट आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा रु.९ अर्ब ८९ करोड लाभांश प्राप्त भएको थियो, जुन आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को तुलनामा २७.३ प्रतिशतले बढी हो।

३.६१ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा सार्वजनिक संस्थानबाट रु.९४ अर्ब ७ करोड राजस्व संकलन भएको थियो। कुल राजस्वमा सार्वजनिक संस्थानबाट संकलित राजस्वको योगदान १२.९ प्रतिशत रहेको थियो।

३.६२ आर्थिक वर्ष २०७३/७४ सम्म सार्वजनिक संस्थानको कोषमा व्यवस्था नभएको दायित्व रु.३८ अर्ब ५७ करोड रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो दायित्व रु.३८ अर्ब ८३ करोड रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कोषमा व्यवस्था नभएको दायित्व ०.७ प्रतिशतले बढेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा सार्वजनिक संस्थानमा २८ हजार २ सय ३४ कर्मचारी कार्यरत रहेका थिए।

३.६३ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा नाफामा सञ्चालित संस्थानहरुको कुल नाफा रु. ४४ अर्ब ९ करोड रहेको थियो भने नोक्सानीमा रहेका संस्थानहरुको कुल नोक्सान रु.६४ करोड रहेको थियो। फलस्वरुप, आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा समग्र खुद नाफा रु.४३ अर्ब ४५ करोड रहेको थियो।

४. मूल्य

उपभोक्ता मूल्य स्थिति

४.१ विगत केही वर्षदेखि कृषि उत्पादनमा उल्लेख्य सुधार आउनुको साथै समग्र आपूर्ति प्रणाली सुदृढ हुँदै गएको, मुद्रा प्रदायको विस्तार लक्षित सीमाभित्र रहेको र छिमेकी मुलुकहरुमा समेत मूल्य वृद्धिदर न्यून रहेकोले नेपालमा पनि मूल्यको चाप न्यून रहेको छ।

४.२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ४.२ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ४.० प्रतिशत रहेको थियो। वार्षिक विन्दुगत आधारमा २०७५ फागुनमा मुद्रास्फीति ४.२ प्रतिशत रहेको छ। २०७४ फागुनमा यस्तो मुद्रास्फीति ६.० प्रतिशत रहेको थियो। न्यून अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रास्फीति तथा आन्तरिक आपूर्ति व्यवस्थामा आएको सुधारका कारण समग्र मुद्रास्फीति घटेको हो।

४.३ खाद्य तथा पेय पदार्थ समूहको मुद्रास्फीति वार्षिक विन्दुगत आधारमा २०७५ फागुनमा २.२ प्रतिशत रहेको छ। २०७४ फागुनमा यस समूहको वार्षिक विन्दुगत मुद्रास्फीति ५.६ प्रतिशत रहेको थियो। तरकारी, दलहन तथा गेडागुडी, चिनी तथा चिनीजन्य पदार्थ लगायतका वस्तुहरुको उपलब्धतामा भएको वृद्धि र मूल्यमा कमी आएको कारण यस समूहको मुद्रास्फीति घट्न गएको हो।

चार्ट ४(क): समग्र तथा समूहगत उपभोक्ता मुद्रास्फीति दर

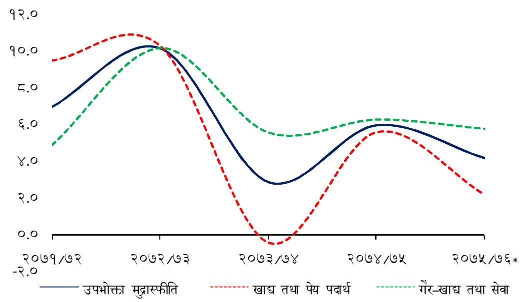

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७५ * फागुनसम्मको

४.४ २०७५ फागुनमा गैर-खाद्य वस्तु तथा सेवा समूहको मुद्रास्फीति वार्षिक विन्दुगत आधारमा ५.८ प्रतिशत रहेको छ। २०७४ फागुनमा यस समूहको मुद्रास्फीति ६.३ प्रतिशत रहेको थियो। सञ्चार, शिक्षा, घरायसी सेवा तथा उपयोगिता, स्वास्थ्य, लुगा तथा जुत्ता लगायतका वस्तु तथा सेवाहरूको मूल्य वृद्धिदर २०७३ फागुनको तुलनामा कम रहेकोले यस समूहको मुद्रास्फीति केही घट्न गएको हो।

४.५ २०७५ फागुनमा वार्षिक विन्दुगत उपभोक्ता मुद्रास्फीति हिमालमा ५.५ प्रतिशत, पहाडमा ४.६ प्रतिशत, काठमाडौं उपत्यकामा ४.६ प्रतिशत र तराईमा ३.६ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो मुद्रास्फीति क्रमशः ६.० प्रतिशत, ५.६ प्रतिशत, ४.५ प्रतिशत र ६.३ प्रतिशत रहेको थियो।

थोक मूल्य, राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर एवम् पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य स्थिति

४.६ दोस्रो थोक मूल्य सर्वेक्षणले तयार गरेको विधि अनुसार आर्थिक वर्ष २०७४/७५ लाई आधार वर्ष मानी २०७५ साउन महिनादेखि कायम भएको नयाँ थोक मूल्य सूचकाङ्क बमोजिम २०७५ फागनुमा विन्दुगत थोक मुद्रास्फीति ५.० प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो मुद्रास्फीति २.३ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनमा थोक मूल्य अन्तर्गत प्राथमिक वस्तुहरूको मूल्य सूचकाङ्क ३.५ प्रतिशत, इन्धन तथा ऊर्जाको मूल्य सूचकाङ्क १२.२ प्रतिशत तथा उत्पादित वस्तुहरूको मूल्य सूचकाङ्क ४.७ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा प्राथमिक वस्तुहरूको मूल्य सूचकाङ्क ०.८ प्रतिशतले घटेको र इन्धन तथा ऊर्जा र उत्पादित वस्तुहरूको मूल्य सूचकाङ्क क्रमश ६.३ प्रतिशत र ४.९ प्रतिशतले बढेको थियो।

४.७ वार्षिक विन्दुगत आधारमा २०७५ फागुनमा राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क १०.० प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो सूचकाङ्क ७.८ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनमा तलब सूचकाङ्कमा ६.६ प्रतिशत र ज्यालादर सूचकाङ्कमा ११.० प्रतिशतले वृद्धि भएको छ।

४.८ पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य २०७५ असारमसान्तको तुलनामा २०७५ फागुनमसान्तमा ८.१ प्रतिशतले बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा पेट्रोल तथा डिजेल र मट्टितेलको वार्षिक औसत मूल्य क्रमशः प्रतिलिटर रु. १०२.६१ र रु. ८१.०७ रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा औसत मूल्य क्रमशः प्रतिलिटर रु. ११०.९१ र रु. ९४.९० रहेको छ।

५. वित्तीय क्षेत्र

वित्तीय संरचना

५.१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को चैतसम्ममा वित्तीय क्षेत्रमा पहूँच अभिवृद्धि हुँदै जानुको साथै वित्तीय कारोवार उल्लेख्य विस्तार भएको छ। २०७५ चैत मसान्तसम्ममा २८ वाणिज्य बैङ्क, ३२ विकास बैङ्क, २४ वित्त कम्पनी तथा ९१ लघु वित्त वित्तीय संस्था गरी जम्मा १७५ बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सञ्चालनमा छन्। यसैगरी, एक पूर्वाधार विकास बैङ्क समेत सञ्चालनमा आएको छ। ४० बिमा कम्पनी, ३४ हजार ७ सय ३७ सहकारी संस्था (बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाको सङ्ख्या १३ हजार ९ सय १७), कर्मचारी सञ्चय कोष, नागरिक लगानी कोष र हुलाक बचत बैङ्क समेत सञ्चालनमा रहेका छन्।

५.२ वित्तीय प्रणालीको कुल सम्पत्ति/दायित्व संरचनामा बैंकिङ्ग क्षेत्रको हिस्सा उल्लेख्य रहेको छ। २०७५ पुस मसान्तमा वित्तीय क्षेत्रको कुल सम्पत्ति/दायित्व संरचनामा सबैभन्दा बढी अंश बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरुको ८७.३ प्रतिशत रहेको छ। वित्तीय क्षेत्र अन्तर्गत नेपाल राष्ट्र बैङ्कको अंश १८.५ प्रतिशत र वाणिज्य बैङ्कहरुको अंश ५६.७ प्रतिशत रहेको छ। बैंकिङ्ग क्षेत्र र सम्झौतामूलक बचत परिचालन गर्ने संस्थाहरुको कुल सम्पत्ति/दायित्व कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको १७०.१ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट ५(क): आर्थिक वर्ष २०७५/७६ पुससम्म वित्तीय प्रणालीको सम्पत्ति र दायित्वको संरचना

(प्रतिशतमा)

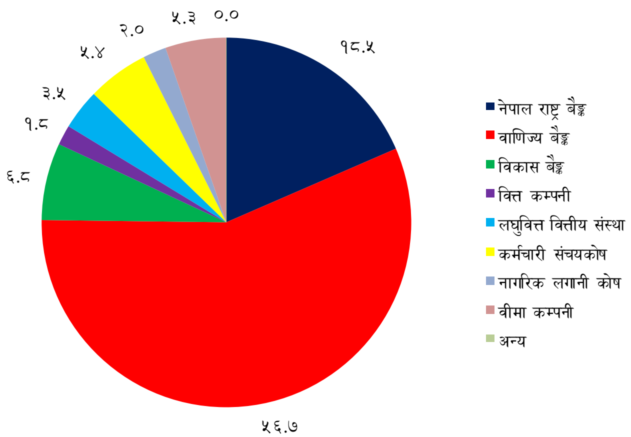

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७५

वित्तीय स्थायित्व

५.३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा वित्तीय क्षेत्र स्थायित्वका सूचकहरु समग्रमा सबल रहेका छन्। २०७५ असारको तुलनामा २०७५ पुसमा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको निष्कृय कर्जाको अनुपात वृद्धि भई १.७५ प्रतिशत रहेको छ।

५.४ २०७५ फागुनमा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको कुल निक्षेपमा तरल सम्पत्तिको अंश २२.५६ प्रतिशत, नगद तथा मौज्दातको अंश १०.३५ प्रतिशत र कुल निक्षेप तथा प्राथमिक पूँजीमा कुल कर्जाको अंश ८०.५७ प्रतिशत रहेको छ। जोखिम भारित सम्पत्तिको तुलनामा प्राथमिक पूँजी र कुल पूँजीको अनुपात क्रमशः १२.६२ प्रतिशत र १३.९३ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका ५(क): वित्तीय क्षेत्र सबलताका प्रमुख सूचकहरु

सूचकहरु	२०७२ असार	२०७३ असार	२०७४ असार	२०७५ असार	२०७५ फागुन
प्राथमिक पूँजी/जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात	११.४	११.५	१४.१	१३.८९	१२.६२
पूँजीकोष/जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात	१२.९	१२.९	१५.४	१५.१५	१३.९३
कुल कर्जा/कुल निक्षेप तथा प्राथमिक पूँजी अनुपात	७१.९	७५.६	७९.२	७६.८१	८०.५७
निष्कृय कर्जा अनुपात	३.३	२.२	१.८	१.६	१.७५*
वाणिज्य बैङ्क	२.६	१.८	१.५	१.४१	१.६०*
विकास बैङ्क	३.६	१.५	१.४	१.०९	१.१२*
वित्त कम्पनी	१४.६	१४.४	१३.४	१०.८३	१०.२७*
कुल तरल सम्पत्ति/कुल निक्षेप अनुपात	३०.२	२७.६	२६.७	२५.९१	२२.५६
नगद तथा बैङ्क मौज्दात/कुल निक्षेप अनुपात	१६.२	१५.२	१५.५	१३.१५	१०.३५

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७५ *पुससम्मको

५.५ वित्तीय सुदृढीकरणमार्फत् वित्तीय स्थायित्व हासिल गर्न अवलम्बन गरिएको मर्जर/प्राप्ति नीति कार्यान्वयनमा आएको छ। तत्पश्चात २०७५ चैतसम्ममा १६५ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरु मर्जर/प्राप्ति प्रक्रियामा सामेल भएका छन्। मर्जर/प्राप्तिको अवलम्बन पछि १२३ संस्थाको इजाजत खारेज भई ४२ संस्था कायम भएका छन्।

वित्तीय प्रगाढता एवम् पँहूच

५.६ पछिल्ला वर्षहरुमा विस्तृत मुद्राप्रदाय, निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाहित कर्जा तथा कुल निक्षेपको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात लगायत वित्तीय प्रगाढता सूचकहरुमा सुधार हुँदै गएको छ। अर्थतन्त्रको मौद्रिकीकरण तथा वित्तीय पहूँच बढ्दै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग विस्तृत मुद्राप्रदायको अनुपात १०२.१ प्रतिशत,

निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाहित कर्जाको अनुपात ८०.६ प्रतिशत र कुल निक्षेपको अनुपात ९०.५ प्रतिशत रहेको छ।

५.७ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको शाखा सङ्ख्या विस्तार भई २०७५ फागुनसम्म ४,७०१ पुगेको छ। सबैभन्दा बढी प्रदेश नं. ३ मा १,५०६ र सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा १७८ शाखा रहेका छन्।

तालिका ५(ख): प्रदेशगत रुपमा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाका शाखा

२०७५ फागुनसम्मको

प्रदेश	वाणिज्य बैङ्क	विकास बैङ्क	वित्त कम्पनी	जम्मा	अंश (प्रतिशत)	जनसङ्ख्या** (प्रतिशाखा)
१	५३५	१६१	३९	७३५	१५.६	६६०५
२	३९१	८६	२२	४९९	१०.६	१२१५०
३	११२०	३१०	७६	१५०६	३२.०	४१३८
गण्डकी	३७६	२४९	२७	६५२	१३.९	३८२६
५	४८६	३०९	२९	८२४	१७.५	६०२६
कर्णाली	१५६	१८	४	१७८	३.८	९८६३
सुदूरपश्चिम	२४१	६३	३	३०७	६.५	९२६९
जम्मा	३३०५	११९६	२००	४७०१	१००	६२१४

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७५ **केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको पाँच वर्षे जनसङ्ख्या प्रक्षेपण अनुरुप गणना गरिएको।

मौद्रिक क्षेत्र

मौद्रिक नीतिको लक्ष्य र स्थिति

५.८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को मौद्रिक नीतिले वार्षिक औसत मुद्रास्फीति ६.५ प्रतिशतभित्र सीमित राख्ने लक्ष्य लिएकोमा फागुनसम्म ४.२ प्रतिशत मुद्रास्फीति रहेको छ। यसैगरी, कम्तिमा ८ महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पर्याप्त हुने विदेशी विनिमय सञ्चिति कायम गर्ने लक्ष्य रहेकोमा फागुनसम्म यस्तो आयात धान्ने क्षमता ७.९ महिना बराबरको रहेको छ।

५.९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा विस्तृत मुद्राप्रदायको वृद्धिदर १८.० प्रतिशतसम्म तोकिएकोमा फागुनसम्म यस्तो वृद्धिदर ८.४ प्रतिशत रहेको छ। यस अवधिमा संकुचित मुद्राप्रदाय ०.७ प्रतिशतले घटेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म विस्तृत मुद्राप्रदाय र संकुचित मुद्राप्रदाय क्रमशः ९.१ प्रतिशत र ६.४ प्रतिशतले बढेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म खुद वैदेशिक सम्पत्ति घटेकोले आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा मुद्राप्रदायको विस्तारमा संकुचन आएको छ।

तालिका ५(ग): प्रमुख मौद्रिक योगाङ्कहरुको वार्षिक विन्दुगत परिवर्तन (प्रतिशतमा)

शीर्षक	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४ फागुन	२०७५ फागुन
चलनचल्तीमा रहेको मुद्रा	२१.३	१०.५	१५.०	११.६	४.६
सञ्चित मुद्रा	४.६	२०.१	८.१	६.६	-०.३
चल्ती निक्षेप	१५.२	८.५	२८.८	१८.८	२०.०
मुद्दती निक्षेप	२०.९	६१.३	२३.६	३०.६	३०.७
बचत तथा कल निक्षेप	१९.२	-९.६	१३.७	२.१	११.९
निजीक्षेत्र तर्फ प्रवाहित कर्जा	२३.२	१८.०	२२.३	१७.४	२२.४
संकुचित मुद्रा प्रदाय	१८.५	१३.१	१७.६	१३.९	९.७
विस्तृत मुद्रा प्रदाय	१९.५	१५.५	१९.४	१४.२	१८.७

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७५

५.१० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल आन्तरिक कर्जाको वृद्धि २२.५ प्रतिशतको सीमाभित्र राख्ने मौद्रिक लक्ष्य रहेकोमा फागुनसम्म यस्तो कर्जाको वृद्धिदर १३.० प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म आन्तरिक कर्जा ११.७ प्रतिशतले बढेको थियो। मौद्रिक क्षेत्रको निजी क्षेत्र माथिको दाबी बढेका कारण आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म यस्तो कर्जा गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा बढ्न गएको हो।

५.११ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा निजी क्षेत्रतर्फको कर्जाको वृद्धि २०.० प्रतिशतसम्मको सीमाभित्र राख्ने मौद्रिक लक्ष्य रहेकोमा फागुनसम्म यस्तो कर्जाको वृद्धिदर १५.७ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका ५(घ): बैङ्कदर, पुनरकर्जा दर र अनिवार्य नगद अनुपात (प्रतिशतमा)

उपकरण	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
बैङ्क दर	८.०	७.०	७.०	७.०	६.५
पुनरकर्जा दर					
विशेष पुनरकर्जा	१.०	१.०	१.०	१.०	१.०
साधारण पुनरकर्जा	४.०	४.०	४.०	४.०	४.०
निर्यात कर्जा (विदेशी मुद्रामा)*	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५
अनिवार्य नगद अनुपात					
वाणिज्य बैङ्क	६.०	६.०	६.०	६.०	४.०
विकास बैङ्क	५.०	५.०	५.०	५.०	४.०
वित्त कम्पनी	४.०	४.०	४.०	४.०	४.०
स्थायी तरलता सुविधा दर	८.०	८.०	७.०	७.०	६.५

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७५ *LIBOR मा जोड्ने

५.१२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म खुलाबजार कारोवारका विभिन्न उपकरणहरु मार्फत् गरी रु. १ खर्ब ३५ करोड तरलता प्रशोचन भएको छ। अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा रु. १ खर्ब ३० अर्ब २५ करोड तरलता प्रशोचन भएको थियो। आर्थिक वर्ष

२०७५/७६ को फागुनसम्म खुलाबजार कारोवार अन्तर्गत कुल रू.२३ अर्ब ५३ करोड तरलता प्रवाह भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा रु.९७ अर्ब २५ करोड तरलता प्रवाह भएको थियो।

५.१३ पछिल्लो समय अल्पकालीन ब्याजदरहरु स्थिरता उन्मुख रहेका छन्। ९१-दिने ट्रेजरी विल्सको भारित औसत ब्याजदर २०७४ फागुनमा ४.७ प्रतिशत रहेकोमा २०७५ फागुनमा ३.५५ प्रतिशत रहेको छ। वाणिज्य बैङ्कहरु बीचको अन्तर-बैङ्क कारोबारको भारित औसत ब्याजदर २०७४ फागुनको ४.८७ प्रतिशतको तुलनामा २०७५ फागुनमा ५.१५ प्रतिशत पुगेको छ।

चार्ट ५(ख): ब्याजदरको प्रवृत्ति (प्रतिशतमा)

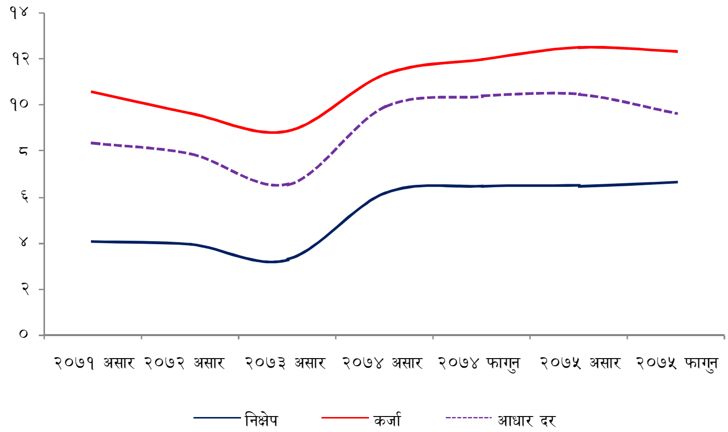

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७५

५.१४ २०७५ फागुनमा वाणिज्य बैङ्कहरुले निक्षेपमा प्रदान गर्ने भारित औसत ब्याजदर ६.६ प्रतिशत तथा कर्जामा लिने भारित औसत ब्याजदर १२.३ प्रतिशत रहेको छ। २०७४ फागुनमा उक्त ब्याजदर क्रमशः ६.५ प्रतिशत र १२.० प्रतिशत रहेको थियो। वाणिज्य बैङ्कको औसत आधार दर २०७४ फागुनमा १०.४ प्रतिशत रहेकोमा २०७५ फागुनमा ९.७ प्रतिशत कायम भएको छ।

५.१५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको निक्षेप ९.७ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ३० खर्ब ८ अर्ब ६१ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो निक्षेप ८.१ प्रतिशतले बढेको थियो।

५.१६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाबाट निजी क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा १४.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. २७ खर्ब ४९ अर्ब ११ करोड रहेको छ।

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो कर्जा १४.४ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो।

५.१७ वाणिज्य बैङ्कहरुले कुल कर्जाको कम्तिमा १०.० प्रतिशत कृषि र १५.० प्रतिशत ऊर्जा तथा पर्यटनमा प्रवाह गर्नु पर्ने व्यवस्था भएअनुसार आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा यी बैङ्कहरुले १८.६ प्रतिशत कर्जा यी क्षेत्रमा स्वीकृत गरेका छन्। यस अवधिमा वाणिज्य बैङ्कहरुले कृषि क्षेत्रमा ९.९ प्रतिशत र ऊर्जा तथा पर्यटन क्षेत्रमा ८.७ प्रतिशत लगानी गरेका छन्।

चार्ट ५(ग): बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाबाट प्रवाहित क्षेत्रगत कर्जा (२०७५ फागुनसम्म)

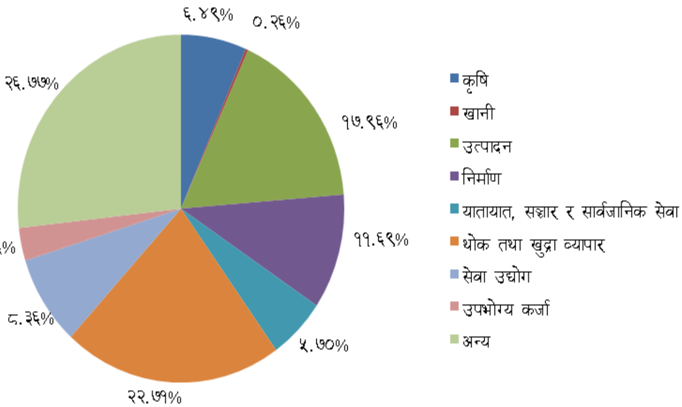

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७५

पूँजी बजार

५.१८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म धितोपत्रको प्राथमिक बजार मार्फत् रु.२२ अर्ब ४० करोड बरावरको पूँजी परिचालन भएको छ। यो रकम अघिल्लो वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ३१.७९ प्रतिशतले न्यून हो। यस अवधिमा साधारण शेयरको प्राथमिक निष्काशन मार्फत् रु.४ अर्ब ६८ करोड, हकप्रद शेयर मार्फत् रु.३ अर्ब १४ करोड तथा ऋणपत्र मार्फत् रु.१४ अर्ब ५८ करोड पूँजी परिचालन भएको छ।

५.१९ २०७४ फागुनमसान्तमा १२८६.० बिन्दु रहेको नेप्से सूचकाङ्क २०७५ असारमसान्तमा १२१२.४ विन्दुमा रहेको थियो। २०७५ फागुनमसान्तमा यस्तो सूचकाङ्क ११५५.५ विन्दु कायम भएको छ।

५.२० आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्ममा नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडमा सूचीकृत शेयरहरूको चुक्ता मूल्य रु.३३६ अर्ब ८५ करोड रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को सोही अवधिमा यस्तो मूल्य रु.३९१ अर्ब ६३ करोड रहेको छ।

५.२१ २०७४ फागुनसम्म नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडमा सूचीकृत कम्पनीको सङ्ख्या १९३ रहेकोमा २०७५ फागुनसम्म यस्तो सङ्ख्या २०५ पुगेको छ।

चार्ट ५(घ): नेप्से सूचकाङ्कको प्रवृत्ति

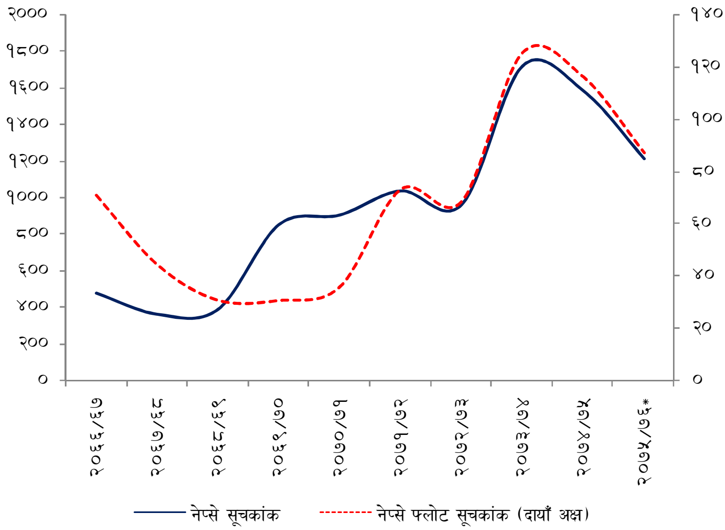

स्रोतः नेपाल स्टक एक्सचेन्ज, २०७५ *फागुनसम्मको

५.२२ २०७५ असारसम्म बजार पूँजीकरण रु. १४ खर्ब ३५ अर्ब १४ करोड रहेकोमा २०७५ फागुनमा रु. १४ खर्ब ११ अर्ब ८९ करोड रहेको छ। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग बजार पूँजीकरणको अनुपात आर्थिक वर्ष २०७५ फागुन महिनामा ४०.८ प्रतिशत रहेको छ।

५.२३ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुन महिनासम्म धितोपत्र कारोबार रकम रु. ८५ अर्ब ९ करोड रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को सोही अवधिसम्म यस्तो कारोबार रकम रु. ५६ अर्ब ९ करोड रहेको छ।

५.२४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म धितोपत्र निक्षेप तथा राफसाफको लागि सीडीएस एण्ड क्लियरिङ्ग लिमिटेडमा दर्ता भएका कम्पनीहरुको सङ्ख्या २०१ र निक्षेप सदस्यहरुको सङ्ख्या ६९ रहेको छ।

तालिका ५(ङ): धितोपत्र अभौतिकीकरणको अवस्था

विवरण	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	फागुनसम्म	
				२०७४/७५	२०७५/७६
दर्ता कम्पनीको सङ्ख्या	१९२	१८७	१९४	१९१	२०१
निक्षेप सदस्यको सङ्ख्या	५६	६०	६८	६६	६९
हितग्राही खाताको सङ्ख्या	३५१४२५	८६६९३६	१२८६४९३	११८६७७५	१४६३६२६
अभौतिकृत धितोपत्रको सङ्ख्या	२७०५३८३१६	२३६९५४८२९६	३६७७९८९४६३	३५४००१९५३६	४१२७६३२१३०

स्रोतः सीडीएस एण्ड क्लियरिङ्ग लिमिटेड, २०७५

बिमा

५.२५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म जीवन बिमा १९, निर्जीवन बिमा २० र पुनर्बिमा १ गरी बीमकको सङ्ख्या ४० रहेको छ।

५.२६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुन महिनासम्म बिमा व्यवसायको कुल वित्तीय स्रोत तथा उपयोग रु. ३ खर्ब १३ अर्ब ८९ करोड रहेको छ। यसमध्ये जीवन बिमा व्यवसाय गर्ने बिमकको रु. २ खर्ब ३० अर्ब ६७ करोड र निर्जीवन बिमा व्यवसाय गर्ने बिमकको रु. ८३ अर्ब २२ करोड रहेको छ। यो वित्तीय स्रोत तथा उपयोग आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिको तुलनामा ३०.५ प्रतिशतले बढी हो।

५.२७ बिमा कम्पनीहरुको बिमाशुल्क आम्दानी वृद्धि हुँदै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७०/७१ मा बिमाशुल्क रु. ३० अर्ब ४३ करोड रहेकोमा त्यसपछिका वर्षहरुमा क्रमिक वृद्धि हुँदै आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा रु. ७७ अर्ब ८८ करोड पुगेको छ। यो कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २.६ प्रतिशत हो।

५.२८ जीवन तथा निर्जीवन बिमा व्यवसाय गर्ने बिमकको लगानीयोग्य रकम क्रमशः वृद्धि हुँदै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो रकम रु. २ खर्ब ५८ अर्ब ८३ करोड पुग्ने अनुमान छ जसमा जीवन र निर्जीवन बिमाको अंश क्रमशः ८६.२ प्रतिशत र १३.८ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका ५(च): जीवन तथा निर्जीवन बिमा क्षेत्रको लगानीयोग्य साधन (रु. करोडमा)*

आर्थिक वर्ष	बिमा		जम्मा
	जीवन	र्निजीवन	
२०७१/७२	९४०७.८०	१६७९.५३	११०८७.३३
२०७२/७३	११८१२.५०	२१८३.१८	१३९९५.६८
२०७३/७४	१४८६२.२५	२३२१.४३	१७१८३.६८
२०७४/७५	१९६७४.३३	३२७९.७१	२२९५४.०४
२०७५/७६**	२२३०२.३६	३५८०.७४	२५८८३.१०

*राष्ट्रिय बिमा संस्थान र राष्ट्रिय बिमा कम्पनीको अनुमानित विवरण समावेश गरिएको।

**आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मको विवरण समावेश गरिएको।

५.२९ २०७५ फागुनसम्म बिमाको पहूँच करिब १८.० प्रतिशत जनतामा पुगेको छ भने २०७६ असारसम्ममा २०.० प्रतिशत जनतामा पुग्ने अनुमान छ। संघीय संरचना अनुरुप बिमा कम्पनीहरुलाई शाखा स्थापना तथा विस्तार गर्न निर्देशन दिइएको छ। २०७५ फागुनसम्म बिमकको शाखा सङ्ख्या प्रदेश नं. ३ मा सबैभन्दा बढी र कर्णाली प्रदेशमा सबैभन्दा कम छ।

तालिका ५(छ): जीवन तथा निर्जीवन बिमकको शाखा सङ्ख्या (२०७५ फागुनसम्म)

प्रदेश	जीवन बिमा	र्निजीवन बिमा	जम्मा
१	२२८	११५	३४३
२	१७२	९१	२६३
३	३२७	२२६	५५३
गण्डकी	१२९	९५	२२४
५	१९२	११७	३०९
कर्णाली	९८	२८	१२६
सुदुरपश्चिम	१४४	४७	१९१
जम्मा	**१२९०**	**७१९**	**२००९**

स्रोतः राष्ट्रिय बिमा समिति, २०७६

५.३० कृषि तथा पशुपन्छी बिमाशुल्कको ७५.० प्रतिशत अनुदान दिने व्यवस्था भए अनुरुप आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा सरकारले रु. १३ खर्ब २२ अर्ब बिमाङ्कको रु. ५७ करोड ४३ लाख बिमाशुल्क मध्ये रु. ४३ करोड अनुदान वितरण गरेको छ। २०७५ फागुनसम्म रु. ९ खर्ब ११ अर्ब बिमाङ्कको रु. ४२ करोड बिमाशुल्क मध्ये रु. ३१ करोड ८२ लाख अनुदान वितरण गरेको छ।

गैर–बैङ्क वित्तीय संस्थाहरु

५.३१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पुससम्ममा कर्मचारी सञ्चय कोषको सम्पत्ति तथा दायित्व रु. ३ खर्ब १५ अर्ब ६० करोड पुगेको छ। सञ्चयकर्ताहरुको सञ्चित रकम रु. ३ खर्ब १ अर्ब ८१ करोड रहेको छ।

५.३२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पुससम्ममा नागरिक लगानी कोषको सम्पत्ति तथा दायित्व रु. १ खर्ब २० अर्ब १७ करोड पुगेको छ। विभिन्न क्षेत्रमा गरी कोषको रु. १ खर्ब १३ अर्ब ८४ करोड लगानी रहेको छ।

५.३३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पुससम्ममा हुलाक बचत बैङ्कको कुल निक्षेप रु. १ अर्ब ३९ करोड रहेको छ। यो बैङ्कमा कुल बचत खाता सङ्ख्या ५० हजार ७ सय ६५ पुगेको छ।

५.३४ निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषले बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरुमा प्राकृतिक व्यक्तिका नाममा बचत तथा मुद्धती खातामा रहेको रु.३ लाखसम्मको निक्षेप सुरक्षण एवम् बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाबाट तोकिएका प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा प्रवाह हुने पशुधन कर्जा, विपन्न वर्ग कर्जा, साना तथा मझौला उद्यम कर्जा, कृषि कर्जा आदिको सुरक्षण गर्दै आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा रु. १० अर्ब ९ करोड कर्जा सुरक्षण गरेकोमा २०७५ पुससम्ममा रु. १३ अर्ब ३७ करोड कर्जा र ८५ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको रु. ५ खर्ब ७९ अर्ब ९७ करोडको निक्षेप सुरक्षण भएको छ।

तालिका ५(ज): निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषको अवस्था

विवरण	२०७४ असार	२०७४ पुस	२०७५ असार	२०७५ पुस
कर्जा सुरक्षण रकम (रु.करोडमा)**	६३०.१	९२५.६	१००८.७६	१३३७.१२
निक्षेप सुरक्षण रकम (रु .करोडमा)	३८१८९	४१०९६	४३०७३.९	५७९९७.४९
बैंक तथा वित्तीय संस्थाको सङ्ख्या	११५	८९	८९	८५
निक्षेप सङ्ख्या (खाता)	१५३२१५४४	१७९८२३८१	१९३६९१०१	२२२९०६०६

स्रोतः निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष, २०७५

**कर्जा सुरक्षण रकममा साना तथा मझौला उद्योग क्षेत्रमा गएको कर्जा समावेश नभएको

५.३५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ पुससम्म विभिन्न बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाका जम्मा १० हजार ७ सय ३१ ऋणी कर्जा सूचना केन्द्र लिमिटेडको कालोसूचीमा समावेश भएका मध्ये ३,६६६ ऋणी कालोसूचीबाट हटेका छन्।

५.३६ ग्रामीण स्वालम्बन कोषले स्थानीय स्रोत, साधन र सीपको अधिकतम उपयोग हुने गरी लक्षित वर्गको आर्थिक एवम् सामाजिक स्तरमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले थोक कर्जा उपलब्ध गराउँदै आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ पुससम्म ग्रामीण स्वावलम्बन कोषबाट गैर-सरकारी संस्था, सहकारी संस्था र कृषि विकास बैङ्क गरी १,२१७ संस्थालाई रु. २ अर्ब ५० करोड कर्जा प्रवाह भएको छ। यस्तो कर्जामध्ये रु. २ अर्ब ७ करोड असुली भएको छ। कर्जा लगानीमा रु.४३ करोड रहेको छ। विभिन्न आय तथा स्वरोजगारमूलक कार्यक्रमका लागि प्रवाह गरिने यस्तो कर्जाबाट ७२ जिल्लाका ६२ हजार ७ सय ४४ ग्रामीण घरपरिवार लाभान्वित भएका छन्।

५.३७ ग्रामीण स्वालम्बन कोषलाई थप प्रभावकारी बनाउन साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड मार्फत् परिचालन गर्ने निर्णय भई ग्रामीण स्वावलम्बन कोष कर्जा कार्यविधि, २०७५ कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

सहकारी संस्था

५.३८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म सहकारी संस्थाहरुको सङ्ख्या ३४ हजार ७ सय ३७, शेयर सदस्य सङ्ख्या ६५ लाख १२ हजार ३ सय ४० र शेयर पूँजी रु. ७६ अर्ब ३४ करोड रहेको छ।

५.३९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म सहकारी क्षेत्रमा रु. ३ खर्ब ४५ अर्ब ५९ करोड बचत परिचालन भई रु. ३ खर्ब ३२ अर्ब ७१ करोड ऋण परिचालन भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा रु. ३ खर्ब २३ अर्ब बचत परिचालन भई रु. ३ खर्ब ऋण लगानी भएको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म सहकारी क्षेत्रमा ६३ हजार ५ सय प्रत्यक्ष रोजगारी सिर्जना भएको अनुमान छ।

५.४० सहकारी ऐन, २०४८ अन्तर्गत स्थापना भई नेपाल राष्ट्र बैङ्कबाट सीमित बैंकिङ्ग कारोबार गर्न इजाजतप्राप्त गरेका सहकारी संस्थाहरुको इजाजत पत्र २०७५ साउनदेखि लागू हुने गरी रद्द गरिएको छ।

६. बाह्य क्षेत्र

वैदेशिक व्यापार

६.१ विगत लामो समयदेखि नेपालमा वस्तु तथा सेवाको निर्यात भन्दा आयात उच्च हुँदै गएकोले व्यापार घाटा फराकिलो भएको छ। नेपाल सरकारले हालै अवलम्बन गरेको आयात प्रतिस्थापन र निर्यात अभिवृद्धिको दुई धारको रणनीति अनुरुप आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पछिल्ला महिनाहरुमा आयातको वृद्धिदर कम हुँदै गएको छ भने निर्यातमा सुधार आएको छ। आर्थिक वर्ष २०६५/६६ मा कुल व्यापारमा वस्तु निर्यातको अंश १९.२ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो अंश ६.२ प्रतिशत रह्यो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा यस्तो अंश ६.१ प्रतिशत रहेको छ।

६.२ आर्थिक वर्ष २०६५/६६ मा निर्यात-आयात अनुपात २३.८ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो अनुपात ६.६ प्रतिशत रहेको छ। पछिल्लो ५ वर्षमा निर्यातको औसत वृद्धिदर २.१ प्रतिशत र आयातको औसत वृद्धिदर १८.० प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट ६(क): कुल व्यापारमा निर्यात/आयातको अंश (प्रतिशतमा)

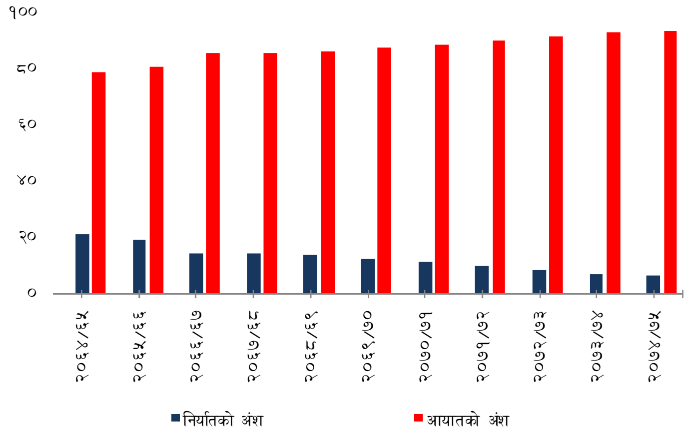

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७६

६.३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल वैदेशिक व्यापार २३.२ प्रतिशतले बढेर रु. १० खर्ब १० अर्ब ३३ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा कुल व्यापार २१.२ प्रतिशतले बढेर रु. ८ खर्ब १९ अर्ब ९६ करोड रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल व्यापारमा आयातको अंश ९३.९ प्रतिशत रहेको छ।

६.४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल वस्तु निर्यात १४.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ६१ अर्ब २२ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा वस्तु

निर्यात १०.८ प्रतिशतले बढेर रु. ५३ अर्ब ४२ करोड पुगेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म भारततर्फ २६.३ प्रतिशत र अन्य मुलुकतर्फ १.३ प्रतिशतले निर्यात बढेको छ भने चीनतर्फ २७.६ प्रतिशतले निर्यात घटेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा भारततर्फ ९.८ प्रतिशत, चीनतर्फ ६२.० प्रतिशत र अन्य मुलुकतर्फ ९.१ प्रतिशतले निर्यात बढेको थियो।

६.५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म पोलिष्टर यार्न, जस्तापाता, जुटका सामान, ऊनी गलैंचा, दाल लगायतका वस्तुको निर्यात बढेको छ भने अलैची, जुत्ता तथा चप्पल, प्रशोधित छाला, तयारी पोशाक, रोजिन लगायतका वस्तुहरुको निर्यात घटेको छ।

चार्ट ६(ख): बाह्य क्षेत्रका प्रमुख परिसूचकहरु

(कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

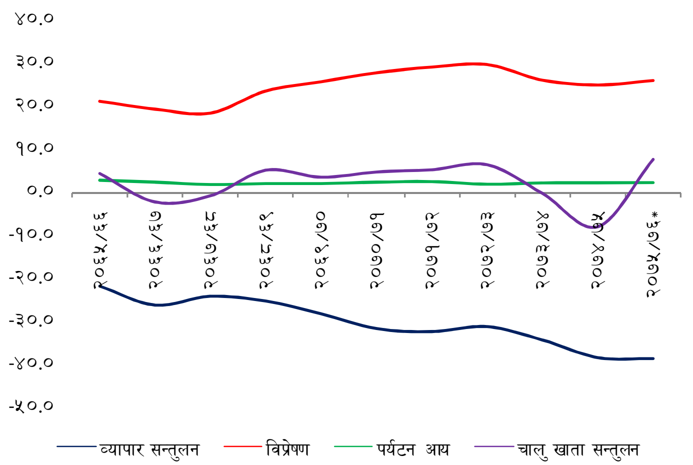

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७६ * फागुनसम्मको

६.६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल वस्तु आयात २३.८ प्रतिशतले बढेर रु. ९ खर्ब ४९ अर्ब ११ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो आयात २२.० प्रतिशतले बढेर रू.७ खर्ब ६६ अर्ब ५३ करोड रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म भारतबाट भएको आयात २२.० प्रतिशत, चीनबाट भएको आयात ३७.८ प्रतिशत र अन्य मुलुकबाट भएको आयात २०.८ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ।

६.७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म पेट्रोलियम पदार्थ, तयारी पोशाक, एम.एस. बिलेट, हवाईजहाज तथा पार्टपुर्जा, विद्युतीय सामाग्री लगायतका वस्तुको आयात बढेको छ भने सिमेन्ट, दूरसञ्चारका उपकरण तथा पार्टपुर्जा, कच्चा भटमासको तेल, स्वास्थ्य उपकरण तथा औजार, सुपारी लगायतका वस्तुहरुको आयात घटेको छ।

व्यापार सन्तुलन, शोधनान्तर र विप्रेषण

६.८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल वस्तु व्यापार घाटा २४.५ प्रतिशतले बढेर रु. ८ खर्ब ८७ अर्ब ८८ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो घाटा २२.९ प्रतिशतले बढेर रु. ७ खर्ब १३ अर्ब ११ करोड रहेको थियो।

६.९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म भुक्तानी सन्तुलन रु. ५८ अर्ब ९९ करोडले घाटामा रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो सन्तुलन रु. २४ अर्ब ७३ करोडले घाटामा रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म रु.१ खर्ब ५४ अर्ब ९९ करोडले घाटामा रहेको चालु खाता आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म रु. १ खर्ब ९१ अर्ब १२ करोडले घाटामा रहेको छ। आयातमा उच्च वृद्धि भएकाले चालु खाता तथा शोधनान्तर घाटामा वृद्धि भएको हो।

६.१० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म विप्रेषण आप्रवाह २३.४ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ५ खर्ब ८२ अर्ब १९ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा विप्रेषण आप्रवाह ४.९ प्रतिशतले बढेर रु. ४ खर्ब ७१ अर्ब ८५ करोड पुगेको थियो।

तालिका ६(क): विप्रेषण आप्रवाहको अवस्था

विवरण	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
विप्रेषण आप्रवाह (रु. अर्ब)	५४३.३	६१७.३	६६५.१	६९५.५	७५५.१	५८२.२
प्रतिशत परिवर्तन	२५.०	१३.६	७.७	४.६	८.६	२३.४
विप्रेषणको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात	२७.७	२९.०	२९.५	२६.०	२४.९	-
चालु खाता प्राप्तिमा विप्रेषण आप्रवाहको अंश	६०.३	६१.५	६४.०	६०.६	६२.३	६३.४
चालु ट्रान्सफर आयमा विप्रेषण आप्रवाहको अंश	८५.६	८६.६	८५.०	८१.३	८६.७	८६.९

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७६ * फागुनसम्म

विदेशी विनिमय सञ्चिति

६.११ कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति २०७५ असारमसान्तमा रु. ११ खर्ब २ अर्ब ५९ करोड रहेकोमा २०७५ फागुन मसान्तमा रु. १० खर्ब ६१ अर्ब ७१ करोड कायम भएको छ। यस्तो सञ्चिति २०७५ असारमसान्तमा १० अर्ब ८ करोड अमेरिकी डलर रहेकोमा २०७५ फागुनमसान्तमा ९ अर्ब ५७ करोड अमेरिकी डलर रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा विप्रेषण आय कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २६.२ प्रतिशतको हाराहारीमा रहने छ।

६.१२ २०७५ फागुनमसान्तमा रहेको कुल विदेशी विनिमय सञ्चितिमा नेपाल राष्ट्र बैङ्कमा रहेको सञ्चितिको अंश ८६.१ प्रतिशत रहेको छ भने कुल विदेशी विनिमय सञ्चितिमा भारतीय मुद्रा सञ्चितिको अंश २४.१ प्रतिशत रहेको छ।

६.१३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मको आयातलाई आधार मान्दा बैकिङ्ग क्षेत्रसँग रहेको विदेशी विनिमय सञ्चितिले ९.१ महिनाको वस्तु आयात र ७.९ महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पर्याप्त रहने देखिन्छ।

प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी

६.१४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म खुद वैदेशिक लगानी रु. ६ अर्ब ६६ करोड प्राप्त भएको छ भने आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा रु. १४ अर्ब २४ करोड रहेको थियो।

६.१५ २०७५ असार मसान्तमा रु. १ खर्ब ८६ अर्ब १२ करोड प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी दायित्व रहेकोमा २०७४ असार मसान्तमा यस्तो दायित्व रु. १ खर्ब ६८ अर्ब ६१ करोड रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म वैदेशिक लगानी वापत रु. २३ अर्ब ८९ करोड लाभांश भुक्तानी भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो लाभांश रु. ३४ अर्ब भुक्तानी भएको थियो।

तालिका ६(ख): लाभांश भुक्तानीको अवस्था

त्तानी	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
लाभांश भुक्तानी (रु. अर्बमा)	२.३	४.४	४.४	१४.८	३७.६५	२३.८९
चालु खाता भुक्तानीमा लाभांशको अंश	०.३	०.५	०.५	१.३	२.५८	२.१५

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७६   * फागुनसम्मको

विनिमय दर

६.१६ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को असारमसान्तको तुलनामा २०७५ फागुनमसान्तमा नेपाली रूपैयाँ अमेरिकी डलरसँग १.५ प्रतिशतले अवमूल्यन भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्तो दर ०.६ प्रतिशतले अवमूल्यन भएको थियो। २०७५ फागुनमसान्तमा अमेरिकी डलर एकको खरिद विनिमय दर रु. ११०.९६ रहेको छ। २०७५ असार मसान्तमा यस्तो विनिमय दर रु. १०९.३४ रहेको थियो।

७. गरिबी निवारण र रोजगारी

गरिबी निवारण

७.१ गरिबी निवारण र आर्थिक असमानता न्यूनीकरणको क्षेत्रमा थप प्रयास गर्न जरुरी हुँदाहुँदै पनि, मानव विकास सूचकाङ्कको बढोत्तरी र गरिबी निवारणमा उल्लेख्य सफलता मिलेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को अन्त्यमा गरिबीको रेखामुनि रहेको जनसङ्ख्या १८.५ प्रतिशत, बहुआयामिक गरिबी सूचकाङ्क २८.६ प्रतिशत र मानव विकास सूचकाङ्क ०.५७४ रहेको छ। संघीयताको कार्यान्वयनसँगै सरकारी नीति, कार्यक्रम र प्रयासहरु सबै प्रकारको गरिबी मुक्त समाज निर्माणमा केन्द्रित गर्दै लगिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा गरिबी तथा बहुआयामिक सूचकाङ्क घट्दै गएको र मानव विकास सूचकाङ्क सुधारको क्रम जारी रहेको छ।

तालिका ७(क): गरिबी सम्बन्धी मुख्य सूचकहरु

सूचक	एकाइ	२०७४/७५
गरिबीको रेखामुनिको जनसङ्ख्या	प्रतिशत	१८.७
मानव विकास सूचकाङ्क		०.५७४
बहुआयामिक गरिबी सूचकाङ्क	प्रतिशत	२८.६

स्रोतः राष्ट्रिय योजना आयोग, २०७६

७.२ संयुक्त राष्ट्र संघले कसैलाई पनि पछाडि नछोड्ने (No one left behind) अठोटसहित सन् २०१५ मा घोषणा गरेको दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्ने क्रममा राष्ट्रिय प्रतिवेदन, स्रोत आवश्यकताको आँकलन, ऐच्छिक राष्ट्रिय समीक्षा सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गरी संयुक्त राष्ट्र संघमा प्रस्तुत गर्नका अतिरिक्त दिगो विकासका लक्ष्य हाशिल गर्ने सम्बन्धी कार्यान्वयन कार्ययोजना कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। वार्षिक बजेट विनियोजनलाई दिगो विकासका लक्ष्यहरुसँग आवद्धता कायम गर्दै लगिएको छ।

७.३ गरिबको बहुआयामिक विवरण संकलन गर्न छानिएका २६ जिल्लामा गरिब घरपरिवार पहिचानको कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। घरपरिवार सर्वेक्षण फारम मार्फत १२ लाख २४ हजार ४ सय १६ घरपरिवारको तथ्याङ्क संकलन गरी गरिबी मापनका सूचकहरुको Proxy Means Test (PMT) विधिबाट अध्ययन गरी प्रारम्भिक रुपमा ३ लाख ५६ हजार ४ सय १८ गरिब घरपरिवार पहिचान भएका छन्।

७.४ आर्थिक रूपमा विपन्न तथा वञ्चितीकरणमा परेका समुदायलाई राष्ट्रिय विकास प्रक्रियामा मूलप्रवाहीकरण गरी गरिबी निवारणमा योगदान पुर्‍याउन गरिबी निवारण कोषको कार्यक्रम विभिन्न ६४ जिल्लाका ५५१ स्थानीय तहमा विस्तार भएको छ। सामुदायिक संस्थाबाट यस कार्यक्रममार्फत हालसम्म ८ लाख ७९ हजार ८ सय ३९ घरधुरीका करिब ४९ लाख

जनसङ्ख्या लाभान्वित भएका छन्। यी सामुदायिक संस्थाको कुल सदस्यमा महिला सदस्य सङ्ख्या ७८.० प्रतिशत र महिला पदाधिकारी सङ्ख्या ६८.० प्रतिशत रहेको छ।

७.५ गरिबी निवारण कोष कार्यक्रमको माध्यमबाट ३२ हजार २ सय ७६ सामुदायिक संस्थाहरू गठन भएका छन्। हालसम्म सामुदायिक संस्थामार्फत ५ हजार ६ सय ६१ साना पूर्वाधार विकास आयोजना निर्माण गरी लक्षित समुदायको परिचालन मार्फत आयआर्जन, क्षमता विकासका कार्यहरु भएका छन्।

रोजगारी

७.६ नेपालमा प्रतिवर्ष करिब ५ लाख व्यक्ति श्रमबजारमा थपिने गरेको अनुमान छ। तर श्रम बजारमा आउने व्यक्तिहरुलाई रोजगारी उपलब्ध गराउने विषय अझैपनि चुनौतीको रुपमा रहेको छ। उत्पादनमूलक रोजगारी सिर्जना तथा मुलुकमा उपलब्ध युवा श्रमशक्तिको उपयोग गरी आर्थिक विकासलाई गति प्रदान गर्नु परेको छ। कृषि क्षेत्रमा भएको अनुत्पादक अधिक श्रमशक्तिलाई उद्योग, व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य जस्ता सेवा क्षेत्रमा स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएको छ।

७.७ श्रमशक्ति सर्भेक्षण, २०७४ अनुसार हाल नेपालमा बेरोजगारी दर ११.४ प्रतिशत रहेको छ। उक्त सर्भेक्षणमा हप्तामा एक घण्टा तलव अथवा फाइदाको लागि वस्तु तथा सेवा उत्पादन कार्यमा संलग्न भएका व्यक्तिहरुलाई रोजगारी प्राप्त भएको व्यक्तिको रुपमा वर्गीकरण गरिएको छ।

तालिका ७(ख): श्रमशक्ति सर्भेक्षण, २०७४ अनुसार रोजगरी सम्बन्धी प्रमुख सूचकहरु

सूचक	महिला	पुरुष	जम्मा
रोजगारी र जनसङ्ख्याको अनुपात (प्रतिशत)	२२.९	४८.३	३४.३
श्रम शक्ति सहभागिता दर (प्रतिशत)	२६.३	५३.८	३८.५
बेरोजगारी दर (प्रतिशत)	१३.१	१०.३	११.४
श्रमको अल्पउपयोग दर (प्रतिशत)	४८.७	३१.८	३९.२
अनौपचारिक क्षेत्रमा रहेको रोजगारी दर (प्रतिशत)	३२.३	३९	३६.५
मुख्य पेशामा औसत कार्य समय (घण्टा/हप्ता) (प्रतिशत)	३९	४८	-
अनौपचारिक क्षेत्रको रोजगारी (प्रतिशत)	३२.९	४५.८	४१.०

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५

७.८ पन्ध्रौं योजनाले सबै नागरिकलाई मर्यादित र उत्पादनशील रोजगारीका अवसर उपलब्ध गराउने दीर्घकालीन सोंच लिएको छ। यस्तै, उक्त योजनाले देशभित्र उत्पादनशील र मर्यादित रोजगारीका अवसर विस्तार गर्ने, असल औद्योगिक श्रमसम्बन्ध विकास गर्ने, बालश्रम लगायत सबै प्रकारका श्रमशोषण अन्त्य गर्ने, वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, मर्यादित र व्यवस्थित गर्ने लगायतका उद्देश्यहरु राखेको छ।

तालिका ७(ग): दीर्घकालीन सोँच र पन्ध्रौ योजनामा रोजगारी सम्बन्धी सूचक तथा लक्ष्यहरु

सूचकहरु	एकाइ	२०७५/७६	पन्ध्रौ योजना २०८०/८१	दिर्घकालीन सोच २१००/०१
श्रमशक्ति सहभागिता दर (१५ वर्ष माथि)	प्रतिशत	३८.५	४८.५	७२
बेरोजगारी दर	प्रतिशत	११.४	६	३
रोजगारीमा औपचारिक क्षेत्रको हिस्सा	प्रतिशत	३६.५	५०	७०

स्रोतः राष्ट्रिय योजना आयोग, २०७५

७.९ देशभित्र रोजगारीको पर्याप्त अवसर नभएका कारण वैदेशिक रोजगारीको आकर्षण उच्च रहेको छ। हाल करिब ४३ लाख ६५ हजार ४ सय १५ युवा वैदेशिक रोजगारीमा गएका छन्। वैदेशिक रोजगारीमा गएकामध्ये दक्ष कामदार १.५ प्रतिशत, अर्धदक्ष २४.० प्रतिशत र अदक्ष ७४.५ प्रतिशत रहेका छन्। संस्थागत रूपमा ११० वटा देशहरुलाई वैदेशिक रोजगारीको लागि खुला गरिएको छ। यद्यपि, व्यक्तिगत रूपमा वैदेशिक रोजगारीमा जाने प्रयोजनको लागि भने १६७ भन्दा बढी देशहरु खुला गरिएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा जोर्डनसँग आप्रवासन श्रम सम्बन्धी सम्झौता भएको छ।

७.१० नेपालको संविधानले रोजगारी र श्रमको हकलाई मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरेको छ। रोजगारीको हकसम्बन्धी ऐन, २०७५ ले प्रत्येक स्थानीय तहमा रोजगार सेवा केन्द्रको स्थापना गरी बेरोजगारहरुको पहिचान र सूचीकरण गर्ने र रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचीकृत भएका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई एक आर्थिक वर्षमा न्यूनतम १०० दिनको रोजगारी प्रत्याभूतिको व्यवस्था गरेको छ।

७.११ सरकारले क्षेत्रगत रुपमा राष्ट्रिय रोजगार नीति, २०७१ र वैदेशिक रोजगार नीति, २०६८, कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा दिगो विकास लक्ष्य र अन्तराष्ट्रिय श्रम संगठन अभिसन्धि मार्फत सुरक्षित रोजगारीको प्रतिबद्धता व्यक्त गरेको छ। यसका लागि आन्तरिक रोजगारीको प्रवर्द्धन, बाध्यात्मक वैदेशिक रोजगारीको अन्त्य र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने रणनीति अनुरुप विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेका छन्।

७.१२ सबै नागरिकलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूति गरी मौलिक हकका रुपमा रहेको रोजगारीको हकको कार्यान्वयन गर्ने, आन्तरिक रोजगारी र उद्यमशीलताको प्रवर्द्धन गरी वैदेशिक रोजगारीको बढ्दो निर्भरतालाई कम गर्ने, कामका लागि पारिश्रमिक मार्फत गरिबी न्यूनीकरण र सामाजिक संरक्षणमा योगदान पुर्याउने, स्थानीयस्तरमा विकास निर्माण कार्य मार्फत सार्वजनिक पूँजी निर्माण गरी स्थानीय जनताको जीवनस्तर सुधार गर्न मद्धत पुयाउने उद्धेश्यले प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा आएको छ। रोजगारी सिर्जना गर्दा सार्वजनिक क्षेत्रका विकास निर्माण सम्बन्धी कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूमा श्रमिकको माग

हुने र माग बमोजिमका श्रमिकहरूको आपूर्ति रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत हुने भई सबै स्थानीय तहमा श्रमको माग र आपूर्तिको औपचारिक संयन्त्रको विकास भएको छ।

७.१३ आर्थिक तथा सामाजिक वञ्चितीकरण तथा जोखिममा परेकाहरूको सामाजिक संरक्षणका लागि तथा श्रमिकको सामाजिक सुरक्षाका लागि योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४ कार्यान्वयनमा आएको छ। २०७५ फागुनसम्म २,१९५ रोजगारदाता सामाजिक सुरक्षा कोषको सूचीकरण प्रक्रियामा आवद्ध भईसकेका छन्।

७.१४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म २५९ सङ्ख्यामा श्रम विवाद समाधान गरिएको छ। वैदेशिक रोजगारीमा हुने ठगी, अनिमियतता एवम् विभिन्न समस्याहरुको समाधानका लागि परेका निवेदनमा विभिन्न निकायहरुसँग समन्वय गरी कारवाहीको प्रक्रिया अगाडि बढाईएको छ। हालसम्म वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी १,४७२ उजुरी परेकोमा ११,०९१ उजुरी फरफारक भएको छ।

७.१५ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा ४३ लाख ६५ हजार ४ सय १५ कामदार वैदेशिक रोजगारीमा गएका छन्। यसमध्ये ४१ लाख ६७ हजार ३ सय १० पुरुष र १ लाख ९८ हजार १ सय ५ महिला रहेका छन्।

तालिका ७(घ): श्रम स्वीकृति लिई वैदेशिक रोजगारीमा गएका कामदारको विवरण (सङ्ख्यामा)

देश	२०७४/७५			२०७४/७५ सम्म		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
कतार	९९३१३	३८६३	१०३१७६	११८०४६५	१५७०३	११९६१६८
मलेसिया	१०११६८	३०३६	१०४२०४	१२८३७४३	२९९१५	१३१३६५८
साउदी अरव	३९९३६	१०२४	४०९६०	८७४१२८	६८२३	८८०९५१
संयुक्त अरब इमिरेट्स	५३६७४	६५६७	६०२४१	५१९९४७	५२५२३	५७२४७०
कुवेत	१५९२८	१६२६	१७५५४	१००५२०	४१२४४	१४१७६४
बहराईन	४५३०	३३२	४८६२	४७८३९	४०५८	५१८९७
ओमन	२६९२	३६७	३०५९	२९७५०	५४२१	३५१७१
दक्षिण कोरिया	७५६५	३८४	७९४९	४०७२६	२१७५	४२९०१
लेवनान	१८	४	२२	१२२२	११५४१	१२७६३
इजरायल	३५	८३	११८	२३१०	४४४९	६७५९
अफगानिस्तान	१४४१	१	१४४२	११९७७	४७	१२०२४
जापान	७१६	४५	७६१	१७४८०	९२१	१८४०१
अन्य	१२१२२	५४७१	१७५९३	५७२०३	२३२८५	८०४८८
जम्मा	**३३९१३८**	**२२८०३**	**३६१९४१**	**४१६७३१०**	**१९८१०५**	**४३६५४१५**

स्रोत: श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय र वैदेशिक रोजगार विभाग, २०७५

७.१६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्ममा वैदेशिक रोजगारीमा गएका कामदारमा मलेसियामा ३०.१ प्रतिशत, कतार २७.४ प्रतिशत, साउदी अरब २०.२ प्रतिशत, संयुक्त अरब इमिरेट्स १३.१ प्रतिशत र अन्य मुलकमा ९.२ प्रतिशत रहेका छन्।

चार्ट ७(क): वैदेशिक रोजगारीमा गएका कामदारको देशगत स्थिति (प्रतिशतमा)

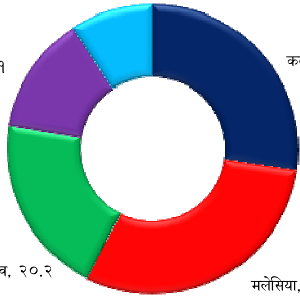

स्रोत: श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, २०७५

७.१७ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा ३ लाख ३९ हजार १ सय ३८ पुरुष र २२ हजार ८ सय ३ महिला गरी ३ लाख ६१ हजार ९ सय ४१ कामदार वैदेशिक रोजगारीमा गएका थिए। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म १ लाख ५६ हजार ९३ कामदार वैदेशिक रोजगारीमा गएका छन्। श्रम स्वीकृती लिई वैदेशिक रोजगारीमा जाने कामदारको सङ्ख्या पछिल्ला वर्षहरुमा घट्दो क्रममा रहेको छ।

तालिका ७(ङ): देशगत वैदेशिक रोजगारीको स्थिति (सङ्ख्यामा)
(आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पहिलो आठ महिनाको)

देशको नाम	पुरुष	महिला	जम्मा
कतार	५१६१८	२४२१	५४०३९
मलेसिया	२६५१	६०	२७११
साउदी अरब	२६२६९	११५०	२७४१९
संयुक्त अरब इमिरेट्स	३६१२३	४७४२	४०८६५
कुवेत	९०२०	१०६६	१००८६
बहराईन	२८४४	२७३	३११७
ओमन	१५४१	१९५	१७३६
दक्षिण कोरिया	३९९१	१५१	४१४२
लेबनान	४	०	४
इजरायल	१२	३४	४६
अफगानिस्तान	१००३	४	१००७
जापान	४९८	४९	५४७
अन्य	७२५४	३१२०	१०३७४
जम्मा	**१४२८२८**	**१३२६५**	**१५६०९३**

स्रोत: श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, २०७५

७.१८ नेपाल सरकारले ११० मुलुकलाई संस्थागत रूपमा वैदेशिक रोजगारमा जान खुला गरेको छ। व्यक्तिगत श्रम स्वीकृतिमा १७२ मुलुकमा नेपालीहरू कामका लागि वैदेशिक रोजगारीमा गएका छन्। हाल लिबिया र इराकमा काम गर्न जान श्रम स्वीकृति दिने कार्य स्थगित गरिएको छ। नेपाली कामदारको मुख्य गन्तव्यका रूपमा मलेसिया, कतार, कुवेत, बहराइन, साउदी अरेबिया र संयुक्त अरब इमिरेट्स रहेका छन्। आर्थिक वर्ष २०६६/६७ देखि २०७५/७६ फागुनमसान्तसम्म करिब ४५ लाख ४० हजार ९ सय ६ नेपाली युवाहरू वैदेशिक रोजगारीका लागि श्रम स्वीकृति लिएका छन्।

७.१९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिको तुलनामा वैदेशिक रोजगारको लागि श्रम स्वीकृति लिनेको कुल सङ्ख्यामा कमी आएको छ। विगत केही समयदेखि वैदेशिक रोजगारीमा जाने मुख्य गन्तव्य मुलुक मलेसियामा कामदार जान अवरोध भएकोले वैदेशिक रोजगारीमा जानेको सङ्ख्या घटेको हो।

तालिका ७(च): वैदेशिक रोजगारको लागि श्रम स्वीकृति विवरण

आर्थिक वर्ष	पुरुष	महिला	जम्मा
२०७३/७४	३९७०५९	२२७५४	४१९८१३
२०७४/७५	३९१३१२	२२४५९	४१३७७१
२०७५/७६*	३११४७१	२०९५५	३३२४२६

स्रोतः वैदेशिक रोजगार विभाग, २०७५   * फागुनसम्मको

७.२० वैदेशिक रोजगारीका सिलसिलामा गन्तव्य मुलुकमा मृत्यु हुने, घाइते हुने र अङ्गभङ्ग भई अपाङ्ग हुनेको सङ्ख्या प्रत्येक वर्ष बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा विभिन्न देशमा वैदेशिक रोजगारीमा रहेका ८०१ पुरुष र २० महिला गरी ८२१ नेपाली श्रमिकको मृत्यू भएको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पहिलो आठ महिनामा ४८९ पुरुष र १५ महिला गरी ५०४ को मृत्यु भएको छ।

तालिका ७(छ): वैदेशिक रोजगारीका क्रममा मृत्यु हुनेहरूको सङ्ख्या र आर्थिक सहायताको विवरण

आर्थिक वर्ष	पुरुष	महिला	जम्मा	सहायता रकम (रू.करोडमा)
२०७०/७१	८५३	२४	८७७	१२.०६
२०७१/७२	१०००	६	१००६	२१.७४
२०७२/७३	७९२	२४	८१६	२२.१६
२०७३/७४	७३८	१८	७५६	२२.६३
२०७४/७५	८०१	२०	८२१	४५.६५
२०७५/७६*	४८९	१५	५०४	३३.४१

स्रोतः वैदेशिक रोजगार बोर्डको सचिवालय, २०७५   * प्रथम आठमहिनाको

७.२१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को प्रथम आठ महिनामा १७५ नेपाली श्रमिकहरू वैदेशिक रोजगारीमा रहँदा घाइते र अङ्गभङ्ग भई अपाङ्ग भएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा घाइते र अपांग हुनेको सङ्ख्या ३६१ थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को प्रथम आठ

महिनामा वैदेशिक रोजगारीको सिलसिलामा मृत्यु भएका ५०४ परिवारले रू.३३ करोड ४१ लाख आर्थिक सहायता प्राप्त गरेका छन्। त्यसैगरी, यस अवधिमा घाइते र अङ्गभङ्ग हुने १७५ ले राहत स्वरूप रू.४ करोड २४ लाख ७४ हजार प्राप्त गरेका छन्।

तालिका ७(ज): वैदेशिक रोजगारीमा गई बिरामी र अङ्गभङ्ग हुने विवरण

आर्थिक वर्ष	पुरुष	महिला	कुल	सहायता रकम (रू.करोडमा)
२०७०/७१	१०८	८	११६	०.७६
२०७१/७२	१८१	४	१८५	१.६९
२०७२/७३	११२	५	११७	१.४६
२०७३/७४	१९८	६	२०४	२.९५
२०७४/७५	३५६	५	३६१	६.५१
२०७५/७६*	१७०	५	१७५	४.२५

स्रोत: वैदेशिक रोजगार बोर्डको सचिवालय, २०७५ * प्रथम आठमहिनाको

७.२२ वैदेशिक रोजगारीमा जानेहरूलाई लक्षित गरी सुरक्षित आप्रवासन परियोजना अन्तर्गत सञ्चालित विभिन्न कार्यक्रमबाट आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को प्रथम आठ महिनामा २,२३० ले कानुनी सहायता तथा परामर्श प्राप्त गरेका छन्। सीप विकास कार्यक्रमबाट ७५४, वित्तीय साक्षरता कार्यक्रमबाट ६३७ र मनोसामाजिक परामर्श सेवाबाट ५८८ लाभान्वित भएका छन्।

तालिका ७(झ): वैदेशिक रोजगारीसँग सम्बन्धित विभिन्न कार्यक्रममा सहभागीहरुको विवरण (सङ्ख्यामा)

कार्यक्रम	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
आप्रवासी स्रोत केन्द्रमा सेवा लिन आएका सेवाग्राही	२९४४१	९२७३६	१२६६०५	११८१८१	११३७६६	४७७२७
कानुनी सहायता तथा परामर्श	२०१६	१६७०	१९४३	२०९१	२९०५	२२३०
सीप विकास	७९०	१००१	२३५३	३०६१	१२६३	७५४
मनोसामाजिक परामर्श सेवा	३१२	१६३१	२७८३	२८०५	३३०४	५८८
वित्तीय साक्षरता	०	६३४	१०८८	१५७१	१७८०	६३७

स्रोत: सामी परियोजना, श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, २०७५ * प्रथम आठमहिनाको

७.२३ नेपालमा आई काम गर्ने विदेशी नागरिकले अनिवार्य रूपमा श्रम स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। नेपालमा काम गर्न अनुमति लिने विदेशी नागरिकको सङ्ख्यामा पनि प्रत्येक वर्ष वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा १,२४५ विदेशी नागरिकले श्रम स्वीकृति लिएकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा १,६०८ ले श्रम स्विकृति लिएका थिए। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ५८० विदेशी नागरिकले श्रम स्वीकृति लिएका छन् भने ५५२ विदेशी नागरिकले श्रम स्वीकृति नविकरण गरेका छन्।

तालिका ७(ञ): श्रम स्वीकृतिलिने विदेशी नागरिकको सङ्ख्या

श्रम स्वीकृतिको विवरण	२०६९/७०	२०७०/ ७१	२०७१/ ७२	२०७२/ ७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
गैर नेपाली नागरिकलाई श्रम स्वीकृति प्रदान	३८७	८६९	१३३३	५८४	१२४५	१६०८	५८०
गैरनेपाली नागरिकको श्रम स्वीकृति नवीकरण	९४	८७६	५४९	४३६	५७१	९६२	५५२

स्रोतः सामी परियोजना, श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, २०७५ *प्रथम आठमहिनाको

७.२४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को आठमहिनामा १० ट्रेड यूनियन संघहरू दर्ता भएका छन् भने २४ ट्रेड यूनियन संघको नवीकरण गरिएको छ। त्यसैगरी, १६८ प्रतिष्ठानस्तरको ट्रेड यूनियन दर्ता भएका छन् भने १३६ प्रतिष्ठानस्तरको ट्रेड यूनियन नवीकरण भएका छन्।

तालिका ७(ट): ट्रेड यूनियन दर्ता विवरण

ट्रेड यूनियन दर्ता विवरण	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
ट्रेड यूनियन महासंघ दर्ता	२	०	०	०	१	०
ट्रेड यूनियन महासंघ नवीकरण	०	२	१	३	१	०
ट्रेड यूनियन संघ दर्ता	१८	११	५	२२	१६	१०
ट्रेड यूनियन संघ नवीकरण	२९	२८	५८	२२	३०	२४
प्रतिष्ठान स्तरको ट्रेड यूनियन दर्ता	१८४	१९३	१९५	२०३	१६६	१६८
प्रतिष्ठान स्तरको ट्रेड यूनियन नवीकरण	२४९	३८८	२७२	३०८	२३२	१३६

स्रोतः श्रम तथा व्यवसायजन्य सुरक्षा विभाग, २०७५ *प्रथम आठमहिनाको

७.२५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ५६९ श्रम प्रतिष्ठानहरूको निरीक्षण कार्य सम्पन्न भएको छ। ७८२ व्यक्तिगत दावी उजुरी र १२५ सामूहिक दावी उजुरी उपर कारवाही प्रक्रिया सम्पन्न भएको छ। २२३ श्रम प्रतिष्ठानहरूले श्रमिक आपूर्तिकर्ताको ईजाजत पत्र प्राप्त गरेका छन्। ४१७ श्रम प्रतिष्ठानमा न्यूनतम पारिश्रमिक कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन भएको छ।

७.२६ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ फागुनसम्ममा विभिन्न तालिम कार्यक्रमबाट ९६ हजार ५ सय ३८ महिला र ९२ हजार ९ पुरूष गरी कुल १ लाख ८८ हजार ५ सय ४७ प्रशिक्षार्थीहरू लाभान्वित भएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा १ लाख १८ महिला र ९,६७१ पुरूष गरी कुल २० हजार ६६ प्रशिक्षार्थीहरूले विभिन्न प्रकारका तालिम प्राप्त गरेका थिए। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को प्रथम आठ महिनामा विभिन्न तालिम कार्यक्रममा जम्मा ४१५ जनाले तालिम प्राप्त गरेका छन्।

तालिका ७ (ठ) : विगत १० वर्षमा तालिम लिने प्रशिक्षार्थीहरूको सङ्ख्या

आर्थिक वर्ष	महिला	पुरुष	जम्मा
२०६५/६६	१२७०२	९०३९	२१७४१
२०६६/६७	१३३०५	९२५७	२२५६२
२०६७/६८	१२५३०	९६००	२२१३०
२०६८/६९	८०४५	८५०७	१६५५२
२०६९/७०	७५८६	७५२१	१५१०७
२०७०/७१	८२७८	९०५०	१७३२८
२०७१/७२	७७५०	८१२९	१५८७९
२०७२/७३	६९४७	१०५४६	१७४९३
२०७३/७४	९३७७	१०६८९	२००६६
२०७४/७५	१००१८	९६७१	१९६८९
जम्मा	**९६५३८**	**९२००९**	**१८८५४७**

स्रोतः श्रम तथा व्यवसायजन्य सुरक्षा विभाग, २०७५

७.२७ योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन अनुसार राष्ट्रियस्तरको कल्याणकारी कोषबाट प्राप्त रु.२० अर्ब ३८ लाख १४ हजार सामाजिक सुरक्षा कोषमा रहेको छ।

७.२८ वैदेशिक रोजगारीबाट वैदेशिक मुद्राको प्राप्तिमा सहयोग पुगेको छ। विप्रेषणले विगत १० वर्षदेखि अर्थतन्त्रको ठूलो हिस्सा ओगटेको छ। वैदेशिक रोजगारीले विदेशी मुद्राको प्राप्ति र सञ्चितीमा सहयोग पुऱ्याउनुका साथै वैदेशिक रोजगारीमा गई फर्किने नेपालीहरूबाट ज्ञान, सीप र अनुभवको हस्तान्तरणले उद्यमशीलता विकासमा मद्दत पुगेको छ।

७.२९ बढ्दो र प्रभावकारी श्रम निरीक्षण र श्रम विवाद समाधानले सकारात्मक औद्योगिक विकासमा टेवा पुगेको छ। यसबाट लगानीको वातावरण निर्माण हुन गई उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिमा टेवा पुगेको छ। व्यवसायिक तथा सीप विकासका कार्यक्रमहरुबाट दक्ष जनशक्तिको विकास र स्वरोजगार मार्फत उद्यमशीलता विकास गर्न सहयोग पुगेको छ। योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम मार्फत श्रमिक कल्याणका कार्यहरुमा वृद्धि भएको छ।

गरिबी निवारण र रोजगारी लक्षित कार्यक्रमहरु

७.३० उत्पादनशील श्रमको अधिकतम उपयोग, उद्यमशीलताको विकास मार्फत परम्परागत उत्पादन प्रणालीमा परिवर्तन गरी देशको द्रुततर विकासको लागि युवाहरुलाई सहभागी बनाउन बैङ्क, वित्तीय संस्था र सहकारी संस्था मार्फत प्रतिव्यक्ति अधिकतम रु. २ लाख सम्म बिना धितो सुलभ कर्जा र तालिम उपलब्ध गराई स्वरोजगार बनाउने प्रमुख उद्देश्यले युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ।

७.३१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को आठ महिनासम्ममा २० बैङ्क/वित्तीय संस्था र १,६२० सहकारी संस्थाहरुसंग कर्जा सम्झौता गरी रु. ८ अर्ब २२ करोड ५० लाख २५ हजार लगानी भएको छ। यस्तो लगानी मध्ये रु. ४ अर्ब ५० लाख ४२ हजार ३ सय ४९ लगानीमा रहेको छ। कुल लगानी भएको ६० प्रतिशत भन्दा बढी रकम उत्पादनमूलक क्षेत्रमा रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुन महिनासम्ममा ६,५६२ समेत गरी हालसम्म ६१ हजार ८ सय ९५ स्वरोजगार बनेको अनुमान गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को प्रथम आठ महिनामा ब्याज अनुदान रु. २ करोड २५ लाख २ हजार ८ सय ८१ वितरण भएको छ।

७.३२ युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कार्यक्रमबाट आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को आठ महिनासम्ममा ४१ हजार १ सय ४५ लाई अभिमुखीकरण तालिम, ८,४०३ लाई सीपमूलक तालिम र ३,९४४ लाई अनुशिक्षण तालिम गरी जम्मा ५३ हजार ४ सय ९२ जनाले तालिम प्राप्त गरेका छन्। १७९ जनालाई स्वयंसेवक क्षमता अभिवृद्धि तालिम र ३१४ जनालाई कर्मचारी सेवाकालीन तालिम प्रदान गरिएको छ।

७.३३ गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम अन्तर्गत ७७ जिल्लामा ३३१ स्थानीय तहका ८१ हजार ३ सय ३९ लक्षित परिवारहरु पहिचान गरि ५,९४२ समूह/संस्था गठन भएका छन्। यसबाट रू.२५ करोड सामुहिक बचत संकलन भई समुहमा परिचालन भएको छ। त्यसैगरी, रू.९ करोड २६ लाख ४० हजारको अक्षयकोष स्थापना हुनुको साथै यी कोषहरुबाट विपन्न परिवारहरुमा सामाजिक, आर्थिक क्रियाकलापमा पहूँच अभिवृद्धि हुनुका साथै विपन्न परिवारहरुको निर्णय क्षमतामा वृद्धि भएको छ।

७.३४ गरिबी सूचकाङ्कमा पछि परेका ७ प्रदेशका १४ स्थानीय तहका अतिविपन्न समुदायमा उनीहरुको जीवनस्तर उकास्न रु. ५० लाख निकासा भई गरिबी निवारण लक्षित विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ।

७.३५ गरिब लक्षित कार्यक्रमको ग्रामीण सडक संजाल सुधार आयोजनाको आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को आठ महिनामा प्रदेशबाट कार्यान्वयन हुने २,८०० कि.मी. सडकको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्न कार्य विवरण (ToR) तयार गरी एशियाली विकास बैङ्कमा Submission Zero पठाइएको छ। त्यसैगरी, १६ जिल्लाका २७ सडकहरुलाई ११ प्याकेजमा (Civil works Contract) मा विभाजन गरी हालसम्म १० प्याकेजको ठेक्का सम्झौता भई निर्माण कार्य सुरु भएको छ।

७.३६ स्थानीय पूर्वाधार साझेदारी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत १६५ निर्वाचन क्षेत्रमा सामाजिक आर्थिक विकास सम्बन्धी आयोजनाहरु सञ्चालन भएका छन्।

७.३७ तराई मधेशका २७६ गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा सञ्चालित तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रम अन्तर्गत सामाजिक आर्थिक विकास सम्बन्धी ४०० आयोजनाहरु छनौट भई कार्यान्वयनमा रहेका छन्। यस कार्यक्रमबाट करिब ३ लाख ४० हजार २ सय ६० श्रम दिन कुल रोजगारी श्रृजना भएको छ।

७.३८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को आठ महिनासम्ममा ग्रामीण पहूँच कार्यक्रम अन्तर्गत ९७.५ कि.मी. नयाँ सडक निर्माणको कार्य सम्पन्न भएको छ। त्यसैगरी, २,२३२ कि.मी. सडकको नियमित मर्मत सम्भार सम्पन्न भएको छ।

८. कृषि, वन तथा भूमिसुधार

कृषि

८.१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि क्षेत्र (कृषि, वन तथा मत्स्यपालन) को योगदान २६.९८ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो योगदान २७.५९ प्रतिशत रहेको थियो।

८.२ विगत २ दशकको अवधिमा नेपालको कृषि क्षेत्रको उत्पादन औसत ३.२ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कृषि क्षेत्रको वृद्धिदर २.७ प्रतिशत रहेको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो वृद्धिदर ५.१ प्रतिशत रहने अनुमान छ। प्रमुख खाद्यान्न बाली तथा तरकारी बालीमा भएको उत्पादन अभिवृद्धि, मल, बिउ लगायतका कृषि सामाग्रीको उपलब्धता, सिँचाइमा विस्तार एवम् अनुकूल मौसमका कारणले कृषि क्षेत्रको वृद्धिमा सहयोग पुगेको हो।

८.३ कृषिको उत्पादन तथा उत्पादकत्व अभिवृद्धि, भण्डारणको व्यवस्था, प्रशोधन तथा वितरण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउँदै सन् २०३५ सम्ममा मुलुकलाई खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर बनाउने, प्रतिस्पर्धात्मक व्यवसायिक कृषि प्रणालीको विकासबाट रोजगारी अभिवृद्धि गर्ने, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा एवम् दिगो वातावरणीय संरक्षण गर्ने लक्ष्य लिई आर्थिक वर्ष २०७३/७४ देखि २० वर्षे कृषि विकास रणनीति कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ।

८.४ उन्नत कृषि प्रविधि तथा उत्पादन सामाग्रीको व्यवस्था, बाली/वस्तु उत्पादनमा यान्त्रिकरण, प्रशोधन तथा बजारीकरणको लागि आवश्यक पूर्वाधारको व्यवस्था जस्ता क्रियाकलाप मार्फत कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण गर्ने लक्ष्य सहित आर्थिक वर्ष २०७३/७४ देखि कृषि विकास रणनीति कार्यान्वयनको पूरक परियोजनाको रुपमा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना कार्यान्वयनमा रहेको छ।

८.५ प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत हालसम्म २,७७६ साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (Pocket), ३३६ व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (Block), ६९ व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (Zone), र १४ बृहत् व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र (Super Zone) स्थापना गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिएको छ। कृषि उत्पादनमा आवश्यक मल, बिउविजन, सिँचाइ उपकरण, मत्स्य पोखरी निर्माण, बाली तथा पशु बिमामा अनुदानको व्यवस्था गरिएको छ। साथै, यस परियोजनाबाट कृषि बजार पूर्वाधार निर्माण लगायतका कृषि प्रणालीका विभिन्न क्षेत्रमा सार्वजनिक-निजी-साझेदारीमा स्थानीय तह मार्फत् कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अनुदान परिचालन भएको छ।

८.६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म व्यवसायिक कृषि तथा व्यापार आयोजना, उच्च पहाड कृषि व्यवसाय तथा जिवीकोपार्जन सुधार (हिमाली) आयोजना र उच्च मूल्य कृषि वस्तु विकास आयोजना सम्पन्न भएका छन्।

८.७ सन् २००९ देखि सुरु भएको व्यवसायिक कृषि तथा व्यापार आयोजनाको अवधिमा १,२१८ व्यवसायिक कृषि फार्म विकासका लागि रु.२ अर्ब ९ करोड ४४ लाख पूरक अनुदान उपलव्ध गराइएको थियो। कृषक उद्यमीहरुबाट भएको अनुदान बराबरकै परिपुरक लगानीले गर्दा बिउविजन, ताजा तरकारी, माछा, मासु, अण्डा, दुध, पुष्प, कफी, अदुवा र महको मूल्य श्रृंखलाका विभिन्न पक्षमा सुदृढीकरण भएको छ। आयोजना मार्फत कृषि वस्तुको व्यवसायीकरणका लागि बजारको पूर्वाधार निर्माण, गुणस्तर मापनका लागि खाद्य प्रयोगशालाको सुदृढीकरण/फ्युमिगेशन सेन्टरको निर्माण भएको छ। कृषि तथा पशुसेवा उपलब्ध गराउन भूकम्पले क्षति भएका १० कृषि तथा पशुसेवा केन्द्रहरुको निर्माण गरी हाल स्थानीयतहमा हस्तान्तरण गरिएको छ।

८.८ सन् २०११ देखि लागू भएको उच्च पहाडी कृषि व्यवसाय तथा जिविकोपार्जन सुधार (हिमाली) आयोजना अन्तर्गत ६४० उप-आयोजना मार्फत व्यवसायिक कृषि तथा पशुपन्छी फार्महरु तयार भएका छन् भने २८ पुनर्निर्माण तथा पुनःस्थापनाका कार्य समेत गरिएको छ। ती फार्महरुको सञ्चालनवाट करिब ११ हजार २ सयलाई थप रोजगार प्राप्त भएको अनुमान छ। हिमाली क्षेत्रका कृषि तथा पशुपन्छी क्षेत्रका सरकारी फार्म केन्द्रहरुको पूर्वाधार सुधार, बजारीकरणका लागि कृषि बजारको पूर्वाधार निर्माण, हिमाली क्षेत्रका कृषि एवम् पशुजन्य उपजहरुको उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरणका मूल्य श्रृंखलाका चरणहरुमा सहजीकरण भएको छ।

८.९ कर्णाली प्रदेश र सुदूरपश्चिम प्रदेशका ७ जिल्लाहरुमा सन् २०११ देखि सञ्चालन भएको उच्च मूल्य कृषि वस्तु आयोजना अन्तर्गत ६८२ उप-आयोजना कार्यान्वयन गरी करिब रु.६५ करोड व्यवसायिक कृषि विकासका लागि पुरक अनुदान उपलव्ध गराइएको छ। यस आयोजनाबाट करिब १६ हजार घरधुरी प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका छन्, जसमध्ये ६३.० प्रतिशत महिला, ३१.० प्रतिशत दलित तथा जनजातीको सहभागिता रहेको थियो। सडकको कोरिडोर क्षेत्र विकास अवधारणामा सञ्चालित यस आयोजनाबाट कृषि उपजको उत्पादनदेखि बजारीकरणसम्मको मूल्य श्रृंखला विकास, बहु-सरोकारवालाहरुको साझामञ्च निर्माणका साथै व्यवसायिक साक्षरता कक्षा सञ्चालन भएको छ।

खाद्यान्न बाली उत्पादन स्थिति

८.१० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा हिउँदे तरकारी बाली तथा माछापोखरी निर्माणमा भएको क्षेत्रफल वृद्धिका साथै तराईका समथर फाँटहरुमा भईरहेको भू-खण्डीकरणका कारण

खाद्यान्न बाली लगाइएको क्षेत्रफलमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा ०.९ प्रतिशतले ह्रास आएको छ। तथापि खाद्यान्न बालीको उत्पादन र उत्पादकत्वमा भने यस अवधिमा क्रमशः ६.२ प्रतिशत र ७.१ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ।

८.११ कुल खेती योग्य जमिनको ८०.० प्रतिशत भन्दा बढी क्षेत्रफलमा लगाइने धान बालीको क्षेत्रफल आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा १.५ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ। रासायनिक मलको सहज आपूर्ति, मौसमी अनुकूलता एवम् नयाँ प्रविधिको विकास तथा प्रसारका कारण यस अवधिमा धानको उत्पादन र उत्पादकत्वमा समेत क्रमशः ८.९ र ७.३ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ।

चार्ट ८(क): विगत दशकमा मुख्य खाद्यान्नबालीको औसत उत्पादकत्व

(मेट्रिक टन प्रति हेक्टरमा)

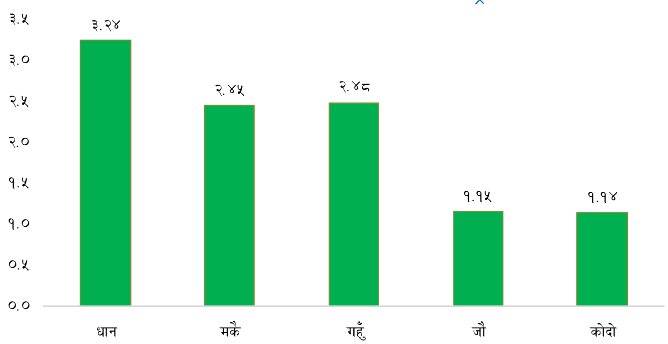

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५

८.१२ मकै बालीको क्षेत्रफल आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा १.३ प्रतिशतले घटेर चालु आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा ९ लाख ४२ हजार ७९ हेक्टर कायम भएको छ। सो अवधिमा उत्पादन र उत्पादकत्व भने क्रमशः ३.५ प्रतिशत र ४.८ प्रतिशतले बढेको छ। करिब ९०.० प्रतिशत भन्दा बढी मकै बाली लगाइएको क्षेत्रफलमा उन्नत बिउविजनको प्रयोग भई बिउविजन प्रतिस्थापन दर १३.५ प्रतिशतबाट वृद्धि भई १५.३ प्रतिशत पुगेकोले उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा वृद्धि भएको हो।

८.१३ कृषकहरु तरकारी, माछापालन लगायतका अन्य नगदेबालीतर्फ आकर्षित भएकोले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा गहुँ बाली लगाइएको क्षेत्रफलमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा २.९ प्रतिशतले कमी आई ६ लाख ८६ हजार ५ सय ५७ हेक्टर कायम भएको छ। तथापि यस अवधिमा उन्नत बिउविजनको प्रयोग भई बिउविजन प्रतिस्थापन दर १४.० प्रतिशतबाट बढेर १५.१ प्रतिशत पुगेकोले उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा क्रमशः ४.५ प्रतिशत र ७.६ प्रतिशत वृद्धि भई २० लाख ३६ हजार ७ सय ६ मेट्रिक टन गहुँ उत्पादन हुने अनुमान छ।

८.१४ परम्परागत बालीको रुपमा चिनिएको कोदो बाली लगाइएको क्षेत्रफल विगत केही वर्षदेखि क्रमिक रुपमा घट्दै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा कोदो बाली लगाइएको क्षेत्रफल २ लाख ६३ हजार ५ सय ९६ हेक्टर पुगेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा २ लाख ४६ हजार ७ सय ७० हेक्टर कायम भएको छ, जुन आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा ६.४ प्रतिशतले कम हो। कोदो बालीमा मल तथा उन्नत बिउविजनको प्रयोग उल्लेख्य रुपमा नभएता पनि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा उत्पादकत्व २.२ प्रतिशतले वृद्धि भई ३ लाख ५ सय ८५ मेट्रिक टन उत्पादन हुने अनुमान छ।

८.१५ पचास भन्दा बढी हिमाली तथा पहाडी जिल्लाहरुमा उत्पादन हुने फापर बाली उत्पादनमा उन्नत बिउविजन र रासायनिक मलखादको प्रयोगमा भने कमी रहेको देखिन्छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा ९,८८३ मेट्रिक टन फापर बाली उत्पादन हुने अनुमान छ। यस अवधिमा फापर बालीको उत्पादकत्व भने १.२ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ।

८.१६ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा जौ बाली लगाइएको क्षेत्रफल ३.९ प्रतिशतले घटेर २३ हजार ६ सय ९४ हेक्टर कायम हुने अनुमान छ। सोही अवधिमा जौ बालीको उत्पादन समेत ०.७ प्रतिशतले कमी भई २६ हजार ९ सय ५४ मेट्रिक टन उत्पादन हुने अनुमान छ। यद्यपि मौसमको अनुकूलताका कारण उत्पादकत्व भने ३.३ प्रतिशतले वृद्धि भई प्रतिहेक्टर १.१ मेट्रिक टन जौ उत्पादन हुने अनुमान गरिएको छ।

खाद्यान्न बालीको प्रदेशगत उत्पादन स्थिति

८.१७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा धान बालीको कुल उत्पादन ५६ लाख १० हजार मेट्रिक टन मध्ये सबैभन्दा बढी २७.० प्रतिशत प्रदेश नं. २ मा उत्पादन हुने अनुमान छ। प्रदेश नं. ५ र प्रदेश नं. १ मा कुल उत्पादनको क्रमशः २२.० प्रतिशत र २१.० प्रतिशत उत्पादन हुने अनुमान रहेको छ। कर्णाली प्रदेशमा सबैभन्दा कम (कुल उत्पादनको २.६ प्रतिशत) उत्पादन हुने देखिन्छ। यद्यपि यस अविधमा धानबालीको उत्पादकत्व औसतमा ३.७६ मेट्रिक टन प्रति हेक्टर रहेकोमा प्रदेश नं. २ मा सबैभन्दा कम ३.३६ मेट्रिक टन प्रति हेक्टर रहेको छ।

चार्ट ८(ख): प्रदेशगत खाद्यान्नबालीको संरचना (प्रतिशतमा)

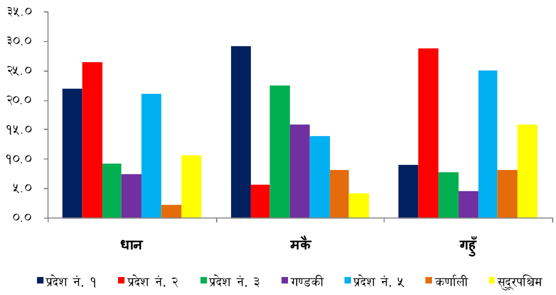

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५

८.१८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा गहुँ बालीको कुल उत्पादन मध्ये प्रदेश नं. २ मा २८.६ प्रतिशत र मकै बालीको कुल उत्पादन मध्ये प्रदेश नं. १ मा २९.३ प्रतिशत उत्पादन भएको छ। यस अवधिमा गण्डकी प्रदेशमा गहुँको कुल उत्पादनको ४.५ प्रतिशत र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा मकैको कुल उत्पादनको ४.२ प्रतिशत भई सबैभन्दा न्यून रहेको छ।

८.१९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कोदो तथा फापर बालीको कुल उत्पादनमा सबैभन्दा बढी हिस्सा क्रमशः प्रदेश नं. ४ र प्रदेश नं. ३ को रहेको देखिन्छ। यस अवधिमा कोदो तथा फापर बालीको उत्पादन प्रदेश नं. १ मा समेत सोही हाराहारीमा रहेको छ। प्रदेश नं. २ मा कोदो उत्पादन करिब ०.५ प्रतिशत र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा फापर उत्पादन करिब १.३ प्रतिशत रहेको छ।

८.२० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा जौ बालीको कुल उत्पादन करिब २७ हजार मेट्रिक टन मध्ये सबैभन्दा बढी उत्पादन कर्णाली प्रदेशमा करिब ४३.० प्रतिशत उत्पादन भएको छ भने प्रदेश नं. २ मा कुल जौ उत्पादनको ०.७ प्रतिशत मात्र उत्पादन रहेको छ।

दलहन तथा तेलहन बाली उत्पादन स्थिति

८.२१ मसुरो, चना, अरहर, गहत, मास, भटमास लगायतका दलहन बाली लगाइएको क्षेत्रफल आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा ०.०५ प्रतिशतले वृद्धि भएको भएता पनि उत्पादन र उत्पादकत्व भने क्रमशः १.७ प्रतिशत र ३.३ प्रतिशतले कमी आएको छ। दलहन बाली भित्र्याउने हिउँदको मौसममा लगातार बर्षा भएको कारणले दलहन बालीको समग्र उत्पादन र उत्पादकत्व घट्न गएको हो।

८.२२ दलहन बालीको कुल उत्पादनमा करिब दुई तिहाई हिस्सा योगदान पुर्‍याउने मसुरो बालीको उत्पादन आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा ०.०६ प्रतिशतले घटेर करिब २ लाख ३४ हजार मेट्रिक टन रहेको छ। आर्थिक वर्ष

२०७५/७६ मा मसुरो बाली लगाइएको क्षेत्रफल र उत्पादकत्व समेत क्रमशः ०.०१ प्रतिशत र ०.०८ प्रतिशतले कम रहेको छ।

नगदे बाली उत्पादन स्थिति

८.२३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा तेलहन बालीको उत्पादन आर्थिक वर्ष २०७४/७५ भन्दा २.९३ प्रतिशतले बढेर २ लाख ५३ हजार ७१ मेट्रिक टन पुग्ने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा तेलहन बाली लगाइएको क्षेत्रफल तथा उत्पाकत्वको वृद्धिदर क्रमशः ०.६ प्रतिशत र २.३२ प्रतिशत रहेको छ।

८.२४ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा १ लाख ९५ हजार २ सय ६८ हेक्टर क्षेत्रफलमा आलु बाली लगाइएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा सो क्षेत्रफल ०.९ प्रतिशतले वृद्धि भई १ लाख ९६ हजार ९ सय ८७ हेक्टर पुगेको छ। सोही अवधिमा आलुको उत्पादन ४.३ प्रतिशतले बढेर ३२ लाख २० हजार ७ सय ८४ मेट्रिक टन पुग्ने देखिएको छ भने उत्पादकत्व समेत ३.४ प्रतिशतले वृद्धि भई प्रति हेक्टर १६.३५ मेट्रिक टन पुग्ने देखिन्छ। हिमाली तथा उच्च पहाडी क्षेत्रको मुख्य बालीको रुपमा रहेको आलु बालीको विकास र प्रवर्द्धनका लागि काभ्रे, डडेल्धुरा लगायतका जिल्लामा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना विस्तार भएकोले पनि उत्पादन वृद्धि भएको हो।

८.२५ तरकारी लगाइएको क्षेत्रफल आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा १.७५ प्रतिशतले वृद्धि भई २ लाख ९७ हजार १ सय ९१ हेक्टर पुग्ने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा उत्पादन १.८६ प्रतिशतले वृद्धि भई ४१ लाख ७५ हजार ६ सय २१ मेट्रिक टन पुग्ने देखिएको छ। प्राविधिक सेवा माथिको पहूँच तथा उन्नत बिउविजनको उपलब्धताले गर्दा तरकारीको उत्पादकत्वमा समेत ०.११ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ। बजारको उपलब्धता र आयमूलक नगदेबाली भएकोले प्रति वर्ष तरकारी बालीको उत्पादन बढदै गएको हो।

८.२६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा ११ लाख ५३ हजार २ सय २७ मेट्रिक टन फलफूल उत्पादन हुने अनुमान छ, जुन आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा १४.१६ प्रतिशतले बढी हो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा फलफूल लगाइएको क्षेत्रफल ३.३ प्रतिशत र उत्पादकत्व १०.५ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ।

८.२७ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा महको उत्पादन ०.८ प्रतिशतले वृद्धि भई ३,९८० मेट्रिक टन पुग्ने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा मह उत्पादनको क्षेत्रफल ०.८ प्रतिशत बढेको भए पनि उत्पादकत्व भने ०.०६ प्रतिशतले कमी भई प्रति हेक्टर मह उत्पादन ०.०२ मेट्रिक टन रहेको छ।

८.२८ औद्योगिक बालीतर्फ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा उखु लगाइएको क्षेत्रफल ८६ हजार १ सय १ हेक्टर पुग्ने अनुमान छ, जुन आर्थिक वर्ष २०७४/७५ भन्दा ९.५ प्रतिशतले बढी हो। यस अवधिमा उखुको उत्पादन ११.० प्रतिशतले बढेर ३९ लाख ५१ हजार ५ मेट्रिक टन पुग्ने देखिन्छ भने उत्पादकत्व १.४ प्रतिशतले बढेर प्रति हेक्टर ४५.८९ मेट्रिक टन कायम हुने देखिन्छ।

८.२९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा जुटको उत्पादन आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा ५.२ प्रतिशतले घटेर १० हजार ५ सय ७८ मेट्रिक टन हुने देखिन्छ। सोही अवधिमा जुट खेती गरिएको क्षेत्रफल समेत ६.६ प्रतिशतले घटेको भएता पनि उत्पादकत्व भने १.५ प्रतिशतले वृद्धि हुने देखिएको छ। जुटको उत्पादनका लागि खाडलमा पानी भरेर जुट कुहाएर रेशा निकाल्नुपर्ने झन्झटिलो एवम् बढी श्रम लाग्ने कार्य भएकोले कृषकहरु तरकारी तथा माछापालन जस्ता वैकल्पिक तथा अन्य बालीतर्फ आकर्षित हुँदा जुट खेती घरायसी प्रयोजनको लागि मात्र गर्ने गरिएको छ।

८.३० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कफी लगाइएको क्षेत्रफल ६.६ प्रतिशतले वृद्धि भई २,८७६ हेक्टर पुगेको छ भने चिया लगाइएको क्षेत्रफल ०.७ प्रतिशतले बढेर २८ हजार ७ सय ३२ हेक्टर कायम भएको छ। यस अवधिमा कफीको उत्पादन ३४.५ प्रतिशतले वृद्धि हुने र चियाको उत्पादन २.२ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। यस अवधिमा कफी र चियाको उत्पादकत्व क्रमशः २६.३ प्रतिशत र १.५ प्रतिशतले बढेको छ। तोकिएको गुणस्तर, आपूर्ति योग्य परिमाण र नियमित आपूर्ति हुन सकेमा बाह्य मुलुकमा नेपाली कफीको अलग्गै पहिचान बन्ने देखिन्छ।

८.३१ विगत केही वर्षदेखि कपास खेती लगाइएको क्षेत्रफल घट्दै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कपास खेती लगाइएको क्षेत्रफल आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा ८.३ प्रतिशतले कमी हुँदा यस्तो उत्पादन समेत ३.२ प्रतिशतले कमी हुने अनुमान छ। बुटवल धागो कारखानालाई कपास आपूर्ति गर्ने उद्देश्यका साथ कपास खेतीको व्यवसायिक उत्पादन सुरु गरिएको भएता पनि उत्पादित कपासको नियमित खरिदकर्ताको अभावमा वर्षेनी कपास बाली लगाइएको क्षेत्रफल घटेको हो।

८.३२ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा माछा पोखरीको क्षेत्रफल ३.१ प्रतिशतले वृद्धि भई १६ हजार ७ सय १९ हेक्टर पुग्ने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा माछाको उत्पादन ३.८ प्रतिशतले वृद्धि भई ७१ हजार ७ सय २६ मेट्रिक टन हुने देखिन्छ भने उत्पादकत्व ०.६ प्रतिशतले बढेर प्रति हेक्टर ४.३ मेट्रिक टन कायम हुने देखिएको छ। माछामा आत्मनिर्भर हुनका लागि मत्स्य उत्पादन कार्यक्रम र प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना मार्फत् प्रत्येक वर्ष माछापोखरी निर्माणका लागि प्रोत्साहन दिइएकोले यसको क्षेत्रफलमा वृद्धि भएको हो।

मसला बाली उत्पादन स्थिति

८.३३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा अलैंची, अदूवा, लसुन, बेसार, खुर्सानी लगायतका मसला बालीहरुको उत्पादन आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा ५.७ प्रतिशतले वृद्धि भई ५ लाख २ हजार ७ सय ६५ मेट्रिक टन हुने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा मसला बाली लगाइएको क्षेत्रफल ७.० प्रतिशतले बढेर ७ लाख २३ हजार ९ सय ८५ हेक्टर पुग्ने अनुमान छ भने उत्पादकत्व प्रति हेक्टर ६.९ मेट्रिक टन कायम हुने देखिएको छ।

८.३४ मसलाबालीहरु मध्ये प्रमुख बालीको रुपमा रहेका अलैंची र अदूवा लगाइएको क्षेत्रफल आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा क्रमशः १३.८ प्रतिशत र ३.२ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान छ भने उत्पादन तथा उत्पादकत्व समेत अलैंची र अदूवाको क्रमशः १५.२ प्रतिशत तथा १.६ प्रतिशत र ५.० प्रतिशत तथा १.९ प्रतिशतले वृद्धि हुने देखिएको छ।

८.३५ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा बेसार तथा खुर्सानी लगाइएको क्षेत्रफल करिब ६.४ प्रतिशत हाराहारीमा बढेको छ। लसुन खेती लगाइएको क्षेत्रफल समेत २.८ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा बेसार, खुर्सानी र लसुनको उत्पादन क्रमशः ८.८ प्रतिशत, ६.७ प्रतिशत र ३.१ प्रतिशतले बढ्ने देखिएको छ भने लसुन तथा खुर्सानीको उत्पादकत्व करिब ०.३ प्रतिशत हाराहारी र बेसारको उत्पादकत्व २.५ प्रतिशतले बढ्ने देखिन्छ।

पशुपन्छीजन्य उत्पादन स्थिति

८.३६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा पशुपन्छीको सङ्ख्या मध्ये गाई/गोरु, बाख्रा/बोका/खसी, सुंगुर/बङ्गुर, कुखुरा, दुधालु गाई/दुधालु भैंसी, फुल दिने कुखुरा/फुल दिने हाँसको सङ्ख्या आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा ०.२ प्रतिशतदेखि करिब ३.७ प्रतिशतसम्मको वृद्धि देखिएको छ भने भैंसी/राँगो, भेंडा/भेंडी, हाँस, याक/नाक/चौंरीको सङ्ख्यामा सोही हाराहारीमा कमी आएको छ।

८.३७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म १४ लाख ७५ हजार ३ सय ३३ मेट्रिक टन दूध र २ लाख ४८ हजार मेट्रिक टन मासु उत्पादन भएको छ, जुन आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिको तुलनामा करिब ६.५ प्रतिशतले बढी रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा १ अर्ब ७ करोड ३३ लाख ३३ हजार गोटा फुल र ३ लाख ९५ हजार ८ सय के.जी. ऊन उत्पादन भएको छ। यस अवधिमा फुलको उत्पादन करिब ६५ हजार गोटाले बढेको छ भने ऊनको उत्पादन २ सय के.जी. ले कम भएको छ।

चार्ट ८(ग): माछा, मासु, दूध र फुलको उत्पादन वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

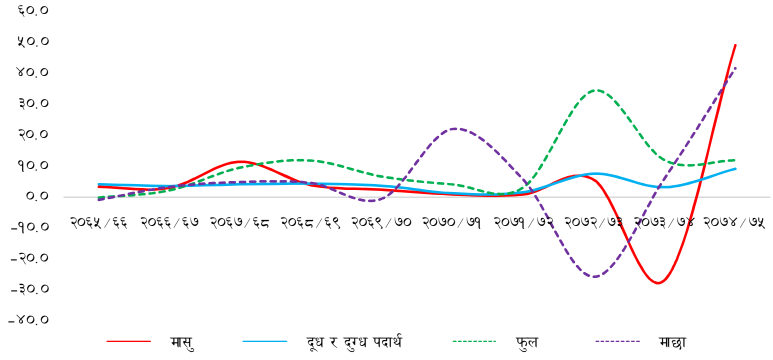

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५

कृषि उत्पादनमा प्रभाव

८.३८ **मौसमः** मनसून सरदर भन्दा राम्रो भएकोले धानबाली लगाइएको क्षेत्रफल एवम् उत्पादन समेत बढ्यो। माटोमा रहेको चिस्यान एवम् हिउँदे वर्षा लगायत पहाडी र उच्च पहाडी क्षेत्रमा उल्लेख्य हिमपात भएको कारण हिउँदे बालीहरुमा पनि सकारात्मक प्रभाव रहेको छ।

८.३९ **प्राकृतिक प्रकोपः** आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा बाढी तथा सुख्खाका कारण धान, गहुँ, मकै, तरकारी, फलफूल, माछा, पोखरी, आदि बालीहरु लगाइएको करिब ३९ हजार २ सय ३९ हेक्टर क्षेत्रफलमा क्षति भएको अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा १ लाख ४४ हजार ७ सय २४ हेक्टर बाली लगाइएको क्षेत्रफलमा प्राकृतिक प्रकोपबाट क्षति पुगेको थियो।

८.४० **रासायनिक मलः** आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा रासायनिक मलको बिक्री करिब ३ लाख २५ हजार मेट्रिक टन रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो बिक्री करिब ३ लाख ३५ हजार मेट्रिक टन पुगेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म रासायनिक मलको बिक्री करिब २ लाख ४ हजार मेट्रिक टन पुगेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को सोही अवधिमा सो बिक्री केही घटेर करिब १ लाख ९२ हजार मेट्रिक टन रहेको छ।

८.४१ **सिँचाइः** आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म कृषियोग्य जमिन २६ लाख ४१ हजार हेक्टर मध्ये १४ लाख ७३ हजार हेक्टर क्षेत्रफलमा सिँचाइ सुविधा पुगेको छ। यद्यपि स्रोतमा पानीको उपलब्धतामा कमी, जल स्थानान्तरण तथा जलाशययुक्त बहुउद्देश्यीय आयोजनाहरुको कार्यान्वयनमा ढिलाई हुँदा सिँञ्चित क्षेत्रफलको करिब ३३.० प्रतिशत जमीनमा मात्र बाह्रै महिना सिँचाइ सुविधा पुगेको अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म थप ३,२१० हेक्टर क्षेत्रफलमा सिँचाइ सुविधा विस्तार भएको छ, जसमध्ये

सबैभन्दा बढी २,२८० हेक्टर भूमिगत सिँचाइ, ७३० हेक्टर सतह सिँचाइ र २०० हेक्टरमा नयाँ प्रविधिमा आधारित सिँचाइ सुविधाको थप विस्तार भएको छ।

८.४२ **कृषि कर्जा:** आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म कुल कृषि कर्जा रु.१ खर्ब २८ अर्ब ३३ करोड परिचालन भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को सोही अवधिसम्म उक्त कर्जा रु.१ खर्ब ८० अर्ब ४२ करोड पुगेको छ, जुन विगत १ वर्षको अवधिमा ४०.६ प्रतिशतले बढी हो। आर्थिक वर्ष २०७०/७१ मा कृषि क्षेत्रमा परिचालित कर्जा रु.५० अर्ब ९१ करोड रहेकोमा ५ वर्षको अवधिमा सो कर्जामा करिब १६७.० प्रतिशतले वृद्धि भई आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म रु.१ खर्ब ३५ अर्ब ७६ करोड पुगेको थियो।

कृषि अनुसन्धान

८.४३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा विभिन्न बालीका १९ जात मध्ये गहुँ, काँक्रो, आलु, मुङ्ग, मुसुरो र २ मासका जात बाली गरी ७ जात उन्मोचन भएको छ। गहुँ, स्क्वास फर्सी, लट्टे, कागती, सुन्तला, २ तीते करेलाका जात र ५ धानका जात गरी १२ जात दर्ता गरेर कुल १९ जात उन्मोचनका लागि सिफारिस गरिएको छ। यसैगरी स्थानीय बाली तथा पशुपन्छीहरुको जात/नश्ल संरक्षण गर्न विभिन्न ३० बालीहरुको ५६ स्थानीय जातहरु संकलन गरिएको छ।

८.४४ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म धान, गहुँ, मकै, जौ, कोदो, फापर, आलु, दलहन, उखु, तरकारी, अदुवा, बेसार गरी २७७.३८ मेट्रिक टन स्रोत बिउ उत्पादन भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को सोही अवधिमा उक्त बालीहरुको १९२.६९ मेट्रिक टन स्रोत बिउ उत्पादन भएको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्ष २०७४/७५मा धान, मकै, गहुँ, जौ, कोदो, फापर, आलु, दलहन, तेलहन, जुट, उखु, तरकारी, अदुवा, बेसार र ढैंचाको बिउ गरी जम्मा ९०७.२९ मेट्रिक टन स्रोत बीउ उत्पादन भएको थियो।

तालिका ८(क): स्रोत बीउ उत्पादन तथा बालीको जात उन्मोचन विवरण

आर्थिक वर्ष	स्रोत बीउ उत्पादन (मे. टन)	बाली- वागवानी र घाँसको जात उन्मोचन (सङ्ख्या)
२०६६/६७	७१५.०	-
२०६७/६८	८०६.०	१३
२०६८/६९	९११.८	७
२०६९/७०	१००९.४	४
२०७०/७१	१००२.८	१०
२०७१/७२	९७५.४	१४
२०७२/७३	९७०.७	१०
२०७३/७४	१०११.९	११
२०७४/७५	९०७.३	१४
२०७५/७६*	१९२.७	७

स्रोतः नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्, २०७५ — * फागुनसम्मको

पुनश्चः गहुँ, काँक्रो, आलु, मुङ्ग, मुसुरो र २ वटा मास जातका बालीको उन्मोचन गरिएको।

साना किसानका लागि लगानी

८.४५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म साना किसान विकास कार्यक्रममा ६९८ सहकारी संस्थाहरु साझेदारको रुपमा आवद्ध भएका छन्, आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिमा यस्ता सहकारीको सङ्ख्या ६६३ रहेको थियो। यी सहकारीहरुबाट सेवा प्राप्त गरेका परिवार सङ्ख्या आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनदेखि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ६.० प्रतिशतले वृद्धि भई ६ लाख ९५ हजार परिवार पुगेको छ। यसबाट करिब ३४ लाख जनसङ्ख्या लाभान्वित भएको अनुमान छ।

८.४६ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म साना किसान विकास कार्यक्रम अन्तर्गत रु.९ अर्ब ४९ करोड ७१ लाख ऋण लगानी भएको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म सो लगानी रु.१० अर्ब ५८ करोड १ लाख पुगेको छ। सो अवधिमा ऋण असुली २२.० प्रतिशतले वृद्धि भएको छ भने लगानीमा रहेको ऋण रकम गत वर्षको तुलनामा १५.० प्रतिशत अर्थात रु.२ अर्ब ३५ करोड ५५ लाखले खुद वृद्धि भई रु.१८ अर्ब ४० करोड ९४ लाख पुगेको छ।

८.४७ मासुजन्य पदार्थको उत्पादन बढाउन आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि मासुजन्य पशुपालन कर्जा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएकोमा आर्थिक वर्ष २०७१/७२ देखि दुग्धजन्य पशुपालनका लागि समेत लगानी गर्ने व्यवस्था गरिएको थियो। यस कार्यक्रम अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा ५३ जिल्लामा रहेका ४४६ साना किसान कृषि सहकारी संस्था लिमिटेडमा आबद्ध करिब १ लाख १६ हजार पशुपालक साना किसानलाई रु.१२ अर्ब ३४ करोड ५९ लाख कर्जा प्रवाह भएको छ। यस कार्यक्रमबाट करिब रु.१६ अर्ब बराबरको मासु तथा दुग्धजन्य पदार्थ उत्पादन भएको अनुमान छ।

तालिका ८(ख): पशुपालन कर्जाको स्थिति

विवरण	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५*	२०७५/७६*
कर्जा कारोबार गर्ने संस्था सङ्ख्या	२५७	३१३	३५५	४०५	४४६	४२२	४४६
कर्जा लिने किसान सङ्ख्या	३८३७३	५३६८०	६८८१६	८३२४२	१०२७४६	९५०५०	११५९८३
ऋण स्वीकृत रु. (लाखमा)	३८२७२	६१४०५	८८३२२	१२२३२९	१६२९३२	१५८८९४	२०६०१२
ऋण लगानी रकम रु. (लाखमा)	२७१७२	४२३७१	५८८१६	७७२४९	१०३५०५	९३३७२	१२३४५९
पशु सङ्ख्या	१९८७४५	२९५७९६	३७८०९८	४४९९३९	५५०८३३	५०७५०१	६२६३३१
बाखा	१४३८७२	२०६४१६	२५७७०५	३०४१९३	३६७४००	३३९८१२	४१९७०३
बंगुर	२४१४८	३९३५९	४९८४७	५६६६९	६७२६३	६२६७३	७२९१२
पाडापाडी	१०६८९	१६७६३	२०४५४	२२६०९	२५९७९	२४२९८	२८२४२
भैसी	२००३६	३१७३३	४४७०२	५६३४६	७२१३९	६५९२१	८३६७९
गाई		१५२५	५३९०	१०१२२	१८०५२	१४७९७	२२७९५

स्रोत: साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड, २०७५

* फागुनसम्मको

८.४८ लघुवित्त वित्तीय संस्थाबाट "साना किसानको उज्यालो घर" नाराका साथ वैकल्पिक ऊर्जा कर्जा कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको छ। यस कार्यक्रमबाट हालसम्म करिब ४० हजार परिवारले २८ हजार सोलारबत्ती, १ हजार गोबरग्याँस प्लाण्ट र ११ हजार सुधारिएको चुल्हो जडान गरेका छन्।

८.४९ शिक्षित युवाहरुलाई ज्ञान, सीप तथा दक्षता सहित कृषि पेशामा आकर्षित गरी आधुनिक प्रविधियुक्त कृषि तथा पशुपालन व्यवसायमा संलग्न गराउन २० देखि ३० वर्ष उमेर समुहका कम्तिमा १२ कक्षा पास गरेका साना किसान सदस्यका २,६७७ छोराछोरीहरुलाई लघुवित्त वित्तीय संस्था मार्फत् इजरायलमा कृषि सम्बन्धी सैद्धान्तिक र व्यवहारिक तालीमको अवसर उपलब्ध गराइएको छ।

कृषि उत्पादनको आयात निर्यात स्थिति

८.५० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को सोही अवधिको तुलनामा खाद्य वस्तु तथा जीवजन्तुको निर्यात ९.९ प्रतिशतले घटेर रु.१२ अर्ब ६७ करोड रहेको छ। यस अवधिमा सुर्ति तथा पेय पदार्थको निर्यात ७.७ प्रतिशतले बढेर रु.१ अर्ब ७० करोड रहेको छ। जीवजन्तुजन्य तथा वनस्पतिजन्य तेल र बोसोको निर्यातमा वृद्धि भई रु.५ अर्ब ८० करोड पुगेको छ। आयाततर्फ यस अवधिमा खाद्य वस्तु तथा जीवजन्तु १३.८ प्रतिशत, सुर्ति तथा पेय पदार्थ १७.१ प्रतिशत र जीवजन्तुजन्य तथा वनस्पतिजन्य तेल र बोसोको १५.३ प्रतिशतले बढेर कुल कृषि उत्पादन आयात रु.१ खर्ब ३८ अर्ब ६ करोड पुगेको छ। सोही अवधिमा कुल वस्तु निर्यातको ३१.१ प्रतिशत कृषि उत्पादनका वस्तु निर्यात भएको छ भने कुल वस्तु आयातको १४.६ प्रतिशत कृषि उत्पादनका वस्तु आयात भएको छ।

वन तथा भू-संरक्षण

८.५१ विश्वको कुल भूभागको ३०.८ प्रतिशत वन क्षेत्रले ओगेटेकोमा, सो क्षेत्र प्रति व्यक्ति ०.६ हेक्टर र ४२२ रुखहरु पर्छ। चीन तथा दक्षिण एशियाली मुलुकहरुको वन क्षेत्र हेर्दा कुल वन क्षेत्रको १८.६ प्रतिशत वन क्षेत्र रहेको छ। दक्षिण एशियाली मुलुकहरु मध्ये सबैभन्दा बढी वन क्षेत्र भूटानको ७२.५ प्रतिशत रहेको छ भने सबैभन्दा कम पाकिस्तानको १.९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। यसैगरी नेपालमा प्रति व्यक्ति ०.२ हेक्टर वन क्षेत्र र १११ रुखहरु पर्छ।

तालिका ८(ग): छिमेकी मुलुकहरुको वन क्षेत्रको स्थिति

देश	वन क्षेत्र (प्रतिशत)
भूटान	७२.४९
नेपाल	४०.३६
श्रीलंका	३३.००
चीन	२२.१०
भारत	२१.५४
बङ्गलादेश	१०.९६
अफगानिस्तान	२.१०
पाकिस्तान	१.८५

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७५

८.५२ नेपालमा वन क्षेत्रले ५९ लाख ६२ हजार हेक्टर र अन्य काष्ठ तथा बुट्यान क्षेत्रले ६ लाख ४८ हजार हेक्टर भू-भाग ओगटेको छ, जुन कुल क्षेत्रफलको ४०.४ प्रतिशत वन क्षेत्र र ४.४ प्रतिशत अन्य काष्ठ तथा बुट्यान क्षेत्र गरी कुल क्षेत्रफल ४४.७ प्रतिशत रहेको छ। भू-धरातलीय आधारमा सबैभन्दा बढी वन क्षेत्र मध्यपहाडमा छ भने सबैभन्दा कम तराईमा रहेको छ।

तालिका ८(घ): नेपालको वन क्षेत्रको स्थिति

वन क्षेत्र तथा स्रोत	तथ्याङ्क
वन क्षेत्र	५९.६२ लाख हेक्टर (४०.३६ प्रतिशत)
बुट्यान क्षेत्र	६.४८ लाख हेक्टर (४.३८ प्रतिशत)
कुल स्टेम आयतन	९८ करोड २३ लाख ३२ हजार क्यूबिक मीटर
कुल स्टेम आयतन मध्ये साल प्रजाती	१९ प्रतिशत
कुल बायोमास	११५९७ लाख टन
औसत स्टेम आयतन	१६५ क्यूबिक मीटर प्रति हेक्टर
औसत रुख सङ्ख्या	४३० प्रति हेक्टर
सामुदायिक वनको सङ्ख्या	२२,२६६
हस्तान्तरण भएको सामुदायिक वनको क्षेत्रफल (हेक्टर)	२२,३७,६७१
सामुदायिक वनमा संलग्न घरधुरी सङ्ख्या	२९,०८,७८१
कवुलियती वनको सङ्ख्या (गरिबी)	७,७६६
कवुलियती वनको क्षेत्रफल (हेक्टर)	४५,०४३
कवुलियती वनमा संलग्न घरधुरी सङ्ख्या	७५,२२८
संरक्षित वनको सङ्ख्या	१०
संरक्षित वनको क्षेत्रफल (हेक्टर)	१,९०,८०९
साझेदारी वनको सङ्ख्या	३०
साझेदारी वनको क्षेत्रफल (हेक्टर)	७६,०१२
साझेदारी बाट लाभान्वित घरधुरी सङ्ख्या	८,६४,०१५
निजी वनको सङ्ख्या	२,४५८
निजी वनको क्षेत्रफल (हेक्टर)	२,३६०

स्रोत: वन विभाग, २०७५।

८.५३ वन क्षेत्रमा कुल स्टेम आयतन ९८ करोड २३ लाख ३२ हजार क्यूबिक मीटर मध्ये १९.० प्रतिशत साल प्रजाति रहेको छ, जुन कुल स्टेम आयतनको १९.० प्रतिशत हो।

कुल वायोमास ११ हजार ५ सय ९७ लाख टन, औसत स्टेम आयतन १६५ क्यूविक मीटर प्रति हेक्टर र औसत रुख सङ्ख्या ४३० प्रति हेक्टर रहेको छ।

८.५४ समुदायमा आधारित वन, संरक्षित क्षेत्र, भू-परिधिस्तरको वन व्यवस्थापनले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा ख्याति कमाएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा २२ हजार २ सय ६६ सामुदायिक वनको २२ लाख ३७ हजार ६ सय ७१ हेक्टर वन हस्तान्तरण गरी २९ लाख ८ हजार ७ सय ८१ घरधुरी लाभान्वित भएका थिए भने सो अवधिसम्म ४५ हजार ४३ हेक्टर क्षेत्रफलको ७,७६६ कवुलियती वनबाट ७५ हजार २ सय २८ घरधुरी लाभान्वित भएका थिए।

८.५५ हालसम्म करिब १ लाख ९१ हजार हेक्टर क्षेत्रफलमा १० वन क्षेत्रको संरक्षण गरिएको छ भने करिब ७६ हजार हेक्टर क्षेत्रफलमा ३० साझेदारी वनबाट ८ लाख ६४ हजार १५ घरधुरी लाभान्वित भएका छन्। यसैगरी, २,३६० हेक्टर क्षेत्रफलमा २,४५८ निजी वन क्षेत्र रहेको छ।

तालिका ८(ङ): प्रदेशगत वन क्षेत्रको स्थिति

प्रदेश	वनक्षेत्र (वर्ग किलोमीटर)	प्रदेशको कुल क्षेत्रफल मध्ये संरक्षित क्षेत्रले ओगटेको प्रतिशत
१	११३४२५०	२२.९
२	२६३६३०	१०.५
३	१०९०८८०	३०.०
गण्डकी	८१७२९०	४५.८
५	९७४३८०	१५.०
कर्णाली	११८३४००	१७.९
सुदूरपश्चिम	११४६११०	१४.६
जम्मा	**६६०९९४०**	**२३.३२**

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७५

८.५६ प्रदेशगत वनक्षेत्र मध्ये सबैभन्दा बढी कर्णाली प्रदेशमा छ भने सबैभन्दा कम प्रदेश नं. २ मा रहेको छ। संरक्षित वनक्षेत्र मध्ये सबैभन्दा बढी ४५.८ प्रतिशत गण्डकी प्रदेशमा र सबैभन्दा कम १०.५ प्रतिशत प्रदेश नं. २ मा रहेको छ।

तालिका ८(च): वनपैदावार संकलन स्थिति

आर्थिक वर्ष	काठ (क्यूविक फिट)	दाउरा (चट्टा)
२०७४/७५	१७५५२७३३.०	१०५२८.०
२०७३/७४	८९७५१८१.१८	८०५८.५२
२०७२/७३	८१००३८९.३७	३६६८.३४
२०७१/७२	९८५९७४३.०९	८६०६.१५
२०७०/७१	९८७९५८४.४२	८५५०.२६

आर्थिक वर्ष	काठ (क्यूविक फिट)	दाउरा (चट्टा)
२०६९/७०	१५८२८३७.५३	६६१.३२
२०६८/६९	१३४७५५९.५५	४३६.८३
२०६७/६८	२६३६८८.२८	४०९.०
२०६६/६७	२३९६७०७.४४	१४०७.७२
२०६५/६६	३९७३१६२.७५	१९३८.७८
२०६४/६५	१२७१३५७.०	१७१०.००

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७५

८.५७ आर्थिक वर्ष २०६४/६५ मा १२ लाख ७१ हजार क्यूविक फिट काठ संकलन भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७०/७१ मा यस्तो संकलनमा वृद्धि भई ९८ लाख ८० हजार क्यूविक फिट पुगेको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा १ करोड ७५ लाख ५२ हजार क्यूविक फिट काठ संकलन गरिएको थियो। यस अवधिमा दाउराको संकलन समेत क्रमशः बढेको छ।

८.५८ वनक्षेत्रलाई समृद्धिको आधार बनाउनका लागि वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनका कार्यक्रम लागू भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म १५ साझेदारी वन, ३२६ सामूदायिक वन र ६ चक्ला वनमा प्राथमिकताकासाथ वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन प्रणाली लागू भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा वार्षिक रुपमा ६० लाख क्यूविक फिट काठ उत्पादनको उद्देश्य लिइएकोमा २०७५ फागुनसम्म ३२ लाख १३ हजार ६ सय ८४ क्यूविक फिट काठ र ५,२८८ चट्टा दाउरा संकलन भएको छ।

८.५९ घोषित २० संरक्षित वन क्षेत्रहरु मध्ये १२ राष्ट्रिय निकुञ्ज, १ वन्यजन्तु आरक्ष (कोशीटप्पु), १ शिकार आरक्ष (ढोरपाटन), २ संरक्षण क्षेत्र (अपिनाम्पा र कृष्णसार) राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा संरक्षण विभाग मार्फत संरक्षण हुँदै आएको छ भने ३ संरक्षण क्षेत्र (अन्नपूर्ण, मनास्लु र गौरीशंकर), राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष र १ संरक्षण क्षेत्र (कञ्चनजङ्घा) स्थानीय समुदायद्वारा व्यवस्थित हुँदै आएको छ। यी क्षेत्रमा पर्या-पर्यटनका कार्यक्रम लागू भएका छन्।

तालिका ८ (छ): वन्यजन्तुको सङ्ख्याको स्थिति

विवरण	२०००	२००५	२००९	२०११	२०१२	२०१३	२०१४	२०१५	२०१६	२०१८	२०१९
बाघ	-	-	१२१	-	-	१९८	-	-	-	२३५	
अर्ना	-	-	-	२३७	२५९	-	३५७	-	४३२	४४१	
गैंडा	६१२	४१०	-	४३४	-	-	६४५	-	-	-	
कृष्णासार	-	-	-		२८५	३००	२७४	२३०	२५२	-	२४०
घडियाल				१०२	-	१२४			१९८	२१९	

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७५

पुनश्चः कोष्ठकमा रिक्त रहेको वर्ष सो वन्यजन्तुको गणना नभएको अवधि हो।

८.६० विगत डेढ दशकमा बाघ तथा अर्नाको सङ्ख्या लगभग दोब्बरले वृद्धि भई बाघको २३५ र अर्नाको सङ्ख्या ४४१ पुगेको छ। सन् २००० मा ६१२ गैंडा रहेकोमा सन् २०१४ को गणनामा ६४५ पुगेको छ। सन् २०१२ मा २८५ कृष्णसार रहेकोमा सन् २०१३ मा ३०० पुगेको भए पनि त्यस पश्चात क्रमशः घट्दै गई सन् २०१६ मा २५२ मा सीमित भएको छ। यसैगरी, सन् २०११ मा १०२ घडियाल रहेकोमा सन् २०१८ मा यो सङ्ख्या २१९ रहेको छ।

तालिका ८ (ज): संरक्षित क्षेत्रमा भ्रमण गर्ने पर्यटक सङ्ख्या र राजस्व आम्दानीको स्थिति

आर्थिक वर्ष	भ्रमण गर्ने पर्यटकको सङ्ख्या (आन्तिरक/वाह्य)	संरक्षित क्षेत्रबाट संकलन भएको राजस्व (रु. करोडमा)
२०७५/७६*	४४००९४	३९.१५
२०७४/७५	६९९५५९	७०.५९
२०७३/७४	६०४०९१	५५.२७
२०७२/७३	३८९२२३	३५.०२
२०७१/७२	५१७०९५	५३.८७
२०७०/७१	५५८५७७	५३.०९
२०६९/७०	५१०२०५	४७.१३
२०६८/६९	५०२०९२	१८.७०
२०६७/६८	४५५२३७	२४.८५
२०६६/६७	३८१७८९	१४.०३

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७५ * फागुनसम्म

८.६१ संरक्षित क्षेत्रमा भ्रमण गर्ने आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक र राजस्व परिचालन विगत दशकमा क्रमशः वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०६६/६७ मा ३ लाख ८१ हजार पर्यटकले संरक्षित क्षेत्रको भ्रमण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा ६ लाख ९९ हजार पर्यटकले सो क्षेत्रको भ्रमण गरेका थिए। यस अवधिमा राजस्व परिचालन रु.१४ करोडबाट उल्लेखनीय वृद्धि भई रु. ७१ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ४ लाख ४० हजार पर्यटकले संरक्षित क्षेत्रको भ्रमण गरेको र यसबाट रु.३९.२ करोड राजस्व संकलन भएको छ।

८.६२ नेपालका वनस्पतिहरुको पहिचान, व्यवस्थापन तथा स्वस्थानीय (In-situ) र परस्थानीय (Ex-situ) संरक्षण, अध्ययन तथा अनुसन्धान र अभिलेखीकरणको कार्य गरिएको छ, जस अन्तर्गत हालसम्म राष्ट्रिय हर्वेरियम तथा वनस्पति प्रयोगशालामा ५,०७७ वनस्पति प्रजातिका १ लाख ६५ हजार हर्वेरियमका नमुनाहरुको संरक्षण गरी नियमित व्यवस्थापन गरिनुको साथै आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को अन्त्यसम्म २३ हजार ६ सय ८५ हर्वेरियम नमूनाहरुको Digitization कार्य सम्पन्न भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ६,७०० हर्वेरियम नमूनाहरुको Digitization गरिएको छ।

८.६३ जैविक सुरक्षा, व्यापारिक महत्वका जडीबुटीजन्य वनस्पतिको गुणस्तरको विश्लेषण, फाइटोसेनेटरी प्रमाणीकरण लगायत ट्रेड सपोर्ट कार्यको सदुपयोगको लागि प्रयोगशालालाई

अन्तराष्ट्रिय स्तरको ISO १७२०५/२००५ मापदण्ड अनुसार ९ पारामीटरमा Accreditation प्रमाणपत्र प्राप्त भएको छ। जडीबुटीजन्य नमूना र सारतत्वको विश्लेषण, प्रमाणीकरण तथा सिफारिस सङ्ख्या आर्थिक वर्ष २०६९/७० मा ३७७ रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा ९०५ पुगेको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म १,०१४ नमूनाको विश्लेषण, प्रमाणीकरण तथा सिफारिस गरिएको छ।

भूमिसुधार

८.६४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म भू-सूचना तथा अभिलेख प्रणालीलाई व्यवस्थित तुल्याउन विभिन्न जिल्लाका नापी कार्यालयहरूमा रहेका ७२७ सीट एमोनिया नक्सा संकलन तथा ३७ हजार कित्ताहरु भएको फिल्ड बुक स्क्यानिङ्ग भएको छ। नयाँ एवम् गाउँ ब्लक नापीबाट तयार भएका १ लाख ७३ हजार कित्ताहरुको डाटावेश निर्माणका लागि डिजिटाईजेशन कार्यको थालनी भएको छ। नापी कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवालाई व्यवस्थित र विश्वसनीय तुल्याउन भौगर्भिक प्रयोग प्रणाली (Cadastral Application System) तयार गरिएको छ।

८.६५ नीति निर्माण, विकास निर्माण तथा अध्ययन/अनुसन्धानका लागि आवश्यक पर्ने भौगोलिक सूचनाहरुको सहज पहुँचको आधार खडा गर्नका लागि National Geoportal तयार गरिएको छ।

८.६६ भू-उपयोग योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न आवश्यक पर्ने भू-उपयोग नक्सा डाटा तयारीका लागि १० जिल्लाका ९२ गाउँपालिका/नगरपालिकाको नक्सा डाटा तयार गरिएको छ। स्थलरुप सूचनाका लागि दूरसम्वेदन विधिबाट २० सीट स्थलरुप आधार नक्सा र सोको डाटावेश तयार गरिएको छ भने १७ सीट स्थलरूप नक्साको फिल्ड भेरिफिकेसन कार्य सम्पन्न भएको छ। प्रदेश तथा स्थानीय तहको प्रशासनिक नक्साको डाटावेश तयार गरिएको र Topographical Database लाई नयाँ राष्ट्रिय मापदण्डमा परिवर्तन गरिएको छ।

८.६७ मालपोत अभिलेखको सुरक्षा एवम् सुदृढीकरणका लागि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म अनलाईन सेवा सुरु भएका २८ मालपोत कार्यालयको २१ लाख ४३ हजार कित्ता कम्प्यूटर इन्ट्री भएको छ भने ४७ कार्यालयको श्रेस्ता मर्मत, वाईन्डिंग तथा तामेली व्यवस्थापन गरिएको छ। यसैगरी, ९ कार्यालयको छुट डाटा इन्ट्रि, रुजु तथा अध्यावधिक भएको छ भने स्याङ्गजा र दाङ्ग जिल्लाको क्षतिग्रस्त जग्गाधनी स्रेस्ता पुनर्स्थापना भएको छ।

८.६८ भूमिसुधार कार्यक्रम अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म २७ हजार २ सय ३६ मुक्त कमैया र ७,२२८ मुक्त हलियाको पुनर्स्थापना सम्पन्न भएको छ।

८.६९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म मुक्त कमैया परिवार मध्ये ७४ परिवारलाई जग्गा खरीद गर्न, ४८ परिवारलाई घर निर्माण गर्न, काठ खरीद गर्न ११ हजार ४ सय

३६ मध्ये ६,३१७ परिवारलाई काठ खरीद गर्न अनुदान उपलब्ध गराइएको र ६० मुक्त कमैयाहरुलाई सीप विकास तालिम प्रदान गरिएको छ।

८.७० मुक्त हलिया परिवार मध्ये आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म १,००० परिवारलाई जग्गा खरीद गर्न, १,५३१ परिवारलाई घर निर्माण गर्न र ५,७१८ परिवारलाई घर मर्मत गर्न अनुदान उपलब्ध गराइएको छ।

८.७१ भूमि व्यस्थापनको कार्यबाट आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म पूँजीगत लाभकर रु.४ अर्ब ७६ करोड ३५ लाख, रजिष्ट्रेशन शुल्क रु.१० अर्ब ४२ करोड १४ लाख र अन्य शुल्क गरी कुल रु.१६ अर्ब ९८ करोड २४ लाख राजस्व परिचालन भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा भूमि व्यवस्थापनको कार्यबाट रु.२१ अर्ब ३९ करोड ४७ लाख राजस्व संकलन भएको थियो। भूमि व्यवस्थापनको कार्यमा सूचना प्रविधिको अवलम्बनसँगै राजस्व परिचालनमा सकारात्मक प्रभाव परेको छ।

९. उद्योग, वाणिज्य, आपूर्ति र पर्यटन

उद्योग क्षेत्र

९.१ आर्थिक समृद्धिका लागि रोजगारमूलक र उच्च प्रतिफल सहितको औद्योगिक विकास गरी औद्योगिक तथा व्यवसायिक क्षेत्रको विस्तार गर्दै राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा उद्योग क्षेत्रको योगदान बढाउने क्रममा नीतिगत, कानुनी, संरचनात्मक सुधार तथा प्रक्रियागत सरलीकरण गरिएको छ। विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०७५, विशेष आर्थिक क्षेत्र ऐन, २०७५, सार्वजनिक-निजी साझेदारी तथा लगानी ऐन, २०७५, औद्योगिक व्यावसाय नियमावली, २०७५ र औद्योगिक ग्राम स्थापना तथा सञ्चालन सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५ कार्यान्वयनमा रहेका छन्।

९.२ औद्योगिक पूर्वाधारको विकास र विस्तार गरी औद्योगिक उत्पादन, प्रशोधन, वितरण र ढुवानीलाई थप सहज बनाउन पँहूचमार्गको निर्माण र विद्युत प्रसारणको पँहूच सुनिश्चित गर्न सरकारी -निजी संयुक्त प्रयासबाट कार्यान्वयनको प्रक्रिया अगाडि बढाइएको छ।

९.३ औद्योगिक विकास र खासगरी विदेशी लगानीलाई थप सहजीकरण गर्न दर्ता, प्रवेशाज्ञा, नविकरण र बर्हिगमन सबै सेवा एकै स्थानबाट उपलब्ध गराउने गरी एकल बिन्दु सेवा सञ्चालनमा आएको छ। व्यवसायिक लागत कम गर्न अवलम्बन गर्नु पर्ने नीति तथा कार्यक्रमको नियमित अध्ययन गरी सुझाव दिन छुट्टै कार्यदलको व्यवस्था गरिएको छ।

९.४ २०७५ चैतमा लगानी सम्मेलन सम्पन्न भएको छ। यस सम्मेलनमा ४० देशका ३०० भन्दा बढी विदेशी कम्पनीहरुबाट ८०९ विदेशी लगानीकर्ता तथा प्रतिनिधिहरु र ७०० भन्दा बढी स्वदेशी सरकारी प्रतिनिधि, व्यवसायी तथा प्रतिनिधीहरुको सहभागिता रहेको थियो। सम्मेलनमा नेपाल सरकारका तर्फबाट ५० र निजी क्षेत्रबाट २७ परियोजना प्रस्तुत गरिएका थिए।

९.५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा उत्पादनशील उद्योगको कुल मूल्य अभिवृद्धि ५. ८ प्रतिशत रहने अनुमान छ। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा औद्योगिक उत्पादनको योगदान पछिल्लो ५ वर्षमा वार्षिक औसत ५.५ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो योगदान ५.६ प्रतिशत हुने अनुमान छ।

चार्ट ९ (क): औद्योगिक उत्पादनको स्थिति (प्रतिशतमा)

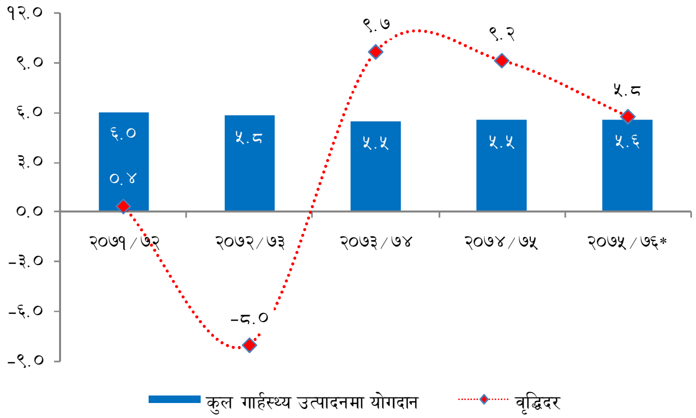

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७६ *अनुमानित

९.६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म उद्योग सङ्ख्याको आधारमा ठूला, मझौला र विदेशी लगानीका साना उद्योगको हिस्सा क्रमशः १३.८ प्रतिशत, २१.७ प्रतिशत र ६४.५ प्रतिशत रहेको छ। कुल लगानीको आधारमा ठुला, मझौला र विदेशी लगानीका साना उद्योगको अंश क्रमशः ८६.५ प्रतिशत, ८.९ प्रतिशत र ४.६ प्रतिशत छ। प्रति उद्योग औसतमा ७५ रोजगारी सिर्जना हुने अनुमान छ।

तालिका ९(क): उद्योग दर्ता विवरण (सुरु देखि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म) (रु. करोडमा)

स्केल	उद्योगको सङ्ख्या	कुल लगानी	स्थिर पूँजी	कार्यशिल पूँजी	प्रस्तावित रोजगारी	प्रति उद्योग रोजगारी
ठूला उद्योग	१०७८	१५७७६९.२	१४७१६४.४	१०५४२.०	१५४७९१	१४३
मझौला	१६९८	१६१८३.७	१११९५.२	५०३६.७	१५६९४५	९३
साना विदेशी लगानी	५०५६	८४२३.४	५३०३.३	३१३४.७	२७९३६५	५७
जम्मा	७८३२	१८२३७६.३	१६३६६२.९	१८७१३.४	५९११०१	७५

स्रोत: उद्योग विभाग, २०७५

९.७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६को फागुनसम्म दर्ता भएका उद्योग मध्ये प्रदेश नं. ३ मा दुई तिहाई उद्योग रहेका छन् भने सबैभन्दा कम उद्योग कर्णाली प्रदेशमा छन्। प्रदेश नं. ३ मा ५,२९८ उद्योगहरु दर्ता भएका देखिन्छन् भने कर्णाली प्रदेशको सबैभन्दा कम ३९ मात्र रहेका छन्। उद्योगको लगानीको आधारमा सबैभन्दा बढी लगानी प्रदेश नं. ३ मा भएको छ भने सबैभन्दा कम सुदूरपश्चिम प्रदेशमा भएको छ।

तालिका ९ (ख): प्रदेश अनुसार उद्योग विभागमा दर्ता भएका उद्योग # (रु.करोडमा)

प्रदेश	कृषि तथा वनजन्य	निर्माण	उर्जा मूलक	सूचना*	उत्पादन मूलक	खनिज	सेवा	पर्यटन	उद्योग को सङ्ख्या	कुल लगानी	रोजगारी
१	११४	३	७७	२	३६९	२	९७	५०	७१४	३७७७०.५	७६२६४
२	२४	१	१	१	४१८	३	५६	१८	५२२	१०१४४.४	५४६४६
३	२६१	४८	१३५	४५	१६९५	९	१८०४	१३०१	५२९८	७०५१९.३	३५७४९३
गण्डकी	३२	४	९०	१	५७	९	११०	२५३	५५६	२८५३८.७	२९४९१
५	१९	२	१३	१	३९०	२४	७०	६९	५८८	२०१६५.६	६०६८२
कर्णाली	०	०	१३	०	६	५	९	६	३९	११३९४.६	२६०६
सुदूरपश्चिम	६	०	२१	०	४१	१७	२२	८	११५	३८४३.१	९९१९
जम्मा	**४५६**	**५८**	**३५०**	**५०**	**२९७६**	**६९**	**२१६८**	**१७०५**	**७८३२**	**१८२३७६.३**	**५९११०१**

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७५ *सूचना, प्रसारण तथा सञ्चार प्रविधि,२०७५ #सुरु देखि आर्थिक वर्षको २०७५/७६ को फागुनसम्म

९.८ उत्पादनमूलक उद्योग, कृषि तथा वनजन्य उद्योग, सेवामूलक उद्योग, उर्जामूलक उद्योग, पर्यटन उद्योग र निर्माण उद्योग प्रदेश नं. ३ मा सबैभन्दा बढी दर्ता भएका छन्। खनिज उद्योगको सङ्ख्या प्रदेश नं. ५ मा सबैभन्दा बढी छ। सूचना, प्रसारण तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित उद्योग कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा दर्ता भएका छैनन्।

९.९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म दर्ता भएका उद्योग मध्ये सङ्ख्याको आधारमा उत्पादनमूलक उद्योगको हिस्सा ३७.९ प्रतिशत रहेको छ। सेवामूलक उद्योगको अंश २७.८ प्रतिशत र पर्यटन उद्योगको अंश २१.८ प्रतिशत रहेको छ भने बाँकी हिस्सा अन्य क्षेत्रका उद्योगको रहेको छ।

तालिका ९(ग): उद्योग वर्गीकरण अनुसार दर्ता र लगानी # (रु. करोडमा)

उद्योगको वर्गीकरण	सङ्ख्या	कुल लगानी	स्थिर पूँजी	चालु पूँजी	रोजगारी
कृषि तथा वनजन्य	४५६	२४६४.९५	२१३९.५३	३३७.२२	३५३०२
निर्माण	५८	४९९२.२	४८४३.१	१४९.२	३८०१
उर्जामूलक	३५०	१०२०१५.२	९९८७६.६	२१३८.७	३२४८३
सूचना, प्रसारण तथा सञ्चार	५०	२०३.७	१५२.०	५१.८	२४०१
उत्पादनमूलक	२९७६	४३३९०.३	३३६७७.१	९६९७.४	३२०००३
खनिज	६९	६८८.४	५७६.६	११२.०	७२०४
सेवा	२१६८	१४९८१.०	१००२९.९	४९५५.७	१२३१३६
पर्यटन	१७०५	१३६४०.५	१२३६८.३	१२७१.५	६६७७१
जम्मा	**७८३२**	**१८२३७६.३**	**१६३६६२.१**	**१८७१३.४**	**५९११०१**

स्रोतः उद्योग विभाग,२०७५। # सुरु देखि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म

९.१० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म लगानीको प्रतिवद्धताको हिसावले कुल औद्योगिक लगानीको ५५.९ प्रतिशत लगानी उर्जामूलक उद्योगमा र २३.८ प्रतिशत उत्पादनमूलक उद्योगमा छ। कुल लगानी प्रतिवद्धताको ०.११ प्रतिशत सूचना, प्रसारण तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित उद्योगमा रहेको छ।

९.११ आर्थिक वर्ष २०७०/७१ देखि २०७२/७३ सम्म उद्योगमा पूँजी लगानीको अवस्था घट्दो क्रममा रहेतापनि आर्थिक वर्ष २०७३/७४ बाट बढ्दै गई आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्ममा पूँजी लगानीको प्रतिवद्धता उत्साहप्रद रूपमा वृद्धि भएको छ।

तालिका ९(घ): विगत १० वर्षमा स्वीकृति प्राप्त उद्योगको विवरण (रु. करोडमा)

आर्थिक वर्ष	सङ्ख्या	कुल लगानी	स्थिर पूँजी	चालु पूँजी	रोजगारी
२०६६/६७	२५८	३९२४.५	३४३५.३	४८९.२	१४५१०
२०६७/६८	२४२	९०४१.६	७७९१.३	१२५०.२	१३७२७
२०६८/६९	२७९	८४४२.७	७९३६.२	५०६.५	१६९६०
२०६९/७०	४४६	११९६०.१	१०७९८.३	११६१.८	२८५३५
२०७०/७१	३७०	२८७८०.८	२७५२१.९	१२५८.९	२१४४८
२०७१/७२	४६६	१३८७५.१	१२८६०.३	१०१४.८	२२७८५
२०७२/७३	४०९	१२१००.७	१०३९६.८	१७०४.०	१८७६०
२०७३/७४	५१०	१६३१७.४	१४५१२.१	१८०५.४	२६५३०
२०७४/७५	४९६	३५०५८.९	३२९२६.१	२१३२.८	२७३३९
२०७५/७६*	३०३	१४२२१.५	१३१३१.४	१०९०.१	१५६०५
जम्मा	**३७७९**	**१५३७२३.४**	**१४१३०९.७**	**१२४१३.७**	**२०६१९९**

स्रोतः उद्योग विभाग,२०७५ *फागुन महिनासम्म

विदेशी लगानी

९.१२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म २१८ उद्योगहरुमा रु. ११ अर्ब १८ करोड ६ लाख ३० हजारको लगानी प्रतिवद्धता भई ७,९५३ रोजगारी सिर्जना हुने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुनसम्म १९४ उद्योगमा रू.३४ अर्ब ९१ करोड लगानी प्रतिवद्धता भएको र यसबाट ७,५४१ रोजगारी सिर्जना हुने अनुमान थियो। विदेशी लगानीमा सञ्चालन हुने उद्योगहरुको दर्ता बढ्दो क्रममा देखिन्छ। विदेशी लगानीमा स्थापना हुने उद्योगहरुमा प्रक्रियागत सरलताका लागि एकल विन्दु सेवा सुरु भएको छ।

तालिका ९(ङ): विगत १० आर्थिक वर्षमा कुल विदेशी लगानी

आर्थिक वर्ष	सङ्ख्या	रोजगारीको सङ्ख्या	कुल विदेशी लगानी (रु. करोडमा)
२०६६/६७	१७१	७८४८	९१०.०
२०६७/६८	२१०	१०९०२	१,००५.३
२०६८/६९	२२६	९०३५	७१३.८
२०६९/७०	३१७	१६५६९	१,९८१.९
२०७०/७१	३०७	११७९०	२,०१३.२
२०७१/७२	३७०	१३१६७	६,७४५.५
२०७२/७३	३४८	११६६३	१,५२५.४
२०७३/७४	४००	११८४२	१,५२०.६
२०७४/७५	३९९	१३९४०	५,५७६.०
२०७५।७६*	२१८	७९५३	१,११८.१
जम्मा	**२,९६६**	**११४,७०९**	**२३,११०.०**

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७५ * फागुनसम्म

९.१३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म दर्ता भएका विदेशी लगानीका उद्योगहरु मध्ये सबैभन्दा बढी सेवामूलक उद्योगहरु रहेका छन् भने सूचना, प्रसारण तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित उद्योगहरु सबैभन्दा कम दर्ता भएका छन्। रोजगारी सिर्जनाका आधारमा उत्पादनमूलक उद्योगहरु सबैभन्दा अगाडि रहेका छन् भने सूचना, प्रसारण तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित उद्योगहरुमा रोजगारी सिर्जनाको सङ्ख्या पनि सबैभन्दा कम रहेको छ।

तालिका ९(च): विदेशी लगानीका उद्योगहरुको विवरण* (रु. करोडमा)

वर्गीकरण	सङ्ख्या	रोजगारीको सङ्ख्या	कुल विदेशी लगानी
कृषि तथा वनजन्य	२७५	९९१६	६२८.७
निर्माण	४६	३२२६	२९८.३
उर्जा मूलक	८१	११५९५	१२,३८२.३
सूचना, प्रसारण तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित	५०	१८०८	८५.०
उत्पादन मूलक	११५६	१०१०१६	५,३७४.५
खनिज	७२	८७८६	७९८.१
सेवा	१५७५	६४४८७	४,९६६.०
पर्यटन	१४४१	५०६५०	३,४५५.५
जम्मा	**४६९६**	**२५१४८४**	**२७९८८.३**

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७५ *सुरु देखि आर्थिक वर्ष २०७५/७६को फागुनसम्ममा

९.१४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा विदेशी लगानीको स्वीकृति पाएका कुल उद्योगहरुको सङ्ख्याको आधारमा चीनको अंश ३१.१ प्रतिशत र लगानीको आधारमा ३९.८१ प्रतिशत रहेको छ। यस्तो अंश भारतको क्रमशः १६.४ प्रतिशत र ३३.४ प्रतिशत रहेको छ। कुल विदेशी लगानीबाट स्थापित उद्योगहरुमा करिब २ लाख ५२ हजार रोजगारी सिर्जना हुने अनुमान छ।

तालिका ९ (छ) : देशगत रूपमा विदेशी लगानी* (रू.करोडमा)

देश	सङ्ख्या	प्रस्तावित रोजगारी	कुल विदेशी लगानी
चीन	१४६२	६७६४५	१११४५.८
भारत	७७२	७२२८०	९३४९.६
बेलायत	१९२	१३०४९	१३५०.८
दक्षिण कोरिया	३५०	११७२१	१२२५.१
अमेरिका	४०९	१८५१९	९०५.३
सिंगापुर	५०	३५००	४५०.७
मौरिसस	११	१०५५	३४३.५
जापान	२६४	१०१४७	३०४.२
स्वीजरल्याण्ड	६०	१५७५	२९२.०
संयुक्त अरब इमिरेट्स	२०	१८७७	२९८.५
अन्य बाँकी	११०६	५०३२१	२३३०.९
जम्मा	४६९६	२५१६८९	२७९९६.३

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७५ *सुरु देखि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म

९.१५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म दर्ता भएका विदेशी लगानीका उद्योग सबैभन्दा वढी प्रदेश नं. ३ मा ८१.५ प्रतिशत र सबैभन्दा कम करिब १.० प्रतिशत उद्योग सुदूरपश्चिम प्रदेशमा रहेका छन्।

तालिका ९(ज): प्रदेश अनुसार विदेशी लगानीका उद्योग*

प्रदेश	साना	मझौला	ठूला	जम्मा
१	५७	४३	२३	१२३
२	७७	३४	३६	१४७
३	३३७६	२८१	१६८	३८२५
गण्डकी	३३६	२५	४३	४०४
५	३४	१६	१७	६७
कर्णाली	७०	११	४	८५
सुदूरपश्चिम	४०	१	४	४५
जम्मा	**३९९०**	**४११**	**२९५**	**४६९६**

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७५   * सुरु देखि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म

व्यवसाय सञ्चालन सहजताको अवस्था

९.१६ उद्योग व्यवसाय सञ्चालन सहजताको अवस्था चित्रण गर्ने व्यवसाय गर्ने प्रतिवेदन (Doing Business Report, २०१९) अनुसार १९० देश मध्ये नेपाल ११० औं स्थानमा रहेको छ। सन् २०१९ मा १०० पूर्णाङ्कमा ५९.६ अंक प्राप्त गरी व्यवसाय सञ्चालन सहजतामा सार्क देशमा नेपाल चौथो स्थानमा रहेको छ। सार्कका ८ मुलुकहरुको औसत ५६.७ भन्दा नेपालको अंक तुलनात्मक रुपमा राम्रो देखिएको छ।

चार्ट ९(ख): व्यवसाय गर्ने लागत सूचकाङ्क २०१९ मा सार्क देशको स्थान

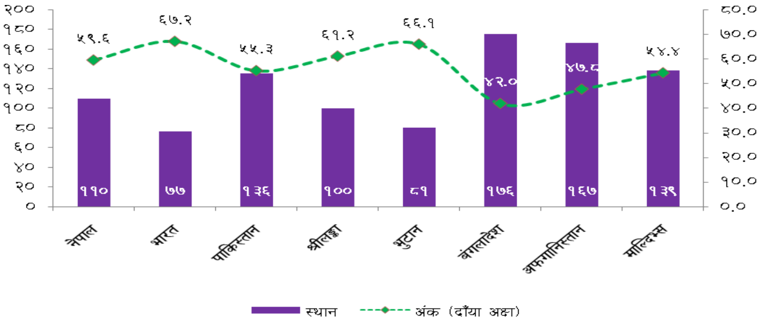

स्रोत: विश्व बैङ्क, २०१९

९.१७ व्यवसाय गर्ने लागत सूचकाङ्कमा नेपाल व्यवसायको सुरुवातमा १०७, साना लगानीकर्ताको सुरक्षामा ७२, सीमापार व्यापारमा ८२, टाट पल्टिएको विवाद समाधानमा ८३, सम्पत्ति

दर्तामा ८८, ऋण प्राप्तिमा ९९, विद्युत उपलव्धतामा १३३, कर भुक्तानीमा १५८, करारको कार्यन्वयनमा १५४ र निर्माण अनुमतिमा १४८ औं स्थानमा रहेको छ।

कम्पनी दर्ता

९.१८ कम्पनी दर्ता, अद्यावधिक तथा खारेजी प्रक्रियालाई अनलाईन पद्धतिमा आवद्ध गरिएको छ। कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यलयमा राजश्व संकलनको लागि रु.१ लाखसम्ममा विद्युतीय भुक्तानी प्रणाली लागू गरिएको छ। बुटवल र इटहरीमा कम्पनी रजिष्ट्रारको नयाँ शाखा कार्यालय सञ्चालनमा आएका छन्।

तालिका ९(झ): कम्पनी दर्ताको अवस्था*

आर्थिक वर्ष	पब्लिक लिमिटेड	प्राइभेट लिमिटेड	मुनाफा वितरण नगर्ने	विदेशी शाखा/ सम्पर्क कार्यालय
२०६४/६५ सम्म	९१६	६२८०७	१४२	२५
२०६५/६६	८२	९४०५	५०	४
२०६६/६७	९१	९८४६	७०	२
२०६७/६८	५०	१०११२	८४	४
२०६८/६९	५७	९९६८	६१	६
२०६९/७०	३५	१०३९४	८३	१८
२०७०/७१	२९	९९००	९२	१९
२०७१/७२	३२	१२२२०	२०१	२२
२०७२/७३	५५	१४४५५	२८६	२२
२०७३/७४	८९	१८१३९	३९६	३९
२०७४/७५	७२	२१७१५	४४२	४९
२०७५/७६*	४४	१७१०५	३९७	३३
जम्मा	**१५५२**	**२०६०६६**	**२३०४**	**२४३**

स्रोतः कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय, २०७५ *सुरु देखि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म

९.१९ प्रदेशगत रुपमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म प्रदेश नं. ३ मा सबैभन्दा बढी करिब तीन चौथाइ कम्पनी दर्ता भएका छन् भने सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा १.० प्रतिशत कम्पनी दर्ता भएका छन्।

तालिका ९(ञ): प्रदेशगत रुपमा कम्पनी दर्ता*

प्रदेश	कम्पनी सङ्ख्या	अंश (प्रतिशतमा
१	१४८७२	७.१
२	११९८१	५.३
३	१५३५२२	७३.१
गण्डकी	१०८३२	५.२
५	१२७६३	६.१
कर्णाली	२१५२	१.०
सुदूरपश्चिम	३७४१	१.८
प्रदेश नखुलेको	८५९	०.४
जम्मा	**२०९९२२**	**१००**

स्रोतः कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय, २०७५ *सुरु देखि आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को फागुनसम्म

औद्योगिक बौद्धिक सम्पत्ति

९.२० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ४९ हजार १ सय ३१ ट्रेडमार्क, ७८ पेटेन्ट र १५४ डिजाइन औद्योगिक बौद्धिक सम्पत्तिको रुपमा दर्ता भएका छन्।

तालिका ९ (ट): औद्योगिक बौद्धिक सम्पत्तिको विवरण

आर्थिक वर्ष	ट्रेडमार्क सङ्ख्या			पेटेन्ट सङ्ख्या			डिजायन सङ्ख्या		
	स्वदेशी	विदेशी	जम्मा	स्वदेशी	विदेशी	जम्मा	स्वदेशी	विदेशी	जम्मा
२०६५/६६ सम्म	१६६२२	१२७१५	२९३३७	३१	३९	७०	३८	४३	८१
२०६६/६७	८८९	६७५	१५६४	१	०	१	०	०	०
२०६७/६८	८५०	६५७	१५०७	१	०	१	०	०	०
२०६८/६९	४५६	१२३०	१६८६	१	०	१	४	३	७
२०६९/७०	१४७३	१०८९	२५६२	१	०	१	१३	१	१४
२०७०/७१	१०८४	९२०	२००४	०	०	०	१	०	१
२०७१/७२	१०८०	९९२	२०७२	१	०	१	६	५	११
२०७२/७३	१०३२	१३६६	२३९८	०	०	०	८	३	११
२०७३/७४	१०२०	१२६०	२२८०	०	०	०	५	१६	२१
२०७४/७५	१०४७	१२२४	२२७१	२	०	२	४	४	८
२०७५/७६*	९००	५५०	१४५०	१	०	१	०	०	०
जम्मा	**२६४५३**	**२२६७८**	**४९१३१**	**३९**	**३९**	७८	**७९**	**७५**	**१५४**

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७५

* सुरुदेखि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म

९.२१ आर्थिक वर्ष २०७१/७२ देखि हालसम्म महिला उद्यमशीलता विकास कोषबाट १,८८७ उद्यमी महिलाहरुलाई रु. ३३ करोड ३३ लाख १४ हजार सहुलियत ऋण प्रवाह गरिएको छ। लघु, घरेलु तथा साना उद्योग विकास कोषबाट आर्थिक वर्ष २०७०/०७१ देखि २०७४/०७५ सम्म २६२ उद्यमीहरुका लागि रु. ४ करोड ९१ लाख २८ हजार अनुदान वितरण भएको छ। महिला उद्यमशीलता र लघु, घरेलु तथा साना उद्योग विकास कोषको परिचालनबाट करिब ६,२०० र लघु, घरेलु, साना, मझौला तथा ठूला गरी उद्योग क्षेत्रबाट ३० लाख ४२ हजार रोजगारी सिर्जना भएको अनुमान छ।

खानी तथा उत्खनन्

९.२२ उदयपुर, धनकुटा, खोटाङ्ग, सिन्धुली, मकवानपुर, ललितपुर, धादिङ्ग, स्याङ्गजा, अर्घाखाँची, पाल्पा, दाँङ्ग, सल्यान, सुर्खेत र बैतडी लगायत विभिन्न क्षेत्रमा लगभग ६४ करोड टन प्रमाणित, ११ करोड टन अर्ध-प्रमाणित तथा ३२ करोड टन सम्भाव्य गरी कुल लगभग १.०७ अर्ब टन चुनढुङ्गा अन्वेषण भएको छ। हालसम्म ५२ चुनढुङ्गा उत्खनन् अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ।

९.२३ हालसम्म २० हजार टन/दिन क्षमताको २६ सिमेन्ट उद्योगहरु स्थापना भई सञ्चालनमा छन भने ५ सिमेन्ट उद्योगहरु निर्माणाधीन अवस्थामा छन। सिमेन्ट उद्योगको विकास तथा

सञ्चालनमा उल्लेख्य सफलता प्राप्त भई वार्षिक ४५ लाख टन (मागको ९० प्रतिशत) सिमेन्ट स्वदेशमै उत्पादन भई सिमेन्टको आयातमा कमी आएको छ।

९.२४ शीघ्र आर्थिक तथा वित्तीय प्रतिफल प्राप्त हुने खनिज जस्तै खरि, मार्वल, जेम्स स्टोन (काईनाईट, टुर्मालिन, क्वार्ज क्रिष्टल), कोइला, क्वार्जाईट, क्यालसाईट, र रातोमाटोमा आधारित साना र मझौला स्तरका खनिज भण्डारहरुको अन्वेषणदेखि उत्पादनसम्मको कार्यको लागि आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म १२९ उत्खनन् र ३६२ वटा खोजतलास कार्यको प्रमाणपत्र प्रदान भएको छ।

९.२५ भू-वैज्ञानिक सर्वेक्षण तथा अनुसन्धान कार्य अन्तर्गत देशको पुग्न सकिने (Accessible) विशेषत चुरे पहाड र महाभारत श्रृंखलाको सम्पूर्ण भाग र उच्च हिमाली क्षेत्रको केही भागहरुको प्रथम चरणको भौगर्भिक सर्वेक्षण कार्य पुरा गरी दोस्रो चरणको नक्साङ्कन सुरु भएकोमा हाल सम्ममा १:१,०००,००० स्केलको सम्पूर्ण नेपालको भौगर्भिक नक्सा १ सीट, १:२५०,००० स्केलको सम्पूर्ण नेपालको (उच्च हिमाली र कर्णाली क्षेत्रको केही भाग वाहेक) भौगर्भिक नक्सा ५ सीट, १:५०,००० स्केलको मध्यदेखि सुदूरपश्चिमसम्मको २६ हजार ६ सय ५० वर्ग कि.मी. क्षेत्रको भौगर्भिक नक्सा ४१ सीट नक्सा प्रकाशनको कार्य सम्पन्न भएको छ।

९.२६ काठमाडौं उपत्यका, पोखरा, वुटवल, भैरहवा, हेटौडा, धरान, विराटनगर, सुर्खेत, नेपालगञ्ज, जनकपुर, धनगढी, महेन्द्रनगर, भरतपुर, विदुर र जलेश्वर शहरको व्यवस्थित सहरी विकास र फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि भू-इन्जिनियरिङ्ग तथा भू-वातावरणीय अन्वेषणको सर्वेक्षण कार्य सम्पन्न भएको छ।

९.२७ मुख्य रुपमा चुनढूङ्गा, पत्थर कोईला, खरि, टुर्मालिन, काईनाईट लगायत विभिन्न ११ खनिजमा आधारित जम्मा १३१ खानीहरु सञ्चालनमा रही करिब ६,५०० जनशक्तिले प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रुपमा रोजगारीको अवसर प्राप्त गरेका छन्। खनिजमा आधारित ६७ उद्योगहरुमा करिब रु. ४.५ अर्ब वैदेशिक लगानी स्वीकृत भई सोबाट थप करिब ८,५०० रोजगारी सिर्जना हुने अनुमान छ।

गुणस्तर तथा नापतौल

९.२८ झापा, सुर्खेत र डोटीमा गुणस्तर तथा नापतौलको नयाँ कार्यालय स्थापना गरिएको छ।

९.२९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म १,९८७ वस्तुको नमूना भौतिक तथा रासायनिक परीक्षण जाँच गरिएको छ भने १,००४ वैज्ञानिक उपकरणको क्यालिब्रेशन गरिएको छ। नेपाल गुणस्तर चिन्ह प्राप्त ११६ उद्योगको निरीक्षण तथा अनुगमन गर्नुका साथै ५२ उद्योगलाई नेपाल गुणस्तर चिन्हको इजाजत प्रदान गरिएको छ।

औद्योगिक क्षेत्र

९.३० हाल सञ्चालनमा रहेका १० औद्योगिक क्षेत्रभित्र स्थापित ७०० उद्योग मध्ये ६०४ उद्योग सञ्चालनमा रहेका, ६० निर्माणाधीन र २९ उद्योग बन्द छन्। सञ्चालित उद्योगमा १८ हजार १ सय ७८ जनाले प्रत्यक्ष रोजगारी प्राप्त गरेका छन्।

९.३१ औद्योगिक क्षेत्र घोषणा भइसकेका झापाको दमक, बर्दियाको मोतिपुर, मकवानपुरको मयुरधाप, कञ्चनपुरको दैजी, चितवनको शक्तिखोरमा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरिएको तथा वातावरणीय प्रभाव अध्ययन सम्पन्न भएकोछ। दमकको औद्योगिक क्षेत्रको लागि थप ६७४.३३ बिगाहा जग्गा प्राप्त भईसकेको छ।

९.३२ हाल सञ्चालनमा रहेका औद्योगिक क्षेत्रमा नेपाल सरकारको तर्फबाट करिब रु. १ अर्व २४ करोड र निजी क्षेत्रको करिब रु. २० अर्व २७ करोड गरी जम्मा रु.२१ अर्व ५१ करोड लगानी भएको छ, जुन उद्योग क्षेत्रमा भएको कुल लगानीको १.२८ प्रतिशत हो।

औद्योगिक ग्राम

९.३३ स्थानीय तह र प्रदेश सरकारको समेत सहभागितामा स्थापना हुने औद्योगिक ग्रामको स्थापनाका लागि औद्योगिक ग्राम घोषणा तथा सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ स्वीकृत भई औद्योगिक ग्राम स्थापनाको लागि प्रक्रिया सुरु भएको छ। धनकुटाको औद्योगिक ग्रामको पूर्वाधार निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ भने सुर्खेतमा औद्योगिक ग्राम निर्माणको ६५.० प्रतिशत कार्य सम्पन्न भएको छ।

विशेष आर्थिक क्षेत्र

९.३४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा भैरहवा विशेष आर्थिक क्षेत्रको सम्पूर्ण पूर्वाधार निर्माण कार्य सम्पन्न गरी २२ उद्योगीहरुलाई अनुमतिपत्र प्रदान भई एउटा उद्योगको परीक्षण उत्पादन सुरु भएको र ५ उद्योगीहरुले भौतिक निर्माण सुरु गरेको र अन्यले चाडै निर्माण गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका छन्।

९.३५ सिमरा विशेष आर्थिक क्षेत्र भित्रको पूर्वाधार निर्माण कार्य तीव्ररुपमा अगाडि बढेको छ। अन्तरदेशीय आर्थिक क्षेत्र स्थापनाको संयुक्त कार्यदल गठन भई प्रक्रिया अगाडि बढेको छ।

वाणिज्य क्षेत्र

९.३६ नेपाल विश्व व्यापार संगठन, दक्षिण एशियाली स्वतन्त्र व्यापार सम्झौता, बहुक्षेत्रीय प्रविधि तथा आर्थिक सहायता सम्बन्धी बङ्गालको खाडीको प्रयास जस्ता अन्तर्राष्ट्रिय र बहुक्षेत्रीय संगठनमा सदस्य रहेको, भारत, चीन लगायतका देशहरुसँग द्विपक्षीय व्यापार सम्झौता गरी

व्यापारमा पहूँच विस्तार भए अनुरुप निर्यात प्रवर्द्धन गर्न वस्तुहरुको पहिचान, विकास र विस्तारका कार्यहरु अगाडि बढाइएको छ।

९.३७ विश्व व्यापार संगठनको सदस्यका रुपमा आवधिक रुपमा वाणिज्य नीति, २०७२ पुनरावलोकन भएको छ।

९.३८ निर्यातमा अनुदान प्रदान गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ कार्यान्वयनमा आएको छ। जस अनुसार २६ वटा वस्तु मध्ये १५ वस्तुलाई ५.० प्रतिशत र ११ वस्तुलाई ३.० प्रतिशत नगद अनुदान दिने व्यवस्था गरिएको छ।

९.३९ भारतमा नेपाली वस्तुको निर्यात प्रवर्द्धन र भारतको लगानी नेपालमा विस्तार गर्न उद्यमी व्यवसायी सम्मिलित संयुक्त व्यवसाय मञ्च गठन गरिएको छ।

९.४० भारतसँगको वाणिज्य सन्धि पुनरावलोकनको लागि हालसम्म २ चरणमा वार्ता सम्पन्न भएको छ। पारवहन सन्धि अन्तर्गत विगत समयमा भएका लेटर अफ एक्सचेन्ज एकीकरण गर्ने, भारतको साहिवगन्ज र कालुघाटसम्म पानीजहाजबाटै मालसामान दोहोरो ढुवानी गर्न सक्ने र थप २ बन्दरगाह प्रयोगमा ल्याउने सम्बन्धी प्रक्रिया अगाडि बढेको छ।

९.४१ भारतको कोलकाता/हल्दिया र विशाखापटनम बन्दरगाह भएर रेल मार्फत ढुवानी हुने तेश्रो मुलुकको कार्गोलाई परीक्षणको रुपमा विद्युतीय कार्गो ट्र्याकिङ सिस्टम जडान गरी ट्रान्सिपमेन्ट प्रणालीमा ढुवानी कार्यको सुरुवात गरिएको छ। विशाखापटनम बन्दरगाह तथा कोलकाताबाट वीरगञ्ज बीच निर्यात र आयात गर्दा कार्गो सोझै वीरगञ्जमा क्लियरेन्स गर्ने व्यवस्था गरिएको छ। यसबाट भारतीय भन्सारमा नेपाली कार्गो नरोकिने र नेपाली कार्गोको ढुवानीमा लागत र समय बचत हुन थालेको छ। यसलाई सबै ढुवानीका माध्यमबाट ढुवानी हुने कार्गोहरुमा समेत लगाई स्थायीरुप दिनको लागि भारतीय पक्षलाई लेटर अफ एक्सचेन्ज प्रस्ताव गरिएको छ।

९.४२ विराटनगरमा निर्माणाधीन एकीकृत जाँच चौकी निर्माणको कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ। कञ्चनपुरको दोधारा-चाँदनीमा सुख्खा बन्दरगाह निर्माण तथा भैरहवा र नेपालगञ्जमा एकीकृत जाँच चौकी निर्माण गर्न प्रारम्भिक कार्यहरु भइरहेका छन्।

९.४३ विद्युतीय व्यापारको विकास र उपयोगका लागि विद्युतीय व्यापार रणनीति तयार गरिएको छ।

९.४४ नेपाल-चीन बीच भएको ऐतिहासिक पारवहन तथा यातायात सम्झौतालाई कार्यान्वयनमा ल्याउने प्रोटोकलमा हस्ताक्षर भईसकेको छ। यसबाट नेपालका लागि ४ थप सामुद्रिक बन्दरगाह, ३ सुख्खा बन्दरगाह तथा पारवहन मार्गहरू उपलब्ध हुनेछन्।

९.४५ वीरगञ्ज स्थित एकीकृत भन्सार जाँच चौकी सञ्चालनमा ल्याईएको छ। चोभारमा कन्टेनर फ्रेट स्टेशन (सुख्खा बन्दरगाह) को शिलान्यास भई निर्माण कार्य सुरु भएको छ। नेपालको पारवहनलाई आन्तरिक जलमार्गको उपयोगद्वारा विविधिकरण गर्ने सम्बन्धमा नेपाल-भारत व्यापार तथा पारवहन सन्धीमा जल यातायात पनि थप गर्न समझदारी भएको छ। कोलकाता र साहिवगन्ज तथा कालुघाटबाट विराटनगर र वीरगञ्जतर्फ जल यातायात सञ्चालन गर्ने प्रावधान उक्त सन्धिमा समाहित गर्न भारत सरकार सहमत भएको छ।

९.४६ नर्वे, सिंगापुर, न्यूजिल्याण्ड, अष्ट्रेलिया र अमेरिकामा नेपाली कफीको ट्रेडमार्क दर्ता गरिएको छ। भारत, पाकिस्तान र संयुक्त अरब इमिरेट्समा नेपाली अलैंचीको सामूहिक व्यापार चिन्ह दर्ता गरिएको छ।

आपूर्ति व्यवस्थापन

९.४७ उपभोक्ताको हित संरक्षण गर्न उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७५ कार्यान्वयनमा आएको छ। उपभोक्ताको हितलाई ध्यानमा राख्दै वाणिज्य विभागबाट आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा ४,९१५ र वाणिज्य कार्यालय र जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट ३,५९९ व्यवसायिक संस्था वा फर्महरुको बजार अनुगमन गरीएको छ।

९.४८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा किसानको घरखेतमा गई समर्थन मूल्यमा धान खरिद गर्ने कार्य सुरु भएको छ। यस अवधिमा मोटा धान २४ हजार ७ सय ७२ क्विन्टल र मध्यम धान १ लाख ८८ हजार ९ सय क्वीन्टल खरिद गरिएको छ।

९.४९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म दुर्गम तथा हिमाली गरी २३ जिल्लामा १७ हजार २ सय ६४ मे.ट. खाद्यान्न ढुवानी गरी वितरण गरिएको छ। राष्ट्रिय खाद्य सुरक्षा भण्डारणमा ९,४९४ मे.ट. र सार्क खाद्यान्न बैङ्कमा ८,००० मे.ट. खाद्यान्न मौज्दात राखिएको छ।

९.५० कर्णाली लगायतका विभिन्न जिल्लाहरुका स्थानीय उत्पादनहरु सिमी, बोडी, फापर गरी ३५.७५ मे.ट. खरिद गरी काठमाडौं लगायतका सहरी क्षेत्रहरुमा विक्री वितरण भईरहेको छ। नेपाल सरकारको नीति अनुरुप कर्णाली क्षेत्रमा प्रत्येक जन्म र मृत्युमा निःशुल्क २० किलो चामल वितरण गर्ने कार्यको सुरुवात गरिएको छ। दुर्गम तथा हिमाली १७ जिल्लाहरुमा ७७ हजार १ सय ६७ क्विन्टल आयोडिनयुक्त नुन ढुवानी गरी सुलभ मूल्यमा विक्रि वितरण गरिएको छ।

९.५१ पेट्रोलियम पदार्थको ढुवानीमा हुने गरेको चुहावटलाई नियन्त्रण गर्न भारतबाट आउने सबै बिन्दुहरुमा पेट्रोलियम ट्याङ्करहरुको लकिङ्ग प्रणाली कार्य लागू गरिएको छ। मोतिहारी-रक्सौल-अमलेखगन्ज पेट्रोलियम पाइपलाइन ३६.२ कि.मी. मध्ये २८.५ कि.मी. निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। पेट्रोलियम पदार्थको भण्डारण क्षमता विस्तार गर्न चीन सरकारको

सहयोगमा नुवाकोट, गोरखा र रुपन्देहीमा भण्डारण पूर्वाधार बनाउने प्रक्रिया अगाडि बढाइएको छ।

चार्ट ९(ग): पेट्रोलियम पदार्थको भण्डारण क्षमता तथा माग धान्ने अवस्था (प्रतिशतमा)

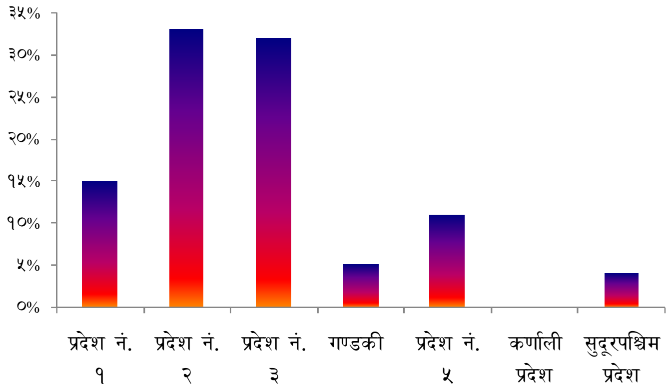

स्रोतः नेपाल आयाल निगम, २०७५

९.५२ प्रादेशिक रुपमा प्रदेश नं. २ मा पेट्रोलियम पदार्थको भण्डारण क्षमता सबैभन्दा बढी ३३ प्रतिशत रहेकोमा कर्णाली प्रदेशमा भने हालसम्म पेट्रोलियम पदार्थ भण्डारण गर्ने पूर्वाधार निर्माण हुन सकेको छैन।

तालिका ९(ठ): पेट्रोलियम पदार्थको आयातको स्थिति

आयातीत परिमाण	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५
पेट्रोल (कि.ली.)	२५३३८१	३१६१९५	२३८७५५	४०७२७०	४८८६७५
डिजेल (कि.ली.)	८०८५६७	९५६७१९	७८९९२२	१३१९८७३	१५८८८६९
किरोसीन (कि.ली.)	१८४०९	२०४३९	१४२०३	२००८२	२२३३७
एटिफ (कि.ली.)	१२५६७८	१४२३७३	७८६८०	१६४९७६	१९७२२०
एलपीजी (मे.टन)	२३२६६०	२५८२९९	२१७५७९	३१२६४४	३७०५६०
अन्य (कि.ली.)	२१७२	१६५८	३८	-	-
बिक्री परिमाण					
पेट्रोल (कि.ली.)	२५१४५१	३१४८५७	२३९४३४	४०२२७८	४८४७८१
डिजेल (कि.ली.)	८१११००	९४०५५८	७८४१९६	१२९७०६६	१५९७५५१
किरोसीन (कि.ली.)	१९०६४	१९४८१	१४८९१	१९८५५	२२३११
एटिफ (कि.ली.)	१२३५२७	१४१६७५	८०२०७	१६२८७५	१९४३५८
एलपीजी (मे.टन)	२३२६६०	२५८२९९	२१७५७९	३१२६४४	३७०५६०
अन्य (कि.ली.)	२१७२	१६५८	३८	-	-

स्रोतः नेपाल आयाल निगम, २०७५

९.५३ पेट्रोलको तुलनामा डिजेलको आयात बढ्दै गइरहेको छ। नेपालको आफ्नो पेट्रोलियम पदार्थको कुनै स्रोत नभएको र जनसङ्ख्या वृद्धिसँगै खपतमा भईरहेको बढोत्तरीले पेट्रोलियम पदार्थको आयात व्यापार घाटाको कारक बनेको छ। डिजेल पछि पेट्रोल र एलपीजीको

आयात लिटर प्रतिव्यक्तिमा वृद्धि भईरहेको देखिएता पनि डिजेलको अनुपातमा न्यून रहेको छ।

९.५४ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा प्रतिव्यक्ति पेट्रोलियम आयातमा डिजेल, पेट्रोल, एलपिजी, हवाई इन्धन र मट्टितेल/अन्य क्रमशः ५६.१ कि.ली., १७.३ कि.ली., १३.१ मेट्रिक टन, ७.० कि.ली. र ०.८ कि.ली. रहेको छ।

चार्ट ९(घ): लिटर प्रतिव्यक्तिमा पेट्रोलियम पदार्थको आयात (कि.लि.)

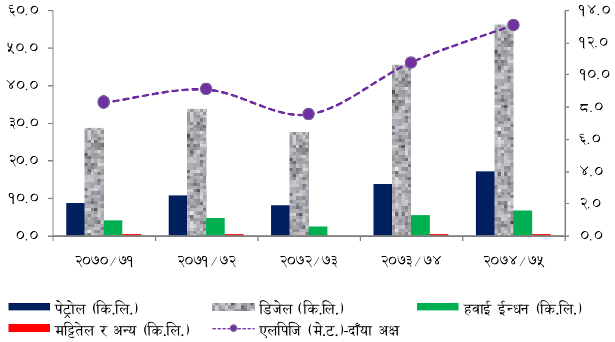

स्रोतः नेपाल आयाल निगम, २०७५

पर्यटन क्षेत्र

९.५५ सन् २०१८ मा स्थलमार्गबाट आएका भारतीय पर्यटक वाहेक ११ लाख ७३ हजार ७२ पर्यटक नेपाल भ्रमणमा आएका छन्। यो सङ्ख्या सन् २०१७ को भन्दा २५.० प्रतिशतले बढी हो। पछिल्लो समयमा स्थलमार्गबाट आउने पर्यटकको भन्दा हवाईमार्गबाट आउने पर्यटकको सङ्ख्या बढ्दै गएको छ। सन् २०१८ मा कुल पर्यटक मध्ये हवाईमार्गबाट आउने पर्यटकको हिस्सा करिब ८२.८ प्रतिशत र स्थलमार्गबाट आउने पर्यटकको हिस्सा करिब १७.२ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट ९(ङ): पर्यटक आगमन (सङ्ख्यामा)

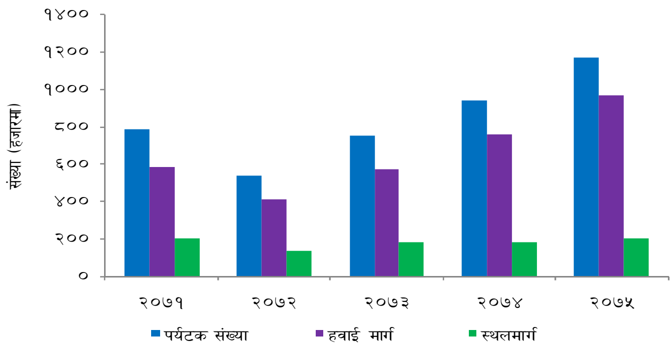

स्रोतः संस्कृति ,पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, २०७५

द्रष्टव्यः हरेक वर्षको जनवरी देखि डिसेम्बर सम्मको तथ्याङ्क समावेश गरिएको छ। स्थलमार्गबाट भित्रिने भारतीय पर्यटकलाई यसमा समावेश गरिएको छैन।

९.५६ सन् २०१८ मा सबैभन्दा बढी पर्यटक आउने ५ मुलुक क्रमशः भारत, चीन, अमेरिका, श्रीलंका र बेलायत रहेका छन्। यी देशबाट आएका पर्यटकले कुल पर्यटकको ४९.० प्रतिशत अंश ओगटेका छन्। सन् २०१७ मा बढी पर्यटक आउने मुलुकहरु क्रमशः भारत, चीन, अमेरिका, बेलायत र श्रीलङ्का रहेका थिए। सन् २०१८ मा कुल पर्यटक आगमनमा चीन, थाईल्याण्ड र श्रीलङ्का हिस्सा बढ्दै गएको छ। बेलायतबाट आउने पर्यटकको हिस्सा अघिल्लो वर्षको जस्तै रहेको छ। भारत र अमेरिकाको हिस्सा गत वर्षको तुलनामा केही कम भएतापनि कुल पर्यटक आगमन सङ्ख्यामा भने वृद्धि भएको छ।

चार्ट ९(च): सन् २०१८ मा बढी पर्यटक आउने देशगत विवरण (प्रतिशत)

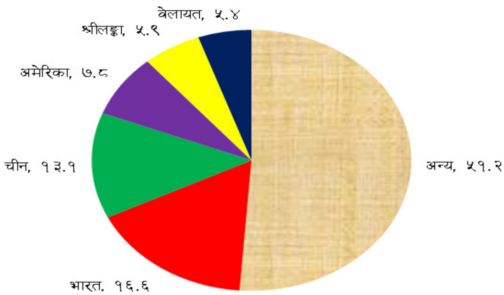

स्रोतः संस्कृति ,पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, २०७५

९.५७ सन् २०१८ मा प्रति पर्यटक औसत १२.४ दिनको बसाई अवधि रहेको छ, प्रतिदिन प्रति पर्यटक खर्च अमेरिकी डलर ४४ रहेको छ। सन् २०१७ मा प्रति पर्यटक बसाई अवधि औसत १२.६ दिन र प्रतिदिन प्रति पर्यटक खर्च अमेरिकी डलर ५४ थियो। यसरी सन् २०१८ मा पर्यटक आगमनमा वृद्धि भएतापनि पर्यटकको औसत बसाई अवधि घटेको छ।

९.५८ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा पर्यटन क्षेत्रबाट रु. ६७ अर्ब ९ करोड बराबरको विदेशी मुद्रा आर्जन भएको थियो। यो कुल वस्तु निर्यातबाट प्राप्त विदेशी मुद्राको अनुपातमा ७१.९ प्रतिशत, कुल वस्तु निर्यात तथा सेवाबाट प्राप्त विदेशी मुद्रा आर्जनको अनुपातमा २४.८ प्रतिशत, आर्जित कुल विदेशी मुद्राको अनुपातमा ५.० प्रतिशत र कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा २.२ प्रतिशत हो।

९.५९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म पर्यटन क्षेत्रबाट रु. ४७ अर्ब ५९ करोड बराबरको विदेशी मुद्रा आर्जन भएको छ। यो कुल वस्तु निर्यातबाट प्राप्त विदेशी मुद्राको अनुपातमा ६६.५ प्रतिशत, कुल वस्तु निर्यात एवम् सेवाबाट प्राप्त विदेशी मुद्रा आर्जनको अनुपातमा २४.३ प्रतिशत र आर्जित कुल विदेशी मुद्राको अनुपातमा ४.८ प्रतिशत रहेको छ।

९.६० सन् २०१८ मा स्थलमार्गबाट (भारत बाहेकका) आएका पर्यटक मध्ये भैरहवा (बेलहिया) नाकाबाट मात्र यसको ८२.३ प्रतिशत पर्यटक नेपाल भित्रिएका छन् भने दोस्रोमा टिमुरे रसुवा नाका हुदै नेपाल प्रवेश गर्ने पर्यटक ११.९ प्रतिशत रहेका छन्। स्थलमार्गबाट कुल २ लाख ३ हजार ७ सय ८५ पर्यटक भित्रिएकोमा सबैभन्दा बढी पर्यटक आउने पाँच मुलुक क्रमशः श्रीलङ्का (२८.४ प्रतिशत), थाईल्याण्ड (१५.९ प्रतिशत), म्यानमार (१४.८), चीन (९.५ प्रतिशत), र दक्षिण कोरिया (३.७ प्रतिशत) रहेका छन्।

९.६१ सन् २०१८ मा आएका कुल पर्यटक मध्ये भ्रमणको उद्देश्यको आधारमा बिदा/मनोरञ्जन/पदयात्रा र पर्वतारोहणको उद्देश्यले आउने पर्यटकको अनुपात दुइतिहाई भन्दा बढी छ। भ्रमणमा आउने पर्यटकहरु मध्ये मनोरञ्जन ६०.० प्रतिशत, पदयात्रा तथा पर्वतारोहण १६.० प्रतिशत, तीर्थयात्री १४.४ प्रतिशत र अन्य ९.६ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट ९(छ): सन् २०१८ मा उद्देश्य अनुसार पर्यटक आगमन

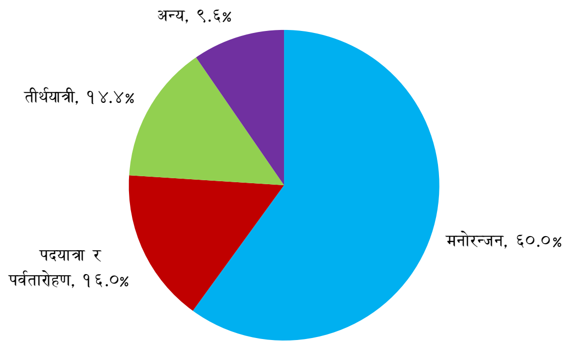

स्रोत: संस्कृति ,पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, २०७५

९.६२ लुम्विनी नेपालको सबैभन्दा बढी भ्रमण गरिने गन्तव्यको रूपमा रहेको छ। सन् २०१७ मा १५ लाख ५२ हजार ५ सय ८६ बाह्य तथा आन्तरिक पर्यटकले लुम्विनी भ्रमण गरेकामा सन् २०१८ मा करिब २.० प्रतिशतले कमी आई सङ्ख्या १५ लाख १७ हजार १ सय ३४ रहेको छ। यसमा ११ लाख ५५ हजार ५ सय ४४ नेपाली, १ लाख ९२ हजार ४ सय १० भारतीय र १ लाख ६९ हजार १ सय ८० अन्य मुलुकका पर्यटक रहेका छन्। लुम्विनी भ्रमण गर्ने आन्तरिक पर्यटकको सङ्ख्या घटेकोले कुल सङ्ख्या केही कमी आएको छ।

९.६३ नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठानबाट आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म शैक्षिक कोर्षतर्फ ४२० र अन्य तालिमतर्फ १,१९३ पर्यटनसँग सम्बन्धित थप जनशक्ति तयार भएका छन्।

९.६४ सन् २०१८ मा पर्वतारोहणका लागि अनुमति लिएका पर्वतारोहण दलको सङ्ख्या २८० र पर्वतारोहीको सङ्ख्या २,३३० रहेको छ। सन् २०१७ मा पर्वतारोहण दलको सङ्ख्या २९१ र पर्वतारोहीको सङ्ख्या २,२७७ रहेको थियो। नेपाल पर्वतारोहण संघबाट अनुमति लिएका पर्वतारोहण दलको सङ्ख्या समेत जोड्दा सन् २०१७ र सन् २०१८ मा दलको सङ्ख्या क्रमशः १,७९८ र १,९१० तथा पर्वतारोहीको सङ्ख्या क्रमशः ८,२०६ र ८,६४१ रहेको छ।

९.६५ ६,५०० मीटर भन्दा माथिका हिमालबाट सरकारले र सोभन्दा मुनिका केही हिमालबाट नेपाल पर्वतारोहण संघले रोयल्टी उठाउदै आएकोमा सन् २०१८ मा दुवै तर्फको रु. ५८ करोड १५ लाख रोयल्टी संकलन भएको छ। प्रदेश नं. १ अन्तर्गतका हिमालबाट कुल रोयल्टीको ९० प्रतिशत र गण्डकी प्रदेशका हिमालबाट ९ प्रतिशत रोयल्टी संकलन भएको छ।

तालिका ९(ड): प्रदेश अनुसार पर्वतारोहणबाट प्राप्त रोयल्टी (सन् २०१८) (रु. करोडमा)

प्रदेश	नेपाल सरकारबाट संकलन	नेपाल पर्वतारोहण संघबाट संकलन	जम्मा
१	४२.०१	१०.२३	५२.२४
३	०.१२	०.३२	०.४४
गण्डकी	४.४५	०.६१	५.०६
कर्णाली	०.१९	०	०.१९
सुदूरपश्चिम	०.०७	०	०.०७
जम्मा	**४६.८४**	**११.१६**	**५८.००**

स्रोत : संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, २०७५

९.६६ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म तारा स्तरको होटल सङ्ख्या १२५ रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पुससम्ममा सो सङ्ख्या १२९ पुगेको छ। तारा स्तर वाहेकको पर्यटकस्तरीय होटल, लज तथा रिसोर्टको सङ्ख्या आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म ९७७ रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पुससम्ममा १,१२५ पुगेको छ। यस अवधिमा ३२४ होमस्टे सञ्चालनमा रहेका छन्।

९.६७ तारा स्तरका होटलको शैय्या सङ्ख्या आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म १० हजार ६ सय ९७ भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको पुससम्ममा ११ हजार १ सय ४६ पुगेको छ। तारा होटल बाहेक पर्यटक स्तरीय होटल, लज तथा रिसोर्टको शैय्या सङ्ख्या चालु आर्थिक वर्षको पुससम्ममा २९ हजार १ सय ३६ पुगेको छ। सो अनुरुप आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पुससम्ममा पर्यटकस्तरीय होटलको सङ्ख्या १,२५४ र शैय्या सङ्ख्या ४० हजार ८ सय ५६ रहेको छ।

९.६८ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा ७ क्यासिनो सञ्चालन भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म १ क्यासिनो थप भई हाल ८ क्यासिनो र २ मिनी क्यासिनो सञ्चालनमा रहेका छन्।

९.६९ गत आर्थिक वर्षसम्म ३,२८३ ट्राभल एजेन्सी दर्ता भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा २२५ थप दर्ता भई ट्राभल एजेन्सीको सङ्ख्या ३,५०८ पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म २,५०१ ट्रेकिङ एजेन्सी र ७२ वटा र्‍याफ्टिङ्ग एजेन्सी दर्ता भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा यस्तो ट्रेकिङ एजेन्सीको सङ्ख्या २,६४९ पुगेको छ।

१०. आवास तथा सहरी विकास, वातावरण र ऊर्जा

आवास तथा सहरी विकास

१०.१ राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ बमोजिम ५८ नगरपालिकाहरुको सहरी जनसङ्ख्या कुल जनसङ्ख्याको १७.८ प्रतिशत रहेकोमा नेपालको सहरी जनसङ्ख्या हाल घोषित २९३ महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका र नगरपालिकामा बसोबास गर्ने जनसङ्ख्यालाई आधार मान्दा ५९.९ प्रतिशत पुगेको छ।

१०.२ गरीबीको रेखामुनि रहेका, प्रकोपको कारण घरबार विहिन भएका र पराल तथा खरको छाना भएका घर परिवारलाई जस्तापाताको छाना मुनि बसाउने गरी सुरक्षित आवास निर्माणको लागि "सुरक्षित नागरिक आवास कार्यविधि, २०७५" कार्यान्वयनमा आएको छ।

१०.३ भौगोलिक रुपमा विकट, सेवा सुविधा पुऱ्याउन र प्राप्त गर्न कठिन विकासका निम्ति बाधक, अपायक र विपद्को उच्च जोखिमयुक्त स्थानमा रहेका बस्तीहरुलाई नजिकको एकीकृत, सुरक्षित बस्तीहरुमा स्थानान्तरण गरी जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरण तथा एकीकृत बस्ती विकास गर्न "जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरण तथा एकीकृत बस्ती विकास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५" स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आएको छ।

तालिका १०(क): प्रदेश अनुसार निर्धारण गरिएका आवास इकाईहरु

प्रदेश	आवास इकाई
१	३१२०
२	७०३५
३	१५६०
गण्डकी	९००
५	४४६०
कर्णाली	४००
सुदूरपश्चिम	१४५५
जम्मा	**१८९३०**

स्रोत : जनता आवास कार्यक्रम-सहरी विकास मन्त्रालय, २०७५

१०.४ जस्तापाता काठ सहित अनुदान जनता आवास कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न स्वीकृत कार्यविधि बमोजिम आवश्यकता र बढी आगलागी हुने स्थान एवम् फुसको छाना भएको घरहरुको आधारमा सबै प्रदेशमा १८ हजार ९ सय ३० आवास इकाई निर्धारण भएको छ। जनता आवास कार्यक्रम प्रदेशबाट कार्यान्वयन गर्ने गरी हस्तान्तरण भएको छ।

तालिका १०(ख): आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा हस्तान्तरण भएका आवास इकाईहरु

प्रदेश	आवास इकाई	सम्पन्न भएको आवास इकाई	निर्माण सम्पन्न गर्न बाँकी आवास इकाई
१	८०४२	२५७६	५४६६
२	१८८०४	३९८१	१४८२३
३	४३५४	२१२८	२२२६
गण्डकी	३८३३	१३२९	२५०४
५	१०३८१	४०६३	६३१८
कर्णाली	५८१२	१२८३	४५२९
सुदूरपश्चिम	४६९७	१६७९	३०१८
जम्मा	**५५९२३**	**१७०३९**	**३८८८४**

स्रोतः जनता आवास कार्यक्रम-सहरी विकास मन्त्रालय, २०७५

१०.५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा १७ हजार ३९ आवास इकाई निर्माण सम्पन्न भएका र ३८ हजार ८ सय ८४ आवास ईकाईहरु निर्माणाधीन रहेका छन्।

१०.६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ९ सरकारी कार्यालय भवन र २ सभाहलको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

१०.७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म सघन सहरी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत तराईका २० नगरपालिकामा १२१ किलोमीटर (कि.मी.) सडक, २१६ कि.मी. नाला र ४ बसपार्क निर्माण सम्पन्न भएको छ।

१०.८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म प्रदेश नं. ५ मा ५८.६७ कि.मी. खानेपानी पुन: स्थापना कार्य सम्पन्न भएको छ। प्रदेश नं. १ मा १०.२३ कि.मी., प्रदेश नं. ३ मा ८ कि.मी. खानेपानी पाइप लाईन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

१०.९ आर्थिक वर्ष ०७५/७६ को फागुनसम्ममा प्रदेश नं. १ मा ११.६८ कि.मी. ढल, सडक निर्माण/ सुधार १३.२७ कि.मी., सडक ड्रेन १०.२९ कि.मी. निर्माण भएको छ। प्रदेश नं. २ मा ३.७४ कि.मी. ढल, २.३ कि.मी. सडक, ३.७१ कि.मी. ड्रेन तथा प्रदेश नं. ५ मा सडक निर्माण/सुधार २३.९३७ कि.मी., ड्रेन १९.१५३ कि.मी., निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

१०.१० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म काठमाडौं उपत्यकाको सभ्यताको रुपमा रहेका वागमती, विष्णुमती, रुद्रमती, इच्छुमती, मनोहरा, हनुमन्ते, नख्खुखोला लगायतका नदीहरु ढल र प्रदुषणमुक्त बनाउन ७.० कि.मी. ढल निर्माण, ०.७ कि.मी. सडक, ५.५ कि.मी. नदी नियन्त्रण कार्य सम्पन्न भएका छन्। सुन्दरीजल क्षेत्र भन्दा ५ कि.मी. माथि धाप क्षेत्रमा धाप ड्याम निर्माण कार्य ४५.० प्रतिशत , गोकर्णदेखि सिनामङ्गलसम्म ६७.० प्रतिशत,

सौन्दर्यीकरण कार्य (नदी किनारको दायाँबायाँ वृक्षारोपण, हरियाली पार्क, खेलकूद मैदान, साईकल ट्र्याक, बाँध ,घाट) सम्पन्न भएका छन्।

वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन

१०.११ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म वातावरणमैत्री विकासका लागि गरिने वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन भएका आयोजनाको सङ्ख्या ३४७ पुगेको छ। पुरक वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन १२ वटा सम्पन्न भएका छन्।

१०.१२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन नगरी सञ्चालन भएका ४२ र मापदण्ड पूरा नगरी सञ्चालन भएका ४० गरी जम्मा ८२ आयोजनालाई वातावरण ऐन तथा नियमावली अनुसार कारवाही भएको छ।

१०.१३ बाँकेको नेपालगञ्ज र दाङको घोराही, बाराको सिमरा र सुनसरीको झूम्का समेत चार स्थानमा वायु गुणस्तर मापन केन्द्र स्थापना भई वायु गुणस्तरको अवस्था तत् समयमा (Real Time) सार्वजनिक हुन थालेको छ।

१०.१४ नेपाल सरकारले कार्वन व्यापारको नियमन र व्यवस्थापनका लागि सन् २००८ देखि रेड (Reducing Emission from Deforestation and Forest Degradation) कार्यक्रम सुरु गरेकोमा सोही वर्ष देखि रेड प्लस कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा रेड प्लस रणनीति कार्यान्वयनमा ल्याई सन् २०२२ सम्म कार्वन व्यापारको लागि अवधि तोकी लाभांश वितरणको मापदण्ड बनाउने कार्य भईरहेको छ। सो अन्तरगत रेड लागू भएका तराईका १३ जिल्लाहरुमा Emission Reduction Program Document अनुरुप कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन भईरहेका छन्।

१०.१५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण तथा अनुकूलनका कार्यक्रम अन्तर्गत ३४२ सहभागितामूलक स्थानीय अनुकूलन योजना तयारी भएको छ।

१०.१६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज समेतको पहलमा सगरमाथा क्षेत्रको २,००० किलोग्राम फोहोरमैला संकलन गरी व्यवस्थापन भएको छ।

१०.१७ वातावरणीय प्रदूषण रोकथाम नियन्त्रणको लागि १९३ स्थानमा स्थलगत अनुगमन गरी ९३ फोहोर पानीको नमूना संकलन गरी ७० नमूनाको प्रयोगशाला परीक्षण सम्पन्न भएको छ।

ऊर्जा

१०.१८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म कुल जनसङ्ख्या मध्ये ७७.८ प्रतिशत जनसङ्ख्यामा विद्युतको पहूँच पुगेको छ। प्रदेश नं. ३ का ९०.३ प्रतिशत जनसङ्ख्याले विद्युत सेवा प्राप्त गरेका छन् भने कर्णाली प्रदेशका २७.० प्रतिशत जनसङ्ख्याको विद्युतमा पहूँच पुगेको छ।

तालिका १०(ग): प्रदेशगत विद्युतीय पहूँचको अवस्था*

प्रदेश	विद्युतमा पहूँच पुगेको जनसङ्ख्या प्रतिशत
१	७५.९०
२	७९.७७
३	९०.३०
गण्डकी	८७.३९
५	८१.०३
कर्णाली	२७.०३
सुदूरपश्चिम	५८.९०

स्रोत: नेपाल विद्युत प्राधिकरण, २०७५ *आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म

१०.१९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म कुल विद्युत उत्पादन १,१४२ मेगावाट पुगेको छ। यस अवधिसम्म प्रसारण लाइन कुल ३,९०८ सर्किट किलोमीटर पुगेको छ भने वितरण लाईन १ लाख ४४ हजार किलोमीटर पुगेको छ। हालसम्म विद्युत उपभोग गर्ने ग्राहकको सङ्ख्या (सामुदायिक संस्था समेत) ४२ लाख ८४ हजार पुगेको छ।

१०.२० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म कुल जडित विद्युत १,१४२ मेगावाट मध्ये जलविद्युतबाट १,०२९.५८ मेगावाट, थर्मल प्लान्टबाट उत्पादित विद्युत ५३.४० मेगावाट र सौर्यऊर्जाबाट २७.० मेगावाट तथा लघु तथा साना जलविद्युत आयोजनाबाट ३२.० मेगावाट रहेको छ। नेपाल विद्युत प्राधिकरणको स्वामित्वमा सञ्चालित विद्युत परियोजनाबाट ५६१.० मेगावाट र निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित जलविद्युत परियोजनाबाट ५२२ मेगावाट तथा वैकल्पिक ऊर्जाबाट ५९.० मेगावाट राष्ट्रिय ग्रिडमा जडान गरिएको छ।

१०.२१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म लोडसेडिङ्ग न्यूनीकरणको लागि भारतबाट १,८३४.८७ गिगावाट घण्टा बराबरको विद्युत आयात भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा भारतबाट २,५८१ गिगावाट घण्टा बराबरको विद्युत आयात भएको थियो।

१०.२२ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ असारसम्म गण्डकी प्रदेशको उत्पादित विद्युत क्षमता ४८१.२० मेगावाट रहेको छ भने प्रदेश नं. २ मा हालसम्म कुनैपनि विद्युत आयोजनाहरु सञ्चालनमा आएका छैनन्।

तालिका १०(घ): उत्पादित कुल विद्युत क्षमता*

प्रदेश	मेगावाट
१	१६२.२९
२	-
३	३६२.२१
गण्डकी	४८१.२०
५	२१.१७
कर्णाली	७.१६
सुदुरपश्चिम	४०.१०
जम्मा	**१०७४.१३**

स्रोत: नेपाल विद्युत प्राधिकरण, २०७५ *आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को असारसम्म

१०.२३ हालसम्म कर्णाली प्रदेशका ६ नगरपालिका र ३७ गाँउपालिका तथा सुदूरपश्चिम प्रदेशका ४ नगरपालिका र ११ गाँउपालिकामा विद्युतको पहूँच पुग्न सकेको छैन। दिगो विकासको लक्ष्य अनुसार सन् २०३० सम्म सबैका लागि ऊर्जाको सहज पहूँच पुऱ्याउन यस क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्ने देखिएको छ।

तालिका १०(ङ): प्रदेशगत पालिकामा विद्युत पहूँचको वर्तमान अवस्था*

प्रदेश	पूर्ण क्षमतामा विद्युत पहूँच पुगेका पालिकाहरु		आंशिक क्षमतामा विद्युत पहूँच पुगेका पालिकाहरु		विद्युत पहूँच नपुगेका पालिकाहरु	
	सहरी	ग्रामीण	सहरी	ग्रामीण	सहरी	ग्रामीण
१	१६	९	३३	६६	०	१३
२	२१	१६	५६	४३	०	०
३	२७	२७	१८	४१	०	६
गण्डकी	२०	२४	७	२८	०	६
५	१९	१९	१७	४६	०	८
कर्णाली	०	०	१९	१७	६	३७
सुदूरपश्चिम	९	२	१९	४१	४	११
जम्मा	११४	९७	१६९	२८२	१०	८१

स्रोत: नेपाल विद्युत प्राधिकरण, २०७५ *आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म

१०.२४ नेपाल सरकारको "समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली" अभियानको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न वि.सं. २०७५-८५ को अवधिलाई "ऊर्जा तथा जलस्रोत दशक" को रुपमा मनाउने गरी ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ क्षेत्रको वर्तमान अवस्था, समस्या र चुनौतीहरुको यथार्थ चित्रण सहित यस क्षेत्रको समग्र विकासको लागि भावी मार्गचित्र जारी गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

चार्ट १०(क): विद्युत माग र आपूर्ति बीचको अन्तर (मेगावाटमा)

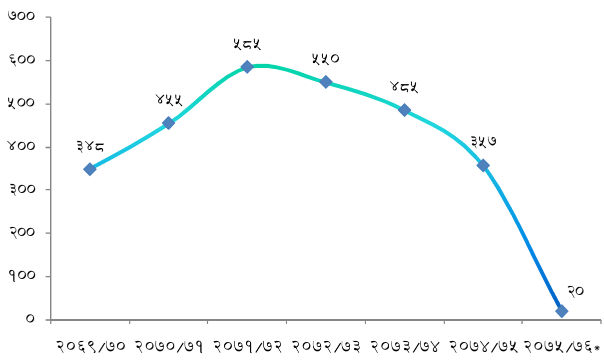

स्रोत: उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय, २०७५ *फागुनसम्म

१०.२५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म विद्युत चुहावट आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को २०.५ प्रतिशतबाट घटेर १७.९ प्रतिशत रहेको छ।

१०.२६ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा विद्युतको माग र आपूर्ति बीचको फरक ३५७ मेगावाट रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म विद्युतको माग र आपूर्ति बीचको फरक २० मेगावाट रहेको छ।

तालिका १०(च): सम्पन्न भएका जलविद्युत आयोजनाहरु*

आयोजना	क्षमता (मे.वा.)	जिल्ला	प्रवर्द्धक
सुपरमाइ	७.८०	इलाम	सुपरमाइ हाईड्रो पावर प्रा.लि.
सोबुवाखोला	०.०९	ताप्लेजुङ्ग	छिमल ग्रामिण विद्युत सहकारी संस्था लि.
बिष्णुप्रिया सोलार फारम	०.९६	नवलपरासी	सुर्य पावर कं.लि.
जम्मा	८.८५		

स्रोतः उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय, २०७५

*आर्थिक वर्ष २०७५/७६को फागुनसम्म

१०.२७ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ असारसम्म कुल जलविद्युत उत्पादन १०७४.१ मेगावाट रहेकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ८.९ मेगावाट जलविद्युत थप उत्पादन भई कुल जलविद्युत उत्पादन १०८३.० मेगावाट पुगेको छ।

तालिका १०(छ): निर्माणाधीन जलविद्युत आयोजनाहरु

(आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा सम्पन्न हुने आयोजनाहरु)

आयोजना	क्षमता मे.वा.	जिल्ला	प्रवर्द्धक
कुलेखानी तेश्रो	१४.०	मकवानपुर	नेपाल विद्युत प्राधिकरण
माथिल्लो त्रिशुली ३ ए	६०.०	रसुवा	नेपाल विद्युत प्राधिकरण
तल्लो मोदीखोला	२०.०	पर्वत	मोदी इनर्जी प्रा.लि. फरमर मनाङ्ग ट्रेड लिङ्क प्रा.लि.
माथल्लो मैलुङ्ग ए	६.४	रसुवा	इनर्जी इन्जिनियरिङ्ग प्रा.लि.
माथिल्लो चाकु ए	२२.२	सिन्धुपालचोक	शिव श्री हाइड्रोपावर प्रा.लि.
नामर्जुन मादी	१२.०	कास्की	हिमालयन हाइड्रोपावर प्रा.लि.
गेलुन खोलाहा.पा.	३.२	सिन्धुपालचोक	गेलुन खोला हाईड्रपावर कं.प्रा.लि.
काबेली बि१	२५.०	पाँचथर	अरुन काबेली पावर लि.
तल्लो हेवाखोला	२१.६	पाँचथर	माउन्टेन हाइड्रो नेपाल प्रा.लि.
घलेम्दी खोला	५.०	म्याग्दी	घलेम्दी हाइड्रो लि.
कापडीगाड	३.३	डोटी	सरमानदेवी हाइड्रो
सोलू	२३.५	सोलुखुम्बु	अपर सोलु हाइड्रो
माथिल्लो खिम्ती २	७.०	रामेछाप	हिमालय ऊर्जा बिकास कं.लि.
घट्टे खोला	५.०	दोलखा	मकवानपुर इन्जिनियरिङ्ग हा.पा.
ईवा खोला	९.९	ताप्लेजुङ्ग	रियरिङ्ग हाइड्रो पावर डेभलपमेण्ट कं.लि.
बिजयापुरखोला २ हा.पा.	४.५	कास्की	सिभिल हाइड्रोपावर कं.
माथिल्लो मार्दी हाइड्रोपावर प्रोजेक्ट	७.०	कास्की	यूनाइटेड इदीमर्दी र आर.बि. हाइड्रोपावर प्रा.लि.
रुडी खोला बि हाइड्रोपावर प्रोजेक्ट	६.६	कास्की, लमजुङ्ग	बिन्धवासिनी हाइड्रोपावर डेभलपमेन्ट कं.प्रा.लि.
जम्मा			**२५६.२**

स्रोतः उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय, २०७५

१०.२८ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सम्पन्न हुने आयोजनाहरुबाट १००७.८ मेगावाट जलविद्युत उत्पादन हुनेछ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ सम्म ४५६ मेगावाटको तामाकोशी लगायतका जलविद्युत योजनाहरु सम्पन्न भई कुल १२६४.० मेगावाट थप जलविद्युत उत्पादन हुनेछ।

तालिका १०(ज): निर्माणाधीन जलविद्युत आयोजनाहरु

(आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सम्पन्न हुने आयोजनाहरु)

आयोजना	क्षमता मे.वा.	जिल्ला	प्रर्वद्धक
माथिल्लो तामाकोशी	४५६	दोलखा	अपर तामाकोशी हाइड्रो पावर लिमिटेड
पीखुवा खोला	५	भोजपुर	इस्ट्रन हाइड्रोपावर प्रा.लि.
खानीखोला-१	४०	दोलखा	ग्रीन लाइफ हाइड्रो पावर लि.
दोर्दी खोला	२७	लमजुङ्ग	हिमालय पावर पार्टनर प्रा.लि.
तादी खोला	५	नुवाकोट	हिरारत्न हाइड्रो पावर प्रा.लि.
मिस्ट्री खोला	४२	म्याग्दी	रोवस्ट इनर्जीप्रा .लि.
सान्जेन	४२.५	रसुवा	सन्जेन जलविद्युत कं. लि.
लोअर खारे	११	दोलखा	युनिर्भसल पावर कं. प्रा.लि.
अपर सान्जेन	१४.८	रसुवा	सन्जेन जलविद्युत कं.
रसुवागढी	१११	रसुवा	रसुवागढी जलविद्युत कं.
अपर खिम्ती	१२	रामेछाप	हिमालय ऊर्जा विकास कं.प्रा.लि.
जुनवेशी	५.२	सोलुखुम्बु	दोभान हाइड्रो पावर प्रा.लि.
लोअर तादी	५	नुवाकोट	बुद्धभुमी नेपाल हाइड्रो पावर कं.प्रा.लि.
खोरङ्गा खोला	४.८	तेह्थुम	रिलायवल हाइड्रो पावर कं.प्रा.लि.
खानीखोला	३०	दोलखा	सासा इन्जिनियरिङ्ग हाइड्रो पावर प्रा.लि.
अपर पराजुली खोला- १	२.२	दैलेख	रारा हाइड्रो पावर डेभलपमेन्ट कं.
लोअर सोलु	८२	सोलुखुम्बु	सोलु हाइड्रो पावर प्रा.लि.
अपर दोर्दी ए हाइड्रोपावर प्रोजेक्ट	२५	लमजुङ्ग	लिवर्टी इनर्जी हाइड्रो पावर प्रा.लि
रुकुम गाड	५	रुकुम	राप्ती हाइड्रो एण्ड जनरल कन्सट्रक्सन प्रा.लि.
ताङछहरा स्मल हाइड्रो पावर	२.४	मुस्ताङ्ग	ताङछहरा हाइड्रो प्रा.लि.
सिंगटी खोला हाइड्रो पावर प्रोजेक्ट	१६	दोलखा	सिंगटी हाइड्रो इनर्जी प्रा.लि.
अपर वलेफी ए	३६	सिन्धुपाल्चोक	वलेफी हाइड्रो पावर लि. फरमरहनिङ्ग डेभलपमेन्ट प्रा.लि.
रावा खोला	३	खोटाङ्ग	रावा इनर्जी डेभलपमेन्ट प्रा.लि.
सौर्य	२५	नुवाकोट	ने.वि.प्रा
जम्मा	**१००७.८**		

स्रोतः उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय, २०७५

१०.२९ मकवानपुर तथा ललितपुर जिल्लामा अवस्थित बाग्मती सानो हाईड्रोपावरबाट २२.० मेगावाट तथा कास्की जिल्लामा अवस्थित रुडी खोला हाईड्रोपावरबाट ८.८ मेगावाट विद्युत गरी ३०.८ मेगावाट विद्युत उत्पादन आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को चैतमा सम्पन्न भएको छ। नेपाल विद्युत प्राधिकरण र यसका सहायक कम्पनीहरु मार्फत नेपाल सरकारको

लगानी भएका तथा निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित कुल १,२६४ मेगावाट क्षमताका ४२ जलविद्युत आयोजनाहरु आर्थिक वर्ष २०७६/७७ सम्ममा सम्पन्न हुने क्रममा रहेका छन्।

१०.३० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म विद्युत प्रसारण लाईन १३२ के.भी. तथा अन्य भोल्टेजस्तरका प्रसारण लाइन विस्तारतर्फ १०३ आयोजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

तालिका १०(झ): जलविद्युत उत्पादन अनुमतिपत्र स्थिति (आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म)

किसिम	सख्या	क्षमता (मेगावाट)	कुल क्षमता (मेगावाट)	कैफियत
उत्पादन अनुमतिपत्र प्राप्त गरि सञ्चालन रहेका	१५	११.२४	१०३८.०७	१ मे.वा. भन्दा कम क्षमता
	७६	१०२६.८३		१ मे.वा. भन्दा बढी क्षमता
उत्पादन अनुमतिपत्र जारी भई निर्माणको विभिन्न चरणमा रहेका	२५	१९.७३	७७८०.५६३	१ मे.वा. भन्दा कम क्षमता
	१७८	७७६०.८२		१ मे.वा. भन्दा बढी क्षमता
उत्पादन अनुमतिपत्रको लागि निवेदन दिएका	१	०.४८	१५१९.२४	१ मे.वा. भन्दा कम क्षमता
	२९	१५१८.७६		१ मे.वा. भन्दा बढी क्षमता
सर्वेक्षण अनुमतिपत्र जारी भएका	१७	१२.८८	१८१९३.५५	१ मे.वा. भन्दा कम क्षमता
	२८४	१८१८०.६७		१ मे.वा. भन्दा बढी क्षमता
सर्वेक्षण अनुमतिपत्रको लागि दरखास्त दिएका	१३	९.४८	१०४६.३६	१ मे.वा. भन्दा कम क्षमता
	२०	१०३६.८८		१ मे.वा. भन्दा बढी क्षमता
जम्मा	**६४३**	**२९५७७.८०**	**२९५७७.८०**	

स्रोतः उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय, २०७५

१०.३१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म नेपाल विद्युत प्राधिकरण तथा निजी क्षेत्रका जलविद्युत कम्पनीहरुलाई थप १८ हजार १ सय ९४ मेगावाट जडित क्षमता बराबरको २८४ ठूला र १७ साना जलविद्युत आयोजनाहरुको विद्युत उत्पादनको सर्वेक्षण अनुमतिपत्र जारी भएको छ।

१०.३२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म कुल २९ हजार ५ सय ७८ मेगावाट क्षमता बरावरका जलविद्युत आयोजनाका लागि विभिन्न प्रकारका अनुमतिपत्र जारी भएको छ।

१०.३३ चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ७० आयोजनाको १,३०५ मेगावाटसहित हालसम्म २४६ आयोजनाको ५,३२० मेगावाट बराबरको विद्युत खरिद बिक्री सम्झौता सम्पन्न भएको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म १३२ के.भी प्रसारण लाईनतर्फ २,५१५ र २२० के.भी. प्रसारण लाईनतर्फ १,१६० सर्किट किलोमीटर निर्माणाधीन रहेको छ।

१०.३४ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल ऊर्जा खपत १३ हजार ४ सय ८४ टन तेल शक्ति रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल ऊर्जा खपत ९,२१२ टन तेल शक्ति बराबर पुगेको छ।

चार्ट १०(ख): ऊर्जा खपतको अवस्था

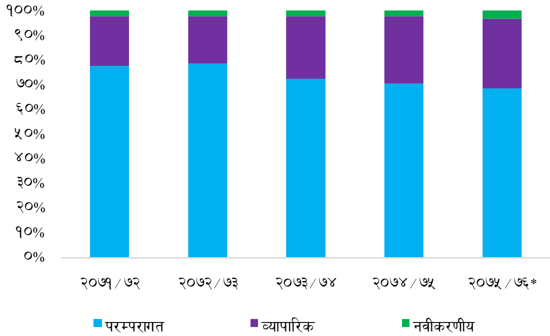

स्रोतः उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय, २०७५। *फागुनसम्म

१०.३५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल ऊर्जा खपतमा परम्परागत, व्यापारिक र नवीकरणीय उर्जा खपतको अनुपात क्रमशः ६८.६ प्रतिशत, २८.२ प्रतिशत र ३.२ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा उक्त अनुपात क्रमशः ७०.२ प्रतिशत, २७.६ प्रतिशत र २.२ प्रतिशत रहेको थियो।

तालिका १०(ञ): क्षेत्रगत विद्युत उपभोग (गिगावाट घण्टामा)

क्षेत्र	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
घरपरिवार	१५७१.३९	१६७९.३५	१७९२.९५	२१५०.२१	२४०३.६३	१७३१.३४
व्यापार	२८५.४२	३००.२५	२८६.४८	१७३५.०५	२०७४.१६	१५५३.९०
औद्योगिक	१२५१.६९	१३५२.१५	१२०५.६९	३५२.३७	४०७.५९	३०१.५०
अन्य	३८७.८२	४११.९६	४३३.८५	५८७.०६	७२९.२१	५१५.३२
कुल	**३४९६.३१**	**३७४३.७१**	**३७१८.९७**	**४८२४.६९**	**५६१४.५९**	**४१०२.०६**

स्रोतः नेपाल विद्युत प्राधिकरण , २०७५ *फागुनसम्म

१०.३६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म अर्थतन्त्रका सबै क्षेत्रमा गरी कुल ४,१०२ गिगावाट घण्टा बराबर विद्युत खपत भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा वार्षिक कुल विद्युत खपत ५,६१५ गिगावाट घण्टा बराबर रहेको थियो।

चार्ट १०(ग): क्षेत्रगत विद्युत खपत (प्रतिशतमा)

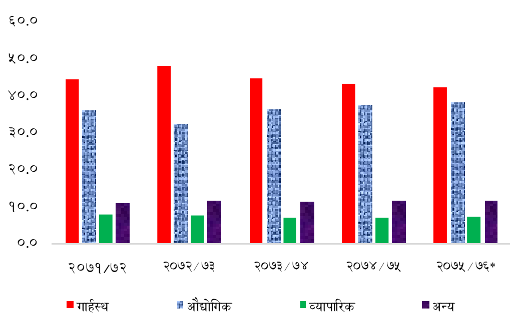

स्रोतः नेपाल विद्युत प्राधिकरण, २०७५ *फागुनसम्म

१०.३७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म गार्हस्थ्य, औद्योगिक, व्यापारिक र अन्य क्षेत्रमा विद्युत खपत वार्षिक औसत क्रमशः ४२.६ प्रतिशत, ३८.३ प्रतिशत, ७.४ प्रतिशत र ११.७ प्रतिशत रहेको छ।

नवीकरणीय ऊर्जा

१०.३८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल जनसङ्ख्याको करिब १८.० प्रतिशत जनसङ्ख्यामा नवीकरणीय ऊर्जा स्रोतबाट विद्युतको पहूँच पुगेको छ भने ३६.० प्रतिशत जनसङ्ख्याले विभिन्न प्रयोजनमा स्वच्छ नवीकरणीय ऊर्जाको प्रयोग गरेका छन्।

१०.३९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म वैकल्पिक उर्जा अन्तर्गतका लघु तथा साना जलविद्युत आयोजनाबाट उत्पादित ३०.६ मेगावाट र सौर्य तथा वायु उर्जाबाट उत्पादित २६.५ मेगावाट नवीकरणीय उर्जाको प्रयोग भएको छ।

१०.४० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म बायोग्याँस तर्फ ३,४१४ प्लान्ट जडान भएको छ। लघु तथा साना जलविद्युत आयोजनाबाट ६३२ किलोवाट विद्युत उत्पादन भएको छ। सो अवधिमा ३३ हजार ४ सय ५५ सौर्य घरेलु विद्युत प्रणाली जडान भएको छ भने १४ हजार ९ सय ४५ सुधारिएको चुलो तथा १११ सुधारिएको पानीघट्ट जडान भएको छ।

११. भौतिक पूर्वाधार, यातायात तथा सञ्चार

भौतिक पूर्वाधार र यातायात

११.१ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को अन्त्यसम्म रणनैतिक र स्थानीय सडक सञ्जाल गरी कालोपत्रे १३ हजार ७ सय ७ किलोमीटर, खण्डास्मित ७,२३१ र कच्ची सडक ९,१५० गरी ३० हजार ८८ किलोमीटर सडक निर्माण भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा कालोपत्रे १४ हजार १ सय २ (४४.९ प्रतिशत), खण्डास्मित ७,८८१ (२५.१ प्रतिशत), र कच्ची सडक ९,४१० किलोमीटर (३०.० प्रतिशत) गरी कुल सडकको लम्बाई ३१ हजार ३ सय ९३ किलोमीटर पुगेको छ। हुम्ला बाहेक सबै जिल्ला सदरमुकाम सडक सञ्जालसँग जोडिएका छन्।

तालिका ११(क): संघबाट गरिएको सडक विस्तार (किलोमीटरमा)

विवरण	२०७१/७	२०७२/७	२०७३/७	२०७४/७५	२०७५/७६*	जम्मा
कालोपत्रे	११७९८	१२१७३	१२८०३	१३७०७	३९५	१४१०२
खण्डास्मित	६२८७	६४६०	६८२२	७२३१	६५०	७८८१
कच्ची	९४११	९६७५	९४९२	९१५०	२६०	९४१०
जम्मा	२७४९६	२८३०८	२९११७	३००८८	१३०५	३१३९३

स्रोतः भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय, २०७५ *फागुनसम्म

११.२ चालु आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनमा ८७ पुल निर्माण भएको छ भने आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा ८२ पुल निर्माण भएको थियो।

तालिका ११(ख): पछिल्लो ५ वर्षको सडक सुविधा विस्तारको स्थिति

विवरण	इकाई	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
नयाँ सडक निर्माण	कि.मी.	६४८	६३९	८०९	९७१	२६०
खण्डास्मित स्तरमा	कि.मी.	४०१	३४५	९९२	१३१३	६५०
कालोपत्रे स्तरमा	कि.मी.	६०१	२६४	६३०	९०४	३९५
सडक मर्मत (नियमित तथा पटके)	कि.मी.	८९०८	९२००	९५००		
आवधिक मर्मत	कि.मी.	३५०	४४३	२१४	३३२	११२
पुल निर्माण	गोटा	७३	६३	७२	८२	८७

स्रोतः भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय, २०७५

११.३ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म स्थानीयस्तरमा निर्माण भएको कुल सडकमध्ये प्रदेश नं. ३ मा सडकको अंश २५.१ प्रतिशत रहेको छ। प्रदेश नं. १ मा २०.१ प्रतिशत, गण्डकी

प्रदेशमा १८.५ प्रतिशत, प्रदेश नं. ५ मा १४.५ प्रतिशत, प्रदेश नं. २ मा ९.६ तथा सुदूरपश्चिम प्रदेश र कर्णाली प्रदेशको अंश क्रमशः ७.९ र ४.७ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका ११(ग): प्रदेश अनुसार स्थानीय सडकको विवरण* (किलोमीटरमा)

प्रदेश	वर्ग (सडक सञ्जाल)	जम्मा सडक	धुले/कच्ची	ग्राभेल	कालोपत्रे
१	जिल्ला सडक मुख्य	५८८७	४६८९	८१९	३७९
	सहरी सडक	३२	५	२०	७
	गाँउ स्तरीय सडक	६१८२	४४१३	१६२५	१४४
	जम्मा	**१२१०१**	**९१०७**	**२४६४**	**५३०**
२	जिल्ला सडक मुख्य	२५१९	७५२	१६०५	१६२
	सहरी सडक	५०	०	२५	२५
	गाँउ स्तरीय सडक	३१९१	१९९०	११८३	१८
	जम्मा	**५७६०**	**२७४२**	**२८१३**	**२०५**
३	जिल्ला सडक मुख्य	५३६३	४१२२	८४०	४०१
	सहरी सडक	४१३	७२	११०	२३१
	गाँउ स्तरीय सडक	९२९९	७२७८	१७२७	२९४
	जम्मा	**१५०७५**	**११४७२**	**२६७७**	**९२६**
गण्डकी	जिल्ला सडक मुख्य	४१८४	३३२९	५८५	२७०
	सहरी सडक	४०	८	३	२९
	गाँउ स्तरीय सडक	६८७६	६०१६	७२८	१३२
	जम्मा	**११९००**	**९३५३**	**१३१६**	**४३१**
५	जिल्ला सडक मुख्य	४१७८	२४०१	१२४१	५३६
	सहरी सडक	२२	३	४	१५
	गाँउ स्तरीय सडक	४५००	२८७५	१५२१	१०४
	जम्मा	**८७००**	**५२७९**	**२७६६**	**६५५**
कर्णाली	जिल्ला सडक मुख्य	१७९०	१५९९	१४४	४३
	सहरी सडक सञ्जाल	१५	५	७.५	२.५
	गाँउ स्तरीय सडक	८८२	८४५	२८	९
	जम्मा	**२६८७**	**२४४९**	**१८४**	**५५**
सुदूरपश्चिम	जिल्ला सडक मुख्य	३५०५	१७२७	६४८	११३०
	सहरी सडक	२५	५	१७	३
	गाँउ स्तरीय सडक	१२०९	९३२	२६६	११
	जम्मा	**४७३९**	**२६६४**	**९३१**	**११४४**
जम्मा	जिल्ला सडक मुख्य	२७४२६	१८६१९	५८८६	२९२१
	सहरी सडक	५९७	९८	१८७	३१३
	गाँउ स्तरीय सडक	३२१३९	२४३४९	७०७८	७१२
	कुल जम्मा सडक सञ्जाल	**६०१६२**	**४३०६६**	**१३१५१**	**३९४६**

स्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७५

११.४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म स्थानीयस्तरमा निर्माण भएको ६० हजार १ सय ६२ किलोमीटर सडक मध्ये कालोपत्रे, ग्राभेल र कच्ची सडकको अंश क्रमशः ६.५ प्रतिशत, २१.९ प्रतिशत र ७१.६ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका ११(घ): स्थानीय तहबाट निर्माण भएका सडकको विवरण (किलोमीटरमा)

सडकको विवरण	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३#	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
धुले/कच्ची	३७४०२	३८७६८	३८९४०	४२८४०	२४३४९	४३०६६
ग्राभेल सडक	१२३३६	१२४२५	१२५१३	१२८३०	७०७८	१३१५१
कालोपत्रे सडक	१६९०	१७८४	१८५७	२२६९	७१२	३९४६
जम्मा	**५१४२८**	**५२९७७**	**५३३१०**	**५७९३९**	**३२१३९**	**६०१६३**

स्रोतः संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७५

#आर्थिक वर्ष २०७२/७३ पछि नियमित मर्मत तर्फ सडक थप नगरी सुरु भएको नियमित मर्मत सम्भार कार्यलाई निरन्तरता दिईएको छ।

११.५ स्थानीयस्तरमा निर्माण भएका सडकमा कालोपत्रे सडकको अंश न्यून रहेको छ। सुरक्षित र गुणस्तरीय सडकको पहूँचमा अभिवृद्धि गर्न निर्माण भएका अधिकांश कच्ची सडकहरुलाई क्रमिक रुपमा स्तरोन्नति गर्नुपर्ने छ।

चार्ट ११(क): प्रदेशगत स्थानीय सडकको स्थिति (किलोमीटर)

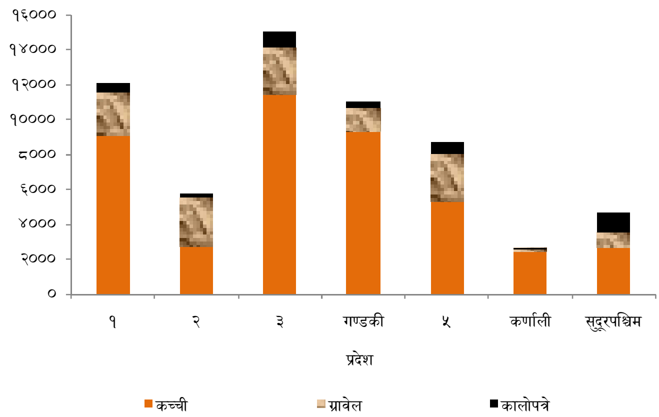

स्रोत: स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा कृषि सडक विभाग, २०७५

११.६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुन महिनासम्ममा स्थानीयस्तरमा सञ्चालन गरिने विभिन्न पूर्वाधार विकास तथा कृषि सडक अन्तर्गत जिल्ला सडक मुख्य सञ्जाल, गाउँस्तरीय सडक सञ्जाल र सहरी सडक सञ्जाल गरी हिमाली क्षेत्रमा कुल सडकको १३.७ प्रतिशत, पहाडमा ५४.७ प्रतिशत र तराईमा ३१.६ प्रतिशत सडक रहेको छ।

तालिका ११(ङ): भौगोलिक क्षेत्र अनुसार स्थानीय सडक विस्तार (किलोमीटर)

भौगोलिक	जम्मा स्थानीय	जिल्ला सडक मुख्य	गाउँस्तरीय सडक	सहरी सडक
हिमाल	८२६०	३४२८	४८२०	१२
पहाड	३२९००	१६४५५	१६२९५	१५०
तराई	१९००२	७५४३	११०२४	४३५
जम्मा	**६०१६२**	**२७४२६**	**३२१३९**	**५९७**

स्रोतः संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७५

११.७ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा ११९ सडकपुल निर्माण सम्पन्न भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म विभिन्न जिल्ला समन्वय समिति र जिल्ला प्राविधिक कार्यालयबाट २ सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म १०९ झोलुङ्गे पुल निर्माण भएको र हालसम्म ११८ तुइन झोलुङ्गे पुल निर्माणबाट विस्थापन भएका छन्।

११.८ आर्थिक वर्ष २०४६/४७ देखि २०७४/७५ सम्ममा ३२ लाख २१ हजार ४२ वटा सवारी साधन रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ३ लाख १८ हजार ४ सय ७७ नयाँ सवारी साधन थप भई कुल सवारी साधन सङ्ख्या ३५ लाख ३९ हजार ५ सय १९ पुगेको छ। कुल सवारी साधन मध्ये मोटरसाईकलको सङ्ख्या ७८.६ प्रतिशत रहेको छ।

११.९ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म २ लाख ९८ हजार १ सय ७५ सवारी चालक अनुमति पत्र (ईलेक्ट्रोनिक स्मार्ट कार्ड) वितरण भएको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म थप ५ लाख ५७ हजार २ सय ९८ सवारी चालक अनुमति पत्र (ईलेक्ट्रोनिक स्मार्ट कार्ड) वितरण भएको छ।

११.१० २०७५ मंसिरदेखि यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु पूर्ण रुपमा प्रदेश भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय मातहत हस्तान्तरण गरी सवारी चालक अनुमतिपत्र लगायतका कार्यहरु सुरु गरिएको छ।

११.११ सडक दुर्घटना न्यूनीकरणका लागि सडक दुर्घटना सूचना प्रणाली सफ्टवेयर काठमाडौं उपत्यका र काठमाडौं-वीरगन्ज करिडोरमा लागू भएको छ।

नागरिक उड्डयन

११.१२ त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको हवाई ट्राफिक व्यस्तता (Air Traffic Congestion) व्यवस्थापनका लागि २०७५ भदौदेखि विमानस्थल सञ्चालन दैनिक २२ घण्टा पुर्‍याइएको छ। यसबाट विमानस्थलमा एयर ट्राफिक होल्डिङ समस्यामा सुधार आएको छ। धावनमार्ग मर्मत तथा विस्तार कार्य सुरु भएको छ।

११.१३ गौतम बुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको अधिकांश निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। मुख्य टर्मिनल भवनको काम पनि २०७६ असारसम्ममा सम्पन्न गर्ने गरी भदौदेखि नियमित उडान सञ्चालनमा ल्याउने लक्ष्य रहेको छ।

११.१४ बाराको निजगढमा दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माण कार्यको लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन स्वीकृत भएको र विमानस्थल निर्माणको लागि आवश्यक पर्ने ११० विगाहा जग्गामध्ये ६५ विगाहा जग्गा अधिग्रहण गर्ने काम सम्पन्न भएको छ।

११.१५ पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणको कार्य तोकिएको समयभित्रै (सन् २०२१) सम्पन्न गर्ने गरी कार्य भईरहेको छ।

११.१६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा थप २ राष्ट्रिय ध्वजावाहक वाइडवडी विमान सञ्चालन गरी हवाई सेवा विस्तार भएको छ। जापान र थाईल्याण्डसँगको हवाई सेवा सम्झौतामा पुनरावलोकन गरी उडान सङ्ख्या र गन्तव्य विन्दुमा वृद्धि गरी साताको १० उडान सङ्ख्याबाट वृद्धि गरी २८ उडान कायम गरेको छ। यसैगरी जापानमा साविकको साताको २ उडान सङ्ख्याबाट वृद्धि गरी हानेदा विमानस्थल बाहेक अन्य विमानस्थलमा १४ उडान गर्न पाउने व्यवस्था भएको छ।

११.१७ नेपालको हवाई सेवाको सुरक्षाप्रति अन्तर्राष्ट्रिय समुदायको चासो बढीरहेको सन्दर्भमा सन् २०१८ जुलाईदेखि नेपाललाई अन्तर्राष्ट्रिय हवाई उड्डयन संगठनको Significant Safety Concern बाट हटाईएको छ।

तालिका ११(च): नागरिक उड्डयनसम्बन्धी सूचकहरु

प्रमुख सूचकहरु	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
अन्तर्राष्ट्रिय उडान भर्ने नेपाली वायुसेवाको सङ्ख्या	२	३		
नेपालमा उडान भर्ने अन्तर्राष्ट्रिय वायुसेवाको सङ्ख्या	२६	२६	३०	२९
द्विपक्षीय हवाई सेवा सम्झौता भएका देशहरुको सङ्ख्या	३८	३८	३८	३९
दुइतर्फ हवाई सिट सङ्ख्या#	८००००००	८००००००	८००००००	८००००००
आन्तरिक उडान गर्ने वायुसेवा (Fixed+Roter Wings) को सङ्ख्या	१७	१९	१९	१९
अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको सङ्ख्या	१	१	१	१
साहसिक र मनोरञ्जनात्मक उडान गर्ने कम्पनीहको सङ्ख्या	७७	७५		
सबै मौसममा सञ्चालन हुने विमानस्थलको सङ्ख्या	२२	२६	३५	३५
सञ्चालनमा रहेका कुल विमानस्थलको सङ्ख्या	३२	३३		

स्रोतः संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, २०७५ *फागुनसम्मको।

#उडान सङ्ख्या / हप्तालाई आधार मानी दुई तर्फी हवाई सीट सङ्ख्या गणना गर्ने प्रयोजनका लागि २०० सीट प्रति उडानलाई आधारमानी गणना गरिएको। वायुसेवाको क्षमताअनुसार सीट सङ्ख्या घटबढ हुन सक्ने।

रेल यातायात

११.१८ राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाको रूपमा रहेको मेची महाकाली विद्युतीय रेलमार्ग ९४५ कि.मी. (लिंक सहित १,०५६ कि.मी.) को विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन सम्पन्न भएको छ। यस अन्तर्गत बर्दिवास-निजगढ (७० कि.मी.) रेलमार्गको बर्दिबास-लालबन्दी खण्डको ३० कि.मी. क्षेत्रको ट्र्याक बेड मध्ये २५.६ कि.मी. र जोगबनी-विराटनगर (१६ कि.मी.) रेलमार्गको निर्माण सम्पन्न भएको छ। जयनगर-कुर्था (३५ कि.मी.) तथा कुर्था-विजलपुरा (१७ कि.मी.) को ट्र्याक बेडको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

११.१९ काठमाडौं उपत्यका मेट्रोरेल अन्तर्गत सातदोवाटो-रत्नपार्क-नारायणगोपाल चोक खण्ड (१२ कि.मी.) को विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन तथा खोकना-सातदोवाटो र नारायणगोपाल चोक बुढानिलकण्ठ खण्ड (१० कि.मी) को सम्भाव्यता अध्ययन प्रक्रिया अगाडि बढेको छ। विजलपुरा-वर्द्रीवास खण्डको मुआब्जा वितरण कार्य सुरु भएको छ।

११.२० केरुङ्-काठमाडौं रेलमार्गको पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन कार्य चीन सरकारको सहयोगमा सम्पन्न भई प्राप्त प्रतिवेदनमा विस्तृत अध्ययन कार्यको प्रक्रिया अगाडि बढेको छ। वीरगञ्ज-काठमाडौं रेल मार्गको भारत सरकारको सहयोगमा सम्भाव्यताको अध्ययन कार्य सुरु भएको छ।

राष्ट्रिय गौरवका सडक आयोजनाहरु

११.२१ मध्यपहाडी (पुष्पलाल) राजमार्ग (१,८७९ कि.मी.) अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७५/७६को फागुनसम्म १०१ कि.मी. ग्राभेल, ३५ कि.मी. कालोपत्रे तथा ११ वटा पुलको निर्माण सम्पन्न भएको छ भने ६० कि.मी. नयाँ ट्र्याक निर्माण तथा चौडा पार्ने काम सम्पन्न भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म यो राजमार्ग अन्तर्गत १४३५ कि.मी. ट्र्याक, ९५ कि.मी. ग्राभेल, ७२७ कि.मी. कालोपत्रे तथा ५६ वटा पुलको निर्माण सम्पन्न भएको थियो।

११.२२ हुलाकी राजमार्ग आयोजना (१,७९२.४ कि.मी.) अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ६९ कि.मी. सडक कालोपत्रे, १४० कि.मी. सडक ग्राभेल र २ वटा पुलको निर्माण सम्पन्न भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म १०० किलो मीटर सडक कालोपत्रे, १९५ कि.मी. सडक ग्राभेल र ७५ वटा पुलको निर्माण सम्पन्न भएको छ।

११.२३ उत्तर दक्षिण लोकमार्ग अन्तर्गत कालीगण्डकी कोरिडोर (४३५ कि.मी.) को आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ४० कि.मी. डबल लेनमा ग्राभेल तथा २ वटा पुल निर्माण सम्पन्न भएको छ।आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा ४३३ कि.मी. ट्र्याक खोलिएको थियो।

११.२४ कर्णाली कोरिडोर (२८० कि.मी.) आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ६ कि.मी. ट्रयाक निर्माण सम्पन्न भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा ११८ कि.मी ट्रयाक निर्माण सम्पन्न भएको थियो।

११.२५ कोशी कोरिडोर (१६२ कि.मी.) आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ९ कि.मी. ट्रयाक निर्माण सम्पन्न भएको र ९ कि.मी. ग्राभेल सडक निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा १४४ कि.मी. ट्रयाक खोल्ने कार्य तथा ५५ कि.मी. ग्राभेल गर्ने कार्य सम्पन्न भएको थियो।

११.२६ पृथ्वी राजमार्गको नौविसे नागढुङ्गा खण्डमा सुरुङ्गमार्ग निर्माण कार्यका लागि मुआव्जा वितरण कार्य भईरहेको छ।

सूचना तथा सञ्चार

११.२७ नेपाल टेलिभिजनले स्याटेलाइटमार्फत ४ च्यानलहरुबाट प्रसारण गरिरहेको छ। २०७५ माघदेखि नेपाल टेलिभिजनको कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारणलाई HD Format मा रुपान्तरण गरिएको छ।

११.२८ रेडियो नेपालको प्रसारण पहूँच ८३.० प्रतिशत जनसङ्ख्यामा पुगेको छ। अनलाइन मार्फत संसारभर २४ सै घण्टा प्रशारण भईरहेको छ।

११.२९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखी काठमाडौंमा चलचित्र व्यवसायमा ई-टिकेटिङ्ग व्यवस्था सहित चलचित्र वितरण र प्रदर्शनमा बक्स अफिस प्रणाली लागू भएको छ।

तालिका ११(छ): श्रव्य दृश्यसम्बन्धी ईजाजत सङ्ख्या

बिवरण	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*	जम्मा
एफ.एम.रेडियो	५५	७१	६४	९५	१०५	९	९११
एफ.एम.रेडियो	५१	१२४	१८	४२	२७	२४	६५८
टेलिभिजन	२९	४	११	२३	८	१०	१३६
टेलिभिजन नियमित	१	१	०	५	६	९	४७
केबुल टेलिभिजन	५४	२४	२	०	०	०	८५३
डिटिएच	०	०	०	१	१	०	२
डाउनलिंकको	९	४०	२९	३०	१६	३	१५३
VHF/UHF Transmitter	१३७	२०४	२२९	१८२	११५	१३५	८२२
रेडियो यन्त्र बिक्री	१७	२३	४०	९९	१९	१६	२३१
कथानक चलचित्र	२२२	१९६	२००	२१६	१४५	२००	१३७४
विज्ञापन चलचित्र	१३२	९३	९९	११५	६१	८६	७३०
विदेशी चलचित्र	८७	९३	१०८	१०३	५३	५७	५९४
आइ.पि. टेलिभिजन	-	-	-	-	४	५	९

स्रोतः सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, २०७५ * फागुनसम्मको

हुलाक सेवा

११.३० हुलाक सेवा विभाग अन्तर्गत ४ केन्द्रीय कार्यालय, ४ क्षेत्रीय हुलाक कार्यालय, ७० जिल्ला हुलाक कार्यालय, ८४२ इलाका हुलाक कार्यालय र ३,०७४ अतिरिक्त हुलाकहरु रहेका छन्। सबै हुलाक वस्तुको ट्रयाकिङ्ग गर्ने व्यवस्थाको लागि ७२ जिल्लामा Postal Internal Tracking System (PITS) अनलाइन ट्रयाकिङ्ग प्रणाली सुरुवात गरिएको छ।

दूरसञ्चार सेवा

११.३१ आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को माघसम्म टेलिफोन घनत्व १३७.१७ प्रतिशत र इन्टरनेट ग्राहक घनत्व ५८.५९ प्रतिशत पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म टेलिफोन प्रयोगकर्ताको सङ्ख्या ४ करोड ४ लाख ५७ हजार ४ सय ३१ पुगेको छ।

तालिका ११(ज): वितरित कुल टेलिफोन सङ्ख्या

सेवा प्रदायक	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
नेपाल दुरसञ्चार कम्पनी लि.	१,०९,०३,३४४	१,२९,८१,९४२	१,५०,१४,४३४	१,७६,०१,६१०	१९९७६१८७	२१२७८१७८
युनाइटेड टेलिकम लि.	५,०८,८४१	५,२४,७६८	५,२६,६८९	५,२६,८६९	५२६८७४	-
एनसेल प्रा.लि.	११९२४५५२	१२९०५५१३	१४१४५७५८	१५७५५८२९	१६५१३८५९	१६४२७०४७
एस.टि.एम. टेलिकम प्रा.लि.	३,०९५	२,९८७	२,९८७	२,९८७	२९८७	-
नेपाल स्याटलाइट टेलिकम प्रा.लि.	१,५०,०००	३,६६,४६३	३,७१,६६८	३,७१,६६८	३२८५३८	३२८५३८
स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.	१०,६४,९९८	१३,२२,५५६	१३,९८,१००	१६,१८,१३८	१८५१०२१	१९९४७३०
अन्य	१,७४२	१,७४२	१,७४२	१,७४२	१७४२	१७४२
जम्मा	**२,४५,५६,५७२**	**२,८१,०५,९७१**	**३,१४,६१,३७८**	**३,५८,७८,८४३**	**३९२०२५५४**	**४०४५७४३१**

स्रोतः सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण, २०७५ *फागुनसम्मको

११.३२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को माघ महिनासम्म मोवाईल फोन प्रयोगकर्ताको सङ्ख्या ३ करोड ७५ लाख ५९ हजार २ सय ८२ रहेको छ। देशका ७७ जिल्लामा मोबाइल सुविधा पुगेको र करिब ९०.० प्रतिशत भू-भागमा मोबाइल सेवाको पहूँच पुगेको छ। साथै, उच्च प्रविधिको मोबाइल 4G/LTE (Long Term Evolution) सेवा काठमाडौं उपत्यका र पोखरामा सुरु भएको छ।

११.३३ दूरसञ्चार सेवा प्रदायकको रुपमा नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड, एनसेल प्रा.लि., युनाइटेड टेलिकम लिमिटेड, स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि. र इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरु रहेका छन्। नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण दूरसञ्चार सेवाको नियामक निकायको रुपमा रहेको छ।

पत्रपत्रिका

११.३४ छापा तथा विद्युतीय सञ्चारमाध्यमको विकास, विस्तार र सुदृढीकरण गर्ने कार्यअनुरुप अनलाइन सञ्चारमाध्यम सञ्चालन निर्देशिका, २०७३ अनुसार अनलाइन सञ्चारमाध्यमहरु दर्ता कार्य सुरु भएको छ। सरकारी निकायबाट प्रकाशित सामग्री, सूचना तथा निर्णयहरु एकीकृत रुपमा विद्युतीय माध्यमबाट समेत उपलब्ध गराउने गरी सूचना विभागमा सूचना बैङ्कको स्थापना गर्ने कार्य अगाडि बढेको छ।

तालिका ११(झ): दर्ता भएका पत्रपत्रिकाको तुलनात्मक विवरण

किसिम	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
दैनिक	५९९	६२२	६७६	६९८	७३०	७३१
अर्ध साप्ताहिक	३४	३२	३३	३६	३९	३९
साप्ताहिक	२५९४	२६५७	२८०३	२८७२	२९२७	२९२७
पाक्षिक	४४२	४५१	४६३	४६७	४७४	४७४
मासिक	२०६१	२११५	२२१४	२२६०	२३१५	२३१५
द्वैमासिक	३४१	३४९	३६४	३७०	३७९	३७९
त्रैमासिक	५७८	५९०	६०९	६१५	६३७	६३७
चौमासिक	३१	३१	३५	३७	३८	३८
अर्धवार्षिक	८०	८४	८२	८३	८६	८६
वार्षिक	८७	८८	९०	९०	९३	९३
अन्य	-	--	-	-	२	८
जम्मा	**६८४७**	**७०१९**	**७३६९**	**७५२८**	**७७२०**	**७७२९**

स्रोतः सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, २०७५ — * फागुनसम्मको

११.३५ भाषागत रूपमा नेपाली, अङ्ग्रेजी, नेपाली/अङ्ग्रेजी, नेवारी, संस्कृत, हिन्दी, मैथिली, भोजपूरी, उर्दु, लिम्बु, तिब्बती, थारु, डोटेली, तामाङ्ग, राई र अन्य गरी कुल १५ भाषामा पत्रपत्रिकाहरु दर्ता भएका छन। दर्ता भएका पत्रपत्रिकामध्ये भाषागत रुपमा सबैभन्दा बढी नेपाली भाषामा ५,१४० दर्ता भएका छन भने सबै भन्दा कम राई भाषामा २, लिम्बुमा ३, तिब्बतीमा ३ र संस्कृतमा ५ पत्रपत्रिका दर्ता भएका छन्। गोरखापत्रले विभिन्न ३८ भाषामा प्रकाशन गर्दै आइरहेको छ।

तालिका ११(ञ): भाषागत रुपमा दर्ता भएका पत्रपत्रिकाको विवरण

भाषा	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३ /७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
नेपाली	४६८५	४७४८	५०१७	५०१७	५२५७	५२५८
अङ्ग्रेजी	४८३	४८४	४९५	४९५	५१४	५१४
नेपाली/ अङ्ग्रेजी	१२१०	१२४४	१३१०	१३१०	१३८०	१३८०
नेवारी	४३	४४	४६	४६	४६	४६
संस्कृत	५	५	५	५	५	५

भाषा	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३ /७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
हिन्दी	३०	२४	३३	३४	२४	२४
मैथिली	४४	५	४६	४६	४६	४६
भोजपुरी	९	६	८	८	८	८
उर्दू	८	८	८	८	९	९
तिब्बती	३	३	३	३	३	३
थारु	१३	१३	१३	१३	१५	१५
लिम्बू	४	३	३	३	३	३
डोटेली	४	४	५	५	५	५
तामाङ्ग	१०	१०	१०	१०	१०	१०
राई	२	२	२	२	२	२
मगर					१	१
नेपाली/हिन्दी					२०	२०
अन्य	२९५	३७६	३६५	३६५	३७६	३९१
जम्मा	६८४८	६६९८	७३६९	७३७०	७७२४	७७४०

स्रोतः सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

११.३६ हालसम्म करिब ६७.९ प्रतिशत नेपाली, ६.७ प्रतिशत अङ्ग्रेजी, १७.८ प्रतिशत नेपाली/अङ्ग्रेजी र अन्य भाषामा ७.६ प्रतिशत पत्र पत्रिका प्रकाशित भएका छन्।

सूचना प्रविधि

११.३७ सरकारी एकिकृत डाटा केन्द्रबाट प्रदान गरिएका सेवालाई भरपर्दो र सर्वसुलभ पारिएको छ। राष्ट्रिय विद्युतीय भुक्तानी प्रणाली (National e-Payment Gateway) को लागि सूचना प्रविधि पुर्वाधार तयार भएको छ। नेपाल सरकारको केन्द्रीय इमेल प्रणाली सञ्चालनार्थ सूचना प्रविधिको पूर्वाधार जडान गरी सञ्चानलमा आएको छ।

११.३८ दैवीप्रकोप तथा अन्य आपतकालिन अवस्थामा क्षति हुनसक्ने सूचनाको सुरक्षार्थ मकवानपुरको हेटौडामा Data Recovery Center को निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

११.३९ नेपाल राजपत्रलाई अझ सरल सुलभ र सबैको पहूँच योग्य बनाउन Nepal Gazette नामक मोवाईल एप प्रयोगमा ल्याईएको छ।

१२. सामाजिक क्षेत्र

शिक्षा

१२.१ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा शिक्षा क्षेत्रको योगदान ७.२ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा ७.०६ प्रतिशत रहने अनुमान छ। साथै, आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस क्षेत्रको वृद्धिदर ५.७ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

चार्ट १२(क): शिक्षा क्षेत्रको वृद्धिदर र कुल गार्हस्थ उत्पादनमा योगदान (प्रतिशतमा)

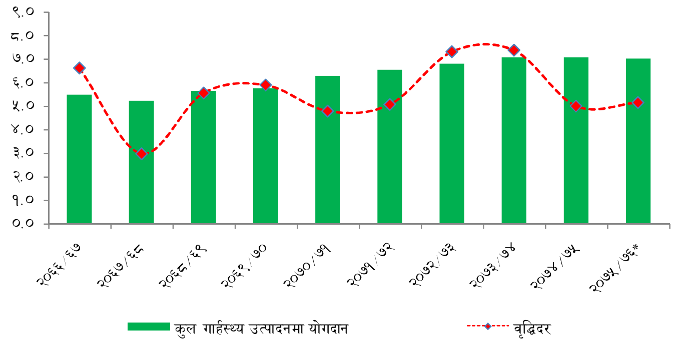

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५ * अनुमानित

१२.२ शिक्षा सम्बन्धी मौलिक हकको कार्यान्वयनको लागि अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी ऐन, २०७५ कार्यान्वयनमा आएको छ।

१२.३ शैक्षिक सत्र २०७५ मा प्राथमिक तह (कक्षा १-५) को खुद भर्नादर ९६.५ प्रतिशत, आधारभूत तह (कक्षा १-८) को ९२.७ प्रतिशत र माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२) को ४६.४ प्रतिशत पुगेको छ। कक्षा १ मा खुद प्रवेश दर (भर्ना हुने उमेर ५ वर्ष पूरा भएका) ९६.३ प्रतिशत रहेको छ। कक्षा १० सम्मको टिकाउ दर ५८.५ प्रतिशत र कक्षा १२ सम्मको टिकाउ दर २२.२ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका १२(क): शैक्षिक सूचकमा आधारित उपलब्धिहरु

	सूचकहरु	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५
१. आधारभूत शिक्षा (प्रारम्भिक बालविकास/पूर्वप्राथमिक शिक्षा समेत)							
१.१	पूर्वप्राथमिक शिक्षामा कुल भर्नादर	७६.७	७७.७	८१	८२.९	८४.१	८४.७
१.२	पूर्वप्राथमिक शिक्षामा अनुभव भई कक्षा १ मा नवप्रवेशीको प्रतिशत	५६.९	५९.६	६२.४	६४.७	६६.३	६६.९
१.३	कक्षा १ मा कुल प्रवेशदर	१४१.८	१३७	१३६.७	१३३.५	१२८.६	१२३.९
१.४	कक्षा १ मा खुद प्रवेशदर	९१.६	९३	९३.९	९५.२	९५.९	९६.३
१.५	कुल भर्नादर (कक्षा १–५)			१३५.४	१३४	१३२.३	११८.८
१.६	खुद भर्नादर (कक्षा १–५)	९५.६	९६.२	९६.६	९६.९	९७.२	९६.५
१.७	कुल भर्नादर (कक्षा १–८)	११५.७	११७.१	१२०.१	१२२	१२०.२	१०९.३

	सूचकहरु	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५
१.८	खुद भर्नादर (कक्षा १–८)	८६.३	८७.६	८९.४	९१.	९२.३	९२.७
१.९	कक्षा १–८ को खुद भर्नादरमा लैङ्गिक समता सूचकाङ्क			१.००	१.००	१.००	०.९८
१.१०	कक्षा ८ मा टिकाउ दर			७६.६	७५.९	७७.४	७७.९
१.११	आधारभूत शिक्षाको तह पूरा गर्नेको दर			६९.६	६८.४	७०.७	७१.३
१.१२	५-१२ वर्ष उमेरका विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाको प्रतिशत			१०.६	९.०	८.७	७.३
१.१३	कक्षा ३ मा विद्यार्थीको पठन सक्षमता प्रतिशत			२७.२	२७.२	२७.२	२७.२
२. माध्यमिक शिक्षा (कक्षा ९–१२)							
२.१	कक्षा ९–१२ को कुल भर्नादर	५०.४	५१.६	५७.७	५९.६	६०.६	६६.२
२.२	कक्षा ९–१२ को खुद भर्नादर	३३.२	३४.७	३७.७	३८.९	४३.९	४६.४
२.३	कक्षा १० सम्मको टिकाउ दर			३७.९	४५.२	५७.१	५८.५
२.४	कक्षा १२ सम्मको टिकाउ दर			११.५	-	१७.२	२२.२
२.४	कक्षा १–१२ मा लैङ्गिकसमता सूचकाङ्कका आधारमा खुद भर्नादर			०.९९	०.९८	०.९९	१.०१
३. साक्षरता दर							
३.१	साक्षरता दर ६+ वर्ष	६५.९	६५.९	६५.९	७८	७८	७८
३.२	साक्षरता दर १५-२४ वर्ष	८४.७	८४.७	८४.७	८८.६	८८.६	८८.६
३.३	साक्षरता दर १५+ वर्ष	५६.५	५६.५	५७	५७	५७	५७
४. शिक्षक व्यवस्थापन							
४.१	आधारभूत तहमा महिला शिक्षक प्रतिशत			३८.८	४०.७	४१.२	४३.१
४.२	माध्यमिक तहमा महिला शिक्षक प्रतिशत			१४.१	१४.८	१६.१३	१७.४

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

प्रारम्भिक बालविकास शिक्षा

१२.४ शैक्षिक सत्र २०७५ मा सरकारीस्तरबाट ३० हजार ९७ र निजीस्तरबाट ५,८९६ गरी कुल ३५ हजार ९ सय ९३ प्रारम्भिक बालविकास/पूर्व प्राथमिक शिक्षा केन्द्रमार्फत ९ लाख ७३ हजार ९ सय बालबालिका लाभान्वित भएका छन्।

चार्ट १२(ख): बालविकास केन्द्रको लिएका बालबालिकाको विवरण
(कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका बालबालिका मध्ये) (प्रतिशतमा)

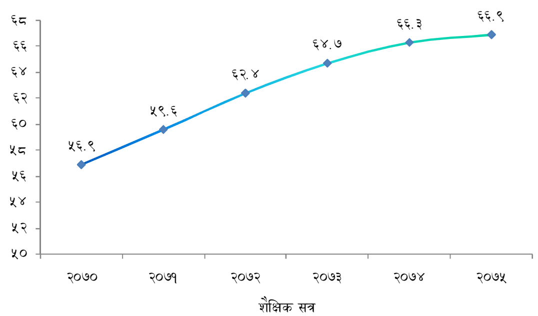

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५ *फागुनसम्म

१२.५ सरकारी एवम् निजीस्तरबाट गरिएका प्रयासको फलस्वरूप प्रारम्भिक बालविकासको कुल भर्नादर ८४.७ प्रतिशत पुगेको छ। शैक्षिक सत्र २०७४ मा कक्षा १ मा भर्ना भएका बालबालिकामध्ये बालविकास केन्द्रको अनुभव लिएका बालवालिकाको सङ्ख्या ६६.३ प्रतिशत रहेकोमा शैक्षिक सत्र २०७५ मा ६६.९ प्रतिशत पुगेको छ।

छात्रवृत्ति कार्यक्रम

१२.६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा विद्यालयमा अध्ययन गर्ने शहिदका छोराछोरी, द्वन्दपीडित बालबालिका, दलित, अति सीमान्तकृत तथा लोपोन्मुख जनजातिका सन्ततिलाई छात्रवृत्तिको लागि रु. २ अर्ब ८६ करोड ९२ लाख खर्च हुने अनुमान रहेको छ।

१२.७ माध्यमिक तहमा समेत विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति वितरण सुरु गर्नुका साथै कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषय पढन थप प्रोत्साहन हुने गरी छात्रवृत्तिको व्यवस्था भएको छ। छात्रवृत्ति वितरणबाट विद्यार्थीको समतामूलक पहूँच विस्तार, टिकाउदरमा सुधार र गुणस्तरयुक्त सिकाइको अवसर उपलब्ध भई अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षाको अवसर उपलब्ध गराउने सरकारको लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान पुगेको छ।

अपाङ्गता (फरक क्षमता) भएका बालबालिकाका लागि समावेशी शिक्षा

१२.८ शैक्षिक सत्र २०७५ मा फरक क्षमता भएका बालवालिकालाई शिक्षामा पहूँच अभिवृद्धि गर्न हाल ३३ विशेष विद्यालय, २३ एकीकृत विद्यालय, ३८० स्रोत कक्षाको व्यवस्था र दृष्टि सम्बन्धी अपाङ्गता भएकाका लागि निःशुल्क रूपमा ब्रेल पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने तथा सांकेतिक भाषा एवम् अन्य सिकाइ सामग्री विकास एवम् वितरण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन भएका छन्।

१२.९ शैक्षिक सत्र २०७५ मा आधारभूत तह (कक्षा १-८) मा ६४ हजार र माध्यमिकतर्फ १२ हजार गरी ७६ हजार अपाङ्गता भएका बालबालिका विद्यालय शिक्षामा समेटिएका छन्।

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक शिक्षा

१२.१० प्राविधिक शिक्षा सञ्चालन हुने कुनै पनि विद्यालय नभएका स्थानीय तह लक्षित शैक्षिक सत्र २०७५ मा थप गरिएका १५० विद्यालय समेत प्राविधिक धारको शिक्षा पठनपाठनका लागि अनुमति प्राप्त विद्यालयको सङ्ख्या ४३४ पुगेको छ। स्थानीय तहका १०१ सार्वजनिक विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा कार्यक्रम थप गरिएको छ।

१२.११ शैक्षिक सत्र २०७५ मा लागत साझेदारी कार्यक्रमबाट कृषितर्फ ५०, भेटेरेनरीतर्फ ३०, सिभिल इन्जिनियरिङ्गतर्फ ४८, कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्गतर्फ १५०, अटोमोवाइल इन्जिनियरिङ्गतर्फ २४ र मेकानिकल इन्जिनियरिङ्गतर्फ २४ गरी जम्मा ३२६ विद्यार्थीले स्नातक तहको उच्च शिक्षा प्राप्त गर्ने अवसर सिर्जना भएको छ।

१२.१२ निर्माणाधीन १४ बहुप्राविधिक शिक्षालय र यसअघि सञ्चालनमा रहेका १८ शिक्षालयमा डिप्लोमा र प्राविधिक एसईई तहमा विभिन्न विषयमा कार्यक्रम थप गरिएको छ।

नमुना विद्यालय

१२.१३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि माध्यमिक विद्यालयहरु छनौट गरी नमुना विद्यालयका रुपमा विकास गर्ने क्रममा थप १०० विद्यालय छनौट भई हालसम्म यस्तो विद्यालय सङ्ख्या ३२२ पुगेको छ।

साक्षरता तथा निरन्तर शिक्षा

१२.१४ नेपाललाई साक्षर घोषणा गर्न **"साक्षर नेपाल अभियान"** कार्यक्रम अन्तर्गत ५० जिल्ला साक्षर घोषणा भई सकेका छन्। काभ्रेपलाञ्चोक, संखुवासभा र मोरङ जिल्ला साक्षर घोषणा हुने चरणमा रहेका छन्। कैलाली, डोटी, बाँके, काठमाडौं, कपिलवस्तु र ताप्लेजुङ जिल्लाले साक्षर जिल्ला घोषणा गर्ने प्रतिबद्धता जनाएका छन्। त्यसैगरी, मुगु, जुम्ला, कालिकोट, अछाम, बझाङ, बाजुरा, कञ्चनपुर र महोत्तरीमा थप कक्षा सञ्चालन पश्चात साक्षर घोषणा हुन सक्ने अवस्था रहेको छ। धनुषा, रौतहट, सर्लाही, सिरहा, सप्तरी, बारा, पर्सा, सोलुखुम्बु, हुम्ला र डोल्पा जिल्लामा सघन अभियानको रुपमा साक्षर कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।

विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रम

१२.१५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा नयाँ थप १२ जिल्लामा विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ। हालसम्म ४२ जिल्लाका पूर्व प्राथमिक कक्षादेखि कक्षा ५ सम्म अध्ययन गर्ने सबै विद्यार्थीका लागि दिवा खाजाको व्यवस्था गरिएको छ। यस कार्यक्रमबाट थप ७ लाख ९९ हजार ५२३ विद्यार्थी प्रत्यक्षरुपमा लाभान्वित भएका छन्।

१२.१६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा दिवा खाजा कार्यक्रमका लागि जम्मा रु. ३ अर्ब ४ करोड ७६ लाख बजेट व्यवस्थाबाट जम्मा १० लाख ९४ हजार ३ सय १६ बालबालिकाको लागि दिवा खाजा उपलब्ध गराइएको छ। यसबाट विद्यार्थीको नियमितता दरमा वृद्धि भई सिकाइ उपलब्धिमा सुधार हुने अपेक्षा गरिएको छ।

१२.१७ विश्व खाद्य कार्यक्रमको सहयोगमा पनि विभिन्न ११ जिल्लाका २ लाख १८ हजार विद्यार्थीका लागि दिवा खाजा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ।

शिक्षामा सूचना प्रविधिको उपयोग

१२.१८ मुलुकभर सञ्चालित २९ हजार ६ सय ७ सामुदायिक विद्यालय मध्ये ८,३६६ विद्यालयहरुमा कम्प्युटर सुबिधा उपलब्ध भएको छ। उक्त विद्यालय मध्ये ३,६७६

विद्यालयहरुले शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा सूचना प्रविधिको प्रयोग गर्दै आएका छन्।

१२.१९ सूचना प्रविधिको उपयोगबाट शिक्षण सिकाइमा थप प्रभावकारिता ल्याई गुणस्तरीय शिक्षाको प्रत्याभुतिका लागि सबै माध्यमिक विद्यालयहरुमा सूचना प्रविधिको सुबिधा विस्तार गर्ने लक्ष्य अनुरुप आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा १,००० माध्यमिक विद्यालयमा सूचना प्रविधि प्रयोगशाला स्थापना गरिएको छ।

विज्ञान तथा प्रविधि

१२.२० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा वैज्ञानिक खोज तथा अनुसन्धानमा संलग्न नवप्रतिभाहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्यले सञ्चालन भएको प्रतिष्प्रर्धात्मक वैज्ञानिक अनुसन्धान वृत्ति कार्यक्रम अन्तर्गत २० जना प्रतिभावान व्यक्ति तथा संस्थालाई अनुसन्धान वृत्ति उपलब्ध गराइएको छ।

१२.२१ पारमाणविक विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी अनुसन्धान विकास र तालिमका लागि सम्पन्न क्षेत्रीय सहयोग सम्झौता, २०१७ संघीय संसदबाट अनुमोदन भएको छ।

१२.२२ नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठानका नेपाली वैज्ञानिक सहितको टोलीले जापानमा NEPAST'1 नामक नानो स्याटलाइटको अन्तरिक्षमा प्रक्षेपण गरी थप अनुसन्धान तथा विकास कार्य भइरहेको छ।

शिक्षक सेवा आयोग

१२.२३ शिक्षक अध्यापन अनुमति पत्रको लागि पहिलो पटक विषयगत अवधारणा अनुसार पाठ्यक्रम विकास गरिएको छ। विषयगत अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षाका लागि आधारभूत तह कक्षा १-५ को २ विषय, कक्षा ६-८ को ६ विषय तथा माध्यमिक तह कक्षा ९-१२ को १६ विषय गरी जम्मा २४ विषयको अध्यापन अनुमतिपत्रको लागि पाठ्यक्रम निर्माण तथा परिमार्जन गरिएको छ।

१२.२४ आधारभूत तथा माध्यमिक तहका १२ हजार ७ सय ३९ स्थायी शिक्षक नियुक्तिका लागि सिफारिस गरिएको छ।

विद्यालय, विद्यार्थी र शिक्षकको विवरण र अनुपात

१२.२५ शैक्षिक सत्र २०७५ मा नेपालमा कुल ३५ हजार ५५ विद्यालय रहेका छन् जसमध्ये आधारभूत (१-५) सञ्चालित विद्यालय तह ३४ हजार ६ सय १९, आधारभूत (६-८) सञ्चालित विद्यालय तह १६ हजार २९ र आधारभूत (१-८) सञ्चालित विद्यालय तह ३४ हजार ७ सय ९३ रहेका छन्। यसैगरी, माध्यमिक तह (९-१२) मा सञ्चालित ९,९१९ विद्यालय तह मध्ये ३,८०२ विद्यालयमा कक्षा ११-१२ सञ्चालन भएको छ।

१२.२६ प्रदेशगत रूपमा सबैभन्दा बढी विद्यालय प्रदेश नं. ३ मा १९.७ प्रतिशत र सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा ९.१ प्रतिशत रहेका छन्। यसैगरी प्रदेश नं. १, प्रदेश नं. २, गण्डकी, प्रदेश नं. ५ र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा क्रमशः १९.२ प्रतिशत, ११.५ प्रतिशत, १२.३ प्रतिशत, १६.३ प्रतिशत र ११.९ प्रतिशत विद्यालय रहेका छन्। शैक्षिक सत्र २०७४ को कुल ३५ हजार ६ सय १ विद्यालय सङ्ख्यामा ८७३ विद्यालय (सामुदायिक, संस्थागत र धार्मिक) बन्द तथा गाभिएको देखिन्छ भने ३२७ थप नयाँ विद्यालय स्थापना भएको देखिन्छ। यसरी हेर्दा शैक्षिक सत्र २०७५ मा कुल विद्यालय सङ्ख्या ३५ हजार ५५ रहेको छ।

तालिका १२(ख): प्रदेश अनुसार विभिन्न तहका विद्यालयको विवरण

प्रदेश	जम्मा विद्यालय (एकाई)	सञ्चालित तह अनुसार विद्यालय विवरण					
		आधारभूत (१-५)	आधारभूत (६-८)	आधारभूत (१-८)	माध्यमिक (९-१०)	माध्यमिक (११-१२)	माध्यमिक (९-१२)
१	६७४२	६६७९	३०८८	६७०३	१७८४	६७९	१८२९
२	४०४२	३९८५	१५४७	३९९३	८१७	४०३	८४८
३	६९११	६७९५	३८०६	६८२३	२६५६	९८६	२७९३
गण्डकी	४३११	४२७३	१९२८	४३१६	१२६८	५६६	१२८८
५	५६९८	५६३२	२५५५	५६५२	१४९४	५३३	१५२४
कर्णाली	३१९०	३१३४	१२१३	३१७०	६२७	२३२	६२७
सुदूर पश्चिम	४१६१	४१२१	१८९२	४१३६	९९७	४०३	१०१०
जम्मा	३५०५५	३४६१९	१६०२९	३४७९३	९६४३	३८०२	९९१९

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

१२.२७ शैक्षिक सत्र २०७५ का कुल ३५ हजार ५५ विद्यालयमध्ये सामुदायिक विद्यालय २७ हजार ७ सय २८, संस्थागत विद्यालय ६,२०६ र धार्मिक विद्यालय १,१२१ रहेका छन्।

तालिका १२(ग): विद्यालय प्रकार अनुसारका विद्यालयको विवरण

तह र प्रकार अनुसारका विद्यालय	सामुदायिक	संस्थागत	धार्मिक	जम्मा (तह)
आधारभूत तह (कक्षा १-५)	२७३६९	६१५४	१,०९६	३४६१९
आधारभूत तह (कक्षा ६-८)	११,४८२	४४३१	११६	१६०२९
आधारभूत तह (कक्षा १-८)	२७५१५	६१५७	१,१२१	३४७९३
माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०)	६४९२	३११५	३६	९,९५९
माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२)	२७२५	१०७१	६	३८०२
माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२)	६,४९२	३३९१	३६	९९१९
जम्मा	२७,७२८	६,२०६	१,१२१	३५,०५५

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

१२.२८ शैक्षिक सत्र, २०७५ मा प्रति विद्यालय विद्यार्थी अनुपात आधारभूत तह (कक्षा १-५), आधारभूत तह (कक्षा ६-८), माध्यमिक तह (९-१०) र माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) मा क्रमशः १०८.० प्रतिशत, ११४.० प्रतिशत, १०४.० प्रतिशत र १६६.० प्रतिशत

रहेको छ। यसैगरी, सामुदायिक विद्यालयको स्वीकृत र राहत दरबन्दीमा कार्यरत र सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थी बीचको शिक्षक विद्यार्थी अनुपात उल्लेखित तहहरुमा क्रमशः २७.० प्रतिशत, ५३.० प्रतिशत, ४१.० प्रतिशत र ९०.० प्रतिशत रहेको छ।

तालिका १२(घ): तहगत विद्यालय, विद्यार्थी र शिक्षक अनुपात (शैक्षिक सत्र २०७५)

प्रदेश	विद्यालय विद्यार्थी अनुपात				शिक्षक विद्यार्थी अनुपात			
	आधारभूत (१-५)	आधारभूत (६-८)	माध्यमिक (९-१०)	माध्यमिक (११-१२)	आधारभूत (१-५)	आधारभूत (६-८)	माध्यमिक (९-१०)	माध्यमिक (११-१२)
१	८३	९९	९६	१५२	२१	४४	३७	८९
२	१८९	१६२	१८४	१६६	५०	७९	६१	१००
३	९९	१०२	७९	१४९	१३	३४	२७	८३
गण्डकी	७३	९९	८०	१३८	१३	३४	२५	७७
५	१२२	१२८	११७	२०६	३९	७८	५६	१२२
कर्णाली	१०२	१२४	१२५	१९१	३६	७८	६०	७६
सुदूरपश्चिम	१०७	११३	११५	२०५	३३	६२	४८	८३
जम्मा	१०८	११४	१०४	१६६	२७	५३	४१	९०

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

शिक्षक विवरण

१२.२९ शैक्षिक सत्र २०७५ मा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयमा गरी कुल ३ लाख १७ हजार ४ सय ४९ शिक्षक मध्ये महिला १ लाख २७ हजार १ सय १३ र पुरूष १ लाख ९० हजार ३ सय ३६ रहेका छन्।

१२.३० सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत सबै प्रकारका शिक्षक अन्तर्गत स्थायी, अस्थायी, राहत र समुदायको स्रोतबाट राखिएका शिक्षकहरु समावेश गरिएको छ। शैक्षिक सत्र २०७४ को तुलनामा कुल ८७३ विद्यालय (खासगरी समुदायको स्रोतबाट सञ्चालित सामुदायिक र संस्थागत दुवै प्रकारका) बन्द भएकोले शैक्षिक सत्र २०७५ मा शिक्षक विवरण घटेको देखिएको छ।

तालिका १२(ङ): सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक विवरण २०७५

तह	सामुदायिक विद्यालय		संस्थागत विद्यालय		कुल		
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
आधारभूत कक्षा (१–५)	७१७२०	७७१२७	२७५०८	२२०८९	९९२२८	९९२१६	१९८४४४
आधारभूत कक्षा (६–८)	८२५०	२९२०३	७४९०	९१२८	१५७४०	३८३३१	५४०७१
माध्यमिक कक्षा (९–१०)	४२७४	२२५६०	४००८	१२३४५	८२८२	३४९०५	४३१८७
माध्यमिक कक्षा (११–१२)	३१२०	१३९०६	७४३	३९७८	३८६३	१७८८४	२१७४७
जम्मा	८७३६४	१४२७९६	३९७४९	४७५४०	१२७११३	१९०३३६	३१७४४९

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

१२.३१ माध्यमिक तह (९-१०) मा कुल शिक्षकमध्ये महिला प्रतिशत १९.२ रहेकोमा

सामुदायिकतर्फ १५.९ प्रतिशत र संस्थागततर्फ २४.५ प्रतिशत रहेको छ। सबै प्रकारका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत कुल शिक्षक सङ्ख्यामा लैङ्गिक समता सूचकाङ्क प्राथमिक तहमा ०.९३ रहेको छ भने आधारभूत तह (६-८ मा) ०.७८ रहेको छ। यद्यपि, संस्थागत विद्यालयमा महिला शिक्षकको सहभागिता उत्साहप्रद रहेको छ।

तालिका १२(च): विद्यालयगत र तहगत शिक्षकको लैङ्गिक विवरण

विद्यालयको किसिम	आधारभूत (१-५)			आधारभूत (६-८)			माध्यमिक (९-१२)		
	महिला प्रतिशत	पुरूष प्रतिशत	लैङ्गिक समता सूचकाङ्क	महिला प्रतिशत	पुरूष प्रतिशत	लैङ्गिक समता सूचकाङ्क	महिला प्रतिशत	पुरूष प्रतिशत	लैङ्गिक समता सूचकाङ्क
सबै प्रकारका विद्यालयमा कार्यरत कुल शिक्षक सङ्ख्यामा लैङ्गिक समता	५०.०	५०.०	१.००	२९.१	७०.९	०.४१	१९.२	८०.८	०.२४
संस्थागत विद्यालयमा कार्यरत कुल शिक्षक सङ्ख्यामा लैङ्गिक समता सूचकाङ्क	५५.५	४४.५	१.२५	४५.१	५४.९	०.८२	२४.५	७५.५	०.३२
सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत सबै किसिमका जम्मा शिक्षक सङ्ख्यामा लैङ्गिकसमता सूचकाङ्क	४८.२	५१.८	०.९३	२२.०	७८.०	०.२८	१५.९	८४.१	०.१९

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

१२.३२ प्रदेशगत रुपमा कुल शिक्षकमध्ये सबैभन्दा बढी प्रदेश नं. ३ मा १९.८ प्रतिशत र सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा ७.७ प्रतिशत रहेका छन्।

तालिका १२(छ): सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकको प्रदेशगत विवरण

तह\प्रदेश		१	२	३	गण्डकी	५	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	जम्मा
आधारभूत कक्षा (१-५)	स्थायी	११४३५	७६३१	१०२२१	७८९७	८४६४	३७७२	६,०३१	५५,४५१
	अस्थायी	५०७२	१८५२	५४४३	४७९२	३७१५	२१८१	१०१०	२४०६५
	राहत	३३९५	३३५१	३९७६	१४९९	३५९४	२०४१	३३१३	२११६९
आधारभूत कक्षा (६-८)	स्थायी	२८८०	१६२८	२५२६	२२३७	२०५०	८५५	१,२२१	१३३९७
	अस्थायी	७२४	२५१	७१४	४८०	२८०	१७१	२१६	२,८३६
	राहत	१७५९	७५०	२२२४	१,०७३	१४७८	८२६	१३४४	९४५४
माध्यमिक कक्षा (९-१०)	स्थायी	२३५८	१३०७	२३३७	२०४८	१८७९	६३३	९०२	११४६४
	अस्थायी	१४९	२९५	४७१	१४७	६४	७०	११३	१,३०९
	राहत	१२९४	५६७	१४६५	८७९	१००१	५४७	९९१	६७४४
माध्यमिक कक्षा (११-१२)	स्थायी	-	-	-	-	-	-	-	०
	अस्थायी	२५५	२२९	४२३	२५७	२५२	१९८	३०४	१,९१८
	राहत	७५९	३६९	७२३	५८५	५५८	३८१	५६६	३,९४१
कुल	स्थायी	१६६७३	१०५६६	१५०८४	१२१८२	१२३९३	५२६०	८१५४	८०३१२
	अस्थायी	६२००	२६२७	७०५१	५६७६	४३११	२६२०	१६४३	३०१२८
	राहत	७२०७	५०३७	८३८८	४०३६	६६३१	३७९५	६२१४	४१३०८
	जम्मा	**३००८०**	**१८२३०**	**३०५२३**	**२१८९४**	**२३३३५**	**११६७५**	**१६०११**	**१५१७४८**

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

द्रष्टव्यः माथिको सङ्ख्यामा राहत अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षकको विवरण समेत संलग्न छ।

विद्यार्थी विवरण

१२.३३ शैक्षिक सत्र २०७५ मा आधारभूत तहको कक्षा १-८ मा ५५ लाख ५५ हजार ३ सय ७९ विद्यार्थी अध्ययनरत रहेकाछन्। यसैगरी, माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) मा शैक्षिक सत्र २०७५ मा १० लाख २७ हजार ५ सय १२ विद्यार्थी रहेका छन् जुन गत शैक्षिक सत्रको भन्दा ५.९ प्रतिशतले बढी हो। तुलनात्मक रूपमा आधारभूत तह (१–५) को विद्यार्थी सङ्ख्या निरन्तर घट्दो क्रममा रहेको छ। घट्दो जनसङ्ख्या वृद्धिदर र गत शैक्षिक सत्रको तुलनामा कुल ८७३ विद्यालय (खासगरी समुदायको स्रोतवाट सञ्चालित सामुदायिक र संस्थागत दुवै प्रकारका) बन्द भएका कारण शैक्षिक सत्र २०७५ मा कुल विद्यार्थी सङ्ख्यामा सोको प्रभाव देखिएको छ।

तालिका १२(ज): विद्यालय तहमा विद्यार्थी भर्नाको अवस्था

तह\शैक्षिक सत्र	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५
आधारभूत (१-५)	४४०१७८०	४,३३५,३५५	४२६४९४२	४१३५२५३	३९७००१६	३७३०६०२
आधारभूत (६-८)	१८२८३५१	१८३५३१३	१८६२८७३	१८५९३५९	१८६६७१६	१८२४७७७
आधारभूत (१-८)	६२३०१३१	६१७०६६८	६१२७८१५	५९९४६१२	५८३६७३२	५५५५३७९
माध्यमिक (९-१०)	८९६९१९	९००५८५	९३८८९७	९५८५०२	९७०७२०	१०२७५१२
माध्यमिक (११-१२)	४१५३४३	४१६९९५	४५०७५३	४९२९८४	५८४०७२	६३१६३४
माध्यमिक (९-१२)	१३१२२६२	१३१७५८०	१३८९६५०	१४५१४८६	१५५४७९२	१६५९१४६

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

१२.३४ शैक्षिक सत्र २०७५ मा सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयको कक्षा १-१२ मा अध्ययनरत कुल विद्यार्थी सङ्ख्या ७२ लाख १४ हजार रहेको छ। अघिल्लो शैक्षिक सत्रमा यस्तो सङ्ख्या ७३ लाख ९१ हजार थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखि विद्यार्थी र शिक्षक विवरण विद्युतीय प्रणाली मार्फत अद्यावधिक गर्न थालिएकोले कतिपय विद्यालयको विवरण अद्यावधिक हुन नसकेको हुँदा विद्यार्थी र शिक्षकको आँकडा न्यून देखिएको हो।

तालिका १२(झ): शैक्षिक सत्र २०७४ मा तहगत विद्यार्थी भर्नाको अवस्था

तह	छात्रा	छात्र	जम्मा
आधारभूत (१–५)	१८५५१९२	१८७५४१०	३७३०६०२
आधारभूत (६–८)	९१६०५०	९०८७२७	१८२४७७७
आधारभूत (१–८)	२७७१२४२	२७८४१३७	५५५५३७९
माध्यमिक (९–१०)	५१६४२०	५११०९२	१०२७५१२
माध्यमिक (११–१२)	३२००९७	३११५३७	६३१६३४
माध्यमिक (९–१२)	८३६५१७	८२२६२९	१६५९१४६
कक्षा १-१२ सम्मको जम्मा	**३६०७७५९**	**३६०६७६६**	**७२१४५२५**

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

१२.३५ शैक्षिक सत्र २०७५ मा आधारभूत तहको कक्षा १-८ मा ५५ लाख ५५ हजार विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यार्थी मध्ये सबैभन्दा धेरै प्रदेश नं. २ मा १९.० प्रतिशत र सबैभन्दा कम गण्डकी र कर्णाली प्रदेशमा क्रमशः ९.१ र ८.४ प्रतिशत रहेको छ। यसैगरी, माध्यमिक तह कक्षा ९-१२ मा कुल १० लाख २७ हजार विद्यार्थी रहेकोमा सबैभन्दा बढी प्रदेश नं. ३ मा २१.३ प्रतिशत र सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा ९.६ प्रतिशत विद्यार्थी छन्।

तालिका १२(ञ): प्रदेशगत रूपमा विद्यार्थी भर्नाको विवरण

तह\प्रदेश		१	२	३	गण्डकी	५	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	जम्मा
आधारभूत कक्षा (१-५)	छात्रा	२७४,९४७	३७९,६१३	३३०,३८६	१५५,३८५	३३७,६९८	१५८,२११	२१८,९५२	१,८५५,१९२
	छात्र	२७८,६०१	३७३,०२४	३३९,१९६	१५५,६७७	३४७,९८१	१६०,०९३	२२०,८३८	१,८७५,४१०
आधारभूत कक्षा (६-८)	छात्रा	१५२,६७९	१२७,६२०	१९२,७८५	९५,८५१	१६३,०१९	७५,९७६	१०८,१२०	९१६,०५०
	छात्र	१५१,७९६	१२३,२१२	१९४,१६६	९५,८७०	१६३,३२३	७४,५२१	१०५,८३९	९०८,७२७
आधारभूत कक्षा (१-८)	**छात्रा**	**४२७,६२६**	**५०७,२३३**	**५२३,१७१**	**२५१,२३६**	**५००,७१७**	**२३४,१८७**	**३२७,०७२**	**२,७७१,२४२**
	छात्र	**४३०,३९७**	**४९६,२३६**	**५३३,३६२**	**२५१,५४७**	**५११,३०४**	**२३४,६१४**	**३२६,६७७**	**२,७८४,१३७**
माध्यमिक कक्षा(९-१०)	छात्रा	९०,५०२	७३,४९९	१०९,६३७	५२,४४७	८९,६७२	४०,६७७	५९,९८६	५१६,४२०
	छात्र	८४,६६७	८२,६००	१०९,७०९	५१,१५१	८९,०२९	३७,४४७	५६,४८९	५११,०९२
माध्यमिक कक्षा(११-१२)	छात्रा	५५,८५३	३०,३५७	७०,८१२	४०,१६०	५८,३७२	२२,५३७	४२,००६	३२०,०९७
	छात्र	४७,०२१	३६,६४३	७६,२३०	३७,८२९	५१,५८३	२१,७१५	४०,५१६	३११,५३७
माध्यमिक कक्षा(९-१२)	**छात्रा**	**१४६,३५५**	**१०३,८५६**	**१८०,४४९**	**९२,६०७**	**१४८,०४४**	**६३,२१४**	**१०१,९९२**	**८३६,५१७**
	छात्र	**१३१,६८८**	**११९,२४३**	**१८५,९३९**	**८८,९८०**	**१४०,६१२**	**५९,१६२**	**९७,००५**	**८२२,६२९**
कुल	**छात्रा**	**५७३,९८१**	**६११,०८९**	**७०३,६२०**	**३४३,८४३**	**६४८,७६१**	**२९७,४०१**	**४२९,०६४**	**३,६०७,७५९**
	छात्र	**५६२,०८५**	**६१५,४७९**	**७१९,३०१**	**३४०,५२७**	**६५१,९१६**	**२९३,७७६**	**४२३,६८२**	**३,६०६,७६६**
	जम्मा	**१,१३६,०६६**	**१,२२६,५६८**	**१,४२२,९२१**	**६८४,३७०**	**१,३००,६७७**	**५९१,१७७**	**८५२,७४६**	**७,२१४,५२५**

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

१२.३६ शैक्षिक सत्र २०७५ मा आधारभूत कक्षा १ देखि ५ (५-९ वर्ष उमेर समूहका विद्यार्थी) को खुद भर्नादर ९६.५ प्रतिशत, आधारभूत कक्षा ६ देखि ८ (१०-१२ वर्ष उमेर समूह) को ८८.९ प्रतिशत र माध्यमिक तह कक्षा ९ देखि १२ (१३ देखि १६ वर्ष उमेरसमूह) को ४६.४ प्रतिशत रहेको छ। कक्षा (९-१०) सम्म ६८.१ प्रतिशत रहेको खुद भर्नादर कक्षा (११-१२) मा २४.७ प्रतिशत मात्र हुनुले माध्यमिक शिक्षा परीक्षा उतीर्ण भई अध्ययनलाई निरन्तरता दिने विद्यार्थीको सङ्ख्या नगन्य रहेको छ।

तालिका १२(ट): तहगत विद्यार्थी भर्नादर सम्बन्धी विवरण

विद्यालय तह	कुल भर्ना दर			खुद भर्ना दर		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
आधारभूत (कक्षा १–५)	११८.४	११९.२	११८.८	९५.७	९७.२	९६.५
आधारभूत(कक्षा ६–८)	९६.५	९२.७	९४.६	८७.५	९०.२	८८.९
आधारभूत (कक्षा १–८)	११०.०	१०८.८	१०९.३	९१.६	९३.७	९२.७
माध्यमिक (कक्षा ९–१०)	९२.१	९१.२	९१.६	६८.३	६७.९	६८.१
माध्यमिक (कक्षा ११–१२)	४६.५	४३.५	४५.०	२५.०	२४.४	२४.७
माध्यमिक (कक्षा ९–१२)	६७.५	६५.०	६६.२	४६.६	४६.१	४६.४

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

१२.३७ शैक्षिक सत्र २०७५ मा प्रदेशगत रूपमा हेर्दा आधारभूत तह (कक्षा १-५) को खुद भर्नादर सबै प्रदेशमा ९५.० प्रतिशत भन्दा माथि रहेको छ। आधारभूत तह (कक्षा ६-८)

मा औसत खुद भर्नादर ८८.९ प्रतिशत रहेको र प्रदेश नं. २ मा यस्तो दर ६३.८ प्रतिशत मात्र रहेकोले यस प्रदेशमा कक्षा ५ उतीर्ण गरी कक्षा ८ पुग्दा नपुग्दै धेरै विद्यार्थीले कक्षा छोडेको देखिएको छ। प्रदेश नं. ५ र कर्णाली प्रदेशमा पनि यस्तो भर्नादर क्रमशः ८६.० प्रतिशत र ८९.९ प्रतिशत रहेकोले विद्यार्थी टिकाइराख्न थप प्रयास गर्नुपर्ने देखिएको छ।

तालिका १२(ठ): प्रदेशगत रूपमा विद्यार्थी खुद भर्नादर

तह\प्रदेश		१	२	३	गण्डकी	५	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	जम्मा
आधारभूत (कक्षा १-५)	छात्रा	९६.०	९४.६	९५.४	९५.३	९६.१	९६.२	९६.२	९५.७
	छात्र	९७.८	९६.४	९६.२	९६.७	९७.६	९७.८	९७.८	९७.२
	जम्मा	९६.९	९५.५	९५.८	९६.०	९६.८	९७.०	९७.०	९६.५
आधारभूत (कक्षा ६-८)	छात्रा	९३.२	५९.३	९३.४	९३.४	८४.२	८७.८	९२.२	८७.५
	छात्र	९३.६	६८.२	९३.८	९५.२	८७.९	९१.९	९४.३	९०.२
	जम्मा	९३.४	६३.८	९३.६	९४.३	८६.०	८९.९	९३.३	८८.९
आधारभूत (कक्षा १-८)	छात्रा	९४.६	७७.०	९४.४	९४.३	९०.१	९२.०	९४.२	९१.६
	छात्र	९५.७	८२.३	९५.०	९६.०	९२.७	९४.९	९६.०	९३.७
	जम्मा	९५.२	७९.६	९४.७	९५.१	९१.४	९३.४	९५.१	९२.७
माध्यमिक (कक्षा ९-१०)	छात्रा	७३.३	५५.०	७५.६	७०.७	६४.८	६४.३	६७.७	६८.३
	छात्र	७१.८	६१.४	७२.५	७०.८	६२.७	६४.०	६८.४	६७.९
	जम्मा	७२.५	५८.२	७४.१	७०.८	६३.७	६४.१	६८.०	६८.१
माध्यमिक (कक्षा ११-१२)	छात्रा	२६.३	२२.७	२९.८	२४.०	२२.०	२३.२	२५.२	२५.०
	छात्र	२३.३	२१.४	२६.१	२३.३	२२.०	२६.८	२८.४	२४.४
	जम्मा	२४.८	२२.१	२८.०	२३.७	२२.०	२५.०	२६.८	२४.७
माध्यमिक (कक्षा ९-१२)	छात्रा	४९.८	३८.९	५२.७	४७.४	४३.४	४३.७	४६.५	४६.६
	छात्र	४७.५	४१.४	४९.३	४७.१	४२.३	४५.४	४८.४	४६.१
	जम्मा	४८.७	४०.२	५१.०	४७.२	४२.८	४४.६	४७.४	४६.४

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

१२.३८ आधारभूत तहको आन्तरिक सक्षमता हेर्दा अझैपनि उत्तीर्ण दर ८९.५ प्रतिशत रहेको छ। यस्तै कक्षा दोहोऱ्याउने दर ७.० प्रतिशत छ भने छाड्ने दर ३.६ प्रतिशत रहेको छ। कक्षा ८ सम्मको टिकाउ दर ७७.९ प्रतिशत मात्र रहेको अवस्थाले विद्यालय तहमा विद्यार्थीलाई टिकाइराख्न थप प्रयास गर्नुपर्नेछ।

माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (Secondary Education Examination)

१२.३९ शैक्षिक सत्र, २०७४ को माध्यमिक शिक्षा परीक्षामा कुल परीक्षार्थीको ३५.० प्रतिशतले २.० GPA भन्दा कम प्राप्त गरेका छन्। उक्त परिणामले शिक्षा क्षेत्रमा भएको लगानीको उचित प्रतिफल प्राप्त हुन नसकेको संकेत गरेको छ।

तालिका १२ (ड): माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (साविक एस.एल.सी.) परीक्षाको विवरण-साधारणतर्फ
(शैक्षिक सत्र २०७४)

GPA/सामेल	नियमित			एक्जाम्टेड			कुल जम्मा
	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	
	२०९३४८	२१३४३९	४२२७८७	९९८९	१३४३३	२३४२२	४४६२०९
३.६१-४.००	१०१५५	७६४४	१७७९९	०	०	०	१७७९९
३.२१-३.६०	२६४५५	२०६७३	४७१२८	०	२	२	४७१३०
२.८१-३.२०	२७१२३	२१३३१	४८४५४	१२	१२	२४	४८४७८
२.४१-२.८०	३५२७०	३३०९३	६८३६३	१२७	५३	१८०	६८५४३
२.१०-२.४०	४०६२७	४७४८०	८८१०७	५५५	६५३	१२०८	८९३१५
१.६१-२.००	४४२८९	५६१७९	१००४६८	२१३८	३७४४	५८८२	१०६३५०
१.२१-१.६०	१५२६२	२०३१७	३५५७९	२१९५	४३३१	६५२६	४२१०५
०.८१-१.२०	९९०	१४६६	२४५६	२९५	५९७	८९२	३३४८
०.००-०.८०	०	०	०	०		०	०
कम उमेर	४०	३४	७४	०	०	०	७४
थेउरी मिसिङ	६२०	६३०	१२५०	२४	२६	५०	१३००
प्राक्टिकल मिसिङ	०	०	०	०	०	०	०
स्थगित	९	०	९	१	०	१	१०
कपि रद्ध	१०	०	१०	०		०	१०
ड्रप आउट	८४९८	४५९२	१३०९०	४६४२	४०१५	८६५७	२१७४७

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

१२.४० शैक्षिक सत्र २०७४ मा कक्षा ११ को परीक्षामा ३ लाख ४७ हजार तथा कक्षा १२ को परीक्षामा २ लाख ३८ हजार छात्र-छात्रा सहभागी भएकामा शैक्षिक सत्र २०७५ मा यो सङ्ख्या क्रमश: ३ लाख ३२ हजार र २ लाख ९९ हजार रहेको देखिन्छ।

तालिका १२ (ड) : माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (साविक एस.एल.सी.) परीक्षाको विवरण-प्राविधिकतर्फ
(शैक्षिक सत्र २०७४)

GPA/सामेल	नियमित			एक्जाम्टेड			कुल जम्मा
	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	
	५१७३	३१७०	८३४३	८	२	१०	८३५३
३.६१-४.००	४०६	२३०	६३६	०	०	०	६३६
३.२१-३.६०	१११५	६९६	१८११	०	०	०	१८११
२.८१-३.२०	१६३५	९९२	२६२७	०	०	०	२६२७
२.४१-२.८०	१४३२	८८६	२३१८	३	०	३	२३२१
२.१०-२.४०	४१३	२७७	६९०	०	०	०	६९०
१.६१-२.००	७७	३५	११२	०	०	०	११२
१.२१-१.६०	५	०	५	०	०	०	५
०.८१-१.२०	०	०	०	१	०	१	१
०.००-०.८०	०	०	०	०	०	०	०
ड्रप आउट	९०	५४	१४४	४	०	६	१५०

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५

उच्च प्राविधिक शिक्षामा छात्रवृति

१२.४१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म स्वदेशमा विभिन्न विश्वविद्यालयसँग सम्बन्धन लिई निजी स्रोतमा सञ्चालन अनुमति प्राप्त गरी देशका विभिन्न स्थानमा सञ्चालित कलेजहरुमा ३२७ र विदेशबाट प्राप्त हुने छात्रवृत्तिमा अध्ययन गर्न ६७ गरी जम्मा ३९४ विद्यार्थी विभिन्न प्राविधिक विषयको छात्रवृत्तिको लागि पठाईएको छ।

उच्च शिक्षा

१२.४२ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म मुलुकभित्र सञ्चालनमा रहेका विभिन्न विश्वविद्यालय र अन्तर्गतका क्याम्पसमा अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थीको सङ्ख्या आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तुलनामा ७.४ प्रतिशतले बढेर ४ लाख ८६ हजार पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा यो सङ्ख्या ४ लाख ५३ हजार थियो।

१२.४३ मुलुक भित्र सञ्चालित विभिन्न ११ विश्वविद्यालय र अन्तर्गतका क्याम्पसहरुमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरु मध्ये त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा ३ लाख ९२ हजार, काठमाडौं विश्वविद्यालयमा १८ हजार, पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयमा २८ हजार, पोखरा विश्वविद्यालयमा २९ हजार, मध्यपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालयमा ३,२६८, नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालयमा ३,७६५, सुदुर पश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालयमा ४,३४५, कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालयमा ३,०९१, खुला विश्वविद्यालय ४०५, राजर्षी जनक विश्विद्यालयमा ८० र लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालयमा ७१४ विद्यार्थी अध्ययनरत छन्। यसरी त्रिभुवन विश्वविद्यालय र अन्य विश्वविद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको सङ्ख्या क्रमशः ८१.० प्रतिशत र १९.० प्रतिशत रहेको छ।

१२.४४ विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट यस अवधिमा थप १३ गरी हालसम्म ३० शैक्षिक संस्थालाई गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ। हालसम्म गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन प्रक्रियामा देशभरका ६८ उच्च शैक्षिक संस्थाहरु सहभागी भएका छन्। ३१७ क्याम्पसले आसयपत्र बुझाएका छन र ती संस्थाहरुको प्रमाणीकरण गर्ने कार्य भईरहेको छ।

स्वास्थ्य क्षेत्र

१२.४५ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा स्वास्थ्य क्षेत्रको योगदान १.७ प्रतिशत थियो भने आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस क्षेत्रको योगदानमा १.८ प्रतिशत रहने अनुमान छ। साथै, स्वास्थ्य क्षेत्रको वृद्धिदर आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा ६.३ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा ६.७ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान छ।

तालिका १२(ढ): स्वास्थ्य क्षेत्रका कार्यक्रमबाट परेको प्रभाव सम्बन्धी सूचक

सूचक	मान
कुल प्रजननदर (प्रति महिला)	२.३
परिवार नियोजनका साधन प्रयोगकर्ता दर (सबै तरिका, प्रतिशत)	५३
नवजात शिशु मृत्युदर (प्रति १००० जीवित जन्ममा, जन्मेको २८ दिनभित्र)	२१
शिशु मृत्युदर (प्रति १००० जीवित जन्ममा, जन्मेको १ वर्षभित्र)	२६
५ वर्षमुनिको बाल मृत्युदर (प्रति १००० जीवित जन्ममा)	३९
कम्तीमा ४ पटक गर्भ जाँच गराउने गर्भवती महिलाको प्रतिशत	६९
दक्ष प्रसूतिकर्मीबाट प्रसूति गराउने गर्भवती महिलाको प्रतिशत	५८
स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूति गराउने गर्भवती महिलाको प्रतिशत	५७
पूर्ण रूपमा सबै प्रकारका खोप लगाउने बालबालिकाको प्रतिशत	७०

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०७५

स्वास्थ्य सेवा र सुविधामा विस्तार

१२.४६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा १२५ अस्पताल, ३८४ आयुर्वेद अस्पताल तथा औषधालयहरु समेत जम्मा ४,५१५ स्वास्थ्य संस्था रहेका छन्। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा जनस्वास्थ्य कार्यालय तथा उपस्वास्थ्य चौकी, स्वास्थ्य चौकी र प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रहरु स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएका छन्।

तालिका १२(ण): स्वास्थ्य संस्था, शैय्या र जनशक्तिको विवरण

विवरण	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१. जम्मा स्वास्थ्य संस्था	४४८५	४५०५	४५९९	४५०३	४५१३	४५१७
क) अस्पताल	१०७	११६	११६	११६	१२३	१२५
ख) प्राथमिक स्वास्थ्य	२१५	२१५	२१६	२००	२०३	२०३
ग) स्वास्थ्य चौकी	२१७५	३७९०	३८८३	३८०३	३८०३	३८०५
घ) आयुर्वेदिक	२९३	३८४	३८४	३८४	३८४	३८४
ङ) उपस्वास्थ्य चौकी	१६९५	-	-	-	-	-
२. अस्पताल शैय्या	७५५०	७६४०	७७४८	८१७२	८१७२	८१७२
३. जम्मा जनशक्ति	९३४९५	८७२९०	८८६४०	८९२४३	९०८०३	९०९४६
क) डाक्टर	२१५४	२४५७	२५५०	२५५०	२६४०	२६४०
ख) नर्स/अ.न.मी.	९५३५	२०३४६	२०४२३		२०५१०	२०६५३
ग) कविराज	३९४	४८५	५७०	५७०	६१३	६१३
घ) वैद्य	३६०	४५१	४५१	६९३	६९३	६९३
ङ) स्वास्थ्य सहायक (हे.अ., अ.हे.ब.)	११५५१	११५५१	१२६४६	१२६४६	१४३४७	१४३४७
च) महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	६३३२६	५२०००	५२०००	५२०००	५२०००	५२०००

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०७५

* फागुनसम्मको

१२.४७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा कुल १ करोड ५ लाख पटक नेपालका सबै सरकारी, निजी र सामुदायिक स्वास्थ्य संस्थाबाट बहिरङ्ग सेवा प्रवाह भएको छ। यस्तै ४ लाख ८३ हजार बिरामीहरु अस्पतालमा भर्ना भएका र ८ लाख ७५ हजारले आकस्मिक सेवा लिएका छन्।

तालिका १२(त): प्रदेश अनुसार स्वास्थ्य सेवाबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या

प्रदेश	२०७४/७५			२०७५/७६*		
	भर्ना	बहिरङ्ग	आकस्मिक	भर्ना	बहिरङ्ग	आकस्मिक
१	२३९०२३	३६७०५६७	३६२५९४	६७६३९	११५६४९८	१०९७२७
२	७४९४४	२६७७४४४	१७२४४६	९६१९	१९४३७१०	१५७२८
३	५०२४३२	५४९४८१५	८७६०३९	२६१५३१	२७६०१९८	४६०५१८
गण्डकी	१२३४५०	२४४७१८२	१९९१६१	३९२९५	१०७७४९६	८३४७८
५	२३२६१६	३५८५९९६	२६३६०४	६७७१४	१६९४५२८	९१६८६
कर्णाली	३५२०३	१४४०१५२	३९८६६	२०९३९	६५४९३५	३६७११
सुदूरपश्चिम	३४२७३	२०३३३६०	१३३६१३	१६८७१	१२४४९६०	७७३५३
कुल	**१२४१९४१**	**२१३४९५१६**	**२०४७३२३**	**४८३६०८**	**१०५३२३२५**	**८७५२०१**

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०७५ *फागुनसम्मको

१२.४८ विस्तारित खोप तथा पोलियो खोप कार्यक्रम अन्तर्गत बि.सि.जि. भ्याक्सिन, टिटानस विरूद्धको खोप, डी. पी. टि. हेपाटाईटिस बि. (तेस्रो) लगायत ११ विभिन्न खोपहरु उपलव्ध गराइएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा काठमाडौं उपत्यकाका ३ र तराईका १२ जिल्ला गरी १५ जिल्लामा पोलियो थोपा खुवाउने अभियान सञ्चालन भएको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुन महिनासम्म २ लाख ७२ हजार ४३ लाई पोलियो खोप खुवाउने कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ।

तालिका १२(थ): विस्तारित खोप एवम् राष्ट्रिय पोलियो खोप (सङ्ख्यामा)

सूचकाङ्क	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
वि.सि.जि. भ्याक्सिन	५७१३९५	५७५५५४	५६९७५१	५७३७९६	२९६१३७
डि.पि.टी. हेपाटाईटिस बि (तेस्रो मात्रा)	५५२२४७	५३८४१५	५३९६९८	५०९९७९	२७०५१०
पोलियो (तेस्रो)	५५०३९२	५२४७२९	५३६१९१	४९७१२६	२७२०४३
दादुरा विरूद्ध खोप	५१७३११	५०९६७८	५२४३३२	४०९७७१	२६२८१६
टिटानस	५२२१५९	४९६११२	४८६४६६	४७२०६९	२३७९१६
दादुरा रूवेला खोप अभियान	-	१०९३८२८	-	-	-
आइरन चक्की पाएका महिलाहरु	५०२२४०	४९२८८८	४७७७१८	४७०६२३	२४८९३३
झाडापखालाका रोगीहरु दर्ता	१५४८८५१	१३०९१७७	११८४०१२०	११४८२६६	५२८२५४
जिंक तथा जीवनजलबाट झाडापखाला रोगीको उपचार	१३१५६२२	१०९१२५०	१०९१०८३	१०९३३१६	५१४७३२
५ वर्ष मुनिका बच्चाको निमोनियाको उपचार	१००४४२२	७६३५१६	५७२८०४	४३४८८०	१९४७७२
श्वासप्रश्वास रोगको उपचार	२२०८६५२	१९१६२५०	१८१०७२२	-	-

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०७५ *फागुनसम्मको

१२.४९ स्वास्थ्य सेवाको महत्वपूर्ण अङ्गको रूपमा रहेको परिवार नियोजन तथा सुरक्षित मातृत्वको लागि गत आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा परिवार नियोजनका अस्थायी साधनको नयाँ प्रयोगकर्ता ७ लाख ७२ हजार ८७९ रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा ७ लाख ३१ हजार ३४ रहेका छन्।

१२.५० आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा २५ हजार ८ सय ७५ क्षयरोगका विरामीहरूको उपचार भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुन महिनासम्म यस्तो सङ्ख्या ८,५६८ रहेको छ।

१२.५१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म लिक्विड कल्चर ल्याव र एल पी ए सेवा विस्तार भएको तथा क्षयरोगको नेशलन प्रिभ्यालेन्स सर्भे ८५ क्लस्टरमा सम्पन्न भएको छ।

१२.५२ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा २ लाख ७ हजार ८ सय २८ को रक्त नमूना परीक्षणबाट १,१८७ मा औलो रोग देखा परेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ८८ हजार ५ सय २० जनाको रक्त नमूना परीक्षण गर्दा ६१७ लाई औलो भएको पाईएको छ।

१२.५३ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा २४ जिल्लामा कार्यक्रम सञ्चालन गरी ६७ लाख ७३ हजार लाई हात्तीपाईले रोग निवारणको लागि औषधि सेवन गराईएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्म यस्तो रोग निवारणका लागि १५ जिल्लामा सञ्चालन गरी करिब ५८ लाख लाई उक्त औषधि खुवाइएको छ।

१२.५४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ARV औषधि सेवन गरिरहेका संक्रमित तथा PMTCT कार्यक्रममा आवद्ध १९८ गर्भवती महिला सहित १६ हजार ४ सय २८ जनालाई ७५ वटा ART केन्द्रबाट उक्त सेवा दिइएको छ।

१२.५५ सन् २००५ मा एचआइभी प्रिभिलेन्स ०.५५ प्रतिशत रहेकोमा हाल उक्त प्रिभिलेन्स घटेर ०.१५ प्रतिशत रहेको छ।

१२.५६ शहीद धर्मभक्त राष्ट्रिय प्रत्यारोपण केन्द्रको स्थापना भएदेखि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा जम्मा ७५१ बिरामीको मृगौला र ५ बिरामीको कलेजो प्रत्यारोपण गरिएको छ।

१२.५७ नेपालमा विभिन्न रोगको परीक्षण तथा निदानात्मक विशिष्टीकृत सेवा प्रदान गर्नको लागि स्थापित राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाबाट आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा ७९ हजार ९ सय २९ लाई विभिन्न प्रकारका परीक्षणको लागि प्रयोगशालाको सेवा प्रदान भएको छ।

१२.५८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म १ लाख ४ हजार ४ सय ७४ मुटुका

बिरामीहरुलाई बहिरङ्ग मार्फत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराइएको छ। त्यसैगरी, १,१८८ बिरामीको मुटुको विभिन्न खाले शल्यक्रिया तथा ५,९२१ बिरामीको क्याथल्याब मार्फत उपचार गरिएको छ। यस अवधिमा १,२५७ बिरामीको एन्जीयोप्लाष्टी र १,५३९ बिरामीको क्याथल्याब मार्फत अन्य उपचार गरिएको छ।

१२.५९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुन महिनासम्म १५ वर्ष भन्दा मुनिका ६०१ र ७५ वर्ष भन्दा माथिका ४५६ बिरामीहरुको मुटुको विभिन्न शल्यक्रिया गरिएको छ।

१२.६० PKDL कारकतत्व अध्ययनका लागि कालाजार प्रभावित पूर्वी तराईका ६ जिल्लाको १५ वर्षको तथ्याङ्क संकलन तथा डाटावेस तयारी गरिएको र PKDL कारक तत्व अध्ययन कार्य सञ्चालनका लागि वि.पी. कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, धरानसँग समन्वय गरी कार्य सुरुवात गरिएको छ।

१२.६१ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा पेडियट्रिक नर्सिङ्ग तालीम ४३, पाईलियटिभ केयर तालीम ३६, मेडिकोलिगल तालीम ४३, सुरक्षित गर्भपतन तालीम १५७, एम.एल.पि. तालीम १०५, दक्ष प्रसुती सेवा/सुरक्षित मातृत्व तालीम ४४४, परिवार नियोजन तालीम ८०९ गरी ५,७६४ स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई विभिन्न तालीम दिइएको छ। यस मध्ये पुरुष १,६६३ र महिला ४,१३१ रहेका छन।

१२.६२ दीर्घ रोग र नसर्ने रोगको जोखिम तत्वहरुको सर्वेक्षण सम्पन्न भएको र जनसङ्ख्यामा आधारित क्यान्सर रजिष्ट्रीमा ३,००० भन्दा बढी नमुना संकलन भएको छ। सिकलसेल एनिमिया सम्बन्धी स्थलगत २२ हजार नमुना सङ्कलन सम्पन्न गरी १२ हजारको परीक्षण अनुसन्धान भएको छ।

१२.६३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म मेडिकल चिकित्सकहरू पुरूष १,२७४ र महिला ६९० गरी जम्मा १,९६४, दन्त चिकित्सकतर्फ पुरूष ९९ र महिला २७५ गरी जम्मा ३७४ समेत कुल जम्मा २,३३८ चिकित्सकहरू दर्ता भएका छन्। हालसम्म मेडिकल चिकित्सकहरू पुरूष १४ हजार १ सय २६ र महिला ६,९०७ गरी जम्मा २१ हजार ३३, दन्त चिकित्सकतर्फ पुरूष ९९९ महिला १,७१९ गरी जम्मा २,७१८ गरी कुल जम्मा २३ हजार ७ सय ५१ चिकित्सकहरू मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएका छन्।

१२.६४ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा जम्मा ५० हजार १ सय ७४ र आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को चैतसम्ममा ५,७३२ गरी हालसम्म जम्मा ५५ हजार ९ सय ६ नर्सहरू नेपाल नर्सिङ काउन्सिलमा दर्ता भएका छन्। हालसम्म ८४२ विदेशी नर्सहरू दर्ता भएका छन्।

१२.६५ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ असार मसान्तसम्म ३१ हजार ४ सय ३६ अ.न.मी. दर्ता भएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को चैत्रसम्ममा ५१२ गरी हालसम्म जम्मा ३१ हजार

९ सय ४८ अ.न.मी. दर्ता भएका छन्।

सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षा

१२.६६ राष्ट्रिय स्वास्थ्य बिमा नीति, २०७१ बमोजिम स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम विस्तार भई हाल ४२ जिल्लामा सञ्चालनमा रहेको छ। यस कार्यक्रमबाट ६ लाख १० हजार बिमित भएका छन् जसमध्ये ६.७ प्रतिशत अति गरीब रहेका छन्।

१२.६७ राष्ट्रिय निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत हाल २५ शैय्यासम्मका अस्पतालबाट ७०, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रबाट ५८ तथा स्वास्थ्य चौकी, सहरी स्वास्थ्य केन्द्र र सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईबाट ३८ अत्यावश्यक औषधी निःशुल्क वितरण हुँदै आएको छ।

तालिका १२(द): निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम

सूचकाङ्कहरु	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
औषधि वितरणः उप-स्वास्थ्य चौकी (प्रकार)	२५	-	२५	-	-
औषधि वितरणः स्वास्थ्य चौकी (प्रकार)	२७	२७	२७	३८	३८
औषधि वितरणः प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र (प्रकार)	५८	५८	५८	५८	५८
२५ शैया सम्मका अस्पताल	-	७०	७०	७०	७०

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०७५ *फागुनसम्मको

विपन्न नागरिक औषधि उपचार

१२.६८ सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षाको महत्वपूर्ण अङ्गको रूपमा रहेको विपन्न नागरिक औषधि उपचार अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा २१ हजार ८ सय २० विपन्न नागरिको विभिन्न रोगको उपचार गरिएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा ३५ हजार ३ सय १७ विपन्न नागरिकको उपचार गरिएको छ।

तालिका १२(ध): विपन्न नागरिक औषधि उपचार

विवरण		२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
क्यान्सर		२५७७	८६४३	१०६०८	२३९६८
मुटु		२७८०	३३४२	४२७६	४४३३
मृगौला	हेमोडायलासिस	१९३९	२१९७	४११०	३५०१
	पेरिटोनियल डायलासिस	८५	८८	१८८	६५०
	प्रत्यारोपण	१५७	१४२	२४९	९८
	औषधि उपचार	२२२	१९८	११४	६८५
पार्किन्सन्स		८	१७	७७	२५२
अल्जाइमर		११	९	२४	६९
हेड इन्जुरी		०	६७	५२१	४९४
स्पाइनल इन्जुरी		९	१८२	५३९	११४९
सिकलसेल एनिमिया		३३१	५००	१११४	५०३
	जम्मा	८११९	१५३८५	२१८२०	३५३१७

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०७५ *फागुनसम्मको

महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक

१२.६९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रम अन्तर्गत तालिम सञ्चालनका लागि मानव विकास सूचकाङ्कमा पछाडि परेका ३० जिल्लाका ६४ संस्था छनौट भई सम्झौता कार्य सम्पन्न भएको छ। दुर्गम क्षेत्रका विभिन्न जिल्लाहरुका ज्यान जोखिममा परेका ७ गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरुलाई उपचारका लागि हवाई उद्धार गरिएको छ।

१२.७० दश जिल्लामा सञ्चालित पुनर्स्थापना केन्द्रबाट आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म जोखिम तथा बेचबिखनमा परी उद्धार गरिएका महिलाको सङ्ख्या ८४२ रहेको छ। गत वर्षको सोही अवधिमा यस्तो सङ्ख्या ९११ थियो। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा बेचबिखनमा परी उद्धार गरिएका महिलाको सङ्ख्या १,६३४ रहेको थियो।

तालिका १२(न): पुनर्स्थापना केन्द्रबाट सेवा लिनेको विवरण

जिल्ला	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
चितवन	९०	११२	३६	२१२	३१
रूपन्देही	२३१	४११	१५७	३३२	१३०
सिन्धुपाल्चोक	१३	३३	६१	३१	२७
कैलाली	२८	७५	२७	२६७	२९
पर्सा	१६५	२७८	१२१	२६४	१७२
बाँके	११४	२५३	६७	४२	३३
काठमाडौं	१८	४१	४६	२२०	७७
झापा	२४४	४९४	२९०	३२	१४४
कास्की	-	-	-	३५	६०
सुर्खेत	-	-	-	१९९	१३९
जम्मा	९०३	१६९७	८०५	१६३४	८४२

स्रोतः महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय, २०७५ *फागुनसम्मको

जोखिममा परेका बालबालिका र किशोर किशोरी

१२.७१ जोखिमपूर्ण अवस्थामा रहेका बालबालिकाको आपतकालीन उद्धार, राहत, मनोविमर्श, पारिवारिक पुनर्मिलन, पुनःएकीकरण तथा पुनर्स्थापनाको लागि काठमाडौं, मकवानपुर, चितवन, कास्की, मोरङ, उदयपुर, बाँके, सुर्खेत, कैलाली, सुनसरी, दैलेख र बाजुरामा बाल हेल्पलाइन (१०९८) सञ्चालनमा छ। प्रस्तुत १२ जिल्लामा सञ्चालित निःशुल्क बाल हेल्पलाइनबाट चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म १,९६६ बालबालिका (बालक ९१४ र बालिका १,०५२) को आपतकालीन उद्धार गरी राहत, मनोविमर्श र पारिवारिक पुनर्मिलन तथा पुनर्स्थापना गरिएको छ। यो सङ्ख्या गत आर्थिक वर्षको फागुनसम्म २,११७ थियो। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा यस्तो सङ्ख्या ३,३८५ रहेको थियो।

चार्ट १२(ग): बाल हेल्पलाइनबाट लाभान्वित बालबालिका (सङ्ख्यामा)

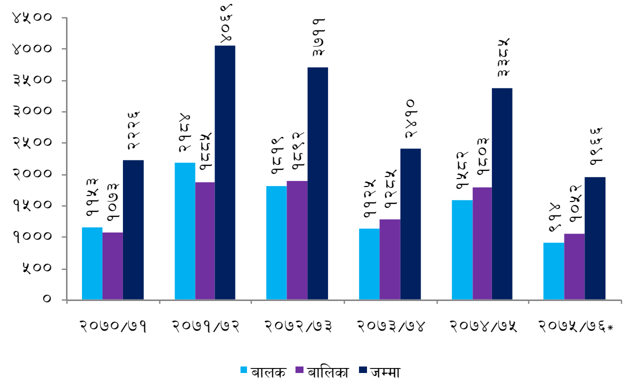

स्रोतः केन्द्रीय बालकल्याण समिति, २०७५ — * फागुनसम्मको

खानेपानी तथा सरसफाइ

१२.७२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म आधारभूत खानेपानी सेवाबाट कुल जनसङ्ख्याको ८८.० प्रतिशतलाई खानेपानीको स्रोतमा पहूँच पुगेको छ भने आधारभूत सरसफाइ सेवाबाट कुल जनसङ्ख्याको ९९.० प्रतिशत लाभान्वित भएका छन्। उच्च मध्यमस्तरको खानेपानी सेवाबाट कुल जनसङ्ख्याको २०.० प्रतिशत मात्र लाभान्वित भएका छन्। सबैलाई आधारभूत खानेपानीको सेवा पुर्‍याउने र उच्च मध्यमस्तरको खानेपानी सेवा पुर्‍याउने चुनौती कायमै छ।

तालिका १२(प): आधारभूत खानेपानी तथा सरसफाइको स्थिति

सूचकहरु	राष्ट्रिय जल योजना २००५ का लक्ष्यहरु सन २०१७ सम्म	सन २०१८ सम्म	हालसम्मको उपलब्धि
आधारभूत खानेपानी सेवा (कुल लाभान्वित जनसङ्ख्याको प्रतिशत)	१००	८७.९	८८
आधारभूत सरसफाइ (कुल लाभान्वित जनसङ्ख्याको प्रतिशत)	१००	९४	९९
उच्च मध्यमस्तरको खानेपानी (कुल लाभान्वित जनसङ्ख्याको प्रतिशत)	२७	१९	२०

स्रोतः खानेपानी तथा ढल निकास विभाग, २०७५

१२.७३ सबै नागरिकलाई आधारभूतस्तरको सरसफाइ सुविधामा पहूँच सुनिश्चित गरी खुला दिसामुक्त राष्ट्र घोषणा गर्ने संकल्पका साथ सरसफाइ अभियानलाई देशैभर एउटा सामाजिक आन्दोलनका रुपमा अगाडि बढाइएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म कुल ४३६ गाउँपालिका, २४९ नगरपालिका, ६३ जिल्ला र ३ प्रदेशहरु खुला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा भएका छन्।

१२.७४ काठमाडौं उपत्यका बाहेकका २३ शहरहरुमा खानेपानी सेवा प्रदान गर्दै आएको नेपाल खानेपानी संस्थानले यस आर्थिक वर्षदेखि काभ्रेपलान्चोक जिल्लाको बनेपामा मिनरल वाटर

प्लान्टको स्थापना गरी व्यवसायिक उत्पादन समेत गर्दै आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा १५ स्थानमा वर्षातको पानी संकलनमा आधारित प्रविधि जडान भएको छ।

१२.७५ ललितपुर महानगरपालिका परिसरमा वाटर एटिएम (Water ATM) पँधेरो जडान गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ।

युवा तथा खेलकूद

१२.७६ काठमाडौंको मूलपानी सहित देशका ८ स्थानमा क्रिकेट रङ्गशाला तथा मैदान निर्माणाधिन रहेकोमा कीर्तिपुर, भैरहवा, लमही, कोहलपुर र कञ्चनपुरको क्रिकेट मैदान खेल्न योग्य भएको छ।

१२.७७ भूकम्पका कारण क्षतिग्रस्त भएको सातदोबाटोस्थित पौडी पोखरी र सुटिङ्ग हलको निर्माण सम्पन्न भएको छ भने दशरथ रङ्गशालाको पुनर्निर्माण कार्य करिब ८०.० प्रतिशत सम्पन्न भएको छ।

१२.७८ खेल क्षेत्रका माध्यमबाट नेपालको आर्थिक समृद्धिमा टेवा पुऱ्याउन साहसिक तथा पर्यटकीय खेलको आयोजना भएको छ यस अन्तर्गत स्याङ्जामा प्याराग्लाइडिङ्ग विश्व च्याम्पियनसीप प्रतियोगिता सम्पन्न भएको छ।

१२.७९ उच्च धरातलीय खेलकूद प्रशिक्षण केन्द्र स्थापनाको लागि लुक्ला, जुम्ला, खप्तड, घान्द्रुक र बाग्लुङमा सम्भाव्यता अध्ययन कार्य थालनी भएको छ। मनाङ्गमा उच्च धरातलीय खेलकूद प्रशिक्षण केन्द्र स्थापनाका लागि निर्माण कार्य भईरहेको छ।

१२.८० विराटनगरमा महिला दक्षिण एशियाली फुटबल च्याम्पियनसीप र काठमाडौंमा अन्तर्राष्ट्रिय व्याडमिण्टन च्याम्पियनसीप सम्पन्न भएको छ।

१२.८१ इन्डोनेशियामा आयोजना भएको १८ औं एसियाली खेलकूद प्रतियोगितामा नेपालले प्याराग्लाईडिङ्गमा रजत पदक प्राप्त गरेको छ।

१२.८२ थाईल्याण्डमा आयोजना भएको विश्व शारीरिक सुगठन च्याम्पियनसिपमा नेपालका बडी बिल्डर महेश्वर महर्जनले स्वर्ण पदक हासिल गरेका छन् र उनलाई नेपाल सरकारले रु. ५ लाख नगद पुरस्कार प्रदान गरेको छ।

१२.८३ अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसको दिन १० प्रतिभावान युवालाई जनही रू.१ लाख नगद पुरस्कार सहित राष्ट्रिय युवा प्रतिभा सम्मान प्रदान गरिएको छ। युवामा नेतृत्व क्षमताको विकास र अभ्यास गर्दै राष्ट्रको विकासमा युवा परिचालन गर्नका लागि ५५ स्थानीय तहका ७८१ वडामा युवा क्लब गठन भएको छ।

१२.८४ २०७६ वैशाखमा आठौं राष्ट्रिय खेलकूद सम्पन्न भएको छ।

तालिका १२(फ): आठौं राष्ट्रिय खेलकूद, २०७६ को पदक तालिका

टिमको नाम	स्वर्ण	रजत	काँस्य	जम्मा	स्थान
नेपाली सेना	१४१	८०	६८	२८९	प्रथम
नेपाल प्रहरी	५८	५१	४६	१५५	द्वितीय
शसस्त्र प्रहरी बल	५४	७१	८०	२०५	तृतीय
प्रदेश नं. ३	२३	४०	६४	१२७	चौथो
गण्डकी प्रदेश	१३	१९	४९	८१	पाँचौ
प्रदेश नं. ५	११	२६	५२	८९	छैठौं
प्रदेश नं. १	८	१९	५३	८०	सातौं
सुदूरपश्चिम प्रदेश	८	१२	४१	६१	आठौं
प्रदेश नं. २	६	६	२०	३२	नवौं
एन.आर.एन.	६	२	५	१३	दशौं
कर्णाली प्रदेश	३	४	१६	२३	एघारौं
जम्मा	**३३१**	**३३०**	**४९४**	**११५५**	

स्रोतः युवा तथा खेलकूद मन्त्रालय, २०७५

व्यक्तिगत घटना दर्ता

१२.८५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म अनलाइन सूचना प्रणालीबाट व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्ने स्थानीय तहका वडाको सङ्ख्या २,१४४ पुगेको छ भने विद्युतीय प्रणाली मार्फत घटना दर्ता गर्नेको सङ्ख्या ८ लाख नाघेको छ।

१२.८६ चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ३ लाख ६९ हजार ७४८ जन्मदर्ता, ८५ हजार ५ सय ४५ मृत्युदर्ता, ३,५०८ सम्बन्ध विच्छेद दर्ता र ३ लाख ४ हजार ३ बसाइसराई विद्युतीय प्रणाली मार्फत दर्ता सम्पन्न भएको छ।

तालिका १२(फ): व्यक्तिगत घटना दर्ता

व्यक्तिगत घटना	विवरण	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
जन्मदर्ता	महिला	४८८८०२	४२१५०३	२९०५५६	३५०२९८	३२३६४२	१७९२३३
	पुरुष	५४०८७९	४५६०९०	३१०२४०	३७१०२८	३४२२६७	१९०५१५
	जम्मा	१०२९६८१	८७७५९३	६००७९६	७२१३२६	६६५९०९	३६९७४८
मृत्युदर्ता	महिला	४८२७०	४७७०७	३७०२८	४५१४१	४७०९७	३६३७३
	पुरुष	७४०८७	६६६४५	५७६६३	७२९२१	६५८३५	४९१७२
	जम्मा	१२२३५७	११४३५२	९४६९१	११८०६२	११२९३२	८५५४५
विवाह दर्ता		१३७३१६	२२४८२६	१५८७९५	१८४३२३	२२०६६९	१६३७७६
सम्बन्ध विच्छेद दर्ता		११०४	१३५५	१०६५	२२८३	२७७६	३५०८
बसाईसराई दर्ता		९४६१३	१२१४२९	६९८२७	६८८६३	७५०९८	८६१९९
बसाई सरी गएको सङ्ख्या		१४१९४७	१७३४५४	८८४३१	१०४२५३	९४३५८	२५६०७
बसाई सरी आएको सङ्ख्या		१६७०३४	१९३५६०	१०६१०३	१०६८६१	१२७९९१	६०५९२
बसाईसराई गर्ने जम्मा सङ्ख्या		३०८९८१	३६७०१४	१९४५३४	२११११४	२२२३४९	३०४००३

स्रोतः राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पञ्जीकरण विभाग, २०७५

*फागुनसम्मको

सामाजिक सुरक्षा

१२.८७ श्रमिकको संविधान प्रदत्त योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षाको हक सुनिश्चित गर्न तथा योगदानकर्तालाई सामाजिक सुरक्षा प्रदान गर्ने उद्देश्यले योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४, सामाजिक सुरक्षा नियमावली, २०७५, सामाजिक सुरक्षा योजना सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ तथा रोजगारदाता र श्रमिकको सूचीकरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ जारी भई कार्यान्वयनमा आएको छ। २०७५ साल मंसीरदेखि योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा योजना लागू भएको छ।

१२.८८ योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा योजना अन्तर्गत औषधि उपचार तथा मातृत्व सुरक्षा योजना, दुर्घटना तथा अशक्तता सुरक्षा योजना, आश्रित परिवार सुरक्षा योजना र वृद्धावस्था सुरक्षा योजनामा सहभागी हुने प्रयोजनको लागि रोजगारदाता र श्रमिकलाई अनलाईन प्रणाली मार्फत सूचीकरण गर्ने क्रममा २०७५ फागुनसम्म २,१९५ रोजगारदाता सूचीकरण प्रक्रियामा आएका छन्।

१२.८९ आर्थिक सामाजिकरूपमा पछि परेका जेष्ठ नागरिक, एकल तथा विधवा महिला, अपाङ्गता भएका नागरिक, लोपोन्मुख आदिवासी जनजाति तथा बालबालिकालाई नेपाल सरकारले सामाजिक सुरक्षा भत्ता तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउँदै आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्ममा जम्मा २८ लाख १४ हजार ८४ लाभग्राहीलाई विभिन्न दरमा मासिक भत्ता वितरण गरिएको छ। हालसम्म कुल २७ लाख ६० हजार ८ सय ७५ लाभग्राहीको विवरण व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा प्रविष्टि गरिएको छ। व्यवस्थापन सूचना प्रणाली प्रविष्टिबाट योग्य व्यक्ति मात्र लाभग्राही हुने भएकोले बजेट पूर्वानुमानमा समेत सघाउ पुग्ने देखिन्छ।

तालिका १२(ब): सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण (सङ्ख्या)

लक्षित समूह	हालकोमासिक दर (रु.)	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
जेष्ठ नागरिक (अन्य)	१०००	६५५७३७	६८८९३०	७९२३७९	८३९६९६	९९०३०७	९८८०४१
जेष्ठ नागरिक (दलित)/कर्णाली	१०००	२७३४४३	२६२४८९	२५७४४०	२४३५४७	२४१२७९	२८८०९६
कुल जेष्ठ नागरिक	१०००	९२९१८०	९५१४१९	१०४९८१९	१०८३२४३	१२३१५८६	१२७६१३७
एकल महिला	१०००	३४११०६	२३१३५२	१७२८४२	१०२१७८	१०५४८०	११६३४४
विधवा	१०००	३१३६१३	४१७२०१	४८७२८६	५१७३६८	५६९००५	६००५८९
पूर्ण अपाङ्गता भएका	२०००	२५४९२	२७२०३	३०९१२	३३११५	३९५०८	४३२२६
आशिंक अपाङ्गता भएका व्यक्ति	६००	६८६३	६३७५	३१४०८	४३७५८	६५२९२	७३८६९
लोपोन्मुख आदिवासी/जनजाति	२०००	१९२२३	२०३०८	२३३४६	२४४०१	२४७६१	२४२०४
बालबालिका	४००	५३७११८	५०६७१८	४६९९२२	४४२४२८	५२१५०७	६७९७१५
कुल जम्मा		**२१७२५९५**	**२१६०५७६**	**२२६५५३५**	**२२४६४९१**	**२५५७१३९**	**२८१४०८४**
७० वर्ष नाघेका जेष्ठ नागरिक (उपचार खर्च- रु.१०००)				९०५७२५	९३१६२३		

स्रोत : राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पञ्जीकरण विभाग, २०७५ *फागुनसम्मको

समावेशी विकास

१२.९० समावेशी विकासको अवधारणा अनुरूप आदिवासी/जनजाति महिला पिछडिएका तथा सिमान्तकृत वर्गको उत्थान र विकासका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु प्रदेश र स्थानीय तहबाटै हुने व्यवस्था भएको छ। लोपोन्मुख आदिवासी/जनजाति उत्थान र चेपाङ विकास कार्यक्रम मार्फत सबै प्रदेशलाई लक्षित गरि विभिन्न सीप विकास तथा उद्यमशीलता तालिम कार्यक्रम सञ्चालन भएका छन।

१२.९१ राष्ट्रिय दलित आयोग, राष्ट्रिय समावेशी आयोग, आदिवासी जनजाति आयोग, मधेशी आयोग, थारु आयोग र मुस्लिम आयोग गठन भई कार्य सुरु भएको छ।

१३. भूकम्पपछिको पुनर्निर्माण

१३.१ २०७२ साल बैशाख १२ गतेको भूकम्प र त्यस पश्चातका पराकम्पबाट क्षतिग्रस्त संरचनाको पुनर्निर्माण कार्य प्राथमिकतापूर्वक अगाडि बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ फागुनसम्ममा निजी आवास, सार्वजनिक भवन, पुरातात्विक सम्पदाहरुको पुनर्निर्माण एवम् क्षतिग्रस्त सडकहरुको पुनर्निर्माणले गति लिएको छ। यसबाट निर्माण सामाग्रीहरुको माग बढेकाले उत्पादन वृद्धि भई रोजगारीका अवसर सिर्जना तथा आर्थिक वृद्धिमा समेत सकारात्मक प्रभाव परेको छ।

निजी आवास अनुदान वितरण

१३.२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरणको लागि ८ लाख १८ हजार ८ सय ५१ जना भूकम्प पीडितहरुको पहिचान भई ९२.० प्रतिशतसँग अनुदान सम्झौता भएको छ। अनुदान सम्झौता भएका मध्ये ९९.० प्रतिशतले प्रथम किस्ता, ७३.० प्रतिशतले दोस्रो किस्ता र ५१.० प्रतिशतले तेस्रो किस्ताको रकम प्राप्त गरेका छन् भने अनुदान सम्झौता गरेका भूकम्प पिडित मध्ये ५०.० प्रतिशतको घर निर्माण सम्पन्न भएको छ।

तालिका १३(क): निजी आवास पुनर्निर्माणको स्थिति (सङ्ख्यामा)

विवरण		२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*	जम्मा
जम्मा भूकम्प पिडित लाभग्राही		५३१९६४	२१५५२०	६०००२	११३६५	८१८८५१
सर्भेक्षणबाट पहिचान भएका		५३१९६४	१९२९३१	१८४३	१७	७२६७५५
गुनासो सम्बोधनबाट पहिचान भएका			२२५८९	५८१५९	११३४८	९२०९६
अनुदान सम्झौता सम्पन्न भएका		२७८८८०	३५०७३३	९२४०६	३५०९४	७५७११३
प्रथम किस्ता भुक्तानी भएका		३५१४५	५६२४३२	११६३१६	३७८६५	७५१७५८
निर्माण कार्य सुरु भएका निजी घर			९६७२२	४१७७२४	९०३७५	६०४८२१
दोस्रो किस्ता	माग भएका		७८३८०	४०८५५७	८५८७४	५७२८११
	प्रमाणीकरण भएका		६५९८१	४०९९८९	९२७४७	५६८७१७
	भुक्तानी भएका		५५०५५	४०९३३६	८९७१०	५५४१०१
तेस्रो किस्ता	माग भएका		७०३१	२४९८०९	१५७४९२	४१४३३२
	प्रमाणीकरण भएका		४४७४	२४०६२४	१६५२४९	४१०३४७
	भुक्तानी भएका		२७३४	२१९०४२	१६७३०२	३८९०७८
निर्माण सम्पन्न भएका घर			४४९२७	२०४१६६	१२७३४२	३७६४३५
प्रबलीकरण	लाभग्राही सङ्ख्या			५२०५४	१०९६५	६३०१९
	सम्झौता भएका			८८३३	९४९७	१८३३०
	भुक्तानी भएका			७४३१	९९९१	१७४२२

स्रोतः राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण, २०७५ * फागुनसम्मको

१३.३ भूकम्पबाट आंशिक रुपमा क्षति भएका वा प्रबलीकरण गर्नुपर्ने निजी आवास प्रबलीकरणको लागि भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण कार्यविधि (पहिलो संशोधन), २०७३ अनुसार रु.१ लाख अनुदान दुई किस्तामा उपलब्ध गराउने व्यवस्था अनुसार पहिलो र दोस्रो किस्तामा रु. ५०/५० हजारका दरले अनुदान वितरण गर्ने व्यवस्था लागू भएको छ।

१३.४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ६३ हजार १९ प्रबलीकरण लाभग्राहीहरुको पहिचान भएको छ। जसमध्ये १८ हजार ३ सय ३० लाभग्राहीले सम्झौता गरी १७ हजार ४ सय २२ जनाले प्रथम किस्ता वापतको रु. ५० हजार अनुदान प्राप्त गरेका छन्।

१३.५ निजी आवास पुनर्निर्माणको सूचीमा नपरेका भूकम्प पीडितले सो सूचीमा पर्नका लागि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म ३ लाख ६० हजार ४ सय ४३ गुनासो दर्ता गराएकोमा १ लाख ९८ हजार ५ सय ९२ गुनासोको पुनरावलोकन भएको छ। गुनासो सम्बोधन गर्ने सिलसिलामा पहिलो चरणमा १ लाख २९ हजार ४ सय १० निजी आवासहरुको पुन:सर्भेक्षण र पुन:जाँच सम्पन्न भएको छ।

१३.६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म स्थानान्तरण गर्नुपर्ने बस्तीका १,६५२ भूकम्प पीडितलाई आफैं जग्गाको व्यवस्थापन गरी सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण हुन रू.२ लाख थप अनुदानको सुविधा उपलब्ध गराइएको छ भने ६२८ परिवारलाई सुरक्षित बस्तीको लागि जग्गा उपलब्ध भएको छ।

१३.७ जोखिमयूक्त बस्ती स्थानान्तरण गरी एकिकृत बस्ती विकासको लागि २९ एकीकृत बस्तीको योजना स्वीकृत भएको छ। निजी आवास लगायत पुनर्निर्माणको अन्य कार्यलाई सरल बनाई तीव्रता दिन ३२ जिल्लाका स्थानीय तहसँग समझदारी भएको छ।

क्षतिग्रस्त सार्वजनिक संरचनाको पुनर्निर्माण

१३.८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म भूकम्पबाट क्षति भएका सार्वजनिक विद्यालय मध्ये ५६.० प्रतिशत, पुरातात्विक सम्पदा मध्ये २९.० प्रतिशत र स्वास्थ्य संस्था मध्ये ५४.० प्रतिशतको पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। क्षतिग्रस्त सरकारी भवन मध्ये ५४.० प्रतिशत र खानेपानी आयोजना मध्ये १८.० प्रतिशतको पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

१३.९ भूकम्पबाट क्षति भई पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने विद्यालयको सङ्ख्या ७,५५३ रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म जम्मा ४,२०१ विद्यालयहरुको पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ भने २,६१९ विद्यालयहरुको पुनर्निर्माण कार्य जारी रहेको छ।

तालिका १३(ख): क्षति भएका सार्वजनिक संरचना पुनर्निर्माणको स्थिति (सङ्ख्यामा)

संरचना	सङ्ख्या	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*	जम्मा
सरकारी भवनहरुको पुनर्निर्माण	४८३	०	१८२	६६	१४	२६२
विद्यालय भवनहरुको पुनर्निर्माण	७,५५३	०	२,४५६	१,३६०	३८५	४,२०१
स्वास्थ्य संस्था भवनहरुको पुनर्निर्माण	१,१९७	८३	२९६	२६४	-	६४३
पुरातात्विक सम्पदाहरुको पुनर्निर्माण	७५३	०	५६	१२९	३६	२२१
सुरक्षा निकायका भवनहरुको पुनर्निर्माण	३८३	०	१८	७५	३१	१२४

स्रोतः राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण, २०७५ * फागुनसम्मको

१३.१० भूकम्पबाट काठमाडौं उपत्यका लगायतका सम्पदा क्षेत्रमा १३३ पूर्ण क्षति र ६२० आंशिक क्षति गरी ७५३ साँस्कृतिक एवम् पुरातात्विक सम्पदाहरुमा क्षति पुगेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म २२१ पुरातात्विक सम्पदाहरुको पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भएको र सोही सङ्ख्यामा पुरातात्विक सम्पदाहरुको पुनर्निर्माण जारी रहेको छ। ती मध्ये १४० सम्पदाहरु विश्व सम्पदा सूचीमा परेका र ६१३ सम्पदाहरु विश्व सम्पदा सूची बाहिरका रहेका छन्। क्षतिग्रस्त ऐतिहासिक र पुरातात्विक महत्वका सम्पदाहरुको संरक्षण एवम् पुनर्निर्माण गर्दा सम्पदाको मौलिकता कायम राख्न परम्परागत सीप भएका कालिगढ र निर्माण सामाग्रीको प्रयोगमा जोड दिइएको छ।

चार्ट १३(क): सार्वजनिक संरचना पुनर्निर्माणको स्थिति*

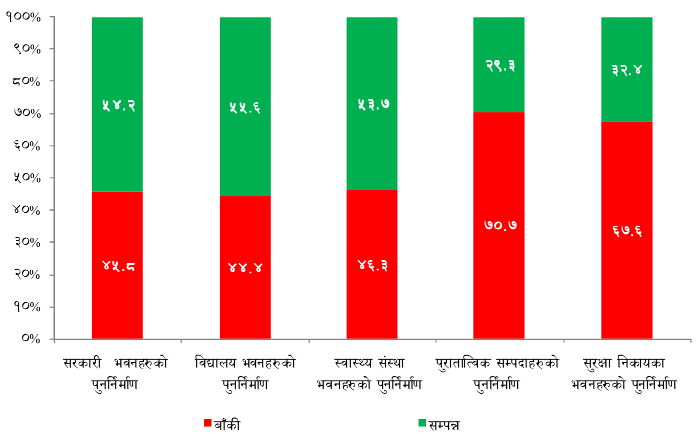

स्रोतः राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण, २०७५ *२०७५ फागुनसम्म

१३.११ भूकम्पबाट क्षति भएको सबै नेपालीको चासोको रुपमा रहेको धरहराको पुनर्निर्माण कार्य आगामी २ वर्षमा सम्पन्न गर्ने लक्ष्य सहित आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को पुसदेखि सुरु भएको छ।

१३.१२ भूकम्पबाट २३० केन्द्र तथा जिल्लास्तरका सरकारी भवनहरु पूर्ण रुपमा र २५३ आंशिक गरी जम्मा ४८३ सरकारी भवनहरुमा क्षति पुगेको थियो। आंशिक क्षति भएका २५३ भवनहरु मध्ये आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा २३२ भवनहरुको मर्मत तथा प्रबलीकरण कार्य सम्पन्न गरिएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा थप १९ सरकारी भवनहरुको मर्मत तथा प्रबलीकरणको कार्य भईरहेको छ।

१३.१३ पूर्णरुपले क्षति भएका भवनहरु मध्ये आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा १६ र आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुन मसान्तसम्म १४ गरी जम्मा ३० सरकारी भवनहरुको पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ भने १२६ सरकारी भवनहरुको पुनर्निर्माणको कार्य विभिन्न चरणमा भईरहेको छ।

१३.१४ सुरक्षा निकायहरुका क्षतिग्रस्त ३८३ भवनहरुमध्ये आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्ममा ९३ र आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुन मसान्तसम्म ३१ गरी जम्मा १२४ भवनहरुको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको र ९४ भवनहरुको पुनर्निर्माण भईरहेको छ।

१३.१५ भूकम्पबाट ५४४ स्वास्थ्य संस्थाका भवनहरु पूर्ण रुपमा र ६५३ आंशिक गरी जम्मा १,१५७ स्वास्थ्य संस्थाहरुमा क्षति पुगेकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुन मसान्तसम्म ६४३ स्वास्थ्य संस्थाहरुको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको छ भने ८० स्वास्थ्य संस्थाहरुको पुनर्निर्माण कार्य भईरहेको छ।

१३.१६ रणनैतिक सडकहरु खासगरी दोलखा-सिंगटी, धादिङ-गोरखा र पाँचखाल-मेलम्ची सडकहरु पुनर्निर्माणको लागि आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा ठेक्का सम्झौता सम्पन्न भई निर्माण कार्य अगाडि बढेको छ। त्यसैगरी, ग्रामीण सडकहरुतर्फ ५० सडकहरुको पुनर्निर्माण गर्नुपर्नेमा विभिन्न जिल्लाका ३८ (७०७ किलोमीटर) सडकको स्तरोन्नति तथा पुनर्निर्माणको कार्य सम्पन्न भएको छ।

१४. सुशासन

१४.१ आर्थिक अनुशासन एवम् कानूनको परिपालनामा देखिएको उदासीनतालाई अन्त्य गर्दै सार्वजनिक कोषको परिचालन एवम् उपयोगमा पारदर्शिता, मितव्ययिता एवम् प्रभावकारिताका लागि सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता र प्रभावकारिता कायम गर्ने सम्बन्धी नीतिगत मार्गदर्शन, २०७५ कार्यान्वयनमा आएको छ।

१४.२ प्रदेशका मुख्यमन्त्रीहरुसँग प्रत्यक्ष सम्वाद र राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरुको सघन अनुगमन गर्न प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा अत्याधुनिक उपकरण सहितको Action Room को निर्माण गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ।

१४.३ "म भ्रष्टाचार गर्दिन, म भ्रष्टाचार हुन दिन्न, म देश र जनताका लागि इमान्दार भएर काम गर्ने प्रतिज्ञा गर्दछु" भन्ने प्रतिबद्धताका साथ शासकीय स्वच्छता अभियान सञ्चालन गरिएको छ।

१४.४ सुशासन प्रवर्द्धनका लागि हेलो सरकारमा इमेल, फोन, फेसबुक, ट्वीटर मार्फत नेपाल सरकारबाट प्रवाह हुने सेवा सम्बन्धमा प्राप्त राय/सुझाव गुनासो, उजुरी सम्बन्धित मन्त्रालयबाट यथासक्य चाँडो सम्बोधन हुने गरेको छ। सबै केन्द्रीय निकायहरु, ७७ जिल्ला समन्वय समिति र सबै स्थानीय तहमा हेलो सरकार सञ्चालन गर्नको लागि पोर्टल तथा युजर आईडी तयार भएका छन।

१४.५ प्रत्येक मन्त्रालयहरुले गरेका कामकारवाहीको प्रगतिको अनुगमन गर्न प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा अनलाइन अनुगमन सफ्टयेर निर्माण गरी अनलाइन मार्फत अनुगमन गर्ने प्रणालीको सुरुवात भएको छ।

१४.६ तथ्यमा आधारित नीति निर्माण गर्न अध्ययन अनुसन्धान गरी सरकारलाई नीतिगत लगायतका विविध विषयमा सुझाव दिन नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान गठन भएको छ।

१४.७ जनसम्पर्क बढी हुने मालपोत कार्यालयहरु, कम्पनी रजिष्टार कार्यालय, र कन्सुलरसेवा विभाग जस्ता सरकारी निकायहरुमा सेवा प्रवाहलाई सरल, पारदर्शी र छिटो छरितो बनाउन अनलाइन सेवा प्रणाली मार्फत सेवा प्रवाह भएको छ।

१४.८ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित बनाउन विद्युतीय प्रणालीबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता भुक्तानी रणनीति, २०७४ लागू भएको छ।

१४.९ योजना तथा बजेट, एकीकृत सम्पत्ति कर, न्यायिक समितिको कार्यसञ्चालन, खरिद तथा सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन सम्बन्धी विषयमा स्थानीय तहका ५१ हजार ४ सय ६५ पदाधिकारी र कर्मचारीहरुलाई तालिम दिईएको छ।

१४.१० संघीय निजामती सेवा विधेयक व्यवस्थापिका संसदमा पेश भएको छ। प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सेवाको गठन, सञ्चालन तथा सेवाशर्त सम्बन्धी सिद्धान्त र मापदण्ड सम्बन्धी कानुनहरुको मस्यौदा स्वीकृतिको क्रममा रहेका छन्।

१४.११ संघ अन्तर्गत २२ मन्त्रालय, ३ तहको अदालत, १३ संवैधानिक निकाय, ५४ विभाग र विभागस्तरीय निकाय, स्वास्थ्य तर्फ ३ प्रयोगशाला, ५ केन्द्र, १५ अस्पताल र अन्य १०९१ कार्यालय सहितको संगठन संरचना स्वीकृत भएको छ।

१४.१२ सबै प्रदेशमा मुख्यमन्त्री कार्यालय सहित ७ मन्त्रालय, १ प्रदेश सभा सचिवालय, १ मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय, १ प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय , ७ निर्देशनालय र सबै प्रदेशको जम्मा ६७६ कार्यालय सहितको संगठन संरचना स्वीकृत भएको छ।

१४.१३ सबै स्थानीय तहमा कार्यपालिकाको कार्यालय सहित २७ अस्पताल, ३०८ आयुर्वेद औषधालय, २०९ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ३,८०९ प्राथमिक स्वास्थ्य चौकी, ७५३ कृषि सेवा केन्द्र र ९९९ पशुसेवा केन्द्र कार्यालय सहितको संगठन संरचना स्वीकृत भई सञ्चालनमा आएका छन्।

१४.१४ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण भए बमोजिम संघमा ४८ हजार ६ सय ६ (३५.० प्रतिशत), प्रदेशमा २२ हजार २ सय ९७ (१६.० प्रतिशत) र स्थानीय तहमा ६७ हजार ७ सय १९ (४९.० प्रतिशत) गरी जम्मा १ लाख ३८ हजार ६ सय २२ दरवन्दी कायम भएको छ।

चार्ट १४(क): स्वीकृत दरबन्दी संरचना

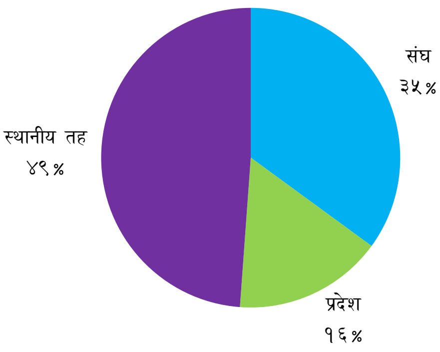

स्रोतः संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७५

१४.१५ कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ जारी भई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा मिति २०७५ चैत्र १४ गतेसम्म जम्मा ९९ हजार ५ सय ७१ कर्मचारीको समायोजन सम्पन्न भएको छ।

१४.१६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुन मसान्त सम्म निजामती सेवामा कार्यरत कुल कर्मचारी सङ्ख्या ८९ हजार ६०४ मध्ये पुरुष कर्मचारी ६७ हजार ५ सय २० र महिला कर्मचारी २२ हजार ८४ रहेका छन। आर्थिक वर्ष २०६४/६५ मा निजामती सेवामा महिलाको सहभागिता करिब १२.० प्रतिशत रहेकोमा हाल २४.७ प्रतिशत पुगेको छ।

तालिका १४(क): सेवाको आधारमा महिला/पुरुष निजामती कर्मचारीको सङ्ख्या र प्रतिशत

सेवा	पुरूष	महिला	जम्मा	पुरूष प्रतिशत	महिला प्रतिशत	जम्मा प्रतिशत
नेपाल आर्थिक योजना तथ्यांक सेवा	३५६	५२	४०८	८७.२५	१२.७५	०.४६
नेपाल कृषि सेवा	४०९३	७०६	४७९९	८५.२९	१४.७१	५.३५
नेपाल प्रशासन सेवा	२८५९१	४२४४	३२८३५	८७.०७	१२.९३	३६.६४
नेपाल वन सेवा	५०१७	६२२	५६३९	८८.९७	११.०३	६.२९
नेपाल शिक्षा सेवा	१३२०	२९६	१६१६	८१.६८	१८.३२	१.८
नेपाल स्वास्थ्य सेवा	१४५४५	१३१२१	२७६६६	५२.५७	४७.४३	३०.८८
नेपाल विविध सेवा	१९००	१४५८	३३५८	५६.५८	४३.४२	३.७५
नेपाल ईन्जिनियरिङ्ग सेवा	७६४९	८७०	८५१९	८९.७९	१०.२१	९.५१
नेपाल न्याय सेवा	२९८३	५६१	३५४४	८४.१७	१५.८३	३.९६
नेपाल परराष्ट्र सेवा	२१९	५७	२७६	७९.३५	२०.६५	०.३१
नेपाल लेखा परीक्षण सेवा	३०९	४४	३५३	८७.५४	१२.४६	०.३९
व्यवस्थापिका-संसद सेवा	१९१	३९	२३०	८३.०४	१६.९५	०.२५
संवैधानिक पदाधिकारी	३४७	१४	३६१	९६.१२	३.८८	०.४
कुल सङ्ख्या	**६७५२०**	**२२०८४**	**८९६०४**	**७५.३५**	**२४.६५**	**१००**

स्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७५

कानून निर्माण

१४.१७ मौजुदा कानूनलाई संशोधन गर्न बनेको 'केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०७५' मार्फत ५६ ऐन, 'नेपालको संविधान अनुकूल बनाउन केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको ऐन,२०७५' मार्फत १०९ ऐन सहित १६५ ऐनहरु संशोधन भएका छन्।

१४.१८ नेपालको संविधानले व्यवस्था गरेका मौलिक हकको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक १६ कानूनहरु संविधानको धारा ४७ ले निर्धारण गरेको अवधि भित्रै जारी भएका छन्।

१४.१९ २०७५ साल भदौ १ गतेदेखि मुलुकी देवानी संहिता, २०७४, मुलुकी अपराध संहिता, २०७४, मुलुकी देवानी कार्यविधि संहिता, २०७४, मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता,

२०७४ र फौजदारी कसूर (सजाय निर्धारण तथा कार्यान्वयन) ऐन, २०७४ लागू भएका छन्।यी संहिताहरुको व्यवस्थासँग प्रचलित कानूनको व्यवस्थालाई समेत परिमार्जन गर्न 'केही नेपाल कानूनलाई संशोधन, एकीकरण, समायोजन र खारेज गर्ने ऐन, २०७४ मार्फत १५ ऐनहरु खारेज र ३६ ऐनहरु संशोधन भएका छन्।

१४.२० संघीयता कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन प्रदेश तथा स्थानीय तहको लागि आवश्यक विभिन्न ऐन, नियम, निर्देशिका, मार्गदर्शन र कार्यविधिहरुको नमूना, तयार गरी सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराइएको छ।

१४.२१ वेपत्ता पारिएका व्यक्तिको छानविन आयोगमा दर्ता हुन आएका ३,१९७ उजूरीहरुमध्ये ६४ जिल्लाका २,००८ उजूरीहरुमा पीडित, साक्षीको कागज गराउने लगायत वेपत्ता परिवारबाट एण्टिमोर्टम तथा परिपूरण फारम भराउने कार्य सम्पन्न गरिएको छ। सत्य निरुपण तथा मेलमिलाप आयोगतर्फ परेका कुल ६३ हजार २ सय २० उजुरीको अनुसन्धान र छानविन भइरहेको छ।

१४.२२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को चैत्रसम्म पाँचथर जिल्लाका ८० हजार ८ सय ३७ नागरिक र सिंहदरवार भित्रका ७ हजार १ सय ९८ कर्मचारीको विवरण दर्ता गरी ती मध्ये ५५ हजार ८ सय ३७ नागरिक र ६ हजार ३ सय ९४ जना कर्मचारीहरुलाई राष्ट्रिय परिचयपत्र वितरण गरिएको छ।

१४.२३ मुलुकको संघीय संरचना अनुरुप सबै स्थानीय तहमा शान्ति सुरक्षा कायम गर्न नेपाल प्रहरीको पहूँचलाई सबै स्थानीय तहमा विस्तार गरी नेपाल प्रहरीको उपस्थितिको व्यवस्था मिलाईएको छ। शान्ति सुव्यवस्थालाई थप सुदृढ र प्रभावकारी बनाउन सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका गण गुल्महरुलाई ७७ वटै जिल्लामा विस्तार गरिएको छ।

१४.२४ विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्न विपद् जोखिम न्यूनिकरण राष्ट्रिय नीति, २०७५ र विपद् जोखिम न्यूनिकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना कार्यान्वयनमा आएको छ।

१४.२५ लागू औषध नियन्त्रण विशेष अपरेशन सञ्चालनबाट लागूऔषध अपराधमा संलग्न ३,०१२ जना व्यक्तिहरुलाई पक्राउ र १,८२६ मुद्दा दर्ता गरी कानूनी कारबाहीको प्रक्रिया अगाडि बढाइएको र करिब ६,८५३ किलोग्राम विभिन्न किसिमका लागू औषधहरु बरामद गरिएको छ।

१४.२६ सशस्त्र द्वन्द्वको क्रममा मृत्युवरण गरेका, वेपत्ता पारिएका, सम्पत्ति क्षति भएका, घाइते/ अपाङ्ग भएका, अपहरणमा परेका व्यक्तिलाई आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुन महिनासम्म रु.८ करोड ९० लाख राहत उपलब्ध गराइएको छ।

१४.२७ राजस्व चुहावट र विदेशी विनिमय अपचलन तथा हुण्डी कारोबार सम्बन्धी अपराध नियन्त्रणलाई प्रभावकारी बनाउन राजस्व अनुसन्धान विभागलाई प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय मातहत राखी थप क्रियाशील बनाईएको छ।

१४.२८ आर्थिक अपराधलाई न्यूनीकरण गरी वित्तीय क्षेत्रको स्थायित्व तथा सुशासन कायम गर्ने सन्दर्भमा सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण प्रणालीको कार्यान्वयनलाई थप सशक्त बनाउन गैर बैंकिङ्ग वित्तीय संस्था र गैर वित्तीय पेशाकर्मी तथा व्यवसायीको नियमनका लागि नियमनकारी निकायहरु तोकिएका छन्।

१४.२९ सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्वन्धमा स्वमूल्याङ्कनबाट देखिएका कमी कमजोरी सुधार गर्दै यस प्रणालीलाइ थप प्रभावकारी बनाउन र सन् २०२०/२१ मा हुने नेपालको पारस्परिक मूल्याङ्कनलाई सफल बनाउन सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी दोस्रो राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्ययोजना तर्जुमा गरिएको छ।

समष्टिगत आर्थिक परिसूचक

समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरू

परिसूचक	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६[1]
१. वास्तविक क्षेत्र										
रु. अर्बमा										
यथार्थ कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा)	५६५.८	५८७.५	६१४.६	६३७.८	६७४.२	६९४.३	६९५.७	७४९.६	७९६.८	८५१.१
कृषि	*२०५.५*	*२१४.८*	*२२४.७*	*२२७.२*	*२३७.५*	*२४०.१*	*२४०.७*	*२५३.२*	*२६०.३*	*२७३.४*
*उद्योग **	*९१.३*	*९५.२*	*९८.१*	*१००.७*	*१०७.८*	*१०९.४*	*१०२.४*	*११५.१*	*१२६.२*	*१३६.५*
सेवा	*२९३.३*	*३०३.३*	*३१८.५*	*३३६.८*	*३५७.७*	*३७४.३*	*३८३.१*	*४१४.०*	*४४३.७*	*४७६.०*
यथार्थ कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	६१८.५	६३९.७	६७०.३	६९८.०	७३९.८	७६४.३	७६८.८	८३२.१	८८७.५	९५०.०
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा)	११९२.८	१३६७.०	१५२७.३	१६९५.०	१९६४.५	२१३०.१	२२५३.२	२६७४.५	३०३१.०	३४६४.३
कुल राष्ट्रिय आय (प्रचलित मूल्यमा)	१२०१.९	१३७४.५	१५३९.६	१७०८.१	१९९७.३	२१६४.४	२२८७.२	२७०५.५	३०५३.६	३५०६.७
कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी (प्रचलित मूल्यमा)	१४८४.५	१६८२.४	१९६२.४	२२०५.८	२६२८.८	२८७४.३	३०६५.४	३५५७.३	३९१८.३	४५६९.५
कुल उपभोग	१०५६.२	११७६.०	१३५९.५	१५१६.१	१७३०.३	१९३४.०	२१६१.५	२३१५.३	२४९१.१	२७५५.०
कुल लगानी	४५६.५	५१९.३	५२६.९	६३२.६	८०८.८	८३२.०	७६३.४	१२५२.१	१६७२.४	२१५७.२
कुल स्थिर पूँजी निर्माण	२६४.९	२९२.७	३१७.२	३८३.०	४६२.०	५९५.८	६४७.३	८४०.७	१०५२.०	१२७९.५
सरकारी	*५३.७*	*६३.८*	*७१.६*	*७५.४*	*९५.०*	*११०.३*	*१६०.५*	*१६९.५*	*२६१.५*	*२७५.९*
निजी	*२११.२*	*२२८.९*	*२४५.६*	*३०७.६*	*३६७.०*	*४८५.६*	*४८६.८*	*६७१.२*	*७९०.५*	*१००३.६*
कुल गार्हस्थ्य बचत	१३६.६	१९०.९	१६७.८	१७८.९	२३४.२	१९६.१	९१.६	३५९.२	५३९.९	७०९.३
कुल राष्ट्रिय बचत	४२८.४	५०६.३	६०२.९	६८९.७	८९८.५	९४०.३	९०३.८	१२४२.०	१४२७.२	१८१४.५
प्रति व्यक्ति आय										
नेपाली रुपैयाँ										
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (स्थिर मूल्यमा)	२३५६०.८	२४१४४.४	२४९६१.८	२५६४६.२	२६८२०.१	२७३४२.२	२७१३६.८	२८९७७.२	३०४९४.७	३२२१०.२
कुल राष्ट्रिय आय (स्थिर मूल्यमा)	२४१५१.७	२४६६४.१	२५५८२.४	२६३९६.८	२७९३९.३	२८४२२.२	२८२१५.८	३०१७५.४	३१८८४.५	३४४०४.२

परिसूचक	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६[1]
अमेरिकी डलर										
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा)	६०९.५	७१३.९	७०२.०	७०८.१	७२५.२	७६५.९	७४७.८	८७६.९	९९७.९	१०३४.१
कुल राष्ट्रिय आय	६१४.२	७१७.८	७०७.७	७१३.५	७३७.३	७७८.२	७५९.१	८८७.१	१००५.३	१०४६.८
कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी	७५८.६	८७८.६	९०२.०	९२१.५	९७०.४	१०३३.५	१०१७.३	११६६.४	१२९०.०	१३६४.०
प्रतिशत परिवर्तन										
यथार्थ कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा)	४.३	३.८	४.६	३.८	५.७	३.०	०.२	७.७	६.३	६.८
कृषि	*२.०*	*४.५*	*४.६*	*१.१*	*४.५*	*१.१*	*०.२*	*५.२*	*२.८*	*५.०*
*उद्योग **	*४.०*	*४.३*	*३.०*	*२.७*	*७.१*	*१.४*	*-६.४*	*१२.४*	*९.६*	*८.१*
सेवा	*५.८*	*३.४*	*५.०*	*५.७*	*६.२*	*४.६*	*२.४*	*८.१*	*७.२*	*७.३*
यथार्थ कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	४.८	३.४	४.८	४.१	६.०	३.३	०.६	८.२	६.७	७.१
प्रचलित मूल्यको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	२०.७	१४.६	११.७	११.०	१५.९	८.४	५.८	१८.७	१३.३	१४.३
कुल राष्ट्रिय आय (प्रचलित मूल्यमा)	२०.२	१४.४	१२.०	१०.९	१६.९	८.४	५.७	१८.३	१२.९	१४.८
कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी (प्रचलित मूल्यमा)	१८.८	१३.३	१६.६	१२.४	१९.२	९.३	६.६	१६.०	१०.१	१६.६
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (स्थिर मूल्यमा) रु.	३.४	२.५	३.४	२.७	४.६	१.९	-०.८	६.८	५.२	५.६
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा) अमेरिकी डलर	२२.८	१७.१	-१.७	०.९	२.४	५.६	-२.४	१७.३	१३.८	३.६
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (जि.डि.पी.) सँगको अनुपात										
कुल उपभोग	८८.५	८६.०	८९.०	८९.४	८८.१	९०.८	९५.९	८६.६	८२.२	७९.५
कुल गार्हस्थ्य बचत	११.५	१४.०	११.०	१०.६	११.९	९.२	४.१	१३.४	१७.८	२०.५
कुल राष्ट्रिय बचत	३५.९	३७.०	३९.५	४०.७	४५.७	४४.१	४०.१	४६.४	४७.१	५२.४
कुल स्थिर पूँजी लगानी	२२.२	२१.४	२०.८	२२.६	२३.५	२८.०	२८.७	३१.४	३४.७	३६.९
कुल स्थिर पूँजीमा सरकारी लगानी	४.५	४.७	४.७	४.४	४.८	५.२	७.१	६.३	८.६	८.०

परिसूचक	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६[1]
कुल स्थिर पूँजीमा निजी लगानी	१७.७	१६.७	१६.१	१८.१	१८.७	२२.८	२१.६	२५.१	२६.१	२९.०
कुल लगानी	३८.३	३८.०	३४.५	३७.३	४१.२	३९.१	३३.९	४६.८	५५.२	६२.३
जनसङ्ख्या										
कुल जनसङ्ख्या (दश लाखमा)	२६.२५	२६.४९	२६.८५	२७.२५	२७.५८	२७.९५	२८.३३	२८.७१	२९.१	२९.४९
मूल्य स्थिति, वार्षिक प्रतिशत परिवर्तन										
उपभोक्ता मुद्रास्फीति दर	९.६	९.६	८.३	९.९	९.१	७.२	९.९	४.५	४.२	४.५
जि.डि.पी.को बजार मूल्यमा आधारित मुद्रास्फीति दर	१४.४	११.०	६.६	६.१	९.०	५.१	५.०	९.१	५.४	५.०
प्राथमिक क्षेत्र	*२५.१*	*१५.६*	*१.४*	*४.६*	*६.४*	*४.१*	*४.६*	*४.९*	*३.१*	*२.६*
द्वितीय क्षेत्र	*९.२*	*८.९*	*८.३*	*८.२*	*५.९*	*६.०*	*८.१*	*६.७*	*५.०*	*५.८*
सेवा क्षेत्र	*८.९*	*८.२*	*१०.१*	*६.५*	*११.७*	*५.४*	*४.४*	*१२.१*	*६.५*	*५.९*
थोक मुद्रास्फीति दर	१२.६	९.९	६.४	९.०	८.३	६.१	६.३	२.७	१.७	५.६
तलब तथा ज्यालादर मुद्रास्फीति दर	१७.२	१८.०	२७.४	११.०	१३.९	८.५	६.०	१४.४	६.२	९.६
तलब	२०.२	०.०	१९.३	९.४	२५.१	८.७	२.१	१८.३	९.६	८.०
ज्यालादर	१६.३	२४.०	२९.६	११.५	११.२	८.४	७.०	१३.४	५.३	१०.२
२. सार्वजनिक वित्त										
रु. अर्बमा										
राजस्व	१७८.०	१९८.४	२४४.४	२९६.०	३५६.६	४०५.९	४८२.०	६०९.२	७२६.७	४३७.७ #
कुल सरकारी खर्च	२५९.७	२९५.४	३३९.२	३५८.६	४३५.१	५३१.६	६०१.०	८३७.२	१०८७.३	*५४०.९* #
चालु खर्च	१५१.०	२१०.२	२४३.५	२४७.५	३०३.५	३३९.४	३७१.३	५१८.६	६९६.९	*४०८.४*#
पूँजीगत खर्च	९०.२	४७.३	५१.४	५४.६	६६.७	८८.८	१२३.३	२०८.७	२७०.७	*९०.३* #
वित्तीय व्यवस्था	१८.४	३७.९	४४.३	५६.६	६४.८	१०३.३	१०६.५	१०९.९	११९.६	*४२.२* #
सावाँ भुक्तानी खर्च			२०.२	३५.१	४१.९	६४.५	६८.१	६१.३	५५.७	५०.२#
ऋण सेवा (सावाँ र व्याज भुक्तानी)			३५.३	४८.९	५३.९	७३.७	७६.८	७१.३	७१.९	८१.०#
खुद तिर्न बाँकी सर्वजनिक ऋण	४०४.३	४४३.८	५२३.३	५५३.८	५५३.५	५४४.९	६२७.८	७०२.६	९१६.५	९७८.२#

परिसूचक	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६[1]
तिर्न बाँकी आन्तरिक ऋण	१४८.१	१८४.२	२१४.०	२२०.३	२०६.७	२०१.७	२३९.०	२८८.६	३९१.२	३८३.३#
तिर्न बाँकी वैदेशिक ऋण	२५६.२	२५९.६	३०९.३	३३३.४	३४६.८	३४३.३	३८८.८	४१४.०	५२५.४	५९४.९#
रूपैयामा										
प्रतिव्यक्ति कुल तिर्न बाँकी ऋण	१५४०१	१६७४९	१९४८७	२०३४९	२००६८	१९४९३	२२१५९	२४४६७	३१४९३	३३१७४#
प्रतिशत परिवर्तन										
राजस्व	२४.१	११.५	२३.२	२१.१	२०.५	१३.८	१८.७	२६.४	१९.३	-
कुल सरकारी खर्च	१८.२	१३.७	१४.८	५.७	२१.३	२२.२	१३.१	३९.३	२९.९	-
चालु खर्च	१८.२	३९.२	१५.८	१.६	२२.७	११.८	९.४	३९.७	३४.४	-
पूँजीगत खर्च	२३.५	-४७.६	८.६	६.२	२२.२	३३.२	३८.७	६९.४	२९.७	-
वित्तीय व्यवस्था	-२.२	१०५.५	१७.०	२७.७	१४.६	५९.४	३.१	३.२	८.९	-
सावाँ भुक्तानी खर्च				७४.३	१९.२	५३.९	५.७	-१०.१	-९.१	-
ऋण सेवा (सावाँ र व्याज भुक्तानी)				३८.४	१०.३	३६.७	४.२	-७.२	०.९	-
खुद तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण	०.४	९.८	१७.९	५.८	-०.१	-१.६	१५.२	११.९	३०.५	६.७#
तिर्न बाँकी आन्तरिक ऋण	१७.८	२४.४	१६.२	३.०	-६.२	-२.४	१८.५	२०.७	३५.५	-२.०#
तिर्न बाँकी वैदेशिक ऋण	-७.५	१.३	१९.२	७.८	४.०	-१.०	१३.३	६.५	२६.९	१३.२#
प्रतिव्यक्ति कुल तिर्न बाँकी ऋण	-१.०	८.८	१६.३	४.४	-१.४	-२.९	१३.७	१०.४	२८.७	५.३#
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (जि.डि.पी.) सँगको अनुपात										
राजस्व	१४.९	१४.५	१६.०	१७.५	१८.२	१९.१	२१.४	२२.८	२४.०	-
कुल सरकारी खर्च	२१.८	२१.६	२२.२	२१.२	२२.१	२५.०	२६.७	३१.३	३५.९	-

परिसूचक	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६[१]
चालु खर्च	१२.७	१५.४	१५.९	१४.६	१५.५	१५.९	१६.५	१९.४	२३.०	-
पूँजीगत खर्च	७.६	३.५	३.४	३.२	३.४	४.२	५.५	७.८	८.९	-
वित्तीय व्यवस्था	१.५	२.८	२.९	३.३	३.३	४.८	४.७	४.१	३.९	-
सावाँ भुक्तानी खर्च			१.३	२.१	२.१	३.०	३.०	२.३	१.८	-
ऋण सेवा (सावाँ र व्याज भुक्तानी)			२.३	२.९	२.७	३.५	३.४	२.७	२.४	-
कुल तिर्न बाँकी ऋण	३३.९	३२.५	३४.३	३२.७	२८.२	२५.६	२७.९	२६.३	३०.२	२८.२#
तिर्न बाँकी आन्तरिक ऋण	१२.४	१३.५	१४.०	१३.०	१०.५	९.५	१०.६	१०.८	१२.९	११.१#
तिर्न बाँकी वैदेशिक ऋण	२१.५	१९.०	२०.३	१९.७	१७.७	१६.१	१७.३	१५.५	१७.३	१७.२#
अन्यसँगको अनुपात										
तिर्न बाँकी वैदेशिक ऋण/ राजस्व	१४४.०	१३०.८	१२६.६	११२.६	९७.३	८४.६	८०.७	६८.०	७२.३	-
ऋण सेवा (सांवा र व्याज भुक्तानी)/चालु खर्च			१४.५	१९.७	१७.८	२१.७	२०.७	१३.७	१०.३	-
तिर्न बाँकी वैदेशिक ऋण/विदेशी विनिमय सञ्चिति	९५.३	९५.४	७०.४	६२.५	५२.१	४१.७	३७.४	३८.४	४७.६	५६.५#
३. मुद्रा तथा बैंकिङ										
रु. अर्बमा										
आन्तरिक कर्जा	७९६.६	९१०.२	९९४.७	११६५.९	१३१४.३	१५२७.३	१८०५.७	२१७७.८	२७५५.९	३४५३.४
निजी क्षेत्रतर्फको कर्जा	६३८.६	७२७.३	८०९.८	९७३.०	११५०.८	१३७३.९	१६९२.३	१९९७.२	२४४२.८	२९३१.९
सरकार तर्फको खुद कर्जा	१३६.५	१६३.४	१६२.९	१६७.८	१४२.०	१२७.२	८७.८	१४९.५	२७२.६	४७९.२
संकुचित मुद्रा प्रदाय (एम१)	२१२.१	२२२.४	२६३.७	३०१.६	३५४.८	४२४.७	५०३.३	५६९.४	६६९.४	७७७.८
मुद्रा (चलन चल्तिको)	१३९.३	१४१.९	१७०.५	१९५.९	२२७.५	२७०.१	३२७.५	३६१.७	४१६.०	४८६.०
विस्तृत मुद्रा प्रदाय (एम२)	८२१.०	९२१.३	११३०.३	१३१५.४	१५६६.०	१८७७.८	२२४४.६	२५९१.७	३०९४.५	३६५१.५
कुल निक्षेप	७२९.१	८२३.२	१०११.८	११८८.१	१४०६.८	१६८८.८	२०१६.८	२२९९.८	२७४२.१	३२३५.७
प्रतिशत परिवर्तन										
आन्तरिक कर्जा	१९.४	१४.३	९.३	१७.२	१२.७	१६.२	१८.२	२०.६	२६.५	२५.३
निजी क्षेत्रतर्फको कर्जा	१७.९	१३.९	११.३	२०.२	१८.३	१९.४	२३.२	१८.०	२२.३	२०.०

परिसूचक	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६[१]
सरकार तर्फको खुद कर्जा	२७.९	१९.७	-०.३	३.०	-१५.४	-१०.४	-३१.०	७०.३	८२.४	७५.८
संकुचित मुद्रा प्रदाय (एम१)	११.१	४.८	१८.६	१४.४	१७.७	१९.७	१८.५	१३.१	१७.६	१६.२
मुद्रा (चलन चल्तिको)	१२.४	१.९	२०.१	१४.९	१६.२	१८.७	२१.३	१०.५	१५.०	१६.८
विस्तृत मुद्रा प्रदाय (एम२)	१६.७	१२.२	२२.७	१६.४	१९.१	१९.९	१९.५	१५.५	१९.४	१८.०
कुल निक्षेप	१६.१	१२.९	२२.९	१७.४	१८.४	२०.१	१९.४	१४.०	१९.२	१८.०
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (जि.डि.पी.) सँगको अनुपात										
कुल आन्तरिक कर्जा	६६.८	६६.६	६५.१	६८.८	६६.९	७१.७	८०.१	८१.४	९०.९	९९.७
निजी क्षेत्रतर्फको कर्जा	५३.५	५३.२	५३.०	५७.४	५८.६	६४.५	७५.१	७४.७	८०.६	८४.६
सरकारतर्फको खुद कर्जा	११.४	१२.०	१०.७	९.९	७.२	६.०	३.९	५.६	९.०	१३.८
संकुचित मुद्रा प्रदाय	१७.८	१६.३	१७.३	१७.८	१८.१	१९.९	२२.३	२१.३	२२.१	२२.५
मुद्रा (चलन चल्तिको)	११.७	१०.४	११.२	११.६	११.६	१२.७	१४.५	१३.५	१३.७	१४.०
विस्तृत मुद्रा प्रदाय	६८.८	६७.४	७४.०	७७.६	७९.७	८८.२	९९.६	९६.९	१०२.१	१०५.४
कुल निक्षेप	६१.१	६०.२	६६.२	७०.१	७१.६	७९.३	८९.५	८६.०	९०.५	९३.४
४. बाह्य क्षेत्र										
रु. अर्बमा										
निर्यात (वस्तु)	६०.८	६४.३	७४.३	७६.९	९२.०	८५.३	७०.१	७३.१	८१.६०	९३.५
आयात (वस्तु)	३७४.३	३९६.२	४६१.७	५५६.७	७१४.४	७७४.७	७७३.६	९९०.१	१२४२.८	१४२९.०
व्यापार बचत (+)/घाटा (-)	-३१३.५	-३३१.८	-३८७.४	-४७९.८	-६२२.४	-६८९.४	-७०३.५	-९१७.१	-११६१.२	-१३३५.५
पर्यटन आय	२८.१	२४.६	३०.७	३४.२	४६.४	५३.४	४१.८	५८.५	६७.१	७७.८
विप्रेषण आय	२३१.७	२५३.६	३५९.६	४३४.६	५४३.३	६१७.३	६६५.१	६९५.५	७५५.१	८९७.३
चालु खाता बचत (+)/घाटा (-)	-२८.१	-१२.९	७६.०	५७.१	८९.७	१०८.३	१४०.४	-१०.१	-२४५.२	-२५९.४
शोधनान्तर बचत (+)/घाटा (-)	-३.३	४.१	१३१.६	६८.९	१२७.१	१४५.०	१८८.९	८२.२	०.९६	-५०.०
विदेशी विनिमय सञ्चिति	२६८.९	२७२.२	४३९.५	५३३.३	६६५.४	८२४.१	१०३९.२	१०७९.४	११०२.६	१०५२.५
प्रतिशत परिवर्तन										
निर्यात (वस्तु)	-१०.२	५.८	१५.४	३.६	१९.६	-७.३	-१७.८	४.२	११.८	१४.६
आयात (वस्तु)	३१.६	५.८	१६.५	२०.६	२८.३	८.४	-०.१	२८.०	२५.५	१५.०

परिसूचक	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६[1]
व्यापार बचत (+)/घाटा (-)	४४.६	५.८	१६.७	२३.९	२९.७	१०.८	२.०	३०.४	२६.६	१५.०
पर्यटन आय	०.६	-१२.५	२४.८	११.४	३५.६	१५.२	-२१.८	४०.१	१४.६	१५.९
विप्रेषण आय	१०.५	९.४	४१.८	२०.९	२५.०	१३.६	७.७	४.६	८.६	१८.८
विदेशी विनिमय सञ्चिति	-६.२	१.२	६१.५	२१.४	२४.८	२३.८	२६.१	३.९	२.१	-४.५
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (जि.डि.पी.) सँगको अनुपात										
निर्यात (वस्तु)	५.१	४.७	४.९	४.५	४.७	४.०	३.१	२.७	२.७	२.७
आयात (वस्तु)	३१.४	२९.०	३०.२	३२.८	३६.४	३६.४	३४.३	३७.०	४१.०	४१.३
व्यापार बचत (+)/घाटा (-)	-२६.३	-२४.३	-२५.४	-२८.३	-३१.७	-३२.४	-३१.२	-३४.३	-३८.३	-३८.६
पर्यटन आय	२.४	१.८	२.०	२.०	२.४	२.५	१.९	२.२	२.२	२.२
विप्रेषण आय	१९.४	१८.५	२३.५	२५.६	२७.७	२९.०	२९.५	२६.०	२४.९	२५.९
चालु खाता वचत (+)/घाटा (-)	-२.४	-०.९	५.०	३.४	४.६	५.१	६.२	-०.४	-८.२	-७.५
शोधनान्तर वचत (+)/घाटा (-)	-०.३	०.३	८.६	४.१	६.५	६.८	८.४	३.१	०.०	-१.४
विदेशी विनिमय सञ्चिति	२२.५	१९.९	२८.८	३१.५	३३.९	३८.७	४६.१	४०.४	३६.४	३०.४
विदेशी विनिमय सञ्चितिको आयात धान्ने क्षमता										
वस्तु आयात (महिना)	८.८	८.४	११.६	११.७	११.५	१३.०	१६.५	१३.२	१०.८	८.८
वस्तु तथा सेवा आयात (महिना)	७.४	७.३	१०.३	१०.१	१०.०	११.२	१४.१	११.४	९.४	७.७
निर्यात/आयात अनुपात	१६.२	१६.२	१६.१	१३.८	१२.९	११.०	९.१	७.४	६.६	६.५
विदेशी विनिमय दर										
विदेशी विनिमय दर अमेरिकी डलर= रु.	७४.५	७२.३	८१.०	८८.०	९८.३	९९.५	१०६.४	१०६.२	१०४.४	११३.६

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय/महालेखा नियन्त्रक कार्यालय/केन्द्रीय तथ्यांक विभाग/नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५ [1]वार्षिक प्रारम्भिक अनुमान #आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म *खानी तथा उत्खनन् समेत*

द्रष्टव्यः क) आर्थिक वर्ष २०६८/६९ देखि IMF को GFS २००१ को वर्गीकरणमा आधारित

ख) कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपातमा हिसाब गर्दा उत्पादकको प्रचलित मूल्यको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग गरिएको छ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची

अनुसूची नं.	विषय	पृष्ठ
१. समग्र आर्थिक स्थिति		**१-१५**
१.१	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वार्षिक वृद्धिदर (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)	१
१.२	कुल उत्पादन (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)	२
१.३	मध्यवर्ती उपभोग (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)	३
१.४	कुल मूल्य अभिवृद्धि (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)/ (प्रचलित मूल्यमा)	४
१.५	कुल मूल्य अभिवृद्धि (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)/ (आधार वर्ष २०५७/५८ को मूल्यमा)	५
१.६	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (व्यय विधि अनुसार)/ (प्रचलित मूल्यमा)	६
१.७	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (व्यय विधि अनुसार)/ (आधार वर्ष २०५७/५८ को स्थिर मूल्यमा)	७
१.८	कुल राष्ट्रिय खर्च योग्य आम्दानी र बचत	८
१.९	समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरु	९
१.१०	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन, कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर तथा मूल्य सूचकाङ्क (वृहत् औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)	१०
१.११	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको मूल्य सुचकाङ्क (इम्प्लिसिट्)	११
१.१२	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)	१२
१.१३	प्रदेशगत कुल मूल्य अभिवृद्धि (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार), २०७५/७६	१३
१.१४	प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना, २०७५/७६	१४
१.१५	वृहत औद्योगिक वर्गीकरण अनुसारको प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना, २०७५/७६	१५
२. प्रादेशिक आर्थिक तथा सामाजिक स्थिति (अनुसूची नभएको)		
३. सार्वजनिक वित्त		**१६-३१**
३.१	सरकारी खर्च र साधनको स्रोत	१६
३.२	कर राजश्व	१७
३.२.१	संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला भएको कर राजस्व (बाँडफाँट नहुने)	१८
३.२.२	संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला भएको अन्य कर राजस्व (बाँडफाँट नहुने)	१९
३.२.३	संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला भएको अन्य कर राजस्व	२०

अनुसूची नं.	विषय	पृष्ठ
३.२.४	आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय विभाज्य कोषमा दाखिला भएको कर राजस्व	२१
३.३	गैह्रकर राजस्व	२२
३.४	चालु खर्चको सेवा तथा कार्यगत विवरण	२३
३.५	पूँजीगत खर्चको सेवा तथा कार्यगत विवरण	२४
३.६	ऋणको साँवा भुक्तानी, संस्थानहरुमा ऋण तथा शेयर लगानी	२५
३.७	स्वीकृत वैदेशिक सहायता रकम (स्रोत अनुसार)	२६
३.८	वैदेशिक सहायता उपयोग (स्रोत अनुसार)	२६
३.९	वैदेशिक अनुदानको सेवा तथा कार्यगत उपयोग विवरण (रू. करोडमा)	२७
३.१०	वैदेशिक ऋणको उपयोग विवरण (रू. करोडमा)	२८
३.११	खुद वैदेशिक ऋण	२९
३.१२	खुद आन्तरिक ऋण निष्काशन (रू. करोडमा)	३०
३.१३	सरकारी ऋणपत्रहरू र ट्रेजरी बिलहरूको स्वामित्वको विवरण	३१
४. मूल्य		**३२-४८**
४.१	राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क	३२
४.२	वार्षिक विन्दुगत उपभोक्ता मुद्रास्फीतिदर	३३
४.३	समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क, वार्षिक (औसत)	३४
४.४	वार्षिक विन्दुगत राष्ट्रिय उपभोक्ता मुद्रास्फीतिदर	३५
४.५	समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (प्रथम आठ महिना)	३६
४.६	समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (काठमाडौं), प्रथम आठ महिना	३७
४.७	समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (तराई), प्रथम आठ महिना	३८
४.८	समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (पहाड), प्रथम आठ महिना	३९
४.९	समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (हिमाल), प्रथम आठ महिना	४०

अनुसूची नं.	विषय	पृष्ठ
४.१०	राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क (वार्षिक)	४१
४.११	राष्ट्रिय थोक मुद्रास्फितिदर (वार्षिक विन्दुगत)	४२
४.१२	राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क (प्रथम आठ महिना	४३
४.१३	राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क (वार्षिक औसत)	४४
४.१४	राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क	४५
४.१५	राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क (वार्षिक औसत)	४६
४.१६	राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकांकको वार्षिक विन्दुगत परिवर्तन	४७
४.१७	राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क (प्रथम आठ महिना)	४८
५. वित्तीय क्षेत्र		**४९-६५**
५.१	मौद्रिक सर्वेक्षण	४९
५.२	मुद्रा प्रदायमा प्रभाव पार्ने कारकहरू (वार्षिक प्रतिवेदन, रकममा)	५०
५.३	मुद्रा प्रदायमा प्रभाव पार्ने कारकहरू (वार्षिक प्रतिवेदन, प्रतिशतमा)	५१
५.४	खुला बजार कारोबार स्थिति	५२
५.५	ब्याजदर संरचना (प्रतिशत)	५३
५.६	निक्षेप परिचालन तथा कर्जा प्रवाह (रु. करोडमा)	५४
५.७	क्षेत्रगत आधारमा कर्जा प्रवाहको अवस्था (रु. करोडमा)	५५
५.८	बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको संख्या	५६
५.९	वित्तीय पँहुचका केही परिसूचक	५७
५.१०	बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको साधनको स्रोत र उपयोग	५८
५.११	वाणिज्य बैंकहरूको साधनको स्रोत र उपयोग	५९
५.१२	वाणिज्य बैंकहरूबाट असुल हुन बाँकी कर्जाको क्षेत्रगत विवरण	६०
५.१३	विकास बैंकहरूको साधनको स्रोत र उपयोगको विवरण	६१
५.१४	वित्त कम्पनीहरुको साधनको श्रोत र उपयोगको विवरण	६२
५.१५	लघु वित्त वित्तीय संस्थाहरुको साधनको स्रोत र उपयोग	६३
५.१६	ग्रामीण स्वावलम्बन कोषको अवस्था (रु. करोडमा)	६४
५.१७	सहकारी संस्थाको आधारभूत स्थिति	६४
५.१८	प्राथमिक बजार	६५
५.१९	दोस्रो बजार	६५
६. वाह्य क्षेत्र		**६६-७६**

अनुसूची नं.	विषय	पृष्ठ
६.१	वैदेशिक व्यापारको स्थिति	६६
६.२	वस्तुगत व्यापार (एस.आइ.टी.सी. समूह)	६७
६.३	भारत निर्यात भएका केही प्रमुख वस्तुहरु	६८
६.४	चीन निर्यात भएका केही मुख्य वस्तुहरु	६९
६.५	अन्य मुलुक (भारत र चीन बाहेक) निर्यात भएका केही मुख्य वस्तुहरु	७०
६.६	भारतबाट आयात भएका केही प्रमुख वस्तुहरु	७१
६.७	चीनबाट आयात गरिएका वस्तुहरु	७२
६.८	अन्य मुलुक (भारत र चीन बाहेक) आयात भएका केही मुख्य वस्तुहरु	७३
६.९	परिवर्त्य विदेशी विनिमयको आय व्यय	७४
६.१०	बैंकहरुसँग रहेको कुल वैदेशिक सम्पत्ति	७५
६.११	शोधनान्तर स्थिति	७६
७. गरिवी निवारण र रोजगारी		**७७-७९**
७.१	विगत दश वर्षमा वैदेशिक रोजगारको लागि श्रम स्वीकृति विवरण (संख्या)	७७
७.२	श्रम स्वीकृति लिई बैदेशिक रोजगारीमा गएका कामदारहरुको विवरण	७८
७.३	युवा स्वरोजगार कोषबाट भएको लगानी र असुली विवरण	७९
८. कृषि, वन तथा भुमिसुधार		**८०-९१**
८.१	प्रमुख खाद्यान्न बाली लगाएको क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व	८०
८.२	प्रमुख नगदे बाली लगाएको क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व	८१
८.३	अन्य बाली उत्पादन स्थिति	८२
८.४	पशुजन्य उत्पादन स्थिति	८२
८.५	रासायनिक मलको बिक्री वितरण	८३
८.६	थप सिंचाई बिस्तार	८३
८.७	दलहन बालीको उत्पादन विवरण	८४
८.८	औद्योगिक बालीको उत्पादन विवरण	८५
८.९	मसला बालीको उत्पादन विवरण	८६
८.१०	पशुपन्छीको संख्या	८७
८.११	पशुपंक्षीजन्य उत्पादनको स्थिति	८८
८.१२	कृषि उत्पादनसँग सम्बन्धित साधनहरुको आपूर्ति स्थिति	८९
८.१३	प्राकृतिक प्रकोपबाट प्रभावित बालीहरुको क्षेत्रफल (हेक्टर)	८९

अनुसूची नं.	विषय	पृष्ठ
८.१४	बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले प्रवाह गरेको कृषि कर्जाको स्थिति	९०
८.१५	साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडको सदस्य तथा ऋण लगानी स्थिति	९१
९. उद्योग, वाणिज्य, आपूर्ति र पर्यटन		**९२-९८**
९.१	पर्यटक आगमन र बसाई अवधि	९२
९.२	प्रमुख मुलुकगत पर्यटक आगमन संख्या	९३
९.३	पर्यटन क्षेत्रबाट आर्जित विदेशी मुद्रा	९४
९.४	होटल र होटल शैय्या संख्या	९५
९.५	पर्वतारोहण दल र संख्या	९६
९.६	भ्रमणको उद्देश्य अनुसार पर्यटक आगमन संख्या	९७
९.७	होमस्टे विवरण	९८
१०. आवास तथा सहरी विकास, वातावरण र उर्जा		**९९-१०३**
१०.१	उर्जा खपतको विवरण (ToE: Tones of Oil Equivalent) मा	९९
१०.२	विद्युत उत्पादन तथा खपतको स्थिति	१००
१०.३	ऊर्जा खपतको स्थिति (ToE: Tones of Oil Equivalent मा)	१०१
१०.४	विद्युत माग, खपत, उत्पादन एवं भौतिक संरचना	१०२
१०.५	वैकल्पिक ऊर्जा प्रयोगको स्थिति	१०३
११. भौतिक पूर्वाधार, यातायात तथा सञ्चार		**१०४-१०५**
११.१	सवारी साधनहरूको संख्या	१०४
११.२	दुरसञ्चार सेवाको अवस्था	१०५
१२. सामाजिक क्षेत्र		**१०६-१२०**
१२.१	प्रारम्भिक बाल शिक्षाको स्थिति	१०६
१२.२	विद्यालयका छात्रछात्राहरुलाई उपलब्ध छात्रवृत्ति सम्बन्धी विवरण २०७५/७६	१०७
१२.३	प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम कार्यक्रमहरु	१०८
१२.४	माध्यमिक शिक्षा परीक्षा-SEE (साविकको एस.एल.सी. परीक्षा) नियमित परीक्षामा सम्मिलित र उत्तीर्ण विद्यार्थीहरुको विवरण	१०९
१२.५	कक्षा ११ र १२ मा वार्षिक परीक्षामा सम्मिलित र उत्तीर्ण विद्यार्थीको सख्या	११०
१२.६	प्राथमिक, निम्न माध्यमिक र माध्यमिक विद्यालय तथा विद्यार्थीहरुको संख्या	१११

अनुसूची नं.	विषय	पृष्ठ
१२.७	विभिन्न तह र विषयमा अध्ययनार्थ मनोनयन भएका विद्यार्थीको संख्या	११२
१२.८	विभिन्न विश्वविद्यालय अन्तर्गतका क्याम्पसहरू तथा विद्यार्थी संख्या	११३
१२.९	आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा विश्वविद्यालयका विभिन्न तहमा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या र उत्पादन विवरण	११४
१२.१	उच्च शिक्षामा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी संख्या	११५
१२.११	त्रिभुवन विश्वविद्यालयको विद्यार्थी उत्पादन विवरण	११६
१२.१२	प्रमुख स्वास्थ्य सूचक र उपलब्धि	११७
१२.१३	प्रजनन् स्वास्थ्यको विवरण	११८
१२.१४	२०७५ पौष सम्ममा नेपाल मेडिकल एशोशियसनमा दर्ता भएका विशेषज्ञ चिकित्सकहरुको विवरण	११९
१२.१५	खानेपानी सेवाको विस्तार	१२०
१३. भूकम्पपछिको पुनर्निर्माण		**१२१**
१३.१	जिल्लागत रुपमा निजी आवास अनुदान वितरणको अवस्था	१२१
१४. सुशासन र प्रशासन		**१२२-१२३**
१४.१	मिति २०७५/१२/१४ सम्म सेवा अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा स्वीकृत दरवन्दी र कर्मचारी समायोजनको विवरण	१२२
१४.२	राहत, आर्थिक सहायताको अवस्था	१२३

टिप्पणीः

- केही तालिकाहरु नयाँ थप भएका छन्। केही तालिकामा ढाँचा (Format) र तथ्याङ्क प्रस्तुतीकरणमा परिवर्तन भएकोले विगत वर्षका तालिकाहरु भन्दा भिन्नरुपमा प्रस्तुत गरिएको छ।
- कतिपय तथ्याङ्कलाई नजिकको लाख वा करोडमा लैजादा अङ्कहरु Round -up हुने भएकोले कुल जोड नमिल्न सक्दछ।
- तालिकामा देखाइएको खाली ठाउँले सामान्यतया सम्बन्धित तथ्याङ्क प्राप्त नभएको वा तथ्याङ्क ज्यादै न्यून (Negligible) भएको जनाउँदछ।
- साविकको नवलपरासी जिल्ला प्रदेश नं. ४ र प्रदेश नं. ५ मा तथा साविकको रुकुम जिल्ला प्रदेश नं. ५ र कर्णाली प्रदेश दुवैमा परेकोले यी प्रदेशहरुका तथ्याङ्कमा केही मात्रामा फरक पर्न सक्छ।

अनुसूची १.१: कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वार्षिक वृद्धिदर (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

(स्थिर मूल्यमा)

(प्रतिशत)

	औद्योगिक वर्गीकरण	आर्थिक बर्ष									
		२०६६/६७	**२०६७/६८**	**२०६८/६९**	**२०६९/७०**	**२०७०/७१**	**२०७१/७२**	**२०७२/७३**	**२०७३/७४**	**२०७४/७५**	**२०७५/७६***
१	कृषि तथा वन	१.९९	४.४९	४.५८	१.०७	४.५४	१.००	०.०१	५.१४	२.७२	५.०२
२	मत्स्यपालन/मत्स्य	३.५५	५.८८	७.५३	२.७१	४.९०	७.०९	११.७६	८.०२	६.००	५.६०
३	खानी तथा उत्खनन्	२.१४	२.०१	५.०३	१.९८	११.८५	२.३४	-२.७९	१३.७४	८.८८	९.४७
४	उद्योग	२.९६	४.०५	३.६३	३.७२	६.२८	०.३७	-८.००	९.७०	९.१७	५.७८
५	विद्युत, ग्याँस तथा पानी	१.८७	४.४३	८.३०	०.२८	३.२७	०.७८	-७.५९	२०.४७	९.८०	१२.४०
६	निर्माण	६.१७	४.७९	०.२२	२.४५	९.०८	२.८५	-४.३६	१२.४३	१०.०२	८.९४
७	थोक तथा खुद्रा व्यापार	६.७५	१.४१	३.५०	७.२५	१०.८९	२.४२	-२.१६	११.८९	१२.२६	१०.८९
८	होटल तथा रेष्टुरेन्टस्	६.५२	६.२०	७.३८	५.५०	६.७७	३.३३	-९.६८	७.३३	९.७७	८.३३
९	यातायात, संचार तथा भण्डारण	५.९५	५.२१	८.१०	७.६५	५.२४	६.२३	२.०२	६.४७	४.६४	५.९०
१०	वित्तीय मध्यस्थता	२.८२	३.३०	३.४७	-०.९१	३.७०	२.९१	८.५५	९.०९	६.३८	६.१८
११	रियल इष्टेट, भाडा तथा व्यावसायिक क्रियाकलापहरू	३.०१	२.२५	२.९७	५.१९	३.६४	०.७७	३.७२	५.६७	५.२४	६.१२
१२	सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	३.९३	३.८५	३.६७	५.५३	५.०४	८.८४	२.५२	९.०६	५.०७	५.५६
१३	शिक्षा	६.६४	३.०१	५.५८	५.९२	४.८१	५.०९	७.३३	७.३९	५.०२	५.१७
१४	स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य	४.७७	५.०२	६.४३	४.४८	४.५०	११.३७	३.२५	७.३४	६.३३	६.६९
१५	अन्य सामुदायिक, सामाजिक तथा व्यक्तिगत क्रियाकलापहरू	११.९२	७.११	६.३६	४.७९	४.७७	१२.५२	५.५५	५.५८	५.५४	६.०३
	कृषि	२.०१	४.५१	४.६३	१.१०	४.५५	१.१०	०.२३	५.२०	२.७९	५.०३
	गैह्र कृषि	५.३९	३.६४	४.५३	५.०१	६.४१	३.८९	०.३८	९.००	७.६९	७.४८
	कुल मूल्य अभिवृद्धि (अप्रत्यक्ष वित्तीय मध्यस्थता सेवा समेत)	४.१९	३.९४	४.५७	३.६४	५.७७	२.९५	०.३३	७.७४	६.१०	६.७१
	अप्रत्यक्ष वित्तीय मध्यस्थता सेवा	२.५४	६.१४	३.५०	०.७२	७.१०	२.४१	३.२७	७.६७	१.५७	४.२५
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा)	४.२६	३.८५	४.६१	३.७६	५.७२	२.९७	०.२०	७.७४	६.३०	६.८१
	उत्पादित वस्तुहरुमा खुद कर	११.२०	-१.१६	६.६८	८.१६	८.८८	६.९३	४.४०	१२.८०	९.८९	९.१५
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	४.८२	३.४२	४.७८	४.१३	५.९९	३.३२	०.५९	८.२२	६.६६	७.०५

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

*आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमान।

अनुसूची १.२: कुल उत्पादन (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

(प्रचलित मूल्यमा)

(रु. दश लाखमा)

	औद्योगिक वर्गीकरण	आर्थिक बर्ष									
		२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	कृषि तथा वन	५१४८७१	६२३३०३	६६५७४७	७०२१३२	७८२८६८	८२२८११	८५८६००	९४१२४५	१००१६४४	१०७६२४४
२	मत्स्यपालन	४७४६	५४६६	६५१९	७४४६	९७०१	१०४५१	१२४१५	१३८६७	१४८५६	१६४२५
३	खानी तथा उत्खनन्	७४६१	८७५१	१०२६४	१२०६९	१३८८९	१४९९०	१४६८६	१७९५१	२०९७६	२३३१२
४	उद्योग	२५२८६९	२८९००४	३२७५००	३६००८१	४०५६६७	४२६७५७	४२५४५८	४७४९०२	५३८८४४	६१०१६२
५	विद्युत, ग्याँस तथा पानी	२९४७८	३१४९२	३४९१९	४०९५१	४४४६५	४७१९३	४८७५६	६४९१४	७४०९२	१००१४५
६	निर्माण	१५८७२८	१८२६१४	१९९३४९	२२०३२१	२५५८६४	२८०६०८	२८००३३	३५३१३७	४२०९५८	४८३४११
७	थोक तथा खुद्रा व्यापार	१९३०३६	२१४९०७	२३७५०२	२७५४६२	३२५४०३	३४६९५८	३५१४०५	३९६६२५	४५६५५३	५२७२४२
८	होटल तथा रेष्टुराँ	५६०४१	६८३७६	८२६३४	९५०८०	१०८९४३	१२०४०७	१२९६३४	१४६१९०	१७५२३६	१९६३९२
९	यातायात, संचार तथा भण्डारण	१६४०२४	१८२७०६	२०९८७०	२३७५६९	२६०१३८	२७४६७७	२८७८४५	३१७२२०	३३९४३९	३८०६०७
१०	वित्तीय मध्यस्थता	५९९९५	७१३९५	८६६८८	९७११४	११०६६७	१२६८३०	१४५४२६	१७८४६०	२२३०६२	२५३८३१
११	रियल इष्टेट, भाडा तथा व्यावसायिक सेवाहरू	१३९५८१	१५७२०३	१८०५०१	२०१४२९	२१९७९३	२४२५४८	२६९३०३	३५१४४१	४०५९१६	४६५२४४
१२	सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	२८८७९	३३०७०	३९९२८	४०७३२	५१२४५	६०२४६	६६८२९	९११०९८	९९०३०	१०३५२०
१३	शिक्षा	८२४९५	९२७४१	१०९५०२	१२१३८४	१४३७८७	१५८०८०	१७०५८५	२२३००२	२५५६२५	२८५०२३
१४	स्वास्थ र सामाजिक कार्य	२१८६३	२४७२७	२८९५५	३११६९	३७४११	४७४८२	५३०५०	६४३२६	७३८२८	८६०३०
१५	अन्य सामुदायिक, सामाजिक तथा व्यक्तिगत सेवाहरू	५८६२९	६६४७३	७८३७२	८२९४७	१०६८३२	११९२११	१३३६६६	१६४४२६	१७०४९४	१८८९२९
१६	कुल उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा)	१७७२६९४	२०५२२२८	२२९८२४८	२५२५८८६	२८७६६७३	३०९९२४८	३२४७६९३	३७९८८०३	४२७०५५२	४७९६५१९

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

*आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमान।

अनुसूची १.३: मध्यवर्ती उपभोग (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

(प्रचलित मूल्यमा) (रू. दश लाखमा)

	औद्योगिक वर्गीकरण	आर्थिक बर्ष									
		२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	कृषि तथा वन	१२३३५२	१५००३३	१६५२८२	१७४२६४	१९६९१६	२०६२३९	२१२९०२	२२९३३९	२४८२८४	२६४८९८
२	मत्स्यपालन	५०९	५८७	७००	८००	१०४२	११२३	१३३४	१४८९	१५९६	१७६४
३	खानी तथा उत्खनन्	१५३५	१७९५	२०९८	२५००	२८८६	३११५	३०५६	३७१८	४३३०	४८०४
४	उद्योग	१८१९४५	२०८४७३	२३६३३६	२५९७६८	२९२६७२	३०७७७७	३०४४९१	३४१०४०	३८७५९३	४३८९७२
५	विद्युत, ग्याँस तथा पानी	१४२३४	१५४९१	१७४०१	२०३९८	२३१०३	२५१४२	२७५७६	३४३०५	४०४९१	६१९८३
६	निर्माण	८१४३९	९३२५८	१००८१०	११०८३३	१२९५०१	१४१३१९	१३८७१५	१७७८३७	२१४७४२	२४५६९१
७	थोक तथा खुद्रा व्यापार	३१९६९	३५६००	३९३३८	४५५९०	५३८३०	५७३९२	५८१५८	६५६०९	७५४८७	८७३१३
८	होटल तथा रेष्टुराँ	३८६९४	४७३१९	५७३२७	६५१९४	७३६३४	७९९२८	८८१७५	९८४६२	११९५५७	१३३५७६
९	यातायात, संचार तथा भण्डारण	६८७१९	७६८७२	८७५१६	९६८३३	१०४३७३	१०९७०१	१२०४४१	१३२७३२	१४२०२९	१५९२५४
१०	वित्तीय मध्यस्थता	१३९११	२१२८४	२८१५९	३४९३०	३१३०४	३५४२३	३७६६७	४३०८६	५०७६८	६०३६२
११	रियल इष्टेट, भाडा तथा व्यावसायिक सेवाहरू	४५८३४	५०९६७	५७२८७	६२२७२	६६८०९	७५६०१	७७९७८	८४०४९	९६५५५	११२१६७
१२	सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	७१८४	८२४०	९३८१	८४९६	६९२१	८८२४	१४१०९	२१६७७	२६२८६	२०५४५
१३	शिक्षा	२१११९	२५००२	२७७०५	२९८१८	२८५३४	२८७१७	२८९७३	४९४१४	६१२३९	६८९१७
१४	स्वास्थ र सामाजिक कार्य	६४८१	७६३९	८५२४	८८४२	९६८६	१४५५३	१९३४३	२१७७५	२७९०३	३२५३६
१५	अन्य सामुदायिक, सामाजिक तथा व्यक्तिगत सेवाहरू	१७२०५	१९५२६	२२९१०	२४९२१	३३२९०	३२६९०	३७१२२	५१३४३	४१८०८	४२५०७
१६	मौद्रिक मध्यवर्ती उपभोग (उपभोक्ताको मूल्यमा)	६५४१२२	७६२०८६	८६०७७४	९४५४५९	१०५४५००	११२७५४३	११७००३९	१३५५८७५	१५३८६६७	१७३५२८९

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

*आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमान।

अनुसूची १.४: कुल मूल्य अभिवृद्धि (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

(प्रचलित मूल्यमा) (रू. दश लाखमा)

	औद्योगिक वर्गीकरण	आर्थिक बर्ष									
		२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	कृषि तथा वन	३९१५१९	४७३२७०	५००४६५	५२७८६९	५८५९५१	६१६५७२	६४५६९७	७११९०६	७५३३६०	८११३४७
२	मत्स्यपालन	४२३६	४८७९	५८१९	६६४६	८६५९	९३२८	११०८२	१२३७७	१३२६०	१४६६१
३	खानी तथा उत्खनन्	५९२६	६९५६	८१६६	९५६९	११००३	११८७५	११६३०	१४२३३	१६६४६	१८५०८
४	उद्योग	७०९२४	८०५३१	९११६४	१००३१२	११२९९५	११८९८०	१२०९६७	१३३८६२	१५१२५१	१७११९०
५	विद्युत, ग्याँस तथा पानी	१५२४४	१६००२	१७५१८	२०५५३	२१३६२	२२०५१	२११८०	३०६०९	३३६०१	३८१६२
६	निर्माण	७७२८९	८९३५६	९८५३९	१०९४८८	१२६३६४	१३९२८९	१४१३१८	१७५३००	२०६२१६	२३७७२०
७	थोक तथा खुद्रा व्यापार	१६१०६७	१७९३०६	१९८१६४	२२९८७२	२७१५७३	२८९५६६	२९३२४८	३३१०१६	३८१०६६	४३९९३०
८	होटल तथा रेष्टुराँ	१७३४७	२१०५७	२५३०७	२९८८६	३५३०९	४०४७९	४१४५९	४७७२८	५५६७९	६२८१७
९	यातायात, संचार तथा भण्डारण	९५३०४	१०५८३४	१२२३५४	१४०७३५	१५५७६५	१६४९७६	१६७४०५	१८४४८९	१९७४१०	२२१३५३
१०	वित्तीय मध्यस्थता	४६०८३	५०१११	५८५२९	६२१८३	७९३६३	९१४०६	१०७७५८	१३५३७५	१७२२९४	१९३४६९
११	रियल इष्टेट, भाडा तथा व्यावसायिक सेवाहरू	९३७४७	१०६२३६	१२३२१३	१३९१५७	१५२९८४	१६६९४७	१९१३२५	२६७३९२	३०९३६०	३५३०७७
१२	सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	२१६९५	२४८३०	३०५४७	३२२३६	४४३२४	५१४२२	५२७२०	६९४२१	७२७४४	८२९७५
१३	शिक्षा	६१३८४	६७७३९	८१७९७	९१५६६	११५२५४	१२९३६३	१४१६१३	१७३५८९	१९४३८५	२१६१०६
१४	स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य	१५३८२	१७०८७	२०४३१	२२३२७	२७७२५	३२९२९	३३७०८	४२५५०	४५९२६	५३४९४
१५	अन्य सामुदायिक, सामाजिक तथा व्यक्तिगत सेवाहरू	४१४२३	४६९४७	५५४६१	५८०२६	७३५४१	८६५२१	९६५४५	११३०८३	१२८६८६	१४६४२१
	कुल मूल्य अभिवृद्धि (अप्रत्यक्ष वित्तीय मध्यस्थता समेत)	१११८५७१	१२९०१४२	१४३७४७४	१५८०४२६	१८२२१७३	१९७१७०६	२०७७६५३	२४४२९२८	२७३१८८५	३०६१२३०
	अप्रत्यक्ष वित्तीय मध्यस्थता	३५१५६	४१६६०	४९९९२	५५२०५	६३४३५	७२६१६	८४०९३	१०३४४५	११९७८३	१२८४८६
	कुल मूल्य अभिवृद्धि (Gross Value Added), (आधारभूत मूल्यमा)	१०८३४१५	१२४८४८२	१३८७४८२	१५२५२२१	१७५८७३८	१८९९०८९	१९९३५६०	२३३९४८३	२६१२१०२	२९३२७४४
	उत्पादित वस्तुहरुमा खुद कर	१०९३५८	११८४७२	१३९८६२	१६९७९०	२०५८०२	२३१०६०	२५९६०३	३३५०१०	४१८९३२	५३१५७५
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	११९२७७४	१३६६९५४	१५२७३४४	१६९५०११	१९६४५४०	२१३०१५०	२२५३१६३	२६७४४९३	३०३१०३४	३४६४३१९

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

*आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमान।

अनुसूची १.५: कुल मूल्य अभिवृद्धि (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

(आधार वर्ष २०५७/५८ को मूल्यमा)

(रू. दश लाखमा)

	औद्योगिक वर्गीकरण	आर्थिक बर्ष									
		२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	कृषि तथा वन	२०२१९६	२११२७१	२२०९५०	२२३३१०	२३३४४८	२३५७७५	२३५८०६	२४७९३१	२५४६७३	२६७४५८
२	मत्स्यपालन	३३२१	३५१६	३७८१	३८८३	४०७४	४३६२	४८७५	५२६६	५५८२	५८९५
३	खानी तथा उत्खनन्	२५८५	२६३७	२७७०	२८२५	३१५९	३२३३	३१४३	३५७५	३८९२	४२६१
४	उद्योग	४०२९१	४१९२३	४३४४५	४५०५९	४७८८८	४८०६८	४४२२३	४८५१०	५२९५७	५६०१८
५	विद्युत, ग्याँस तथा पानी	१२९८९	१३५६४	१४६९०	१४७३१	१५२१३	१५३३१	१४१६८	१७०६७	१८७४१	२१०६५
६	निर्माण	३५४३०	३७१२६	३७२०७	३८११९	४१५८०	४२७६६	४०९०४	४५९८७	५०५९५	५५१२१
७	थोक तथा खुद्रा व्यापार	७५२३७	७६२९८	७८९६७	८४६९३	९३९१८	९६१९१	९४११०	१०५२९९	११८२०४	१३१०७९
८	होटल तथा रेष्टुराँ	९६४६	१०२४४	११०००	११६०५	१२३९१	१२८०४	११५६४	१२४१२	१३६२४	१४७५९
९	यातायात, संचार तथा भण्डारण	५४६५७	५७५०४	६२१६०	६६९१५	७०४२०	७४८०७	७६३१४	८१२४९	८५०१९	९००३९
१०	वित्तीय मध्यस्थता	२५३२७	२६१६३	२७०७१	२६८२५	२७८१८	२८६२६	३१०७५	३३९००	३६०६४	३८२९४
११	रियल इष्टेट, भाडा तथा व्यावसायिक सेवाहरू	४७८१८	४८८९४	५०३४६	५२९६१	५४८८९	५५३१३	५७३७३	६०६२९	६३८०९	६७७१३
१२	सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	१०४०५	१०८०६	११२०३	११८२२	१२४१८	१३५१६	१३८५७	१५११३	१५८८०	१६७६३
१३	शिक्षा	३८६३८	३९७९९	४२०१९	४४५०५	४६६४६	४९०२१	५२६१३	५६५०१	५९३४०	६२४१०
१४	स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य	८५८१	९०१२	९५९१	१००२१	१०४७२	११६६२	१२०४१	१२९२४	१३७४२	१४६६१
१५	अन्य सामुदायिक, सामाजिक तथा व्यक्तिगत सेवाहरू	२२९६६	२४५९९	२६१६३	२७४१६	२८७२२	३२३१७	३४१११	३६०१३	३८००७	४०२९७
	कृषि	२०५५१७	२१४७८६	२२४७३०	२२७१९३	२३७५२२	२४०१३८	२४०६८१	२५३१९७	२६०२५५	२७३३५३
	गैह कृषि	३८४५७०	३९८५६९	४१६६३१	४३७४९६	४६५५३५	४८३६५५	४८५४९५	५२९१८१	५६९८७४	६१२४७९
	कुल मूल्य अभिवृद्धि (अप्रत्यक्ष वित्तीय मध्यस्थता समेत)	५९००८६	६१३३५५	६४१३६२	६६४६९०	७०३०५७	७२३७९३	७२६१७६	७८२३७८	८३०१२९	८८५८३२
	अप्रत्यक्ष वित्तीय मध्यस्थता	२४३२७	२५८२१	२६७२५	२६९१९	२८८३०	२९५२४	३०४८८	३२८२८	३३३४५	३४७६३
	कुल मूल्य अभिवृद्धि (आधारभूत मूल्यमा)	५६५७५९	५८७५३४	६१४६३७	६३७७७१	६७४२२७	६९४२६९	६९५६८८	७४९५५०	७९६७८४	८५१०६९
	वस्तुहरुमा खुद कर (कर - अनुदान)	५२७७०	५२१६०	५५६४३	६०१८३	६५५२८	७००६६	७३१४७	८२५१०	९०६७१	९८९६४
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	६१८५२९	६३९६९४	६७०२७९	६९७९५४	७३९७५४	७६४३३६	७६८८३५	८३२०६०	८८७४५५	९५००३३

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

*आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमान।

अनुसूची १.६: कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (व्यय विधि अनुसार)

(प्रचलित मूल्यमा) (रू. दश लाखमा)

विवरण	आर्थिक बर्ष									
	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	११९२७७४	१३६६९५४	१५२७३४४	१६९५०११	१९६४५४०	२१३०१५०	२२५३१६३	२६७४४९३	३०३१०३४	३४६४३१९
अन्तिम उपभोग खर्च	१०५६१८५	११७६०३०	१३५९५३९	१५१६१२९	१७३०३१२	१९३४०४६	२१६१५१९	२३१५२८७	२४९१११५	२७५४९९१
सरकारी उपभोग	११९१८९	१३०९१७	१६४३७०	१६८४०७	२०१९१५	२३२५३२	२५९७०४	२९९८५२	३५४२६२	३९९९९२
सामुहिक उपभोग	७७४७३	८६०७२	१०९५७०	११२९८७	१४२०५२	१७६३२४	१९२४७८	२४५५९७	२९८०१२	३४१९९४
व्यक्तिगत उपभोग	४१७१६	४४८४५	५४८००	५५४२०	५९८६३	५६२०८	६७२२५	५४२५५	५६२५०	५७९९८
निजी उपभोग	९१६९९३	१०२२१२६	११६७८६१	१३१८५६१	१४९३३७५	१६६२९६२	१८६११५७	१९६८८९८	२०८६२८५	२२९८७४७
खाद्य	५७४९९१	६५०७८६	७५४१५६	८५०५५३	९७६१३२	११००६९४	१२२८४२६	१२८२६७१	१३५०२३५	१४६१२६२
गैर–खाद्य	२४११६४	२५६७२२	२८५२८८	३२२६३३	३५६८४५	३८९८६९	४४९७८१	४८९८७१	५२५५१९	६०२८९७
सेवा	१००८३९	११४६१८	१२८४१८	१४५३७६	१६०३९९	१७२३९९	१८२९५०	१९६३५५	२१०५३१	२३४५८७
नाफा नकमाउने संस्थाहरु	२०००२	२२९८७	२७३०७	२९१६१	३५०२२	३८५५२	४०६५९	४६५३६	५०५६७	५६२५१
घरपरिवारको वास्तविक अन्तिम उपभोग खर्च	९७८७१२	१०८९९५८	१२४९९६९	१४०३१४२	१५८८२६०	१७५७७२२	१९६९०४१	२०६९६८९	२१९३१०३	२४१२९९७
कुल पुँजी निर्माण	४५६४८९	५१९२६८	५२६८८९	६३२६०१	८०८७५८	८३१९८३	७६३४१६	१२५२१३३	१६७२४२१	२१५७१७८
कुल स्थिर पुँजी निर्माण	२६४८८८	२९२७३०	३१७१८५	३८२९७२	४६२०१३	५९५८२३	६४७२९४	८४०६९३	१०५१९५७	१२७९५१३
सरकारी	५३६६५	६३८०६	७१५५५	७५३८६	९४९७९	११०२५४	१६०५०२	१६९५४३	२६१५०७	२७५८८१
निजी	२११२२३	२२८९२४	२४५६२९	३०७५८६	३६७०३४	४८५५६८	४८६७९२	६७११५०	७९०४५०	१००३६३२
मौज्दातमा परिर्वतन*	१९१६०२	२२६५३८	२०९७०४	२४९६२९	३४६७४४	२३६१६०	११६१२३	४११४४०	६२०४६४	८७७६६५
वस्तु तथा सेवाहरुको खुद निर्यात	-३१९९००	-३२८३४५	-३५९०८४	-४५३७१९	-५७४५३१	-६३५८७९	-६७१७७३	-८९२९२७	-११३२५०३	-१४४७८५०
आयात	४३४१९८	४५००५९	५१२९४८	६३४८९९	८००५५२	८८३४४४	८८५१११	११३३३१९	१४०३२८१	१७६१२५३
वस्तु	३६६६९३	३८८३७१	४५४६५३	५४७२९४	६९६३७३	७६१७७३	७५६४८८	९७७९४६	१२२७८७४	१५५६०३५
सेवा	६७५०६	६१६८७	५८२९५	८७६०५	१०४१७९	१२१६७१	१२८६२३	१५५३७४	१७५४०७	२०५२१९
निर्यात	११४२९८	१२१७१४	१५३८६३	१८११८०	२२६०२२	२४७५६५	२१३३३८	२४०३९२	२७०७७८	३१३४०४
वस्तु	६३१७८	६८७०२	८१५१२	८५९९०	१००९६१	९८२७६	७४८६६	८२१२७	९३३०५	१०९१४१
सेवा	५११२१	५३०१३	७२३५२	९५१९१	१२५०६१	१४९२८८	१३८४७२	१५८२६५	१७७४७३	२०४२६३

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

* लेखाको शेष (residual) को रुपमा प्रस्तुत गरिएको। यसमा statistical discrepancy /error समेत समावेश गरिएको छ।

*आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमान।

अनुसूची १.७: कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (व्यय विधि अनुसार)

(आधार वर्ष २०५७/५८ को स्थिर मूल्यमा)

(रू. दश लाखमा)

खर्चको वर्गीकरण	आर्थिक बर्ष									
	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
उत्पादकको मूल्यमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन	६१८५२९	६३९६९४	६७०२७९	६९७९५४	७३९७५४	७६४३३६	७६८८३५	८३२०६०	८८७४५५	९५००३३
अन्तिम उपभोग खर्च	५५२६७६	५६३१३८	६५२६४६	६६२८९४	६९४८७५	७१८३३१	७१३२६८	७३८४८०	७६७०६५	८१९०२३
सरकारी उपभोग	५८२२०	६५८५२	७६३४३	७११९६	७८२८३	८४०८९	८३७३७	९२५४७	१०४९८९	११३७३१
सामुहिक उपभोग	३७८४३	४३२९५	५०८९१	४७७६६	५५०७४	६३७६३	६२०६१	७५८०२	८८३१९	९७२४०
व्यक्तिगत उपभोग	२०३७७	२२५५७	२५४५२	२३४२९	२३२०९	२०३२६	२१६७६	१६७४५	१६६७०	१६४९१
निजी उपभोग	४८२९८४	४८५२४९	५६३२७५	५७९३७०	६०३०१४	६२०२४५	६१६४२२	६३१५६९	६४७०९०	६८९२९८
खाद्य	२७८८९३	२७५२०२	३०६३९९	३१५१५४	३३१५१७	३४०९९१	३३८८८८	३४७२१६	३५५७४९	३७९२२७
गैर–खाद्य	१४२१९६	१४३६१४	१७४७१३	१७९७०५	१८४५७१	१८९८४५	१८८६७५	१९३३११	१९८०६२	२१०७९६
सेवा	६१८९५	६६४३३	८२१६३	८४५११	८६९२६	८९४०९	८८८५८	९१०४२	९३२७९	९९२७६
नाफा नकमाउने संस्थाहरु	११४७३	१२०३६	१३०२७	१२३२८	१३५७८	१३९९७	१३११०	१४३६३	१४९८६	१५९९४
घरपरिवारको वास्तविक अन्तिम उपभोग खर्च	५१४८३३	५१९८४३	६०१७५५	६१५१२८	६३९८०१	६५४५६८	६५१२०७	६६२६७८	६७८७४६	७२१७८३
कुल पुँजी निर्माण	२४०९१९	२४१५५४	१८९२७३	२३३७२३	२८७०७५	३१४०८०	३४७६९३	४७९१६२	५९०१८९	६९५२३३
कुल स्थिर पुँजी निर्माण	१२७६४७	१२६७२३	११९७६५	१३९४२५	१५५३१०	१८५७०६	१६२९०२	२३५०४३	२७७५७७	३१७२६५
सरकारी	२४२०५	२७६२२	२७०१८	२७४४५	३१९२८	३४८०१	३८४५५	४००३६	५१८०३	४७५९०
निजी	१०३४४२	९९१०१	९२७४६	१११९८०	१२३३८२	१५०९०६	१२४४४८	१९५००७	२२५७७४	२६९६७५
मौज्दातमा परिर्वतन*	११३२७३	११४८३१	६९५०८	९४२९८	१३१७६५	१२८३७३	१८४७९०	२४४११९	३१२६१२	३७७९६८
वस्तु तथा सेवाहरुको खुद निर्यात	-१७५०६७	-१६४९९८	-१७१६३९	-१९८६६३	-२४२१९६	-२६८०७५	-२९२१२५	-३८५५८२	-४६९७९९	-५६४२२३
आयात	२४७७६२	२३६१५६	२४४१६१	२७८६७३	३३७२१९	३६९५४९	३७९७४३	४८३१३९	५७४९४८	६७७६९३
वस्तु	२०९२४२	२०३७८०	२१६४१३	२४०२२१	२९३३३६	३१८६५४	३२५७८८	४२१८२६	५०८८३९	५९८७२९
सेवा	३८५२०	३२३७७	२७७४८	३८४५२	४३८८४	५०८९६	५३९५५	६१३१३	६६१०९	७८९६४
निर्यात	७२६९५	७११५८	७२५२२	८००१०	९५०२४	१०१४७४	८७६१८	९७५५७	१०५१४९	११३४७०
वस्तु	३८४८९	३८४७७	३८०८३	३८२२९	४२३४४	३९०२८	२७९८३	२९२९१	३१६०३	३४८७४
सेवा	३४२०६	३२६८२	३४४३९	४१७८२	५२६८०	६२४४६	५९६३४	६८२६६	७३५४६	७८५९६

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

* लेखाको शेष (residual) को रुपमा प्रस्तुत गरिएको। यसमा statistical discrepancy /error समेत समावेश गरिएको छ।

*आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमान।

अनुसूची १.८: कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी र बचत

(प्रचलित मूल्यमा)

(रू. दश लाखमा)

विवरण	आर्थिक बर्ष									
	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन	११९२७७४	१३६६९५४	१५२७३४४	१६९५०११	१९६४५४०	२१३०१५०	२२५३१६३	२६७४४९३	३०३१०३४	३४६४३१९
कामदारको तलब	४२८७६३	५०५९४०	६४४५२२	७०४०६०	८००५८६	८६७७२४	९१७८८७	१०५०५७९	११३९७८३	१२४१७५७
खुद कर (उत्पादन र आयातमा दिइएको अनुदान घटाएपछि)	११०२२०	११९१४५	१४०७०३	१७०९००	२०७०९५	२३२५०७	२६१०१२	३३६४६३	४२०५८३	५३३४०४
उत्पादनमा लाग्ने खुद कर	८६२	६७३	८४१	१११०	१२९४	१४४७	१४०९	१४५३	१६५१	१८२९
तयारी वस्तुमा लाग्ने खुद कर	१०९३५८	११८४७२	१३९८६२	१६९७९०	२०५८०२	२३१०६०	२५९६०३	३३५०१०	४१८९३२	५३१५७५
कुल नाफा / मिश्रित आय	६५३७९१	७४१८६९	७४२११८	८२००५१	९५६८५८	१०२९९१८	१०७४२६४	१२८७४५१	१४७०६६७	१६८९१५८
खुद साधन आय	९११७	७५४९	१२२९१	१३०७९	३२७५२	३४२४३	३४००४	३०९९५	२२६१५	४२४१२
कुल राष्ट्रिय आय (GNI)	१२०१८९१	१३७४५०३	१५३९६३५	१७०८०९०	१९९७२९१	२१६४३९२	२२८७१६७	२७०५४८८	३०५३६४९	३५०६७३१
खुद चालु हस्तान्तरण	२८२६४८	३०७८५९	४२२७७२	४९७७०१	६३१५००	७०९९५७	७७८१८७	८५१८०१	८६४६७१	१०६२७२८
कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी (GNDI)	१४८४५३९	१६८२३६२	१९६२४०७	२२०५७९१	२६२८७९२	२८७४३४९	३०६५३५४	३५५७२८९	३९१८३२०	४५६९४५९
अन्तिम उपभोग खर्च	१०५६१८५	११७६०३०	१३५९५३९	१५१६१२९	१७३०३१२	१९३४०४६	२१६१५१९	२३१५२८७	२४९१११५	२७५४९९१
कुल गार्हस्थ्य बचत	१३६५८९	१९०९२४	१६७८०५	१७८८८२	२३४२२७	१९६१०३	९१६४४	३५९२०६	५३९९१८	७०९३२८
कुल राष्ट्रिय बचत	४२८३५४	५०६३३२	६०२८६८	६८९६६२	८९८४७९	९४०३०२	९०३८३५	१२४२००३	१४२७२०४	१८१४४६८
कुल पुँजी निर्माण (लगानी)	४५६४८९	५१९२६८	५२६८८९	६३२६०१	८०८७५८	८३१९८३	७६३४१६	१२५२१३३	१६७२४२१	२१५७१७८
श्रोतको अन्तर (बचत (+) / घाटा (-))	-२८१३५	-१२९३६	७५९७९	५७०६०	८९७२२	१०८३२०	१४०४१९	-१०१३१	-२४५२१७	-३४२७१०

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

*आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमान।

अनुसूची १.९: समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरु

विवरण	आर्थिक बर्ष									
	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (रू.)	४५४३५	५१५९४	५६८८०	६२२८३	७१२२५	७६२०१	७९५२८	९३१४१	१०४१५२	११७४५५
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर (प्रचलित मूल्यमा)	१९.०३	१३.५६	१०.२५	९.५०	१४.३६	६.९९	४.३७	१७.१२	११.८२	१२.७७
प्रति व्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय (रू.)	४५७८२	५१८७९	५७३३७	६२७६४	७२४१३	७७४२६	८०७२८	९४२२१	१०४९२९	११८८९३
प्रति व्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	१८.५३	१३.३२	१०.५२	९.४६	१५.३७	६.९२	४.२६	१६.७१	११.३७	१३.३१
प्रति व्यक्ति कुल खर्चयोग्य राष्ट्रिय आय (रू.)	५६५४९	६३४९९	७३०८२	८१०५१	९५३०८	१०२८२३	१०८१९५	१२३८८६	१३४६४१	१५४९२४
प्रति व्यक्ति कुल खर्चयोग्य राष्ट्रिय आय वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	१७.१७	१२.२९	१५.०९	१०.९१	१७.५९	७.८८	५.२२	१४.५०	८.६८	१५.०६
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (स्थिर मूल्यमा)	२३५६१	२४१४४	२४९६२	२५६४६	२६८२०	२७३४२	२७१३७	२८९७७	३०४९५	३२२१०
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर (स्थिर मूल्यमा)	३.३७	२.४८	३.३९	२.७४	४.५८	१.९५	-०.७५	६.७८	५.२४	५.६३
प्रति व्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय (स्थिर मूल्यमा)	२४१५२	२४६६४	२५५८२	२६३९७	२७९३९	२८४२२	२८२१६	३०१७५	३१८८५	३४४०४
प्रति व्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय (स्थिर मूल्यमा) वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	३.६५	२.१२	३.७२	३.१८	५.८४	१.७३	-०.७३	६.९५	५.६६	७.९०
प्रति व्यक्ति कुल खर्चयोग्य राष्ट्रिय आय (स्थिर मूल्यमा)	२९८३१	३०१८८	३२६०७	३४०८८	३६७७३	३७७४५	३७८१६	३९६७६	४०९१३	४४८३१
प्रति व्यक्ति कुल खर्चयोग्य राष्ट्रिय आय (स्थिर मूल्यमा)वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	२.४६	१.२०	८.०१	४.५४	७.८८	२.६४	०.१९	४.९२	३.१२	९.५८
प्रति व्यक्ति आय (अमेरिकी डलर)										
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन	६१०	७१४	७०२	७०८	७२५	७६६	७४८	८७७	९९८	१०३४
प्रति व्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय	६१४	७१८	७०८	७१४	७३७	७७८	७५९	८८७	१००५	१०४७
प्रति व्यक्ति कुल खर्चयोग्य राष्ट्रिय आय	७५९	८७९	९०२	९२१	९७०	१०३३	१०१७	११६६	१२९०	१३६४
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रतिशतमा)										
कुल उपभोग खर्च	८८.५५	८६.०३	८९.०१	८९.४५	८८.०८	९०.७९	९५.९३	८६.५७	८२.१९	७९.५२
कुल गार्हस्थ्य वचत	११.४५	१३.९७	१०.९९	१०.५५	११.९२	९.२१	४.०७	१३.४३	१७.८१	२०.४८
कुल राष्ट्रिय वचत	३५.९१	३७.०४	३९.४७	४०.६९	४५.७३	४४.१४	४०.११	४६.४४	४७.०९	५२.३८
वस्तु तथा सेवाको निर्यात	९.५८	८.९०	१०.०७	१०.६९	११.५१	११.६२	९.४७	८.९९	८.९३	९.०५
वस्तु तथा सेवाको आयात	३६.४०	३२.९२	३३.५८	३७.४६	४०.७५	४१.४७	३९.२८	४२.३८	४६.३०	५०.८४
कुल स्थिर पुँजी निर्माण	२२.२१	२१.४१	२०.७७	२२.५९	२३.५२	२७.९७	२८.७३	३१.४३	३४.७१	३६.९३
श्रोत अन्तर (कुल राष्ट्रिय बचत-कूल लगानी)	-२.३६	-०.९५	४.९७	३.३७	४.५७	५.०९	६.२३	-०.३८	-८.०९	-९.८९
विप्रेषण (प्रतिशतमा)	१९.४३	१८.५५	२३.५४	२५.६४	२७.६६	२८.९८	२९.५२	२६.००	२४.९१	२६.२४
विनिमय दर (अमेरिकि डलर : रूपैंया)	७४.५४	७२.२७	८१.०२	८७.९६	९८.२१	९९.४९	१०६.३५	१०६.२१	१०४.३७	११३.५८
जनसंख्या (दश लाखमा)	२६.२५	२६.४९	२६.८५	२७.२१	२७.५८	२७.९५	२८.३३	२८.७१	२९.१०	२९.४९

अनुसूची १.१०: कुल गार्हस्थ्य उत्पादन, कुल गार्हस्थ्य उत्पादन बृद्धिदर तथा मूल्य सूचकाङ्क (वृहत् औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

वर्गीकरण	आर्थिक बर्ष									
	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
आधारभूत मूल्यमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा) रू. दश लाखमा	१०८३४१५	१२४८४८२	१३८७४८२	१५२५२२१	१७५८७३८	१८९९०८९	१९९३५६०	२३३९४८३	२६१२१०२	२९३२७४४
प्राथमिक क्षेत्र	४०१६८१	४८५१०५	५१४४५०	५४४०८४	६०५६१३	६३७७७६	६६८४०९	७३८५१६	७८३२६६	८४४५१५
द्वितीय क्षेत्र	१६३४५७	१८५८८९	२०७२२१	२३०३५३	२६०७२१	२८०३२०	२८३४६५	३३९७७०	३९१०६८	४४७०७२
तृतीय क्षेत्र	५५३४३३	६१९१४८	७१५८०३	८०५९८९	९५५८३८	१०५३६१०	११२५७७९	१३६४६४२	१५५७५५१	१७६९६४२
आधारभूत मूल्यमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (स्थिरमूल्यमा) रू. दश लाखमा	५६५७५९	५८७५३४	६१४६३७	६३७७७१	६७४२२७	६९४२६९	६९५६८८	७४९५५०	७९६७८४	८५१०६९
प्राथमिक क्षेत्र	२०८१०२	२१७४२४	२२७५००	२३००१८	२४०६८१	२४३३७१	२४३८२४	२५६७७२	२६४१४७	२७७६१४
द्वितीय क्षेत्र	८८७१०	९२६१३	९५३४२	९७९०९	१०४६८१	१०६१६५	९९२९४	१११५६५	१२२२९३	१३२२०४
तृतीय क्षेत्र	२९३२७५	३०३३१९	३१८५२०	३३६७६३	३५७६९४	३७४२५७	३८३०५७	४१४०४१	४४३६८९	४७६०१५
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको बार्षिक बृद्धिदर (आधारभूत मूल्यमा) (प्रतिशतमा)	४.२६	३.८५	४.६१	३.७६	५.७२	२.९७	०.२०	७.७४	६.३०	६.८१
प्राथमिक क्षेत्र	२.०१	४.४८	४.६३	१.११	४.६४	१.१२	०.१९	५.३१	२.८७	५.१०
द्वितीय क्षेत्र	४.०५	४.४०	२.९५	२.६९	६.९२	१.४२	-६.४७	१२.३६	९.६२	८.१०
तृतीय क्षेत्र	५.८३	३.४२	५.०१	५.७३	६.२२	४.६३	२.३५	८.०९	७.१६	७.२९
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको इम्प्लिसिट मूल्य सूचकाङ्क	१८९.५६	२१०.३४	२२४.१३	२३७.७७	२५९.१८	२७२.४१	२८६.११	३१२.२४	३२९.०९	३४५.५८
प्राथमिक क्षेत्र	१९३.०२	२२३.१२	२२६.१३	२३६.५४	२५१.६२	२६२.०६	२७४.१४	२८७.६२	२९६.५३	३०४.२१
द्वितीय क्षेत्र	१८४.२६	२००.७२	२१७.३५	२३५.२७	२४९.०६	२६४.०४	२८५.४८	३०४.५५	३१९.७८	३३८.१७
तृतीय क्षेत्र	१८८.७१	२०४.१२	२२४.७३	२३९.३३	२६७.२२	२८१.५२	२९३.८९	३२९.५९	३५१.०५	३७१.७६
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना (प्रतिशतमा)										
प्राथमिक क्षेत्र	३५.९१	३७.६०	३५.७९	३४.४३	३३.२४	३२.३५	३२.१७	३०.२३	२८.६७	२७.५९
द्वितीय क्षेत्र	१४.६१	१४.४१	१४.४२	१४.५८	१४.३१	१४.२२	१३.६४	१३.९१	१४.३१	१४.६०
तृतीय क्षेत्र	४९.४८	४७.९९	४९.८०	५१.००	५२.४६	५३.४४	५४.१९	५५.८६	५७.०१	५७.८१

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

*आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमान।

अनुसूची १.११: कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको मूल्य सूचकाङ्क (इम्प्लिसिट्)

औद्योगिक वर्गीकरण	आर्थिक बर्ष									
	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
कृषि तथा वन	१९३.६३	२२४.०१	२२६.५१	२३६.३८	२५१.००	२६१.५१	२७३.८३	२८७.१४	२९५.८१	३०३.३५
मत्स्यपालन	१२७.५८	१३८.७८	१५३.९२	१७१.१५	२१२.५६	२१३.८३	२२७.३०	२३५.०३	२३७.५४	२४८.७१
खानी तथा उत्खनन्	२२९.२३	२६३.७९	२९४.८४	३३८.७६	३४८.२७	३६७.२७	३७०.०३	३९८.१५	४२७.६६	४३४.३७
उद्योग	१७६.०३	१९२.०९	२०९.८४	२२२.६२	२३५.९६	२४७.५३	२७३.५४	२७५.९४	२८५.६१	३०५.६०
विद्युत, ग्याँस तथा पानी	११७.३६	११७.९७	११९.२५	१३९.५३	१४०.४२	१४३.८३	१४९.४९	१७९.३४	१७९.३०	१८१.१६
निर्माण	२१८.१५	२४०.६९	२६४.८४	२८७.२२	३०३.९१	३२५.७०	३४५.४९	३८१.१९	४०७.५८	४३१.२७
थोक तथा खुद्रा व्यापार	२१४.०८	२३५.०१	२५०.९५	२७१.४२	२८९.१६	३०१.०३	३११.६०	३१४.३६	३२२.३८	३३५.६२
होटल तथा रेष्टुराँ	१७९.८४	२०५.५५	२३०.०५	२५७.५३	२८४.९६	३१६.१६	३५८.५२	३८४.५३	४०८.६८	४२५.६३
यातायात, सञ्चार तथा भण्डारण	१७४.३७	१८४.०५	१९६.८४	२१०.३२	२२१.१९	२२०.५४	२१९.३६	२२७.०७	२३२.१९	२४५.८४
वित्तीय मध्यस्थता	१८१.९५	१९१.५३	२१६.२१	२३१.८१	२८५.३०	३१९.३१	३४६.७७	३९९.३३	४७७.७५	५०५.२३
रियल इष्टेट, भाडा तथा व्यावसायिक क्रियाकलापहरू	१९६.०५	२१७.२८	२४४.७३	२६२.७६	२७८.७१	३०१.८२	३३३.४८	४४१.०३	४८४.८२	५२१.४३
सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	२०८.५०	२२९.७८	२७२.६८	२७२.६८	३५६.९२	३८०.४५	३८०.४५	४५९.३४	४५८.०९	४९४.९८
शिक्षा	१५८.८७	१७०.२०	१९४.६७	२०५.७४	२४७.०८	२६३.८९	२६९.१६	३०७.२३	३२७.५८	३४६.२७
स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य	१७९.२५	१८९.६१	२१३.०२	२२२.८१	२६४.७६	२८२.३६	२७९.९४	३२९.२२	३३४.२०	३६४.८७
अन्य सामुदायिक, सामाजिक तथा व्यक्तिगत सेवाहरू	१८०.३७	१९०.८५	२११.९९	२११.६५	२५६.०४	२६७.७३	२८३.०३	३१४.०१	३३८.५९	३६३.३५
समग्र मूल्य सूचकाङ्क	१८९.५६	२१०.३४	२२४.१३	२३७.७७	२५९.१८	२७२.४१	२८६.११	३१२.२४	३२९.०९	३४५.५८

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

*आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमान।

अनुसूची १.१२: कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

(प्रचलित मूल्यमा)

(प्रतिशतमा)

औद्योगिक वर्गीकरण	आर्थिक बर्ष									
	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
कृषि तथा वन	३५.००	३६.६८	३४.८२	३३.४०	३२.१६	३१.२७	३१.०८	२९.१४	२७.५८	२६.५०
मत्स्यपालन	०.३८	०.३८	०.४०	०.४२	०.४८	०.४७	०.५३	०.५१	०.४९	०.४८
खानी तथा उत्खनन्	०.५३	०.५४	०.५७	०.६१	०.६०	०.६०	०.५६	०.५८	०.६१	०.६०
उद्योग	६.३४	६.२४	६.३४	६.३५	६.२०	६.०३	५.८२	५.४८	५.५४	५.५९
विद्युत, ग्याँस तथा पानी	१.३६	१.२४	१.२२	१.३०	१.१७	१.१२	१.०२	१.२५	१.२३	१.२५
निर्माण	६.९१	६.९३	६.८६	६.९३	६.९३	७.०६	६.८०	७.१८	७.५५	७.७७
थोक तथा खुद्रा व्यापार	१४.४०	१३.९०	१३.७९	१४.५४	१४.९०	१४.६९	१४.११	१३.५५	१३.९५	१४.३७
होटल तथा रेष्टुराँ	१.५५	१.६३	१.७६	१.८९	१.९४	२.०५	२.००	१.९५	२.०४	२.०५
यातायात, संचार तथा भण्डारण	८.५२	८.२०	८.५१	८.९०	८.५५	८.३७	८.०६	७.५५	७.२३	७.२३
वित्तीय मध्यस्थता	४.१२	३.८८	४.०७	३.९३	४.३६	४.६४	५.१९	५.५४	६.३१	६.३२
रियल इष्टेट, भाडा तथा व्यावसायिक सेवाहरू	८.३८	८.२३	८.५७	८.८१	८.४०	८.४७	९.२१	१०.९५	११.३२	११.५३
सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	१.९४	१.९२	२.१३	२.०४	२.४३	२.६१	२.५४	२.८४	२.६६	२.७१
शिक्षा	५.४९	५.२५	५.६९	५.७९	६.३३	६.५६	६.८२	७.११	७.१२	७.०६
स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य	१.३८	१.३२	१.४२	१.४१	१.५२	१.६७	१.६२	१.७४	१.६८	१.७५
अन्य सामुदायिक, सामाजिक तथा व्यक्तिगत सेवाहरू	३.७०	३.६४	३.८६	३.६७	४.०४	४.३९	४.६५	४.६३	४.७१	४.७८

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

*आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमान।

अनुसूची १.१३: प्रदेशगत कुल मूल्य अभिवृद्धि (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार), २०७५/७६

(प्रचलित मूल्यमा)

(रू. दश लाखमा)

	औद्योगिक वर्गीकरण	प्रदेश नं. १	प्रदेश नं. २	प्रदेश नं. ३	गण्डकी	प्रदेश नं. ५	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	कुल मूल्य अभिवृद्धि
१	कृषि तथा वन	१७६०९५	१५४१५६	१४५२५९	८५१९१	१३००६४	३८९४५	८१६३७	८११३४७
२	मत्स्यपालन	१८५८	८२९८	८०४	८९	३२३०	२१	३६१	१४६६१
३	खानी तथा उत्खनन्	२५२८	२६३७	६२२३	२२६९	२९६८	६६६	१२१८	१८५०८
४	उद्योग	३७६४०	२५००८	६१०९८	९१४२	२७८३१	१२२४	९२४८	१७११९०
५	विद्युत, ग्यााँस तथा पानी	८३५२	२९५५	१२६४३	७९६९	३१७६	१४३५	१६३३	३८१६२
६	निर्माण	४३७७६	२३५२०	६१३७८	३२४९४	४१७०६	१३०५६	२१७९०	२३७७२०
७	थोक तथा खुद्रा व्यापार	४६१७९	५३९३६	२४६७२९	२२७६०	४४७७८	७६२६	१७९२०	४३९९३०
८	होटल तथा रेष्टुरेन्ट	९३२७	३००८	२४९७१	११०१५	७४५४	३५२५	३५१८	६२८१७
९	यातायात, संचार तथा भण्डारण	२३४५५	३६३७५	१०७९६१	१६३९४	३०४०१	१६११	५१५६	२२१३५३
१०	वित्तीय मध्यस्थता	१७४१३	१२५११	१२३०५६	१४८९५	१९१४०	१७९६	४६५८	१९३४६९
११	रियल इष्टेट, भाडा तथा व्यावसायिक क्रियाकलापहरू	३३१५७	२२२७१	२२५०१५	२०६७६	२९४७७	१०१९५	१२२८६	३५३०७७
१२	सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	१२४५५	११८७६	१४९४२	१००२२	१३९३१	९२२०	१०५२८	८२९७५
१३	शिक्षा	३३८२१	३५६२३	४५६१३	२०७०७	३८०८९	१६९२१	२५३३२	२१६१०६
१४	स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य	१००२५	३४६३	१२१६४	९२०९	१०४९२	३८३६	४३०६	५३४९४
१५	अन्य सामुदायिक, सामाजिक तथा व्यक्तिगत क्रियाकलापहरू	२८०५९	११०९९	३३१६५	२२०३९	२८२२३	८४६१	१५३७६	१४६४२१
	कुल मूल्य अभिवृद्धि (अप्रत्यक्ष वित्तीय मध्यस्थता समेत)	४८४१३९	४०६७३६	११२१०२०	२८४८७१	४३०९५९	११८५३७	२१४९६६	३०६१२३०
	अप्रत्यक्ष वित्तीय मध्यस्थता	११५६५	८३०९	८१७२३	९८९२	१२७११	११९३	३०९३	१२८४८६
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन, (आधारभूत मूल्यमा)	४७२५७५	३९८४२७	१०३९२९७	२७४९७९	४१८२४८	११७३४५	२११८७३	२९३२७४४
	वस्तुहरुमा खुद कर	३३२७३	४६०६९	३९३४५८	१३२२८	३४५४९	१९१५	९०८३	५३१५७५
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	५०५८४८	४४४४९६	१४३२७५६	२८८२०७	४५२७९७	११९२५९	२२०९५६	३४६४३१९

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमान।

अनुसूची १.१४ः प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना, २०७५/७६

(प्रचलित मूल्यमा)

(प्रतिशतमा)

	औद्योगिक वर्गीकरण	प्रदेश नं. १	प्रदेश नं. २	प्रदेश नं. ३	गण्डकी	प्रदेश नं. ५	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन
१	कृषि तथा वन	२१.७०	१९.००	१७.९०	१०.५०	१६.०३	४.८०	१०.०६	१००.००
२	मत्स्यपालन	१२.६८	५६.६०	५.४८	०.६०	२२.०३	०.१४	२.४७	१००.००
३	खानी तथा उत्खनन्	१३.६६	१४.२५	३३.६२	१२.२६	१६.०४	३.६०	६.५८	१००.००
४	उद्योग	२१.९९	१४.६१	३५.६९	५.३४	१६.२६	०.७१	५.४०	१००.००
५	विद्युत, ग्याँस तथा पानी	२१.८९	७.७४	३३.१३	२०.८८	८.३२	३.७६	४.२८	१००.००
६	निर्माण	१८.४१	९.८९	२५.८२	१३.६७	१७.५४	५.४९	९.१७	१००.००
७	थोक तथा खुद्रा व्यापार	१०.५०	१२.२६	५६.०८	५.१७	१०.१८	१.७३	४.०७	१००.००
८	होटल तथा रेष्टुरेन्ट	१४.८५	४.७९	३९.७५	१७.५३	११.८७	५.६१	५.६०	१००.००
९	यातायात, संचार तथा भण्डारण	१०.६०	१६.४३	४८.७७	७.४१	१३.७३	०.७३	२.३३	१००.००
१०	वित्तीय मध्यस्थता	९.००	६.४७	६३.६०	७.७०	९.८९	०.९३	२.४१	१००.००
११	रियल इष्टेट, भाडा तथा व्यावसायिक क्रियाकलापहरू	९.३९	६.३१	६३.७३	५.८६	८.३५	२.८९	३.४८	१००.००
१२	सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	१५.०१	१४.३१	१८.०१	१२.०८	१६.७९	११.११	१२.६९	१००.००
१३	शिक्षा	१५.६५	१६.४८	२१.११	९.५८	१७.६३	७.८३	११.७२	१००.००
१४	स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य	१८.७४	६.४७	२२.७४	१७.२१	१९.६१	७.१७	८.०५	१००.००
१५	अन्य सामुदायिक, सामाजिक तथा व्यक्तिगत क्रियाकलापहरू	१९.१६	७.५८	२२.६५	१५.०५	१९.२८	५.७८	१०.५०	१००.००
	औसत योगदान (आधारभूत मूल्यमा)	१६.११	१३.५९	३५.४४	९.३८	१४.२६	४.००	७.२२	१००.००
	औसत योगदान (उत्पादकको मूल्यमा)	१४.६०	१२.८३	४१.३६	८.३२	१३.०७	३.४४	६.३८	१००.००
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर (आधारभूत मूल्यमा)	६.४९	६.५३	७.०४	७.०६	७.३७	५.६८	६.२५	६.८१
	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर (उत्पादकको मूल्यमा)	६.६०	६.७०	७.४६	७.१२	७.४६	५.७१	६.३२	७.०५

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

अनुसूची १.१५: वृहत औद्योगिक वर्गीकरण अनुसारको प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना, २०७५/७६*

(प्रचलित मूल्यमा) (प्रतिशतमा)

	औद्योगिक वर्गीकरण	प्रदेश नं. १	प्रदेश नं. २	प्रदेश नं. ३	गण्डकी	प्रदेश नं. ५	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन
१	कृषि तथा वन	३६.३७	३७.९०	१२.९६	२९.९१	३०.१८	३२.८५	३७.९८	२६.५०
२	मत्स्यपालन	०.३८	२.०४	०.०७	०.०३	०.७५	०.०२	०.१७	०.४८
३	खानी तथा उत्खनन्	०.५२	०.६५	०.५६	०.८०	०.६९	०.५६	०.५७	०.६०
४	उद्योग	७.७७	६.१५	५.४५	३.२१	६.४६	१.०३	४.३०	५.५९
५	विद्युत, ग्याँस तथा पानी	१.७३	०.७३	१.१३	२.८०	०.७४	१.२१	०.७६	१.२५
६	निर्माण	९.०४	५.७८	५.४८	११.४१	९.६८	११.०१	१०.१४	७.७७
७	थोक तथा खुद्रा व्यापार	९.५४	१३.२६	२२.०१	७.९९	१०.३९	६.४३	८.३४	१४.३७
८	होटल तथा रेष्टुरेन्ट	१.९३	०.७४	२.२३	३.८७	१.७३	२.९७	१.६४	२.०५
९	यातायात, संचार तथा भण्डारण	४.८४	८.९४	९.६३	५.७६	७.०५	१.३६	२.४०	७.२३
१०	वित्तीय मध्यस्थता	३.६०	३.०८	१०.९८	५.२३	४.४४	१.५२	२.१७	६.३२
११	रियल इष्टेट, भाडा तथा व्यावसायिक क्रियाकलापहरू	६.८५	५.४८	२०.०७	७.२६	६.८४	८.६०	५.७२	११.५३
१२	सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	२.५७	२.९२	१.३३	३.५२	३.२३	७.७८	४.९०	२.७१
१३	शिक्षा	६.९९	८.७६	४.०७	७.२७	८.८४	१४.२७	११.७८	७.०६
१४	स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य	२.०७	०.८५	१.०९	३.२३	२.४३	३.२४	२.००	१.७५
१५	अन्य सामुदायिक, सामाजिक तथा व्यक्तिगत क्रियाकलापहरू	५.८०	२.७३	२.९६	७.७४	६.५५	७.१४	७.१५	४.७८

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७५।

*आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमान।

अनुसूची ३.१: सरकारी खर्च र साधनको स्रोत

(रु.करोडमा)

शीर्षक	आर्थिक वर्ष							आठ महिना
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
राजस्व र अनुदान	**२८७७९.६८**	**३३३१७.२२**	**३९६३१.५२**	**४४८३३.१२**	**५१७७१.६६**	**६४४५३.०१**	**७६६९५.५९**	**४५३९०.७५**
राजस्व (बाँडफाँट अघिको) (आ.व.२०७५/७६ को मात्र)	**२४४३७.४१**	**२९६०२.१२**	**३५६६२.०८**	**४०५८६.६५**	**४८१९६.१७**	**६०९१७.९९**	**७२६७१.७५**	**५०००४.७२**
संघीय सरकारको राजस्व (बाँडफाट सहित) (आ.व.२०७५/७६ को मात्र)#	**२४४३७.४१**	**२९६०२.१२**	**३५६६२.०८**	**४०५८६.६५**	**४८१९६.१७**	**६०९१७.९९**	**७२६७१.७५**	**४३७६६.४६**
कर	२११७२.२६	२५९२१.४९	३१२४४.१३	३५५९५.५८	४२१०९.६६	५५३८६.६५	६५९४९.१५	३९५५८.८७
अन्य राजस्व (गैरकर राजस्व)	३२६५.१५	३६८०.६२	४४१७.९५	४९९१.०७	६०८६.५०	५५३१.३४	६७२२.६०	४२०७.५९
नगद मौज्दात र बेरुजु	**२६१.२४**	**१९२.१२**	**५७३.४२**	**६०९.०५**	**३२७.७४**	**३४१.७९**	**५५२.३८**	**७९५.२७**
अनुदान	**४०८१.०३**	**३५२२.९८**	**३३९६.०२**	**३६३७.४२**	**३२४७.७५**	**३१९३.२४**	**३४७१.४६**	**८२९.०२**
वैदेशिक अनुदान प्राप्ति	४०८१.०३	३५२२.९८	३३९६.०२	३६३७.४२	३२४७.७५	३१९३.२४	३४७१.४६	८२९.०२
खर्च (चालु+पूँजीगत)	**२९४८५.०७**	**३०२०५.३९**	**३७०२२.६५**	**४२८२५.११**	**४९४५४.८५**	**७२७३६.४५**	**९६७६३.३२**	**४९८७०.२५**
चालु खर्च	**२४३४६.००**	**२४७४५.५५**	**३०३५३.१७**	**३३९४०.७६**	**३७१२९.७१**	**५१८६१.६१**	**६९६९१.९६**	**४०८३९.२१**
पारिश्रमिक-सुविधा	६५९६.५५	६६०४.६०	८४३५.६७	८८५४.३१	८९२६.८१	११८८३.५४	१११४८.३८	६६८४.६५
मालसामान तथा सेवाको उपयोग	२३७५.१०	२३२८.५३	२९९५.०३	३१८२.३७	४४५८.५२	५७१३.३२	६२८५.३८	१७८४.८४
व्याज र सेवा खर्च	१५१६.०८	१३७३.६७	१२०३.७९	९२६.३२	८६७.३०	१००२.३७	१६२४.७३	१२२२.९४
सहायक (सब्सीडी)	४६४.०५	४२२.७३	११४.५५	१०१.८७	९४.१८	१०५.६३	१०१.७०	४८.७४
अनुदान (ग्रान्ट्स)	१०३६७.९९	१०२४८.९९	१३४९४.१०	१५७६९.०९	१७०८४.७८	२४३९९.९४	४०९४३.४५	२४७१३.७६
सामाजिक सुरक्षा	३०१४.०३	३७५४.४३	४०८०.२४	५०७५.७८	५६७४.७१	८७२८.२१	९५६०.५६	६३८०.२४
अन्य खर्च	१२.२०	१२.६०	२९.७९	३१.०१	२३.४०	२८.६०	२७.७५	४.०४
पूँजीगत खर्च	**५१३९.०७**	**५४५९.८४**	**६६६९.४७**	**८८८४.३५**	**१२३२५.१४**	**२०८७४.८३**	**२७०७१.३७**	**९०३१.०५**
पूँजीगत खर्च	५१३९.०७	५४५९.८४	६६६९.४७	८८८४.३५	१२३२५.१४	२०८७४.८३	२७०७१.३७	९०३१.०५
बजेट बचत (-) न्यून (+)	**७०५.३९**	**-३१११.८३**	**-२६०८.८७**	**-२००८.०१**	**-२३१६.८०**	**८२८३.४४**	**२००६७.७३**	**४४७९.५०**
वित्तीय व्यवस्था (खुद)	**-७९८.९७**	**१७०३.२१**	**२३१४.०६**	**२९५५.२४**	**-३९५९.५६**	**-३९४०.७४**	**-१२७२४.३९**	**-८९३.१६**
खुद ऋण लगानी	**११८७.६७**	**८६२.२७**	**१२९२.७९**	**२६२५.७४**	**१११२.२६**	**२५९७.०७**	**१५९६.०७**	**२७२.७२**
आन्तरिक ऋण लगानी	१२०६.३७	९३७.८०	१३४९.७७	२८३३.९०	२४८१.६६	२८९१.०९	१९१९.५७	३४२.५८
आन्तरिक ऋण लगानीको फिर्ता (घटाउने)	१८.७०	७५.५३	५६.९८	२०८.१६	१३६९.४०	२९४.०२	३२३.५०	६९.८६
खुद शेयर लगानी	**१२०९.३८**	**८९०.१८**	**९४५.१०**	**१०५१.०४**	**१२७०.०८**	**१९७०.७८**	**४४७७.७०**	**२१९७.३६**
आन्तरिक शेयर लगानी	१२०९.३८	५३५.६५	९४१.२३	८५२.४०	११९९.४०	१६८७.४७	४४६०.८९	२१७३.३३
बैदेशिक शेयर लगानी	०	३५४.५३	३.८७	१९८.६४	७०.६८	२८३.३१	१६.८२	२४.०३
खुद बैदेशिक ऋण	**-२१६.८४**	**-२३८.९४**	**-४४०.७८**	**-१२२२.२४**	**-२५९७.८९**	**-३५३०.९३**	**-८०३१.५४**	**-४१२०.५४**
बैदेशिक ऋणको साँवा भुक्तानी	१३५३.२४	१४१९.०१	१६७२.४६	१७०४.१८	१७७९.५१	२२७०.३२	१८५८.९२	९२२.२४
बैदेशिक ऋण प्राप्ति (घटाउने)	१५७०.०८	१६५७.९५	२११३.२४	२९२६.४२	४३७७.४०	५८०१.२५	९८९०.४६	५०४२.७८
खुद आन्तरिक ऋण	**-२९७९.१८**	**१८९.७१**	**५१६.९५**	**५००.७०**	**-३७४४.०१**	**-४९७७.६६**	**-१०७६६.६३**	**७५७.३१**
आन्तरिक ऋणको साँवा भुक्तानी	६६२.६८	२०९४.०१	२५१५.२५	४७४३.००	५०३३.४९	३८५६.१४	३७०८.४६	७५७.३१
आन्तरिक ऋण प्राप्ति (घटाउने)	३६४१.८७	१९०४.३०	१९९८.३०	४२४२.३०	८७७७.५०	८८३३.८०	१४४७५.०९	०.००
बचत (-) न्यून (+)	**-९३.५८**	**-१४०८.६१**	**-२९४.८१**	**९४७.२३**	**-६२७६.३६**	**४३४२.७० **	**७३४३.३४**	**३५८६.३४**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५। *प्रथम आठ महिनाको यथार्थ।

नोटः— नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०६८/६९ देखि Government Financial Statistic (GFS) २००१ अनुसार आय तथा खर्चको लेखाङ्कन गरेकोले सो अगाडिको तथ्याङ्क फरक देखिन सक्ने छ ।

द्रष्टव्यः आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मको राजस्व परिचालन (बाँडफाँट अघिको) मा हाल विगतमा सरकारले उठाउने गरेको घरवहाल कर, रजिष्ट्रेशन दस्तुर र सवारी साधन कर परिवर्तित सन्दर्भमा प्रदेश र स्थानीयतहबाट संकलन हुने हुँदा ती राजस्व शीर्षकहरुको रकम यसमा समावश गरिएको छैन।

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्मको संघीय सरकारको राजस्व (बाँडफाँट सहित) मा आर्थिक वर्षको समाप्ति पछि बाँडफाँट हुने रोयल्टी लगायतका केही गैरकर तथा कर राजस्वका शीर्षकहरुमा संकलन भएको रकम समावेश गरिएको छैन।

अनुसूची ३.२: कर राजश्व

रु. करोडमा

राजश्व शिर्षक		आर्थिक वर्ष						
		२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५
११९००	**आय, मुनाफा तथा पूंजीगत लाभमा लाग्ने कर**	**५१३०.३०**	**६४१८.६७**	**७५६१.३६**	**८६१६.५६**	**११४१३.८०**	**१४४८४.६१**	**१५४७९.००**
११११०	एकलौटी फर्म तथा व्यक्तिगत आयमा लाग्ने कर	१२२९.२८	१५५४.१५	१९४३.४०	२२५५.७८	२९९६.५०	३४८५.४५	४१४०.६९
१११२०	निकायको आयमा लाग्ने कर	३०४९.४४	३७०६.७२	४५४२.३०	५२०३.३७	७०९६.९०	९२६४.८४	८७५९.६८
१११३०	लगानीको आय तथा अन्य आयमा लाग्ने कर	८५१.५८	११५७.८०	१०७५.६६	११५७.४१	१३२०.४०	१७३४.३१	२५७८.६३
११२००	**पारिश्रमिकमा आधारित कर**	**१५५.५०**	**१८८.०६**	**२४४.९९**	**२९२.५८**	**३२६.९८**	**४१३.६९**	**५०९.७८**
११२१०	पारिश्रमिकमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कर	१५५.५०	१८८.०६	२४४.९९	२९२.५८	३२६.९८	४१३.६९	५०९.७८
११३००	**सम्पत्ति कर**	**३५८.८४**	**५३४.०२**	**६६७.११**	**९३९.९४**	**१३१४.९४**	**१८२९.४०**	**१९३३.२३**
११३१०	अचल सम्पत्तिमा लाग्ने कर	२.९४	०.३७	२.८५	२.१९	०.५१	१३.५९	१.०३
११३४०	वित्तीय र पुँजीगत कारोबारमा लाग्ने कर	३५५.९०	५३३.६४	६६४.२६	९३७.७५	१३१४.४३	१८१५.८१	१९३२.२०
११४००	**वस्तु तथा सेवामा आधारित कर**	**११०५६.१०**	**१२९२७.०५**	**१५७७१.८४**	**१८००२.५२**	**२०५६६.८७**	**२७८५६.८९**	**३४८०४.९४**
११४१०	मूल्य अभिवृद्धि कर (मू.अ.क.)	७०९३.०४	८३४१.८४	१०११०.४६	११२५२.१८	१२२४१.१९	१६१०६.८३	२०६८०.९८
११४२०	अन्तः शुल्क	३००१.६१	३६२३.४७	४५४१.२६	५३५३.८२	६५७७.६४	८४८०.५५	१०२५७.९२
११४४०	विशेष सेवामा लाग्ने कर	४९.०२	६५.५३	८७.३५	१०३.१९	१२८.४१	१६१.२०	२०६.४५
११४५०	पुर्वाधार सेवाको उपयोग तथा सवारी साधनमा लाग्ने कर	९१२.४३	८९६.२१	१०३२.७७	१२९३.३३	१६१९.६३	३१०८.३२	३६५९.५९
११५००	**वैदेशिक व्यापारमा आधारित कर**	**४३३९.०६**	**५६९३.१८**	**६७९८.०५**	**७४८४.१३**	**८२१५.९१**	**१०३०५.८८**	**१२६८६.५४**
११५१०	आयातमा लाग्ने भंसार महसुल	४०९०.५९	५४३२.७९	६४१२.५४	७०५२.६७	७७८२.२२	९८४१.०३	१२१६१.४८
११५२०	भंसार महसुल -निर्यात	८६.१५	४३.९१	१०६.६५	३१.४६	११.३७	१२.५१	१०.२५
११५६०	वैदेशिक व्यापारमा आधारित अन्य कर	१६२.३२	२१६.४८	२७८.८६	४००.००	४२२.३२	४५२.३३	५१४.८१
११६००	**अन्य कर**	**१३२.३८**	**१६०.५२**	**२००.७७**	**२५९.८४**	**२७१.१६**	**४९६.१८**	**५३५.६६**
११६१०	व्यवसायले भुक्तानी गर्ने	५२.६७	६२.३४	८७.२२	११८.५०	११४.१५	१५९.८५	१६०.५१
११६२०	व्यवसाय बाहेक अन्यले भुक्तानी गर्ने	७९.७१	९८.१८	११३.५५	१४१.३४	१५७.०१	३३६.३३	३७५.१५
	कुल जम्मा	**२११७२.१८**	**२५९२१.४९**	**३१२४४.१३**	**३५५९५.५७**	**४२१०९.६६**	**५५३८६.६५**	**६५९४९.१५**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५।

नोटः— नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०६८/६९ देखि Government Financial Statistic (GFS) २००१ अनुसार आय तथा खर्चको लेखाङ्कन गरेकोले सो अगाडिको तथ्याङ्क फरक देखिन सक्ने छ ।

अनुसूची ३.२.१: संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला भएको कर राजस्व
(बाँडफाँड नहुने राजस्व)

रु. करोडमा

राजस्व शीर्षक			आर्थिक वर्ष
			२०७५/७६*
११100	**आय, मुनाफा तथा पूंजीगत लाभमा लाग्ने कर**		**१०१६५.७७**
११११०	एकलौटी फर्म तथा व्यक्तिगत आयमा लाग्ने कर		३३१२.३९
१११२०	निकायको आयमा लाग्ने कर		४८३५.५५
१११३०	लगानीको आय तथा अन्य आयमा लाग्ने कर		२०१७.८३
११२००	**पारिश्रमिकमा आधारित कर**		**३८६.४४**
११२१०	पारिश्रमिकमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कर		३८६.४४
	११२११	पारिश्रमिकमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कर	३८६.४४
११४००	**वस्तु तथा सेवामा आधारित कर**		**५३५५.०३**
११४१०	**मूल्य अभिवृद्धि कर (मू.अ.क.)**		**१०६.०८**
	११४१२	बाँडफाँड हुने बाहेक अन्य स्रोतबाट प्राप्त मू.अ.क.	१०६.०८
११४२०	**अन्तः शुल्क**		**३३७३.९२**
	११४२२	अन्तः शुल्क आयात	३३७३.९२
११४४०	**विशेष सेवामा लाग्ने कर**		**०.०००३६६**
	११४४१	वैदेशिक रोजगार सेवा कर	०.०००३६६
११४५०	**पुर्वाधार सेवाको उपयोग तथा सवारी साधनमा लाग्ने कर**		**१७५६.२०**
	११४५३	सडक मर्मत तथा सुधार दस्तुर	३०९.३४
	११४५४	सडक निर्माण तथा सम्भार दस्तुर	७०३.१२
	११४५५	पूर्वाधार कर	७४३.७४
११४६०	**स्वास्थ्य जोखिम कर**		**११८.८३**
	११४६१ स्वास्थ्य जोखिम कर उत्पादन		११८.८३
	११४६२ स्वास्थ्य जोखिम कर आयात		०.०१
११५००	**वैदेशिक व्यापारमा आधारित कर**		**९६२४.१३**
११५१०	आयातमा लाग्ने भंसार महसुल		९१७०.२२
११५२०	भंसार महसुल -निर्यात		१३.७९
११५६०	वैदेशिक व्यापारमा आधारित अन्य कर		४४०.१२
११६००	**अन्य कर**		**१०३.७९**
११६१०	**व्यवसायले भुक्तानी गर्ने**		**१०३.३७**
	११६११	कम्पनी रजिष्ट्रेशन दस्तुर	१००.२७
	११६१२	एजेन्सी रजिष्ट्रेशन दस्तुर	३.१०
११६२०	**व्यवसाय बाहेक अन्यले भुक्तानी गर्ने**		**०.४२**
	११६२२	हातहतियारको इजाजतपत्र दस्तुर	०.४२
कुल जम्मा			**२५६३५.१६**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५।

नोटः— नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०६८/६९ देखि Government Financial Statistic (GFS) २००१ अनुसार आय तथा खर्चको लेखाङ्कन गरेकोले सो अगाडिको तथ्याङ्क फरक देखिन सक्ने छ ।

*फागुनसम्मको

अनुसूची ३.२.२: संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला भएको अन्य कर राजस्व (बाँडफाँट नहुने राजस्व)

रु. करोडमा

राजश्व शीर्षक			आर्थिक वर्ष*
			२०७५/७६
११३००	**सम्पत्ति कर (संघ र प्रदेशतहमा प्रयोग हुने)**		**०.२६**
११३१०	**अचल सम्पत्तिमा लाग्ने कर**		**०.२६**
	११३११	व्यक्तिगत सम्पत्तिमा लाग्ने वार्षिक कर	०.१२
	११३१२	संस्थागत सम्पत्तिमा लाग्ने वार्षिक कर	०.१३
११४००	**वस्तु तथा सेवामा आधारित कर**		**१९७.४४**
११४४०	**विशेष सेवामा लाग्ने कर**		**११६.२७**
	११४४२	स्वास्थ्य सेवा कर	३६.९१
	११४४३	शिक्षा सेवा शुल्क-शैक्षिक संस्था	२६.७२
	११४४४	शिक्षा सेवा शुल्क- वैदेशिक	५२.६४
११४५०	**पुर्वाधार सेवाको उपयोग तथा सवारी साधनमा लाग्ने कर**		**८१.१८**
	११४५१	सवारी साधन कर (सवारी दर्ता, वार्षिक सवारी कर तथा पटके सवारी कर)	१३.४६
	११४५२	पूर्वाधार सेवाको उपयोगमा लाग्ने कर	६७.७२
११६००	**अन्य कर**		**०.३८**
११६१०	**व्यवसायले भुक्तानी गर्ने**		**०.३७**
	११६१४	रेडियो/एफ.एम. सञ्चालन दस्तुर	०.३६
	११६१५	टेलिभिजन सञ्चालन दस्तुर	०.०१
११६९०	**अन्यकर**		**०.०१**
	११६९१	अन्य कर	०.०१
		कुल जम्मा	**१९८.०९**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५।

नोटः— नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०६८/६९ देखि Government Financial Statistic (GFS) २००१ अनुसार आय तथा खर्चको लेखाङ्कन गरेकोले सो अगाडिको तथ्याङ्क फरक देखिन सक्ने छ ।

*फागुनसम्मको

अनुसूची ३.२.३: संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला भएको अन्य राजस्व

(रू. करोडमा)

राजश्व शीर्षक			आर्थिक वर्ष
			२०७५/७६*
११९००	**आय, मुनाफा तथा पूंजीगत लाभमा लाग्ने कर**		**४.३८**
१११९०	**एकलौटी फर्म तथा व्यक्तिगत आयमा लाग्ने कर**		**४.३८**
	११११४	कृषि आयमा कर (प्रदेश)	४.३८
११३००	**सम्पत्ति कर (संघ र प्रदेशतहमा प्रयोग हुने)**		**९.७२**
११३१०	**अचल सम्पत्तिमा लाग्ने कर**		**८.१७**
	११३१३	एकिकृत सम्पत्ति कर (स्थानीय तह)	०.०१
	११३१४	भूमिकर मालपोत (स्थानीय तह)	८.१६
११३२०	**खुद सम्पत्तिमा लाग्ने कर (स्थानीय तह)**		**१.५५**
	११३२१	घरवहाल कर (स्थानीय तह)	१.४४
	११३२२	वहाल विटौरी कर (स्थानीय तह)	०.११
११४००	**वस्तु तथा सेवामा आधारित कर**		**०.००**
११४७०	**मनोरञ्जन कर**		**०.००४४७**
	११४७१	सिनेमा/डकुमेन्ट्री (स्थानीय तह)	०.००
	११४७२	विज्ञापन कर (स्थानीय तह र प्रदेश)	०.००४२१
	११४७३	अन्य मनोरञ्जन कर (स्थानीय तह र प्रदेश)	०.०००२७
११६००	**अन्य कर**		**६९.३६**
११६१०	**व्यवसायले भुक्तानी गर्ने**		**०.२१**
	११६१३	व्यवसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर (स्थानीय तह)	०.२१
११६२०	**व्यवसाय बाहेक अन्यले भुक्तानी गर्ने**		**६९.१४**
	११६२१	चालक अनुमतिपत्र, सवारी दर्ता किताब सम्बन्धी दस्तुर (प्रदेश र स्थानीय तह)	६९.१४
११६३०	**कृषि तथा पशुजन्य कारोवारमा लाग्ने कर (स्थानीय तह)**		**०.००००१६३**
	११६३१	कृषि तथा पशुजन्य वस्तुको व्यावसायिक कारोवारमा लाग्ने कर	०.००००१६३
	११६३२	अखेटोपहारमा लाग्ने कर	०.००
		कुल जम्मा	**८३.४६**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५।

नोटः— नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०६८/६९ देखि Government Financial Statistic (GFS) २००१ अनुसार आय तथा खर्चको लेखाङ्कन गरेकोले सो अगाडिको तथ्याङ्क फरक देखिन सक्ने छ ।

*फागुनसम्मको

अनुसूची ३.२.४: आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुनसम्म संघीय विभाज्य कोषमा दाखिला भएको कर राजस्व

रु. करोडमा

राजस्व संकेत	बाँडफाँट हुने कर राजस्व	कुल संकलित राजस्व	बाँडफाँट बाट प्राप्त हुने राजस्व		
			संघ	प्रदेश	स्थानीय तह
३३११	३३१११-मू. अ. क. -उत्पादन संकलन	१,५९३.५२	१,११५.४७	२३९.०३	२३९.०३
३३११	३३११२-मू. अ. क. -आयात संकलन	१०,०४३.५१	७,०३०.४५	१,५०६.५३	१,५०६.५३
३३११	३३११३-मू. अ. क. -बस्तु बिक्री र वितरण संकलन	१,२०३.५५	८४२.४८	१८०.५३	१८०.५३
३३११	३३११४-मू. अ. क. -परामर्श तथा ठेक्का संकलन	१,१५१.६८	८०६.१८	१७२.७५	१७२.७५
३३११	३३११५-मू. अ. क. -पर्यटन सेवा संकलन	१६९.९४	११८.९६	२५.४९	२५.४९
३३११	३३११६-मू. अ. क. -संचार सेवा, विमा, हवाई उडान र अन्य सेवा संकलन	७१९.७८	५०३.८५	१०७.९७	१०७.९७
३३११	३३११७-मू. अ. क. -बेदर्तावालाबाट गर्ने संकलन	२७७.५९	१९४.३२	४१.६४	४१.६४
३३११०	**मूल्य अभिवृद्धि कर जम्मा**	**१५,१५९.५८**	**१०,६११.७०**	**२,२७३.९४**	**२,२७३.९४**
३३१३	३३१३१-सुर्तिजन्य पदार्थ - संकलन	९६१.१२	६७२.७९	१४४.१७	१४४.१७
३३१३	३३१३२-मदिरा - संकलन	१,४६२.१४	१,०२३.५०	२१९.३२	२१९.३२
३३१३	३३१३३-बियर - संकलन	१,२७६.५६	८९३.५९	१९१.४८	१९१.४८
३३१३	३३१३४-अन्य औद्योगिक उत्पादन - संकलन	७४८.६४	५२४.०५	११२.३०	११२.३०
३३१३०	**अन्तशुल्क**	**४,४४८.४६**	**३,११३.९२**	**६६७.२७**	**६६७.२७**
जम्मा (३३११०+३३१३०)		**१९,६०८.०४**	**१३,७२५.६३**	**२,९४१.२१**	**२,९४१.२१**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५।

अनुसूची ३.३: गैह्रकर राजस्व

रु. करोडमा

राजस्व शीर्षक		आर्थिक वर्ष							प्रथम आठ महिना	
		२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६
१४१००	**सम्पत्तिबाट प्राप्त आय**	**१७६५.२४**	**१७६०.८४**	**२०६७.५२**	**२२७०.८७**	**२६१५.८९**	**२७२०.३७**	**३३०४.६५**	**१८५९.६२**	**२०५०.५८**
१४११०	व्याज	१७५.०२	५२.७९	१६५.५५	१९३.००	३११.०१	२२०.७८	३५३.७८	३३.१४	१७२.१७
१४१२०	लाभांश	९४२.९७	१०८४.३७	१२९९.२१	१३७३.१७	१४९८.३१	१५१५.८८	१७४२.९६	९७५.२३	१०८८.२०
१४१५०	भाडा र रोयल्टी	६४७.२५	६२३.६९	६०२.७५	७०४.७०	८०६.५७	९८३.७१	१२०७.९१	८५१.२५	५८.१७
१४१७०	राजस्वबाँडफाँडबाट प्राप्त आय									७३२.०३
१४२००	**वस्तु तथा सेवा बिक्रीबाट प्राप्त रकम**	**६९१.३२**	**११२४.७०**	**११६४.५३**	**१२२३.०६**	**१३८४.६८**	**१४६३.५४**	**१७१७.४६**	**११८५.५६**	**१६२८.५०**
१४२१०	वस्तु तथा बिक्रीबाट प्राप्त रकम	४६०.४४	५३७.४१	६२९.७९	७२९.५२	८३८.६८	८५७.२३	९००.७०	५५७.३३	७४३.०२
१४२२०	प्रशासनिक सेवा शुल्क	२३०.८८	५८७.२९	५३४.७५	४९३.५४	५४६.००	६०६.३१	८१६.७६	६२८.२३	८८५.१७
१४२४०	दस्तुर									०.३१
१४३००	**दण्ड जरिवाना र जफत**	**३१.५६**	**३३.८२**	**४५.२८**	**१२५.४३**	**७८.८९**	**७४.५७**	**९७.३४**	**४६.३०**	**८४.४८**
१४३१०	दण्ड,जरिवाना र जफत	३१.५६	३३.८२	४५.२८	१२५.४३	७८.८९	७४.५७	९७.३४	४६.३०	८४.४८
१४४००	**अनुदान बाहेक स्वेच्छिक हस्तान्तरण**	**०.०८**	**०.५१**	**०.२४**	**०.५०**	**०.३०**	**०.०९**	**०.११**	**०.०६**	**०.०५**
१४४१०	अनुदान बाहेक स्वेच्छिक हस्तान्तरण	०.०८	०.५१	०.२४	०.५०	०.३०	०.०९	०.११	०.०६	०.०५
१४५००	**विविध राजस्व**	**७७६.९२**	**७६०.७०**	**११४०.३९**	**१३७१.२१**	**२००६.७४**	**१२७२.७८**	**१६०३.०४**	**१२२५.०९**	**४४३.९८**
१४५१०	प्रशासनिक शुल्क - भ्रमण तथा पर्यटन	५४८.१९	६७६.४२	१०५२.७९	१२४३.४८	१२१४.७७	७४५.६३	७७०.००	४७५.६२	-
१४५२०	अन्य राजस्व	२२८.०१	८३.२३	८७.०६	१२७.३३	७९१.५६	५२५.९९	८३२.६९	७४९.२७	४४३.६५
१४५३०	पुँजीगत राजस्व	०.७२	१.०९	०.५४	०.४०	०.४१	१.१६	०.३५	०.२०	०.३३
३३१५०	बाँडफाँट हुने रोयल्टी, शुल्क, रजिष्ट्रेशन तथा अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क + (घरजग्गारजिष्ट्रेशन दस्तुर संकलन+सवारीसाधन कर संकलन)- प्रदेश र स्थानीय तहले संकलन गर्ने राजस्व									२७२.३९
	कुल जम्मा	**३२६५.१२**	**३६८०.६२**	**४४१७.९५**	**४९९१.०७**	**६०८६.५०**	**५५३१.३४**	**६७२२.६०**	**४३१६.६३**	**४४७९.९८**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५।

नोटः– नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०६८/६९ देखि Government Financial Statistic (GFS) २००१ अनुसार आय तथा खर्चको लेखाङ्कन गरेकोले सो अगाडिको तथ्याङ्क फरक देखिन सक्ने छ । साथै **३३१५०** राजस्व शीर्षक अन्तर्गतको रकम यस आर्थिक वर्षको समाप्तिपछि मात्र तीनै तहका सरकारमा बाँडफाँट हुने प्रावधान रहेको छ।

अनुसूची ३.४ः चालु खर्चको सेवा तथा कार्यगत विवरण

रु. करोडमा

विवरण	आर्थिक वर्ष							प्रथम आठ महिना	
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६
०१ सामान्य सार्वजनिक सेवा	**५४५५.०४**	**६०५२.३६**	**६२६८.५५**	**९९७८.५८**	**९४१६.१६**	**१३०५२.२५**	**३३६०३.११**	**२०९३१.९२**	**२३०१८.११**
०१.१ कार्यकारी र विधायिकाको निकाय, वित्तिय र वैदेशिक मामिला	२६६७.१७	३७४५.८८	३७२०.४१	६११८.२८	५१११.८३	५०९७.४३	५४५४.८०	३३३१.५८	३५५०.३९
०१.२ बाह्य आर्थिक सहायता	०.००	०.००	०.००	०.००	०.१२	०.२३	०.२६	०.१२	०.४९
०१.३ सामान्य सेवा	१७४.६१	१६२.४४	१८८.०६	१२१९.५८	१३४१.९६	२३९४.३२	१७२६.९८	११५९.७२	९९२.१७
०१.४ सामान्य आधारभूत सेवा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.१५	०.३०	०.१०	०.२३
०१.५ सामान्य अनुसन्धान तथा विकास सेवा	०.००	०.००	१.८६	१.२६	१.०१	०.३८	०.३५	०.२२	३.८६
०१.६ सामान्य सेवा	३७.१६	३८.४२	३९.६२	३७३.४५	५१८.५४	१५६२.६९	८८२.०४	७८६.६४	३९.४२
०१.७ सार्वजनिक ऋण कारोवार	१२३३.००	१०७३.३५	८६७.२७	६२२.९०	५३६.२२	६७६.०२	१२३८.६९	६५२.१२	१०१०.९८
०१.८ विभिन्न तहका सरकारहरु बीच हुने सामान्य प्रकृतिको हस्तान्तरण	१३४३.१०	१०३२.२७	१४५१.३३	१६४३.१०	१९०६.४८	३३२१.०४	२४२९९.७१	१५००१.४२	१७४२०.५७
०२ रक्षा	**२०७७.९८**	**१८४७.६९**	**२५७७.८२**	**२८०७.३१**	**२९१६.४५**	**३५५३.१५**	**३८१३.५२**	**२५३५.२८**	**२४९६.६१**
०२.१ सैनिक सुरक्षा	२०७७.९१	१८४६.७२	२५७७.४९	२८०६.८९	२९१५.३६	३५५२.१४	३८१२.३२	२५३४.६९	२४९२.६१
०२.२ नागरिक सुरक्षा	०.००	०.००	०.००	०.००	१.०४	०.७४	१.०४	०.५५	३.९१
०२.५ रक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.०७	०.९६	०.३३	०.४३	०.०६	०.२७	०.१५	०.०५	०.०९
०३ सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा	**३६०७.५३**	**३४८३.२०**	**३९८५.४१**	**३००४.२०**	**३०३३.२४**	**५१६६.२५**	**४७४०.२७**	**३१६६.७६**	**२५७१.४२**
०३.१ प्रहरी सेवा	२१६७.४३	१९६९.९५	३१७३.१७	२२२१.८७	२३१७.६१	३५३४.२९	३६९२.६१	२६१९.८७	२०२८.६४
०३.२ अग्नी नियन्त्रण सेवा	०.४१	०.४४	०.५३	१.१५	०.६६	०.९०	१.१२	०.७३	०.७४
०३.३ न्यायालय	१७४.९३	१८०.७२	२६६.२४	३१६.८६	३२९.६७	४२८.६५	४५५.७४	२४८.०८	२६७.५२
०३.४ कारागार	६४.२७	६९.७०	८२.७९	१०४.२६	१००.२९	११२.९२	१३०.२७	७७.९१	८६.६७
०३.६ सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१२००.४९	१२६२.३९	४६२.६९	३६०.०७	२८५.०१	१०८९.४९	४६०.५३	२२०.१७	१८७.८४
०४ आर्थिक मामिला	**३४७३.६८**	**३५९६.४९**	**५०६८.०८**	**५२६०.५९**	**६७६५.६०**	**१०२२९.६५**	**१४७०३.८८**	**६८९६.६८**	**६३७९.०६**
०४.१ सामान्य आर्थिक, व्यापारिक र श्रम	६७०.५२	७२१.१७	८१५.७६	७७१.३६	६१४.१३	४४८१.९४	९४६४.००	४०९८.३२	३५०१.३८
०४.२ कृषि, वन , मत्स्यपालन तथा शिकार	१६०४.५१	१७१८.३८	२५४९.९१	२८४०.६६	३०१३.८९	३७९३.०४	३४५८.७९	१९६३.००	१६७१.४७
०४.३ इन्धन तथा उर्जा	१७१.७५	१७५.१२	३३५.२७	४११.६४	४१८.५०	४३०.११	४२०.६५	१३७.६३	१०८.९७
०४.४ खानी , उत्पादन तथा निर्माण	५.१६	४.६१	६.१९	६.३४	७.०३	१५.९८	१०.१०	६.६६	६.५०
०४.५ यातायात	६२३.६३	५८०.०५	८१०.७४	५७९.८१	६१५.८३	७६४.१७	७११.२२	३५७.८९	५७९.२१
०४.६ संचार	२६७.१६	२४१.९५	३१४.७६	३४४.३४	३४०.८९	३९१.००	४०९.५७	२३३.७०	२३६.९६
०४.७ अन्य उद्योगहरु	९१.४०	१२१.५६	१८१.७४	१६४.६९	१७५.८८	२८५.४२	२१४.८२	९१.६२	७५.०२
०४.८ अनुसन्धान तथा विकास - आर्थिक मामिला	३७.६३	३२.०८	५०.५७	१३७.१९	१५७३.५०	६१.५२	८.५४	४.५८	१.०६
०४.९ आर्थिक मामीला - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१.९३	१.५७	३.१३	४.५६	५.९६	६.४८	६.२०	३.३०	१९८.४८
०५ वातावरण संरक्षण	**४६.५१**	**२९.१६**	**१५२.१४**	**२८१.४९**	**२५०.४८**	**२९६.७१**	**२५६.४१**	**२३७.२४**	**११९.७९**
०५.१ फोहोर मैला व्यवस्थापन	०.५४	१.५६	८.७१	३.७३	५.६०	२४.४७	३२.२८	२५.१७	०.२२
०५.२ ढल व्यवस्थापन	०.३२	०.३३	१.८५	५.२३	१०.०९	१.५३	१.८२	१.०७	१.६२
०५.४ जैविक विविधता र भू-संरक्षण	०.०२	०.६१	२.६३	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०५.५ अनुसन्धान तथा विकास पर्यावरण संरक्षण	०.००	०.००	०.००	०.००	१.९४	१.९८	१.९७	०.७९	०.४१
०५.६ वातावरण संरक्षण - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	४५.६२	२६.६६	१३८.९५	२७२.५२	२३२.८५	२६८.७३	२२०.३४	२१०.२१	११७.५४
०६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा	**३२३.४१**	**२३०.६५**	**६०४.६४**	**२३८.९४**	**३१२.४७**	**४९४.९९**	**७९२.३०**	**४४३.५६**	**३२४.७१**
०६.१ आवास विकास	२४.५४	१६.२९	११०.६८	९८.५२	१२५.६०	२००.६५	५५१.२९	३२९.४१	२८८.१५
०६.२ सामुदायिक विकास	६.२१	९.६०	०.००	२५.२२	६७.९५	१५२.५८	७७.३३	२६.६४	१२.७७
०६.३ खानेपानी	२६१.८४	१७४.५२	४६५.९४	१०७.११	१११.३०	१३३.६३	१५३.१६	८२.२३	२०.०४
०६.६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा - अन्यत्र उल्लेख नभएको	३०.८२	३०.२४	२८.०२	८.०९	७.६२	८.१३	१०.५२	५.२९	३.७५
०७ स्वास्थ्य	**१९४९.५४**	**१८९१.८३**	**२३३६.२०**	**२६१८.८४**	**३०४३.३६**	**३९३१.२४**	**२९०६.६९**	**१४७६.९४**	**१६२९.३१**
०७.१ औषधी उत्पादन,उपकरण तथा औजार	४९.९२	५९.१६	४७.८०	१५.७९	१३.०७	२१.५४	१९.६२	९.३१	७.३२
०७.२ वहिरंङ्ग सेवा	२२६.३२	२५१.७५	१८९.९२	१६८.१२	४१०.१४	३२६.३८	२५६.८९	६१.०३	६७.७४
०७.३ अस्पताल सेवा	६३६.८८	६२४.३५	८५९.४७	११२८.१९	११६०.६१	१५३३.४०	१५८४.६५	८९८.५४	११५२.७०
०७.४ सार्वजनिक स्वास्थ्य सेवा	८७५.२२	७७८.२१	१०१०.६५	१०७७.३१	११५९.५३	१५३६.९१	६१४.३१	२९५.२४	२६९.६६
०७.५ अनुसन्धान सेवा	१६१.२१	१७८.३५	२२८.३६	२२९.४२	३००.००	४६३.०१	३३२.३६	१४५.१०	१३१.८९
०७.६ स्वास्थ्य - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५०.००	९८.८७	६७.७३	०.००
०८ मनोरंजन,संस्कृति तथा धर्म	**१८६.४२**	**२२५.५९**	**३६०.६४**	**२९८.७१**	**३५५.७८**	**५०१.७७**	**४६७.५५**	**२१४.१९**	**१८२.९२**
०८.१ मनोरंजनात्मक र खेलकुद सेवाहरु	८१.८५	६५.५२	११८.२५	१४२.६०	१८६.१७	२१५.८३	२१४.१८	१००.५०	८७.४०
०८.२ सांस्कृतिक सेवा	८५.६१	१४३.०९	२२१.३१	१३१.५१	१४७.३६	२५६.४३	२१८.९९	९१.६३	७९.२७
०८.३ प्रसारण तथा प्रकाशन सेवा	१८.९५	१६.९९	२१.०८	२४.६०	२२.२५	२९.५१	२७.७५	२०.०४	१४.१०
०८.५ अनुसन्धान तथा विकास ,संस्कृतिक र धार्मिक	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	६.६४	२.०२	२.१३
०९ शिक्षा	**६१९१.४२**	**६२२९.०७**	**७७६९.९३**	**७९७४.४८**	**९०४५.६२**	**१०८३५.२९**	**४४७७.५२**	**२४९०.१५**	**१९४५.३५**
०९.१ पूर्व प्राथमिक र प्राथमिक शिक्षा	२०८५.५७	२१८१.३४	२५४०.०६	२८३६.२४	२८४५.६२	४४२६.७८	३५.४२	८.७६	१.३९
०९.२ माध्यमिक शिक्षा	१०३४.६९	१०८१.७३	१२९६.७९	१४२४.९१	१४३७.५१	११५८.८०	०.००	०.००	०.००
०९.५ तहमा वर्गिकृत नहुने शिक्षा (अनौपचारिक शिक्षा)	१९७३.३६	१६९७.९९	२१६८.९१	२०३७.००	२७४५.७६	२८५४.७१	१९९९.३४	९५५.५४	९८.५२
०९.६ शिक्षाको लागि सहायक सेवाहरु	१०८७.८९	१२३९.५६	१६७६.१३	१५४६.९५	१८३०.४०	२२५६.५३	२४०१.७७	१५२१.१२	१७४९.३६
०९.७ शिक्षा अनुसन्धान विकास	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.८९
०९.८ शिक्षा अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	९.९२	२८.४५	८८.०४	१२९.३८	१८६.३३	१३८.४७	४०.९९	४.७३	९५.१९
१० सामाजिक सुरक्षा	**१०३४.४७**	**११५९.५०**	**१२२९.७७**	**१४७७.६३**	**१९९०.५४**	**३८००.३३**	**३९३०.७१**	**१९१८.९२**	**२१७१.९४**
१०.४ परिवार र शिशु कल्याण	७२.४४	१४.७२	३३.८१	७३.२४	१७३.५३	१०६.६१	३५.१४	२२.५४	१५.२०
१०.७ सामाजिक असमावेशी	८६१.६२	१०४६.८१	१०६३.४६	१२५३.५९	१६४२.०७	३४९५.०२	३७६०.२९	१८३०.७९	२१३५.१४
१०.८ सामाजिक सुरक्षा - अनुसन्धान तथा विकास	१०.७५	२६.२१	६.५०	५.५३	५.६८	४.१९	७.४४	२.९३	२.८०
१०.९ सामाजिक सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	८९.६७	७१.७६	१२५.९९	१४५.२७	१६९.२६	१९४.५१	१२७.८५	६२.६५	१८.८१
जम्मा	**२४३४६.००**	**२४७४५.५५**	**३०३५३.१७**	**३३९४०.७६**	**३७१२९.७१**	**५१८६१.६१**	**६९६९१.९६**	**४०३११.६५**	**४०८३९.२१**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५।

नोटः— नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०६८/६९ देखि Government Financial Statistic (GFS) २००१ अनुसार आय तथा खर्चको लेखाङ्कन गरेकोले सो अगाडिको तथ्याङ्क फरक देखिन सक्ने छ ।

अनुसूची ३.५: पूंजीगत खर्चको सेवा तथा कार्यगत विवरण

रु. करोडमा

विवरण	आर्थिक वर्ष							प्रथम आठ महिना	
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६
०१ सामान्य सार्वजनिक सेवा	**१२५.४४**	**२०९.६३**	**१५१.८६**	**३१३.०७**	**४००.७९**	**४९३.८०**	**५११.००**	**१८२.२०**	**१४०.६५**
०१.१ कार्यकारी र विधायिकाको निकाय, वित्तिय र वैदेशिक मामिला	८४.४०	१६९.३२	११७.५६	१४०.२०	२२२.६४	२१२.८८	३१४.६६	९४.५७	१०१.९२
०१.२ बाहय आर्थिक सहायता	०.००	०.००	०.००	०.००	०.३६	७.०३	४२.६९	१३.६५	०.०२
०१.३ सामान्य सेवा	१८.९१	९.५३	११.५३	८५.९७	७९.३६	१६०.५६	१०२.९१	३१.९७	३५.२५
०१.४ सामान्य आधारभूत सेवा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.१३	१.३४	०.९५	०.०८
०१.५ सामान्य अनुसन्धान तथा विकास सेवा	०.००	०.००	०.३८	०.०१	०.०४	०.००	०.००	०.००	१.७९
०१.६ सामान्य सेवा	२२.०३	३०.६९	२२.३८	५५.५०	५८.८५	७५.७९	४९.४१	४०.४६	१.५८
०१.७ सार्वजनिक ऋण कारोवार							०.००	०.००	०.०२
०१.८ विभिन्न तहका सरकारहरु बीच हुने सामान्य प्रकृतिको हस्तान्तरण	०.१०	०.०९	०.०१	३१.३९	३९.५५	३७.४१	०.००	०.६१	०.००
०२ रक्षा	**१८७.७७**	**२४२.२३**	**५२६.३६**	**४५३.३८**	**४१८.४९**	**७५८.४०**	**९८७.१५**	**५९०.३८**	**४१५.६७**
०२.१ सैनिक सुरक्षा	१७४.४२	२३०.४०	५२०.५८	४५१.९४	४०८.९१	७४५.२५	९७५.८२	५८९.१८	४१५.१७
०२.२ नागरिक सुरक्षा	०.००	०.००	०.००	०.००	७.९१	९.२०	८.१५	०.८१	०.१८
०२.५ रक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१३.३५	११.८४	५.७९	१.४४	१.६७	३.९५	३.१९	०.४०	०.३२
०३ सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा	**३१९.०४**	**२९३.०९**	**५११.४२**	**३९२.७०**	**४४६.२३**	**५३२.९१**	**६५१.८५**	**२१४.७६**	**१६२.९१**
०३.१ प्रहरी सेवा	१३९.१५	११९.६०	२२६.०८	१४३.८५	१३७.६४	१८२.६५	२९०.३३	९५.३२	९४.४७
०३.२ अग्नी नियन्त्रण सेवा	०.०२	०.००	०.०३	०.०२	०.०२	०.०३	०.०४	०.०४	०.००
०३.३ न्यायालय	४४.८४	४०.२९	८१.३९	५८.९३	९७.३६	१२०.६१	१२९.५४	४७.३४	३६.१९
०३.४ कारागार	१२.१२	८.९१	११.८६	१३.४४	११.५०	१८.४८	४३.१९	१९.८४	९.८६
०३.६ सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१२२.९०	१२४.२९	१९२.०५	१७६.४५	१९९.७२	२११.१३	१८८.७५	५२.२३	२२.४०
०४ आर्थिक मामिला	**३३८७.९२**	**३६२९.१०**	**४३४३.९२**	**५८७७.४२**	**८६४३.२७**	**१४६५१.४०**	**१९२८२.५५**	**६५४९.९०**	**६७५५.३८**
०४.१ सामान्य आर्थिक, व्यापारिक र श्रम	३०.६७	२५.६२	४३.५०	१८७.६१	४८०.१०	१४०९.६५	२४७३.३५	८७८.६९	१६५१.३३
०४.२ कृषि, वन , मत्स्यपालन तथा शिकार	१०५६.२२	११६७.०१	१४४६.३७	१७७५.१४	२५३१.२५	३८३१.९३	३६१०.४३	११९३.३२	४६९.८९
०४.३ इन्धन तथा उर्जा	१८.२३	२२.४४	६४.८६	८१.५५	५८.४३	६०५.९९	२०६५.९२	१०२०.६६	७७१.७२
०४.४ खानी , उत्पादन तथा निर्माण	०.८३	१४८.०२	१३६.५८	१८०.४८	२३१.८४	२७८.२६	२३४.३१	७२.१६	८१.९९
०४.५ यातायात	२१८४.७६	२१७९.४९	२५१२.२९	३५२४.८५	४४०३.२५	८२४७.१७	१०५५९.०७	३२९३.३६	३६७६.०८
०४.६ संचार	२५.७४	२८.९२	२७.७३	४०.४२	३६.६६	६९.६२	८९.०७	१३.८२	२७.८७
०४.७ अन्य उद्योगहरु	७०.४१	५३.६७	९९.५०	७८.३१	१३५.२८	१९५.२७	२१९.१८	७२.८६	६७.६०
०४.८ अनुसन्धान तथा विकास - आर्थिक मामिला	०.०३	३.६४	११.८०	८.५१	७६५.७८	११.१९	२९.२३	३.७८	८.५९
०४.९ आर्थिक मामिला - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१.०२	०.२९	१.२८	०.५५	०.६८	२.३४	१.९७	१.२६	०.३२
०५ वातावरण संरक्षण	**४५.२१**	**३२.९४**	**४८.०८**	**१६०.४८**	**१७८.८४**	**२८२.५४**	**७४४.७२**	**२४०.४१**	**२८५.१३**
०५.१ फोहोर मैला व्यवस्थापन	५.५४	३.४३	८.९४	७.४२	१२.३७	२६.९२	१९.१२	२.१५	०.००
०५.२ ढल व्यवस्थापन	६.९३	५.००	४.७८	९९.१३	८४.८९	६१.४७	४९३.३८	१७३.०८	१८४.७१
०५.४ जैविक विविधता र भू-संरक्षण	०.००	०.१४	०.१८	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०५.५ अनुसन्धान तथा विकास पर्यावरण संरक्षण	०.००	०.००	०.००	०.००	०.६६	०.४८	०.५१	०.१९	०.३१
०५.६ वातावरण संरक्षण - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	३२.७४	२४.३८	३४.१८	५३.९३	८०.९३	१९३.६७	२३१.७०	६४.९९	१००.११
०६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा	**६७८.४५**	**७०८.५१**	**७०५.३०**	**१२९२.४९**	**१७९४.२३**	**३३४६.०४**	**४०९९.६०**	**१३१८.३३**	**९०३.०१**
०६.१ आवास विकास	११३.०१	९४.०४	१०९.८७	१९८.६३	३५२.०१	७६२.२७	१७०२.२२	६०६.४१	५४७.६४
०६.२ सामुदायिक विकास	०.६६	०.००	०.००	४.८४	५२.१३	१३९.१८	१६९.८६	२१.१७	२१.६५
०६.३ खानेपानी	२९०.१०	३६२.४६	५२८.१९	१०३१.३३	१२९५.७१	२३१८.४८	२०२५.२८	६५०.३९	२०७.६३
०६.६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा - अन्यत्र उल्लेख नभएको	२७४.६९	२५२.००	६७.२३	५७.६९	९४.३९	१२६.११	२०२.२५	४०.३५	१२६.०८
०७ स्वास्थ्य	**३३७.४७**	**२९५.३४**	**३१५.६४**	**३२७.९९**	**३५७.५५**	**६०४.५१**	**६८५.४२**	**२८९.९३**	**२५८.५२**
०७.१ औषधी उत्पादन,उपकरण तथा औजार	४.१२	२९.७२	३०.४०	५८.८५	१६.७१	५३.६६	२७.४०	१८.३८	१.३६
०७.२ वहिरंङ्ग सेवा	४.२२	४.४६	१३.७२	१६.१४	२०.६३	३०.३६	३६.०८	१५.१७	५.७३
०७.३ अस्पताल सेवा	२५.०४	३०.८१	३९.७८	३७.९४	३१.४८	३६.९७	४०.५५	८.९७	१४.५५
०७.४ सार्वजनिक स्वास्थ्य सेवा	२९४.०९	२२४.८३	२०४.५१	२०३.६७	२७३.३४	४६४.१६	५७०.६४	२४४.०३	२३६.०२
०७.५ अनुसन्धान सेवा	१०.०१	५.५१	२७.२४	११.३९	१५.३९	१९.३६	१०.७४	३.३८	०.८६
०८ मनोरंजन,संस्कृति तथा धर्म	**२०.१९**	**१५.६०**	**३०.५९**	**३६.३७**	**४१.०९**	**१४६.८९**	**५८.९६**	**१३.९६**	**१०६.२६**
०८.१ मनोरंजनात्मक र खेलकुद सेवाहरु	४.९९	०.०८	०.२५	१.१८	१.०४	८०.४९	१.४६	०.११	९८.८६
०८.२ सांस्कृतिक सेवा	१२.२४	१०.५५	१७.८६	२५.६४	३४.४९	५३.५५	५५.०१	१३.५०	६.५५
०८.३ प्रसारण तथा प्रकाशन सेवा	२.९६	४.९७	१२.४८	९.५५	५.५७	१२.८५	१.८६	०.०९	०.८१
०८.५ अनुसन्धान तथा विकास ,संस्कृतिक र धार्मिक	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.६२	०.२६	०.०५
०९ शिक्षा	**१३.८८**	**१३.९१**	**१२.६४**	**९.६०**	**२३.३३**	**२३.७२**	**२४.३८**	**१२.४२**	**३.१६**
०९.१ पूर्व प्राथमिक र प्राथमिक शिक्षा	०.०९	०.२२	०.१५	०.१६	०.१२	०.१५	०.१५	०.०५	०.०५
०९.५ तहमा वर्गिकृत नहुने शिक्षा (अनौपचारिक शिक्षा)	८.०३	८.८९	१०.२८	५.३६	११.००	१४.१२	१८.०१	८.२४	०.००
०९.६ शिक्षाको लागि सहायक सेवाहरु	४.२६	३.४५	१.८८	३.३५	११.२५	९.३०	६.१६	४.१२	३.११
०९.८ शिक्षा अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१.५१	१.३५	०.३३	०.७४	०.९६	०.१५	०.०६	०.०१	०.००
१० सामाजिक सुरक्षा	**२३.६९**	**१९.५०**	**२३.६५**	**२०.८४**	**२१.३२**	**३४.६१**	**२५.७३**	**११.५७**	**०.३५**
१०.४ परिवार र शिशु कल्याण	०.००	०.००	२.५६	१.८१	०.२३	०.२०	०.००	०.००	०.००
१०.७ सामाजिक असमावेशी	०.००	०.००	१.१४	६.५३	३.१७	३.६४	३.१३	०.५६	०.२२
१०.८ सामाजिक सुरक्षा - अनुसन्धान तथा विकास	०.२९	०.२८	१.९३	१.१०	०.१८	०.१६	०.५५	०.०४	०.००
१०.९ सामाजिक सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	२३.४०	१९.२२	१८.०२	११.४०	१७.७४	३०.६०	२२.०५	१०.९८	०.१३
जम्मा	**५१३९.०७**	**५४५९.८४**	**६६६९.४७**	**८८८४.३५**	**१२३२५.१४**	**२०८७४.८३**	**२७०७१.३७**	**९४२३.८७**	**९०३१.०५**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५।

नोटः— नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०६८/६९ देखि Government Financial Statistic (GFS) २००१ अनुसार आय तथा खर्चको लेखाङ्कन गरेकोले सो अगाडिको तथ्याङ्क फरक देखिन सक्ने छ ।

अनुसूची ३.६: ऋणको साँवा भुक्तानी, संस्थानहरुमा ऋण तथा शेयर लगानी

रु. करोडमा

खर्च शीर्षक नं.		शीर्षक	आर्थिक वर्ष							प्रथम आठ महिना		
			२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
३१११	७	संस्थानमा ऋण लगानी	१२०६.३७	९३७.८०	१३४९.७७२	२८३३.९०	२४८१.६६	२८९१.०९	१९१९.५७	६८९.४६	३०९.७८	३४२.५८
३१२११	७	संस्थानमा सेयर लगानी	१२०९.३८	५३५.६५	९४१.२२७	८५२.४०	११९९.४०	१६८७.४७	४४६०.८९	४२४.७१	९८१.६१	२१७३.३३
३१२२१	७	वैदेशिक शेयर लगानी	०.००	३५४.५३	३.८७४	१९८.६४	७०.६८	२८३.३१	१६.८२	०.००	१६.८२	२४.०३
		जम्मा	**२४१५.७५**	**१८२७.९८**	**२२९४.८७**	**३८८४.९४**	**३७५१.७४**	**४८६१.८७**	**६३९७.२८**	**१११४.१७**	**१३०८.२२**	**२५३९.९४**
३२१११	१०	वैदेशिक ऋणको साँवा भुक्तानी	१३५३.२४	१४१९.०१	१६७२.४६	१७०४.१८	१७७९.५१	२२७०.३२	१८५८.९२	९५३.४४	९०९.०१	९२२.२४
३२२११	१०	आन्तरिक ऋणको साँवा भुक्तानी	६६२.६८	२०९४.०१	२५१५.२५	४७४३.००	५०३३.४९	३८५६.१४	३७०८.४६	१७९७.४७	१५२५.००	७५७.३१
		जम्मा	**२०१५.९३**	**३५१३.०२**	**४१८७.७१**	**६४४७.१८**	**६८१३.००**	**६१२६.४६**	**५५६७.३८**	**२७५०.९१**	**२४३४.०१**	**१६७९.५५**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५।

अनुसूची ३.७: स्वीकृत वैदेशिक सहायता रकम (स्रोत अनुसार)

रु. करोडमा

शीर्षक	आर्थिक वर्ष														प्रथम आठ महिना		
	२०६१/६२	२०६२/६३	२०६३/६४	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
१. द्विपक्षीय	**२१२२.५४**	**१४७५.५५**	**१७७०.६१**	**१३१०.६४**	**२७१९.६५**	**३६९०.००**	**३१८२.००**	**५२९१.३०**	**३८५१.९९**	**५५२७.२०**	**१७८३६.९०**	**९१०६.९०**	**१४६१९.२४**	**७०३८.७०**	**१०९३५.४५**	**५३१३.५१**	**१२४४.२०**
अनुदान	२१२२.५४	१४७५.५५	१७७०.६१	५६२.०९	२३६५.५०	३६९०.००	२४८२.००	३१४६.००	२३३०.९९	४८६८.५०	८०३४.००	४६३१.२०	९४९०.५०	७०३८.७०	१४४४.९५	५३१३.५१	७४९.२०
ऋण	०.००	०.००	०.००	७४८.५५	३५४.१५	०.००	७००.००	२१४५.३०	१५२१.००	६५८.७०	९८०२.९०	४४७५.७०	५१२८.७४	०.००	९४९०.५०	०.००	०.००
२. बहुपक्षीय	**१६९२.६९**	**६१६.८७**	**१९३१.६८**	**३६०७.९८**	**२०७७.८८**	**५९७०.९०**	**७४२७.६७**	**४५२६.५७**	**७६६३.६९**	**७८१७.२०**	**४७४५.०३**	**१०४५२.९७**	**१०४०५.२२**	**१३१६१.१०**	**१०२६८.९४**	**९७७४.४६**	**९९६८.६०**
अनुदान	४१६.७३	३५०.८८	१३१५.४१	३५४४.३३	१९४४.०८	३३३५.७८	३९९१.३८	२६८७.६८	३०५९.११	२४२३.३०	११२६.३१	३२८९.१७	२७७.०८	१४५१.७०	३११६.३०	९४१.००	६००.१०
ऋण	१२७५.९६	२६५.९९	६१६.२७	६३.६५	१३३.८०	२६३५.१२	३४३६.२९	१८३८.८९	४६०४.५८	५३९३.९०	३६१८.७२	७१६३.८०	१०१२८.१४	११७०९.४०	७१५२.६४	८८३३.४६	९३६८.५०
३. जम्मा	**३८१५.२३**	**२०९२.४२**	**३७०२.२९**	**४९१८.६२**	**४७९७.५२**	**९६६०.९०**	**१०६०९.६७**	**९८१७.८७**	**११५१५.६८**	**१३३४४.५०**	**२२५८१.९३**	**१९५५९.८७**	**२५०२४.४६**	**२०१९९.८०**	**२१२०४.३९**	**१५०८७.९७**	**१०७१७.८०**
अनुदान	२५३९.२७	१८२६.४३	३०८६.०२	४१०६.४२	४३०९.५७	७०२५.७८	६४७३.३८	५८३३.६८	५३९०.१०	७२९१.८०	९१६०.३१	७९२०.३७	९७६७.५८	८४९०.४०	४५६१.२५	६२५४.५१	१३४९.३०
ऋण	१२७५.९६	२६५.९९	६१६.२७	८१२.२०	४८७.९५	२६३५.१२	४१३६.२९	३९८४.१९	६१२५.५८	७९५०.५०	१३४२१.६२	११६३९.५०	१५२५६.८८	११७०९.४०	१६६४३.१४	८८३३.४६	९३६८.५०

स्रोत : अर्थ मन्त्रालय, २०७५।

अनुसूची ३.८: वैदेशिक सहायता उपयोग (स्रोत अनुसार)

रु. करोडमा

सि.नं.	शीर्षक	आर्थिक वर्ष												
		२०६३/६४	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५*
१	**द्विपक्षीय**	**१६४०.६४**	**१०२०.७७**	**९३३.३१**	**२२९०.१५**	**२५८५.०४**	**२२७७.०२**	**१८३७.६६**	**२३२४.५३**	**२१९५.३२**	**२०९०.४६**	**१६५६.००**	**३०७९.४३**	**१०२३.८६**
	अनुदान	७४०.१८	९५७.५६	८७२.०२	१८३५.०९	२१७३.८०	२०२४.०८	१६७८.३५	२०७१.८३	१८५२.५५	१७७०.३२	१०४६.१२	२०३०.४५	३८९.१७
	ऋण	९००.४६	६३.२१	६१.२९	४५५.०६	४११.२४	२५२.९४	१५९.३१	२५२.६९	३४२.७७	३२०.१४	६०९.८८	१०४८.९९	६३४.६८
२	**बहुपक्षीय**	**९४४.७९**	**१९०९.२९**	**२७०१.८६**	**२६८६.७९**	**३२१४.७३**	**१९८०.५७**	**२११८.९६**	**३०७९.७४**	**३३९०.०८**	**४५४४.२८**	**७४४८.५५**	**९४७४.५१**	**३८३५.१४**
	अनुदान	८३९.९०	१०७४.५१	१७६६.२६	२०१९.५१	२४१८.४१	११९७.७०	११७९.४६	१६०३.९१	१३४१.५६	१५४१.५९	२१५६.२१	१५४५.८०	३३७.९०
	ऋण	१०४.८९	८३४.७८	९३५.६०	६६७.२८	७९६.३२	७८२.८७	९३९.४९	१४७५.८३	२०४८.५२	३००२.६९	५२९२.३४	७९२८.७०	३४९७.२४
३	**अन्य**	**०**	**०**	**०**	**०**	**०**	**९३१.७५**	**७६३.३१**	**६१६.१९**	**८०४.७६**	**६४२.४९**	**८७९.५९**	**६०१.२०**	**२२५.०७**
	अनुदान	०	०	०	०	०	८५९.२५	६६५.१७	५४४.८४	६३४.४६	६४२.४९	८७९.५९	३५५.६२	२६.९४
	ऋण	०	०	०	०	०	७२.५०	९८.१४	७१.३६	१७०.२९	०.००	०.००	२४५.५८	१९८.१२
जम्मा		**२५८५.४३**	**२९३०.०६**	**३६३५.१७**	**४९७६.९४**	**५७९९.७७**	**५१८९.३४**	**४७१९.९२**	**६०२०.४६**	**६३९०.१६**	**७२७७.२३**	**९९८४.१५**	**१३१५५.१४**	**५०८४.०६**
अनुदान		**१५८०.०८**	**२०३२.०७**	**२६३८.२८**	**३८५४.६०**	**४५९२.२१**	**४०८१.०३**	**३५२२.९८**	**४२२०.५८**	**३८२८.५८**	**३९५४.४०**	**४०८१.९३**	**३९३१.८७**	**७५४.०१**
ऋण		**१००५.३५**	**८९७.९९**	**९९६.८९**	**११२२.३४**	**१२०७.५६**	**११०८.३१**	**११९६.९४**	**१७९९.८८**	**२५६१.५८**	**३३२२.८३**	**५९०२.२२**	**९२२३.२७**	**४३३०.०५**

*प्रथम आठ महिनाको

अनुसूची ३.९: वैदेशिक अनुदानको सेवा तथा कार्यगत उपयोग विवरण (रू. करोडमा)

शीर्षक	आर्थिक वर्ष							प्रथम आठ महिना		
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
०१ सामान्य सार्वजनिक सेवा	**५८९.४५**	**३००.९४**	**३६०.३७**	**३९७.६७**	**३१८.२०**	**३६३.७१**	**१५०.८५**	**१५३.२५**	**८८.३८**	**१६०.३१**
०१.१ कार्यकारी र विधायिकाको निकाय, वित्तिय र वैदेशिक मामिला	३८०.२८	२७९.१२	३०४.०७	२३५.१९	२५७.१०	२७३.२०	११३.६३	१२६.६९	७४.४५	३२.१०
०१.२ वाह्य आर्थिक सहायता	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०१.३ सामान्य सेवा	१४.१७	२१.७५	१८.६७	५१.३७	६०.६३	९०.२५	३७.२१	२६.५६	१३.९४	०.७६
०१.५ सामान्य अनुसन्धान तथा विकास सेवा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.६९
०१.६ सामान्य सेवा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	३.८३
०१.८ विभिन्न तहका सरकारहरु बीच हुने सामान्य प्रकृतिको हस्तान्तरण	१९५.००	०.०७	३७.६३	१११.१२	०.४६	०.२६	०.००	०.००	०.००	१२१.९३
०२ रक्षा	**०.००**	**०.००**	**१९.२२**	**१७.४६**	**०.००**	**०.००**	०.००	**०.००**	**०.००**	०.००
०२.२ नागरिक सुरक्षा	०.००	०.००	१९.२२	१७.४६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०३ सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा	**२६०.९९**	**२३०.२५**	**२०९.८२**	**१३०.२९**	**२८.९०**	**२७.२४**	**५१.८६**	**७.६३**	**६.६७**	**०.५९**
०३.१ प्रहरी सेवा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०३.३ न्यायालय	३.०५	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०३.६ सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	२५७.९५	२३०.२५	२०९.८२	१३०.२९	२८.९०	२७.२४	५१.८६	७.६३	६.६७	०.५९
०४ आर्थिक मामिला	**११४०.११**	**१०७३.१६**	**१५४२.०४**	**१६७०.२०**	**१५२२.७४**	**२१२८.७०**	**२७७५.३१**	**११७४.६८**	**१५९३.०४**	**४८५.७०**
०४.१ सामान्य आर्थिक, व्यापारिक र श्रम	२७०.११	२५४.४६	१८३.१२	३७६.४८	३४४.५३	७५५.३६	१८९९.२९	८०२.७३	१२९८.३५	३०७.३८
०४.२ कृषि, वन , मत्स्यपालन तथा शिकार	२४८.२९	२७०.५६	४८१.८१	४४७.७८	५२८.३९	५२५.३६	३७३.३२	१९८.८९	१८२.३७	२१.७१
०४.३ इन्धन तथा उर्जा	१८०.२०	२१५.७९	३१२.४९	२९४.४९	१६८.८०	२०६.८२	१८५.७९	१४.९२	१६.६०	३८.७३
०४.४ खानी , उत्पादन तथा निर्माण	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०४.५ यातायात	४४१.५१	३२९.१९	५५३.०३	५१९.२२	४४७.४३	५८३.८५	२८८.९३	१५२.७७	९१.७७	११०.०२
०४.६ संचार	०.००	०.००	०.७९	९.३४	२.०७	०.५८	०.००	०.५८	०.००	०.००
०४.७ अन्य उद्योगहरु	०.००	०.००	०.००	१४.४६	०.००	४४.६९	०.००	०.००	०.००	०.००
०४.८ अनुसन्धान तथा विकास - आर्थिक मामिला	०.००	३.१७	१०.८१	८.४२	३१.५२	१२.०३	२७.८६	४.८०	३.९४	६.६९
०४.९ आर्थिक मामीला - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.१२	०.००	०.००	१.१७
०५ वातावरण संरक्षण	**४.०५**	**१.८३**	**४६.६२**	**९४.७४**	**१७९.५१**	**१२७.७४**	**१५३.७४**	**४२.९९**	**५८.०२**	**१९.३३**
०५.१ फोहोर मैला व्यवस्थापन	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१३.९१	४६.२७	५.३१	२३.०४	०.००
०५.२ ढल व्यवस्थापन	०.००	०.००	०.९८	४.२५	३८.५७	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०५.४ जैविक विविधता र भू-संरक्षण	०.०२	०.७५	२.८१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०५.६ वातावरण संरक्षण - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	४.०३	१.०९	४२.८३	९०.४९	१४०.९४	११३.८३	१०७.४७	३७.६७	३४.९८	१९.३३
०६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा	**२९१.२७**	**२०५.११**	**२१८.०१**	**१५२.३४**	**१५७.२४**	**२४२.६३**	**१९८.४६**	**६२.१६**	**५७.३७**	**२०.१२**
०६.१ आवास विकास	१०.४८	८.८९	१६.१६	१७.६९	१०.८७	१५.०६	२९.४०	६.७८	४.९७	१२.५०
०६.२ सामुदायिक विकास	०.००	०.००	०.००	१९.७०	५४.९२	११४.२२	४२.३६	३४.३८	८.६५	२.१७
०६.३ खानेपानी	१०२.४०	६१.९९	१३८.४८	११०.००	८६.८९	११३.३५	१२६.७०	२१.००	४३.७५	५.४५
०६.६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा - अन्यत्र उल्लेख नभएको	१७८.४०	१३४.२३	६३.३७	४.९५	४.५६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०७ स्वास्थ्य	**५७०.०३**	**५६८.२८**	**५०३.७२**	**४०३.७४**	**४९४.७९**	**७४५.५७**	**२९४.५५**	**१५१.६२**	**७६.७७**	**२७.०३**
०७.१ औषधी उत्पादन,उपकरण तथा औजार	४५.१२	२५.९०	५६.०९	३२.५८	२.८०	१८.०२	२१.६९	२.७९	१७.४१	२.०५
०७.२ वहिरंङ्ग सेवा	१५५.४८	१४८.०१	१०८.१५	९२.२०	३२०.७३	२२१.३३	११७.६२	९.२०	१५.९६	४.८०
०७.३ अस्पताल सेवा	३६.१४	५२.०५	२५.२७	२२.५४	१७.९३	३९.८६	२६.४०	२.७४	२.६४	१०.४५
०७.४ सार्वजनिक स्वास्थ्य सेवा	३०१.६०	३२५.०२	२९०.१४	२२९.५९	१४६.४६	४५१.५५	११५.६०	१३४.१३	३८.५६	७.७२
०७.५ अनुसन्धान सेवा	३१.६८	१७.२९	२४.०७	२६.८३	६.८६	१४.८१	१३.२४	२.७६	२.२२	२.०२
०८ मनोरंजन,संस्कृति तथा धर्म	**१.२४**	**४.४५**	**१२.३७**	**११.४८**	**५.३२**	**६.८२**	**०.०२**	**२.२९**	**०.०२**	**०.००**
०८.१ मनोरंजनात्मक र खेलकुद सेवाहरु	०.२५	०.०२	०.४६	०.५३	०.३६	०.३४	०.०२	०.२९	०.०२	०.००
०८.३ प्रसारण तथा प्रकाशन सेवा	०.९९	४.४३	११.९१	१०.९५	४.९६	६.४८	०.००	२.००	०.००	०.००
०९ शिक्षा	**१२२३.६०**	**११३७.२८**	**१२८५.४३**	**८९०.२६**	**११४९.७९**	**३९४.९१**	**२९२.६०**	**१२७.६१**	**१०४.९५**	**३५.७८**
०९.१ पूर्व प्राथमिक र प्राथमिक शिक्षा	४.६५	३३.५६	१८.४१	२६.४६	२७.७४	३७.६२	२४.३५	२.४१	२.४०	०.४२
०९.५ तहमा वर्गिकृत नहुने शिक्षा (अनौपचारिक शिक्षा)	१११९.४५	९४७.८३	९७३.५३	८३५.३९	१०८८.४०	३४८.३७	२५७.७२	१२४.२४	१०१.९०	३५.३२
०९.६ शिक्षाको लागि सहायक सेवाहरु	८८.२८	१२६.२३	२१०.९१	१२.४१	२५.१७	१.७३	०.००	०.००	०.००	०.००
०९.८ शिक्षा अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	११.२२	२९.६५	८२.५८	१६.००	८.४७	७.२०	१०.५३	०.९६	०.६५	०.०३
१० सामाजिक सुरक्षा	**०.२८**	**१.६९**	**२२.९८**	**६०.४०**	**९७.९१**	**४४.६०**	**१४.४९**	**५४.२६**	**६.०७**	**५.१६**
१०.४ परिवार र शिशु कल्याण	०.००	०.०५	१५.५५	४५.५९	७१.४५	५.४२	०.००	३५.०५	०.००	०.००
१०.७ सामाजिक असमावेशी	०.००	०.४३	१.३५	२.३२	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.८८
१०.९ सामाजिक सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.२८	१.२०	६.०८	१२.४९	२६.४७	३९.१८	१४.४९	१९.२१	६.०७	४.२८
जम्मा	**४०८१.०३**	**३५२२.९८**	**४२२०.५८**	**३८२८.५८**	**३९५४.४०**	**४०८१.९३**	**३९३१.८७**	**१७७६.४९**	**१९९१.३०**	**७५४.०१**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५।

नोटः— नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०६८/६९ देखि Government Financial Statistic (GFS) २००१ अनुसार आय तथा खर्चको लेखाङ्कन गरेकोले सो अगाडिको तथ्याङ्क फरक देखिन सक्ने छ ।

अनुसूची ३.१०: वैदेशिक ऋणको उपयोग विवरण (रू. करोडमा)

शीर्षक	आर्थिक वर्ष							प्रथम आठ महिना		
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
०१ सामान्य सार्वजनिक सेवा	**९३.३६**	**३.६२**	**५.६९**	**२३.४२**	**१२६.६९**	**८.२७**	**९६.२४**	**२.६३**	**८.४४**	**४०२.४१**
०१.१ कार्यकारी र विधायिकाको निकाय, वित्तिय र वैदेशिक मामिला	८९.८२	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५०.००	०.००	०.००	६६.६६
०१.२ बाह्य आर्थिक सहायता	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५.१८	३१.९८	०.००	७.९७	०.००
०१.३ सामान्य सेवा	३.५४	२.४२	५.६९	५.५८	२१.४८	३.०८	१४.२६	२.६३	०.४७	२४.६८
०१.६ सामान्य सेवा - अन्य वर्गिकृत नभएको	०.००	१.१९	०.००	१७.८४	५.८६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०१.८ विभिन्न तहका सरकारहरु बीच हुने सामान्य प्रकृतिको हस्तान्तरण	०.००	०.००	०.००	०.००	९९.३५	०.००	०.००	०.००	०.००	३११.०७
०२ रक्षा	**०.००**	**०.००**	**११३.२१**	**३७.४१**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**
०२.२ नागरिक सुरक्षा	०.००	०.००	११३.२१	३७.४१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०४ आर्थिक मामिला	**७६६.४८**	**८९३.१०**	**१२६६.०८**	**१५०५.२९**	**१७६१.०४**	**३८५०.४३**	**६२९७.६६**	**१७८६.६७**	**२४९५.४०**	**२८९७.६०**
०४.१ सामान्य आर्थिक, व्यापारिक र श्रम	५०.५९	१४५.८४	२११.१२	१२२.८६	१३६.८४	१५३५.९७	३१६८.५९	१००२.०४	१७३०.५९	१९१०.४४
०४.२ कृषि, वन , मत्स्यपालन तथा शिकार	१०६.२६	७६.६४	१७५.३२	१९९.६३	२८८.७७	४३७.४७	७९४.५९	१८८.६६	२३८.४१	७३.१६
०४.३ इन्धन तथा उर्जा	५०१.०४	४२३.१९	३७६.९०	७९२.९८	४७९.८६	६५२.४०	९३७.८४	३०.५७	३१.७५	१८.०३
०४.४ खानी , उत्पादन तथा निर्माण	०.००	५३.३१	४०.३४	६७.६५	७३.५६	१२९.१८	२२५.४७	४०.९२	२३.९९	६९.६४
०४.५ यातायात	१०८.६०	१८५.६२	४४६.३१	२३३.५१	५८७.०६	१०३८.३३	११३८.७२	५१४.३८	४५८.७०	८२६.३३
०४.७ अन्य उद्योगहरु	०.००	०.००	०.००	५५.६६	०.००	४५.३९	१८.६५	०.००	०.००	०.००
०४.८ अनुसन्धान तथा विकास - आर्थिक मामिला	०.००	०.००	०.००	०.००	१८०.५५	१.६९	३.८०	०.११	१.९५	०.००
०४.९ आर्थिक मामीला - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.००	८.५०	१६.०८	३३.००	१४.४१	१०.००	१०.००	१०.००	१०.००	०.००
०५ वातावरण संरक्षण	**२६.९५**	**८८.०७**	**७२.५७**	**४०५.१४**	**७३५.६०**	**२११.९७**	**५८९.९८**	**८७.७९**	**१४५.०५**	**७१.२६**
०५.१ फोहोर मैला व्यवस्थापन	१२.००	७९.४७	०.००	१५५.४२	४७५.१२	०.००	२७२.१८	०.००	०.००	०.००
०५.२ ढल व्यवस्थापन	०.००	०.००	०.००	४५.५२	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०३
०५.५ अनुसन्धान तथा विकास पर्यावरण संरक्षण	०.००	०.००	१०.००	५९.८५	१७५.००	०.००	१२२.११	०.००	०.००	०.००
०५.६ वातावरण संरक्षण - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१४.९५	८.६०	६२.५७	१४४.३५	८५.४८	२११.९७	१९५.६९	८७.७९	१४५.०५	७१.२४
०६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा	**८०.६१**	**१०८.१९**	**२३८.४८**	**३०२.११**	**४४५.८५**	**१२७१.२५**	**१५१३.१६**	**२७९.२७**	**५७५.५३**	**६६४.८९**
०६.१ आवास विकास	०.००	०.००	०.३३	४६.६५	९०.९७	३४९.७९	१०९४.१०	५०.३३	३९९.६०	५३८.४१
०६.३ खानेपानी	४५.४०	९०.००	२३८.१५	२५५.४६	३५४.८८	९२१.४६	३५९.२३	२२८.९४	१७५.९२	५१.८२
०६.६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा - अन्यत्र उल्लेख नभएको	३५.२०	१८.१९	०.००	०.००	०.००	०.००	५९.८३	०.००	०.००	७४.६६
०७ स्वास्थ्य	**७२.५०**	**९८.१४**	**७१.३६**	**१७०.२९**	**०.००**	**०.००**	**३११.३२**	**०.००**	**१४७.५२**	**१९८.१२**
०७.१ औषधी उत्पादन,उपकरण तथा औजार	३.८०	४२.५६	१२.३९	२९.७३	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०७.२ वहिरंङ्ग सेवा	४१.१७	४२.२९	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०७.३ अस्पताल सेवा	१४.६९	०.०२	९.१७	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०७.४ सार्वजनिक स्वास्थ्य सेवा	१२.८५	१३.२८	४९.८०	१४०.५६	०.००	०.००	३११.३२	०.००	१४७.५२	१९८.१२
०९ शिक्षा	**५६.१८**	**०.००**	**२९.७४**	**११३.५८**	**१७८.२७**	**४९२.५९**	**४१४.९१**	**१४४.६५**	**१३७.१२**	**९५.७७**
०९.५ तहमा वर्गिकृत नहुने शिक्षा (अनौपचारिक शिक्षा)	५६.१८	०.००	२४.२९	०.००	०.००	३६१.७९	३८६.२०	११८.६९	१३४.००	१.१६
०९.६ शिक्षाको लागि सहायक सेवाहरु	०.००	०.००	०.०२	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०९.८ शिक्षा अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.००	०.००	५.४३	११३.५८	१७८.२७	१३०.८०	२८.७१	२५.९५	३.१२	९४.६०
१० सामाजिक सुरक्षा	**१२.२२**	**५.८२**	**२.७६**	**४.३३**	**७५.३८**	**६७.७१**	**०.००**	**३३.१६**	**०.००**	**०.००**
१०.४ परिवार र शिशु कल्याण	०.००	०.०१	२.७६	४.३३	७५.३८	६७.७१	०.००	३३.१६	०.००	०.००
१०.९ सामाजिक सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१२.२२	५.८१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
जम्मा	**११०८.३१**	**११९६.९४**	**१७९९.८८**	**२५६१.५८**	**३३२२.८३**	**५९०२.२२**	**९२२३.२७**	**२३३४.१७**	**३५०९.०५**	**४३३०.०५**

स्रोतः— महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५।

नोटः— नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०६८-६९ देखि Government Financial Statistic (GFS) २००१ अनुसार आय तथा खर्चको लेखाङ्कन गरेकोले सो अगाडिको तथ्याङ्क फरक देखिन सक्ने छ ।

अनुसूची ३.११: खुद वैदेशिक ऋण

रु. करोडमा

सि.नं.	शीर्षक	आर्थिक वर्ष												प्रथम आठ महिना		
		२०६३/६४	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
१	अघिल्लो वर्षसम्मको बाँकी	२३३९६.८६	२१६६२.८९	२४९९६.५४	२७७०४.०४	२५६२४.३३	२५९५५.१८	३०९२८.७१	३३३४४.१५	३४६८१.९१	३४३२६.१८	३८८७६.२८	४१३९७.८८	३८८७६.०३	४१३१७.३१	५२५३५.१२
२	विनिमय दरको फरकले घट/बढ भएको	०.००	३२६३.२०	२९४३.११	(१७३०.८१	६७.७४	४७५६.६९	२१७६.५०	८९६.९८	-१५७७.९७	१९५२.२१	-१००९.३३	३१०५.७	१३९१.०१	२१००.८२	२८३०.१५
३	यो वर्ष प्राप्त भएको	११८५.६८	८५७.३९	७७६.४२	७२५.४०	१३८४.९२	१५७०.०८	१६५७.९५	२११३.२४	२९२६.४२	४३७७.४	५८०१.२५	९८९०.४६	२५९७.०७	२९५३.६६	५०४२.७८
४	यो वर्ष साँवा तिरेको	७५३.८८	७८६.९४	१०१२.०३	१०७४.३०	१२२१.८१	१३५३.२४	१४१९.०१	१६७२.४६	१७०४.१८	१७७९.५१	२२७०.३२	१८५८.९२	९५४.३२	९०९.०२	९२२.२४
५	यो वर्ष व्याज तिरेको	२०५.५७	२१४.५३	२३७.३७	२४५.८१	२३२.१९	२८३.०८	३००.३२	३३६.५२	३०३.६१	३३१.०९	३२६.३५	३८६.०४	१९०.५६	१९२.६७	२१२.२५
६	खूद तिर्न बाँकी ऋण	२१६६२.८९	२४९९६.५४	२७७०४.०४	२५६२४.२३	२५९५५.१८	३०९२८.७१	३३३४४.१५	३४६८१.९१	३४३२६.१८	३८८७६.२८	४१३९७.८८	५२५३५.१२	३९१२८.०३	४५४६२.७७	५९४८५.८१
	अप्रत्यक्ष															
१	अघिल्लो वर्षसम्मको बाँकी	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०	०	०		०	०.००	०.००	०.००
२	यो वर्ष प्राप्त भएको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०	०	०		०	०.००	०.००	०.००
३	यो वर्ष साँवा तिरेको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०	०	०		०	०.००	०.००	०.००
४	यो वर्ष व्याज तिरेको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०	०	०		०	०.००	०.००	०.००
५	खूद तिर्न बाँकी ऋण	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०	०	०		०	०.००	०.००	०.००
	जम्मा वैदेशिक ऋण															
१	अघिल्लो वर्षसम्मको बाँकी	२१२३१.०९	२१६६२.८९	२४९९६.५४	२७७०४.०४	२५६२४.३३	२५९५५.१८	३०९२८.७१	३३३४४.१५	३४६८१.९१	३४३२६.१८	३८८७६.२८	४१३९७.८८	३८८७६.०३	४१३९७.८८	५२५३५.१२
२	विनिमय दरको फरकले घट/बढ भएको		३२६३.२०	२९४३.११	-१७३०.८१	६७.७४	४७५६.६९	२१७६.५०	८९६.९८	-१५७७.९७	१९५२.२१	-१००९.३३	३१०५.७	१३९१.०१	२१००.८२	२८३०.१५
३	यो वर्ष प्राप्त भएको	११८५.६८	८५७.३९	७७६.४२	७२५.४०	१३८४.९२	१५७०.०८	१६५७.९५	२११३.२४	२९२६.४२	४३७७.४	५८०१.२५	९८९०.४६	२५९७.०७	२९५३.६६	५०४२.७८
४	यो वर्ष साँवा तिरेको	७५३.८८	७८६.९४	१०१२.०३	१०७४.३०	११२१.८१	१३५३.२४	१४१९.०१	१६७२.४६	१७०४.१८	१७७९.५१	२२७०.३२	१८५८.९२	९५४.३२	९०९.०२	९२२.२४
५	यो वर्ष व्याज तिरेको	२०५.५७	२१४.५३	२३७.३७	२४५.८१	२३२.१९	२८३.०८	३००.३२	३३६.५२	३०३.६१	३३१.०९	३२६.३५	३८६.०४	१९०.५६	१९२.६७	२१२.२५
	खुद तिर्न बाँकी ऋण	**२१६६२.८९**	**२४९९६.५४**	**२७७०४.०४**	**२५६२४.३३**	**२५९५५.१८**	**३०९२८.७१**	**३३३४४.१५**	**३४६८१.९१**	**३४३२६.१८**	**३८८७६.२८**	**४१३९७.८८**	**५२५३५.१२**	**३९१२८.०३**	**४५४६२.७७**	५९४८५.८१

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७५।

टिप्पणी : विदेशी विनिमय दरको फरकले गर्दा प्रत्येक आर्थिक वर्षको तिर्न बाँकी ऋण रकममा फरक पर्न सक्दछ ।

अनुसूची ३.१२: खुद आन्तरिक ऋण निष्काशन (रू. करोडमा)

विवरण	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
कुल निष्कासन	**१९०४.३**	**१९९८.३**	**४२४२.३**	**८७७७.५**	**८८३३.८**	**१४४७५.१**	**०.०**
ट्रेजरी विल	१९००.०	१०००.०	१०००.०	२०५०.०	३३००.०	७१९५.९	०.०
विकास ऋणपत्र	०.०	९००.०	३०००.०	६२००.०	५५००.०	७२००.०	०.०
राष्ट्रिय बचतपत्र	०.०	९०.७	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
नागरिक वचतपत्र	०.०	०.०	२३३.९	५००.०	२८.६	७५.१	०.०
वैदेशिक रोजगार वचतपत्र	४.३	७.६	८.४	२७.५	५.२	४.१	०.०
कुल भुक्तानी	**२११६.१**	**२५१६.७**	**४७४५.५**	**५०४०.२**	**३८७८.५**	**३७५६.३**	**७५७.३**
ट्रेजरी विल	१४१५.६	१०००.०	२६६१.०	२४२९.९	३८६५.०	३७५२.०	०.०
विकास ऋणपत्र	५९०.९	१३५०.०	२००४.१	१०१७.०	०.०	०.०	६३०.०
राष्ट्रिय बचतपत्र	०.०	०.०	०.०	१५६८.०	०.०	०.०	९०.७
नागरिक वचतपत्र	९३.९	१६६.७	८०.०	२५.०	१२.७	०.०	३४.०२
वैदेशिक रोजगार वचतपत्र	०.०	०.०	०.४	०.३	०.९	४.३	२.६
विशेष ऋणपत्र	१५.८	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
खुद निष्काशन	**-२११.९**	**-५१८.४**	**-५०३.२**	**३७३७.२**	**४९५५.३**	**१०७१८.८**	**-७५७.३**
ट्रेजरी विल	४८४.४	०.०	-१६६१.०	-३७९.९	-५६५.०	३४४३.९	०.०
विकास ऋणपत्र	-५९०.९	-४५०.०	९९५.९	५१८३.०	५५००.०	७२००.०	-६३०.०
राष्ट्रिय बचतपत्र	०.०	९०.७	०.०	-१५६८.०	०.०	०.०	-९०.७
नागरिक वचतपत्र	-९३.९	-१६६.७	१५३.९	४७५.०	१५.९	७५.१	-३४.०
वैदेशिक रोजगार वचतपत्र	४.३	७.६	८.०	२७.१	४.३	-०.२	-२.६
विशेष ऋणपत्र	-१५.८	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

*प्रथम आठ महिनाको।

नेपाल राष्ट्र बैंकको तथ्यांक प्रयोग गरिएकोले म.ले.नि.का. को तथ्यांकसँग फरक पर्न सक्नेछ।

अनुसूची ३.१३: सरकारी ऋणपत्रहरू र ट्रेजरी बिलहरूको स्वामित्वको विवरण

रु. करोडमा

विवरण	आर्थिक वर्ष												प्रथम आठ महिना	
	२०६३/६४	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६
१. ट्रेजरी विल														
क. नेपाल राष्ट्र बैंक	१३७६.८८	१७५७.९०	२२५४.८६	३०४७.७४	२८१७.८९	२५०७.२९	१२९६.८९	२२०४.८९	१७९६.८९	१६०९.९९	३०४५.७४	२६११.९९	५१६५.७४	१८४६.४९
ख. वाणिज्य बैंकहरु	५८६१.१५	६४९६.६३	६१०५.४८	६८१०.९५	८६४६.११	१०२०४.९२	१२१४९.१४	११३३६.०३	१००७२.९२	९७८९.९५	७९५३.८७	११८१५.३	९०४६.८२	१२३४७.४१
ग. अन्य	२०६.५०	२४८.७७	२९१.१७	३४५.६८	५७०.०७	४५०.२०	२००.७८	१०५.८९	११६.	२०५.९७	४१.३१	५७.५	५५.५	२९०.८९
जम्मा	**७४४४.५३**	**८५०३.३०**	**८६५१.५१**	**१०२०४.३७**	**१२०३४.०७**	**१३१६२.४१**	**१३६४६.८१**	**१३६४६.८१**	**११९८५.८१**	**११६०५.९१**	**११०४०.९२**	**१४४८४.७९**	**१४२६८.०६**	**१४४८४.७९**
२. विकास ऋणपत्र														
क. नेपाल राष्ट्र बैंक	१५१.८६	२९.६५	३०.२३	३०.९१	३४.८२	३८.२०	३१.९२	०.००	०.००	०.००	८९४.२०	४५२८.७०	४५२८.७०	४४०३.२५
ख. वाणिज्य बैंकहरु	६२८.०३	७०१.६७	१०७३.६७	१४७२.८७	१९३२.२२	२६७८.०६	२५७३.८७	२३००.६८	३५६३.३९	७९०६.३५	१२३५२.३०	१५७७१.०५	१५७७१.०५	१६९८०.७८
ग. वित्तीय संस्थाहरु	४६३.६५	६६०.८१	७८४.२४	८९८.२९	१२२७.९७	१६०२.१५	१३३६.२६	६७७.२९	७१०.६७	१४६०.८५	१६१९.२१	१७६६.६६	१७६६.६६	१४८७.०५
घ. कर्मचारी संचय कोष	४०५.६४	४९६.५४	६३६.५२	६५३.९१	६५३.९१	७८१.९८	६६६.९८	७१९.०९	८३६.८६	१३९०.००३	१३९०.००	१४४३.९४	१४४३.९४	२०.५३
ङ. सरकारी व्यावसायिक संस्थानहरु	१.२५	९.१०	०.००	१८८.३३	१८८.३३	२४०.३८	२३९.१३	७६१.२८	५३४.१७	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
च. निजी क्षेत्रका व्यावसायिक संस्थाहरू	३४.२५	२१८.९८	०.००	५२.६८	२६२.१६	२६२.१६	१८५.७५	१५७.९१	५०.७१	९९.७२	९९.७२	०.००	०.००	४२.१०
छ. निजी क्षेत्र	५९.४५	१०.७५	५६.८६	०.००	९.६६	९.६६	१.४७	०.३१	०.३१	०.३	०.३	०.००	०.००	०.००
ज. सेवामुलक संस्थाहरू	१७३.५९	४६.०५	३६६.३३	२५४.९६	४२.८८	१३९.३६	१२५.७२	९४.५३	१०.८९	३२.७८	३४.२८	७९.६५	७९.६५	२६.३०
जम्मा	**१९१७.७२**	**२१७३.५५**	**२९४७.८५**	**३५५१.९५**	**४३५१.९५**	**५७५१.९५**	**५१६१.०९**	**४७११.०९**	**५७०७.००**	**१०८९०.००**	**१६३९०.०१**	**२३५९०.०**	**२३५९०.००**	**२२९६०.०१**
३. राष्ट्रिय बचतपत्र														
क. नेपाल राष्ट्र बैंक	२७.९५	४४.७२	७.६९	०.००	०.७६	१.५०	१.७४	१.८७	२.१४	०.१३	१८.२४	२६.२२	२१.९३	०.००
ख. वाणिज्य बैंकहरु	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
ग. वित्तीय संस्थाहरु	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
घ. राष्ट्रिय बीमा संस्थान	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
ङ. कर्मचारी संचय कोष	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
च. सरकारी व्यावसायिक संस्थानहरु	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
छ. निजी क्षेत्रका व्यावसायिक संस्थाहरू	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
ज. सेवामुलक संस्थाहरु	०.००	०.००	०.००	०.००	१००२.०६	१४७१.६३	१४७१.६३	१४९१.६३	१४९१.६३	२०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
झ. निजी क्षेत्र	१२३.७४	६६.९८	१४.००	०.००	६५.१८	९४.८८	९४.६४	१६५.१६	१६४.८९	७०.५२	७२.४१	६४.४२	६८.७२	०.००
जम्मा	**१५१.६९**	**१११.६९**	**२१.६९**	**०.००**	**१०६८.००**	**१५६८.०१**	**१५६८.००**	**१६५८.६५**	**१६५८.६५**	**९०.६५**	**९०.६५**	**९०.६५**	**९०.६५**	**०.००**
४. नागरिक बचत पत्र														
क. नेपाल राष्ट्र बैंक (दोस्रो बजार)	६.२७	५६.२७	११५.५१	२६३.५०	३१३.५५	२७५.३३	२४१.१२	१२६.५४	५०.७६	३०.७६	२२७.४७	२९०.७५	२४८.८८	२७१.६
ख. निजी क्षेत्र	१३२.८३	२४५.१६	३२७.८५	२४८.७९	१४९.३६	१३६.९७	७७.२६	२५.१४	२५४.८६	७४९.८६	५६९.०५	५८०.८८	५७१.५७	५६६.०१
ग. वैदेशिक रोजगार ऋणपत्र	०.००	०.००	०.००	०.४०	०.७४	१.६०	५.८९	१३.५३	२१.५	४८.६२	५२.९७	५२.८	५६.६८	५०.१६
जम्मा	**१३९.१०**	**३०१.४४**	**४४३.३६**	**५१२.६९**	**४६३.६५**	**४१३.९०**	**३२४.२७**	**१६५.२**	**३२७.१२**	**८२९.२३**	**८४९.४९**	**९२४.४३**	**८७७.१३**	**८८७.७७**
५. विशेष ऋणपत्र														
क. २५ वर्षे विशेष ऋणपत्र (ने.रा.बैंक)	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
ख. आई एम.एफ. प्रमिसरी नोट (ने.रा.बैंक)	४४७.२२	४८०.०४	४८०.०४	५२०.००	४८७.११	४८७.११	१३३४.५५	४८७.११	४८७.११	४८७.११	४८७.११	२६.२८	०.००	२६.२८
ग. अन्य ऋणपत्र *	२७७.३५	३३.९४	२२.९६	१६.९७	१५.८०	१५.७६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१. नेपाल राष्ट्र बैंक	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२. वाणिज्य बैंकहरु	९४.४६	१५.७६	१५.७६	१५.७६	१५.७६	१५.७६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३. कर्मचारी संचय कोष	१४७.३५	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
४. व्यक्ति	३५.५४	१८.१८	७.२०	१.२१	०.०४	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
जम्मा	**७२४.५७**	**५१३.९८**	**५०३.००**	**५३६.९७**	**५०२.९१**	**५०२.८७**	**१३३४.५५**	**४८७.११**	**४८७.११**	**४८७.११**	**४८७.११**	**२६.२८**	**०.००**	**२६.२८**
छ. कूल ट्रेजरी विल तथा ऋणपत्रहरू														
नेपाल राष्ट्र बैंक	२०१०.१८	२३६८.५८	२८८८.३३	३८६२.१५	३६५४.१३	३३०९.४३	२९०६.२२	२८२०.४	२३३६.९	२१२७.९९	४६७२.७६	७४८३.९५	९९६५.२५	६५४७.६२
वाणिज्य बैंकहरू	६५८३.६४	७२१४.०६	७१९४.९१	८२९९.५८	१०५९४.०९	१२८९८.७४	१४७२३.०२	१३६३६.७	१३६३६.३१	१७६९६.३	२०३०६.१७	२७५८६.३५	२४८१७.८७	२९३२८.१९
अन्य	१७८३.७९	२०२१.३२	२४८४.१७	२६४४.२५	४१७२.३६	५१९०.९७	४४०५.४८	४२११.७५	४१९२.४८	४०७८.६१	३८७९.२५	४०४५.८५	४०४२.७२	२४८३.०४
जम्मा (आई एम.एफ. प्रमिसरी नोट बाहेक)	**९९३०.३९**	**१११२३.९२**	**१२०८७.३७**	**१४२८५.९८**	**१७९३३.४७**	**२०९१२.०३**	**२०७००.१७**	**२०१८१.७५**	**१९६७८.५८**	**२३४१५.७९**	**२८३७१.०७**	**३९०८९.८७**	**३८८२५.८४**	**३८३३२.५७**
कुल जम्मा	**१०३७७.६१**	**११६०३.९६**	**१२५६७.४१**	**१४८०५.९८**	**१८४२०.५८**	**२१३९९.१४**	**२२०३४.७२**	**२०६६८.८६**	**२०१६५.६८**	**२३९०२.९**	**२८८५८.१८**	**३९११६.१५**	**३८८२५.८४**	**३८३५८.८५**

अनुसूची ४.१: राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क

(आधार वर्ष २०७१ /७२ = १००)

महिना	आर्थिक वर्ष										
	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
साउन	५९.२	६५.२	७१.४	७६.८	८५.९	९२.७	९९.६	१०६.५	११५.७	११८.३	१२३.३
भदौ	६०.१	६५.६	७१.३	७७.३	८६.०	९२.८	९९.९	१०७.१	११५.५	११९.४	१२४.०
असोज	६०.४	६५.७	७१.४	७७.८	८५.९	९३.२	१००.२	१०८.४	११५.७	११९.२	१२४.८
कार्तिक	६०.१	६५.६	७१.१	७७.१	८५.२	९३.७	१००.४	११०.९	११६.१	१२०.६	१२५.६
मंसीर	५८.७	६४.८	७०.९	७६.३	८४.२	९२.८	९९.४	११०.९	११५.१	११९.९	१२४.४
पुस	५८.२	६४.४	७१.७	७६.५	८४.१	९२.२	९८.६	११०.५	११३.९	११८.५	१२३.९
माघ	५८.९	६५.३	७१.९	७७.०	८४.८	९२.२	९८.७	१०९.८	११३.४	११९.०	१२४.२
फागुन	५९.३	६५.२	७२.१	७७.१	८५.०	९२.६	९९.०	१०९.२	११२.४	११९.१	१२४.१
चैत	५९.७	६५.५	७२.४	७७.९	८५.२	९३.३	९९.७	१०९.४	११३.५	११९.५	-
वैशाख	६१.२	६६.७	७२.९	७९.३	८६.२	९४.६	१०१.३	१११.५	११५.२	१२०.०	-
जेठ	६१.५	६६.६	७२.३	७९.५	८६.१	९४.२	१०१.२	११२.४	११५.६	१२०.३	-
असार	६१.३	६६.८	७३.२	८१.६	८७.९	९५.०	१०२.२	११२.९	११५.९	१२१.३	-
वार्षिक	**५९.९**	**६५.६**	**७१.९**	**७७.८**	**८५.५**	**९३.३**	**१००.०**	**१०९.९**	**११४.८**	**११९.६**	-
वार्षिक वृद्धिदर (प्रतिशत)	**१२.६**	**९.६**	**९.६**	**८.३**	**९.९**	**९.१**	**७.२**	**९.९**	**४.५**	**४.२**	**४.२**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

अनुसूची ४.२ः वार्षिक बिन्दुगत उपभोक्ता मुद्रास्फीतिदर

(आधार वर्ष २०७१ /७२ = १००) (प्रतिशत परिवर्तन)

महिना	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
साउन	५.६	११.९	१०.१	९.५	७.७	११.९	७.९	७.५	६.९	८.६	२.३	४.२
भदौ	६.१	१२.५	९.२	८.६	८.५	११.२	८.०	७.६	७.२	७.९	३.४	३.९
असोज	५.४	१३.३	८.६	८.९	८.९	१०.५	८.४	७.५	८.२	६.७	३.१	४.७
कार्तिक	५.३	१३.७	९.१	८.४	८.५	१०.५	१०.०	७.२	१०.४	४.८	३.९	४.२
मंसीर	४.६	१३.४	१०.३	९.६	७.५	१०.४	१०.३	७.०	११.६	३.८	४.२	३.७
पुस	४.८	१३.८	१०.७	११.३	६.८	९.८	९.७	६.८	१२.१	३.२	४.०	४.६
माघ	५.२	१३.२	११.०	१०.२	७.०	१०.१	८.८	७.०	११.३	३.३	५.०	४.४
फागुन	६.०	१२.८	१०.०	१०.७	७.०	१०.२	८.९	७.०	१०.२	२.९	६.०	४.२
चैत	८.०	११.६	९.८	१०.६	७.५	९.५	९.४	६.९	९.७	३.८	५.३	-
वैशाख	८.३	१२.४	८.९	९.५	८.७	८.७	९.७	७.१	१०.०	३.४	४.१	-
जेठ	१०.१	१२.०	८.२	८.८	९.९	८.२	९.५	७.४	११.१	२.८	४.१	-
असार	१०.६	११.१	९.०	९.६	११.५	७.८	८.१	७.६	१०.४	२.७	४.६	-
औसत	**६.७**	**१२.६**	**९.६**	**९.६**	**८.३**	**९.९**	**९.१**	**७.२**	**९.९**	**४.५**	**४.२**	**४.२**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

अनुसूची ४.३ः समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क, वार्षिक (औसत)

(आधार वर्ष २०७१/७२ = १००)

उपभोग्य वस्तुहरु	भार प्रतिशत	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रथम आठ महिनाको औषत		
												२०७४/७५	२०७५/७६	प्रतिशत परिवर्तन
कुल सूचकाङ्क	**१००**	**५९.९**	**६५.६**	**७१.९**	**७७.८**	**८५.५**	**९३.३**	**१००.०**	**१०९.९**	**११४.८**	**११९.६**	**११९.१**	**१२४.१**	**४.२**
खाद्य तथा पेय पदार्थ	**४३.९१**	**५२.४**	**६०.४**	**६९.३**	**७४.६**	**८१.७**	**९१.२**	**१००.०**	**११०.९**	**११३.०**	**११६.१**	**११४.२**	**११६.६**	**२.२**
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	११.३३	५९.३	६५.३	७४.४	७४.६	८१.४	९०.४	१००.०	१०९.२	१११.१	११३.८	११३.५	१२०.३	६.०
दाल	१.८४	६१.९	७८.०	७२.१	७२.१	८१.१	८५.०	१००.०	१३२.७	१२५.४	९५.२	९१.१	८८.८	-२.५
तरकारी	५.५२	३६.६	४४.१	५९.६	७४.०	७८.३	९४.३	१००.०	११०.३	१०७.५	११९.७	१०५.६	९४.३	-१०.७
मासु तथा माछा	६.७५	४९.१	५९.४	६४.६	६९.४	७९.४	९३.९	१००.०	१०९.८	११२.४	११४.९	११७.७	१२१.४	३.२
दुग्ध पदार्थ तथा अन्डा	५.२४	५२.३	५८.५	६७.०	७६.२	८२.७	८८.६	१००.०	११०.०	११४.०	१२१.९	१२३.१	१२४.५	१.२
घ्यू तथा तेल	२.९५	७७.६	७४.०	७५.९	८६.९	९८.८	९९.७	१००.०	११९.५	११२.३	११५.१	११४.५	१२३.४	७.८
फलफूल	२.०८	४३.३	५२.१	६२.३	७२.८	७७.४	८७.९	१००.०	१०६.५	११०.६	११४.७	१०८.५	११५.२	६.१
चिनी तथा मिठाई	१.७४	४८.२	७०.०	८३.७	९१.४	१०३.९	१००.०	१००.०	१०७.३	१२३.२	१२२.३	१२०.७	११८.६	-१.८
मसला	१.२१	५५.४	७०.६	८६.९	७९.०	८३.०	९०.९	१००.०	११३.५	११९.९	११४.०	११३.५	११९.९	५.७
हल्का पेय पदार्थ	१.२४	६१.९	७३.५	८१.१	८४.७	९४.१	९६.४	१००.०	१०४.७	१०८.५	१११.७	१११.५	११६.१	४.१
मदिरा	०.६८	५२.९	५९.३	६३.१	६६.०	७१.३	८३.३	१००.०	११२.९	१२६.१	१३५.८	१३६.८	१५१.२	१०.५
सुर्तिजन्य पदार्थ	०.४१	४१.६	४६.८	५३.१	५८.९	६७.०	७९.६	१००.०	१०७.६	१११.६	११७.५	११९.२	१३०.६	९.६
रेष्टुरा तथा होटल	२.९२	४६.९	५६.४	६५.२	७२.९	८१.६	९०.२	१००.०	१०९.३	११७.१	१२२.८	१२३.१	१२९.१	४.९
गैर खाद्य बस्तु तथा सेवा	**५६.०९**	**६७.२**	**७०.४**	**७४.३**	**८०.९**	**८९.१**	**९५.१**	**१००.०**	**१०९.२**	**११६.३**	**१२२.४**	**१२३.१**	**१३०.३**	**५.८**
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	७.१९	५२.२	५६.१	६३.६	७३.०	८१.९	९१.०	१००.०	११४.२	१२४.७	१३२.१	१३३.२	१४२.५	७.०
घरायसी सामान तथा सेवा	२०.३	७२.०	७४.३	७९.८	८४.७	९३.७	९८.५	१००.०	११२.७	१२२.०	१३०.३	१३१.९	१४१.६	७.४
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	४.३	५८.७	६२.४	६५.९	७४.७	८४.७	९२.४	१००.०	१०६.३	११२.९	११७.२	११७.८	१२४.५	५.६
स्वास्थ्य	३.४७	७३.५	७६.०	७९.१	८२.७	८८.३	९४.८	१००.०	१०२.६	१०५.३	१०७.७	१०७.७	१०९.९	२.१
यातायात	५.३४	६९.७	६६.४	७३.१	८४.५	९३.७	९८.७	१००.०	१०२.०	१००.९	१०२.९	१०२.९	११०.२	७.१
संचार	२.८२	१२३.६	१२३.६	११०.५	१०१.५	९९.४	९९.९	१००.०	१०५.१	१०४.९	१०५.४	१०५.८	१०४.०	-१.७
मनोरंजन तथा संस्कृति	२.४६	७२.२	७७.५	७५.७	८१.५	८८.३	९४.१	१००.०	१०४.३	१०७.५	१११.९	११२.०	११७.०	४.४
शिक्षा	७.४१	६०.९	६७.८	७१.५	७८.५	८८.०	९४.७	१००.०	११०.१	१२०.९	१३०.६	१२९.९	१३६.४	५.०
अन्य वस्तु तथा सेवाहरु	२.८१	६२.७	६७.४	७१.४	७८.४	८६.३	९२.६	१००.०	१०४.५	११३.८	११८.१	११८.६	१२५.१	५.५

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

अनुसूची ४.४: वार्षिक बिन्दुगत राष्ट्रिय उपभोक्ता मुद्रास्फीतिदर

(प्रतिशत परिवर्तन)

उपभोग्य वस्तुहरू	भार प्रतिशत	आर्थिक वर्ष / फागुन महिना											
		२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
कुल (क+ख)	**१००**	**६.१**	**१२.८**	**९.९**	**१०.७**	**७.०**	**१०.२**	**८.९**	**७.०**	**१०.२**	**२.९**	**६.०**	**४.२**
क. खाद्य तथा पेय पदार्थ	**४३.९१**	**८.५**	**१८.१**	**१४.८**	**१७.३**	**४.२**	**११.३**	**१०.८**	**९.५**	**१०.३**	**-०.४**	**५.६**	**२.२**
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	११.३३	१५.३	१३.१	१२.१	१३.४	-२.४	१२.९	११.७	७.८	९.२	-०.१	३.१	६.०
दाल	१.८४	१२.८	२४.२	३०.०	-८.१	-१.८	१२.६	६.८	१६.७	३१.६	-११.२	-२२.५	-२.५
तरकारी	५.५२	०.२	२१.१	२.३	७३.१	५.१	९.४	१३.९	४.८	६.८	-८.३	२८.४	-१०.७
मासु तथा माछा	६.७५	५.५	२४.९	२४.५	७.७	५.८	१७.१	१३.५	९.९	६.५	०.०	४.९	३.२
दुग्ध पदार्थ तथा अण्डा	५.२४	७.८	१६.५	१३.४	१०.५	१७.४	७.३	६.७	१६.८	११.९	३.९	७.९	१.२
घ्यू तथा तेल	२.९५	२७.५	६.४	-३.१	३.१	१३.३	१३.९	०.३	-०.४	१८.८	-५.८	२.६	७.८
फलफूल	२.०८	-४.७	१९.७	२१.३	३३.४	९.८	५.२	१४.१	१०.४	९.२	०.९	५.६	६.१
चिनी तथा मिठाई	१.७४	-८.३	५३.३	६०.७	७.०	५.९	१२.०	-३.५	-०.१	६.७	१५.२	-२.४	-१.८
मसला	१.२१	-०.४	११.०	३४.०	२२.१	-१२.१	५.५	१०.५	१२.०	१६.६	२.४	-३.७	५.७
हल्का पेय पदार्थ	१.२४	४.५	२१.९	१५.३	८.९	६.०	१२.०	२.४	४.२	४.७	३.१	३.१	४.१
मदिरा	०.६८	२.१	१३.०	१२.४	२.१	९.२	४.४	२२.५	२१.१	१४.५	१०.७	७.८	१०.५
सुर्तिजन्य पदार्थ	०.४१	१०.०	१७.५	११.४	१७.१	९.०	११.४	२५.३	२६.६	७.९	४.६	५.६	९.६
रेष्टुराँ तथा होटल	२.९२	७.६	२४.५	२०.७	१५.५	११.४	१२.२	९.५	११.३	९.९	५.१	५.७	४.९
ख. गैर खाद्य वस्तु तथा सेवा	**५६.०९**	**३.९**	**८.३**	**५.९**	**५.३**	**९.४**	**९.३**	**७.१**	**४.९**	**१०.२**	**५.६**	**६.३**	**५.८**
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	७.१९	३.३	८.८	६.८	१३.७	१५.२	११.५	१२.२	१०.०	१५.३	७.४	७.१	७.०
घरायसी सामान तथा सेवा	२०.३	४.८	६.८	६.७	६.४	६.३	९.७	५.१	०.९	१३.१	७.७	८.३	७.४
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	४.३	५.२	१४.०	५.३	७.३	१३.४	१२.७	९.४	८.९	६.८	४.७	४.७	५.६
स्वास्थ्य	३.४७	७.२	४.४	२.४	२.९	६.४	६.५	९.१	४.३	२.५	२.२	२.८	२.१
यातायात	५.३४	१.१	१३.९	-०.७	११.३	१७.०	८.४	४.९	०.५	३.४	-१.३	१.९	७.१
संचार	२.८२	०.०	०.१	०.०	-१०.४	-८.२	-२.१	०.१	०.३	५.७	०.०	०.१	-१.७
मनोरञ्जन तथा संस्कृति	२.४६	५.२	६.६	६.८	-२.०	८.८	६.२	७.५	६.२	४.८	१.७	५.१	४.४
शिक्षा	७.४१	४.९	८.२	११.८	४.७	८.९	१२.५	७.८	५.५	१२.४	८.९	९.३	५.०
अन्य वस्तु तथा सेवाहरू	२.८१	१.०	१२.५	८.४	५.४	९.९	१०.८	६.५	८.३	८.१	५.७	४.६	५.५

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

अनुसूची ४.५: समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (प्रथम आठ महिना)

(आधार वर्ष २०७१ /७२ = १००)

उपभोग्य वस्तुहरु	भार	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६*	प्रतिशत परिवर्तन**	
	प्रतिशत	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन*	२०७४/७५	२०७५/७६*
कुल सूचकाङ्क	**१००**	**१०२.२**	**१०९.२**	**११२.९**	**११२.४**	**११५.९**	**११९.१**	**१२१.३**	**१२४.१**	**६.०**	**४.२**
खाद्य तथा पेय पदार्थ	**४३.९१**	**१०३.५**	**१०८.५**	**११४.०**	**१०८.२**	**११३.०**	**११४.२**	**११७.४**	**११६.६**	**५.६**	**२.२**
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	११.३३	१०२.६५	११०.२	१११.३	११०.१	१११.८	११३.५	११७.५	१२०.३	३.१	६.०
दाल	१.८४	११२.४	१३२.५	१३७.७	११७.६	१०८.६	९१.१	८७.५	८८.८	-२२.५	-२.५
तरकारी	५.५२	१०१.७	८९.७	११७.९	८२.२	१०१.८	१०५.६	१२०.१	९४.३	२८.४	-१०.७
मासु तथा माछा	६.७५	१०५.२	११२.२	११२.४	११२.२	११५.८	११७.७	११५.२	१२१.४	४.९	३.२
दुग्ध पदार्थ तथा अन्डा	५.२४	१०५.७	१०९.८	११२.२	११४.१	११५.५	१२३.१	१२३.८	१२४.५	७.९	१.२
घ्यू तथा तेल	२.९५	१०१.०	११८.४	११३.१	१११.५	११३.४	११४.५	११७.७	१२३.४	२.६	७.८
फलफूल	२.०८	१०८.७	१०१.९	११२.५	१०२.८	११६.४	१०८.५	११७.४	११५.२	५.६	६.१
चिनी तथा मिठाई	१.७४	९८.९	१०७.४	११५.८	१२३.७	१२५.०	१२०.७	११७.८	११८.६	-२.४	-१.८
मसला	१.२१	१०२.४	११५.२	११८.५	११७.९	११६.९	११३.५	११५.२	११९.९	-३.७	५.७
हल्का पेय पदार्थ	१.२४	१००.५	१०५.०	१०६.५	१०८.२	११०.२	१११.५	११३.४	११६.१	३.०	४.१
मदिरा	०.६८	१००.२	११४.६	११६.०	१२६.९	१२८.६	१३६.८	१३९.६	१५१.२	७.८	१०.५
सुर्तिजन्य पदार्थ	०.४१	१००.३	१०८.०	१०८.५	११२.९	११२.३	११९.२	१२०.३	१३०.६	५.६	९.६
रेष्टुरा तथा होटल	२.९२	१०१.६	११०.८	११३.५	११६.५	११९.५	१२३.१	१२५.४	१२९.१	५.७	४.९
गैर खाद्य वस्तु तथा सेवा	**५६.०९**	**१०१.२**	**१०९.७**	**११२.०**	**११५.८**	**११८.३**	**१२३.१**	**१२४.३**	**१३०.३**	**६.३**	**५.८**
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	७.१९	१००.९	११५.९	११८.०	१२४.४	१२७.२	१३३.२	१३४.४	१४२.५	७.०	७.०
घरायसी सामान तथा सेवा	२०.३	१००.४	११३.१	११६.८	१२१.८	१२४.९	१३१.९	१३२.८	१४१.६	८.३	७.४
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	४.३	१००.८	१०७.५	१०९.०	११२.५	११४.७	११७.८	११९.३	१२४.५	४.७	५.६
स्वास्थ्य	३.४७	१००.३	१०२.५	१०५.१	१०४.८	१०५.६	१०७.७	१०८.७	१०९.९	२.८	२.१
यातायात	५.३४	९७.३	१०२.३	१००.२	१०१.०	१०१.३	१०२.९	१०४.७	११०.२	१.९	७.१
संचार	२.८२	१००.४	१०५.६	१०५.६	१०५.७	१०४.४	१०५.८	१०३.१	१०४.०	०.१	-१.७
मनोरंजन तथा संस्कृति	२.४६	१००.२	१०४.८	१०६.०	१०६.६	११०.०	११२.०	११३.७	११७.०	५.१	४.४
शिक्षा	७.४१	१०९.१	१०९.२	११२.७	११८.९	१२४.६	१२९.९	१३३.३	१३६.४	९.३	५.०
अन्य वस्तु तथा सेवाहरु	२.८१	९९.५	१०७.४	११०.४	११३.४	११३.५	११८.६	११९.७	१२५.१	४.५	५.५

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

** फागुन–फागुनको विन्दुगत परिवर्तन।

अनुसूची ४.६ः समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (काठमाडौं), प्रथम आठ महिना

(आधार वर्ष २०७१ /७२ = १००)

उपभोग्य वस्तुहरु	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*	प्रतिशत परिवर्तन**	
	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन*	२०७४/७५	२०७५/७६*
कुल सूचकाङ्क	**६३.८**	**७२.६**	**७६.७**	**८५.०**	**९२.४**	**९८.९**	**१११.५**	**११३.५**	**११८.७**	**१२४.१**	**४.५**	**४.६**
खाद्य तथा पेय पदार्थ	**५६.४**	**६८.३**	**७०.६**	**७९.३**	**८८.९**	**९८.०**	**११२.१**	**१११.०**	**११७.५**	**११९.७**	**५.९**	**१.९**
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	६३.५	७२.३	७२.०	८१.६	९२.१	१००.९	१११.२	१११.३	११४.३	१२२.४	२.७	७.१
दाल	८६.०	७२.५	७३.१	८१.२	८७.६	१००.७	१३७.४	११८.५	८६.८	८६.२	-२६.७	-०.७
तरकारी	२८.७	५८.५	५८.२	६५.२	७६.२	८४.७	९९.८	८९.८	११६.४	१०५.१	२९.७	-९.७
मासु तथा माछा	६४.७	६९.०	७२.३	८३.९	९७.४	१०४.५	११५.०	११४.२	१२४.२	१२५.०	८.७	०.७
दुग्ध पदार्थ तथा अन्डा	५८.७	६३.२	७४.७	७९.६	८३.८	९७.९	१०९.२	११४.७	१२४.९	१२३.३	८.९	-१.३
घ्यू तथा तेल	७४.७	८०.०	८९.४	१०१.०	९९.६	९९.१	१३०.०	१११.८	११४.३	१२१.८	२.३	६.५
फलफूल	४४.४	५६.४	६०.८	६४.३	८०.९	९०.३	११८.२	११७.२	११९.२	१३०.७	१.७	९.६
चिनी तथा मिठाई	५२.७	८६.३	८९.६	१००.०	९८.६	१००.९	११०.१	१२५.०	१२३.२	१२०.३	-१.४	-२.४
मसला	६४.६	८५.७	७१.६	८०.४	८७.३	९७.७	११४.८	१२५.३	११७.६	१२८.८	-६.२	९.५
हल्का पेय पदार्थ	८३.९	७८.४	८२.६	९५.२	९६.८	१००.४	१०४.३	१०५.६	१०७.०	११०.३	१.४	३.१
मदिरा	६८.९	६२.३	६८.५	७४.७	८२.१	१००.१	१११.५	११९.७	१२५.०	१४५.१	४.४	१६.१
सुर्तिजन्य पदार्थ	५०.८	५४.२	५६.९	६८.०	८७.०	१००.०	१०७.४	११७.८	१२३.८	१३४.१	५.०	८.३
रेष्टुरा तथा होटल	५७.८	६६.८	७३.३	८०.८	८८.८	१००.२	११३.८	११७.६	१२३.३	१२८.७	४.९	४.४
गैर खाद्य वस्तु तथा सेवा	**७१.५**	**७७.०**	**८३.०**	**९०.७**	**९५.६**	**९९.५**	**१११.०**	**११५.२**	**११९.४**	**१२७.१**	**३.७**	**६.५**
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	५९.१	६६.८	७४.७	८४.२	९२.८	१००.४	११३.१	१२०.१	१२२.३	१२९.३	१.८	५.७
घरायसी सामान तथा सेवा	७२.२	७७.८	८०.१	९१.६	९६.५	१००.१	११७.०	१२२.७	१२७.६	१३८.२	४.०	८.४
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	६१.१	६८.८	७५.८	८७.१	९३.२	१००.३	१०७.०	११२.४	११४.९	११९.३	२.२	३.८
स्वास्थ्य	६८.३	७६.३	८०.३	८४.९	९४.६	९९.८	१०३.९	१०३.२	१०३.७	१०७.५	०.५	३.६
यातायात	८७.०	८५.९	९८.९	१०७.६	१०२.४	९८.८	१००.६	१०१.४	१०२.८	१११.१	१.४	८.१
संचार	११९.५	१०७.५	१००.२	९९.२	९८.७	१००.०	१०३.६	१०३.५	१०३.१	१००.४	-०.४	-२.७
मनोरञ्जन तथा संस्कृति	६४.५	७४.५	८३.७	८८.१	९५.७	१००.१	१०४.८	१०७.६	११०.०	११५.३	२.३	४.८
शिक्षा	७१.६	७८.२	८३.४	८६.९	९२.७	९६.७	१०९.४	११२.६	१२३.४	१३०.९	९.६	६.१
अन्य वस्तु तथा सेवाहरु	६८.४	७३.१	८०.३	९०.५	९३.१	९९.३	१०६.०	११२.४	११५.४	१२२.५	२.६	६.२

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।   ** फागुन - फागुनको विन्दुगत परिवर्तन।

अनुसूची ४.७: समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (तराई), प्रथम आठ महिना

(आधार वर्ष २०७१/७२ = १००)

उपभोग्य वस्तुहरु	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*	प्रतिशत परिवर्तन**	
	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन*	२०७४/७५	२०७५/७६*
कुल सूचकाङ्क	**६६.५**	**७१.७**	**७६.७**	**८४.५**	**९२.६**	**९९.०**	**१०७.५**	**११०.५**	**११७.४**	**१२१.७**	**६.३**	**३.६**
खाद्य तथा पेय पदार्थ	**६१.३**	**६९.६**	**७२.३**	**८०.३**	**८९.२**	**९८.१**	**१०६.३**	**१०५.८**	**१११.५**	**११२.७**	**५.४**	**१.१**
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	६८.७	७७.२	७३.६	८३.४	९४.४	१०१.०	११०.९	१०९.९	११२.८	११९.०	२.६	५.५
दाल	७६.५	७२.८	६९.८	७९.८	८५.८	१०१.०	१३१.२	११४.७	८९.७	८७.१	-२१.८	-२.८
तरकारी	४१.२	६०.९	६५.५	६९.८	७८.८	८२.०	८०.४	७६.३	९७.०	८३.५	२७.१	-१३.९
मासु तथा माछा	६३.२	६७.६	७१.१	८५.१	९५.२	१०६.१	११०.९	१११.०	११६.०	११९.८	४.६	३.२
दुग्ध पदार्थ तथा अन्डा	५५.२	५९.४	७०.२	७५.३	८१.१	९८.४	११०.९	११४.०	१२२.९	१२४.०	७.८	०.९
घ्यू तथा तेल	७५.९	७६.१	८७.७	१००.०	१०१.१	९९.९	११९.४	१११.२	११४.९	१२२.८	३.३	६.८
फलफूल	४७.७	६७.८	७४.७	७८.९	८६.४	९४.२	९५.९	९८.६	१०२.२	१०७.०	३.७	४.७
चिनी तथा मिठाई	९८.२	८५.८	९२.१	१०३.८	९९.६	१००.४	१०६.३	१२२.२	११९.०	११७.१	-२.६	-१.६
मसला	७४.३	८७.३	७७.९	७९.३	९०.०	९९.३	११२.५	१११.६	१०६.५	१११.५	-४.६	४.६
हल्का पेय पदार्थ	६६.१	७९.२	८३.३	९२.६	९४.१	१००.४	१०६.०	१०९.४	११५.६	१२१.१	५.७	४.७
मदिरा	५३.९	५६.८	६०.८	६२.२	८४.६	१००.०	११३.३	१२४.७	१३६.६	१४६.८	९.५	७.५
सुर्तिजन्य पदार्थ	४२.०	५३.७	५९.४	६४.४	७६.१	१००.०	१०९.८	११३.६	११८.८	१२५.३	४.६	५.५
रेष्टुरा तथा होटल	५५.६	६५.२	७१.२	७९.३	८९.१	१०१.३	१०६.९	१११.५	११८.३	१२२.८	६.२	३.७
गैर खाद्य वस्तु तथा सेवा	**७०.६**	**७३.२**	**८०.२**	**८७.९**	**९५.१**	**९९.६**	**१०८.४**	**११४.३**	**१२२.३**	**१२९.२**	**७.०**	**५.६**
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	५५.६	६२.७	७१.५	७९.५	९०.८	१००.५	११५.१	१२३.५	१३४.७	१४४.७	९.१	७.५
घरायसी सामान तथा सेवा	८०.४	८४.६	९२.०	९९.१	१०२.८	९९.९	११०.६	११९.६	१३०.७	१४१.५	९.३	८.२
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	६१.२	६६.७	७६.१	८५.७	९२.३	१००.६	१०६.५	११०.८	११६.३	१२१.९	४.९	४.८
स्वास्थ्य	७९.३	८०.५	८३.७	९०.०	९७.३	१००.१	१०१.५	१०४.३	१०७.५	१०८.४	३.१	०.८
यातायात	५७.२	६७.७	७९.५	८६.०	९६.२	९८.८	१०२.२	९९.८	१०२.०	१०८.३	२.१	६.२
सञ्चार	१२२.३	१०७.९	१०२.१	९९.८	१००.२	९९.९	१०६.४	१०६.२	१०६.६	१०४.९	०.४	-१.६
मनोञ्जन तथा संस्कृति	८५.१	७२.९	७९.०	८५.६	९३.५	१००.०	१०३.८	१०४.९	१११.१	११५.३	५.९	३.८
शिक्षा	६५.१	६६.२	७१.४	८३.६	९२.१	९७.३	१०९.३	११८.३	१३०.९	१३६.०	१०.६	३.९
अन्य वस्तु तथा सेवाहरु	६७.३	७०.९	७७.८	८५.९	९०.५	९९.३	१०६.१	११२.६	११७.८	१२३.५	४.७	४.८

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

** फागुन - फागुनको बिन्दुगत परिवर्तन।

अनुसूची ४.८: समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (पहाड), प्रथम आठ महिना

(आधार वर्ष २०७१/७२ = १००)

उपभोग्य वस्तुहरु	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*	प्रतिशत परिवर्तन**	
	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन*	२०७४/७५	२०७५/७६*
कुल सूचकाङ्क	६४.७	७२.२	७८.३	८५.९	९२.७	९९.३	१०९.६	११६.१	१२२.७	१२८.४	५.६	४.६
खाद्य तथा पेय पदार्थ	६०.८	७२.४	७६.६	८४.७	९१.९	९८.९	१०८.९	१११.१	११५.३	१२०.०	३.८	४.०
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	६९.२	७९.१	७८.३	८७.५	९४.३	१००.७	१०८.५	१०९.८	११३.३	१२०.४	३.२	६.२
दाल	७६.६	७३.९	७३.१	८१.८	८५.३	१००.०	१३०.५	१२३.३	९६.०	९२.४	-२२.१	-३.७
तरकारी	३४.९	६४.२	६९.६	७७.४	८६.७	८५.८	९८.२	९१.९	११२.१	१०५.२	२२.०	-६.२
मासु तथा माछा	६२.१	६८.५	७४.०	८४.६	९५.६	१०५.५	१११.९	११२.८	११४.८	१२१.१	१.८	५.५
दुग्ध पदार्थ तथा अन्डा	५६.३	६७.०	७७.३	८३.५	८९.३	९७.९	१०९.४	११३.९	१२२.७	१२८.६	७.७	४.८
घ्यू तथा तेल	७३.६	७६.२	८५.२	९७.७	९८.९	९९.७	१०९.९	१११.५	११३.५	१२५.७	१.९	१०.७
फलफूल	५३.३	६७.७	७५.८	७८.८	८५.३	९४.९	९७.२	१००.२	१०९.५	११४.८	९.३	४.९
चिनी तथा मिठाई	१०४.८	९४.२	९९.८	१११.१	१०५.५	१००.९	१०६.३	१२६.०	१२०.७	११८.८	-४.२	-१.६
मसला	७१.४	८४.२	७६.६	७९.६	८५.९	९८.७	११९.४	१२५.६	१२१.०	१२५.३	-३.७	३.६
हल्का पेय पदार्थ	७१.७	८०.०	८६.७	९५.०	९९.१	१००.१	१०४.४	१०९.१	११०.९	११५.७	१.६	४.४
मदिरा	५३.१	५९.५	६६.७	६८.४	८०.२	१००.२	११६.९	१३३.३	१४२.८	१५५.९	७.१	९.२
सुर्तिजन्य पदार्थ	४१.४	४६.८	५२.१	५५.७	७५.०	१००.३	१०६.२	१०७.३	११४.३	१३१.७	६.५	१५.२
रेष्टुरा तथा होटल	५९.३	६७.१	७८.८	९१.६	९५.४	१०१.०	११३.४	१२७.८	१३१.२	१४०.३	२.६	६.९
गैर खाद्य वस्तु तथा सेवा	६८.४	७२.०	८०.१	८७.१	९३.६	९९.६	११०.३	१२०.८	१२९.५	१३६.२	७.२	५.१
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	५२.१	६०.४	७३.५	८१.४	९०.७	१००.७	११९.९	१३१.०	१४०.४	१५०.९	७.२	७.५
घरायसी सामान तथा सेवा	७३.६	७८.५	८३.५	८९.९	९६.१	९९.७	१११.२	१२६.७	१४२.३	१४७.८	१२.४	३.८
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	६२.५	६१.९	७१.९	७९.४	९१.५	१०१.०	११०.१	११७.०	१२३.२	१३४.७	५.२	९.४
स्वास्थ्य	७८.३	७४.७	८३.६	८८.४	९५.५	१००.३	१०३.३	१०८.६	११३.३	११६.८	४.३	३.१
यातायात	६१.७	७१.६	८५.०	९२.०	९७.४	९९.३	१०४.८	१०३.८	१०५.३	११३.०	१.४	७.४
संचार	१३०.४	११९.३	१०२.५	९९.५	९९.९	९९.७	१०६.२	१०६.८	१०६.५	१०५.६	-०.३	-०.९
मनोरंजन तथा संस्कृति	८२.१	८२.५	८७.२	९०.६	९३.७	१००.३	१०७.१	१०९.४	११५.५	१२१.१	५.५	४.८
शिक्षा	६३.३	६६.१	७४.९	८६.७	९१.३	९७.३	१०८.७	१३०.३	१३८.४	१४५.७	६.२	५.३
अन्य वस्तु तथा सेवाहरु	६५.२	६७.५	७४.६	८१.४	९२.१	९९.५	१११.४	११७.१	१२३.४	१३०.८	५.४	६.०

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

** फागुन-फागुनको बिन्दुगत परिवर्तन।

अनुसूची ४.९: समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (हिमाल), प्रथम आठ महिना

(आधार वर्ष २०७१/७२ = १००)

उपभोग्य वस्तुहरु	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*	प्रतिशत परिवर्तन**	
	फागुन	फागुन	फागुन*	फागुन	फागुन*	२०७४/७५	२०७५/७६*
कुल सूचकाङ्क	**१००.०**	**१०८.५**	**११२.५**	**११९.२**	**१२५.७**	**६.०**	**५.५**
खाद्य तथा पेय पदार्थ	**१००.१**	**१०७.६**	**११०.०**	**११५.९**	**११९.८**	**५.४**	**३.४**
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	१०१.०	१०८.९	१०८.१	११९.१	१२२.५	१०.२	२.८
दाल	१००.०	१३०.५	१२२.२	१०४.४	१०२.४	-१४.५	-१.९
तरकारी	९७.५	९२.७	८९.४	१०३.७	१०२.३	१६.०	-१.४
मासु तथा माछा	१०१.४	१०९.३	११०.७	११३.२	११६.९	२.२	३.३
दुग्ध पदार्थ तथा अन्डा	९९.३	१०१.८	११०.२	१११.०	११२.५	०.८	१.३
घ्यू तथा तेल	९९.८	१११.२	११८.४	११७.२	१२२.३	-१.०	४.३
फलफूल	९६.८	९८.८	९५.३	१०८.४	११७.३	१३.७	८.२
चिनी तथा मिठाई	९९.७	१०८.०	१२४.७	१२२.१	१२२.५	-२.१	०.४
मसला	१००.०	१२१.७	१३५.९	१२८.७	१४२.९	-५.३	११.०
हल्का पेय पदार्थ	१००.०	१०३.५	१०९.१	११५.६	११९.६	६.०	३.५
मदिरा	१००.०	१२८.४	१४८.९	१६९.९	१९९.४	१४.१	१७.३
सुर्तिजन्य पदार्थ	१००.०	१०७.२	११९.४	१३४.५	१५५.६	१२.७	१५.७
रेष्टुरा तथा होटल	१००.५	१०९.५	११५.०	११९.९	१३३.५	४.३	११.३
गैर खाद्य वस्तु तथा सेवा	**१००.०**	**१०९.८**	**११६.३**	**१२४.३**	**१३५.०**	**६.९**	**८.६**
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	१००.३	११७.६	१२८.३	१४९.०	१५९.०	१६.२	६.७
घरायसी सामान तथा सेवा	१००.३	११३.५	१२०.२	१२३.५	१४१.९	२.८	१४.९
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	१००.६	१०६.३	११९.१	१३२.५	१३९.६	११.३	५.३
स्वास्थ्य	१००.०	९९.६	१०३.०	१०५.८	१०५.१	२.८	-०.७
यातायात	९९.४	९५.२	९३.२	९१.१	९९.२	-२.२	८.८
संचार	१००.०	१०८.२	१०५.२	११४.६	११२.७	९.०	-१.६
मनोरंजन तथा संस्कृति	९९.९	१०२.१	११०.६	१२५.१	१३३.४	१३.२	६.६
शिक्षा	९८.०	१०६.४	११५.३	१२०.२	१२५.३	४.३	४.३
अन्य वस्तु तथा सेवाहरु	९८.८	१०६.५	११०.३	१२०.९	१२७.४	९.६	५.३

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।   * अपरिष्कृत।   ** फागुन-फागुनको विन्दुगत परिवर्तन।

अनुसूची ४.१०: राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क (वार्षिक)

(आधार वर्ष २०७४/७५ = १००)

महिना	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
साउन	६०.२	६५.३	६९.०	७७.१	८१.७	८७.७	९२.५	९८.०	९९.१	१०५.५
भदौ	५९.६	६४.५	६९.१	७६.२	८२.०	८८.०	९२.४	९७.३	९८.८	१०७.४
असोज	६०.०	६४.७	६८.७	७५.८	८१.५	८७.३	९२.५	९७.२	९८.७	१०७.८
कार्तिक	६१.४	६५.८	६९.३	७६.१	८३.०	८८.६	९४.९	९८.७	९९.५	१०६.४
मंसीर	५९.४	६६.०	६८.९	७४.६	८१.५	८६.८	९३.७	९६.२	९७.९	१०५.०
पुस	६०.५	६८.२	७०.५	७६.९	८३.८	८८.३	९५.०	९६.७	९८.६	१०४.६
माघ	६१.२	६८.३	७१.५	७८.३	८४.६	८९.३	९५.४	९७.०	९९.१	१०४.३
फागुन	६१.६	६९.२	७३.६	८०.२	८६.९	९१.६	९६.६	९७.६	९९.९	१०४.८
चैत	६२.२	६९.३	७३.९	८०.१	८७.४	९२.०	९७.१	९८.३	१००.५	-
वैशाख	६२.४	६९.२	७४.८	८१.०	८८.३	९२.८	९८.२	९९.६	१०१.६	-
जेठ	६४.७	७०.४	७६.९	८२.१	८९.६	९४.४	१००.५	१०१.२	१०२.५	-
असार	६५.९	७०.८	७८.२	८३.५	९०.०	९४.८	१००.७	१०१.६	१०३.८	-
वार्षिक	**६१.६**	**६७.७**	**७२.०**	**७८.५**	**८५.०**	**९०.१**	**९५.८**	**९८.३**	**१००.०**	**१०५.७**
वार्षिक वृद्धिदर (प्रतिशत)	**१२.१**	**९.८**	**६.५**	**८.९**	**८.३**	**६.०**	**६.३**	**२.६**	**१.७**	**६.८**

* अपरिष्कृत

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

अनुसूची ४.११: राष्ट्रिय थोकमूल्य सूचकांकको वार्षिक विन्दुगत परिवर्तन

आधार वर्ष २०७४/७५ =१००)

(प्रतिशत परिवर्तन)

समुह	भार प्रतिशत	आर्थिक वर्ष / फागुन महिना									
		२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
कुल	**१००.०**	**१२.१**	**१२.३**	**६.४**	**९.०**	**८.३**	**५.५**	**५.५**	**१.०**	**२.३**	**५.०**
प्राथमिक वस्तु	३३.६	१८.७	१६.०	३.७	१४.५	१०.३	७.५	११.१	०.२	-०.८	३.५
इन्धन तथा ऊर्जा	८.८	१.९	१७.९	२३.४	१५.४	५.५	-१२.१	-१३.३	-१.२	६.३	१२.२
उत्पादित वस्तु	५७.७	८.९	८.३	५.६	२.८	७.१	७.७	३.६	२.४	४.९	४.७

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

अनुसूची ४.१२: राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क (प्रथम आठ महिना)

(आधार वर्ष २०७४/७५ = १००)

समूह / उपसमूह	भार	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६	प्रतिशत परिवर्तन**	
	प्रतिशत	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	२०७४/७५	२०७५/७६
कूल सूचकाङ्क	**१००.०**	**९४.८**	**९६.६**	**१००.७**	**९७.६**	**१०१.६**	**९९.९**	**१०३.८**	**१०४.८**	**२.३**	**५.०**
प्राथमिक वस्तूहरू	**३३.६**	**९७.२**	**९८.७**	**१०९.०**	**९८.९**	**१०७.६**	**९८.१**	**१०४.६**	**१०१.६**	**-०.८**	**३.५**
खाद्य	३१.३	९७.१	९८.५	१०९.१	९८.५	१०७.६	९७.९	१०४.६	१०१.३	-०.७	३.५
गैर खाद्य	२.३	९७.१	१००.७	१०४.५	१०६.२	१०७.१	१००.९	१०५.०	१०५.४	-५.१	४.५
इन्धन तथा ऊर्जा	**८.८**	**१०५.७**	**९६.४**	**९०.८**	**९५.२**	**८६.७**	**१०१.२**	**१०७.५**	**११३.५**	**६.३**	**१२.२**
इन्धन तथा ऊर्जा	५.७	१०९.८	९७.०	९४.३	९५.८	९०.१	१०१.८	१११.६	१२१.०	६.३	१८.८
विद्यूत्	३.१	-	-	-	-	-	१००.०	१००.०	१००.०	-	०.०
उत्पादित वस्तूहरू	**५७.६**	**९१.०**	**९३.८**	**९४.३**	**९६.०**	**९८.४**	**१००.७**	**१०२.७**	**१०५.४**	**४.९**	**४.७**
खाद्य, पेय पदार्थ र सूर्तीजन्य उत्पादन	१५.२	८९.०	९३.२	९२.४	९५.३	९८.४	१००.०	१००.९	१०५.२	४.९	५.३
तयारी पोशाक तथा सम्बद्ध वस्तू	१.०	९७.६	१०२.०	१००.८	९९.४	९८.८	९९.४	१०६.३	११७.४	०.०	१८.१
छाला तथा छालाजन्य उत्पादन	०.३	८६.३	९४.९	९५.६	९७.७	१०५.६	९७.९	१००.८	१०४.९	०.३	७.१
फर्निचर	२.१	-	-	-	-	-	९९.४	१०३.०	१०७.४	-	८.१
कागज तथा कागजजन्य उत्पादन	१.१	९८.७	११७.७	१००.४	११९.२	१०१.१	१००.६	१०२.८	१०१.१	-१५.५	०.४
रसायन तथा औषधिजन्य उत्पादन	६.५	१००.२	१००.३	९९.२	९७.३	९५.६	१००.०	१००.०	१००.४	२.७	०.४
रबर तथा प्लाष्टिक	१.९	८९.३	९५.४	८९.९	९९.०	९३.६	९९.८	१००.४	१०५.६	०.९	५.८
अन्य गैर(धातूजन्य उत्पादन	४.५	८६.५	९२.७	८९.३	९०.६	९२.७	१०३.३	१०२.५	१०१.०	१४.०	-२.२
आधारभुत धातू तथा धातूजन्य उत्पादन	१२.६	९१.८	९१.४	८६.७	९०.३	८९.९	१०२.४	१०८.४	१०८.६	१३.४	६.१
बिजूली तथा बिजूलीजन्य उत्पादन	४.५	९१.४	९२.७	९४.१	९४.८	९६.४	९९.८	९९.८	१००.०	५.२	०.२
मेशिन तथा उपकरण	३.२	७६.१	८१.८	८८.६	९९.९	१००.९	१००.६	१००.७	१०४.४	०.७	३.७
सवारी साधन तथा सम्बद्ध उत्पादन	३.८	८५.३	८६.६	८९.२	८५.७	८८.७	९९.१	१०१.५	११३.७	१५.६	१४.७
अन्य उत्पादन	१.१	९२.९	९४.९	९६.१	९७.४	९६.७	१००.०	१००.२	१०४.७	२.७	४.७
विस्तृत आर्थिक वर्गीकरण	**१००.०**								**१०४.८**		
उपभोग्य वस्तूहरू	३२.९								१०३.५		
मध्यवर्ती वस्तूहरू	५६.३								१०५.९		
पूंजीगत वस्तूहरू	१०.८								१०३.१		
निर्माण सामग्री	**१४.०**	**९२.६**	**९२.२**	**९१.०**	**९१.०**	**९५.१**	**१०२.९**	**१०८.२**	**१०७.२**	**१३.१**	**४.२**

* अपरिष्कृत

** फागुन–फागुनको विन्दुगत परिवर्तन

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

अनुसूची ४.१३: राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क (वार्षिक औसत)

(आधार वर्ष २०७४/७५= १००)

समूह / उपसमूह	भार प्रतिशत	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रतिशत परिवर्तन	
												२०७३/७४	२०७४/७५
कूल सूचकाङ्क	**१००.०**	**५४.९**	**६१.६**	**६७.७**	**७२.०**	**७८.५**	**८५.०**	**९०.१**	**९५.८**	**९८.३**	**१००.०**	**२.६**	**१.७**
प्राथमिक वस्तूहरू	**३३.६**	**४६.१**	**५६.५**	**६१.८**	**६५.०**	**७२.७**	**८०.८**	**८७.३**	**९८.२**	**१०१.३**	**१००.०**	**३.२**	**-१.२**
खाद्य	३१.३	४५.७	५६.२	६१.६	६४.७	७२.४	८०.७	८७.३	९८.२	१०१.३	१००.०	३.१	-१.२
गैर खाद्य	२.३	५९.९	६६.०	६९.५	७६.८	८१.०	८४.२	८७.१	९६.१	१०१.६	१००.०	५.८	-१.६
इन्धन तथा ऊर्जा	**८.८**	**७५.५**	**७१.३**	**८२.७**	**१००.२**	**११९.२**	**१२७.१**	**११९.१**	**१०१.६**	**९४.५**	**१००.०**	**-७.०**	**५.८**
इन्धन तथा ऊर्जा	५.७	७५.२	७१.२	८२.७	१००.२	११९.०	१२६.९	११८.७	१०१.३	९४.३	१००.०	-६.९	६.०
विद्युत्	३.१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१००.०	-	
उत्पादित वस्तूहरू	**५७.६**	**६१.४**	**६५.५**	**७१.५**	**७५.२**	**७८.४**	**८३.०**	**८८.९**	**९२.६**	**९५.८**	**१००.०**	**३.५**	**४.३**
खाद्य, पेय पदार्थ र सूर्तीजन्य उत्पादन	१५.२	५३.४	६०.९	६८.६	७०.३	७४.१	८०.६	८७.८	९१.९	९५.९	१००.०	४.३	४.३
तयारी पोशाक तथा सम्बद्ध वस्तू	१.०	५७.१	५७.८	६४.२	८२.२	८४.२	८७.८	९५.२	९९.९	१००.९	१००.०	१.०	-०.९
छाला तथा छालाजन्य उत्पादन	०.३	४९.६	५१.७	५७.५	७२.०	७६.३	८०.४	८५.०	९३.६	१०३.०	१००.०	१०.०	-२.९
फर्निचर	२.१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१००.०	-	
कागज तथा कागजजन्य उत्पादन	१.१	७३.२	७५.६	८४.३	८९.९	९९.९	९८.८	९९.२	९९.६	१००.७	१००.०	१.१	-०.७
रसायन तथा औषधिजन्य उत्पादन	६.५	७८.३	७६.७	८०.८	८४.९	८९.४	९१.४	९९.१	१००.१	९७.३	१००.०	-२.८	२.८
रबर तथा प्लाष्टिक	१.९	७६.६	८६.२	१००.३	९७.७	८९.७	९०.७	९३.६	९४.९	९८.०	१००.०	३.३	२.०
अन्य गैर(धातूजन्य उत्पादन	४.५	५६.१	६४.५	६९.२	६७.८	७१.९	७७.९	८३.४	९०.८	९१.७	१००.०	१.०	९.०
आधारभुत धातू तथा धातूजन्य उत्पादन	१२.६	७९.४	७४.५	७६.६	८७.५	९०.८	९२.५	९३.७	९१.७	८७.९	१००.०	-४.१	१३.७
बिजूली तथा बिजूलीजन्य उत्पादन	४.५	७३.३	७१.२	७४.१	८१.६	८०.५	८७.८	९१.८	९२.३	९६.२	१००.०	४.१	४.०
मेशिन तथा उपकरण	३.२	६५.८	६५.२	६८.४	७६.१	७७.०	७५.८	७६.६	८३.०	९७.८	१००.०	१७.९	२.२
सवारी साधन तथा सम्बद्ध उत्पादन	३.८	७४.१	७३.६	७८.०	७९.९	८०.२	८२.९	८५.४	८८.९	८९.५	१००.०	०.७	११.७
अन्य उत्पादन	१.१	७०.३	७२.५	७६.७	८१.४	८३.५	८७.२	९२.८	९६.४	९८.७	१००.०	२.४	१.३
विस्तृत आर्थिक वर्गीकरण	**१००.०**												
उपभोग्य वस्तूहरू	३२.९												
मध्यवर्ती वस्तूहरू	५६.३												
पूंजीगत वस्तूहरू	१०.८												
निर्माण सामग्री	**१४.०**	**६६.६**	**७०.०**	**७३.४**	**७८.०**	**८०.७**	**८५.८**	**८९.२**	**९१.१**	**९०.८**	**१००.०**	**-०.४**	**१०.२**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

अनुसूची ४.१४: राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क

(आधार वर्ष २०६१/६२ = १००)

महिना	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
साउन	१२२.८	१३२.८	१६२.३	१८५.४	२४१.९	२७६.१	३०१.०	३४०.२	३६१.५	४१५.१	४३८.४	४७०.९
भदौ	१२३.३	१३४.६	१६२.६	१८७.९	२४५.३	२७८.४	३११.२	३४०.४	३६२.७	४१७.५	४३८.४	४७४.८
असोज	१२३.५	१३४.७	१६४.५	१९०.२	२४७.०	२७९.०	३११.२	३४०.४	३६८.४	४२१.४	४४१.१	४७९.६
कार्तिक	१२३.५	१३५.८	१६५.९	१९०.६	२४७.०	२८०.५	३११.२	३४०.४	३६८.५	४२१.४	४४७.२	४८७.०
मंसीर	१२३.३	१४१.३	१६५.९	१९०.६	२४९.७	२८०.५	३१४.१	३४६.६	३६९.०	४२१.४	४४७.२	४८८.९
पुस	१२४.८	१४४.०	१६९.५	१९०.६	२५१.७	२८२.२	३२९.६	३५३.०	३६९.५	४२१.६	४४७.३	४८८.९
माघ	१२४.७	१४५.३	१६९.५	१९७.५	२५६.९	२८२.२	३३०.४	३५३.०	३६९.५	४२१.८	४४९.५	५००.४
फागुन	१२५.१	१४९.२	१६९.६	२०२.०	२५७.७	२८२.४	३३०.४	३५३.०	३६९.७	४२१.८	४५४.९	५००.४
चैत	१२५.४	१५०.८	१७१.७	२१४.३	२५९.९	२८३.७	३३०.४	३५४.०	३७२.८	४२७.६	४५६.५	-
वैशाख	१२५.५	१५२.०	१७१.७	२१४.३	२६२.८	२८६.१	३३०.४	३५४.४	३७३.७	४२९.५	४५६.९	-
जेठ	१२७.६	१५५.०	१७५.७	२१६.६	२६२.८	२८६.८	३३०.४	३५५.३	३७३.७	४२९.७	४५६.९	-
असार	१३२.६	१५७.०	१८१.९	२१६.६	२७०.४	२९२.५	३३०.८	३५६.९	३७८.८	४२९.७	४५८.८	-
वार्षिक	**१२५.२**	**१४४.४**	**१६९.२**	**१९९.७**	**२५४.४**	**२८२.५**	**३२१.८**	**३४९.०**	**३६९.८**	**४२३.२**	**४४९.४**	**४८६.४**
वार्षिक वृद्धिदर (प्रतिशत)	**९.७**	**१५.३**	**१७.२**	**१८.०**	**२७.४**	**११.०**	**१३.९**	**८.५**	**६.०**	**१४.४**	**६.२**	**९.२**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत। आठ महिनाको तथ्यांकमा आधारित

अनुसूची ४.१५: राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क (वार्षिक औसत)

(आधार वर्ष २०६१/६२ = १००)

सि.नं.	समूह / उपसमूह	भार प्रतिशत	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रतिशत परिवर्तन	
													२०७३/७४	२०७४/७५
	कूल सूचकाङ्क	**१००**	**१४४.४०**	**१६९.२०**	**१९९.७०**	**२५४.४०**	**२८२.५३**	**३२१.७६**	**३४८.९७**	**३६९.८२**	**४२३.२१**	**४४९.४३**	**१४.४४**	**६.१९**
१	**तलब सूचकाङ्क**	**२६.९७**	**१३०.६०**	**१५७.००**	**१५७.००**	**१८७.३०**	**२०४.९०**	**२५६.२७**	**२७८.६४**	**२८४.४०**	**३३६.३५**	**३६८.६०**	**१८.२७**	**९.५९**
१.१	निजामती सेवा	२.८२	१६१.२०	१९९.३०	१९९.३०	२३६.५०	२३६.५०	३०९.५७	३४०.७०	३४०.७०	४२३.२०	४२३.२०	२४.२१	०.००
१.२	सार्वजनिक संस्थानहरु	१.१४	१३८.४०	१६४.१०	१६४.१०	२०८.६०	२१०.००	२६३.३९	२८७.२५	२९०.१०	३५०.५७	३५३.१०	२०.८४	०.७२
१.३	बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु	०.५५	१८६.००	२०४.१०	२०४.१०	२९०.६०	२९०.६०	४१७.५६	४४६.१८	४५७.७०	४९४.९०	५२३.२०	८.१३	५.७२
१.४	सैनिक तथा प्रहरी सेवा	४.०१	१४६.९०	१८०.२०	१८०.२०	२२७.९०	२२७.९०	३०४.९३	३३२.४०	३३२.४०	४१०.८०	४१०.८०	२३.५९	०.००
१.५	शिक्षा	१०.५५	१३४.५०	१७४.५०	१७४.५०	२०७.८०	२०७.८०	२६८.०६	२९५.८०	३००.२०	३६२.४०	३८३.४०	२०.७२	५.७९
१.६	निजी संगठनहरु***	७.९	१०१.२०	१०२.५०	१०२.५०	१११.३०	१७१.२०	१८४.४०	१९३.३०	२०६.००	२१९.७०	२९९.४०	६.६५	३६.२८
२	**ज्यालादर सूचकाङ्क**	**७३.०३**	**१४९.४०**	**१७३.८०**	**२१५.५०**	**२७९.२०**	**३११.२१**	**३४५.९३**	**३७४.९३**	**४०१.३३**	**४५५.३०**	**४७९.२९**	**१३.४५**	**५.२७**
२.१	कृषि मजदूर	३९.४९	१५५.९०	१८७.३०	२४७.८०	३२०.००	३६०.५६	३९२.३६	४२२.६५	४५७.५३	५१७.३०	५४६.३०	१३.०६	५.६१
	पुरुष	२०.४९	१५५.६०	१९०.३०	२५१.८०	३२२.४०	३५४.४०	३७७.७६	४१६.०८	४५०.९५	४९८.०३	५२३.०२	१०.४४	५.०२
	महिला	१९	१५६.३०	१८४.००	२४३.४०	३१७.४०	३६७.१६	४०८.०८	४२९.८०	४६४.६२	५३८.१६	५७१.३९	१५.८३	६.१८
२.२	औद्योगिक मजदूर	२५.२५	१४२.८०	१५८.३०	१७३.३०	२२५.००	२४८.१८	२९३.११	३१७.४१	३२८.९५	३७४.६०	३९१.८०	१३.८८	४.५९
	उच्च दक्ष	६.३१	१३१.४०	१४४.८०	१६९.५०	२१४.००	२३३.८३	२७२.५८	३००.३८	३१९.७९	३५६.९१	३६०.०५	११.६१	०.८८
	दक्ष	६.३१	१४०.१०	१५५.१०	१६८.६०	२२०.४०	२४२.२२	२८९.९७	३१४.२५	३२६.८८	३७०.१०	३७२.८५	१३.२२	०.७४
	अर्धदक्ष	६.३१	१४५.६०	१६१.५०	१६९.५०	२२१.८०	२४६.८६	२९०.०८	३१५.८२	३२३.२८	३६३.७५	३६६.६०	१२.५२	०.७८
	अदक्ष	६.३२	१५४.३०	१७१.७०	१८५.६०	२४३.७०	२६९.७८	३१९.६८	३३९.२७	३४५.८१	४०७.५५	४६७.४३	१७.८५	१४.६९
२.३	निर्माण मजदूर	८.२९	१३८.६०	१५६.६०	१८९.९०	२५०.३०	२६८.०७	२८५.८७	३२२.८९	३५४.१०	४०५.७०	४२६.७३	१४.५७	५.१८
	डकर्मी	२.७६	१३४.४०	१५१.३०	१७९.२०	२३५.३०	२४८.८०	२६४.१४	३००.९४	३२९.६३	३७९.१६	३९८.९३	१५.०३	५.२२
	दक्ष	१.३८	१३२.२०	१४९.९०	१७७.००	२२६.१०	२४०.५०	२५५.६६	२९१.०८	३१८.४१	३६८.८५	३८९.७६	१५.८४	५.६७
	अदक्ष	१.३८	१३६.६०	१५२.८०	१८१.३०	२४४.५०	२५७.१०	२७२.६०	३१०.८३	३४०.८५	३८९.४१	४०८.१२	१४.२५	४.८०
	सिकर्मी	२.७६	१३०.१०	१४४.६०	१६९.८०	२२७.५०	२४३.५४	२५२.६३	२८४.३१	३१६.८३	३७१.८८	३८६.५१	१७.३८	३.९३
	दक्ष	१.३८	१२६.७०	१४१.४०	१६७.००	२१७.७०	२३४.९१	२४४.१९	२७६.७१	३१०.८८	३५९.३५	३७४.१२	१५.५९	४.११
	अदक्ष	१.३८	१३३.४०	१४७.७०	१७२.७०	२३७.२०	२५२.२०	२६१.०४	२९१.८८	३२२.७८	३८४.४३	३९८.८७	१९.१०	३.७६
	ज्यामी	२.७७	१५१.३०	१७३.८०	२२०.६०	२८८.१०	३११.७८	३४०.६६	३८३.२७	४१५.७३	४६६.०१	४९४.५९	१२.०९	६.१३
	पुरुष	१.३८	१४९.८०	१७१.६०	२२१.७०	२९२.२०	३१५.१८	३४५.६३	३९२.५४	४२२.०३	४५७.१०	४८०.४४	८.३१	५.११
	महिला	१.३९	१५२.९०	१७६.१०	२१९.५०	२८३.९०	३०८.४३	३३५.७७	३७४.०७	४०९.४८	४७४.८६	५०८.६७	१५.९७	७.१२

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

*** आ.व. २०६९/७० देखिको निजी संगठनहरुको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरिएको ।

अनुसूची ४.१६: राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकांकको वार्षिक बिन्दुगत परिवर्तन

(आधार वर्ष २०६१/६२ = १००)

(प्रतिशत परिवर्तन)

उपभोग्य वस्तुहरू	भार प्रतिशत	आर्थिक वर्ष / फागुन महिना										
		२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६
कुल सूचकाङ्क	**१००.०**	**१९.३**	**१३.७**	**१९.१**	**२७.६**	**९.६**	**१७.०**	**६.८**	**४.७**	**१४.१**	**७.८**	**१०.०**
१. तलव सूचकाङ्क	**२७.०**	**१६.८**	**१३.८**	**०.०**	**१९.३**	**९.४**	**२६.२**	**७.८**	**२.०**	**१८.५**	**९.४**	**६.६**
१.१ निजामती सेवा	२.८	२८.१	१४.६	०.०	१८.७	०.०	३१.३	९.७	०.०	२४.२	०.०	७.४
१.२ सार्वजनिक संस्थानहरू	१.१	२१.९	११.१	०.०	२८.०	०.०	२७.६	७.५	०.७	२१.७	०.०	५.८
१.३ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू	०.६	१८.२	१.३	०.०	४२.४	०.०	४७.७	४.३	२.३	१२.९	१.३	१.१
१.४ सेना तथा प्रहरीबल	४.०	३०.९	१३.०	०.०	२६.५	०.०	३४.५	८.५	०.०	२३.६	०.०	८.१
१.५ शिक्षा	१०.६	१६.१	२२.४	०.०	१९.१	०.०	३०.५	९.१	१.५	२०.७	५.८	१०.३
१.६ निजी प्रतिष्ठानहरू ***	७.९	२.७	०.०	०.०	८.६	५३.८	८.४	४.१	६.६	६.७	३६.३	०.०
२.ज्यालादर सूचकाङ्क	**७३.०**	**२०.१**	**१३.६**	**२५.५**	**२९.८**	**९.६**	**१४.८**	**६.६**	**५.५**	**१३.०**	**७.४**	**११.०**
२.१ कृषि मजदूर	३९.५	२६.९	१७.०	३४.६	२७.१	१२.५	११.१	७.९	५.६	१३.५	७.७	१२.१
२.२ औधोगिक मजदूर	२५.२	१०.६	८.८	१०.४	३४.३	४.७	२४.८	२.७	३.६	११.६	६.६	९.२
२.३ निर्माण मजदूर	८.३	१८.१	१०.६	२०.४	३४.१	६.३	१०.०	१०.४	१०.२	१३.०	८.१	८.५

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

*** आर्थिक वर्ष २०६९/७० देखि केही निजी संगठनहरूको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरिएको।

अनुसूची ४.१७: राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क (प्रथम आठ महिना)

(आधार वर्ष २०६१/६२ = १००)

सि.नं.	समूह / उपसमूह	भार प्रतिशत	२०६७/६८	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६८/६९	२०६९/७०	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६*	प्रतिशत परिवर्तन**	
			फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन*	२०७४/७५	२०७५/७६*
	कूल सूचकाङ्क	**१००**	**२०२.००**	**२१६.६०**	**२५७.७०**	**२७०.४०**	**२८२.४०**	**२९२.५०**	**३३०.४०**	**३३०.८०**	**३५३.००**	**३५६.९०**	**३६९.७०**	**३७८.८०**	**४२१.८०**	**४२९.७०**	**४५४.९०**	**४५८.८०**	**५००.४०**	**७.८५**	**१०.००**
१	**तलब सूचकाङ्क**	**२६.९७**	**१५७.००**	**१५७.००**	**१८७.३०**	**१८७.३०**	**२०४.९०**	**२०४.९०**	**२५८.६०**	**२५८.७०**	**२७८.७०**	**२७८.७०**	**२८४.४०**	**२८४.४०**	**३३६.९०**	**३३६.९०**	**३६८.६०**	**३६८.६०**	**३९३.१०**	**९.४१**	**६.६५**
१.१	निजामती सेवा	२.८२	१९९.३०	१९९.३०	२३६.५०	२३६.५०	२३६.५०	२३६.५०	३१०.६०	३१०.६०	३४०.७०	३४०.७०	३४०.७०	३४०.७०	४२३.२०	४२३.२०	४२३.२०	४२३.२०	४५४.४०	०.००	७.३७
१.२	सार्वजनिक संस्थानहरु	१.१४	१६४.१०	१६४.१०	२१०.००	२१०.००	२१०.००	२१०.००	२६८.००	२६८.९०	२८८.१०	२८८.१०	२९०.१०	२९०.१०	३५३.१०	३५३.१०	३५३.१०	३५३.१०	३७३.५०	०.००	५.७८
१.३	बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु	०.५५	२०४.१०	२०४.१०	२९०.६०	२९०.६०	२९०.६०	२९०.६०	४२९.१०	४२९.१०	४४७.५०	४४७.५०	४५७.७०	४५७.७०	५१६.६०	५१६.६०	५२३.२०	५२३.२०	५२९.२०	१.२८	१.१५
१.४	सैनिक तथा प्रहरी सेवा	४.०१	१८०.२०	१८०.२०	२२७.९०	२२७.९०	२२७.९०	२२७.९०	३०६.५०	३०६.५०	३३२.४०	३३२.४०	३३२.४०	३३२.४०	४१०.८०	४१०.८०	४१०.८०	४१०.८०	४४३.९०	०.००	८.०६
१.५	शिक्षा	१०.५५	१७४.५०	१७४.५०	२०७.८०	२०७.८०	२०७.८०	२०७.८०	२७१.२०	२७१.२०	२९५.८०	२९५.८०	३००.२०	३००.२०	३६२.४०	३६२.४०	३८३.४०	३८३.४०	४२२.७०	५.७९	१०.२५
१.६	निजी संगठनहरु***	७.९	१०२.५०	१०२.५०	१११.३०	१११.३०	१७१.२०	१७१.२०	१८५.६०	१८५.६०	१९३.३०	१९३.३०	२०६.००	२०६.००	२१९.७०	२१९.७०	२९९.४०	२९९.४०	२९९.४०	३६.२८	०.००
२	**ज्यालादर सूचकाङ्क**	**७३.०३**	**२१८.६०**	**२३८.६०**	**२८३.७०**	**३०१.१०**	**३११.००**	**३२४.८०**	**३५६.९०**	**३५७.४०**	**३८०.४०**	**३८५.८०**	**४०१.२०**	**४१३.६०**	**४५३.२०**	**४६४.००**	**४८६.७०**	**४९२.१०**	**५४०.००**	**७.३९**	**१०.९५**
२.१	कृषि मजदूर	३९.४९	२५१.९०	२७९.८०	३२०.१०	३४५.४०	३६०.२०	३८०.५०	४००.१०	४००.१०	४३१.८०	४४१.००	४५६.१०	४७३.६०	५१७.९०	५२२.१०	५५७.६०	५६५.८०	६२५.३०	७.६७	१२.१४
	पुरुष	२०.४९	२५८.८०	२८०.५०	३२१.००	३४४.८०	३५३.६०	३६६.७०	३८४.४०	३८४.४०	४३०.५०	४३९.१०	४४९.४०	४६३.७०	४९७.००	५०१.१०	५३३.३०	५४१.५०	५९४.२०	७.३०	११.४२
	महिला	१९	२४४.४०	२७९.००	३१९.२०	३४६.२०	३६७.२०	३९५.३०	४१७.००	४१७.००	४३३.३०	४४३.१०	४६३.४०	४८४.२०	५४०.६०	५४४.७०	५८३.८०	५९२.००	६५८.८०	७.९९	१२.८५
२.२	औद्योगिक मजदूर	२५.२५	१७६.५०	१८२.४०	२३७.१०	२४३.१०	२४८.३०	२५५.१०	३०९.८०	३०९.८०	३१८.२०	३१८.२०	३२९.६०	३३४.१०	३६७.८०	३९०.४०	३९२.१०	३९२.१०	४२८.००	६.६१	९.१६
	उच्च दक्ष	६.३१	१७४.३०	१७९.५०	२२२.४०	२२९.८०	२३३.३०	२४१.३०	२८९.००	२८९.००	३०१.९०	३०२.१०	३२१.७०	३२५.५०	३५७.१०	३५८.००	३६०.३०	३६०.३०	४०४.२०	०.९०	१२.१८
	दक्ष	६.३१	१७१.४०	१७८.३०	२३२.६०	२३७.२०	२४१.५०	२५१.८०	३०६.८०	३०६.८०	३१४.५०	३१४.५०	३२६.९०	३३२.७०	३७०.००	३७१.९०	३७३.१०	३७३.१०	४१०.४०	०.८४	१०.००
	अर्धदक्ष	६.३१	१७१.५०	१७६.९०	२३६.७०	२४२.३०	२४७.७०	२४९.३०	३०७.००	३०७.००	३१५.९०	३१५.९०	३२२.१०	३२७.८०	३६४.३०	३६५.५०	३६६.९०	३६६.९०	४०७.७०	०.७१	११.१२
	अदक्ष	६.३२	१८८.९०	१९४.९०	२५६.६०	२६३.१०	२७०.७०	२७८.१०	३३६.२०	३३६.२०	३४०.४०	३४०.५०	३४७.५०	३५०.४०	३७९.७०	४६६.१०	४६७.८०	४६७.८०	४८९.५०	२३.२०	४.६४
२.३	निर्माण मजदूर	८.२९	१८७.९०	२१३.७०	२५१.९०	२६६.८०	२६७.८०	२७१.९०	२९४.५०	२९९.३०	३२५.००	३२९.००	३५८.१०	३६९.७०	४०४.८०	४११.६०	४३७.४०	४४५.९०	४७४.७०	८.०५	८.५३
	डकर्मी	२.७६	१७७.८०	२०१.८०	२३८.२०	२४५.५०	२४८.४०	२५०.३०	२७२.७०	२७८.४०	३०२.८०	३०५.४०	३३३.५०	३४५.३०	३७७.८०	३८२.४०	४०७.४०	४१९.१०	४३९.४०	७.८३	७.८५
	दक्ष	१.३८	१७६.००	१९७.३०	२२७.६०	२३५.५०	२३९.७०	२४३.४०	२६३.१०	२६७.५०	२९३.७०	२९५.२०	३२०.१०	३३९.७०	३६८.३०	३७०.५०	३९२.९०	४१०.३०	४३२.००	६.६८	९.९५
	अदक्ष	१.३८	१७९.५०	२०६.३०	२४८.७०	२५५.४०	२५७.१०	२५७.१०	२८२.३०	२८९.४०	३११.९०	३१५.६०	३४६.९०	३५१.००	३८७.२०	३९४.२०	४२१.९०	४२८.००	४४६.७०	८.९६	५.८८
	सिकर्मी	२.७६	१७०.३०	१८९.९०	२२९.५०	२४५.५०	२४३.६०	२४४.३०	२५७.१०	२६२.००	२८५.९०	२८८.५०	३१९.१०	३३६.२०	३७२.००	३७४.३०	३९५.२०	३९९.८०	४२६.७०	६.२४	७.९७
	दक्ष	१.३८	१६८.५०	१८५.७०	२१८.४०	२३६.२०	२३५.१०	२३६.४०	२४७.८०	२५३.३०	२७९.१०	२८०.३०	३१३.८०	३३०.३०	३५८.८०	३६१.००	३७९.००	३८३.००	४१८.५०	५.६३	१०.४२
	अदक्ष	१.३८	१७२.१०	१९४.२०	२४०.७०	२५४.९०	२५२.२०	२५२.२०	२६६.३०	२७०.७०	२९२.६०	२९६.७०	३२४.४०	३४२.२०	३८५.३०	३८७.६०	४११.३०	४१६.६०	४३४.८०	६.७५	५.७१
	ज्यामी	२.७७	२१५.७०	२४९.३०	२८८.००	३०९.२०	३११.३०	३२१.००	३५३.४०	३५७.४०	३८६.००	३९२.८०	४२१.४०	४२७.४०	४६४.५०	४७८.००	५०९.५०	५१८.५०	५५८.००	९.६९	९.५२
	पुरुष	१.३८	२१७.६०	२५१.६०	२९३.००	३१२.७०	३१४.५०	३२५.९०	३५७.२०	३५९.९०	३९६.४०	४०२.८०	४२८.१०	४२८.१०	४५५.१०	४६५.४०	४९४.३०	५०३.३०	५४७.३०	८.६१	१०.७२
	महिला	१.३९	२१३.८०	२४७.००	२८३.००	३०५.७०	३०८.१०	३१६.२०	३४९.७०	३५५.००	३७५.८०	३८२.९०	४१४.८०	४२६.६०	४७३.९०	४९०.५०	५२४.७०	५३३.७०	५६८.७०	१०.७२	८.३९

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

** फागुन–फागुनको विन्दुगत परिवर्तन।

*** आ.व. २०६९/७० देखिको निजी संगठनहरुको तथ्याङ्क अध्याबधिक गरिएको ।

अनुसूची ५.१: मौद्रिक सर्वेक्षण

(रु. करोडमा)

क.सं.	शीर्षक	असार मसान्त									प्रथम आठ महिना			
		२०६७	२०६८	२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	खुद बैदेशिक सम्पत्ति	२१६५२.५०	२२१२६.५५	३८३७७.२१	४६८२३.८	५९९२२.०	७४७२८.७	९५५९८.१	१०१४६३.५	१०५४२९.२	९३०७९.४	९९७४०.०	१००३१०.१	१००५५७.८
२	खुद आन्तरिक सम्पत्ति	६०४४६.१८	७०००५.४६	७४६५३.०२	८४७१३.८	९६६७४.७	११३०५१.४	१२८८५९.८	१५७७०६.७	२०४०१७.५	११६२३९.३	१४७७७०.६	१८२३९७.८	२३४८९८.१
३	कुल आन्तरिक कर्जा	७९६५९.८२	९१०२२.४९	९९४६९.१५	११६५८६.६	१३१४३०.५	१५२७३४.६	१८०५७३.६	२१७७७९.२	२७५५८९.३	१६१२०६.२	१९९९७४.७	२४३१५६.४	३११४६२.७
४	सरकारलाई गएको खुद कर्जा	१३६५२.२९	१६३४३.९४	१६२८८.२१	१६७७८.८	१४१९८.९	१२७२१.१	८७७५.९	१४९४८.९	२७२६३.०	५०२७.०	३४६.४	८५४७.४	२४०१५.३
	क. सरकारमाथिको दावी	१३६५२.२९	१६३४३.९४	१६५२५.४८	१६७९७.३	१६५४९.०	१६१०२.५	२०२७७.८	२५५७६.१	३६२१२.८	१४६३५.८	१९९१७.६	३५९४९.९	३७२०९.७
	ख. सरकारी बचत	०.००	०.००	२३७.२८	१८.५	२३५०.१	३३८१.३	११५०१.८	१०६२७.२	८९४९.८	९६०८.८	१९५७१.२	२७४०२.५	१३१९४.४
५	सरकारी संस्थानलाई गएको कर्जा	८४७.३०	८६०.२७	११३७.५४	१२७०.६	११९०.५	१३३६.१	११६४.१	१३५१.२	१३८६.१	१२९५.७	१२७१.१	१४४९.८	१२५८.८
	(क) वित्तीय	२५९.६९	२२२.६३	१२७.६०	१३१.७	१४८.८	३२६.१	३४१.४	४२८.६	३८२.७	३४१.४	४४३.९	३८३.३	२९०.५
	(ख) गैर–वित्तीय	५८७.६१	६३७.६४	१००९.९४	११३८.९	१०४१.७	१०१०.१	८२२.७	९२२.६	१००३.४	९५४.३	८२७.२	१०६६.५	९६८.३
६	गैर–सरकारी वीत्तीय संस्थालाई गएको कर्जा	१३०५.१९	१०८६.०४	१०६०.८२	१२३४.५	९५८.६	१२८२.८	१४०२.९	१७६३.१	२६६१.७	१५८६.६	१७३०.४	२३३६.८	३६५६.४
७	निजी क्षेत्रलाई गएको कर्जा	६३८५५.०४	७२७३२.२४	८०९८२.५८	९७३०२.६	११५०८२.५	१३७३९४.५	१६९२३०.६	१९९७१६.०	२४४२७८.४	१५३२९६.९	१९६६२६.८	२३०८२२.४	२८२५३२.३
८	खुद अमौद्रिक दायित्व	१९२१३.६४	२१०१७.०३	२४८१६.१३	३१८७२.८	३४७५५.८	३९६८३.१	५१७१३.८	६००७२.५	७१५७१.८	४४९६७.०	५२२०४.२	६०७५८.६	७६५६४.७
९	विस्तृत मुद्रा प्रदाय, एमर (१०+११)	८२०९८.६८	९२१३२.०१	११३०३०.२३	१३१५३७.६	१५६५९६.७	१८७७८०.१	२२४४५७.९	२५९१७०.२	३०९४४६.७	२०९३१८.७	२४७५१०.६	२८२७०७.९	३३५४५५.९
१०	मुद्रा प्रदाय, एम१	२१२०९.७१	२२२३५.१३	२६३७०.५७	३०१५९.०	३५४८३.०	४२४७४.५	५०३२८.७	५६९४०.२	६६९३९.५	५०९८९.२	५३१७९.०	६०५६६.७	६६४४१.८
	(क) मुद्रा	१३९२८.१३	१४१९३.१५	१७०४९.१७	१९५८७.४	२२७५३.७	२७००८.०	३२७४८.३	३६१७४.६	४१५९८.५	३११६२.१	३६१८५.९	४०३८७.३	४२२२६.४
	(ख) चल्ती निक्षेप	७२८१.५८	८०४१.९९	९३२१.४०	१०५७१.६	१२७२९.३	१५४६६.४	१७५८०.४	२०७६५.६	२५३४१.०	१९८२७.१	१६९९३.१	२०१७९.४	२४२१५.५
११	मुद्दती, बचत र कल निक्षेप	६०८८८.९७	६९८९६.८७	८६६५९.६६	१०१३७८.६	१२१११३.७	१४५३०५.७	१७४१२९.१	२०२२३०.०	२४२५०७.२	१५८३२९.५	१९४३३१.६	२२२१४१.२	२६९०१४.१

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

अनुसूची ५.२: मुद्रा प्रदायमा प्रभाव पार्ने कारकहरू

(वार्षिक परिवर्तन, रकममा)

(रु. करोडमा)

क.सं.	शीर्षक	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रथम आठ महिना			
									२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	खुद बैदेशिक सम्पत्ति @	१३१६२.७	६८९४.०	१२७१२.७	१४५०३.६	१८८९१.२	८२१०.६	९६.०	१५८१८.३	५००२.१	-२४७३.०	-५८९८.५
२	खुद आन्तरिक सम्पत्ति @	७७३५.६	११६१३.४	१२३४६.४	१६६७९.८	१७७८६.५	२६५०१.७	५०१८०.४	५७२०.२	१८०५०.६	२६०१०.७	३१९०७.८
३	कुल आन्तरिक कर्जा	८४४६.७	१७११७.५	१४८४३.९	२१३०४.१	२७८३९.०	३७२०५.६	५७८१०.१	८४७१.७	१९४०१.१	२५३७७.२	३५८७३.४
४	सरकारलाई गएको खुद कर्जा	-५५.७	४९०.६	-२५७९.९	-१४७७.८	-३९४५.२	६१७३.०	१२३१४.१	-७६९४.२	-८४२९.५	-६४०१.५	-३२४७.८
	क. सरकारमाथिको दावी	१८१.५	२७१.८	-२४८.२	-४४६.६	४१७५.३	५२९८.३	१०६३६.७	-१४६६.७	-३६०.२	१०३७३.८	९९६.९
	ख. सरकारी बचत	२३७.३	-२१८.८	२३३१.६	१०३१.२	८१२०.५	-८७४.६	-१६७७.४	६२२७.५	८०६९.४	१६७७५.३	४२४४.७
५	संस्थानतर्फ गएको कर्जा	२७७.३	१३३.१	-८०.२	१४५.६	-१७२.०	१८७.१	५१.५	-४०.४	१०७.०	९८.६	-१२७.३
	(क) वित्तीय	-९५.०	४.१	१७.०	१७७.३	१५.४	८७.२	-४५.९	१५.३	१०२.४	-४५.३	-९२.३
	(ख) गैर–वित्तीय	३७२.३	१२९.०	-९७.२	-३१.७	-१८७.४	९९.९	८०.८	-५५.७	४.५	१४३.९	-३५.१
६	गैर सरकारी बित्तीय संस्थालाई गएको कर्जा	-२५.२	१७३.७	-२७६.०	३२४.२	१२०.१	३६०.२	८९८.६	३०३.८	३२७.४	५७३.८	९९४.६
७	निजी क्षेत्रलाई गएको कर्जा	८२५०.३	१६३२०.०	१७७७९.९	२२३१२.०	३१८३६.१	३०४८५.४	४४५६२.४	१५९०२.४	२७३९६.२	३११०६.४	३८२५३.९
८	खुद अमौद्रिक दायित्व @	७११.१	५५०४.०	२४९७.५	४६२४.२	१००५२.५	१०७०३.९	७६२९.७	२७५१.५	१३५०.५	-६३३.५	३९६५.७
९	मुद्रा प्रदाय, एम २ (१०+११)	२०८९८.२	१८५०७.४	२५०५९.१	३११८३.४	३६६७७.७	३४७१२.३	५०२७६.५	२१५३८.५	२३०५२.७	२३५३७.७	२६००९.२
१०	मुद्रा प्रदाय, एम १ (क+ख)	४१३५.४	३७८८.४	५३२४.०	६९९१.५	७८५४.३	६६११.५	९९९९.३	८५१४.८	२८५०.३	३६२६.५	-४९७.७
	(क) मुद्रा	२८५६.०	२५३८.३	३१६६.३	४२५४.३	५७४०.२	३४२६.३	५४२४.०	४१५४.१	३४३७.७	४२१२.७	६२७.८
	(ख) चल्ती निक्षेप	१२७९.४	१२५०.२	२१५७.७	२७३७.२	२११४.०	३१८५.२	४५७५.३	४३६०.७	-५८७.४	-५८६.२	-११२५.५
११	मुद्दती, बचत र कल निक्षेप	१६७६२.८	१४७१८.९	१९७३५.१	२४१९२.०	२८८२३.५	२८१००.८	४०२७७.२	१३०२३.८	२०२०२.४	१९९११.३	२६५०६.९
१२	विदेशी विनिमय नाफा (+) नोक्सान (—)	३०८८.०	१५५२.६	३८५.५	३०३.२	१९७८.१	-२३४५.२	३८६९.७	२५३२.४	-८६०.१	१३१९.६	१०२७.२

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

@ विनिमय नाफा/नोक्सान समायोजन गरिएको।

अनुसूची ५.३: मुद्रा प्रदायमा प्रभाव पार्ने कारकहरू

(वार्षिक परिवर्तन प्रतिशतमा)

क.सं.	शीर्षक	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रथम आठ महिना			
								२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	खुद बैदेशिक सम्पत्ति @	१७.९६	२७.२०	२४.२०	२५.२९	८.५९	०.०९	२१.१७	५.२३	-२.४४	-५.५९
२	खुद आन्तरिक सम्पत्ति @	१५.५६	१४.६०	१७.२५	१५.७३	२०.५७	३१.८२	५.०६	१४.०१	१६.४९	१५.६४
३	कुल आन्तरिक कर्जा	१७.२१	१२.७३	१६.२१	१८.२२	२०.६०	२६.५५	५.५५	१०.७४	११.६५	१३.०२
४	सरकारलाई गएको खुद कर्जा	३.०१	-१५.३८	-१०.४१	-३१.०१	७०.३४	८२.३७	-६०.४८	-९६.०५	-४२.८२	-११.९१
	क. सरकारमाथिको दावी	१.६४	-१.५०	-२.७०	२५.९३	२६.१३	४१.५९	-९.११	-१.७८	४०.५६	२.७५
	ख. सरकारी बचत	-९२.२२	१२६३६.५४	४३.८८	२४०.१६	-७.६०	-१५.७८	१८४.१७	७०.१६	१५७.८५	४७.४३
५	संस्थानततर्फ गएको कर्जा	११.७०	-६.३१	१२.२३	-१२.८७	१६.०७	२.५९	-३.०२	९.१९	७.३०	-१३.१७
	(क) वित्तीय	३.२४	१२.९२	११९.१९	४.७१	२५.५४	-१०.७१	४.७०	३०.००	-१०.५७	-२४.१०
	(ख) गैर–वित्तीय	१२.७७	-८.५३	-३.०४	-१८.५५	१२.१४	८.७६	-५.५२	०.५५	१५.६०	१५.६६
६	गैर सरकारी बित्तीय संस्थालाई गएको कर्जा	१६.३८	-२२.४०	३३.८२	९.३७	२५.६७	५०.९७	२३.७०	२३.३४	३२.५४	३७.३७
७	निजी क्षेत्रलाई गएको कर्जा	२०.१५	१८.३०	१९.३९	२३.१७	१८.०१	२२.३१	११.६०	१६.१९	१५.५८	१५.६६
८	खुद अमौद्रिक दायित्व @	२२.१८	७.८०	१३.३०	२५.३३	२०.७०	१२.७०	६.९०	२.६१	-१.०५	५.५४
९	मुद्रा प्रदाय, एम २ (१०+११)	१६.३७	१९.१०	१९.९१	१९.५३	१५.४६	१९.४०	११.५०	१०.२७	९.०८	८.४१
१०	मुद्रा प्रदाय, एम १ (क+ख)	१४.३७	१७.६५	१९.७०	१८.४९	१३.१४	१७.५६	२०.००	५.६६	६.३७	-०.७४
	(क) मुद्रा	१४.८९	१६.१७	१८.७०	२१.२५	१०.४६	१४.९९	१५.४०	१०.५०	११.६५	१.५१
	(ख) चल्ती निक्षेप	१३.४१	२०.४१	२१.५०	१३.६७	१८.१२	२२.०३	२८.२०	-३.३४	-२.८२	-४.४४
११	मुद्दती, बचत र कल निक्षेप	१६.९८	१९.९७	४३.७७	१९.८४	१६.१४	१९.९२	८.९६	११.६०	९.८५	२१.१०

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

@ विनिमय नाफा/नोक्सान समायोजन गरिएको।

अनुसूची ५.४: खुला बजार कारोबार स्थिति

(रु. करोडमा)

	विवरण	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रथम आठ महिना	
						२०७४/७५	२०७५/७६
क	**तरलता प्रशोचन**	**४७६८०.०**	**५४२५५.०**	**१२४४५.०**	**१९५००.०**	**१३०२५.०**	**१००३५.०**
	बिक्री बोलकबोल	६००.०	९१०.०	०.०	८४०.०	०.०	०.०
	रिभर्स रिपो बोलकबोल	३१५८०.०	२३५९५.०	६४२५.०	८४७५.०	८४७५.०	२०७०.०
	निक्षेप बोलकबोल	१५५००.०	२९७५०.०	६०२०.०	१०१८५.०	४५५०.०	७९६५.०
ख	**तरलता प्रवाह**	०.०	०.०	६०९९.८	१०७३४.०	९७२४.५	२३५३.०
	खरिद बोलकबोल	०.०	०.०	२७७८.८	३७६२.०	३७०९.५	०.०
	रिपो बोलकबोल	०.०	०.०	३३२१.०	६९७२.०	६०१५.०	२३५३.०
ग	**खुद तरलता प्रशोचन(क-ख)**	**४७६८०.०**	**५४२५५.०**	**६३४५.२**	**८७६६.०**	**३३००.५**	**७६८२.०**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

अनुसूची ५.५: ब्याजदर संरचना (प्रतिशत)

भारित औसत ब्याजदर	२०७४ असार	२०७४ असोज	२०७४ पुस	२०७४ चैत	२०७५ असार	२०७५ असोज	२०७५ पुस	२०७५ फागुन
९१ दिने ट्रेजरी विल	०.७१	१.१८	५.८२	४.९८	३.७४	१.७७	०.८६	३.५५
अन्तर–बैंक दर								
वाणिज्य बैंक	०.६४	१.१३	४.४	४.१२	२.९६	१.८६	२.८	५.१५
अन्य वित्तीय संस्था	४.४७	-	५.११	५.७३	५.४	३.४२	३.३५	४.९०
निक्षेप	६.१५	६.१७	६.२१	६.६४	६.४९	६.५७	६.७२	६.६२
कर्जा	११.३३	११.१	११.७९	१२.१०	१२.४७	१२.२६	१२.२९	१२.३३
आधार ब्याजदर	**९.८९**	**१०.०८**	**९.९४**	**१०.४०**	**१०.४७**	**१०.२३**	**९.८**	**९.६५**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

अनुसूची ५.६: निक्षेप परिचालन तथा कर्जा प्रवाह (रु. करोडमा)

शीर्षक	२०७३ असार	२०७३ फागुन	२०७४ असार	२०७४ फागुन	२०७५ असार	२०७५ फागुन	आठ महिनामा प्रतिशत परिवर्तन	
	मसान्त	मसान्त	मसान्त	मसान्त	मसान्त	मसान्त*	२०७४/७५	२०७५/७६
निक्षेप परिचालन								
वाणिज्य बैंक	१७५३४३.०	१९३२५१.०	२०८०३९.०	२२२००३.०	२४५९२१.९	२६६०७८.९	६.७१	८.२
विकास बैंक	२६८९०.०	२६८६१.०	२२१०३.०	२५६२१.०	२८८३४.६	३३०७९.६	१५.९२	१४.७२
वित्त कम्पनी	६३०३.०	५६७७.०	५१७७.०	५५६३.०	६२९४.७	६७८३.७	७.४५	७.७७
बैंक तथा वित्तीय संस्था +	२०१६८२.०	२२००६५.०	२२९९८१.०	२४८७१४.०	२७४२१०.३	३००८६१.३	८.११	९.७२
कर्जा प्रवाह (निजी क्षेत्रमा)								
वाणिज्य बैंक	१३६७२८.०	१६०८३४.०	१७०८९९.०	१९४६०७.०	२०९०४७.९	२३७०४९.३	१३.८७	१३.३९
विकास बैंक	२३२७०.०	२४७७८.०	२००७४.०	२४३३३.०	२५२१०.८	३१३९६.०	२१.२२	२४.५३
वित्त कम्पनी	५६९०.०	५४९२.०	४९२९.०	५२६६.०	५७२२.८	६४६६.१	६.८३	१२.९९
बैंक तथा वित्तीय संस्था+	१६५६८८.०	१९११०४.०	१९५९०१.०	२२४२०५.०	२३९९८१.५	२७४९११.३	१४.४५	१४.५६

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

+ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू बीच एक आपसको निक्षेप समायोजन गरिएको ।

अनुसूची ५.७: क्षेत्रगत आधारमा कर्जा प्रवाहको अवस्था (रु. करोडमा)

क्षेत्र	२०७३ असार	२०७४ असार	२०७५ असार	२०७५ फागुन	२०७५ (असार-फागुन) (प्रतिशत परिवर्तन)	कुल कर्जामा अंश (२०७५ फागुन)
कृषि	७८७९.१०	९००४.१०	१३५७५.६६	१८०४१.७८	३२.९०	६.४९
खानी	३४०.४०	३८९.४०	५०३.३३	७१६.०९	४२.२७	०.२६
उत्पादन	२९६११.१०	३२९८०.००	३९७८५.३५	४७१५६.४८	१८.५३	१६.९६
निर्माण	१८२८७.२०	२१२१८.६०	२५३१५.४६	२९७३५.७४	१७.४६	१०.६९
धातु उत्पादन, मेशिनरी र विद्युतीय उपकरण	१९४७.३०	२५०२.७०	३३१४.८५	३८६३.५७	१६.५५	१.३९
यातायातका सामान उत्पादन र फिटिङ	२९९४.२०	३३६९.२०	३६९३.५८	४२०६.१७	१३.८८	१.५१
यातायात, सञ्चार र सार्वजनिक सेवा	८३९६.७०	१०५१०.००	१३३१६.८१	१५८५०.३३	१९.०२	५.७०
थोक तथा खुद्रा व्यापार	३७४३५.००	४३४६९.८०	५३२०१.९२	६०३५८.५२	१३.४५	२१.७१
वित्तीय, वीमा र स्थीर सम्पत्ति	१३५०५.६०	१६५३९.३०	२०३०३.४८	२१५५८.९३	६.१८	७.७५
सेवा उद्योग	१२६५७.५०	१५६१२.२०	१९७१५.१३	२३२५१.१३	१७.९४	८.३६
उपभोग्य ऋण	६५१८.७०	८५३३.९०	८७१५.६८	८४९५.४९	-२.५३	३.०६
स्थानीय सरकार	१६५.५०	१५८.४०	१५५.३५	२४८.१८	५९.७५	०.०९
अन्य	२८४४६.९०	३४३३४.८०	४०६८१.२९	४४५५९.८५	९.५३	१६.०३
जम्मा	**१६८१८५.२०**	**१९८६२२.४०**	**२४२२७७.८८**	**२७८०४२.२६**	**१४.७६**	**१००.००**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

अनुसूची ५.८: बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको संख्या

वित्तीय संस्था	२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७५*
वाणिज्य बैंक	३२	३१	३०	३०	२८	२८	२८	२८
विकास बैंक	८८	८६	८४	७६	६७	४०	३३	३२
वित्त कम्पनी	७०	५९	५३	४८	४२	२८	२५	२४
लघु वित्त कारोबार गर्ने संस्था	२४	३१	३३	३८	४२	५३	६५	८९
नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजतप्राप्त सहकारी संस्था (सीमित बैंकिङ्ग कारोबार गर्ने)	१६	१६	१५	१५	१५	१४	-	-
नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजत प्राप्त गैर सरकारी संस्था (लघु वित्त कारोबार गर्ने)	३६	३१	२९	२७	२५	२५	-	-
बीमा कम्पनी	२५	२५	२५	२६	२६	२८	२८	४०**
कर्मचारी सञ्चय कोष	१	१	१	१	१	१	१	१
नागरिक लगानी कोष	१	१	१	१	१	१	१	१
हुलाक बचत बैंक	१	१	१	१	१	१	१	१
हुलाक बचत बैंकका कार्यालयहरू	११७	११७	११७	६८	६८	६८	६८	६८

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

*चैत मसान्त।

** फागुन मसान्त।

अनुसूची ५.९: वित्तीय पँहुचका परिसूचकहरु

वित्तीय पँहुचका सूचक	२०७१ असार	२०७२ असार	२०७३ असार	२०७४ असार	२०७५ असार	२०७५ फागुन
बैंक तथा वित्तीय संस्थाको शाखा संख्या						
वाणिज्य बैंक	१५४७	१६७२	१८६९	२२७४	३०२३	३३०५
विकास बैंक	८१८	८०८	८५२	७६९	९९३	११९६
वित्त कम्पनी	२३९	२४२	१७५	१३०	१८६	२००
प्रति बैंक शाखा जनसंख्या	७६६६	७२०६	६५६२	५६१०	४३३४	३६२६
निक्षेप खाताको संख्या	१३१२९५७४	१४९३४६१८	१६८३६०१७	१९६७७००५	२३५४४८५९	२५६५८३८७ #
ऋण खाताको संख्या	९४०००५	१०३३३८३	१०९६५७०	१२१६०९१	१३०१०१०	१३६०३१४ #
शाखारहित बैंकिङ्ग केन्द्र	५०४	५०४	८१२	१००८	१२८५	१३४५ #
मोबाइल बैंकिङ्ग सेवा प्रयोगकर्ता	७६८४२४	१०६८३०३	१७५४५६६	२६६९७३२	५०८६०६९	६३९४९१६ #
इन्टरनेट बैंकिङ्ग सेवा प्रयोगकर्ता	३२८४३४	४१५४६२	५१५४६५	७८३७५१	८३४३०२	८५६६९५ #
एटिमको संख्या	१६५२	१७२१	१९०८	२०८१	२७९१	३०४९ #
डेबिटकार्डको संख्या	३९८८७७९	४५३१७८७	४५१२९७९	४९८०९५८	५५४४२५३	५९६२८३८ #
क्रेडिट कार्डको संख्या	५७८९८	४३८९५	५२०१४	६८९६६	१०४७२१	१००५२७ #
प्रति १००,००० वयस्क जनसंख्यामा निक्षेप खाता संख्या	७३५५३	८२५१०	९१७४७	१०५७९०	८१७०१	८७८४१
प्रति १००,००० वयस्क जनसंख्यामा एटिम संख्या	९	१०	१०	११	१०	१०
प्रति १००,००० वयस्क जनसंख्यामा शाखा संख्या	१५	१५	१६	१७	१५	१६
प्रति १००,००० वयस्क जनसंख्यामा डेबिट कार्ड संख्या	२२३४६	२५०३७	२४५९३	२६७७९	१९२३९	२०४१४
प्रति १००,००० वयस्क जनसंख्यामा क्रेडिट कार्ड संख्या	३२४	२४३	२८३	३७१	३६३	३४४

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

*जनसंख्याको तथ्याङ्क केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको जनसंख्या प्रक्षेपण (मध्यमस्तर) बाट लगिएको।

२०७५ पुस

अनुसूची ५.१०: बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको साधनको स्रोत र उपयोग

(रु. करोडमा)

क.सं.	शीर्षक	असार मसान्त							प्रथम आठ महिना			
		२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५*	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	**कुल निक्षेप**	**१०११८२.२९**	**११८८०९.०२**	**१४०६७६.९५**	**१६८८८२.९९**	**२०१६८१.६२**	**२२९९८०.७६**	**२७४२१०.२९**	**१८३०६२.४३**	**२२००६५.१९**	**२४८७१४.३३**	**३००८६१.२५**
२	चल्ती	९४९०.०३	११३६९.३०	१२९६८.९२	१५९२९.००	१८३४६.०३	१९९०४.७२	२५६२९.८४	१६५७६.५८	१६७०४.५७	२०९२४.९१	२५४९६.०५
३	बचत	३९७१६.८६	४६९४८.५२	५८९७०.५९	७१२४७.१२	८७३६७.९६	८१४१५.३०	९४६८२.१९	८०८०९.७३	८२१२४.१६	९०८८२.०९	१००७६९.५६
४	मुद्दती	३६८२२.३५	४२०९९.४६	४५२९४.१९	५०९२०.११	६१५८६.१४	९९३४२.५८	१२२८०५.६५	५२१०९.८२	८३८५५.१२	१०९५४८.९३	१४२७८३.२४
५	कल	१४४७२.९९	१७४७६.०६	२२३३८.१४	२९५७१.७४	३२७८७.८१	२७२३४.२०	२८८५९.३५	३२०६१.७९	३५५८७.३८	२५१६९.०९	२९३१९.९६
६	मार्जिन	६८०.०७	९१५.६९	११०५.११	१२१५.०२	१५९३.६८	२०८३.९६	२२३३.२६	१५०४.५१	१७९३.९७	२१८९.३१	२४९२.४३
७	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सापटी	४७.३३	२७५.७६	१९३.३०	३२६.१५	६७१.०२	६९३.७३	१२२३.०३	२३६.७५	९६८.७५	१९०३.९६	२४५४.५५
८	अन्य वैदेशिक दायित्व	२५०.७९	२९५.४३	०.४१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	२२१.९०
९	खुद अन्य साधनहरू	१५४०३.८९	१८४५६.८४	१९१४५.३१	२०३९१.६५	२३५९८.०७	३५४६७.७४	४०२३७.८६	१६८५८.४५	३३३३५.५०	४४६९०.४४	५०७९६.३४
१०	**कुल साधनको स्रोत = उपयोग**	**११६८८४.३१**	**१३७८३७.०५**	**१६००१५.९७**	**१८९६००.७८**	**२२५९५०.७०**	**२६६१४२.२३**	**३१५६७१.१९**	**२००१५७.६३**	**२५४३६९.४४**	**२९५३०८.७३**	**३५४३३४.०४**
११	**नगद तथा बैंक मौज्दात**	**२०११८.८८**	**२३०५१.६२**	**२८६८२.६३**	**३५३३७.२९**	**३५६७४.७५**	**४२०४३.१४**	**३९३४२.३७**	**३११६४.९६**	**३९०८४.४५**	**३५३८०.२२**	**३६७५४.६३**
१२	नगद मौज्दात	३०७२.२८	३४८७.२१	४११२.९९	४७२९.२०	५५९०.११	६३०८.२५	७२२०.७४	४८७५.४७	५२२५.०२	६११४.३३	६९५६.५२
१३	राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात	११००२.४३	११७७२.९८	१५६२१.४०	१९२२३.९२	१५४००.६१	२११५९.३१	२०८१३.५१	१३२०३.१६	१८४०५.२३	१७७०३.९७	१५०७९.९६
१४	विदेशी मुद्रा मौज्दात	६८.८१	८५.२१	७८.८७	१३३.६९	९९.९९	१०९.२८	२६८.५०	१२६.८३	१६१.५१	३३०.७६	३८९.४६
१५	विदेशमा रहेको मौज्दात	५९७५.३७	७७०६.२२	८८६९.३८	११२५०.४८	१४५८४.०४	१४४६६.३१	११०३९.६३	१२९५९.४९	१५२९२.७०	११२३१.१६	१४३२८.६९
१६	**कर्जा तथा सापटी**	९६७६५.४२	११४७८५.४४	१३१३३३.३४	१५४२६३.४९	१९०२७५.९४	२२४०९९.०८	२७६३२८.८२	१६८९९२.६७	२१५२८४.९९	२५९९२८.५१	३१७५७९.४१
१७	सरकारमाथिको दावी	१३७०३.१६	१५२२५.६०	१४२१५.७७	१४२४९.७९	१८६३६.९१	२१३८९.४६	२८७५४.०६	१३००२.३१	१६००९.३६	२५९८३.५८	३०६८७.५१
१८	सरकारी संस्थानहरुमाथिको दावी	११२३.२६	१२४४.१६	११३८.३०	१०९२.२७	९२०.२५	१००४.८५	११०५.०८	१०५१.८६	९२४.७४	११६८.७४	१०६८.८१
	वित्तीय	११६.२०	१०८.३५	९९.६६	८५.२९	१००.६६	८५.३७	१०४.७५	१००.६२	१००.६१	१०५.३५	१०३.५७
	गैर-वित्तीय	१००७.०६	११३५.८१	१०३८.६३	१००६.९८	८१९.६०	९१९.४९	१०००.३३	९५१.२४	८२४.१३	१०६३.३९	९६५.२५
१९	गैर सरकारी वित्तीय संस्थाहरु माथिको दावी	१०५९.२२	१२३२.९५	९५६.९९	१२८१.१९	१४०१.३३	१७६१.४९	२६६०.१३	१५८५.०२	१७२८.७६	२३३५.२४	३६५६.३७
२०	निजी क्षेत्रमाथिको दावी	८०५३०.७५	९६८४३.९१	११४६६९.९२	१३६९२४.९१	१६८७८५.६३	१९९३०२.२९	२४३७९८.७९	१५२८३९.२८	१९६१८८.००	२३०४३०.३५	२८२१५६.२९
२१	विदेशी विल खरिद	३४९.०४	२३८.८२	३५२.३६	७१५.३४	५३१.८३	६४०.९९	१०.७७	५१४.२०	४३४.१३	१०.६०	१०.४३
२२	**कर्जा तथा सापटी/निक्षेप अनुपात (%)#**	**८२.०९**	**८३.८०**	**८३.२५**	**८२.९०**	**८५.१०**	**८८.१४**	**९०.२९**	**८५.२०**	**९०.५५**	**९४.०६**	**९५.३६**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिकृष्त

सरकारमाथि दावी समावेश नभएको।

अनुसूची ५.११: वाणिज्य बैंकहरूको साधनको स्रोत र उपयोग

(रु. करोडमा)

क.सं.	शीर्षक	असार मसान्त							प्रथम आठ महिना			
		२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५*	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	**कुल निक्षेप**	**८६१६९.००**	**१०१५५७.८०**	**११९६४७.९४**	**१४५२७४.८८**	**१७५३४३.०६**	**२०८०३८.५७**	**२४५९२१.९०**	**१५७०३२.३१**	**१९३२५१.०९**	**२२२००३.०९**	**२६६०७८.८९**
२	चल्ती	९११३.५२	१०७३०.९८	१२२५४.४८	१५०४४.२९	१७५०८.७२	१९१७०.२३	२४८०४.५६	१५५५१.०२	१५८९९.७८	२०२७३.७१	२४६७०.१६
३	बचत	३०४७१.२३	३५८८०.४६	४५०७६.९१	५५९३५.१०	६९८६९.१२	७०३०२.८१	८११६६.७०	६४१०२.५८	६७८९९.९५	७८१२४.७३	८६१९५.१२
४	मुद्दती	२९७६२.५७	३४५६४.१९	३६५५४.९७	४१७३५.५१	५२३२३.०७	८७९८२.१८	१०६८८६.१५	४२५११.४०	७१८८८.४५	९५४५८.०२	१२३६१९.२४
५	कल	१६१६३.६९	१९४९३.३५	२४६८८.४४	३१३७९.८९	३४०७०.७८	२८५२२.८७	३०८४७.९०	३३३८५.०४	३५७९५.८६	२५९८८.८०	२९१२४.८८
६	मार्जिन	६५७.९८	८८८.८३	१०७३.१३	११८०.०९	१५७१.३७	२०६०.४८	२२१६.५९	१४८२.२७	१७६७.०५	२१५७.८४	२४६९.४९
७	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सापटी	४७.३३	२१८.७६	१९३.३०	३२६.१५	६५१.६३	६२४.३६	११७७.६९	२३२.९६	८७४.८०	१८०२.६७	२३६४.८६
८	अन्य वैदेशिक दायित्व	२१७.५८	२९५.४३	०.४१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	२२१.९०
९	खुद अन्य साधनहरु	१०९५९.१३	१३२१०.५९	१३५५३.४६	१३८८५.५५	१६३२५.३४	२७८९५.२५	३२४८५.७१	१०२०३.११	२५२७४.३६	३६६८४.६०	४२०६८.१५
१०	**कुल साधनको श्रोत = उपयोग**	**९७३९३.०४**	**११५२८२.५९**	**१३३३९५.११**	**१५९४८६.५८**	**१९२३२०.०३**	**२३६५५८.१८**	**२७९५८८.८२**	**१६७४६८.३८**	**२१९४००.२५**	**२६०४९०.३६**	**३१०५११.९०**
११	**नगद मौज्दात र बैंक बैलेन्स**	**१८६१८.२७**	**२१४७२.३३**	**२६७०२.४६**	**३२७८५.९०**	**३२८२७.२९**	**३९५४५.९४**	**३६७७४.६५**	**२८३४८.४६**	**३६५४३.५४**	**३२९६३.२५**	**३४१५९.५६**
१२	नगद मौज्दात	२५७६.२२	२९२९.२८	३३९४.२२	३९३८.३४	४७०६.०६	५५४७.२०	६३७४.१४	४०५८.०५	४४०४.५३	५२९७.०९	६०१६.६८
१३	राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात	१००१३.७८	१०७३५.५७	१४३४८.१४	१७४९३.९८	१३४७१.५९	१९४४२.५९	१९१०८.०६	११२३७.०२	१६७०८.५३	१६१२७.८२	१३३१२.९४
१४	विदेशी मुद्रा मौज्दात	६२.८९	८०.०९	६९.९९	१२५.२१	९२.८१	९९.६७	२५०.०५	११८.१२	१४८.९८	३१०.६१	३६९.०९
१५	विदेशमा रहेको मौज्दात	५९६५.३८	७७२७.३९	८८९०.११	११२२८.३६	१४५५६.८३	१४४५६.४८	११०३८.८९	१२९३५.२७	१५२८१.५०	११२२७.७३	१४४६०.८५
१६	**कर्जा तथा सापटी**	**७८७७४.७७**	**९३८१०.२६**	**१०६६९२.६५**	**१२६७००.६८**	**१५९४९२.७५**	**१९७०१२.२३**	**२४२८१४.१७**	**१३९११९.९२**	**१८२८५६.७१**	**२२७५२७.११**	**२७६३५२.३४**
१७	सरकारमाथि दाबी	१२८९८.७४	१४७२३.०२	१३६३६.७१	१३६३६.३१	१७६९६.३०	२०३०६.१८	२७५८६.३५	१२२८१.१९	१५०५२.३१	२४८१७.८७	२९३२८.१९
१८	सरकारी संस्थानहरुमाथि दाबी	१०९२.४८	१२१५.७६	११०४.३९	१०६२.७४	८८८.२४	९७२.८०	१०६७.९०	१०१०.९३	८८२.६९	११३२.४१	१०५०.०२
१९	गैर सरकारी वित्तीय संस्था हरुमाथिको दाबी	१०९८.४४	१०००.४०	९१४.००	११०४.८३	१४३०.४६	१५८४.७७	२१५२.९७	१४६७.८३	१६४१.३६	१८९१.६५	२९०६.४८
२०	निजी क्षेत्रमाथि दाबी	६३३३६.०८	७६६३२.७२	९०६८५.१९	११०१८१.४७	१३८९४५.९२	१७३५०७.४९	२११९९६.१७	१२३८४५.७८	१६४८४६.२२	१९९६७४.५८	२४३०५७.२३
	निजी क्षेत्रमाथि दाबी	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२१	विदेशी बिल खरीद	३४९.०४	२३८.३७	३५२.३६	७१५.३४	५३१.८३	६४०.९९	१०.७७	५१४.२०	४३४.१३	१०.६०	१०.४३
२२	**कर्जा तथा सापटी / निक्षेप अनुपात (%)**	**७६.४५**	**७७.८७**	**७७.८०**	**७७.८०**	**८०.८७**	**८४.९४**	**८७.५२**	**८०.८०**	**८६.८३**	**९१.३१**	**९२.८४**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिकृष्त।

अनुसूची ५.१२: वाणिज्य बैंकहरूबाट असुल हुन बाँकी कर्जाको क्षेत्रगत विवरण

(रु. करोडमा)

क्षेत्र	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रथम आठ महिना			
								२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
कृषि	२३४०.७३	३१५३.१३	४०२७.०१	५०७०.६२	६११२.५१	७५३४.९९	११६४३.५९	५४३९.९५	६८१४.६२	११०१७.९२	१५६२५.७५
खानी	२३५.८७	३४८.७१	३२५.४७	३०६.४१	२९७.०७	३४६.७८	४४२.०३	३०६.२३	२९१.४३	४१२.४१	६४५.८७
उत्पादन क्षेत्र	१४३९७.२२	१७६६६.१९	२०७४२.८२	२३९७२.२८	२७८३०.४२	३१५९४.२२	३८०५६.३६	२६२५७.४५	३१३९७.५८	३४३६८.९६	४४८४२.८५
निर्माण	६१३१.२२	७१७१.२८	८८७४.०६	११५१७.५७	१४२३०.३५	१७८७७.७२	२१२४८.८१	१२३५२.१२	१७३३७.४९	१९७३५.७९	२४३०४.१२
धातु उत्पादन, मेसिनरी र विद्युतीय उपकरण तथा जडान	८४०.१६	१००४.४४	१०९२.९४	१२४०.२२	१६३२.७५	२२६३.३५	२९८०.२९	१४५३.६५	२०२२.११	२६०४.९७	३४५१.०७
यातायात, उपकरण उत्पादन तथा जडान	१२७८.४०	१२६६.६२	१५४८.८६	१४३७.७२	२१५१.९९	२४२०.५९	२७१९.१७	१७१६.७३	२५०४.२५	२६७८.२९	३२३३.८०
संचार र सार्वजनिक सेवा	२५१७.४७	३०१५.१६	३१४१.११	४१२८.९५	६३८२.८५	८७६१.०२	११२२५.७३	५३७४.६९	७८६४.६०	९८७२.५१	१३२२१.२२
थोक विक्रेता र खुद्रा विक्रेता	१२९२४.९१	१६१५८.८२	२०५४१.५०	२५६२५.२५	३३०८८.६८	३९७९४.५२	४८३९२.७४	२८६९६.२०	३८०६२.६९	४५१०४.९३	५४३४७.५६
वित्त, बीमा र स्थिर सम्पत्ति	६२१८.४८	६६०७.९६	७२८१.३९	८९२२.०३	११४५१.७९	१४८५८.९२	१७९८४.३१	१०१४५.८८	१३५३८.७७	१६२१४.०६	१८८३८.२०
सेवा उद्योग	४५८१.१०	५६८५.५०	६८६२.९५	८८४३.८०	१०३९५.३८	१३७१७.७५	१७४६२.८६	९४७८.४५	१२१८६.५७	१५४८४.४७	२०१६६.८०
उपभोग्य कर्जा	२७०४.७५	३३४८.४२	३९३६.६४	४३०३.५७	५०३२.४५	७००२.२५	७००५.४५	४५८०.५०	६०३८.४८	६६८४.९०	६७७४.८३
स्थानीय सरकार	१२७.१७	११७.६३	१०९.६२	१६२.१८	१५७.६२	१५०.६९	१४९.९९	१५३.५५	१४८.२३	१५०.७६	१५०.३७
अन्य	७९५६.२८	१०१६५.१८	११६१६.४९	१४७८३.६८	२०४८६.४०	२७२६७.०८	३१९२१.७०	१६७६३.३४	२५००६.२३	३२०७९.६०	३४४०८.६३
जम्मा	**६२२५३.७४**	**७५७०९.०५**	**९०१००.८६**	**११०३१४.२९**	**१३९२५०.२५**	**१७३५८९.८७**	**२११२३३.०५**	**१२२७१८.७३**	**१६३२१३.०५**	**१९६४०९.५६**	**२४००११.०६**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिकृष्त।

अनुसूची ५.१३: विकास बैंकहरूको साधनको स्रोत र उपयोगको विवरण

(रु. करोडमा)

क्र.सं.	शीर्षक	असार मसान्त							प्रथम आठ महिना			
		२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	**कुल निक्षेप**	**१२२१२.८०**	**१५५२२.४९**	**२००३२.८९**	**२३०७२.५३**	**२६८८९.५४**	**२२१०२.८१**	**२८८३४.६०**	**२४२४६.५३**	**२६८६०.५९**	**२५६२१.३५**	**३३०७९.६३**
२	चल्ती	३२५.०९	३०८.३७	४२२.८३	५५३.९४	७२३.८३	५५८.८५	७३०.४०	७५५.८०	५९०.५४	५४७.४१	५६०.६०
३	बचत	६०७६.७३	८२९४.५६	१०८३५.७५	१२०६४.०८	१४३४१.९३	९२७८.८१	११४७३.५९	१२९५०.०८	११८६६.२०	१०८६२.४५	१२३३९.००
४	मुद्दती	३७१७.८४	४५०२.८३	५५३९.५१	६२२१.२७	६८२२.२१	८८६७.३०	१२४८१.६२	६४०९.०५	९४७५.४२	१११०५.१६	१५६२७.३०
५	कल	२०७५.३४	२३९१.३८	३२०४.०५	४१९९.७०	४९८०.७४	३३७५.७२	४१३७.११	४११०.९१	४९०२.८७	३०७८.८४	४५३५.५५
६	मार्जिन	१७.७९	२५.३४	३०.७५	३३.५४	२०.८३	२२.१२	११.८८	२०.६९	२५.५७	२७.४९	१७.१७
७	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सापटी	०.००	५७.००	०.००	०.००	०.५०	१८.१४	२२.१०	०.००	८९.५१	८३.००	५७.८६
८	अन्य वैदेशिक दायित्व	३३.२१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
९	खुद अन्य साधनहरू	३००८.६२	३१९२.९४	३७६५.२४	४१५४.९८	४७७२.२७	४९६७.००	५५००.६८	४२०५.९०	५६५३.२९	५९२९.०८	६४५४.०२
१०	**कुल साधनको स्रोत = उपयोग**	**१५२५४.६२**	**१८७७२.४३**	**२३७९८.१४**	**२७२२७.५१**	**३१६६२.३१**	**२७०८७.९५**	**३४३५७.३९**	**२८४५२.४३**	**३२६०३.३९**	**३१६३३.४२**	**३९५९१.५२**
११	**नगद तथा बैंक मौज्दात**	**९८५.०३**	**११८३.०४**	**१४६४.१७**	**१८६८.३३**	**२१९२.२८**	**१९०७.८२**	**२०१९.७१**	**२०३९.३१**	**२०८२.९२**	**१९४६.३४**	**२१७५.९७**
१२	नगद मौज्दात	३६०.८५	४७८.७१	६१२.५७	६८९.४१	७८१.९७	६५१.९२	७१६.१६	७०५.९०	७२५.९९	७०३.६२	८११.६०
१३	नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात	५९९.१०	६७७.३२	८२२.१४	११४८.३८	१३७३.८९	१२३६.४७	१२८४.३८	१२८८.०५	१३३२.४५	१२१९.१५	१३४२.९८
१४	विदेशी मुद्रा मौज्दात	३.७१	५.०९	८.८४	८.४५	७.१७	९.६०	१८.४३	८.७१	१२.५३	२०.१३	२०.३५
१५	विदेशमा रहेको मौज्दात	२१.३८	२१.९३	२०.६१	२२.०९	२९.२६	९.८२	०.७४	३६.६५	११.९५	३.४३	१.०४
१६	**कर्जा तथा सापटी**	**१४२६९.५९**	**१७५८९.३८**	**२२३३३.९७**	**२५३५९.१८**	**२९४७०.००**	**२५१८०.१०**	**३२३३७.६८**	**२६४१३.१२**	**३०५२०.४७**	**२९६८७.०८**	**३७४१५.५५**
१७	सरकारमाथिको दावी	४५०.७२	२९०.९६	२७४.४३	३०८.७८	५५६.११	६८१.४८	७९८.९४	३४८.४८	५६८.०५	७९७.४४	९८८.४६
१८	सरकारी संस्थानहरुमाथिको दावी	२८.१७	२४.२३	२७.३७	१९.५९	१८.८२	१७.०१	७.५२	२०.०५	२३.२४	१३.७९	८.३५
	वित्तीय	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	गैर-वित्तीय	२८.१७	२४.२३	२७.३७	१९.५९	१८.८२	१७.०१	७.५२	२०.०५	२३.२४	१३.७९	८.३५
१९	गैर सरकारी वित्तीय संस्थानहरुमाथिको दावी	३४५७.६३	४११६.१०	५०५१.४५	५४०४.१७	५४१६.७३	४१९९.९९	६१५३.५०	४९१४.०१	४७३३.४५	४०९७.९९	४५७५.८७
२०	निजी क्षेत्रमाथिको दावी	१०३३३.०७	१३१५७.६४	१६९८०.७१	१९६२६.६३	२३४७८.३३	२०२८१.६३	२५३७७.७१	२११३०.५८	२५१९५.७२	२४७७७.८६	३१८४२.८६
२१	विदेशी विल खरिद	०.००	०.४५	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२२	**कर्जा तथा सापटी/निक्षेप अनुपात (%)#**	**११३.१५**	**१११.४४**	**११०.१२**	**१०८.६०**	**१०७.५३**	**११०.८४**	**१०९.३८**	**१०७.५०**	**१११.५१**	**११२.७६**	**११०.१२**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिकृष्त।

सरकारमाथि दावी समावेश नभएको।

अनुसूची ५.१४: वित्त कम्पनीहरुको साधनको श्रोत र उपयोगको विवरण

(रु. करोडमा)

क.सं.	शीर्षक	असार मसान्त							प्रथम आठ महिना			
		२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५*	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	**कुल निक्षेप**	**७५३९.८९**	**६८१६.५१**	**७२०८.०८**	**७१६३.६२**	**६३०२.७९**	**५१७६.८०**	**६२९४.६९**	**७७८४.६३**	**५६७६.६८**	**५५६२.६५**	**६७८३.७**
२	चल्ती	४४८.५२	५४१.०२	५८२.४९	५४२.६४	४५४.२४	४३७.१८	३९७.४८	५२६.०४	५१९.८४	३४७.५८	४९०.५
३	बचत	३४१५.८९	२८९३.०३	३११८.४७	३३७५.५०	३२०४.६९	१८४४.४६	२०४२.५४	३८९८.१९	२३७१.९०	१८९५.४५	२२३६.३
४	मुद्दती	३६०६.६१	३२८९.६२	३३९५.२७	३१५५.००	२४९८.५८	२५१९.७९	३४५१.२६	३२५१.८०	२६१२.२४	३०१४.७५	३७२६.५
५	कल	६४.५८	९१.३२	११०.६३	८९.०८	१४३.७९	३७४.०२	३९८.६२	१०७.०५	१७१.३५	३००.८७	३२४.७
६	मार्जिन	४.२९	१.५२	१.२३	१.३९	१.४८	१.३५	४.७९	१.५५	१.३५	३.९९	५.८
७	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सापटी	०.००	०.००	०.००	०.००	१८.८९	५१.२३	२३.२४	३.७९	४.४४	१८.२९	३१.८
८	अन्य वैदेशिक दायित्व	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०
९	खुद अन्य साधनहरू	२४९१.५४	२५९१.८०	२६८८.५६	२८९१.०२	३१६६.३२	२६६९.४७	२९२८.८६	३२९४.१२	२९८७.८२	२७२७.७९	३२४९.२
१०	**कुल साधनको स्रोत = उपयोग**	**१००३१.४३**	**९४०८.३१**	**९८९६.६४**	**१००५४.६४**	**९४८८.००**	**७८९७.४९**	**९२४६.७९**	**११०८२.५४**	**८६६८.९४**	**८३०८.७२**	**१००६४.७**
११	**नगद तथा बैंक मौज्दात**	**५२८.८१**	**४५७.४३**	**५५७.३७**	**६८३.०६**	**६५७.२३**	**५८९.३८**	**५५१.५२**	**७८९.९७**	**४५८.७४**	**४७०.६३**	**५५२.३**
१२	नगद मौज्दात	१३५.२१	९७.२८	१०६.१९	१०१.४५	१०२.०८	१०९.१३	१३०.४४	१११.५२	९४.४९	११३.६२	१२८.२
१३	नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात	३८९.५४	३६०.१०	४५१.११	५८१.५५	५५५.१४	४८०.२४	४२१.०७	६७८.०९	३६४.२५	३५७.००	४२४.०
१४	विदेशी मुद्रा मौज्दात	२.२१	०.०३	०.०४	०.०४	०.०१	०.०१	०.०१	०.०१	०.००	०.०१	०.०
१५	विदेशमा रहेको मौज्दात	१.८४	०.०३	०.०३	०.०३	०.००	०.००	०.००	०.३५	०.००	०.००	०.०
१६	**कर्जा तथा सापटी**	**९५०२.६२**	**८९५०.८८**	**९३३९.२७**	**९३७१.५७**	**८८३०.५३**	**७३०८.०७**	**८६९५.२७**	**१०२९२.५८**	**८२१०.१९**	**७८३८.०४**	**९५१२.४**
१७	सरकारमाथिको दावी	३५३.७०	२११.६३	३०४.६३	३०४.७०	३८४.५०	४०१.८०	३६८.७७	३७२.६५	३८९.००	३६८.२७	३७०.९
१८	सरकारी संस्थानहरुमाथिको दावी	२.६०	४.१८	६.५३	९.९४	१३.१९	१५.०४	२९.६६	२०.८९	१८.८०	२२.५३	१०.४
	वित्तीय	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०
	गैर-वित्तीय	२.६०	४.१८	६.५३	९.९४	१३.१९	१५.०४	२९.६६	२०.८९	१८.८०	२२.५३	१०.४
१९	गैर सरकारी वित्तीय संस्थानहरुमाथिको दावी	२२८४.७१	१६८१.५२	२०२४.०९	१९४०.१३	२०७१.४६	१३७८.०६	१८७१.९४	२०३६.१२	१६५६.३२	१४६९.३३	१८७४.९
२०	निजी क्षेत्रमाथिको दावी	६८६१.६१	७०५३.५५	७००४.०२	७११६.८१	६३६१.३७	५५१३.१७	६४२४.९०	७८६२.९२	६१४६.०७	५९७७.९१	७२५६.२
२१	विदेशी बिल खरिद	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०
२२	**कर्जा तथा सापटी/निक्षेप अनुपात (%)#**	**१२१.३४**	**१२८.२१**	**१२५.३४**	**१२६.६०**	**१३४.००**	**१३३.४१**	**१३२.२८**	**१२७.४०**	**१३७.७८**	**१३४.२८**	**१३४.८**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

सरकारमाथि दावी समावेश नभएको।

अनुसूची ५.१५: लघु वित्त वित्तीय संस्थाहरुको साधनको स्रोत र उपयोग

(रु. करोडमा)

विवरण	असार मसान्त							पुस मसान्त		
	२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५*	२०७३	२०७४	२०७५*
दायित्व										
पूँजी कोष	२८१.१०	३८०.१०	५८०.९७	६२०.३५	८६७.३७	१२७६.३६	१७४४.३६	११४३.३५	१६०६.२०	२२४९.३५
निक्षेप	५१२.८०	७२२.५०	१११९.९९	१६०५.८०	२४०९.५३	३४४०.१२	४९५४.८८	२८०४.७०	४०९७.३६	६०६२.५३
ऋण / सापटी	१६५७.५०	२०२१.४०	२८५८.१३	३८४९.७०	५२४३.१४	६६९५.३०	८७६८.३७	५९००.९५	७५६३.०६	१०४००.७६
अन्य दायित्व	४७२.४०	३६६.१०	३८५.३६	५२६.८१	७२०.०१	१०१७.२१	१६९०.६९	८६७.२१	११७०.६७	१८७१.१०
नाफा नोक्सान हिसाव	५७.८०	८४.९०	११४.००	२६०.४१	३३०.६३	३७१.८९	४०२.७१	२०८.१०	१७८.१०	२५८.७७
सम्पत्ति = दायित्व	**२९८१.५०**	**३५७५.१०**	**५०५८.४५**	**६८६३.०७**	**९५७०.६७**	**१२८००.८८**	**१७५६१.०१**	**१०९२४.३२**	**१४६१५.३९**	**२०८४२.५१**
सम्पत्ति										
तरल सम्पत्ति	५६४.९०	६३३.००	९७९.३८	६८२.४७	११०७.३२	१२७४.१०	१६३८.३१	११८०.९८	१४५३.२४	१७९५.५६
लगानी	२१९.१०	३०८.००	४७.०३	२४७.८१	२८४.३५	२७५.३१	२४९.५५	२२०.३३	३७१.४९	४९६.४०
कर्जा तथा सापटी	१७७०.००	२३३९.२०	३६४२.६०	५५३२.७३	७७२३.२९	१०६५१.५२	१४५९५.१५	९०१६.८६	१२१७२.२०	१७५४६.६०
अन्य सम्पत्ति	४१५.९०	२८१.७०	३७४.९२	३९५.४५	४५४.६२	५९२.९९	१०७१.८५	५०४.५२	६१३.३७	१०००.९७
नाफा नोक्सान हिसाव	११.८०	१३.२०	१४.५२	४.६२	१.०९	६.९६	६.१४	१.६२	५.०९	२.९८

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

अनुसूची ५.१६: ग्रामीण स्वावलम्बन कोषको अवस्था (रु. करोडमा)

क्र.स	विवरण	२०७२ असार	२०७३ असार	२०७४ असार	२०७५ असार	२०७५ पुस
१	कर्जा वितरण भएको जिल्ला संख्या	६८.००	७०.००	७०.००	७०.००	७२.००
२	कर्जा वितरित संस्था संख्या	१०२४.००	११०४.००	११६५.००	११८९.००	१२१७.००
३	लाभान्वित परिवार संख्या	४९२४५.००	५५३०४.००	५८८३०.००	६११६७.००	६२७४४.००
४	वितरित कर्जा रकम (रु. करोडमा)	१७०.१०	२००.१०	२२९.८०	२४३.००	२५०.००
५	असुल भएको रकम (रु. करोडमा)	११६.५०	१४४.४०	१६९.६०	१९६.००	२०७.००
६	लगानीमा रहिरहेको रकम (रु. करोडमा)	५३.६०	५५.६०	६०.२०	४७.००	४३.००
७	भाखा नाघेको कर्जा (असुल हुनुपर्ने रकमको प्रतिशत)	५.३८	४.६६	४.५०	५.३३	५.१०
८	कर्जा असुली (प्रतिशत)	९४.६०	९५.३०	९५.५०	९४.६७	९४.९०

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* गैर सरकारी संस्था मार्फत गएको समेत जोडिएको।

अनुसूची ५.१७: सहकारी संस्थाको आधारभूत स्थिति

(रकम रु. करोडमा)

आर्थिक वर्ष	संस्था संख्या	सदस्य संख्या	शेयर पुँजी	बचत परिचालन	ऋण लगानी	प्रत्यक्ष रोजगारी संख्या
२०६९/७०	२७९१४	४१०४०२५	२८८२३०६०	१४७०६९६६३	१३७०८४८७३	५२०००
२०७०/७१	३११७७	४५५५२८६	६११८६२०१	१७२५२९३५०	१५४६३१६०४	५४०००
२०७१/७२	३२६६३	५१००३७०	६३०५९९१४	२०२४२०५३५	१८८०७८४३९	५७८५४
२०७२/७३	३३५९९	६०३०८५७	७१३५७८८२	२९५७२७८०२	२८९८२५०४१	५६४७५
२०७३/७४	३४५१२	६३०५५८१	७३१७८७१५	३०२१६४५१३	२७३७१०४३९	६०५१७
२०७४/७५**	३४५१२	६४५१३३३	७६०९४६२३	३११२२८९४०	२७६४४७०७९	६११२२
२०७५/७६*	३४७३७	६५१२३४०	७६६४	३४५५९	३३२७१	६३५००

स्रोतः सहकारी विभाग, २०७५।

*चालु आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को फागुन मसान्तसम्म।

** वार्षिक तथ्यांक नभएको। गत आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को फागुन मसान्तसम्मको मात्र।

अनुसूची ५.१८: प्राथमिक बजार

(रु.करोडमा)

	विवरण	आर्थिक वर्ष								प्रथम आठ महिना			
		२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	पूँजी परिचालन	७०७.७७	२९५.०१	११८५.०५	८२६.६८	१४४३.५२	१८९९.८५	५९३९.००	५३३०.००	१२४७.१६	३४६६.५२	३२८५.४८	२२३७.५५
क)	साधारण सेयर	१७२.८४	१२९.८५	३११.१७	१५७.३५	६९७.७३	८५९.४२	९५०.००	१९८०.००	८११.४५	८८०.४७	५५२.७४	४६७.८०
ख)	हकप्रद सेयर	५०४.९३	४५.१६	३९३.८८	४२४.३३	२३०.७९	९४०.४३	४५६४.००	२५७०.००	३३५.७१	२३०१.०५	१९५२.७४	३११.७५
ग)	अग्राधिकार सेयर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
घ)	डिवेञ्चर	३०.००	१२०.००	३५५.००	१४५.००	२९०.००	-	-	३००.००	-	-	३००.००	१४५८.००
ङ)	नागरिक एकांक योजना	३१.५४	३२.७०	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
च)	म्यूच्युअल फण्ड	-	-	१२५.००	१००.००	२२५.००	१००.००	४२५.००	४८०.००	१००.००	२८५	४८०.००	-
२	पूँजी परिचालनकर्ता संगठित संस्थाहरुको संख्या	४७	२५	३६	४५	४८	५२	१०१	८७.००	३०	५५	५२	३४.००

स्रोतः नेपाल धितोपत्र बोर्ड, २०७५, नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लि., २०७५ तथा केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, २०७५ ।

* आधार वर्ष २०५०, बिन्दु १००

अनुसूची ५.१९: दोस्रो बजार

(रु.करोडमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष								प्रथम आठ महिना			
	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७४/७५	२०७५/७६
धितोपत्र कारोवार रकम	६६६.५३	१०२७.२८	२२०४.८८	७७२९.८५	६५३३.१५	१६३९५.७७	२०४७८.८१	१२१२९.९६	७०११.९०	१३२३४.०३	८५८२.०२	५६९९.०२
कारोवार भएको धितोपत्रको संख्या (हजारमा)	२६२४०.३९	४१८७८.९०	८१५७१.७०	२१४१४३.५६	१५९७१७.४७	३०२०२१	३९२५९८.२	२९३६९४.६	१३७३३६.५४	२५७३२९.१	२००८६२.८३	२००८४४.६
कारोवार संख्या	३०२३६४.००	२९३४८९.००	२९२३६६.००	५६६३८९.००	४७७२७८	८३६९०२	१३५५५८५	१३१००९०	४२९१८०.००	८०१०९५	८५७८७०	७६६११३
बजार पुँजीकरण	३२३४८.४३	३६८२६.२१	५१४४९.२१	१०५७१६.००	९८९४०.३९	१८९०१३	१८५६८२.९४	१४३५१३.८	१४२०९१.१४	१५३६९२.८१	१५०५५७.६	१४११८९.१५
बजार पुँजीकरणमा कारोवारको प्रतिशत	२.०६	२.७९	१.५९	७.३१	६.६	८.७	११	८.५	७.४	१२.९	८.६	-
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा बजार पुँजीकरणको प्रतिशत	१९.४८	२३.४१	३०.२४	४०.००	४६.५	८४.१	७१.४	४७.७	६३.२	५९.१	५७.९	-
सूचीकृत धितोपत्रको चुक्ता मूल्य	१००२३.८०	११०६१.००	१२६४८.९०	१४७५३.९९	२१०५८.८६	२०४०१.९६	२८९५९.०४	३५२०९.४५	२५५४३.७१	२५१५८.८९	३३६८५.२५	३९१६३.०५
सूचीकृत संगठित संस्थाहरुको संख्या	२०९.००	२१६.००	२३०.००	२३३.००	२३२	२२९	२०८	१९६	२३०.००	२१२	१९४	२०५
धितोपत्र कारोवारको प्रकार (Script Traded)	२२२.००	२३०.००	२३०.००	२६९.००	२७१	२७४	२७०	२५९	२५५.००	२४४	२४४	२५५
नेप्से परिसूचक (विन्दुमा)*	३६२.८५	३८९.७४	५१८.३३	१०३६.११	९६१.२३	१७१८.१५	१५८२.६७	१२१२.३६	१३१८.८८	१३५५.२३	१२८५.९६	११५५.४६

स्रोतः नेपाल धितोपत्र बोर्ड, २०७५, नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लि.

* आधार वर्ष २०५०, विन्दु १०० ** अनुमानित

अनुसूची ६.१: वैदेशिक व्यापारको स्थिति

(रु. करोडमा)

विवरण	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रथम आठ महिना	
												२०७४/७५	२०७५/७६*
निर्यात एफ.ओ.बी.	**५९२६.७**	**६७६९.८**	**६०८२.४**	**६४३३.९**	**७४२६.१**	**७६९१.७**	**९१९९.१**	**८५३१.९**	**७०११.७**	**७३०४.९**	**८१६३.३**	**५३४२.४**	**६१२२.४**
भारत	३८५५.६	४१००.६	३९९९.४	४३३६.०	४९६१.६	५१००.०	५९६१.४	५५८६.५	३९४९.४	४१४४.९	४६६०.५	३०५३.७	३८५७.४
चीन	-	-	-	-	-	२०८.६	२८४.१	२२३.०	१६८.२	१७०.१	२८७.९	१८६.५	१३५.१
अन्य मुलुकहरु	२०७१.१	२६६९.२	२०८३.०	२०९७.९	२४६४.५	२३८३.२	२९५३.७	२७२२.५	२८९४.२	२९८९.८	३२१४.९	२१०२.२	२१३०.०
आयात सी.आइ.एफ.	**२२१९३.८**	**२८४४७.०**	**३७४३३.५**	**३९६१७.६**	**४६१६६.८**	**५५६७४.०**	**७१४३६.६**	**७७४६८.४**	**७७३५९.९**	**९९०११.३**	**१२४२८२.७**	**७६६५३.३**	**९४९१०.७**
भारत	१४२३७.७	१६२४३.८	२१७११.४	२६१९२.६	२९९३९.०	३६७०३.१	४७७९४.७	४९१६५.६	४७७२१.३	६३३६७.०	८०९८१.४	५०२२३.१	६१२५९.६
चीन	-	-	-	-	-	६२४५.१	७३३१.९	१००१६.६	११५६९.४	१२७२४.५	१५९६३.६	१००८९.७	१३९०३.८
अन्य मुलुकहरु	७९५६.१	१२२०३.२	१५७२२.१	१३४२५.०	१६२२७.८	१२७२५.८	१६३१०.०	१८२८६.२	१८०६९.२	२२९१९.९	२७३३७.६	१६३४०.६	१९७४७.३
व्यापार सन्तुलन	**-१६२६७.१**	**-२१६७७.२**	**-३१३५१.१**	**-३३१८३.७**	**-३८७४०.७**	**-४७९८२.३**	**-६२२३७.५**	**-६८९३६.५**	**-७०३४८.२**	**-९१७०६.४**	**-११६११९.४**	**-७१३१०.९**	**-८८७८८.२**
भारत	-१०३८२.१	-१२१४३.२	-१७७१२.१	-२१८५६.५	-२४९७७.३	-३१६०३.१	-४१८३३.३	-४३५७९.१	-४३७७१.९	-५९२२२.०	-७६३२०.९	-४७१६९.४	-५७४०२.२
चीन	-	-	-	-	-	-६०३६.६	-७०४७.८	-९७९३.७	-११४०१.३	-१२५५४.४	-१५६७५.७	-९९०३.२	-१३७६८.७
अन्य मुलुकहरु	-५८८५.०	-९५३४.०	-१३६३९.१	-११३२७.२	-१३७६३.३	-१०३४२.६	-१३३५६.३	-१५५६३.७	-१५१७५.०	-१९९३०.०	-२४१२२.७	-१४२३८.४	-१७६१७.४
कुल व्यापार	**२८१२०.४**	**३५२१६.७**	**४३५१५.९**	**४६०५१.४**	**५३५९२.९**	**६३३६५.८**	**८०६३५.७**	**८६०००.३**	**८४३७१.६**	**१०६३१६.२**	**१३२४४६.०**	**८१९९५.७**	**१०१०३३.१**
भारत	१८०९३.२	२०३४४.४	२५७१०.८	३०५२८.६	३४९००.६	४१८०३.१	५३७५६.१	५४७५२.१	५१६७०.६	६७५११.९	८५६४१.९	५३२७६.८	६५११७.०
चीन	-	-	-	-	-	६४५३.७	७६१५.९	१०२३९.६	११७३७.६	१२८९४.७	१६२५१.६	१०२७६.२	१४०३८.८
अन्य मुलुकहरु	१००२७.२	१४८७२.४	१७८०५.१	१५५२२.८	१८६९२.३	१५१०८.९	१९२६३.७	२१००८.७	२०९६३.४	२५९०९.७	३०५५२.५	१८४४२.८	२१८७७.३
कुल व्यापारमा अंश (प्रतिशत)	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**
भारत	६४.३	५७.८	५९.१	६६.३	६५.१	६६.०	६६.७	६३.७	६१.२	६३.५	६४.७	६५.०	६४.५
चीन	-	-	-	-	-	१०.२	९.४	११.९	१३.९	१२.१	१२.३	१२.५	१३.९
अन्य मुलुकहरु	३५.७	४२.२	४०.९	३३.७	३४.९	२३.८	२३.९	२४.४	२४.८	२४.४	२३.१	२२.५	२१.७

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५। * अपरिष्कृत।

आर्थिक वर्ष २०६९/७० भन्दा अघिको चीनको तथ्याङ अन्य मुलुकमा समावेश भएको ।

अनुसूची ६.२: वस्तुगत व्यापार (एस.आइ.टी.सी. समूह)

(रु. करोडमा)

एस.आइ.टी.सी. समूह	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रथम आठ महिना	
												२०७४/७५	२०७५/७६*
निर्यात	**५९२६.७**	**६७६९.८**	**६०८२.४**	**६४३३.९**	**७४२६.१**	**७६९१.७**	**९१९९.१**	**८५३१.९**	**७०११.७**	**७३०४.९**	**८१६३.३**	**५३४२.४**	**६१२२.४**
खाद्य वस्तु तथा जीवजन्तु	१३१६.५	१९१४.५	१३१५.५	१४५३.२	१५९३.०	१८०८.९	२१६६.७	२०२०.९	१६४२.१	१८३०.६	२०८५.७	१४०५.८	१२६७.०
सुर्ति तथा पेय पदार्थ	२.४	३५.४	१.८	०.२	१०.२	२१.४	१९९.१	२३४.७	४७.८	२५.०	२४.८	१५.७	१७.०
अप्रशोधित पदार्थ र अखाद्य वस्तुहरु	१३५.१	१९७.३	२४७.०	१९२.३	२५८.७	३२७.९	४९९.२	३२७.४	२२१.८	२९९.३	३१५.८	१९३.९	३१७.०
खनिज इन्धन र चिल्लो पदार्थहरु	०.०	४.२	०.०	०.०	०.०	०.८	०.६	०.०	०.१	०.०	१.४	०.८	०.१
जीवजन्तु तथा वनस्पतिको तेल तथा बोसो	२०६.२	३६.३	२६.७	४०.९	३३.२	१५.६	२४.३	११.१	१०.७	१५.९	४०.६	६.५	५८०.२
रसायन तथा औषधि	२८२.४	३०८.७	१६७.७	२६८.०	२७३.७	३८५.२	४६९.१	४८७.३	४६१.८	४४२.१	४७०.३	३२३.४	२८१.१
वर्गिकृत तयारी वस्तुहरु	२९६४.३	२८२४.२	३३३९.५	३३४९.७	३९००.९	३९८५.८	४३७७.३	४१०७.८	३२६६.६	३४४५.३	३७२०.४	२४०९.६	२६७१.५
यातायात तथा यान्त्रिक उपकरण	९१.३	६२.५	७२.५	३८.०	२७.८	५१.९	६८.१	३८.६	४०.०	२०.५	१४५.२	८५.२	४१.३
विविध तयारी वस्तुहरु	९२८.२	१३८६.०	९११.७	१०९१.१	१३२८.४	१०९३.८	१३९४.३	१३०४.१	१३२०.५	१२२६.१	१३५९.२	९०१.५	९४७.३
वर्गीकृत नभएका वस्तुहरु	०.३	०.६	०.०	०.६	०.३	०.३	०.४	०.०	०.३	०.०	०.०	०.०	०.०
आयात	**२२१९३.८**	**२८४४७.०**	**३७४३३.५**	**३९६१७.६**	**४६१६६.८**	**५५६७४.०**	**७१४३६.६**	**७७४६८.४**	**७७३५९.९**	**९९०११.३**	**१२४२८२.७**	**७६६५३.३**	**९४९१०.७**
खाद्य वस्तु तथा जीवजन्तु	१५८३.८	२०४७.१	२३७६.६	२९२६.३	४०७८.३	६१११.९	८९६५.४	९९६२.०	१०९७५.६	१३०६२.३	१५१११.२	९७०५.४	११०४१.३
सुर्ति तथा पेय पदार्थ	१२३.८	१४१.३	२८५.५	२१६.७	३०८.२	४४४.९	४८३.०	५०४.१	६४१.३	८०१.१	८२८.६	४७२.१	५५३.०
अप्रशोधित पदार्थ र अखाद्य वस्तुहरु	८३६.५	१२५४.३	१९८८.९	१९४८.०	१७७७.३	२१३६.५	३१८१.०	३२३३.२	३३३९.२	३६६५.५	४१९८.४	२५४०.४	३२८६.१
खनिज इन्धन र चिल्लो पदार्थहरु	४३९६.९	४५२९.४	५६७८.१	८१२३.५	१०२७७.१	११९४७.१	१४७८२.७	१२६९५.१	८४०८.८	१४१३७.९	१९७८३.६	११६२७.५	१५९५९.८
जीवजन्तु तथा वनस्पतिको तेल तथा बोसो	९३९.९	९००.४	९३२.१	१४७३.४	१७९१.८	१७५५.२	२२३३.७	२२५०.४	२११५.३	३०१५.६	२८६१.२	१९१७.९	२२१२.१
रसायन तथा औषधि	२६८६.३	३१५८.०	३९६७.०	४५२७.२	४९०१.७	६४२४.३	८४१८.१	९१५५.५	१०३९६.२	१०२८५.७	१२५५७.७	७९८८.२	९७७९.७
वर्गिकृत तयारी वस्तुहरु	५७४४.८	७६०७.०	११६१३.०	९१३३.८	११४७८.२	१०९५६.६	१४००३.८	१७५७६.२	१६३१३.२	२१०८९.९	२७९८९.३	१६७२९.८	२११६८.५
यातायात तथा यान्त्रिक उपकरण	४८००.६	६८०१.०	८४५१.७	८५३३.२	८२४१.४	१००२०.३	१२४९०.१	१७२३७.८	१८९७६.४	२४७००.७	३१४००.३	१९७११.५	२२०४७.२
विविध तयारी वस्तुहरु	१०७२.६	१९९७.७	२१३६.७	२७२३.५	३२९७.२	३२६५.९	४३९९.४	४२१५.१	४५८६.४	५५०९.६	६३३२.२	३८९८.२	६५१९.५
वर्गीकृत नभएका वस्तुहरु	८.४	१०.८	४.१	१२.०	१५.५	२६११.४	२४७९.४	६३९.०	१६०७.४	२७४३.२	३२२०.४	२०६२.५	२३४३.४

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५। * अपरिष्कृत।

अनुसूची ६.३: भारत निर्यात भएका केही प्रमुख वस्तुहरु

(रु. करोडमा)

क.स.	विवरण	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रथम आठ महिना	
													२०७४/७५	२०७५/७६*
१	चामल	०.०	०.०	०.२	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
२	मकै	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
३	तोरी र सस्यूँ	३.५	७.७	१.१	२.६	०.६	०.३	१.८	४.७	६.४	२.८	३.२	२.२	२.०
४	जडीबुटी	१४.९	२०.७	२३.९	१७.२	९.०	३१.३	२४.५	५०.०	३७.३	६०.४	७२.९	४८.३	५३.९
५	घ्यू	१०.२	१०.७	१२.७	३२.२	३७.१	१३.६	१५.६	१५.५	१३.८	१४.५	११.९	९.७	८.२
६	सुठो	५.४	६.८	९.१	०.३	२.०	१.२	०.०.	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
७	दाल	३१.५	३८.२	२.८	०.९	२०.३	०.१	०.४	१२.७	२७.९	०.०	०.०	०.०	०.०
८	जीवित जनावर	५.२	२.४	३.७	६.६	२४.९	४१.०	२३.४	२०.५	१०.५	१२.७	६.९	६.८	०.८
९	मैदा	०.४	८.२	४.१	१.०	०.०	०.०	-१.०	०.०	०.०	१.०	०.०	०.०	०.०
१०	अदुवा	५४.३	३३.५	३५.४	३०.२	३६.७	१३१.२	४६.९	४६.१	५२.२	२३.२	७०.१	४१.९	३६.०
११	पीना	४०.५	५३.३	४९.८	५१.०	६४.३	६३.८	७०.६	६१.३	१००.१	१४६.०	१४८.१	९४.५	१११.२
१२	खयर	५४.४	१२१.७	१६८.२	१११.४	१००.३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
१३	चामलको ढुटोको तेल	१९.७	१४.३	११.२	७.७	१९.१	१३.४	१९.५	७.३	६.३	२.४	१.२	१.२	०.०
१४	कच्चा जुट	३.१	१४.६	६.५	०.०	०.०	४.४	४.४	०.२	१.३	४.०	०.०	०.०	०.५
१५	जुट कटिङ्ग	१.१	५.७	६२.१	०.०	०.०	०.०	-१.०	०.०	०.०	१.०	०.०	०.०	०.०
१६	जुटका सामान	२५८.३	१२८.३	२८९.७	३९९.८	४०६.५	४१०.८	४३०.२	४२७.३	४२४.६	४४६.१	४६४.४	३१४.९	३५५.३
१७	क. चट्टी	५२.९	२०.७	३६.४	८९.४	१०९.५	०.०	०.६	१.१	८.६	१३.८	२२.०	१४.८	२०.१
१८	ख. बोरा	१२२.०	४५.९	२०१.७	१८६.६	२१०.२	३६७.३	३५७.९	३७४.७	३७८.७	३६१.३	४४१.९	२९९.७	३३५.२
१९	ग. डोरी	८३.४	६१.७	५१.६	१२३.८	८६.८	४३.५	७१.८	५१.६	३७.३	७०.९	०.४	०.४	०.०
२०	अलैंची	१०३.५	१२१.६	१३१.६	१९१.५	३२७.६	३८५.०	४२६.७	३८४.०	४६३.३	३९०.६	४८४.६	३५९.४	२२२.३
२१	चाउचाउ	५३.३	८०.३	५७.६	५१.८	४५.८	३५.७	५२.२	६२.१	४५.६	६५.६	५३.७	३०.४	४७.२
२२	गाइवस्तुको दाना	१७.७	३५.१	१४.४	६.४	८.३	२.७	२६.७	६१.७	३८.३	५५.५	४६.८	३०.८	३६.७
२३	टुथपेष्ट	४७.६	८१.३	६७.३	९७.३	१०९.९	९३.६	११३.३	९८.५	१०१.३	६४.९	७६.३	४९.४	५०.६
२४	पोलिष्टर धागो	२६१.८	२५०.०	३३९.८	२६४.१	३६५.७	४७४.२	५१५.३	५०१.८	३२५.३	२८१.७	३६६.५	२०४.७	३९४.१
२५	च्यवनप्राश र हाजमोला	१३.२	१६.३	१३.९	५७.६	८४.८	६७.१	८९.५	९०.७	७३.१	६८.१	०.०	०.०	०.०
२६	साबुन	४२.४	५९.१	४०.४	३७.२	२४.४	६.२	२.६	२.२	१.१	०.२	०.१	०.०	०.१
२७	बनस्पति घ्यू	२१३.२	०.९	०.५	१.९	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
२८	पश्मिना	४.४	६.६	६.१	४.७	४.२	५.५	६.८	५.०	७.२	७.२	८.०	४.९	९.१
२९	धागो	४१३.५	२५२.५	२७७.२	३३५.१	२६२.८	१०.५	१८.०	१८.०	५.०	३.४	६३.६	४३.०	३९.१
३०	कपर वायर, रड	६१.७	५७.२	६४.४	३०.३	१२१.३	११८.४	१४२.७	१२६.१	८९.२	७९.४	९५.०	६१.६	६६.३
३१	एम.एस. पाइप	९८.०	५७.१	६९.५	९४.३	७९.८	०.०	२१.३	१७.४	५.२	४.७	०.८	०.८	०.०
३२	प्लाष्टिकका सामान	३०.३	५१.३	१८.२	६१.०	७२.१	९८.६	३५.८	३४.४	२१.२	१७.०	२.२	२.०	०.२
३३	कर्कटपाता	४४१.७	२८२.२	१७९.५	३८९.५	३३४.३	४९४.८	६१७.७	४३८.८	१९३.६	२०३.०	२७८.०	१८६.३	२४८.१
३४	जी.आई. पाइप	२४.३	१०९.८	५६.८	८०.७	१५९.३	३५६.३	३०३.१	२९९.४	९३.९	१०२.६	२४.६	१८.१	१५.७
३५	कपडा	२११.५	३१९.४	३३६.२	३७३.४	५१३.०	५६१.८	५७७.९	५१२.९	३४३.९	३२४.१	३२०.४	२१३.१	२२९.२
३६	जुस	१८३.६	१९५.२	१७५.०	२३६.३	३०२.७	३८०.२	४४३.२	४७७.३	३२४.८	५०५.८	४७३.८	२८५.८	२८८.६
३७	रसायन	२७.६	२९.०	१५.२	१४.८	०.९	०.०	०.०	१.७	०.७	१.०	०.७	०.५	०.३
	क. जम्मा	**२७५१.४**	**२४७१.०**	**२५४३.७**	**२९८८.६**	**३५३७.७**	**३८०१.६**	**४०२८.२**	**३७७७.४**	**२८१२.८**	**२८८८.७**	**३०७३.८**	**२०१०.२**	**२२१५.५**
३८	ख. अन्य	११०४.१	१६२९.६	१४५५.७	१३४७.५	१४२४.०	१२९८.४	१९३३.२	१८०९.०	११३६.६	१२५६.२	१५८६.७	१०४३.५	१६४१.९
	जम्मा (क + ख)	**३८५५.६**	**४१००.६**	**३९९९.४**	**४३३६.०**	**४९६१.६**	**५१००.०**	**५९६१.४**	**५५८६.५**	**३९४९.४**	**४१४४.९**	**४६६०.५**	**३०५३.७**	**३८५७.४**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

अनुसूची ६.४: चीन निर्यात भएका केही मुख्य वस्तुहरु

(रु. करोडमा)

क्र.सं.	विवरण	आर्थिक वर्ष						प्रथम आठ महिना	
		२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४७५	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	अगरबत्ती	३.१०	४.३४	१.४०	०.५६	०.९५	१.२६	०.८०	०.२५
२	एलमुनियम, तामा र ब्रासका भाँडाकुडा	१२.८३	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३	हस्तकलाका सामान (धातु तथा काठ)	१३.११	२६.०९	२०.२०	४२.९३	३७.३०	३१.९३	१९.५५	२०.९६
४	जडीबुटी	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
५	मानिसको कपाल	०.०६	१.०८	१.७२	१.३३	०.००	०.००	०.००	०.००
६	वाद्यवाधन, पार्टस	०.०४	०.००	०.०१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
७	नेपाली कागत तथा कागजका उत्पादन	०.०१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
८	चाउचाउ	५.५४	४.९१	४.७३	१.२९	२.७७	८.७८	३.२६	४.३३
९	अन्य हस्तकलाका सामानहरु	२.६८	२.०१	५.७४	५.२०	८.५६	१४.४१	७.७२	९.८२
१०	पश्मिना	२.९८	३.९८	२.८१	५.०३	२.५५	७.७७	६.२९	३.८४
११	तयारी पोशाक	८.८८	२.८१	४.३९	१.७०	५.८७	१०.७६	६.१३	७.३९
१२	तयारी छालाका सामानहर	०.०८	०.२१	०.०४	०.०२	०.००	०.०१	०.०१	०.०६
१३	रुद्राक्ष	०.९६	०.००	१.०१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१४	चाँदीका सामान तथा गरगहनाहरु	०.०७	०.७१	०.४३	०.०५	०.३२	०.१५	०.१२	०.०४
१५	प्रशोधित छाला	४०.७५	२४.७९	३०.६९	१७.१४	१३.८२	१०.१४	८.६५	४.९४
१६	चिया	०.५१	०.८३	१.३४	१.१९	०.८७	२.८९	२.३१	१.१४
१७	तरकारी	०.१७	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१८	गहुँको पिठो	१०.७४	११.०१	२.२३	०.५७	०.६०	२.५१	१.९९	०.५२
१९	ऊनी गलैचा	८.५२	११.९७	१४.९३	२३.२१	२१.९०	२५.९३	१६.८४	१३.८१
	अन्य	९७.५३	१८९.३२	१३१.३१	६७.८९	७४.५३	१७१.४१	११२.८२	६७.९९
	कुल जम्मा	**२०८.५८**	**२८४.०७**	**२२२.९९**	**१६८.१५**	**१७०.१६**	**२८७.९५**	**१८६.४९**	**१३५.०९**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

अनुसूची ६.५: अन्य मुलुक (भारत र चीन बाहेक) निर्यात भएका केही मुख्य वस्तुहरु

(रु. करोडमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०#	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रथम आठ महिना २०७४/७५	प्रथम आठ महिना २०७५/७६*
१	दाल	१४५.८	६२४.७	३९५.२	३३५.८	२४९.७	२६७.१	२०४.४	११३.२	८८.३	९७.०	८९.६	५७.१	८९.९
२	अलैंची	६.५	६.४	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
३	जडीबुटी	९.८	४१.२	२३.९	१२.६	१९.८	०.९	१९.७	६.१	२२.०	१४.८	२९.६	१५.३	४१.१
४	खयर	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
५	ऊनीका कपडा	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
६	नेपाली कागज र कागजबाट बनेका सामान	३४.७	३६.१	५५.३	३९.९	५८.७	२४.३	२८.९	२१.८	३२.४	३८.०	३१.३	१९.८	१६.३
७	छाला	२४.९	३०.५	३०.७	४३.४	७२.४	४९.१	७५.२	६४.७	४२.४	३८.३	४४.०	३१.८	१६.१
८	ऊनी कार्पेट	५०४.८	५७३.६	४०७.९	४८६.०	६९३.८	५९८.८	७२८.०	६७६.०	७८४.८	७१५.६	६८६.२	४३३.७	४७०.९
९	तयारी पोशाक	४७५.६	४९०.५	३८९.१	३०६.३	४००.६	३०७.८	४२२.३	३९६.०	४४८.२	४००.६	४३६.८	२८५.६	२६३.९
१०	हस्तकलाका सामान	१९.४	१०७.८	१०८.३	४५.८	५१.०	८.१	११.०	८.५	९.८	१५.३	८.९	४.७	७.८
११	गरगहना	२६.९	२६.२	१२.७	९.१	११.०	७.५	२७.०	१०.३	२१.५	२५.४	३५.०	२०.९	३०.०
१२	पश्मिना	६४.३	१५२.७	१२६.८	२२७.३	३२३.०	१६२.५	२७२.४	२११.८	२६३.६	२३५.४	२१२.४	१४३.२	१३९.७
	जम्मा	**१३१२.८**	**२०८९.७**	**१५४९.८**	**१५०६.१**	**१८८०.०**	**१४२६.२**	**१७८९.०**	**१५०८.१**	**१७१२.९**	**१५८०.४**	**१५७३.८**	**१०१२.१**	**१०७५.६**
	अन्य	७५८.३	५७९.५	५३३.२	५९१.७	५८४.५	९५७.०	११६४.७	१२१४.३	११८१.३	१४०९.४	१६४१.०	१०९०.१	१०५४.३
	कुल जम्मा	**२०७१.१**	**२६६९.२**	**२०८३.०**	**२०९७.८**	**२४६४.५**	**२३८३.२**	**२९५३.७**	**२७२२.५**	**२८९४.२**	**२९८९.८**	**३२१४.९**	**२१०२.२**	**२१३०.०**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५। * अपरिष्कृत। # २०६९/७० देखि चीनमा भएको निर्यात समावेश नभएको।

अनुसूची ६.६: भारतबाट आयात भएका केही मुख्य वस्तुहरु

(रु. करोडमा)

क.स	विवरण	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रथम आठ महिना	
													२०७४/७५	२०७५/७६*
१	इलेक्ट्रीकल सामान	३५८.७	३९४.३	६०९.०	७२२.४	७०१.०	६५७.४	७६६.६	१०७२.०	१२२१.४	१३८६.६	१५९४.७	९४९.०	१३२४.८
२	धागो	३०५.६	२५९.७	३०२.३	२८५.५	४१३.३	३८८.८	९५९.४	७२१.१	६६५.५	६४१.८	९३८.२	६१८.७	७६७.९
३	सुर्ती	७३.२	१०६.२	१८१.७	१८४.७	१९१.७	२०६.८	२१३.४	२०३.८	२७६.६	२८०.५	२६४.१	१५७.०	१३५.६
४	यातायातका सामान	११८७.५	१६१५.९	२३७७.७	२०६८.१	१७०५.१	२६२९.८	३२९८.३	४४१२.६	६२९४.०	७७८४.४	१०५९७.४	७१५५.२	७१३०.७
५	औषधि	५४३.४	६५५.८	७९६.३	९८०.८	१०३८.३	१३३३.७	१५२९.६	१७८४.७	१९१६.४	२१४८.४	२४०७.७	१५६५.१	१६६४.०
६	रसायनिक मल	३१.६	१३.०	२९५.१	३०७.३	४५०.७	८४८.६	८०३.५	५९५.५	१५९.९	१०८.३	१८६.२	१३६.६	७३.६
७	कपडा (सुती तथा अन्य)	१६६.४	२४६.२	२४४.१	१९६.६	२४१.१	२९०.०	३८१.०	३८१.७	४१६.७	४२०.४	४८४.४	२८८.९	५२६.९
८	तरकारी	१४५.७	१२९.१	२०७.९	२०९.७	२५९.०	४५४.९	६९६.९	७९८.९	७७२.६	१०६४.५	११०३.९	७६९.३	१०४९.१
९	सिमेन्ट	२३३.७	४२२.७	४४१.५	४३७.३	३३०.०	९४२.५	९७१.८	१०१२.६	११६८.९	२४०३.३	३११७.८	१७०४.६	११०७.८
१०	कागज	७२.९	११३.९	१३९.०	२०७.४	२२७.८	३६७.८	४८१.८	५१४.०	५५४.२	५८७.७	६४१.८	४०५.६	४१३.०
११	हर्लिक्स र दुग्ध पदार्थ	४४.५	८६.०	७०.९	९९.९	९७.९	३६०.०	४८३.३	४६६.०	४६८.६	५९०.४	६७१.१	४५८.८	४५०.१
१२	रसायनिक पदार्थ	२७२.०	२७८.५	३१३.३	३१२.४	४०७.३	२५५.९	३०२.३	३०९.५	३३३.९	३९४.३	६११.३	३६४.४	४६३.०
१३	कृषियन्त्र तथा पार्टस्	१४८.४	२४९.१	३३७.३	३१६.२	४१४.६	७३८.०	८५८.३	९४०.७	९४९.४	१५२०.२	४५५.३	२९४.४	३४३.९
१४	एम.एस. वायर रड	२५९.५	३७०.१	६१०.८	५००.४	६७६.१	४०९.०	६४८.०	५३९.२	७८८.९	९२५.९	१४२८.६	८६१.९	११६३.४
१५	एम.एस. विलेट	८१४.५	७१०.७	१३७२.१	१८३३.७	१९४३.७	२२३०.४	२४६७.५	२६३३.६	२२६५.७	४६५०.९	५७९४.३	३४२५.३	४७०४.९
१६	स्टील पाता	०.०	१.६	०.०	०.०	०.०	२.०	४.५	५.३	३१.७	२४.७	१२५.१	५५.५	८५.४
१७	एल्मुनियम इनगोट	६५.५	६५.४	१०८.७	११८.२	१२९.०	१६१.६	१९६.०	३१९.८	३१७.४	३६६.६	४९८.७	३०२.१	३४८.१
१८	हट रोल शिट (क्वाईलमा)	३५७.६	२८५.२	४११.१	५४५.९	५५४.३	५६८.९	११६८.२	१३२५.९	१३४२.१	१६१९.१	२४४२.७	१२८०.७	१३९०.९
१९	कोल्ड रोल शिट (क्वाईलमा)	४००.६	६०७.३	६८०.३	८२३.६	७५०.८	२६९.२	६५२.५	७१५.३	६९६.५	५०२.८	१०२६.४	५९९.२	६५३.७
२०	अन्य मेशिनरी तथा पार्टस्	४६८.२	७२९.७	८४१.७	९७९.३	८३४.२	१२०१.४	१५९६.७	१८८९.३	१९३२.३	२६५२.७	३९२७.७	२४४७.१	३१५८.५
२१	पेट्रोलियम पदार्थ	४०८१.६	४१४०.७	५१६१.०	७५०८.१	९२२५.६	१०७१३.९	१३१७३.६	११००५.८	६५६०.८	११८९२.०	१७०१३.४	९९३९.१	१३५५२.२
२२	अन्य	४२०६.५	४७६२.८	६२०९.९	७५५५.१	९३४७.८	११६७२.७	१६१४१.५	१७५१८.५	१८५८७.९	२१४०१.४	२५६५०.८	१६४४४.५	२०७५१.९
	कुल जम्मा	**१४२३७.७**	**१६२४३.८**	**२१७११.४**	**२६१९२.५**	**२९९३९.०**	**३६७०३.१**	**४७७९४.७**	**४९१६५.६**	**४७७२१.३**	**६३३६७.०**	**८०९८१.४**	**५०२२३.१**	**६१२५९.६**

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत

अनुसूची ६.७: चीनबाट आयात भएका वस्तुहरु

(रु. करोडमा)

क्र.सं.	विवरण	आर्थिक वर्ष						प्रथम आठ महिना	
		२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	आलमुनियम स्काफ, फ्लेक, फोइल, वार्स र रड	७८.१६	१०७.६३	१४३.७७	१७०.५०	१४५.११	१६२.२५	१११.१६	१६२.५५
२	रासायनिक पदार्थ	९४.५७	१००.८३	११८.७३	१३६.७३	११९.१३	१६७.५९	१०६.४२	११९.५७
३	रासायनिक मल	२३४.५७	४७०.००	७६२.००	१६११.९६	८७४.५६	८७२.१०	५४०.८२	५४९.९५
४	विद्युत्तीय उपकरण	५४४.४४	६५४.८०	९०९.१३	८९६.०५	८९२.९७	१०९५.१७	६७३.८८	१२६६.५७
५	मेडिकलका सामान तथा पार्टपुर्जा	५७.५९	७९.५३	१५९.८४	१२८.१८	१०२.७८	१५८.३७	१०९.८३	९९.९२
६	औषधि	४६.६९	४१.०७	४७.५५	५६.२१	५६.७४	९१.५१	४८.९३	८४.४३
७	धातु तथा काठका सामान	५१.२८	६५.०८	७०.३६	८३.४९	१२६.००	१२०.२२	८०.८९	१२०.६४
८	अफिसका सामान तथा स्टेसनरी	५६.६६	६४.४१	७५.०७	६४.८१	८६.८३	११०.३३	५५.२५	८८.९४
९	अन्य मेशिनरी तथा पार्ट्स	४७०.५७	५०४.०३	८३२.३४	७९१.७७	१०४७.५८	१८८६.३४	१३४४.४८	१२६३.२६
१०	पाइप तथा पाइप फिटिंग	२६८.९४	१५.३६	४९.२६	२७.०१	६६.६०	७३.५७	५४.४५	८६.०१
११	प्लाईउड तथा पार्टिकल वोर्ड	२०.३५	२४.९०	३५.५०	२९.५६	३८.०६	३५.९७	२६.०९	२९.७९
१२	प्लाष्टिकका भाँडाकुँडा	१.७६	१३.४८	५.०३	०.००	०.००	२.४०	१.२२	७.९२
१३	कच्चा रेसम	४२.०८	१४८.५७	१५३.७९	१३३.७६	७५.५१	१६९.५८	१०५.६७	११७.४९
१४	कच्चा ऊन	४४.०३	५४.४०	५१.७६	७५.०८	७१.९५	३७.२४	१९.८०	२५.२०
१५	तयारी पोशाक	४७८.०८	६०८.८२	४०८.०४	५६१.७९	५५५.९८	८७६.३७	४१६.००	१५७२.५३
१६	चाउचाउका लागि पाउडर	३.३४	५.७६	५.०९	४.९३	७.०८	७.७७	४.०३	४.८८
१७	जुत्ता तथा चप्पल	१९४.१९	२२२.०३	१६८.५७	२४०.९३	२१७.६४	२९९.८६	१५४.२९	४८१.६६
१८	स्मार्ट कार्ड	१७.१४	२४.४९	२२.५२	२०.१८	१४.८३	३६.७६	२६.५७	१३.११
१९	सोलार प्यानेल	३२.३८	८२.५५	७०.९१	८२.००	८३.२२	४८.०५	३०.५२	४८.१८
२०	स्टिल रड तथा सिट	३.५८	३.४८	५४.८३	१७.३३	६३.२९	१२१.५४	६७.४७	१००.७९
२१	स्टोरेज ब्याट्री	५२.८३	५६.५६	१०४.७०	४५.८६	८३.७९	७४.१७	४८.०८	३५.७२
२२	दुरसञ्चारका उपकरण	११८९.६२	११२०.४८	१५३९.७४	१७९८.९८	२४२३.०६	२६८२.५०	१८३५.३९	१६०७.४२
२३	पोलिष्टर धागो	१०.२४	२८.२५	३४.८९	३१.३८	३३.१९	३०.२८	२३.५२	३७.२६
२४	खेलौना	३६.६१	४३.७७	५१.०७	६१.७२	७३.४७	७९.८७	५२.९२	१०३.०१
२५	यातायातका साधन तथा पाटपुर्जा	७९.५८	११९.३५	१३२.२४	१५८.३४	२७८.७४	४१०.९९	२०४.२६	२७२.६९
२६	टायर, ट्युव तथा फ्लेप	२९.२५	१६.६९	१९.८०	१३.६०	१५.९१	१७.९३	१२.१५	१५.३३
२७	भिडीयो टेलिभिजन तथा पार्टस	२५४.३६	३२६.९६	४४४.०६	३६८.४६	७१४.६६	८९९.३५	५९४.४२	६६२.७९
२८	अन्य	१८५२.२५	१९३३.५०	३५४६.०२	३९५८.७४	४४५५.८२	५३९५.५६	३३४१.२०	४९२६.१६
	कुल जम्मा	**६२४५.१२**	**७३३१.८६**	**१००१६.६४**	**११५६९.४३**	**१२७२४.५०**	**१५९६३.६३**	**१००८९.७०**	**१३९०३.७५**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

अनुसूची ६.८: अन्य मुलुक (भारत र चीन बाहेक) आयात भएका केही मुख्य वस्तुहरु

(रु. करोडमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०#	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रथम आठ महिना	
													२०७४/७५	२०७५/७६
१	सुन	३७५.१	१६५७.५	४१६३.६	११३५.८	२५७७.०	२६११.४	२४७९.४	६३९.०	१६०७.४	२७४३.२	३२२०.४	२०६२.५	२३४३.२
२	चांदी	४४.७	११७.५	३२५.१	३७२.६	४३७.१	८७८.३	१२७१.१	२४६९.९	७२४.३	९८७.३	१३३५.४	८३४.३	८६७.०
३	पेट्रोलियम पदार्थ	५२.३	९५.६	१६९.४	१६६.०	१८०.५	२२५.३	१८२.८	२०३.५	३११.६	२४९.४	२१०.९	१२०.९	१६५.८
४	अन्य मेशिनरी तथा पार्टस्	३९०.२	५९७.२	७६५.६	६४०.९	७१९.८	३७१.९	५७३.०	५९५.६	६६७.०	६४७.४	१०९४.४	७२८.१	६७४.२
५	इलेक्ट्रीकल समान	३९४.५	८२४.२	६८३.८	६५०.६	७३१.२	१२४.७	१५५.६	१९१.३	१७७.१	१६६.३	२१०.१	१३६.२	१३५.४
६	धागो	१३९.६	२१७.३	२७३.५	१९४.३	१८५.५	१४९.५	२६०.९	२६४.१	२९४.१	२१४.६	३४७.३	१८६.७	२८०.१
७	कच्चा ऊन	१३९.५	३५.६	८७.३	९१.३	६५.७	६१.०	१००.४	९४.१	९०.९	८३.३	७५.३	४४.५	५१.१
८	यातायातका सामान	४३९.२	५५०.२	४२३.६	४२१.५	२८५.९	२८६.९	४९६.७	४७७.२	५८७.७	७६१.८	१०७७.९	६२०.६	४६१.६
९	औषधि	१२६.३	३११.७	३३५.८	२१३.५	१९७.६	२१८.५	२८१.२	५३१.३	९०३.०	३४०.७	४७९.४	३७४.७	५४०.५
१०	रासायनिक मल	२.०	८.०	७०.४	२३६.८	२२९.१	२४९.३	१३८.३	९५.७	१६८.७	३३०.०	४६२.५	३५०.७	६१३.१
११	कागज	१०४.०	१०२.०	१४२.७	१७८.९	१७५.८	१३३.८	१७२.६	१८७.७	१८५.५	२७३.०	२६९.३	२०६.६	२१९.५
१२	कम्प्यूटर पार्टस्	२२७.०	३७७.०	५३४.१	६१७.८	६१५.०	१२९.१	१३४.४	१३६.०	१३४.६	२५३.६	१८५.४	११७.०	१३७.०
१३	हवाईजहाजका पार्टस्	१०५.०	२०२.०	२२१.८	२४७.२	१४०.६	२०६.३	२१७.९	१६९८.४	७६७.९	१७२७.७	२२३५.७	६५०.५	१९०८.१
१४	दुरसंचारका सामान	४९७.९	४०६.४	८५२.२	९४९.३	८४५.९	२५०.०	३३८.४	३८५.६	५४८.८	६९०.२	६०५.७	४३५.८	२४३.२
१५	कपडा (सुती तथा अन्य)	१९६.७	२९२.७	१९१.१	२६०.९	१२७.५	६३.८	९०.२	८६.९	७१.०	७०.८	७४.३	४६.९	४९.४
१६	पोलिथिन ग्रान्युअल्स्	३७१.९	३६१.७	५७८.८	४७०.१	५७८.७	४५०.२	७७९.१	६५८.०	९१२.२	८९०.५	१३८९.६	९१३.७	९११.५
१७	कच्चा पाम तेल	५७४.७	२९४.९	२०२.६	६०९.७	४२१.१	३३९.१	४१३.४	५१०.४	३११.९	५७७.३	४६८.९	२९६.७	६१२.६
१८	कच्चा भटमासको तेल	१६०.०	३६५.९	४३३.८	६५०.८	९९६.२	१०६२.८	१४७७.८	१२८४.४	१२७२.०	१३५२.९	१५०५.४	१०३१.१	८८३.६
१९	तामाको तार तथा स्क्रयाँप्स	१९४.१	१८१.४	१७७.६	१३१.३	१८७.५	११६.८	२९९.३	२५३.१	१७१.८	१७५.६	२३०.५	१३९.९	३१५.९
२०	कच्चा रेशम	०.६	४.१	३.२	०.०	०.०	१.२	०.७	१.७	०.२	०.०	०.१	०.१	०.०
२१	अन्य	३४२१.१	५२००.४	५०८६.३	५१८५.८	६५३०.१	४७९६.०	६४४६.८	७५२२.१	८१६१.६	१०३८४.१	११८५९.१	७०४३.०	८३३४.५
	जम्मा	**७९५६.१**	**१२२०३.२**	**१५७२२.१**	**१३४२५.०**	**१६२२७.८**	**१२७२५.८**	**१६३१०.०**	**१८२८६.२**	**१८०६९.२**	**२२९१९.९**	**२७३३७.६**	**१६३४०.६**	**१९७४७.३**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत। # २०६९/७० देखि चीनबाट भएको आयात समावेश नभएको।

अनुसूची ६.९: परिवर्त्य विदेशी विनिमयको आय व्यय

(रु. करोडमा)

विवरण	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रथम आठ महिना	
												२०७४/७५	२०७५/७६*
आय	**२३६९२.७**	**३२४३९.२**	**३४६३७.१**	**३८०३०.१**	**५३६९१.०**	**६२९६५.६**	**७७०७५.१**	**८७२१२.४**	**९२६८६.४**	**९३४९०.९**	**१०८०१०.१**	**६६२९७.४**	**७७५७०.७**
१. सेवा	१६६७९.३	२३४४५.५	२४८८०.१	२५५९४.३	३६८४२.२	४३२७२.१	५४३२३.५	६२५८९.८	६४४१६.०	६६५४५.७	७३६७०.८	४५८२३.४	५६३४९.१
(क) विप्रेषण	१३९४२.२	१९४२१.६	२१३९९.९	२२५९०.९	३३३३६.७	३९४३४.९	४९०३०.३	५४००५.३	५९४५८.८	६०२४९.७	६५४००.३	४०५८३.२	५०४३५.२
(ख) पर्यटकको खर्च	२०३४.०	३४५९.०	२९३८.६	२५४०.९	३१८०.१	३४२०.५	४६११.५	७७२९.९	४१११.५	५१९७.७	६५६६.०	४१९६.०	४८२६.८
(ग) वैदेशिक लगानीमा ब्याज	७०३.२	५६४.९	५४१.६	४६२.५	३२५.४	४१६.७	६८१.८	८५४.६	८४५.६	१०९८.२	१७०४.५	१०४४.१	१०८७.१
२. वस्तुहरुको निर्यात	२८६६.३	४०४९.७	४४३९.६	३९८५.३	५२९८.३	६४३२.५	७४८२.२	७३५४.५	५७६८.४	६१२०.६	६८६२.२	४४३२.१	५४८५.६
३. कुटनैतिक नियोग	१०७२.६	१३१८.८	५३९.१	५४८.१	९३६.९	१८३९.०	२६३४.८	३२४८.१	३९९७.८	२६७२.८	२०९६.१	११५५.७	१८०९.५
४. वैदेशिक सहायता	२३६४.२	२८१९.८	३२९८.४	२९६६.५	४१००.७	३५६६.७	४०५३.३	२४८५.४	७०८३.९	५५४२.२	९५७६.५	४७३३.२	३७०५.९
५. विविध	७१०.२	८०५.४	१४७९.९	४९३५.९	६५१२.८	७८५५.३	८५८१.३	११५३४.५	११४२०.२	१२६०९.६	१५८०४.५	१०१५३.०	१०२२०.६
व्यय	**२३३४०.३**	**२८६३०.५**	**३५१४२.०**	**१७४९१.७**	**१९३९९.४**	**२४१९६.७**	**२९५९५.४**	**३१५४१.६**	**३७५६५.२**	**४४०७०.६**	**६०९५५.७**	**३७४३७.७**	**४९८२१.४**
१. सेवा	२५२८.७	३२३६.८	४०९९.२	३७९३.२	३२६५.७	४५२६.२	५९५१.२	६७५०.८	८०४९.६	१०७३७.९	१४२६६.१	९०९७.८	१०१८२.६
(क) साँवा ब्याज भुक्तानी	९११.७	११२४.९	१२०९.८	१५४७.२	१६३१.७	१९३६.९	२०६८.९	२१२३.३	२३८३.१	३३८४.७	६०९३.५	३८७९.२	३५२५.४
(ख) अन्य	१६१७.०	२१११.९	२८८९.४	२२४६.०	१६३४.०	२५८९.३	३८८२.३	४६२७.५	५६६६.५	७३५३.२	८१७२.६	५२१८.५	६६५७.२
२. वस्तुहरुको आयात	९३७२.७	१३२९३.१	१४१२५.९	१३२७५.०	१५६७५.०	१९०३१.२	२२७२४.५	२४०६०.२	२८४२४.५	३२४९४.७	४५८४५.०	२७७४०.४	३८४९०.४
३. कुटनैतिक नियोग	६०.१	९६.५	१८३.४	१६८.८	१६५.०	८५.४	१५८.९	१८८.८	२११.०	११२.८	२४८.३	१९३.७	३८९.१
४. विविध	११३७८.७	१२००४.१	१६७३३.६	२५४.६	२९३.७	५५३.९	७६०.८	५४१.८	८८०.१	७२५.२	५९६.३	४०५.८	७५९.४
बचत वा घाटा (—)	**३५२.४**	**३८०८.७**	**-५०४.९**	**२०५३८.४**	**३४२९१.६**	**३८७६८.९**	**४७४७९.७**	**५५६७०.८**	**५५१२१.२**	**४९४२०.३**	**४७०५४.५**	**२८८५९.७**	**२७७४९.३**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

अनुसूची ६.१०: बैंकहरुसँग रहेको कुल वैदेशिक सम्पत्ति

(रु. करोडमा)

वर्ष	नेपाल राष्ट्र बैंक							वाणिज्य बैंक			कूल जम्मा (१+८)
	जम्मा (२+३+४+५)	सुन	आई.एम.एफ. गोल्ड ट्रन्चे	स्पेशल ड्रइङ्ग राइट्स	विदेशी विनिमय (६+७)	परिवर्त्य मुद्रा	अपरिवर्त्य मुद्रा	विदेशी विनिमय (६+७)	परिवर्त्य मुद्रा	अपरिवर्त्य मुद्रा	
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
२०६४ असार	१३०२१.४	०.०	०.०	५८.८	१२९६२.६	१२३७५.५	५८७.१	३५५०.०	३१६८.१	३८१.९	१६५७१.४
२०६५ असार	१७०३१.४	०.०	०.०	६३.१	१६९६८.४	१४२८४.९	२६८३.५	४२९४.०	३८८२.७	४११.३	२१३२५.४
२०६६ असार	२२४७४.६	०.०	०.०	५५.५	२२४१९.०	२०१७५.६	२२४३.४	६२३४.५	५८७५.०	३५९.५	२८७०९.१
२०६७ असार	२११६८.७	०.०	०.०	६३१.५	२०५३७.१	१६५९९.३	३९३७.९	६३५३.६	५८२२.२	५३१.४	२७५२२.२
२०६८ असार	२१९८२.६	०.०	०.०	६७३.१	२१३०९.५	१६५२५.८	४७८३.८	५९०५.८	५५५०.३	३५५.५	२७८८८.४
२०६९ असार	३९२०४.५	९१५.२	०.०	७३६.८	३७५५२.५	२८५६८.२	८९८४.३	६३९३.२	५७१४.४	६७८.८	४५५९७.७
२०७० असार	४७३७९.१	१४२०.२	०.०	६५९.५	४५२९९.५	३३९९४.०	११३०५.४	८०३०.३	७४०८.०	६२२.३	५५४०९.४
२०७१ असार	५९३७५.३	१५८८.३	०.०	५४६.९	५७२४०.१	४२६१३.३	१४६२६.८	९३००.६	८७३७.२	५६३.४	६८६७५.९
२०७२ असार	७२६६८.४	१९५२.७	०.०	४०९.६	७०३०६.१	५१७४५.७	१८५६०.४	१२०९९.५	११४८४.३	६१५.२	८४७६७.९
२०७३ असार	९१७६३.१	२८२०.६	२३८.४	३.०	८८७०१.१	६७२४५.८	२१४५५.३	१५२१५.९	१४३९६.४	८१९.४	१०६९७९.०
२०७४ असार	९५५६५.८	२५९२.९	२२९.१	१७.१	९२७२६.६	६८३८७.०	२४३३९.६	१५२१६.६	१४४४१.८	७७४.८	११०७८२.४
२०७५ असार	१०२०१०.६	२८०७.९	२४६.६	१६.५	९८९३९.६	७३७६३.२	२५१७६.४	११३१८.९	१०२००.७	१११८.२	११३३२९.५
२०७५ फागुन*	९४६९४.४	२९७६.६	२४७.३	२८.०	९१४४२.५	६७३५१.८	२४०९०.७	१४७२८.६	१३२२८.२	१५००.४	१०९४२२.९

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* अपरिष्कृत।

अनुसूची ६.११: शोधनान्तर स्थिति

रु. करोडमा

विवरण	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	प्रथम आठ महिना २०७४/७५	प्रथम आठ महिना २०७५/७६*
(क) चालू खाता	**२३६७.९६**	**४१४३.७३**	**-२८१३.५२**	**-१२९३.६४**	**७५९७.९२**	**५७०६.०७**	**८९७२.१५**	**१०८३१.९८**	**१४०४१.८५**	**-१०१३.०६**	**-२४५२१.६७**	**-१५४९९.०८**	**-१९११२.५०**
निर्यात, एफ.ओ.बी.	६१९७.११	६९९०.६८	६३१७.७५	६८७०.१५	८१५१.१८	८५९८.९८	१००९६.०६	९८२७.६३	७४८६.६१	८२१२.७५	९३३०.५२	६०८८.७०	७१५५.५२
तेल	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
अन्य	६१९७.११	६९९०.६८	६३१७.७५	६८७०.१५	८१५१.१८	८५९८.९८	१००९६.०६	९८२७.६३	७४८६.६१	८२१२.७५	९३३०.५२	६०८८.७०	७१५५.५२
आयात, एफ.ओ.बी.	-२१७९६.२८	-२७९२२.७८	-३६६६९.२५	-३८८३७.१४	-४५४६५.३१	-५४७२९.४३	-६९६३७.३३	-७६१७७.३०	-७५६४८.७९	-९७७९४.५८	-१२२७८७.४०	-७५६०३.१७	-९३३४४.२५
तेल	-४०८१.५७	-४१३५.६७	-५१६०.७२	-७५०७.६२	-९२२५.५६	-१०७१३.८९	-१३२९७.६४	-११२०४.४६	-६८७२.४४	-१२१४१.३८	-१७२२४.३२	-१००६०.०३	-१३६००.१२
अन्य	-१७७१४.७१	-२३७८७.११	-३१५०८.५३	-३१३२९.५२	-३६२३९.७५	-४४०१५.५४	-५६३३९.६९	-६४९७२.८४	-६८७७६.३५	-८५६५३.२०	-१०५५६३.०८	-६५५४३.१४	-७९७४४.१३
व्यापार सन्तुलन	-१५५९९.१७	-२०९३२.१०	-३०३५१.५०	-३१९६६.९९	-३७३१४.१३	-४६१३०.४५	-५९५४१.२७	-६६३४९.६७	-६८१६२.१८	-८९५८१.८३	-११३४५६.८९	-६९५१४.४६	-८६१८८.७३
खुद सेवा आय	-११०९.२०	-१०४७.८०	-१६३८.५३	-८६७.४६	१४०५.७०	७५८.५८	२०८८.२२	२७६१.७५	९८४.९२	२८९.१३	२०६.६३	-२४५.१७	-१२३०.२७
सेवा आय	४२२३.६१	५२८३.०१	५११२.०५	५३०१.२५	७२३५.१५	९५१९.०८	१२५०६.१२	१४९२८.८४	१३८४७.२४	१५८२६.४९	१७७४७.३०	११०२०.९५	१२४६१.९३
यात्रा	१८६५.३१	२७९५.९८	२८१३.८६	२४६१.०७	३०७०.३८	३४२१.०६	४६३७.४९	५३४२.८६	४१७६.५३	५८५२.६९	६७०९.४६	४३४६.४७	४७५८.४९
अन्यत्र नपरेको सरकारी आय	१३३०.१८	१२७३.४४	६६३.५६	५५३.४६	१००७.१४	१८३८.९७	२४३५.२८	३२४८.११	३८३३.०८	२५५३.३६	२२४६.१५	११५५.७४	१८४०.४०
अन्य	१०२८.१२	१२१३.५९	१६३४.६३	२२८६.७२	३१५७.६३	४२५९.०५	५४३३.३५	६३३७.८७	५८३७.६३	७४२०.४३	८७९१.६९	५५१८.७४	५८६३.०४
सेवा भुक्तानी	-५३३२.८१	-६३३०.८१	-६७५०.५८	-६१६८.७१	-५८२९.४५	-८७६०.५०	-१०४१७.९०	-१२१६७.०९	-१२८६२.३२	-१५५३७.३६	-१७५४०.६७	-११२६६.१२	-१३६९२.१९
यातायात	-२२६७.५९	-२२११.६२	-२२९६.४६	-१८६०.४७	-२२२९.२३	-३३२७.६७	-३९८२.२०	-४३९९.६३	-४४०३.०३	-४६८८.४९	-६३२५.१३	-४०५७.४७	-४६६४.६१
भ्रमण	-२०८६.२०	-३१३९.६३	-३२२८.८२	-२७६४.२९	-२५७६.९७	-३९६१.१९	-४२१७.५६	-५३१९.०२	-५६४१.८४	-७९९२.६९	-७९५९.६५	-५०८२.७०	-६१४९.२२
अन्य	-९७९.०२	-९७९.५६	-१०३७.८५	-१४२८.४९	-८६६.६१	-१३५३.८५	-२०५५.५७	-२२५०.९६	-२६०७.४२	-२७२२.९८	-३००७.५४	-१९३२.२३	-२४८९.३१
व्यापार तथा सेवा क्षेत्रको सन्तुलन	-१६७०८.३७	-२१९७९.९०	-३१९९०.०३	-३२८३४.४५	-३५९०८.४३	-४५३७१.८७	-५७४५३.०५	-६३५८७.९२	-६७१७७.२६	-८९२९२.६९	-११३२५०.२६	-६९७५९.६३	-८७४१९.००
खुद आय	७९४.६८	११७४.९५	९११.७४	७५४.९४	१२२९.१४	१३०७.८८	३२७५.१७	३४२४.२५	३४००.४३	३०९९.५१	२२६१.४९	३४१.४४	२०३६.९२
आय प्राप्ती	१३४४.७७	१६५०.६६	१४९१.७९	१७५०.४०	२२५२.१३	२३३२.०१	३९५३.९८	४२८३.१५	४३०८.५३	५१९५.८८	६९१४.२८	४२३१.३०	५२०७.३१
आय भुक्तानी	-५५०.०९	-४७५.७१	-५८०.०५	-९९५.४६	-१०२२.९९	-१०२४.१३	-६७८.८१	-८५८.९०	-९०८.०९	-२०९६.३८	-४६५२.७९	-३८८९.८६	-३१७०.३९
व्यापार, सेवा तथा आय सन्तुलन	-१५९१३.६९	-२०८०४.९५	-३१०७८.२९	-३२०७९.५१	-३४६७९.२९	-४४०६३.९९	-५४१७७.८८	-६०१६३.६७	-६३७७६.८३	-८६१९३.१९	-११०९८८.७६	-६९४१८.१९	-८५३८२.०८
खुद ट्रान्सफर	१८२८१.६५	२४९४८.६८	२८२६४.७७	३०७८५.८७	४२२७७.२१	४९७७०.०६	६३१५०.०३	७०९९५.६५	७७८१८.६८	८५१८०.१३	८६४६७.०९	५३९१९.१२	६६२६९.५८
ट्रान्सफर आय	१८५४६.२९	२५७४६.१३	२८७७७.०६	३१११५.६७	४२७८०.५७	५०५०६.८२	६३४८५.४८	७१२५२.२२	७८१९८.९६	८५५७०.८८	८७०४७.५७	५४३०७.४७	६६९७८.७३
अनुदान	२०९९.३२	२६७९.६२	२६६७.३६	२५७८.००	३६२२.७१	३४१८.०५	४८५१.९८	५२८५.५४	७०४१.१६	११४६६.३९	६१२६.२४	३८६९.८६	४६५७.५८
निजी क्षेत्रको विप्रेषण	१४२६८.२७	२०९६९.८५	२३१७२.५३	२५३५५.१६	३५९५५.४४	४३४५८.१७	५४३२९.४१	६१७२७.८८	६६५०६.४३	६९५४५.२४	७५५०५.८६	४७१८५.५४	५८२१९.१४
पेन्सन	१८७८.९९	१७७५.५४	२५८५.०७	२८९९.३४	२८३४.३६	३५३२.६७	४१३७.३१	४२३८.८०	४६५१.३६	४५५९.२६	५४१५.४७	३२५२.०७	४१०२.०१
अन्य	२९९.७१	३२१.१२	३५२.१०	२८३.१७	३६८.०६	९७.९३	१६६.७८	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
ट्रान्सफर भुक्तानी	-२६४.६४	-७९७.४५	-५१२.२९	-३२९.८०	-५०३.३६	-७३६.७६	-३३५.४५	-२५६.५७	-३८०.२८	-३९०.७६	-५८०.४८	-३८८.३५	-७०९.१५
(ख) पूँजी खाता (पूँजी ट्रान्सफर)	**७९१.२५**	**६२३.१०**	**१२५७.८३**	**१५९०.६१**	**१८२४.१७**	**१०३४.८३**	**१७०६.३५**	**१४८१.१४**	**१६९८.७३**	**१३३६.२७**	**१७७२.१८**	**११९४.३२**	**११५५.६९**
जम्मा (क + ख)	३१५९.२१	४७६६.८३	-१५५५.६९	२९६.९७	९४२२.०९	६७४०.९०	१०६७८.५०	१२३१३.१२	१५७४०.५८	३२३.२१	-२२७४९.४९	-१४३०४.७६	-१७९५६.८१
(ग) वित्तीय खाता (समूह ङ बाहेक)	**११०३.२६**	**२१२०.१७**	**७८४.६६**	**३२१.२५**	**२८९१.२८**	**१२४९.६३**	**१११४.८०**	**१८०२.३८**	**२९६३.८४**	**२६६३.९५**	**१०२८४.२१**	**१८५९.३१**	**५७०६.१४**
प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी आप्रवाह	२९.३९	१८२.९२	२८५.२०	६४३.७१	९१९.५४	९०८.१९	३१९.४६	४३८.२६	५९२.०९	१३५०.३९	१७५१.२८	१४२४.४२	६६६.२६
पोर्टफोलियो लगानी	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
अन्य लगानी सम्पत्ति	-११३९.६१	-१७६७.५१	-१८२५.३९	-२५७६.२२	-१५७१.९६	-२२८४.६४	-२१३३.१६	-३४५८.४५	-३०९३.६३	-४८६९.०६	-४०२८.९९	-२९४७.२०	-२४९५.६०
व्यापारिक साख	८५.३२	-३०२.४२	-१००.९०	-६१३.३४	-५१३.७४	-५१४.७४	-१६२.००	-२२३.४३	-३३.८९	-९००.५३	४१९.३५	-४२.६२	४८०.६२
अन्य	-१२२४.९३	-१४६५.०९	-१७२४.४९	-१९६२.८८	-१०५८.२२	-१७६९.९०	-१९७१.१६	-३२३५.०२	-३०५९.७४	-३९६८.५३	-४४४८.३४	-२९०४.५८	-२९७६.२२
अन्य लगानी दायित्व	२२१३.४८	३७०४.७६	२३२४.८५	२२५३.७६	३५४३.७०	२६२६.०८	२९२८.५०	४८२२.५७	५४६५.३८	६१८२.६१	१२५६१.९२	३३८२.०८	७५३५.४८
व्यापारिक साख	१२४८.३६	१९५५.४६	२१९६.८९	१८२९.२५	२६४४.२३	१४४३.४६	२३६८.६१	२२९१.२३	१६३९.७४	२४३८.१३	५४५३.४९	२५०५.१७	१९७९.४९
ऋण	३३९.१५	-२८९.९०	-३९३.३५	२६१.२०	१०३.६८	-१२८.१८	४१९.२४	१२१६.०४	२७३४.१८	५६१०.९२	८४४४.१४	२३७१.३८	४५३६.१७
सरकार	३४५.५९	-२८३.२४	-३९०.१५	२६३.१६	१०४.७६	-१२१.८९	४४०.७८	१२२२.२५	२५९७.८९	४४७८.७१	८११७.८९	२१०९.४५	४२२८.९८
ऋण प्राप्ती	११३२.५५	७२८.७९	६८४.१६	१३८४.९२	१३४४.५३	१३७०.१०	२११३.२४	२९२६.४३	४३७७.४०	६२६०.१७	९९७६.८१	३१४३.४७	४९८०.१२
साँवा भुक्तानी	-७८६.९६	-१०१२.०३	-१०७४.३१	-११२१.७६	-१२३९.७७	-१४९१.९९	-१६७२.४६	-१७०४.१८	-१७७९.५१	-१७८१.४६	-१८५८.९२	-१०३४.०२	-७५१.१४
अन्य क्षेत्र	-६.४४	-६.६६	-३.२०	-१.९६	-१.०८	-६.२९	-२१.५४	-६.२१	१३६.२९	११३२.२०	३२६.२५	२६१.९३	३०७.१९
करेन्सी तथा डिपोजिट	६२५.९७	२०३९.२०	-१०३.१३	१२३.१७	८४४.६२	१४३०.११	२७३.३४	१४३१.८६	१४९८.२३	-१८८१.२०	-१३३३.९९	-१५३५.०६	१००८.४०
राष्ट्र बैंक	-०.५६	-०.३४	४.४९	-०.७८	३.७०	-१.१७	-३.६७	-२.०२	-०.५६	२३.१९	-१७.८६	-२१.६७	५.५८
वाणिज्य बैंक	६२६.५३	२०३९.५४	-१०७.६२	१२३.९५	८४०.९२	१४३१.२८	२७७.०१	१४३३.८८	१४९८.७९	-१९०४.३९	-१३१६.१३	-१५१३.३९	१००२.८२
अन्य दायित्व	०.००	०.००	६२४.४४	४०.१४	-४८.८३	-११९.३१	-१३२.६९	-११६.५७	-४०६.७७	१४.७७	-१.७२	४०.५९	११.४२
जम्मा (क+ख+ग)	४२६२.४७	६८८७.००	-७७१.०३	६१८.२२	१२३१३.३७	७९९०.५४	११७९३.३०	१४११५.५०	१८७०४.४३	२९८७.१६	-१२४६५.२७	-१२४४५.४५	-१२२५०.६७
(घ) विविध पुँजी तथा भुलचुक	**-६६९.०३**	**-३७१.९६**	**३३५.३३**	**-८६.०८**	**१६९३.९१**	**३३३.५४**	**११९२.७६**	**१८१९.९६**	**१६८५.०४**	**३३४२.२५**	**११२२७.३०**	**८४३७.४०**	**७३६०.५२**
जम्मा (क+ख+ग+घ)	३५९३.४४	६५१५.०४	-४३५.७०	५३२.१४	१४००७.२८	८३२४.०७	१२९८६.०५	१५९३५.४६	२०३८९.४६	६३२९.४१	-१२३७.९७	-४००८.०५	-४८९०.१५
(ङ) रिजर्भ तथा सम्बन्धित शिर्षक	**-३५९३.४४**	**-६५१५.०४**	**४३५.७०**	**-५३२.१४**	**-१४००७.२८**	**-८३२४.०७**	**-१२९८६.०५**	**-१५९३५.४६**	**-२०३८९.४६**	**-६३२९.४१**	**१२३७.९७**	**४००८.०५**	**४८९०.१५**
रिजर्भ सम्पत्ति	-३७००.२०	-६५०६.९७	१०५.८२	-४९१.८७	-१३९५८.७८	-८२०४.९०	-१२८५३.६३	-१५८१९.२०	-२०३८९.४६	-६१५९.१९	१३३५.०४	४०६४.२५	४९३४.१३
नेपाल राष्ट्र बैंक	-२९६३.६८	-४५७५.१३	४३९.८२	-९४३.८४	-१३४७८.७०	-६५७६.३४	-११५९९.२२	-१३०३५.३०	-१७२८८.७०	-६१८७.९३	-२५७८.१८	४०८.०९	८३३९.०९
वाणिज्य बैंक	-७३६.५२	-१९३१.८४	-३३४.००	४५१.९७	-४८०.०८	-१६२८.५६	-१२५४.४१	-२७८३.९०	-३१००.७६	२८.७४	३९१३.२२	३६५६.१७	-३४०४.९७
आई.एम.एफ. कर्जा उपयोग	१०६.७६	-८.०७	३२९.८८	-४०.२७	-४८.५०	-११९.१७	-१३२.४२	-११६.२६	०.००	-१७०.२३	-९७.०७	-५६.२०	-४३.९८
खुद वैदेशिक सम्पत्तिमा परिवर्तन (—वृद्धि)	**-२९६७.४७**	**-४४७५.८४**	**३३२.४७**	**-४०८.९७**	**-१३१६२.६६**	**-६८९३.९६**	**-१२७१२.७१**	**-१४५०३.६०**	**-१८८९१.२३**	**-८२१०.६१**	**-९६.०२**	**२४७२.९९**	**५८९८.५५**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

नोटः (-) शोधनान्तरले बचत बुझाउँदछ।

* अपरिष्कृत।

अनुसूची ७.१: विगत दश वर्षमा वैदेशिक रोजगारको लागि श्रम स्वीकृति विवरण (संख्या)

क.सं.	आर्थिक वर्ष	पुरुष	महिला	जम्मा
१	२०६६/६७	२८४०३८	१००५६	२९४०९४
२	२०६७/६८	३४४३००	१०४१६	३५४७१६
३	२०६८/६९	३६१७०७	२२९५८	३८४६६५
४	२०६९/७०	४२५८३०	२७७१३	४५३५४३
५	२०७०/७१	४९८८४८	२८९६६	५२७८१४
६	२०७१/७२	४९०८५९	३०५२८	५२१३८७
७	२०७२/७३	३९९४०६	१९३०७	४१८७१३
८	२०७३/७४	६०९३४१	३३५१९	६४२८६०
९	२०७४/७५	५७७७२२	३२९६६	६१०६८८
१०	२०७५/७६*	३११४७१	२०९५५	३३२४२६
११	**जम्मा**	**४३०३५२२**	**२३७३८४**	**४५४०९०६**

* प्रथम आठ महिना स्रोतः वैदेशिः

श्रोतः श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, २०७५।

अनुसूची ७.२: श्रम स्वीकृति लिई वैदेशिक रोजगारीमा गएका कामदारहरुको विवरण

सि.न.	देश	आर्थिक वर्ष २०६३/६४ देखी २०७३/७४ सम्म			आर्थिक वर्ष २०७४/७५			आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्म		
		पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	कतार	१०८११५२	११८४०	१०९२९९२	९९३१३	३८६३	१०३१७६	११८०४६५	१५७०३	११९६१६८
२	मलेसिया	११८२५७५	२६८७९	१२०९४५४	१०११६८	३०३६	१०४२०४	१२८३७४३	२९९१५	१३१३६५८
३	साउदी अरब	८३४१९२	५७९९	८३९९९१	३९९३६	१०२४	४०९६०	८७४१२८	६८२३	८८०९५१
४	यू.ए.ई	४६६२७३	४५९५६	५१२२२९	५३६७४	६५६७	६०२४१	५१९९४७	५२५२३	५७२४७०
५	कुवेत	८४५९२	३९६१८	१२४२१०	१५९२८	१६२६	१७५५४	१००५२०	४१२४४	१४१७६४
६	बहरायन	४३३०९	३७२६	४७०३५	४५३०	३३२	४८६२	४७८३९	४०५८	५१८९७
७	ओमन	२७०५८	५०५४	३२११२	२६९२	३६७	३०५९	२९७५०	५४२१	३५१७१
८	दक्षिण कोरिया	३३१६१	१७९१	३४९५२	७५६५	३८४	७९४९	४०७२६	२१७५	४२९०१
९	लेवनान	१२०४	११५३७	१२७४१	१८	४	२२	१२२२	११५४१	१२७६३
१०	इजरायल	२२७५	४३६६	६६४१	३५	८३	११८	२३१०	४४४९	६७५९
११	अफगानिस्तान	१०५३६	४६	१०५८२	१४४१	१	१४४२	११९७७	४७	१२०२४
१२	जापान	१६७६४	८७६	१७६४०	७१६	४५	७६१	१७४८०	९२१	१८४०१
१३	अन्य	४५०८१	१७८१४	६२८९५	१२१२२	५४७१	१७५९३	५७२०३	२३२८५	८०४८८
जम्मा		**३८२८१७२**	**१७५३०२**	**४००३४७४**	**३३९१३८**	**२२८०३**	**३६१९४१**	**४१६७३१०**	**१९८१०५**	**४३६५४१५**

श्रोतः श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, २०७५ र वैदेशिक रोजगार बिभाग, २०७५।

अनुसूची ७.३: युवा स्वरोजगार कोषबाट भएको लगानी र असूली विवरण

रु. हजारमा

आर्थिक बर्ष	स्वरोजगार (लाभान्वित) जनसंख्या (जना)	जम्मा स्वरोजगार संख्या (जना)	सहकारी संस्थाहरुको संख्या (वटा)	लगानी रकम (रू.)			जम्मा असूली रकम रु.	लगानीमा रहेको रकम रु.
				सहकारी संघ/संस्था	बैंक/बित्तीय संस्था	कूल लगानी		
२०७०/७१ सम्म		२५२०६		१९२९७९०	१२९९०५०	३२२८८४०	७७८८३६.०००	२४५०००४.०००
२०७१/७२	२८९६	२८१०२	९९	२१४२४५	१३५०	२१५५९५	८५८७९३.६९९	१९४०९३३.८४५
२०७२/७३	२५९७	३०६९९	१८१	३६४७१५	१३५०	३६६०६५	९३५८८१.५९४	१४९२६३१.५४८
२०७३/७४	७५९५	३८२९४	४४७	१०९१८१५	१८००	१०९३६१५	६३००३५.९५८	२१५५४२५.३५७
२०७४/७५	१७०३९	५५३३३	४६२	२३५०८१०	०	२३५०८१०	७५४९६८.२३३	३८८७६१०.३९१
२०७५/७६*	६५६२	**६१८९५**	**१२९**	९५३९००	०	९५३९००	७९०७४४.४७८	४००५०४२.३४९

स्रोतः युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोष, २०७५।

* प्रथम आठ महिनाको।

अनुसूची ८.१: प्रमुख खाद्यान्न बाली लगाएको क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व

क्षेत्रफलः हजार हेक्टरमा

उत्पादनः हजार मे.टनमा

उत्पादकत्वः मे. टन प्रति हेक्टरमा

खाद्यान्न बालीहरु		आर्थिक वर्ष										
		२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६**
धान	क्षेत्रफल	१५५६.०	१४८१.०	१४९६.०	१५३१.०	१४२०.०	१४८६.९५	१४२५.३५	१३६२.९१	१५५२.४७	१४६९.५४	१४९१.७४
	उत्पादन	४५२४.०	४०२४.०	४४६०.०	५०७२.०	४५०४.०	५०४७.०५	४७८८.६१	४२९९.०८	५२३०.३३	५१५१.९२	५६१०.०१
	उत्पादकत्व	२.९	२.७२	२.९८	३.३१	३.१७	३.३९	३.३६	३.१५	३.३७	३.५०	३.७६
मकै	क्षेत्रफल	८७५.०	८७६.०	९०६.०	८७१.०	८४९.०	९२८.७६	८८२.४	८९१.५८	८९७.७९	९५४.१८	९४२.०८
	उत्पादन	१९३१.०	१८५५.०	२०६७.०	२१७९.०	१९९९.०	२२८३.०	२१४५.२९	२२३१.५२	२३२०.०	२५५५.८४	२६४४.८
	उत्पादकत्व	२.२	२.१२	२.२८	२.५	२.३५	२.४६	२.४३	२.५	२.५८	२.७	२.८१
गहुँ	क्षेत्रफल	६९५.०	७३१.०	७६७.०	७६५.०	७५९.०	७५४.०	७६२.३७	७४५.८२	७५०.०	७०६.८४	६८६.५५
	उत्पादन	१३४४.०	१५५६.०	१७४६.०	१८४६.०	१८८२.०	१८८३.०	१९७५.६३	१७३६.८५	१८४१.०	१९४९.०	२०३६.७
	उत्पादकत्व	१.९३	२.१३	२.७५	२.४१	२.४७	२.५	२.५९	२.३३	२.४५	२.८	२.९७
जौ	क्षेत्रफल	२६.०	२७.०	२८.०	२७.३	२८.९८	२८.०	२८.०५	२८.३७	२६.९४	२४.६४	२३.६९
	उत्पादन	२३.०	२८.०	३०.०	३५.०	३७.०	३५.०	३७.३५	३२.८१	३२.१४	२७.१५	२६.९५
	उत्पादकत्व	०.९	१.०३	१.०७	१.२५	१.२७	१.२४	१.३३	१.१६	१.१९	१.१	१.१४
कोदो	क्षेत्रफल	२६६.०	२६८.०	२७०.०	२७८.०	२७४.०	२७१.०	२६८.०५	२६६.८	२६३.१	२६३.४९	२४६.७७
	उत्पादन	२९३.०	२९९.०	३०३.०	३१५.०	३०५.०	३०४.०	३०८.४९	३०२.४	३०६.२२	३१३.९८	३००.५८
	उत्पादकत्व	१.१	१.११	१.१२	१.१३	१.११	१.१२	१.१५	१.१३	१.१६	१.२	१.२२
फापर*	क्षेत्रफल	-	-	१०.३	१०.३	१०.६८	१०.५	१०.८२	१०.८४	१०.८९	१०.२९	८.७६
	उत्पादन	-	-	८.८४	१०.०	१०.०५	१०.३	१०.८७	११.६४	११.९८	११.४७	९.८८
	उत्पादकत्व	-	-	०.८५	०.९७	०.९४	०.९८	१.०	१.०७	१.१०	१.१	१.१३
जम्मा क्षेत्रफल		**३४१८.०**	**३३८३.०**	**३४७७.३**	**३४८२.६**	**३३४१.६६**	**३४७९.२१**	**३३७७.०४**	**३३०६.३२**	**३५०१.१९**	**३४२८.९८**	**३३९९.५९**
जम्मा उत्पादन		**८११५.०**	**७७६२.०**	**८६१४.८४**	**९४५७.०**	**८७३७.०५**	**९५६२.३५**	**९२६६.२४**	**८६१४.२९**	**९७४१.६७**	**१०००९.३६**	**१०६२८.९२**

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५।

* फापर बाली आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि मात्र समावेश भएको।

** प्रारम्भिक अनुमान।

अनुसूची ८.२ः प्रमुख नगदे बाली लगाएको क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व

क्षेत्रफलः हजार हेक्टरमा
उत्पादनः हजार मे.टनमा
उत्पादकत्वः मे. टन प्रति हेक्टरमा

नगदे बाली		आर्थिक वर्ष										
		२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
उखु	क्षेत्रफल	५८.०	५८.०	६३.०	६४.०	६४.०	६५.०	६६.६	६७.३७	६८.४	७८.६	७८.६
	उत्पादन	२३५४.०	२४९५.०	२७१८.०	२८६९.०	२९३०.०	३०२०.०	३०६३.०	२९८८.४२	३१५७.०	३५५८.१८	३५५८.१८
	उत्पादकत्व	४०.५२	४३.०१	४३.१४	१४.३३	४५.४३	४६.४६	४५.९९	४४.३६	४६.१६	४५.३	४५.३
तेलहन	क्षेत्रफल	१८१.०	१९९.०	२१४.०	२१८.०	२१५.०	२१६.४	२३३.०५	२३४.११	२३४.५६	२२४.५९	२२५.९४
	उत्पादन	१३५.०	१५५.०	१७६.०	१८१.०	१७९.०	१८४.०	२०९.६३	२११.१४	२११.७३	२४५.८६	२५३.०७
	उत्पादकत्व	०.७५	०.७८	०.८२	०.८३	०.८३	०.८५	०.९	०.९	०.९	१.०९	१.१२
आलु	क्षेत्रफल	१८२.०	१८५.०	१८३.०	१८७.०	१८८.०	२०५.७२	१९७.०४	१९०.९	२०२.३	१९५.२६	१९६.९८
	उत्पादन	२४२४.०	२५१८.०	२५०८.०	२६८२.०	२७५३.०	२८१७.५१	२५८६.२९	२५५१.७४	२७५५.८८	३०८.८	३२२.०७
	उत्पादकत्व	१३.३०	१३.६१	१३.७	१४.३३	१४.६४	१३.६९	१३.१३	१३.३७	१३.६२	१५.८१	१६.३५
जुट	क्षेत्रफल	११.४	१०.५	१०.५६	१०.५४	११.३	११.३५	११.४०	८.०२	७.५	७.६	७.६
	उत्पादन	१५.७	१२.९६	१४.४२	१४.४२	१५.५	१५.७५	१६.५३	११.६३	९.७३	११.१५	११.१५
	उत्पादकत्व	१.३८	१.२३	१.३६	१.३७	१.३७	१.३९	१.४५	१.४५	१.३	१.५	१.५
मह*	क्षेत्रफल	-	-	-	-	-	-	-	२२५.०	२३२.०	२४०.०	२४२.०
	उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	३.०	३.५	३.९५	३.९८
	उत्पादकत्व	-	-	-	-	-	-	-	०.०१	०.०२	०.०२	०.०२
जम्मा क्षेत्रफल		**४३२.४**	**४५२.५**	**४७०.६**	**४७९.५**	**४७८.३**	**४९८.५**	**५०८.१**	**७२५.४**	**७४४.८**	**७४६.१**	**७५१.१**
जम्मा उत्पादन		**४९२८.७**	**५१८१.०**	**५४१६.४**	**५७४६.४**	**५८७७.५**	**६०३७.३**	**५८७५.४**	**५७६५.९**	**६१३७.८**	**४१२७.९**	**४१४८.५**

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५।

* मह वाली २०७२/७३ देखि मात्र समावेश भएको।

* प्रारम्भिक अनुमान।

अनुसूची ८.३: अन्य बाली उत्पादन स्थिति

(हजार मे.टनमा)

अन्य बालीहरु	आर्थिक वर्ष										
	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
दलहन	२५५.३८	२६२.३५	३१८.३६	३२७.१५	३५६.७०	२८१.७५	३५३.८५	३५१.९०	३५३.१५	३६८.७४	३६२.५४
फलफूल	६८६.२१	७०७.००	८३१.६०	८८५.५२	१०८६.८५	९६५.०४	९९१.९८	९९२.५५	१०२५.२८	१०१०.२२	११५३.२३
तरकारी	२७५४.४	३००४.०	३२०३.०	३४००.९	३४०९.७	३४७२.०६	३५८०.०९	३८१९.८१	४१६३.५९	४०९९.३५	४१७५.६२

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५।

* प्रारम्भिक अनुमान।

अनुसूची ८.४: पशुजन्य उत्पादन स्थिति

(हजार मे.टनमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष										
	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५*
मासु	२४१.६९	२४९.०	२७७.६२	२८८.५	२९५.५	२९८.२४	३००.९	३१७.८५	२३२.५४	३४७.०	२४८.०
दूध र दुग्ध पदार्थ	१४४५.४१	१४९६.०	१५५६.५	१६२२.७५	१६८१.१	१७००.०	१७२४.८२	१८५३.८८	१९११.२४	२०८५.०	१४७५.३३
फुल (गोटा दश लाखमा)	६२९.९४	६४३.२	७०४.१३	७८७.०१	८३८.९	८७२.९२	८९९.५	१२०८.७२	१३५२.३	१५१२.३	१०७३.३३
माछा	४८.२३	४९.७३	५२.०७	५४.३६	५३.९६	६५.७७	६९.४	५१.३३	५४.३७	७७.०	७१.७३

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५।

* प्रारम्भिक अनुमान।

अनुसूची ८.५: रासायनिक मलको बिक्री वितरण

(मेट्रिक टनमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष							
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
रासायनिक मल								
क. युरिया (मेट्रिक टन)	९९१९६.०	१०८५५३.०	१४५६३२.०	१९०१६३.०	१६४८०३.८	२०५२८१.२	२१४९७९.६	११८४९३.४५
ख. डि.ए.पी. (मेट्रिक टन)	४३७२४.०	६५७२२.०	८२५२०.०	१०१७९७.०	८७५३२.२५	१११७०८.४०	१२०००९.०५	७०६७४.५९
ग. पोटास (मेट्रिक टन)	२७३३.०	२६८८.०	५०४६.०	६७१७.०	६५७७.८५	७९८७.८	५१५६.३	२३६७.४५
जम्मा	**१४५६५३.०**	**१७६९६३.०**	**२३३१९८.०**	**२९८६७७.०**	**२५८९१३.९**	**३२४९७७.४**	**३४०१४४.९५**	**१९१५३५.४९**

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५।

* आर्थिक वर्षको प्रथम आठ महिनाको अनुमान।

अनुसूची ८.६: थप सिंचाई बिस्तार

(हेक्टरमा)

सिंचितको प्रकार	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
कुलसिञ्चित क्षेत्र विस्तार	३२५६५	१९५६१	१९३१०	१८०८३	२३२६३	४११८०	३९६६९	३२१०
१)सतह सिँचाइ	९३९५	२०१६	३५१४	१५८६	४७७२	४४७५	४२३०	७३०
२)भूमिगत सिँचाइ	२२५६०	१७१८०	१५१३५	१५९३९	१७४६३	३५२७२	३४७३९	२२८०
३)नयाँ प्रविधीमा आधारित सिँचाइ	६१०	३६५	६६१	५५८	१०२८	१४३३	७००	२००

स्रोतः ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय, २०७५।

* आर्थिक वर्षको प्रथम आठ महिनाको अनुमान।

अनुसूची ८.७: दलहन बालीको उत्पादन विवरण

क्षेत्रफलः हेक्टरमा
उत्पादनः मेट्रिक टनमा
उत्पादकत्वः मेट्रिक टन प्रति हेक्टरमा

बालीको नाम	आर्थिक वर्ष											
	२०७२/७३			२०७३/७४			२०७४/७५			२०७५/७६*		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
मसुरो	२०४६००	२२७५००	१.११	२०४६५०	२२८०६८	१.११	१९७७५०	२४८४०९	१.२६	१९५९०४	२३४१३८	१.२०
	०.१	०	-०.१	०.०२	०.२५	०.२३	-३.३७	८.९२	१२.७२	-०.९३	-५.७४	-४.८६
चना	९३५०	९५००	१.०२	९४००	९५६०	१.०२	८९३३	९११२	१.०२	८९९८	९८१४	१.०९
	०.१	०.९	०.२	०.५३	०.६३	०.१०	-४.९७	-४.६९	०.३०	०.७३	७.७०	६.९३
अरहर	१६८००	१६४९०	०.९८	१६८३०	१६७००	०.९९	१५१०१	१५५२४	१.०३	१६१११	१७१४४	१.०६
	-०.५	०.१	०.७	०.१८	१.२७	१.०९	-१०.२७	-७.०४	३.६०	६.६९	१०.४४	३.५१
मास	२३१५०	१९४५०	०.८४	२३२००	१९५००	०.८४	२११९६	१८०१६	०.८५	२२२०९	२००१९	०.९०
	०.०१	०.१	०.०४	०.२२	०.२६	०.०४	-८.६४	-७.६१	१.१२	४.७८	११.१२	६.०५
भटमास	२३६००	२८३५०	१.२०	२३६२५	२८४२०	१.२०	२२६०२	२८२५३	१.२५	२२६१५	२९१७६	१.२९
	०.१	०.१	०.१	०.११	०.२५	०.१४	-४.३३	-०.५९	३.९१	०.०६	३.२७	३.२१
ग्रास पी	११५००	१४२५०	१.२४	११५२०	१४५००	१.२६	१३०२१	१६५३७	१.२७	११०२८	१४८८६	१.३५
	०.८	०.७	-०.०१	०.१७	१.७५	१.५८	१३.०३	१४.०५	०.९०	-१५.३१	-९.९८	६.२८
हर्स ग्राम	५७००	५७८०	१.०१	५७२३	५८००	१.०१	५५७५	५६८७	१.०२	५४७८	५९५४	१.०९
	-८.६	१.८	९.५	०.४०	०.३५	-०.०६	-२.५९	-१.९५	०.६५	-१.७४	४.६९	६.५५
अन्य	३०५००	३०५७५	१.००	३०५२५	३०६००.१	१.००	२७२०३	२७४७५.५	१.०१	२९२२१	३१४१५	१.०८
	०.२	-७.७	-७.९	०.०८	०.०८	०.००	-१०.८८	-१०.२१	०.७५	७.४२	१४.३४	६.४४
दलहन बाली जम्मा	३२५२००	३५१८९५	८.४१	३२५४७३	३५३१४८.१	८.४४	३११३८१	३६९०१३.५	८.७०	३११५६४	३६२५४६	९.०५
	-०.०६	-०.६	-०.५	०.०८	०.३६	०.४२	-४.३३	४.४९	३.११	०.०६	-१.७५	४.०१

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५।   *प्रारम्भिक अनुमान

पुनश्चः प्रत्येक बालीको तथ्याङ्क भन्दा तल्ला लाइनमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा भएको वृद्धिदरलाई प्रतिशतमा जनाउँछ।

अनुसूची ८.८: औद्योगिक बालीको उत्पादन विवरण

क्षेत्रफलः हेक्टरमा

उत्पादनः मेट्रिक टनमा

उत्पादकत्वः मेट्रिक टन प्रति हेक्टरमा

बालीको नाम/बृद्धि दर	आर्थिक वर्ष											
	२०७२/७३			२०७३/७४			२०७४/७५			२०७५/७६*		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादत्व
उखु	६७३७२	२९८८४१८	४४.३६	७६४६३	३२३४७११	४२.३	७८६०९.	३५५८१८२.	४५.२६	८६१०१.	३९५१००५.	४५.८९
	१.२	-२.४	-३.६	१३.५	८.२	-४.६	२.८	१०.	७.	९.५	११.	१.४
जुट	८०१७	११६३३	१.४५	८००७	११६२४	१.४५	७६०७	१११५९	१.४७	७१०४	१०५७८	१.४९
	-२९.७	-२९.६	०.१	-०.१	-०.१	०.	-५.	-४.	१.	-६.६	-५.२	१.५
चिया	२०१६५	२३१८७	१.१५	२८२४१	२४४०९	०.८६	२८५२३	२४६५३	०.८६	२८७३२	२५२०६	०.८८
	४.२	३.१	-१.१	४०.	५.३	-२४.८	१.	१.	०.	०.७	२.२	१.५
कफी	२०३१	४६४	०.२३	२६४६	४६६	०.१८	२६९९	४७५	०.१८	२८७६	६३९	०.२२
	-१४.७	०	१७.२	३०.३	०.४	-२२.९	२.	१.९	-०.१	६.६	३४.५	२६.२
माछा	९९३४	४८५४३	४.८९	१५०५६	८३८९७	५.५७	१६२१०	६९१२५	४.२६	१६७१९	७१७२६	४.२९
	७.९	१७.	८.४	५१.६	७२.८	१४.	७.७	-१७.६	-२३.५	३.१	३.८	०.६
कपास	१२५	१२९	१.०३	१४३	१२७	०.८९	१२०	१२५	१.०४	११०	१२१	१.१
	-२१.१	-२३.२	६	१४.४	-१.६	-१३.९	-१६.१	-१.६	१७.३	-८.३	-३.२	५.६

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५। *प्रारम्भिक अनुमान

पुनश्चः प्रत्येक बालीको तथ्याङ्क भन्दा तल्ला लाइनमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा भएको वृद्धिदरलाई प्रतिशतमा जनाउँछ।

अनुसूची ८.९: मसला बालीको उत्पादन विवरण

क्षेत्रफलः हेक्टरमा

उत्पादनः मेट्रिक टनमा

उत्पादकत्वः मेट्रिक टन प्रति हेक्टरमा

बालीको नाम / बृद्धि दर	आर्थिक वर्ष											
	२०७२/७३			२०७३/७४			२०७४/७५			२०७५/७६*		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
अलैची	१५७००	१२१२०	०.७७	१७००२	६५२१	०.३८	१८०००	६५००	०.३६	२०८८०	७६६३	०.३७
	२०.७	५७.४	४६.३	८.२९	-४६.२	-५०.३२	५.८७	-०.३२	-५.८५	१६.०	१७.८९	१.६३
अदूवा	२३८५५	२६३१४०	११.०३	२२६४९	२७९५०४	१२.३४	२३०००	२८४०००	१२.३५	२३७४७	२९९०५२	१२.५९
	०.१	७.८	७.७	-५.०६	६.२२	११.८७	१.५५	१.६१	०.०६	३.२५	५.३	१.९९
लसुन	७२०५	४५३९०	६.३	८११६	५६६६८	६.९८	८५००	५९५००	७.०	८७४५	६१४००	७.०२
	१.२	१.५	०.३	१२.६४	२४.८५	१०.८३	४.७३	५.०	०.२५	२.८८	३.१९	०.३
बेसार	७९१५	७२४२५	९.१५	६७७७	६५९९९	९.७४	७३००	७१५००	९.७९	७८००	७८४००	१०.०५
	०.५	०.९	०.४	-१४.३८	-८.८७	६.४३	७.७२	८.३३	०.५७	६.८५	९.६५	२.६२
खुर्सानी	७७००	४२३५०	५.५०	१००७७	४९७१८	४.९३	१०५००	५२५००	५.०	११२२६	५६२५०	५.०१
	०.३	५.१	४.९	३०.८७	१७.४०	-१०.२९	४.२	५.६०	१.३४	६.९१	७.१४	०.२१
मसलाबाली जम्मा	६२३७५	४३५४२५	६.९८	६४६२१	४५८४१०	७.०९	६७३००	४७४०००	७.०४	७२३९८	५०२७६५	६.९४
	५.५	७.१	-	३.६	५.२८	१.६२	४.१५	३.४	-०.७२	७.५८	६.०७	-१.४

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५।   *प्रारम्भिक अनुमान

पुनश्चः प्रत्येक बालीको तथ्याङ्क भन्दा तल्ला लाइनमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा भएको वृद्धिदरलाई प्रतिशतमा जनाउँछ।

अनुसूची ८.१०: पशुपन्छीको संख्या

पशुपंक्षीको किसिम / बृद्धि दर	आर्थिक वर्ष				आर्थिक बर्ष प्रथम ८ महिना	
	२०७१/७२	**२०७२/७३**	**२०७३/७४**	**२०७४/७५**	**२०७४/७५**	**२०७५/७६**
गाई/गोरु	७२४१४१६	७३०२८०८	७३४७४८७	७३७७६०५	७३७७६०५	७४२३१६६
	-०.०३	०.९	०.८	०.४	०.४	०.२
भैंसी/राँगो	५१६७७३३	५१६८८०९	५१७७९९८	५१८४१६६	५१८४१६६	५१५०५५४
	-०.२	०.०२	०.२	०.१	०.१	-०.६
भेडा/भेडी	७८९३७०	८००६५८	८०१९७५	८०२८५९	८०२८५९	७८९९४५
	-०.०२	१.४	१.६	०.१	०.१	-१.६
बाखा/बोका/खसी	१०२५२२३६	१०९८६११४	१११६५०९९	११२८६९७३	११२८६९७३	११५६७०४३
	०.७	७.२	८.१	१.१	१.१	२.४८
सुंगुर/बङ्गुर	११९८००१	१२९१३०८	१३२८०३६	१३५३३४४	१३५३३४४	१३५५६५९
	०.७	७.८	८.९	१.९	१.९	०.१७
कुखुरा	४८४२९०१६	६८६३०६३८	७०००७१५१	७०९४७९१२	७०९४७९१२	७२९४७४५१
	०.७	४१.७	२५.४	१.३	१.३	२.८२
हाँस	३९०२८१	३९२२५५	३९४७७५	३९६४७४	३९६४७४	३८५८९०
	०.०२	०.५	१.१	०.४	०.४	-२.६६
दुधालु गाई	१०२५९४१	१०२६१३५	१०२९५२९	१०३१८११	१०३१८११	१०७०३२१
	०.१	०.०२	०.३	०.२	०.२	३.७३
दुधालु भैंसी	१३४९१२४	१३५५३८४	१५०९५११.७	१६२४५२०	१६२४५२०	१६४३७११
	२६.१	०.५	१०.९	७.६	७.६	१.१८
फुल दिने कुखुरा	८४१२७२८	१२३५३५१५	१२३८८८८९	१२४१२६५७	१२४१२६५७	१२४२८५३७
	०.८	४६.८	३२.१	०.२	०.२	०.१३
फुल दिने हाँस	१७९४८०	१८०९२७	१८३९४०	१८५९९२	१८५९९२	१८२८७०
	०.०२	०.८	१.८	१.१	१.१	-१.६८
याक/नाक/चौंरी	७०९६६	६८८३१	६९३४६	७१६९०	७१६९०	६८९१२
	०.५	-३.०	-३.४	०.०५	०.०५	-३.८८
खरायो	२५८७१	३२२१३	३४४८७	३४४८७	३४४८७	३४२१७
	१.७	२४.५	२४.२	०.८	०.८	-०.७८
घोडा /खच्चड /गधा	५२६५५	५५८०८	६८७११	६८७११	६८७११	६७३४२
	०.२	६	२३.२	६.८	६.८	-१.९९

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५।

पुनश्चः पशुपन्छीको तथ्याङ्क भन्दा तल्लो लाइनमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा भएको वृद्धिदरलाई प्रतिशतमा जनाउँछ।

अनुसूची ८.११: पशुपंक्षीजन्य उत्पादनको स्थिति

उत्पादन किसिम / बृद्धि दर	आर्थिक वर्ष				आर्थिक बर्षको प्रथम ८ महिना	
	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६
दूध उत्पादन	१७२४८२३.००	१८५३८८५.००	१९११२३९.००	२०८५०००.००	१३९००००.००	१४७५३३३.००
(मेट्रिक टन)	१.५०	७.४८	३.०९	९.०९	-२३.४४	६.१४
(गाई)	५५७६६९.००	६३९५९०.००	६६५२८५.००	७२१०९०.००	५५६०००.००	५९०१३३.००
	४.८०	१४.६९	४.०२	८.३९	-६.०३	६.१४
(भैंसी)	११६७१५४.००	१२१४२९५.००	१२४९९५४.००	१३६३९१०.००	८३४०००.००	८८५२००.००
	-०.०५	४.०४	२.९४	९.१२	-२८.५४	६.१४
खुद मासु उत्पादन	३००९०१.००	३१७८५४.००	३३२५४४.००	३४७०००.००	२३१५६८.००	२४८०००.००
(मेट्रिक टन)	०.९०	५.६३	४.६२	४.३५	-२५.२९	७.१०
राँगो	१७४०१२.००	१७९११०.००	१८००८०.००	१८५२००.००	१२२७३१.००	१३१४४०.००
	०.१०	२.९३	०.५४	२.८४	१७.९०	७.१०
भेडा	२६५८.००	२७८५.००	२७१४.००	२८००.००	१८५३.००	१९८४.००
	०.१०	४.७८	-२.५५	३.१७	-३०.३१	७.०७
खसी बोका	६०९०६.००	६३८०७.००	६७७०६.००	७०८००.००	४७२४०.००	५०५९२.००
	३.१०	४.७६	६.११	४.५७	-२५.७८	७.१०
सुंगर बुङ्गुर	२०१३५.००	२१०९४.००	२४५३५.००	२८२००.००	१८७५७.००	२००८८.००
	४.५०	४.७६	१६.३१	१४.९४	-११.३६	७.१०
कुखुरा	४५४५८.००	५०८१५.००	५७२६८.००	६०१००.००	४००६१.००	४२९०४.००
	५.४०	११.७८	१२.७०	४.९५	-१६.९४	७.१०
हाँस	२३२.००	२४३.००	२४१.००	३००.००	२३२.००	२४८.००
	२.२०	४.७४	-०.८२	२४.४८	-२.११	६.९०
फुल गोटा (हजारमा)	८९९५०१.००	१२०८०७२.००	१३५२२९६.००	१५१२२६५.००	१००८१७६.००	१०७३३३३.००
	३.१०	३४.३०	११.९४	११.८३	६.३०	६.४६
कुखुरा	८८५९४७.००	११९४१६६.००	१३३८३१२.००	१४९८०२४.००	१०००१११.००	१०६४७४६.००
	३.१०	३४.७९	१२.०७	११.९३	७.००	६.४६
हाँस	१३५५४.००	१३९०६.००	१३९८४.००	१४२४१.००	८०६५.००	८५८७.००
	१.१०	२.६०	०.५६	१.८४	-४१.३८	६.४७
ऊन (के. जी.)	५८६७२९.००	५८८३४८.००	५९४३१२.००	५९४६३९.००	३९६०००.००	३९५८००.००
	-०.०२	०.२८	१.०१	०.०६	-३२.३८	-०.०५

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५।

पुनश्च :पशुपन्छीको तथ्याङ्क भन्दा तल्लो लाइनमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा भएको वृद्धिदरलाई प्रतिशतमा जनाउँछ।

अनुसूची ८.१२: कृषि उत्पादनसंग सम्बन्धित साधनहरुको आपूर्ति स्थिति

विवरण	आर्थिक बर्ष							
	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५*	२०७५/७६*
रासायनिक मल मे. टन	१७६९६३	२३२१८८	२९८६७७	२५८९१३.९	३२४९७७.४	३५८६३३.९	२०३८२६.४	१९१५३५.५
उन्नत वीउ विजन मे. टन	३६६९	७२९०	९१५१	१२४८०	८७८५.३४	४३६६.४	२८५६.४	१७१७.८
सिंचाइ थप हेक्टर	१९५६१	१९३१०	१८०८३	२४२९१	४११८०	३९६६९	३६२२०	३२१०
मत्स्य भुरा/वीज हजारमा	१२१९८७	१४८५०१	१९१३४५	२१२३५५	२४४८९७	२९२०००	११८८१६	४३७००
कृषि कर्जा बाणिज्य बैंकहरुको रु करोडमा	३१५३	५०९१	६५१६	७८७९	९००४	१३५७६	१२८३३	१८०४२

स्रोत : कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५, ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय, २०७५, नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

* गत आर्थिक वर्ष २०७४/७५ र चालु आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को प्रथम आठ महिनाको प्रगति।

अनुसूची ८.१३: प्राकृतिक प्रकोपबाट प्रभावित बालीहरुको क्षेत्रफल (हेक्टर)

प्राकृतिक प्रकोपबाट प्रभावित बाली (बाढी, पहिरो, डुवान, कटान)	२०६६	२०६७	२०६८	२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५
धान	९२०००	५६७	८५९	११०४५०	१३५००	२३९००	५५०००	५५७१३	१२६२८२	१९६००
मकै	१७००	५६३	६५६	२१८०१	९५	१९००	५५००	१२८७७	२५६७	१०८३
अन्य खाद्यान्न, तरकारी फलफुल माछा पोखरी	०	१३	२	३६९१	५	११	२०	५८५६८	१५८७५	१८५५६
जम्मा	९३७००	११४३	१५१७	१३५९४२	१३६००	२५८११	६०५२०	१२७१५८	१४४७२४	३९२३९

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७५।

अनुसूची ८.१४: बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले प्रवाह गरेको कृषि कर्जाको स्थिति

(रू. दश लाखमा)

कर्जाको किसिम	आर्थिक वर्ष					प्रथम आठ महिनामा भएको परिवर्तन	
	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६
खेतीपाती सम्बन्धी सेवा	६६८६.९	७९९८.३	१०३४७=९	११४४३.९	१५७७८.५	१४३०८.	२३१५८.९
चिया	३२०७.९	३४७९.९	३४२१=८	२९५९.२	३१३८.७	३००१.७	३२८८.६
पशुपालन र पशुपालनसम्बन्धी सेवा	१५४४२.२	२०७३०.१	२८७६१=७	३२३२४.९	४७४८९.३	४२६३०.१	५९१९२.८
वन, माछापालन तथा वधशाला	५७९१.३	१७६९.३	२०१०=१	१८२७.	२५५०.२	१९३१.३	२७४३.
अन्य कृषि तथा कृषिजन्य सेवा	१९७८१.७	३११८२.२	३४२४९=९	४१४८६.२	६६७९९.९	६६४५६.२	९२०३४.६
जम्मा	५०९०९.८	६५१५९.८	७८७९१=५	९००४१.२	१३५७५६.६	१२८३२७.३	१८०४१७.८

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।

अनुसूची ८.१५: साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीइ संस्था लिमिटेडको सदस्य तथा ऋण लगानी स्थिति

विवरण	आर्थिक वर्ष							प्रथम आठ महिनाको प्रगति	
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/०७५	२०७४/०७५	२०७५/०७६
समेटिएको जिल्ला संख्या	४३	५४	५५	५७	६५	६७	६८	६८	६९
आवद्ध सहकारी संस्था संख्या	२९१	३९१	४२८	५१०	६०२	६५५	६८०	६६३	६९८
साना किसान समुह संख्या	३१९६८	४०९९१	४५७३८	६०३३४	७७३७८	८६७३१	९७७२२	८९०१८	९८८९०
साना किसान सदस्य परिवार संख्या	२२८४१७	३२३३८४	३७६९५७	४६०५९०	५४१६५२	६४९७१९	६७०८६६	६५६५०५	६९५१६७
कुल स्थानीय पुँजी (रु. लाखमा)	४१०३३	६५२७३	९१२०८	१३२४६६	१६२९५७	२२९४२७	२७९३१४	२५६११६	३१३२४६
स्वीकृत ऋण (रु. लाखमा)	२७५५०	३४३३२	५१३५५	७४८३४	१०५५९२	१३१९९०	१५९२३१	१०२७०२	११८७१९
ऋण लगानी (रु. लाखमा)	२६७३८	३३०९१	५१३५५	७४८३४	९७९७९	११९७५०	१५००५१	९४९७१	१०५८०१
ऋण असुली (रु. लाखमा)	१८७५१	२३५२६	३४०१९	४७५२९	६८६०५	९०१२६९	१२१०८८	७४३८१	९०७१३
लगानीमा रहेको ऋण (रु. लाखमा)	२६७६२	३६३२७	५३६६२	८०९६७	११०३४१	१३९९४९	१६८९१२	१६०५३९	१८४०९४

स्रोतः साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड, २०७५।

अनुसूची ९.१: पर्यटक आगमन र बसाई अवधि

सि.नं.	वर्ष		पर्यटक संख्या	हवाई मार्गवाट पर्यटकको आगमन	स्थलमार्गबाट पर्यटकको आगमन (संख्यामा)	प्रति पर्यटकको सरदर बसाइ अवधि (दिनमा)	पर्यटक संख्याको वार्षिक बृद्धिदर (प्रतिशतमा)
१	२०६०	पौष	३३८१३२	२७५४२८	६२७०४	९.६	२२.७
२	२०६१	पौष	३८५२९७	२९७३३५	८७९६२	१३.५	१३.९
३	२०६२	पौष	३७५३९८	२७७३४६	९८०५२	९.१	-२.६
४	२०६३	पौष	३८३९२६	२८३८१९	१००१०७	१०.२	२.३
५	२०६४	पौष	५२६७०५	३६०७१३	१६५९९२	१२.०	३७.२
६	२०६५	पौष	५००२७७	३७४६६१	१२५६१६	११.८	-५.०
७	२०६६	पौष	५०९७५२	३७९६२२	१३०१३०	११.६	१.९
८	२०६७	पौष	६०२८६७	४४८८००	१५६०६७	१२.७	१८.३
९	२०६८	पौष	७३६२१५	५४५२२१	१९०९९४	१३.१	२२.१
१०	२०६९	पौष	८०३०९२	५९८२५८	२०४८३४	१२.९	९.१
११	२०७०	पौष	७९७६१६	५९४८४८	२०२७६८	१२.५	-०.७
१२	२०७१	पौष	७९०११८	५८५९८१	२०४१३७	१२.४	-०.९
१३	२०७२	पौष	५३८९७०	४०७४१२	१३१५५८	१२.८	-३१.८
१४	२०७३	पौष	७५३००२	५७२५६३	१८०४३९	१३.४	३९.७
१५	२०७४	पौष	९४०२१८	७६०५७७	१७९६४१	१२.६	२४.९
१६	२०७५	पौष	११७३०७२	९६९२८७	२०३७८५	१२.४	२४.८

स्रोतः संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, २०७५

नोटः स्थलमार्गबाट आएका भारतीय पर्यटकहरुको आगमन संख्या यसमा समावेश छैन ।

अनुसूची ९.२: प्रमुख मुलुकगत पर्यटक आगमन संख्या

मुलुक	२०६४ पौष	२०६५ पौष	२०६६ पौष	२०६७ पौष	२०६८ पौष	२०६९ पौष	२०७० पौष	२०७१ पौष	२०७२ पौष	२०७३पौष	२०७४ पौष	२०७५ पौष
अष्ट्रेलिया	१२३६९	१३८४६	१५४६१	१६२४३	१९९४९	२२०३०	२०२४६९	२४५१६	१८६१९	२५५०७	३३३७१	३८४२९
बंगलादेश							२२४१०.	२१८५१.	१४८३१	२३४४०	२९०६०	२६३५५
क्यानाडा	७३९९	८१३२	८९६५	९३२२	१०७०५	१३५०७	१२१३२	११६१०	८३९८	१२४९१	१५१०५	१७३१७
चीन	२८६१८	३५१६६	३२२७२	४६३६०	६१९१७	७१८६१	११३१७३	१२३८०५	६६९८४	१०४००५	१०४६६४	१५३६३३
फ्रान्स	२०२५०	२२४०२	२२१५४	२४५५०	२६१३१	२८८०५	२१८४२	२४०९७	१६४०५	२०८६३	२६१४०	३१८१०
जर्मन	२१३२३	१८५५२	१९२४६	२२५८३	२६८६६	३०४०९	२२२६३	१८०२८	१२७२८	२३८१२	२९९१८	३६८७९
भारत	९६०१०	९११७७	९३८८४	१२०८९८	१४७०३७	१६५८१५	१८०९७४	१३५३४३	७५१२४	११८२४९	१६०८३२	१९४३२३
इटाली	११२४३	७९१४	७९८२	१०२२६	१२२५७	१४६१४	९९७४	१०३४७	५६०९	९९११	११८४०	१५३४२
जापान	२७०५८	२३३८३	२२४४५	२३३३२	२५८५६	२८६४२	२६६९४	२५८२९	१७६१६	२२९७९	२७३२६	२९८१७
द कोरिया							१९७१४.	२३२०५.	१८११२	२५१७१	३४३०१	३७२१८
म्यानमार										२५७६९	३०८५२	४१४०२
मलेसिया											१८२८४	२२८३३
नेदरल्याड	१०५८९	१०९००	१११४७	१३४७१	१६३४३	१५४४५	१०५१६	१२३२०	७५१५	११४५३	१३३९३	१५३५२
स्पेन	१५६७२	१३८५१	१३००६	१३७१२	१५५९३	१४५४९	१०४१२	१३११०	६७१४	१२२५५	१५९५३	२०२१४
थाईल्याड										२६७२२	३९१५४	५२४२९
श्रीलंका	४९९४७	३७८१७	३६३६२	४५५३१	५९७८५	६९४७६	३२७३६	३७५४६	४४३६७	५७५२१	४५३६१	६९६४०
अमेरिका	२९७८३	३००७६	३२०४३	३६४२५	४१९७१	४८९८५	४७३५५	४९८३०	४२६८७	५३६४५	७९१४६	९१८९५
बेलायत	३२३६७	३३६५८	३५३८२	३५०९१	३६९८१	४१२९४	३५६६८	३६७५९	२९७३०	४६२९५	५१०५८	६३४६६
बाँकी अन्य देश	१६४०७७	१५३४०३	१५९६०७	१८५१२३	२३४८२४	२३७६६०	२९२८४	२२१९२२	१५३५३१	१३२९१४	१९२७७४	२१४७१८
जम्मा	**५२६७०५**	**५००२७७**	**५०९९५६**	**६०२८६७**	**७३६२१५**	**८०३०९२**	**७९७६१६**	**७९०११८**	**५३८९७०**	**७५३००२**	**९५८५३२**	**११७३०७२**

स्रोतः संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, २०७५।

अनुसूची ९.३: पर्यटन क्षेत्रबाट आर्जित विदेशी मुद्रा

सि.नं.	आर्थिक वर्ष	पर्यटन क्षेत्रबाट आर्जन भएको विदेशी मुद्रा (रू. करोडमा)	कुल वस्तु निर्यातबाट प्राप्त विदेशी मुद्राको अनुपात (प्रतिशत)	कुल वस्तु निर्यात एवं सेवाबाट प्राप्त विदेशी मुद्राको अनुपात (प्रतिशत)	आर्जित कुल विदेशी मुद्राको अनुपात (प्रतिशत*)	कुल गार्हस्थ उत्पादनको अनुपात (प्रतिशत)
१	२०६४/६५	१८६५.३	३०.१	१७.९	६.२	२.३
२	२०६५/६६	२७९६.०	४०.०	२२.८	७.०	२.८
३	२०६६/६७	२८१३.९	४४.५	२४.६	६.७	२.४
४	२०६७/६८	२४६१.१	३५.८	२०.२	५.५	१.८
५	२०६८/६९	३०७०.४	३७.७	२०.०	५.१	२.०
६	२०६९/७०	३४२१.१	३९.८	१८.९	४.८	२.०
७	२०७०/७१	४६३७.५	४५.९	२०.५	५.२	२.४
८	२०७१/७२	५३४२.९	५४.४	२१.६	५.३	२.५
९	२०७२/७३	४१७६.५	५५.८	१९.६	४.०	१.९
१०	२०७३/७४	५८५२.७	७१.३	२४.३	४.५	२.३
११	२०७४/७५	६७०९.५	७१.९	२४.८	५.०	२.२
१२	२०७५/७६**	४७५८.५	६६.५	२४.३	४.८	-

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७५।
*चालु खाता अन्तर्गतका प्राप्तिहरूको जोड ।
** प्रथम आठ महिनाको ।

अनुसूची ९.४: होटल र होटल शैय्या संख्या

सि.नं.	वर्ष	तारे स्तरका		तारे बाहेकका		जम्मा	
		होटल	शैय्या संख्या	होटल	शैय्या संख्या	होटल	शैय्या संख्या
१	२०६१ पुस	११०	१०७१५	८८६	२८३९२	९९६	३९१०७
२	२०६२ पुस	११०	१०७१५	८९६	२८६६९	१००६	३९३८४
३	२०६३ पुस	१०५	९७६३	५०२	१४४९७	६०७	२४२६०
४	२०६४ पुस	१०५	९७६३	५१२	१४८९७	६१७	२४६६०
५	२०६५ पुस	९६	९३२०	५७३	१६७४३	६६९	२६०६३
६	२०६६ पुस	९७	९३६९	६४७	१९१२४	७४४	२८४९३
७	२०६७ पुस	१०३	९१२५	६८६	२०२१७	७८९	२९३४२
८	२०६८ पुस	१०६	९३२३	७२१	२१४५७	८२७	३०७८०
९	२०६९ पुस	१०७	९३७१	७४६	२२२८६	८५३	३१६५७
१०	२०७० पुस	११७	९५०६	९०९	२५०१७	१०२६	३४५२३
११	२०७१ पुस	११८	९५५४	९५७	२६६२५	१०७५	३६१७९
१२	२०७२ पुस	११६	९७१०	९६०	२७२४०	१०७३	३६९५०
१२	२०७३ पुस	१२०	१००७१	९४२	२८१७१	१०६२	३८२४२
१४	२०७४ पुस	१२५	१०६९७	९७७	२९१३६	११०१	३९८३३
१५	२०७५ पुस	१२९	१११४६	११२५	२९७१०	१२५४	४०८५६

स्रोतः पर्यटन विभाग, २०७५।

अनुसूची ९.५: पर्वतारोहण दल र संख्या

वर्ष	पर्वतारोही दल संख्या	पर्वतारोहीको संख्या	सामयिक रोजगारी	सरकारलाई प्राप्त रोयल्टी रकम रु. हजारमा
२००४	१२८	९४०	६३६	१५६२
२००५	१३३	९८६	४३४४	१४५६
२००६	१६२	११२८	४८४३	१६९८
२००७	२०२	-	८०८०	२३९४
२००८	१६२	१००९	९८७	३५४
२००९	२३६	१५१९	२५९८	२८४१२३
२०१०	२६९	१९४२	२२०२	२१६५६०
२०११	२५९	१९५१	२६१६	२३२५३२
२०१२	३००	२५६६	१९३८	३४५१६१
२०१३	२९६	२२६६	२८७४	३४०८२१
२०१४	३२०	२५००	२४५०	३९०१८१
२०१५	३८०	४००३	१६२१	३३६७४६
२०१६	२७८	१९८१	९८२	२५५७४५
२०१७	२९१	२२७७	१६७२	४१५८५९
२०१८	२८०	२३३०	१८२०	४६९२२६
नेपाल पर्वतारोहण संघतर्फको				
२०१७	१५०७	५९२९	-	१०६७७१
२०१८	१६३७	६३८६	-	११२२१८

स्रोतः पर्यटन विभाग, २०७५।

तालिका ९.६: भ्रमणको उद्देश्य अनुसार पर्यटक आगमन संख्या

वर्ष		मनोरन्जन	पदयात्रा र पर्वतारोहण	व्यापार	औपचारिक/कार्यालय सम्वन्धि	तीर्थ यात्री	सभा / सेमिनार	न्याफटिगं	अध्ययन/रोजगार	अन्य	नखुलेको	जम्मा
२०६५	पुस	१४८१८०	१०४८२२	२३०३९	४३०४४	४५०९१	६९३८	२४३		९९३९१	२९५२९	५००२७७
	प्रतिशत	**२९.६**	**२१**	**४.६**	**८.६**	**९**	**१.४**			**१९.९**	**५.९**	१००
२०६६	पुस	१४०९९२↑	१३२९२९	२२७५८	२४५१८	५१५४२	९९८५	२८५		१८६८४९	४००९८	५०९९५६
	प्रतिशत	**२७.६**	**२६.१**	**४.५**	**४.८**	**१०.१**	**२**	**०.१**		**३६.६**	**७.९**	१००
२०६७	पुस	२६३९३८↑	७०२१८	२१३७७	२६३७४	१०१३३५	९६२७	७३०	५१०१	४६५१६	५७६५१	६०२८६७
	प्रतिशत	**४३.८**	**११.६**	**३.५**	**४.४**	**१६.८**	**१.६**	**०.१**	**०.८**	**७.७**	**९.६**	१००
२०६८	पुस	४२५७२१↑	८६२६०	१७८५९	२४०५४	६३७८३	१०८३६	२१८१	५२३५	२९८९५	७०३९१	७३६२१५
	प्रतिशत	**५७.८**	**११.७**	**२.४**	**३.३**	**८.७**	**१.५**	**०.३**	**०.७**	**४.१**	**९.६**	१००
२०६९	पुस	३७९६२७↑	१०५०१५	२४७८५	३०४६०	१०९८५४	१३६४६	१७५०	१८९७५	२७८१५	९११६५	८०३०९२
	प्रतिशत	**४७.३**	**१३.१**	**३.१**	**३.८**	**१३.७**	**१.७**	**०.२**	**२.४**	**३.५**	**११.४**	१००
२०७०	पुस	४१०९३४	१०२००१	२८१८३	३७३८६	७१६१०	१५५५२	१३९६	१०३६९	५४३२६	६५८५८	७९७६१६
	प्रतिशत	**५१.५**	**१२.८**	**३.५**	**४.७**	**९**	**२**	**०.२**	**१.३**	**६.८**	**८.३**	१००
२०७१	पुस	३९५८४९	९७१८५	२४४९४	३२३९५	९८७६५	१३४३२	१५८०	१०२७२	४१८७६	७४२७१	७९०११८
	प्रतिशत	**५०.१**	**१२.३**	**३.१**	**४.१**	**१२.५**	**१.७**	**०.२**	**१.३**	**५.३**	**९.४**	१००
२०७२	पुस	**३८६०६५**	**१२०८७**	**२०८७६**	**२१४७९**	**१४९९६**	**९१६२**	**९०३८**	**१४९२८**	**५०३३९**		५३८९७०
	प्रतिशत	**७१.६**	**२,२**	**३,९**	**४**	**२,८**	**१,७**	**१,७२**	**२,८**	**९,३**		**१००**
२०७३	पुस	**४८९४५१**	**६६४९०**	**२४३२२**	**२१३१०**	**८२८३०**	**१२८०१**			**५५७९७**		५३८९७०
	प्रतिशत	**६५**	**८.८३**	**३.२३**	**२.८३**	**११**	**१.७**			**७.४१**		**१००**
२०७४	पुस	**६५८१५३**	**७५२१७**			**१४१०३३**				**६५८१५**		९४०२१८
	प्रतिशत	**७०**	**८.**			**१५**				**७.**		**१००**
२०७५	पुस	**७०३८४३**	**१८७६९२**			**१६९१८०**				**११२३५७**		११७३०७२
	प्रतिशत	**६०**	**१६.**			**१४.४**				**९.६**		**१००**

श्रोतः पर्यटन विभाग, लु. वि. को., ने. प. संघ, ने. प. बो. र ने. रा. बै. बाट प्राप्त तथ्यांकमा आधारमा गणना गरिएको ।

तालिका ९.७: होमस्टे विवरण

जिल्ला	प्रकार	२०१५			२०१६			२०१७			२०१८		
		अनुमाति प्राप्त घर	कोठा संख्या	शैय्या संख्या	अनुमाति प्राप्त घर	कोठा संख्या	शैय्या संख्या	अनुमाति प्राप्त घर	कोठा संख्या	शैय्या संख्या	अनुमाति प्राप्त घर	कोठा संख्या	शैय्या संख्या
काठमाण्डौं	सामुदायिक	५२	८०	१४८	६३	९९	२१४	६३	९९	२१४	६३	९९	१७६
	व्यक्तिगत	३४	११४	१९८	४२	१२६	१७६	४९	१५०	२०६	४९	१४६	२३८
	जम्मा	८६	१९४	३४६	१०५	२२५	३९०	११२	२४९	४२०	११२	२४५	४१४
भक्तपुर	सामुदायिक										१३	१४	२८
	व्यक्तिगत										४	११	२०
	जम्मा										१७	२५	४८
काभ्रे	सामुदायिक	४३	१७	३२	४९	८३	१०७	४९	८३	१०७	६१	९५	११९
	व्यक्तिगत	२	५	१०	२	५	१०	५	१६	३०	५	९	१४
	जम्मा	४५	२२	४२	५१	८८	११७	५४	९९	१३७	६६	१०४	१३३
ललितपुर	सामुदायिक	७	१३	२५	१२	२४	४७	१२	२४	४७	१५	२८	५१
	व्यक्तिगत	४	१०	२०	६	१५	३०	६	१५	३०	६	१५	३०
	जम्मा	११	२३	४५	१८	३९	७७	१८	३९	७७	२१	४३	८१
मुगु	सामुदायिक	५	५	१०	५	५	१०	५	५	१०	५	५	१०
	व्यक्तिगत	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	५	५	१०	५	५	१०	५	५	१०	५	५	१०
नुवाकोट	सामुदायिक	२५	३३	६६	२५	३३	६६	२५	३३	६६	२५	३३	६६
	व्यक्तिगत	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	२५	३३	६६	२५	३३	६६	२५	३३	६६	२५	३३	६६
रामेछाप	सामुदायिक	६	१५	३०	२९	५४	९६	२९	५४	९६	२९	५४	९६
	व्यक्तिगत	१	३	६	१	३	६	२	११	२०	१	३	६
	जम्मा	७	१५	३६	३०	५७	१०२	३१	६५	११६	३०	५७	१०२
चितवन	सामुदायिक	७	१४	२८	७	१४	२८	७	१४	२८	०	०	०
	व्यक्तिगत	२	४	६	२	४	६	२	४	६	९	१८	३४
	जम्मा	९	१८	३४	९	१८	३४	९	१८	३४	९	१८	३४
कास्की	सामुदायिक										०	०	०
	व्यक्तिगत										२	८	१६
	जम्मा										२	८	१६
मकवानपुर	सामुदायिक	७	१६	३०	७	१६	३०	७	१६	३०	७	१६	३०
	व्यक्तिगत	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	३	६
	जम्मा	७	१६	३०	७	१६	३०	७	१६	३०	८	१९	३६
धादिङ्ग	सामुदायिक	५	९	१८	५	९	१८	५	९	१८	९	१५	१८
	व्यक्तिगत	०	०	०	०	०	०	१	४	६	१	४	६
	जम्मा	५	९	१८	५	९	१८	६	१३	२४	१०	१९	२४
रसुवा	सामुदायिक												
	व्यक्तिगत										१	४	८
	जम्मा										१	४	८
प्युठान	सामुदायिक	१७	३२	६४	१६	१७	३४	१६	१७	३४	१८	१७	३४
	व्यक्तिगत	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	१७	३२	६४	१६	१७	३४	१६	१७	३४	१८	१७	३४
जम्मा	**सामुदायिक**	**१७४**	**२३४**	**४५१**	**२१८**	**३५४**	**६५०**	**२१८**	**३५४**	**६५०**	**२४५**	**३७६**	**६२८**
	व्यक्तिगत	**४३**	**१३६**	**२४०**	**५३**	**१५३**	**२२८**	**६५**	**२००**	**२९८**	**७९**	**२२१**	**३७८**
कुल जम्मा		**२१७**	**३७०**	**६९१**	**२७१**	**५०७**	**८७८**	**२८३**	**५५४**	**९४८**	**३२४**	**५९७**	**१००६**

स्रोतः संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, २०७५

अनुसूची १०.१: उर्जा खपतको विवरण (ToE: Tones of Oil Equivalent मा)

स्रोत	आर्थिक वर्ष														
	२०६१/६२	२०६२/६३	२०६३/६४	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
	(000 toe)	(000 toe)	(000 toe)	(000 toe)	(000 toe)	(000 toe)	(000 toe)	(000 toe)	(000 toe)	(000 toe)	(000 toe)	(000 toe)	(000 toe)	(000 toe)	(000 toe)
परम्परागत	**७५५६**	**७६९८**	**७८५४**	**८०१५**	**८१८५**	**८३४२**	**८५००**	**७०३२**	**८०१७**	**८९८३**	**९१०४**	**९२२७**	**९३१९.४५**	**९४७३**	**६३१५**
दाउरा	६७३२	६८६२	६९९९	७१४९	७३०१	७४६७	७६०६	६२७४	७१५३	८१५४	८२६४	८३७६	८४५९.४	८६०४	५७३६
कृषि अवशेष	३२७	३२९	३३७	३३७	३४४	३२४	३३१	३१०	३५३	४०३	४०८	४१४	४१८.०९	४२५	२८४
गुइँठा	४९७	५०७	५१८	५२९	५४०	५५१	५६३	४४८	५११	४२६	४३२	४३८	४४१.९६	४४४	२९६
व्यापारिक	**१०१४**	**१०९३**	**१०३१**	**१०३८**	**११३९**	**१४६४**	**१५८०**	**१६७९**	**१८५४**	**१९५८.९६**	**२३३१.४४**	**२२४८.२**	**३२५२.५९**	**३७१४.९२**	**२५९९.१८**
कोइला	१५२	२४३	१४४	१९३	१८२	२८६	२९३	३४८	४१५	३२०	४६५	५३६.२५	६६३.९७	७६१.८७	५८१.४४
पेट्रोलियम पदार्थ	७०५	६८६	७०९	६५५	७७५	९६५	१०५८	१०८३	११८२	१२६४	१४६९.१६	१२७५.३९	२०८८	२३८८.४१	१६१८.२६
विद्युत	१५७	१६४	१७८	१९०	१८२	२१३	२२९	२४८	२५७	३७४.९६	३९७.२८	४३६.५६	५००.६२	५६४.६३	३९९.४७
नवीकरणीय	**४६**	**५३**	**५९**	**५९**	**६४**	**७०**	**७५**	**१०९**	**१६६**	**२९१**	**२९२.१२**	**२९२.४९**	**२९४**	**२९६.३१**	**२९७.३५**
कुल जम्मा	**८६१६**	**८८४४**	**८९४४**	**९११२**	**९३८८**	**९८७६**	**१०१५५**	**८८२०**	**१००३७**	**११२३२.९६**	**११७२७.५६**	**११७६७.६९**	**१२८६६.०४**	**१३४८३.९१**	**९२११.६४**

स्रोतः उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय, २०७५।

* प्रथम आठ महिनाको।

द्रष्टव्यः

१. ऊर्जा खपतको स्थितिलाई कोइला शक्तिको सट्टामा तेल शक्ति बराबरको इकाईमा प्रस्तुत गरिएको छ । यसो गर्दा १ टन तेल शक्ति बराबर १.४५४२८८ टन कोइला शक्ति मानिएको छ ।

२. ऊर्जा तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने क्रममा विभिन्न अध्ययनहरुले देखाए अनुसार नयाँ अनुमानहरु समावेश गरी ऊर्जा तथ्याङ्क तयार गरिने भएकोले पुरानो तथ्याङ्कसंग केही फरक पर्न सक्छ ।

अनुसूची १०.२: विद्युत उत्पादन तथा खपतको स्थिति

(दश लाख किलो वाट घण्टामा)

उत्पादन तथा खपत / आर्थिक वर्ष	गार्हस्थ	औद्योगिक	व्यापारिक	निर्यात	अन्य	जम्मा	विद्युत ह्रास	उत्पादन र आयात	उच्चतम भार (मे.वा.)	आदान प्रदान सम्झौता अन्तर्गत	
										आयात	निर्यात
२०६०/६१	६७६.४०	६८९.८०	१०८.१०	१४१.२०	१९६.७०	१८१२.२०	५६९.३०	२३८१.५०	५१५.२०	१८५.६०	१४१.२०
२०६१/६२	७५८.२०	७६४.००	१०९.३०	११०.७०	२२२.२०	१९६४.४०	६७८.४०	२६४२.८०	५५७.५०	२४१.४०	११०.७०
२०६२/६३	८०५.७०	७८५.६०	१२०.३०	९६.६०	२२४.४०	२०३२.६०	७४८.३०	२७८०.९०	६०३.२८	२६६.२२	९६.६०
२०६३/६४	८९३.३०	८४९.१०	१४१.७०	७६.९०	२९२.१०	२२५३.१०	७९८.७०	३०५१.८०	६४८.४०	३२८.८०	७६.९०
२०६४/६५	९३१.३५	९०१.०९	१५४.४०	६०.३८	२६३.४०	२३१०.६२	८७५.६३	३१८५.९५	७२१.७३	४२५.२२	६०.१०
२०६५/६६	९०८.६७	८४५.६८	१४६.२९	४६.३८	२५७.५७	२२०४.५९	९२६.२०	३१३०.७९	८१२.५०	३५६.४६	४६.३८
२०६६/६७	११०९.२९	१००८.३७	१९३.१२	७४.४८	२९२.५७	२६७७.८३	१०११.४४	३६८९.२७	८८५.२८	६१२.५८	७४.४८
२०६७/६८	११४३.१८	१०१२.८७	२०४.९२	३१.१०	२९४.९२	२६८६.९९	१०७१.३८	३७५८.३७	९४६.१०	६९४.०५	३१.११
२०६८/६९	१३११.०७	११९२.०६	२२७.०६	५०.००	३८४.५०	३१६४.६९	९५३.७१	४११९.०३	९४७.००	८००.००	५०.००
२०६९/७०	१३९७.४६	११४१.०७	२३७.९१	०.००	३७९.५६	३१५६.००	७५६.००	४२२०.१९	१०९४.६२	७९०.१४	०.००
२०७०/७१	१५२६.८४	१२४६.७०	२८५.१६	०.००	३८५.५६	३४४४.२६	८५३.८३	४६८१.१०	१२००.९८	१०७०.४६	०.००
२०७१/७२	१६८८.५०	१३६२.६१	३०२.५७	३.१७	४१५.७८	३७७२.६२	११९४.०४	४९६६.६७	१२९१.८	१३६७.६६	३.१७
२०७२/७३	१७९२.९५	१२०५.६९	२८६.४८	३.१५	४३०.७	३७१८.९७	१३५८.२१	५०७७.१८	१३८५.०	१७८२.८६	३.१५
२०७३/७४	२१५०.२१	१७३५.०५	३५२.३७	२.६९	५३६.१८	४७७६.५	९६६.५	५७४३.०६	१४४४.१	२१७५.०४	२.६९
२०७४/७५	२४०३.६३	२०७४.१६	४०७.५९	२.८३	६३७.९१	५५२६.१२	१५३१.८१	७०५७.९३	१५०८.१६	२५८१.८	२.८३
२०७५/७६*	१७३१.३४	१५५३.९	३०१.५	१.८४	४७४.७४	४०६३.६२	९२९.८	४९९३.४२	१३०७.१६	१८३४.८७	१.८४

स्रोतः नेपाल विद्युत प्राधिकरण, २०७५।

* फागुन मसान्तसम्मको अनुमानित।

अनुसूची १०.३: ऊर्जा खपतको स्थिति (ToE: Tones of oil Equivalent मा)

स्रोत	आर्थिक वर्ष								प्रथम आठ महिना			
	२०७१/७२	अंश प्रतिशत	२०७२/७३	अंश प्रतिशत	२०७३/७४	अंश प्रतिशत	२०७४/७५	अंश प्रतिशत	२०७४/७५	अंश प्रतिशत	२०७५/७६	अंश प्रतिशत
	(000' ToE)		(000' ToE)		(000' ToE)		(000' ToE)		(000'ToE)		(000'ToE)	
परम्परागत	**९१०४**	**७७.६**	**९२२७**	**७८.४**	**९३१९.४५**	**७२.४३**	**९४७३**	**७०.२५**	**६२१३.०**	**६८.८८**	**६३१५**	**६८.५६**
दाउरा	८२६४	७०.५	८३७६	७१.२	८४५९.४	६५.७५	८६०४	६३.८१	५६३९.६	६२.५३	५७३६	६२.२७
कृषि अवशेष	४०८	३.५	४१४	३.५	४१८.०९	३.२४	४२५	३.१५	२७८.७	३.०९	२८४	३.०८
गुइँठा	४३२	३.७	४३८	३.७	४४१.९६	३.४४	४४४	३.२९	२९४.६	३.२७	२९६	३.२१
व्यापारिक	**२३३४.४४**	**१९.९९**	**२२४८.२**	**१९.१**	**३२५२.५९**	**२५.२८**	**३७१४.९२**	**२७.५५**	**२५१३.१**	**२७.८६**	**२५९९.१८**	**२८.२२**
कोइला	४६५	४.	५३६.२५	४.६	६६३.९७	५.१६	७६१.८७	५.६५	४६५.६	५.१६	५८१.४४	६.३१
पेट्रोलियम पदार्थ	१४६९.१६	१२.५	१२७५.३९	१०.८	२०८८	१६.२३	२३८८.४१	१७.७१	१६८६.८	१८.७०	१६१८.२६	१७.५७
विद्युत	३९७.२८	३.४	४३६.५६	३.७	५००.६२	३.८९	५६४.६३	४.१९	३६०.७	४.००	३९९.४७	४.३४
नवीकरणीय	**२९२.१२**	**२.५**	**२९२.४९**	**२.५**	**२९४**	**२.२९**	**२९६.३१**	**२.२०**	**२९३.३**	**३.२५**	**२९७.३५**	**३.२३**
कुल जम्मा	**११७२७.५६**	१००	**११७६७.६९**	**१००**	**१२८६६.०४**	१००	**१३४८३.९**	**१००.००**	**९०१९.४**	**१००.००**	**९२१२**	**१००.००**

स्रोतः उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय, २०७५।

अनुसूची १०.४: विद्युत माग, खपत, उत्पादन एवं भौतिक संरचना

विवरण	आर्थिक वर्ष						प्रथम आठ महिना	
	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६**
उत्पादन (मे.वा.)	७४६.००	७४६.००	८२९.१९	८५५.८९	९७२.४९	१०७४.१४	१०४४.५९	१०८२.९९
प्रसारण लाइन (किलोमिटर)	१९८७.३६	१९८७.३६	२८४८.८६	३००६.००	३४८३.००	३५३८.००	३४९६.००	३९०८.००
ग्राहक संख्या	२५९९१५२.००	२७१३८०४.००	२८७२०१५.००	२९६९५७६.००	३२५७८१२.००	३५५१२२६.००	३५९२१८७.००	३७८४०२८.००
वितरण लाइन (किलोमिटर)	११४१६०.४०	११६०६६.६४	१२३८२७.७८	१२४११५.००	१२४९७६.००	१३९८२५.००	१३४८५१.००	१४४५३६.००
उपलब्ध उर्जा (गि.वा.आ.)	४२६०.४५	३०९२.४७	४९६६.६६	५०७७.१८	६२५७.७३	७०५७.९३	४५०८.९३	४९९३.४२
उच्चतम माग (मे.वा.)	१०९४.००	१२००.९८	१२९१.१०	१३८५.००	१४४४.०६	१५०८.१६	१५०८.१६	१३०७.१६
माग, आपूर्ति Gap (मे.वा.)	३४८.००	४५४.९८	५८५.००	५५०.००	४८५.००	३५७.००	४६३.५७	२०.००
भारतबाट आयात (गिगा वाट घण्टा)	७९०.१४	१३१८.७५	१३६९.८९	१७८२.८६	२१७९.००	२५८१.८०	१८३४.००	१८३४.८७

*Independent Power Producer (IPP) को विद्युत समावेस गरिएको।

** प्रथम आठ महिनाको

स्रोतः उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय, २०७५।

अनुसूची १०.५: वैकल्पिक ऊर्जा प्रयोगको स्थिति

मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरु	आर्थिक वर्ष											प्रथम आठ महिना	
	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६
लघु तथा साना जलविद्युत आयोजनावाट विद्युत उत्पादन (कि.वा.)	७९५	११९३	१६९५	२४५३	३२५८	३३६६	३२८८	३३४६	१९१०	१२४५	१२४९	९५७	६३२.०
सौर्य घरेलु विद्युत प्रणाली जडान (संख्या)	३४७५५	६०५०२	३६१३५	५७०५९	३५६२७	९६४९५	८७०३८	१०३१६१	५६७७०	१६०८४	७६३६७	९२९१	३३४५५
सौर्य पम्प जडान (संख्या)	३७९	५९६	३३८	२७२	२०२	१४०	२०२	३०	११		५१	५	३
वायोग्यास जडान (संख्या)	१४८८४	१९४७९	१९५११	१७९०७	१८९७९	१७६३५	३१५१२	३००७८	१६७०६	२०५३६	१७२५८	१५७०७	३४१४
सुधारिएको पानी घट्ट जडान (संख्या)	१३४६	११६८	९८६	३५३	९७१	१२५६	३४१	६४१	६७३	१६०	२०३	९१	१११
सुधारिएको चुलो जडान (संख्या)	३९६०२	५३५९५	८७१५४	८४१६८	११८४६१	१२०३६४	१४०६६२	३१०२८१	५१२११	६०५५५	३७७८७	३४७६७	१४९४५

स्रोतः वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र, २०७५ ।

अनुसूची ११.१: सवारी साधनहरूको संख्या

किसिम	आर्थिक वर्ष							हालसम्मको जम्मा
	२०४६/४७ देखि २०७०/७१ सम्म	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५ सम्म	२०७५/७६*	
बस	३२९१४	३७३७	४३५३	५३४२	२९७२	४९३१८	२३५४	५१६७२
मिनिबस/मिनिट्रक	१४७१९	२२७०	४६२५	२००८	१९७३	२५५९५	१७५१	२७३४६
क्रेन/डोजर/एस्काभेटर/ट्रक	५२९८१	४२३६	८३२८	१२७१२	१२१५४	९०४११	९९५८	१००३६९
कार/जीप/भ्यान	१५०१०७	१३५६०	२८३६१	२१२९२	२४३३८	२३७६५८	१७९५३	२५५६११
पिकअप	२३८३९	६०५७	५०६०	१०६७५	१०३४२	५५९७३	६९८७	६२९६०
माइक्रो बस	२८१४	९३२	११३७	८४१	१९३४	७६५८	१४३१	९०८९
टेम्पो	७५२७	१५४१	२६१३	१७७८२	१६२०९	४५६७२	९७८५	५५४५७
मोटरसाईकल	१३७१२०६	१९६३८३	२६७४३९	३५४०७१	३४१६२३	२५३०७२२	२४९५८१	२७८०३०३
टेक्टर/पावर टिलर	९३१७१	१०५२४	९७८६	१७०८५	१३३९६	१४३९६२	९७६५	१५३७२७
ई-रिक्सा	-	-	११८९४	२२४७	१२३२५	२६४६६	८६५४	३५१२०
अन्य	६५४३	३४३	१६९	२०४	३४८	७६०७	२५८	७८६५
जम्मा	**१७५५८२१**	**२३९५८३**	**३४३७६५**	**४४४२५९**	**४३७६१४**	**३२२१०४२**	**३१८४७७**	**३५३९५१९**
आ.ब. सम्मको जम्मा	**१७५५८२१**	**१९९५४०४**	**२३३९१६९**	**२७८३४२८**	**३२२१०४२**	**३२२१०४२**	**३५३९५१९**	**३५३९५१९**

स्रोत : भौतिक पुर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, २०७५।

*आ.व. २०७४/७५ प्रथम ८ महिनाको।

अनुसूची ११.२: दूरसञ्चार सेवाको अवस्था

सेवाको किसिम	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/०७४	२०७४/०७५	२०७५/०७६*
कुल टेलिफोन संख्या	२४५५६५७२	२८१०५९७१	३१४६१३७८	३५८७८८४३	३९२०२५५४	४०४५७४३१
टेलिफोन घनत्व	९२.६८	१०६.०८	११८.७५	१३५.४२	१३३.८३	१३५.४६
पिएसटिएन	८२९४१३	८४५०२८	८५२०६९	६८४८४८	६८६७६२	६७५९५२
मोबाइल	२२०५२६०२	२६४२०६४५	२९७६२१५५	३४१७२०५८	३८३३९५३९	३७५५९२८२
लिमिटेड मोबिलिटि	१६७२८१५	८३८५५६	८४५४१२	८४७३१६	-	-
जिएमपिसिएस	१७४२	१७४२	१७४२	१७४२	१७४२	१७४२
ब्रोडब्याण्ड ग्राहक	८७८२९३६	११५६९२९४	१३७८४६१८	१६१८६७५९	१४९८१५८०	१७२९२९७०
ब्रोडब्याण्ड घनत्व	३३.१५	४३.६७	५२.०३	६१.०९	५१.१५	५८.५९
एडिएसएल इन्टर्नेट	१२८३०७	१३४७२९	१७७९७२	१८१५८२	१००६३३९	१०२०१६४
जिपिआरएस	८३४११७६	११०८८२७५	१३२२७७८१	१५५३९९५२	-	-
CDMA १X, EVDO	१९३३१७	१९८५५६	१९९७२०	१९९७७६	१९९७७६	१३६५७३
WiMAX	९२९९	१३३०६	१६३९२	१६७२२	८५९१७	८६७८१
DialUp(PSTN+ ISDN)	-	१०२९४	८१२५	१५२	-	-
Wireless Modem Optical Fibre Ethernet	-	५२१३२	४७९४२	५४८८२	२१७५४१	२७४८४२
Cable Modem	-	७१९८९	१०६६७३	१९३६८०	२०१२२४४	२४८२९७३
VSAT Based Internet	-	१३	१३	१३	-	-

स्रोतः सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, २०७५ र नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण, २०७५।

* प्रथम आठ महिनासम्मको।

अनुसूची १२.१: प्रारम्भिक बाल शिक्षाको स्थिति

आर्थिक वर्ष	थप भएका बालविकास केन्द्र (संख्या)	जम्मा बालविकास केन्द्र (संख्या)	लाभान्वित बालबालिका (संख्या)	प्रारम्भिक बालविकासको कूल भर्नादर	प्रारम्भिक बालशिक्षाको अनुभव सहित कक्षा १ मा नयाँ भर्ना हुन आएका विद्यार्थीहरूको प्रतिशत
०६६/६७	२०००	२६७७२	९४७२७८	६६.०२	४९.९०
०६७/६८	२०००	२८७७५	१०१८५४३	७०.००	५२.१०
०६८/६९	५००	२९२७३	१०५६४३०	७२.९०	५४.३०
०६९/७०	२६२	२९५३५	१०५३०५४	७३.७०	५५.६०
०७०/७१	५००	३००३५	१०४७१२३	७६.७०	५६.९०
०७१/७२	५००	३०४४८	१०१४३३९	७७.७०	५९.६०
०७२/७३	-	३०४४८	९७७३६५	८१.००	६२.४०
०७३/७४	-	३०४४८	९७३४१३	८२.९०	६४.७०
०७४/७५	-	३६५६८*	९५७०८७	८४.१०	६६.३०
०७५/७६	-	३५९९३**	९७३९००	८४.७०	६६.९०

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५ ।

*आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा ३० हजार ४ सय ४८ सामुदायिक र ६ हजार १ सय २० संस्थागत गरी जम्मा ३६ हजार ५ सय ६८ बाल विकास केन्द्र तथा पूर्व प्राथमिक कक्षाहरु सञ्चालनमा रहेको।

**शैक्षिक सत्र २०७४ को जम्मा बाल विकास केन्द्रको संख्यामा स्थानीयतहमा विद्यालय गाभिएकाले समुदायिक ३००९७ र संस्थागत ५८९६ जम्मा ३५ हजार ९ सय ९३ बालविकास केन्द्र रहेका छन्।

अनुसूची १२.२: विद्यालयका छात्रछात्राहरुलाई उपलब्ध छात्रवृत्ति सम्बन्धी विवरण २०७५/७६

सि नं	क्रियाकलाप	भौतिक लक्ष्य	एकाई लागत	वजेट रु हजारमा	कैफियत
१	छात्रा छात्रबृत्ती कक्षा १-८ कर्णाली प्याकेज समेत (गैर आवसिय)	१९६५८०४	०.४	७८६३२२	द्वन्दपीडित, सहिदका छोराछोरी र विपन्न लक्षित बाहेकका छात्रवृत्ति स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएको।
२	दलित छात्रबृत्ती कक्षा १-८ (गैर आवसिय)	१०७६८२१	०.४	४३०७२८	
३	दलित छात्रवृत्ति (कक्षा ९-१०) गैर अवासीय	१०५२७८	०.५	५२६३९	
४	अपांग छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) आवासिय	७८४८	४०	३१३९२०	
५	अपांग छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) गैर आवासीय	५२९०८	३.५	१८५१७८	
६	द्वन्द्व पिडित छात्रवृत्ति गैर अवासीय	५८९४	१२	७०७२८	
७	मुक्त कम्लहरी,हिमाली छात्रावास,फिडर छात्रावास,नमूना विद्यालय,हिमाली आवासिय,अति सिमान्तकृत समुदायका लागि सञ्चालित आवासिय बालबालिकाहरुलाइ आवासिय छात्रबृत्ती	२२३५	४०	८९४००	
८	मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति गैर आवासिय	२६८	४	१०७२	
९	सहीदका छोराछारीहरुका लागि छात्रवृत्ति	४७१	१८	८४७८	
१०	माध्यमिकतहमा विपन्न लक्षित छात्रवृति विज्ञान विषयका लागि	३५०७	२४	८४१६८	
११	माध्यमिकतहमा विपन्न लक्षित छात्रवृति विज्ञान विषय बाहेकका लागि	५००५२	१८	९००९३६	
	जम्मा	३२७१०८६	१६०.८	२९२३५६९	

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५।

अनुसूची १२.३: प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम कार्यक्रमहरु

क्र. सं.	कार्यक्रम	सूचक	इकाई	आर्थिक वर्ष					
				२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
१	**नियमित अध्ययन**								
क	**आङ्गिकतर्फ**								
	प्राविधिक एस.एल.सी.	भर्ना	जना	१०८४	११५०	९५९	१२७३	१८५६	१७५६
		उत्पादन	जना	९०७	३७२	२५३	३३६	१२५२	
	डिप्लोमा प्रमाणपत्र तह	भर्ना	जना	१२७५	१५४९	१२०२	१७८४	२३७२	४७२०
		उत्पादन	जना	६८५	५०५	३१०	४६१	७००	
	७३ वटा सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा टेक्स तर्फ विभिन्न कार्यक्रममा	भर्ना	जना	२४२१	३०६७	३३३४	२९२८	५०२०	१२३२०
		उत्पादन	जना	१६०३	१६०३	१७४२	१७००		
ख	**सामुदायिक विद्यालय तर्फ**								
	कक्षा ९ र १० मा प्राविधिक शिक्षा थालनी	एस.एल.सी	वटा	७३	७३	७३	७६	७६	
ग	**निजी क्षेत्रतर्फ**								
	प्राविधिक एस.एल.सी. तह	भर्ना	जना	१२८८०	१३२५८	१५१६७	१८५००	१९०३८	१७२५९
		उत्पादन	जना	४५१४	७१४३	७१४३	८७१२	११०४२	
	डिप्लोमा र प्रमाणपत्र तह	भर्ना	जना	११२४०	१२२११	१४४३२	१४७३३	१७२७५	१५२६७
		उत्पादन	जना	७७७२	५४४७	६९१३	७०५७	१०७२३	
२	**प्राविधिक शिक्षालय-पोलिटेक्निक विस्तार**								
क	**आङ्गिकतर्फ**	शिक्षालय विस्तार	वटा		१३	१६	२५	३२	४५
ख	**निजी क्षेत्रतर्फ**								
	१) स्थायी सम्बन्धन प्राविधिक एस.एल.सी. / डिप्लोमा प्रमाणपत्र तहको	शिक्षालय विस्तार	वटा	-	-	-	६२	४२९	४२९
	२) छोटो अवधिको सम्बन्धन र स्वीकृति दिने	सीपविकास गर्ने	वटा	४४	११८	-	९६	७३९	१०८१
३	**व्यावसायिक तालिम सञ्चालन**								
क	छोटो अवधिको तालिम दिई सीप परीक्षण गर्ने	सीपविकास गर्ने	जना	३१००	३०६०	१००	१२००	१५०७५	४२०००
ख	जीवन निर्वाहको लागि व्यावसायिक तालिम	सीपविकास गर्ने	व्यक्ति हप्ता	३२७७	-	-	-		
४	**लक्षित वर्ग र समूहका लागि छात्रवृत्ति**								
क	प्राविधिक एस.एल.सी. तह	सामाजिक सुरक्षा	जना	१५०	१२५	१२५	१२५	१२५	१२५
ख	डिप्लोमा/प्रमाणपत्र तह	सामाजिक सुरक्षा	जना	२२५	२२५	२२५	२२५	२२५	२२५
५	**सीमान्तीकृत वर्गलाई प्राविधिक शिक्षा निशुल्क प्रदान**								
क	प्राविधिक एस.एल.सी. तह							१३१०	२८०
ख	डिप्लोमा/प्रमाणपत्र तह (विशेष छात्रवृति)							२०२६	२८०
६	**आर्थिक, सामाजिक, भौगोलिक रुपमा पछाडी परेका नागरिकहरुको प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एंव तालीममा छात्रवृत्ति विस्तार**								
क	हलिया, कमैया, चेपाङ्ग मुसलमान दलित तथा लोपोन्मुख जनजातीका छात्रछात्रालाई प्राविधिक डिप्लोमा तहमा अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति						८००	४००	१४८०
ख	महाभुकम्पमा ज्यान गुमाएका, अशक्त घाइते, घरको पूर्ण क्षति भई क वर्गको परिचय पत्र प्राप्त गरेका एकाघर परीवारका सदस्यका परिवारका छात्रछात्राहरुलाई प्राविधिक डिप्लोमा तहमा अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति						५००	५००	
७	**सामुदायिक सेवा**								
क	मानव स्वास्थ्य सेवा	सेवा	जना	१४३२५	१४३२५	-	-		
ख	पशु स्वास्थ्य सेवा	सेवा	वटा	११५००	११५००	-	-		
ग	कृषकलाई प्राविधिक सेवा र सल्लाह	सेवा	जना	४५५०	४५५०	-	-		
घ	स्वास्थ्य शिविर	घुम्तीसेवा	वटा	९	८	-	-		
८	**सीप परीक्षण एवं प्रमाणीकरण**	प्रमाणीकरण	जना	५५४९१	५९९९६	१३९४०	९५५६	४१३६६	
९	**प्राविधिक प्रशिक्षकहरुलाई तालिम**		जना	३३८२	३२९६	८८३	१३३४	१४३०	१३७९
१०	**विपन्न मुसलवान एवं दलित छात्रछात्रा लाई डिप्लोमा तहमा अध्यनका लागी छात्रवृत्ति**		जना				४००	४००	२८०

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५।

*प्रथम आठ महिनाको ।

अनुसूची १२.४: माध्यमिक शिक्षा परीक्षा-SEE (साविकको एस.एल.सी. परीक्षा) नियमित परीक्षामा सम्मिलित र उत्तीर्ण विद्यार्थीहरुको विवरण

वर्ष	सम्मिलित संख्या	उत्तीर्ण संख्या	उत्तीर्ण प्रतिशत
२०६०	१७५४१८	८१००८	४६.१८
२०६१	२१६३०३	८३७४७	३८.७२
२०६२	२२५०३१	१०४६५३	४६.५१
२०६३	२७४२१०	१६०८०२	५८.६४
२०६४	३०७०७८	१९५६८९	६३.७३
२०६५	३४२६३२	२३४६०२	६८.४७
२०६६	३८५१४६	२४७६८९	६४.३१
२०६७	३९७७५९	२२०७६६	५५.५०
२०६८	४१९१२१	१९९७१४	४७.६५
२०६९	४०३९३६	१६७९३५	४१.५७
२०७०	३९४९३३	१७३४३६	४३.९२
२०७१	४०५३३८	१९२२६७	४७.४३
२०७२*	४३७३२६	४३३५९१	-
२०७३*	४४५५६४	४४२९६७	-
२०७४*	४६३७००	४५४५६२	-

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५।

*शैक्षिक सत्र २०७२ देखि अक्षारांकन पद्धतिको शुरुवात भएको ।

अनुसूची १२.५: कक्षा ११ र १२ मा वार्षिक परीक्षामा सम्मिलित र उत्तीर्ण विद्यार्थीको सख्या

वर्ष	कक्षा ११						कक्षा १२					
	सम्मिलित			उत्तीर्ण			सम्मिलित			उत्तीर्ण		
	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा
२०६६	१३२१५८	१२२६१३	२५४७७१	५७२४०	४४७९३	१०२०३३	९४८१२	९२००५	१८६८१७	४७८०३	३९४०५	८७२०८
				४३.३०%	३६.५०%	४०.००%				५०.४०%	४२.८०%	४७.७०%
२०६७	१५५९८९	१४२०६२	२९८०५१	६५५९५	५१४३३	११७०२८	११७०९३	११२६५२	२२९७१५	५५०५८	४५७८८	१००८४६
				४२.१०%	३६.२०%	३९.३०%				४७.००%	४०.६०%	४४.००%
२०६८	१६१९८४	१४१८७०	३०३८५४	६४९०८	५१५०८	११५९२२	१३५०८७	१२८८९२	२६३९७९	६७००५	५८५१८	१२५५२३
				४०.००%	३६.३०%	३८.२०%				४९.६०%	४५.४०%	४८.००%
२०६९	१५१२३३	१३४०४४	२८५२७७	६२१६३	५१७९०	११३९५३	१३५६६४	१२६११२	२६१७७६	६०३५८	५०६०८	११०९६६
				४१.१०%	३८.६०%	४०.००%				४४.५०%	४०.१०%	४२.४०%
२०७०	१३९८८५	१२४८६६	२६४७५१	५८५९६	४६७८७	१०५३८३	१२८२८८	११८७९६	२५१४१५	५९३११	४९९७१	१११३५४
				४१.८९%	३७.४७%	३९.८०%				४६.२३%	४२.०६%	४४.२९%
२०७१	१२१०३५	१०४३३८	२२५३७३	५८३१५	४८२०२	१०६५१७	११६५८१	१११६४३	२२८२२४	५२९५१	४७६७९	१००६३०
				४८.१८%	४६.२०%	४७.२६%				४५.४२%	४२.७१%	४४.०९%
२०७२	१८५६४४	१८७८४६	३७३४९०	८२८४२	८९९४५	१६३८४७	२२३५०३	१६०१८५	३८३६८८	८२८१३	६१९७९	१३९५६२
				४४.६२%	४७.८८%	४३.८७%				३७.०५%	३८.६९%	३६.३७%
२०७३	१३८४३०	१२७९१४	२६६३४४	७११५६	६४९३७	१३६०९३	११०५७८	१०६०००	२१६१९८	५९०५६	५५१०९	११४१६५
				५१.४०%	५०.८०%	५१.१०%				५३.४१%	५१.९९%	५२.८१%
२०७४	१६३९६६	१८३७८२	३४७७४८	ग्रेडमा राखिएको।			१२०५००	११७०८१	२३७५८१	६२१६९	५५१५८	११७३२७
										५१.५९%	४७.११%	४९.३८%
२०७५	१६१७००	१७११९१	३३२८९१	ग्रेडमा राखिएको।			१३९७४३	१५९९३२	२९९६७५	ग्रेडमा राखिएको।		

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५।

कोष्ठभित्रको अंकले उतीर्ण प्रतिशतलाई जनाएको।

अनुसूची १२.६: प्राथमिक, निम्न माध्यमिक र माध्यमिक विद्यालय तथा विद्यार्थीहरुको संख्या

विद्यार्थी संख्या हजारमा

शैक्षिक सत्र	आधारभूत तह (१-५)		आधारभूत तह (६-८)		माध्यमिक (९-१०)		माध्यमिक (११-१२)	
	विद्यालय	विद्यार्थी	विद्यालय	विद्यार्थी	विद्यालय	विद्यार्थी	विद्यालय	विद्यार्थी *
२०६०	२७२६८	४०२५	८२४९	१२१०	४७४१	५११		
२०६१	२४७४६	४०३०	७४३६	१४४५	४५४७	५८८		
२०६२	२७५२५	४५०२	८४७१	१३७५	५०३९	५८७		
२०६३	२७९०१	४५१५	८८८०	१३०१	५३२९	६७९		
२०६४	२९२२०	४४१९	९७३९	१४४४	५८९४	६७१		
२०६५	३०९२४	४७८२	१०६३६	१४६७	६५१६	७१५		
२०६६	३१६५५	४९०१	११३४१	१६०४	६९२८	७९०		
२०६७	३२६८४	४९५२	११९३९	१७००	७५५९	८१२		
२०६८	३३८८१	४७८३	१३७९१	१८१३	८२३३	८४९	३३८३	५६८
२०६९	३४२९८	४५७७	१४४४७	१८२३	८४१६	८७८	३५९६	५४७
२०७०	३४७४३	४४०२	१४८६७	१८२८	८७२६	८९७	३५९६	५१६
२०७१	३४३३५	४३३५	१४९५२	१८३५	८८२५	९०१	३६५९	४५४
२०७२	३४३६२	४२६५	१५०९१	१८६३	८९६८	९३९	३६६९	७५७
२०७३	३४७३६	४१३५	१५१७०	१८५९	९०८४	९५९	३७६१	४८३
२०७४	३५२११	३९७०	१५६३२	१८६७	९१७१	९७१	३७८१	५८४
२०७५	३४८४५	३७३०	१६०२९	१८२४	९६४३	१०२७	३८०२	६३१

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५।

*माध्यमिक (११-१२) को विद्यार्थी संख्या परीक्षामा सम्मिलित संख्या मात्र हो ।

अनुसूची १२.७: विभिन्न तह र विषयमा अध्ययनार्थ मनोनयन भएका विद्यार्थीको संख्या

विषय	आर्थिक वर्ष						
	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*	देश
एमविविएस	२०६	२२५	१९६	२०३	१६९	१७०	नेपाल
विडिएस	३६	५४	४३	४३	५०	४६	नेपाल
विएएमएस	८	८	-	८	१२	-	नेपाल
विएन	१९	१२	१८	२१	१५	२५	नेपाल
विपिएच	४	४	८	९	१५	१४	नेपाल
वी फर्मा	२०	१९	११	१६	१९	२१	नेपाल
विएस्सी फरेस्ट्री	५	५	५	५	५	५	नेपाल
विएस्सी नर्सिङ्ग	२२	२४	२१	२१	३४	३६	नेपाल
विएमआइटी	-	-	२	३	-	-	नेपाल
विएमएलटी	-	-	६	५	१०	१०	नेपाल
एमएससी फरेस्ट्री	-	-	२	-	-	-	नेपाल
एमविविएस	११	१५	१०	१९	१०	१०	विदेश
विडिएस	-	१	-	१	१	१	विदेश
विफार्म	-	-	४	२	-	-	विदेश
पिजि मेडिसिन	-	-	-	-	१०	-	विदेश
वि.एस्सी इन्जीनियरिङ	१	-	-	८	१	६	विदेश
पिएचडी	-	-	-	४	५	८	विदेश
वि.फर्मा	१	-	४	२	-	-	विदेश
इन्जिनयरीङ स्नात्तकोत्तर					२५	२६	विदेश
वन विज्ञान स्नात्तकोत्तर						४	विदेश
कृषि तथा बाली विज्ञान स्नात्तकोत्तर						६	विदेश
माइक्रोवायोलोजी स्नात्तकोत्तर						१	विदेश
वायोटक्नोलोजी स्नात्तकोत्तर						२	विदेश
जियोलोजी स्नात्तकोत्तर						२	विदेश
अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध स्नात्तकोत्तर						१	विदेश
डि. फार्मेसी	-	-	-	८	३	-	विदेश

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५।

*प्रथम आठ महिनाको।

अनुसूची १२.८: विभिन्न विश्वविद्यालय अन्तर्गतका क्याम्पसहरू तथा विद्यार्थी संख्या

विश्वविद्यालय	क्याम्पसहरु		विद्यार्थी सङ्ख्या								
			आर्थिक वर्ष २०७२/७३			आर्थिक वर्ष २०७३/७४			आर्थिक वर्ष २०७४/७५		
	आङ्गिक	सम्बन्धन प्राप्त	आङ्गिक	सम्बन्धन प्राप्त	जम्मा	आङ्गिक	सम्बन्धन प्राप्त	जम्मा	आङ्गिक	सम्बन्धन प्राप्त	जम्मा
त्रिभुवन विश्वविद्यालय	६०	१०८५	१४२२९३	२१७९६१	३६०२५४	१३८५२१	२२८९०६	३६७४२७	१४६५१३	२४५८८७	३९२४००
काठमाडौं विश्वविद्यालय	६	१५	६७६५	९८७९	१६६४४	७०९५	९९७२	१७०६७	८१२६	१०१२७	१८२५३
पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय	५	१२६	४०६	७४४९	२४५११	१२५०	२६०२१	२७२७१	१६८९	२६७३३	२८४२२
नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय	१४	११	२१७५	१०२०	२९४५	३१६३	५६८	३७३१			३७६५
पोखरा विश्वविद्यालय	५	५८	१८८१	२४१५३	२६०३४	१९८१	२४७३६	२६७१७	२०८०	२७३४५	२९४२५
लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालय	१	५	७७	११९	१९६	१९५	३३३	५२८	३०७	४०७	७१४
कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१	-	३१६६	-	३१६६	२०५६	-	२०५६	३०२०	७१	३०९१
सुदुर पश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय	१	-	२६४२	-	२६४२	३९९१	-	३९९१	४३९५	-	४३९५
मध्य पश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय	१	-	२९५८	-	२९५८	२८२९	४६	२८७५	३१९०	७८	३२६८
खुला विश्वविद्यालय	-	-	-	-	-	-	-	-	४०५	-	४०५
राजर्षि जनक विश्वविद्यालय	-	-	-	-	-	-	-	-	७०	-	८०
विपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	१	-	९५०	-	९५०	३३१	-	३३१	३५३	-	३५३
कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	१	—	१७०	-	१७०	२२०	-	२२०	२८६	-	२८६
चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान	१	-	५७६	-	५७६	४१०	-	४१०	११३६	-	११३६
पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	१	-	४१५	-	४१५	४६८	-	४६८	६३०	-	६३०
जम्मा					४४१४६१			४५३०९२			४८६६२३

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५।

अनुसूची १२.९: आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा विश्वविद्यालयका विभिन्न तहमा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या र उत्पादन विवरण

संख्यामा

तह	विवरण	त्रिभुवन	काठमाडौं	पूर्वाञ्चल	पोखरा	लुम्बिनी बौद्ध	मध्य पश्चिमाञ्चल	नेपाल संस्कृत	कुल
प्रमाणपत्र	भर्ना	५११	३१८	०	०	१३	०	८३७	१६७९
	उत्पादन	५०४	०	०	०	०	०	२९२	७९६
स्नातक	भर्ना	३१३९८६	१५६४३	२५५७६	२६७९७	८	२१६०	१२०	३८४२९०
	उत्पादन	५४४५७	१९७२	४००४	३९०५	०	४८३	३०	६४८५१
स्नातकोत्तर	भर्ना	७१७६०	१४७५	२८४६	२४६०	४५७	११०८	१३१८	८१४२४
	उत्पादन	१९५७९	४६२	९३९	८८१	११०	४४८	२८०	२४६६९
पिजिडी	भर्ना	०	१२४	०	९६	१११	०	२५९	५९०
	उत्पादन	०	२८	०	०	३९	०	२५	९२
एम.फिल.	भर्ना	७६६	५६६	०	६०	०	०	०	१३९२
	उत्पादन	१६६	५१	०	४०	०	०	०	२५७
पि.एच.डी.	भर्ना	२२९३	१२७	०	१२	१२५	०	१५७	२७१४
	उत्पादन	८२	२५	०	०	२३	०	२३	१५३
अन्य	भर्ना	३०८४	०	०		०	०	१०७४	४१५८
	उत्पादन	०	०	०		०	०	०	०
कुल	भर्ना	३९२४००	१८२५३	२८४२२	२९४२५	७१४	३२६८	३७६५	४७६२४७
	उत्पादन	७४७८८	२५३८	४९४३	४८२६	१७२	९३१	६५०	८८८४८
कृर्षि तथा वन विश्वविद्यालय(अध्ययनरत)									३०९१
सुदुर पश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय(अध्ययनरत)									४३९५
खुला विश्वविद्यालय									४०५
राजर्षि जनक विश्वविद्यालय									८०
वी.पी. कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान (अध्ययनरत)									३५३
कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान									२८६
चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान(अध्ययनरत)									११३६
पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान(अध्ययनरत)									६३०
जम्मा अध्ययनरत									४८६६२३

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५।

अनुसूची १२.१०: उच्च शिक्षामा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी संख्या

	अध्ययन संस्थान/संकाय	आर्थिक वर्ष										
		२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५
क.	**त्रिभुवन विश्वविद्यालय**											
१	इन्जिरियरिङ्ग	५०१७	५५१३	५३६८	५५८०	५७५२	१३२०७	१२३५३	३३३८	१३३२२	१३२०६	१३५८६
२	कृषि र पशु विज्ञान	८१७	८६०	११८१	१२०१	१०९२	१४५३	१४७२	२२१२	१४९६	१८२४	१९६५
३	चिकित्सा शास्त्र	१८८८	१९५५	१९४५	१९९३	२१३६	७१२८	५४२१	१२९१	७६१६	९४०२	५०३४
४	वन विज्ञान	४८२	४८४	५२०	४९०	६३६	७२४	६६६	१०६०	९२७	९००	१८२८
५	विज्ञान तथा प्रविधि	१५२२९	१७०६६	१५०१६	११०१६	१२८५१	२१७७७	१६२५१	१६३१५	२५९७०	२२०९३	२७५६७
प्राविधिकको जम्मा		**२३४३३**	**२५८७८**	**२४०३०**	**२०२८०**	**२२४६७**	**४४२८९**	**३६१६३**	**२४२१६**	**४९३३१**	**४७४२५**	**४९९८०**
६	कानून संकाय	१६०९	२३४७	२५८३	२१३४	३३९१	५५१५	२२३५	६४०६	२९६०	१२२१६	९७९५
७	व्यवस्थापन संकाय	४४८५४	३९१९४	४५९४१	२७६८६	३२२००	१९८०८८	१३०८४३	१३०१६१	१३४०५३	१६६११३	१७७५३७
८	शिक्षा शास्त्र संकाय	४२२०४	४३५०८	५४८२८	३०१५१	४९०५६	२४७३१६	१७००९७	९०१३०	१२७१८२	६८८९५	७६९९२
९	मानविकी र सामाजिक शास्त्र संकाय	५९५२१	६०६६७	५९४९८	३६०२९	३६७८५	१०९२२९	६६००३	४८०७७	४६७२८	७२७७८	७८०९६
साधारणको जम्मा		**१४८१८८**	**१४५७१६**	**१६२८५०**	**९६०००**	**१२१४३२**	**५६०१४८**	**३६९१७८**	**२७४७७४**	**३१०९२३**	**३२०००२**	**३४२४२०**
आंगिक तर्फको जम्मा		-	-	-	-	२२९९४७	२७३३४९	१४११८१	१०४१८८	१४२२९३	१३८५२१	१४६५१३
कुल जम्मा		**१७१६२१**	**१७१५९४**	**१८६८८०**	**११६२८०**	**३७३८४६**	**६०४४३७**	**४०५३४१**	**२९८९९०**	**३६०२५४**	**३६७४२७**	**३९२४००**
ख.	**नेपाल संस्कृत विश्व विद्यालय**	**३३३९**	**५४४६**	**५४३६**	**-**	**३७७२**	**४०३९**	**३८६२**	**३४१२**	**२९४५**	**३७३१**	**३७६५**
ग.	**काठमाडौं विश्वविद्यालय**											
१	स्कूल अफ साइन्स	६७६	६९७	६६३	-	८२९	९६५	१०६०	११९४	१२१९	१२५०	१२८९
२	स्कूल अफ इञ्जिनियरिङ	५६९	६३२	८८४	-	१०५८	११४०	११८२	१२०८	१३२७	१२८४	१६६५
३	स्कूल अफ मेनेज्मेण्ट	१३०५	१३५५	१२८७	-	१७६०	१८२५	१९६५	२१३६	२२०४	२२६६	२२६९
४	स्कूल अफ एजुकेशन	३८७	३८१	३३६	-	४८८	५५६	६८६	७६७	८८२	९५३	१०१३
५	स्कूल अफ आर्टस्	७२५	७२८	६८७	-	९१३	९६९	१०९१	११६८	१२५८	१४०८	१५०८
६	स्कूल अफ मेडिकल साइन्स	४४६०	४९४४	४५२२	-	६२६२	७८८२	८७२५	९३३६	९६७५	९७८४	१०३४१
७	कानुन								४३	७९	१२२	१६८
जम्मा		**८१२२**	**८७३७**	**८३७९**	**११२००**	**११३१०**	**१३३३७**	**१४७०९**	**१५८५२**	**१६६४४**	**१७०६७**	**१८२५३**
घ.	**पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय**											
१	मानविकी	१२२८	७१९	७२८	७२८	७५१	७४६	६६३	५९१	५०३	५७१	५६७
२	व्यवस्थापन	४०२६	४०७८	६५७९	६५७९	७९४७	८४१३	८४४७	७९९६	८०७७	८७१२	८७०२
३	शिक्षाशास्त्र	३०१३	३४६९	५९५५	५९५५	६९६७	५७८६	४६९२	३५४६	२९६०	२७६९	२४८३
४	विज्ञान तथा प्रविधि	४५७५	४६४६	५७५९	५७५९	६०५४	६२००	१७०५	१३६२	६०३३	१३४५	५९३९
५	कानून	३७७	३४३	६९२	६९२	८२२	७९९	७८६	८१०	९२५	१०३२	१११९
६	कृषि	-	-	-	-	-	-	४२१	७५५		११०५	१२९४
७	इन्जिनियरिङ्ग	-	-	-	-	-	-	३९६४	३८७६		४३९०	५६७
८	मेडिकल (नर्सिङ्ग, वि.पि.एच.)	१६५९	२२८६	९९७८	९९७८	४४२६	३७७६	३७६३	४६०३	६०१३	७३४७	७७५१
जम्मा		**१४८७८**	**१५५४१**	**२९६९१**	**२९६९१**	**२६९६७**	**२५७२०**	**२४४४१**	**२३५३९**	**२४५११**	**२७२७१**	**२८४२२**
ङ.	**पोखरा विश्वविद्यालय**											
१	विज्ञान तथा प्रविधि (इन्जिनियरिङ्ग)	१७२७	३४१६	५०२७	६३५६	७३५५	९९५८	९९५८	१०१५५	८६८६	८६१८	९८८६
२	व्यवस्थापन	३७२२	४१२७	८०३०	१००९७	१२६७४	१५०४३	१५०४८	१५०३७	१५१०६	१५६३६	१६८३१
३	स्वास्थ्य विज्ञान	-	-	-	-	-	-	-	-	१९७०	२१६२	२३७७
४	मानविकी र सामाजिक शास्त्र	१२०	९५	११७४	२१३	२००	२८१	२८४	३३९	२७२	३०१	३३१
जम्मा		**५५६९**	**७६३८**	**१३१७१**	**१६६६६**	**२०२२९**	**२५२८२**	**२५२९०**	**२५५३१**	**२६०३४**	**२६७१७**	**२९४२५**
च.	**लुम्बिनि बौद्ध विश्वविद्यालय**	**-**	**-**	**-**	**१७**	**१७**	**११६**	**२५६**	**२१५**	**१९६**	**५२८**	**७१४**
छ.	**बी.पी.स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान**	**-**	**-**	**-**	**११९२**	**११५५**	**११५५**	**१४३५**	**३५१**	**९५०**	**३३१**	**३५३**
ज.	**चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान (वीर अस्पताल)**	**-**	**-**	**-**	**२०३**	**२०३**	**२९८**	**४६५**	**५४६**	**५७६**	**४१०**	**११३६**
झ.	**पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान**	**-**	**-**	**-**	**६०**	**६५**	**६०**	**२४१**	**२९५**	**४१५**	**४६८**	**६३०**
ञ.	**कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान**									**१७०**	**२२०**	**२८६**
ट.	**मध्यपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय**											
१	मानविकी र सामाजिक शास्त्र	-	-	-	-	-				९१३	६९९	९१३
२	व्यवस्थापन	-	-	-	-	-				९९३	८८६	१०३२
३	विज्ञान तथा प्रविधि	-	-	-	-	-	२४७२	१९४४	२५२२	२५५	३११	२५५
४	इन्जिनियरिङ्ग	-	-	-	-	-				२९६	४७८	४७८
५	शिक्षाशास्त्र	-	-	-	-	-				५०१	५०१	५९०
जम्मा							**२४७२**	**१९४४**	**२५२२**	**२९५८**	**२८७५**	**३२६८**
ठ.	**कृषि तथा वन विश्वविद्यालय**	-	-	-	-	-	१८०	४४६	१५६५	**३१६६**	**२०५६**	**३०९१**
ड.	**सुदुरपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय**	-	-	-	-	-	९५१	२४६१	१८२९	**२६४२**	**३९९१**	**-**
१	मानविकी र सामाजिक शास्त्र											**४७१**
२	व्यवस्थापन											**१९४९**
३	विज्ञान तथा प्रविधि											**२५६**
४	इन्जिनियरिङ्ग											**१९१**
५	शिक्षाशास्त्र											**१५२८**
जम्मा												**४३९५**
ढ.	खुला विश्वविद्यालय	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	४०५
ण.	राजर्षि जनक विश्वविद्यालय	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	८०
कुल जम्मा(क+ख+ग+घ+ङ+च+छ+ज+झ+ञ+ट+ठ+ड+ढ+ण)		**२०३५२९**	**२०८९५६**	**२४३५५७**	**१७९२८४**	**४३७५६४**	**६७८०४७**	**४८०८९१**	**३७४६४७**	**४४१४६१**	**४५३०९२**	**४८६६२३**

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५।

अनुसूची १२.११: त्रिभुवन विश्वविद्यालयको विद्यार्थी उत्पादन विवरण

अध्ययन अनुसन्धान—अन्वेषण कार्यक्रम सूचक	आर्थिक वर्ष									
	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५
१. इन्जिनियरिंग अध्ययन संस्थान										
(क) प्रमाण पत्र	२६३८	३८५०	४६३	६२४	५५४	६५०	-	-	-	-
(ख) स्नातक	५२०८	८८३२	१०५३	१०२२	१०८९	१६५५	१९२४	२०३६	२१७७	२४८१
(ग) स्नातकोत्तर	१७९	३५७	११९	१३०	११३	१८१	१६०	१७२	२१५	२८४
(घ) पिएच.डी.	-	-	-	-	-	४	४	-	१	२
जम्मा	**८०२५**	**१३०३९**	**१६३५**	**१७७६**	**१७५६**	**२४९०**	**२०८८**	**२२०८**	**२३९३**	**२७६७**
२. कृषि र पशु विज्ञान अध्ययन संस्थान										
(क) प्रमाण पत्र	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
(ख) स्नातक	१२४	१२५	१२८	१७२	२९२	१४४	१८३	२२६	३६४	२८५
(ग) स्नातकोत्तर	५७	७१	८१	८१	९७	११६	८१	२६	६२	३६
(घ) पिएच.डी.	-	-	-	२	२	३	५	६	५	९
जम्मा	**१८१**	**१९६**	**२०९**	**२५५**	**३९१**	**२६३**	**२६९**	**२५८**	**४३१**	**३३०**
३. चिकित्सा शास्त्र अध्ययन संस्थान										
(क) निम्न स्तर	-	४१	-	-	-	-	-	-	-	
(ख) प्रमाण पत्र	२८९	५९८	३०३	३०३	२६३	२८९	२८६	-	२८३	५०४
(ग) स्नातक	१८२	१७५	४८१	४००	९२०	८९०	८४६	११७४	८८५	१५००
(घ) स्नातकोत्तर	१०९	१७०		१६४	१२८	१५३	१८८	२७०	१०५७	३७१
(ङ) एम.फिल	०	१	१	-		-	३	३	४०	२
(च) पि एच डी	-	-	-	-	-	-	-	-	५	५
जम्मा	**५८०**	**९८५**	**९१६**	**८६७**	**१३११**	**१३३२**	**१३२३**	**१४४७**	**२२७०**	**२३८२**
४. वन विज्ञान अध्ययन संस्थान										
(क) प्रमाण पत्र	७४	८२	७९	८७	-	५१	-	-	-	
(ख) स्नातक	५९	८२	८५	५६	९६	८४	१२२	२१७	२०४	२०८
(ग) स्नातकोत्तर	१२	२२	२४	२९	२६	४१	१०	-	३४	२
(घ) पिएच.डी.	-	-	-	२	२	-	१	-	२	-
जम्मा	**१४५**	**१८६**	**१८८**	**१७४**	**१२४**	**१७६**	**१३३**	**२१७**	**२४०**	**२१०**
५. विज्ञान तथा प्रविधि अध्ययन संस्थान										
(क) प्रमाण पत्र	१७५९	१९७१	१६७४	१७८१	९२९	-	-	-	-	
(ख) स्नातक	१३०५	१९७१	२३३७	२५३२	२९४७	२४२९	३८६९	२५३४	३०५२	४६७८
(ग) स्नातकोत्तर	३७७	५७५	६९२	७६४	९९३	११८३	१२०६	१३४३	१२७८	१४०२
(घ) एम. फिल.	-	-	-	-	-	-	-	-	१६	१
(घ) पि.एच.डी.	६	७	१०	४	-	३	११	१८	८	१५
जम्मा	**३४४७**	**४५२४**	**४७१३**	**५०८१**	**४८६९**	**३६१५**	**५०८६**	**३८९५**	**४३५४**	**६०९६**
६. कानून संकाय										
(क) प्रमाण पत्र	०	२५	२९	-	-	-	-	-	-	
(ख) स्नातक	३२९	२५५	२१५	२२३	४७७	४४५	५२३	७९७	१०५१	१२९२
(ग) स्नातकोत्तर	४१	३२	३०	२३	४७	३५	४६	४७	५४	५६
(घ) पिएच.डी.	२	१	१	-	-	३	१	३	३	२
जम्मा	**३७२**	**३१३**	**२४६**	**२४६**	**५२४**	**४८३**	**५७०**	**८४७**	**११०८**	**१३५०**
७. व्यवस्थापन संकाय										
(क) प्रमाण पत्र	३४१५	३७३९	१७०३	१३८६	१५०४	-	-	-	-	
(ख) स्नातक	६१८७	९३२६	८६५२	१४२७६	१४९७६	११५७६	१३३६९	२३६२०	१४८४३	१८७४३
(ग) स्नातकोत्तर	११००	२३६०	२६७६	१२८८	४००४	२८७५	२६०१	३६०३	३२१६	३९६५
(घ) एम.फिल	२१	३०	२३	१६	२८	५२	१०	४६	६६	३८
(ङ) पिएच.डी.	४	७	६	४	७	५	५	७	२८	११
जम्मा	**१०७३७**	**१५४६२**	**१३०६०**	**१६९७०**	**२०५१९**	**१४५०८**	**१५९८५**	**२७२७६**	**१८१५३**	**२२७२७**
८. शिक्षाशास्त्र संकाय										
(क) प्रमाण पत्र	३१५५	३२४९	२८५९	३७९३	२७९८	-	-	-	-	
(ख) स्नातक	५४५५	१२१९३	१३०८९	२२४२७	२१०७३	१६७०८	२०९४१	२४७५०	१९४०१	१७९६५
(ग) स्नातकोत्तर	४२२	११५१	१४७७	१९३१	५२७२	३५२९	३६९९	६६४४	६९३७	६७२२
(घ) एम.फिल	७	९	९	११	१२	२४	९	१०	४८	१४
(ङ) पिएच.डी.	४	२	३	४	२	२	६	५	४	२
जम्मा	**९०४३**	**१६६०४**	**१७४३७**	**२८१६६**	**२९१५७**	**२०२६३**	**२४६५५**	**३१४०९**	**२६३९०**	**२४७०३**
९. मानविकी र सामाजशास्त्र संकाय										
(क) अन्य	१९२१	६५३	-	-	-	३२	-	-	-	
(ख) प्रमाण पत्र	५९१९	६२३९	४६५४	५६९७	४६५४	-	-	-	-	
(ग) स्नातक	५८९१	७१६०	६५१५	९६०५	८४९१	६५४७	७५५८	१००८९	७२७५	७३३५
(घ) स्नातकोत्तर	१९०९	३६२०	३२८३	२३६१	६४७१	४३३७	४१६२	५६३६	५७६०	६७४१
(घ) एम.फिल.	०	१०	-	-	-	९१	६४	१०३	८९	१११
(ङ) पिएच.डी.	३७	३२	४०	३२	-	४५	४३	४३	११२	३६
१०. अन्य							२४६	-	-	
जम्मा	**१५६७७**	**१७७१४**	**१४४९२**	**१७६९५**	**१९६१६**	**११०५२**	**१२०७३**	**१५८७१**	**१३२३६**	**१४२२३**
कूल जम्मा उत्पादन	**४८२०७**	**६९०२३**	**५२८९६**	**७१२३०**	**७८२६७**	**५४१८२**	**६२४२८**	**८३४२८**	**६८५७५**	**७४७८८**

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७५।

अनुसूची १२.१२: प्रमुख स्वास्थ्य सूचक र उपलब्धि

सहश्राव्दी विकास सूचकांक	इकाइ	उपलब्धी									
		१९९१	१९९६	२००१	२००६	२००९	२०११	२०१५	२०१६	२०१७	२०१८
मातृ मृत्यु दर	जना	५३९	५३९	४१५	२८१	२२९	२५०	१९०	१९०	२३९	२३९
कूल प्रजनन् दर प्रति महिला	जना	५.३	४.६	४.१	३.१	२.९	३.०	२.३	२.३	२.३	२.३
परिवार नियोजन साधन प्रयोग दर (Modern methods)	प्रतिशत	२४	२६	३५	४४	४५	४८	४७	५२	४४	४०
पांच वर्ष मुनिको बाल मृत्यु दर प्रति हजार	जना	१५८	११८.३	९१	६१	५०	५५	३८	३९	३०	३९
१ बर्ष मुनिका बालबालिकालाई दादुरा विरुद्ध दिईएको खोपको अनुपात	प्रतिशत	४२	-	७१	८५	८६	-	८८	८८	८४	८१
शिशु मृत्यु दर प्रति हजार	जना	१०६	७८.५	६४	४८	४१	४४	३३	३२	३२	३२
नवजात शिशु मृत्यु दर प्रति हजार	जना	-	४९.९	४३	३३	२०	३०	२३	२१	१७	२१
नयाँ एच.आइ.भी. संक्रमणका संख्या	जना	-	-	-	-	-	-	१४८३	१३३१	९४२	२०१३
गर्भवती महिलाहरू मध्ये PMTCT सेवा पाएको	प्रतिशत	-	-	-	-	-	-	३०	३५	५३	५०
नयाँ टी.बी. पत्ता लागेको	प्रतिशत	-	४८	७०	६५	७१	७५	८२	८२	८२	११२***
नयाँ टी.बी. पत्ता लागेका विरामी मध्ये उपचार भएको	प्रतिशत	-	७९	८९	८९	८८	८९	९०	९०	९०	९१
वार्षिक औंलो रोग पत्ता लागेको जम्मा संख्या	जना	-	-	-	-	-	-	१३८०	१२६०	११३४	११८७
दक्ष प्रसुतिकर्ताको सहयोगमा सुत्करी भएका	प्रतिशत	७	-	११	१९	-	३६	५५	५८	५६	५२

स्रोतः स्वास्थ्य मन्त्रालय, २०७५/ **NDHS Survey ।

*** प्रति १ लाख जनसंख्या

अनुसूची १२.१३: प्रजनन् स्वास्थ्यको विवरण

सूचक	एकाइ	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
परिवार नियोजनको नया प्रयोगकर्ता (अस्थाई साधन)	जना	६२३६७६	६६८७७७	६९६५३५	७७२८७९	७४८८३९	३४५६६३
परिवार नियोजनको नया प्रयोगकर्ता (स्थाई बन्ध्याकरण)	जना	३७१०७	३०७२८	२८३८१	३०२३३	२५९१८	८८३२
परिवार नियोजनकको लगातार प्रयोगकर्ता	जना	२५१४०४४	२५२७३८०	२६४०७८१	२७०७५५३	२५३२८४८	१९७४७११
दुर्गम क्षेत्रबाट जटिलतायुक्त प्रसूति सेवाका लागि प्रेषण गरिएको	जना	१९४	५७	८	१६	१२	६
चौथो पटक गर्भवती जांच गरेका गर्भवती महिला	जना	३८८२३९	३१८९३०	३२७८१८	३३९१४७	३२०६४३	२०९५९९
गर्भवती उत्प्रेरणा रकम प्राप्त गर्ने महिलाको संख्या		NA	१७५७३२	१६१४९५	१२३०३१	२०९९१३	१२०२२१
आमा सुरक्षा कर्यक्रमबाट निःशुल्क प्रसूति सेवा प्रदान	जना	३१८२०८	३०९२२०	३६८२३०	३६८१०४	३४८६६९	१३३७८३
सुत्केरी सेवा प्रदान	जना	३८७३९२	४१६८४२	३४७४४८	३०१६८५	३४८६६९	१९३९४८
चौबिसै घण्टा अत्यावस्यक प्रसूति सेवा प्रदान गरिएका जिल्लाहरू*	जना	५६	६२	६९	७३	७४	७४
पाठेघर खस्ने रोगको स्क्रीनिंग तथा रिग पेसरी लगाउने र अप्रेसन गर्नुपर्नेको लगत तयार गर्ने	जना	९५०	९००	१४८३९	१४६००	१८६६०	९४४०
पाठेघर खस्ने रोग को उपचार तथा अपरेसन	जना	४४४५	१००३	१६८१	२०५६	१३०८	८१५

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, २०७५।

* प्रथम आठ महिनाको।

अनुसूची १२.१४: २०७५ पौष सम्ममा नेपाल मेडिकल एशोशियसनमा दर्ता भएका विशेषज्ञ चिकित्सकहरुको विवरण

सि. नं.	विधा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	Anaesthesiology	३२९	११२	४४१
२	Anatomy	२८	२०	४८
३	Bio chemistry	२२	२५	४७
४	Cardic surgery	४	०	४
५	Cardiology	११०	७	११७
६	Clinical Genetic	१	१	२
७	Clinical Pathology	१०१	१२८	२२९
८	Community Medicine &Public Health	८५	५२	१३७
९	Conservative Drntistry &endodontics	१४	२६	४०
१०	Critical Care Medicine	१	०	१
११	Ctvs	८	१	९
१२	Dermatology&venerology	११६	९९	२१५
१३	E.N.T.	१५१	५८	२०९
१४	Emergency medicine	५	०	५
१५	Endiocrinology	१५	४	१९
१६	Forensic Medicine	२८	१०	३८
१७	Gastroenterology	४०	१	४१
१८	General Practice	२५६	६०	३१६
१९	Geriatric Medicine	३	०	३
२०	Hepatobilary surgery	२	०	२
२१	Haematology	१	०	१
२२	InternalMedicine	६४०	६६	७०६
२३	MDS	१४४	८७	२३१
२४	M.S.(general surgery)	६०१	३०	६३१
२५	Microbiology	२४	२९	५३
२६	Nephrology	१८	४	२२
२७	Neurology	२४	३	२७
२८	Neurosurgery	४७	०	४७
२९	Nuclear Medicine	१०	२	१२
३०	Obst&gyne	२१६	४९५	७११
३१	Ophthalmology	१६३	१५६	३१९
३२	Oral & Maxillofacial surgery	३९	१२	५१
३३	Oral Medicine and Radiology	०	५	५
३४	Oral Pathology	२	३	५
३५	Oral Science	१	१	२
३६	Ortho dontics	४२	४३	८५
३७	Orthopaedic	५४७	५	५५२
३८	Pediatrics Surgery	१२	२	१४
३९	Pediatrics	४१०	१५८	५६८
४०	Pedodontics	२	११	१३
४१	Periodontics	७	१३	२०
४२	Pharmacology	४२	१९	६१
४३	Physiology	३३	२५	५८
४४	Plastic surgery	७	२	९
४५	Prosthodontics	३१	२०	५१
४६	Psychiatry	११७	४५	१६२
४७	Radio therapy	११	८	१९
४८	Radiology&Imaging	३४३	८७	४३०
४९	Rheumatology	१	२	३
५०	Surgical Oncology	२१	०	२१
५१	T.B.&Respiratory	२२	५	२७
५२	Transfusion medicine &tissuetypying	२	०	२
५३	Urology	३६	०	३६
५४	Physical Medicine and Rehabilitation	१	०	१
५५	Hospital Adminitration	०	१	१
५६	Tropical Medicine	१	०	१
५७	Pediatrics Nephrology	१	०	१
५८	Neonatology	१	०	१
५९	Public Health Denstry	१	०	१
६०	Community Denstry	०	१	१
६१	Pediatric HematologyOncology	०	१	१
६२	Gaystro Surgery	०	१	१
जम्मा		**४९४०**	**१९४६**	**६८८६**

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, २०७५ र नेपाल मेडिकल एशोशियसन, २०७५।

अनुसूची १२.१५: खानेपानी सेवाको विस्तार

विवरण	आर्थिक वर्ष												
	इकाई	२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६*
क) खानेपानी तथा ढल निकास विभागबाट थप गरिएको													
ग्रामीण क्षेत्र													
क) नयाँ आयोजनाबाट थप लाभान्वित जनसंख्या	हजारमा	२२४	२६५	३१५	१६२	३३५	२६८	३०८	३५०	४०३	२२०	४०२	१२२**
ख) सुधार विस्तारबाट थप लाभान्वित जनसंख्या	हजारमा	६७	८२	५४	अप्राप्त	४२	७३	७०	४२	४२	३५०	३६१	४**
ग) कुल उपलब्ध पानी	हजार लिटर प्रतिदिन	१९५४५	१५६१५	१६६०५	७२९०	२००५०	१५३४५	१७०१०	१७६४०.०	१८१३५.०	२२५००.०	३०११५.०	४९७३.०
सहरी क्षेत्र													
क) लाभान्वित जनसंख्या	हजारमा	२६०	१९१	१६	अप्राप्त	८३	-	११.५	१९६.०	१०९.०	१५४	२९१	१८३
ख) उपलब्ध पानी	हजार लिटर प्रतिदिन	२८६००	२११२०	१०४०	अप्राप्त	१६०००	-	१०३५.०	१७६४०.०	१०९००.०	१५४००.०	२९१००.०	१८३००.०
ख) नेपाल खानेपानी संस्थान प्रवाहित खानेपानी सेवा													
क) उपलब्ध पानी	दशलाख लिटर प्रतिदिन	७.५	२	४	९	१६	७	१५	३.०	३.०	३.०	३.०	१.५
ख) लाभान्वित जनसंख्या	हजारमा	११०	१४	२८	५६	८३	३५	८०	२८	४०	४०	३७	२०

स्रोतः खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय, २०७५, खानेपानी तथा ढल निकास विभाग, २०७५ र नेपाल खानेपानी संस्थान, २०७५ ।

*प्रथम आठ महिनाको

** प्रदेशस्तरको तथ्यांक बाहेक

अनुसूची १३ : जिल्लागत रुपमा निजी आवास अनुदान वितरणको अवस्था

सि.नं.	जिल्ला	जम्मा लाभग्राही संख्या	अनुदान सम्झौता सम्पन्न भएका लाभग्राही संख्या	प्रथम किस्ता वितरण	निर्माण कार्य शुरु भएका घर संख्या	दोस्रो किस्ता भुक्तानीको लागि निवेदन दिनेको संख्या	दोस्रो किस्ताको लागि प्रमाणिकरण भएका लाभग्राहीको संख्या	दोस्रो किस्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको संख्या	तेस्रो किस्ता भुक्तानीको लागि निवेदन दिनेको संख्या	तेस्रो किस्ताको लागि प्रमाणिकरण भएका लाभग्राहीको संख्या	तेस्रो किस्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको संख्या	निर्माण सम्पन्न भएका घर संख्या
१	गोरखा	६१३१६	५७४८२	५७४८२	४७३५९	३६४२३	३६१८७	३१९७६	११७३९	११३८०		१०२८८
२	धादिङ्ग	७३३४०	६८९५६	६८८३९	३२९९७	३३८४३	३१५७४	१८२६३	९६९४	७४७२	४४१२	१८९४०
३	नुवाकोट	६९२८९	६५९४१	६५९४१	४७१०५	४१४६१	३८००३	३६५४१	५९२६	४५३५	४०९४	६०७९
४	रसुवा	११६३३	१०८९१	१०५१९	७३४०	६२५१	५९१६	५९१९	२६२९	२४३३	२४०९	३२५४
५	सिन्धुपाल्चोक	८३६६३	७८६००	७८६३५	५७०३३	५१०६६	५१००९	४९२७७	६२५३	६१६४	६२५४	११०६३
६	काभ्रेपलाञ्चोक	७२४२०	६६७४१	६६७४१	२५३०९	२३४८६	२३४९२	१९७६३	७५१६	६७९८	४८९९	७२७६
७	काठमाडौं	४५८००	३९०८३	३८४३५	८९५६	६८८२	४४०५	४३४६	३२५०	२२०१	२१०६	३७१३
८	ललितपुर	२७७१४	२३२८५	२२३५७	४८७२	४६३३	४३५०	३५४१	२०७०	१७८६	१२०२	१४७८
९	भक्तपुर	२७६४४	२३१२५	२३११८	७०३२	३३९२	२५५६	२३०८	२५८९	१७५१	१३८३	२३०७
१०	मकवानपुर	३१८१७	२४२१०	२२९६१	९९६९	९४९५	९४८६	६७८२	२७०४	२७०४	१८०८	३२५५
११	दोलखा	६२८३३	६००६२	५६५१८	३६५२६	३२३००	३१७८५	३२६३४	१२१५५	११९७८	१२८८५	१८१०७
१२	रामेछाप	४५०४०	४३१९६	४३१३१	२७१७४	२५५७८	२४९४०	२४८१४	५७३७	५५३६	४६१०	८१५०
१३	सिन्धुली	३४९८८	३३०९८	३३०९१	१४९१७	१३८७८	१३४७६	१२०८०	२५४५	२४२९	३०७४	३२२०
१४	ओखलढुङ्गा	२०१६५	१९९७०	१९०९८	१६०५०	१५८७३	१५६०४	१०७९४	५६९६	५६४१	३५३०	५२९०
१४ जिल्ला जम्मा		**६६७६६२**	**६१४६४०**	**६०६८६६**	**३४२६३९**	**३०४५६१**	**२९२७८३**	**२५९०३८**	**८०५०३**	**७२८०८**	**५२६६६**	**१०२४२०**
१५	संखुवासभा	१९५३	१६०९	१२४४								
१६	भोजपुर	५७४९	४६०४	४३०८								
१७	धनकुटा	२७९६	२४०५	२४०५								
१८	खोटाङ	८४४३	८१५१	८१५१								
१९	सोलुखुम्बु	११९७९	१०३८५	१०११३								
२०	चितवन	७३३५	५३२३	५३२३		५०२	१६५		२७	९		
२१	नवलपरासी	८७२	८३७	८३७		२९		५	३		४	
२२	तनहुँ	१३८२१	१०१४५	९५९५								
२३	लम्जुङ	१३९५९	१३१३९	१२९१०		७०६	५९२	२३४				
२४	कास्की	६०२६	४३९३	४३९३								
२५	पर्वत	५२६९	४१३८	४०७०				५			४	
२६	वाग्लुङ	२३७५	१७९४	१७०५								
२७	म्याग्दी	८६८	६४५	६४५								
२८	स्याङ्जा	८७६६	७७००	६९२३								
२९	पाल्पा	४६५२	४०००	३८२२								
३०	गुल्मी	४१४४	२८७७	२०६८								
३१	अर्घाखाँची	१०३६	८५०	५९१								
१७ जिल्ला जम्मा		**१०००४३**	**८२९९५**	**७९१०३**	**०**	**१२३७**	**७५७**	**२४४**	**३०**	**९**	**८**	**०**
	कुल जम्मा	**७६७७०५**	**६९७६३५**	**६८५९६९**	**३४२६३९**	**३०५७९८**	**२९३५४०**	**२५९२८२**	**८०५३३**	**७२८१७**	**५२६७४**	**१०२४२०**

स्रोत : राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण, २०७५।

अनुसूची १४.१: मिति २०७५/१२/१४ सम्म सेवा अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा स्वीकृत दरवन्दी र कर्मचारी समायोजनको विवरण

क्रसं.	सेवा	स्वीकृत दरबन्दी				समायोजन विवरण				
		संघ	प्रदेशको जम्मा	स्थानीय तह	कुल जम्मा	संघ	प्रदेश	स्थानीय तह	फाजिल	कुल जम्मा
क.	निजामती सेवा तर्फ									
१	नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्यांक	३५२	१२९	४६	५२७	३३६	४९	११	४	४००
२	नेपाल इन्जिनियरिङ्ग	८०८५	३३४७	११२१२	२२६४४	६०४९	१५७१	५३७	१२४	८२८१
३	नेपाल कृषि	११८७	१८५९	१०८३५	१३८८१	११०७	१४१५	२०३४	२२	४५७८
४	नेपाल न्याय	५१७९	१०५	४१	५३२५	३४५९	०	०	०	३४५९
५	नेपाल परराष्ट्र	२९५	०	०	२९५	२७६	०	०	०	२७६
६	नेपाल प्रशासन	२५२८८	६८९७	१५७८१	४७९६६	२१७०८	४३५५	५४१७	६९९	३२१७९
७	नेपाल लेखापरीक्षण	५०१	०	०	५०१	३५४	०	०	०	३५४
८	नेपाल वन	१८५५	४६७५	०	६५३०	१६५९	३४६५	०	४४५	५५६९
९	नेपाल विविध	२३०४	८५१	१९३३	५०८८	१४७४	३४८	९८८	४६१	३२७१
१०	नेपाल शिक्षा	९७३	३३२	३७६६	५०७१	८०२	१९१	५४५	३१	१५६९
११	नेपाल व्यवस्थापिका संसद	३३५	०	०	३३५	२३४	२	०	०	२३६
	निजामती जम्मा	४६३५४	१८१९५	४३६१४	१०८१६३	३७४५८	११३९६	९५३२	१७८६	६०१७२
ख.	नेपाल स्वास्थ्य सेवा	२२५२	४१०२	२४१०५	३०४५९	२०७५	२३९४	२२१७६	६५७	२७३०२
	स्वास्थ्य र निजामती जम्मा	४८६०६	२२२९७	६७७१९	१३८६२२	३९५३३	१३७९०	३१७०८	२४४३	८७४७४
ग.	अन्य सेवा तर्फ									
१	साविकका गाविस/नगरपालिकाका स्थायी कर्मचारी							१०५४०		१०५४०
२	साविकका जिल्ला विकास समितिका कर्मचारी							१२४१		१२४१
३	घरेलु तथा साना उद्योगविकास समितिका कर्मचारी							२५६		२५६
४	दुर्गम क्षेत्र विकास समितिका स्थायी कर्मचारी							६०		६०
	अन्य सेवा जम्मा							१२०९७		१२०९७
कुल जम्मा		**४८६०६**	**२२२९७**	**६७७१९**	**१३८६२२**	**३९५३३**	**१३७९०**	**४३८०५**	**२४४३**	**९९५७१**

श्रोत : संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७५।

अनुसूची १४.२ः राहत, आर्थिक सहायताको अवस्था

रु. हजारमा

क्र.सं.	द्वन्द्वपीडित र राहतको प्रकार	कुल संख्या	शुरुदेखि २०७४ फागुन मसान्त सम्म राहत प्राप्त गर्ने व्यक्तिको निकासा रकम		आर्थिक वर्ष २०७५/७६	कैफियत
			संख्या	रकम		
१	मृतक व्यक्तिका हकदारलाई रु. १ लाखका दरले	१८०७६	१४४१८	१४४१८००.००		एकपटक
२	सर्वसाधारण मृतकका एकल महिलालाई राहत (रु. २५ हजारको दरले)	९०००	४६४९	११६२२५.००		एकपटक
३	बेपता व्यक्तिका हकदारलाई रु. १ लाखका दरले	१७३०	१५३०	१५३५००.००		एकपटक
४	विस्थापित भएकालाई आर्थिक सहायता	८२६६१	७९५७१	१६८१६६९.००		एकपटक
५	व्यक्तिगत सम्पति क्षतिको आर्थिक सहायता	१७४८४	९२९४	३४१९५६.६०		एकपटक
६	द्वन्द्वको क्रममा अपांग भएका घाइतेहरुलाई प्रतिशतको आधारमा आर्थिक सहायता	८१९१	८१९१	४८२४०४.००		एकपटक
७	अपहरणमा परेका व्यक्तिलाई आर्थिक सहायता (रु. २५ हजारका दरले)	५६५९	५६५९	१४१४७५.००		एकपटक
८	ऐतिहासिक जनआन्दोलनका शहिद परिवारलाई मासिक निर्वाह भत्ता	२६	२६	२२१८१.४०	२१८४	नियमित
९	ऐतिहासिक जनआन्दोलनका घाइतेलाई मासिक जीवन निर्वाह वृत्ति	३०	३०	२३०६७.४०	२९१५	नियमित
१०	ऐतिहासिक जनआन्दोलनका घाइतेका सन्ततिलाई छात्रवृत्ति	४२	३८	५९२०.००	५९७	नियमित
११	ऐतिहासिक जनआन्दोलनका घाइतेलाई राहत	३९८४	३२१६	४०६४७.००		एकपटक
१२	५१% देखि माथिका अङ्गभङ्ग अपाङ्गहरुलाई जीवन निर्वाह भत्ता (प्रथम ५५२ र विशिष्ट १८४ र थप ६४ समेत)	७४४	७४४	४५९७२६.००	६४१३८	नियमित
१३	दरले)	७५८	७५८	२२३९३०.००	१९२००	
१४	विस्तृत शान्ति सम्झौता पश्चातका सशस्त्र घटनामा मृत्यु भएका व्यक्तिका हकदारलाई आर्थिक सहायता (रु. १ लाख ५० हजारका दरले)	११०	५९	८८५०.००		
१५	**विशेष राहत**					
क	मृतक तथा वेपत्ताका हकदारलाई थप आर्थिक सहायता रु. ५ लाख थप (EPSP परियोजनासमेत गरी)	१८०७६	१६३३८	५२५१७१७.००		एकपटक
ख	वेपत्ता पारिएका व्ययक्तिका पत्नीलाई थप आर्थिक सहायता (रु. २५ हजारका दरले)	१०००	६५३	१६३२५.००		एकपटक
ग	रु. ५ लाख प्राप्त मृत तथा वेपत्ताका हकदारलाई रु. १० लाख पुर्याउने गरी थप आर्थिक सहायता	१८२७६	१६३३८	७०१३९८५.००		एकपटक
घ	राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगको सिफारिश बमोजिमको राहत		१०५	१४८१५.००		
	आर्थिक वर्ष २०७३/७४ सम्मको जम्मा			**१७४४०१९३.४०**		
	आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा मृतक, वेपत्ता, विस्थापित र अपहरण द्वन्द्वपीडितलाई वितरित राहत			९७५२३२.५०		
	आर्थिक वर्ष २०७४/७५ सम्मको जम्मा			**१८४१५४२५.९०**	८९०३४	
	चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्मको जम्मा			८९०३४.००		
	कूल जम्मा			**१८५०४४५९.९०**		

स्रोतः गृह मन्त्रालय, २०७५।

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं
फोन नं. ०१-४२११३२६, फ्याक्स: ०१-४२११३२५
Email: epad@mof.gov.np
Website: www.mof.gov.np